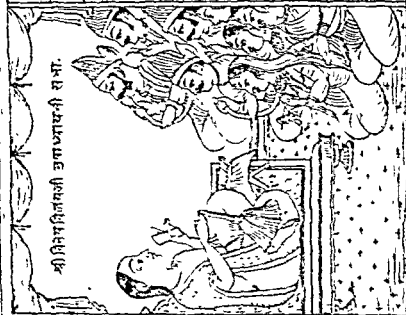
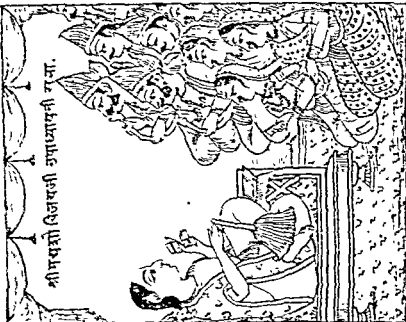

શ્રી વિનેય વિજયની ઉપાધ્યાયની સખા.

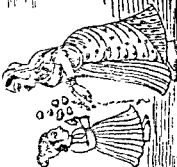
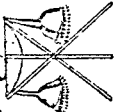

શ્રી મયસ્રો વિજયની ઉપાધ્યાયની સખા.

गुरुश्री ह्रीं गौतमस्यामी समोसया

श्रेणिपादिक

॥ ३ ॥ प्रथम ग्रंथकर्ता मंगलाचरण करता वता श्रीतिथिकरना नाणा ज सरसता वच।
तेनी प्रार्थना करे जे. जेम कळपगुरु जे ते ते युगलियाने मनोवांजित वस्तु पूरे जे, तेम सरसती
क्षेत्री पण कवीश्वरोने मनोवांजित पुरयाने पदानुसारिणी लब्धि रूप जे, माटे कवियणतणी कळप
नेलि एटले कवियोनी कळपवेलि एयी हे सरसति (माय के०) माता तुं मंदारा उपर सुपसाय एटले
कढो नचम प्रकारनो प्रसाव करीने सिद्धचक्रनां गुण गावतां यकां मंदारा मनोरथ (पुर के०)
पूर्ण कर ॥ अथ सरसतीवर्णनम् ॥ दुतविलोवितवृत्तम् ॥ प्रकटपाणितले जपमानिका, कमलपुस्तक
वेणुवराधरा ॥ धवलदंसतमा धुतवाहिनी, हरतु मे इक्षितं भुवि चारती ॥ १ ॥ ॥ हवे मंगलाचरण

तुं श्रीवीरपरमात्मने नमः ॥ श्रीगौतमाय नमः ॥ अथ श्री नवपदमहिमावर्णने श्री
श्रीपालराजानो रास प्रारंभः ॥ ॥ दोहा ॥ कळपवेलि कवियण तणी, सरसति
करि सुपसाय ॥ सिद्धचक्रगुण गावतां, पूर मनोरथ माय ॥ २ ॥ अलिय विचन सवि
उपशमे, जपतां जिन चोवीश ॥ नमतां निजगुरु पयकमल, जगमां वधे जगीश ॥ ३ ॥
गुरुगौतम राजगृही, आख्या प्रभु आदेश ॥ श्रीमुख श्रेणिक प्रमुखने, इणिपरि दे

करया माटे देवगुरुने नमस्कार करे जे. चोवीश जिननो जाप जपतां यकां थलीक एटले मावां
खोटां एवां जे पापरूप विघ्नो हवे ते सर्व उपशमी जाय, नाश पामे, अने (निजगुरु के०) पो
ताना गुरुना पदकमलने नमस्कार करतां यकां जगतमांहे (जगीश के०) यश अने शोना वधे.
उक्तं च ॥ रत्नने दसने व्यशने, परपरियादे प्रपंचयात्राले ॥ जिन इत्यक्षरगुलं, न वदति मुग्धे वृधे
यास्ति ॥ १ ॥ २ ॥ ॥ एम देव गुरुने नमस्कार करीने हवे कथानी उत्पत्ति कहे जे. प्रभु श्रीवी
रनगवाननो आवेश एटले आझा लक्ष्मने गुरु श्रीगौतम स्वामी राजगृही नगरीनेविये पथाया. ति
हां श्रेणिकराजा प्रमुख वांदया माटे आवेला एवा सर्व सना जनोने (श्रीमुख के०) पोताना

गुणपथी इणिरै एटले आगज कहेयाओ ते प्रमाणे उपदेश देता द्या ॥ ३ ॥ ॥ के हेनव्य जतो तमे प्रथम पदें उपकारना करनार एवा श्रीअरिदंत प्रभु तेनुं अने वीजे पदें श्रीसिद्धजगवंतुं नजन स्मरण करो, वीजे पदें आचार्य प्रभु, चौथे पदें श्रीउपाध्यायजी, तेमज पांचमे पदें (गुणवंत के०) सत्तानीन गुणें करी सहित एवा (सकल के०) सर्व साधु जाणवा ॥ ४ ॥ ॥ ठठे पदें, जे पामनुं मझा दुर्जन जे एनुं (दरिसण के०) समकित दर्शन, सातमे पदें ज्ञान गुण, आठमे पदें चारित्र अने नवमे पदें जे (सुविचार के०) रुडा विचार पूर्वक करवुं, एटले कपायरहित यकां करवुं एनुं तप जाणवुं. ए नवपदने सिद्धचक्र कहीयें. ए सिद्धचक्रनें सेवतां यकां नव जे संसार तेनो पार पामीयें ॥ उक्तं च ॥ नतिजुनाण सत्ताण मण कामणं, पूरणे कप्पत्तरु कप्पथेण्वमं ॥ डुक दोहग वारिद

उपदेश ॥३॥ उपगारी अरिदंत प्रभु, सिद्ध भजो भगवंत ॥ आचारिज उवजाय तिम, साधु सकल गुणवंत ॥४॥ दरिसण दुर्जन ज्ञान गुण, चारित्र तप सुविचार ॥ सिद्धचक्र ए सेवतां, पामीजें भवपार ॥ ५ ॥ इहभव परभव एहथी, सुख संपद सुविद्याल ॥ रोग सोग रोरव टले, जिम नरपति श्रीपाल ॥ ६ ॥ पूरे श्रेणिकराय

निद्रासयं, सिद्धचक्रं सया संश्रुणे सासयं ॥ १ ॥ इति ॥ ५ ॥ ॥ एहथी एटले ए नव पदना सेवनथी आ भवने विपे तथा परभवने विपे सुविद्याल एटले अत्यंत महोठां एयां सुख अने (संपद के०) दोलत पामीयें, तथा रोग, शोक अने (रोरव के०) महाविहामणा विकट एवा डुक्काल प्रमुखना जय अथवा रोरव एटले नरक तेनुं डुख ते टली जाय, जेम श्रीपालराजा ए नवपदना सेवन थकी कदि तिदि प्रत्ये पाम्यो तेम तमें पण पामो ॥ ६ ॥ ॥ एनुं सांजनीने श्रेणिकराजा श्रीगीत मस्यामीने पृथवा लाग्यो के, हे प्रभु ए पवित्र, गुणनो धरनारो एवो श्रीपालराजा ते कोण थयो? तेनी कथा श्रमोने कही संजनावो. (तब के०) तेवारें ईश्चूति जे श्रीगीतमस्यामी ते श्रेणिकराजा

પ્રમુખને (શ્રી કે૦) કલ્યાણરૂપ લક્ષ્મીવંત એવું શ્રીગણરાજાનું ચરિત્ર તે પ્રથમથી માંખીને (ઉપ
 દિશો કે૦) કહેતા હવા ॥ ૭ ॥ ॥ અત્યંત (ઉન્નત કે૦) ઝંઝું ને અધિકારીપણું જેનું એટલે સર્વ
 વેશોમાં મહોટો એવો મનોહર સુંદર માલવ નામે વેશ છે, તે વેશ ધીજા સર્વ વેશોના મધ્યમાં આવે
 લો છે, માટે કવીશ્વર કહે છે કે તે માલવ વેશને (અચર કે૦) ધીજા જે ચારે દિગાંચે રહેલા વેશો
 ને તે સર્વ (માનું કે૦) જાણું હું. જે માલવવેશનો પરિચાર છે, તે વેશોના પરિચારે પરચણો ચક્રો,
 ચોટ્યો ચક્રો જોને છે. આમાં “લલના” એ પદ જે છે તે વાક્યાલંકારને અર્થે છે. જેમ આનૂપણ
 કરી માણસ જોજે, તેમ લલના એ પદે કરી વાક્ય જોને છે ॥ ૧ ॥ ॥ જેમ મસ્તકને વિષે મુકુટ જોને

પ્રજુ, તે કુણ પુણ્ય પવિત્ર ॥ ઇંચ્છન્તિ તવ ઉપદિશે, શ્રી શ્રીંગલચરિત્ર ॥ ૭ ॥ ઢાલ
 પેહેલી દેશી ॥ લલનાની ॥ દેશ મનોહર માલવો, અતિ ઉન્નત અધિકાર ॥ લલના ॥
 દેશ અચર માનું ચિહ્નું દિશો, પરચરિયા પરિચાર ॥ લલના ॥ ૨ ॥ તસ ચિર મુગટ
 મનોહર, નિરુપમ નયરી ઝજેણ ॥ લલના ॥ લલમી લીલા જેહની, પાર કલીજે
 કેણ ॥ લલના ॥ ૩ ॥ સરગપુરી સરગેં ગદ, આણી જસ આશંક ॥ લલના ॥

ઠે, તેમ તે માલવવેશના મસ્તકને વિષે મુકુટ સમાન શોજાની ધરનારી તથા જેને કોઈ વસ્તુની
 ઉપમા આપી તેની ચરાચરી કરી શકીયેં એવી ચીજ જગતમાં નથી તેથી નિરુપમ છે, તથા જેની
 લલમીની લીલાની કલના કરી કોણ પાર પામી શકે? એવી ઉક્તિયણી નામે નગરી છે ॥ ૨ ॥
 તે ઉક્તિયણી નગરીની શોજા જોઈને સર્ગપુરી નગરીયેં વિચાણું જે હું જો અહીંયાં રહીશ તો એની
 આગલ મને કોઈ વચાણજો નહી, એવી મનમાં આશંકા લાગીને તે સર્ગને વિષે જતી રહી, તથા
 અલકાપુરી જે ધનદલોકપાલની નગરી તે પણ આશંકા આણીને ઉક્તિયણીથી અલગી એટલે વેગલી
 જતો રહી, અને લંકા નગરીથી તો ઉક્તિયણી નગરીનું તેજલ સમાણું નહી, માટે ઠંઠક કરવા સારુ

जलधि जे समुद्र तेमां (जंपाची के०) जंपापात करती हवी ॥ २ ॥ ॥ तिहां ते वज्रपणी नग
रीने विये सर्व राजांनो शिरदार एवो प्रजापाल नामें राजा ते (प्रतपे के०) प्रकर्ष करीने
तापे तेने प्रतपे कहीधें, एटले राज्य करे ठे. ते राजा एक सौजाग्यसुंदरी अने बीजी रूपसुंदरी ए
वे पटराणींनो (भरतार के०) सामी ठे ॥ ४ ॥ ॥ हवे ते वे राणीयोमां जे सौजाग्यसुंदरी राणी
ठे, ते तो सदेजें एटले सजावें पोताना मन्तने विये मिष्यालीयोना धर्मने मानी रवेली ठे, अने रूपसुं
दरीना चिजने विये तो (सूधी के०) पाथरी एटले सारी रीतें समकेतनी यात रमी रवेली ठे ॥ ५ ॥

अलकापुरी अलगी रवी, जलधि जंपाची लंक ॥ ललना ॥ दे० ॥ ३ ॥ प्रजापाल प्रतपे
तिहां, भूपति सवि शिरदार ॥ ललना ॥ राणी सौजाग्यसुंदरी, रूपसुंदरी भरतार ॥
ललना ॥ दे० ॥ ४ ॥ सदेजें सोद्गगसुंदरी, मन माने मिथ्यात ॥ ललना ॥ रूपसुंदरी
चितमां रमे, सूधी समकितयात ॥ ललना ॥ दे० ॥ ५ ॥ सुरपरें सुख संसारनां, जोग
यता भूपाळ ॥ ललना ॥ पुत्री एकेकी पामीधें, राणी दीप रसाल ॥ ललना ॥ दे०
॥ ६ ॥ एक अनुपम सुरलता, वाधे वधते रूप ॥ ललना ॥ बीजीबीजतणी परें, इंड

(सुरपरें के०) देवतानी परें एटले देवताउ जेम पोतानी वेवांगनाउनी साथें सुखविलास जोगवे,
तेनी परें राजाने पण ते वेहु राणीउनी साथें संसारसंवंधि सुख विलास जोगवतां थकां ते वेहु
राणीयो (रसाल के०) सुंदर मनोहर एवी एकेकी पुत्रीने (पामीधें के०) पामती हवी ॥ ६ ॥
तेमां एक पुत्री तो अनुपम एवी जे (सुरलता के०) कल्पवृक्षनी वेलि तेनी परें वियसें वियसें वधते वधते
रूप करी (वाधे के०) वृद्धि पामे ठे, एटले कल्पवृक्षनी वेलि जेम वियसें वियसें वृद्धि पामती
जाय तेम ते कुंवरी पण वधते रूप करी वृद्धि पामती जाय ठे, अने बीजी कुंवरी जे ठे, ते बीजना

(६३ કે ૦) ચંદ્રમાની કલાની (અનિરૂપ કે ૦) તુલ્ય એવી વૃદ્ધિ પામે છે, એટલે જેમ શુક્લપદ્મની ધીજના દિવસથી માંમીને દિન વિન પ્રત્યે ચંદ્રમાની કલા વધતી જાય, તેમ તે કુંવરી પણ વૃદ્ધિ પામના લાગી ॥ ૭ ॥ ॥ હવે (સોદગ કે ૦) સોનાગ્યસુંદરી નામે રાણી તેની પુત્રી તો (વેગસુતા કે ૦) વેગતાની સુંદરીના જેવી સોદામણી છે, માટે (નરનાદ કે ૦) નરનો નાથ જે રાજા તે પોતાના મનમાં અધિક ગદસાદ આણીને (તપું કે ૦) તેહું સુરસુંદરી એહું નામ (ઉવે કે ૦) સ્થાપે, રાણે ॥ ૮ ॥ ॥ અને રૂપસુંદરી નામા રાણીની જે પુત્રી તેનાં અંગોપાંગ સર્વે (પાવન કે ૦) પવિત્ર સુલ

કલા અનિરૂપ ॥ લલના ॥ ૭ ॥ ૭ ॥ સોદગ દેવસુતા તપું, નામ ઉવે નરનાદ ॥
લલના ॥ સુરસુંદરી સોદામણી, આણી અધિક ગદાદ ॥ લલના ॥ ૭ ॥ ૮ ॥ રૂ.
પસુંદરી રાણી તણી. પુત્રી પાવન અંગ ॥ લલના ॥ નામ તાસ નરપતિ ઉવે, મયણસું
દરી મનરંગ ॥ લલના ॥ ૭ ॥ ૯ ॥ વેદવિચક્ષણ વિપ્રને, સોંપે સોદગ દેવી ॥ લ
લના ॥ સકલ કલાગુણ શીલવા, સુરસુંદરીને દેવી ॥ લલના ॥ ૭ ॥ ૧૦ ॥ મય
ણને માતા ઉવે, જિનમતપંથિન પાસ ॥ લલના ॥ સાર વિચાર સિદ્ધાંતનાં, આદરવા

કુળ જોડેને (નરપતિ કે ૦) રાજા તે પોતાના મનને વિષે (રંગ કે ૦) હર્ષ આનંદ આણીને (તાસ
કે ૦) તેહું મયણસુંદરી એહું નામ (ઉવે કે ૦) સ્થાપે, રાણે ॥ ૯ ॥ ॥ (સકલ કે ૦) સર્વે કલા,
ગુણ શીલવાને અર્થે વેદમોદે વિચક્ષણ એટલે માહો એવો જે શિવનૂતિ નામા (વિપ્ર કે ૦) બ્રાહ્મણ
તેને (સોદગદેવી કે ૦) સોનાગ્ય સુંદરી નામે રાણી તેણે પોતાની પુત્રી જે સુરસુંદરી તે પ્રત્યે (દેવી
કે ૦) તત્ત સોંપી, અર્થાત્ સુરસુંદરીને બ્રાહ્મણ પાસેં નણવા મોકલી ॥ ૧૦ ॥ ॥ હવે મયણ
સુંદરીની માતા તો જૈનમિદ્ધાંતો સંબંધિ (સાર કે ૦) પ્રધાન નજા ઇવા જે વિચાર તેનો અન્યાસ

આદરવાને અર્થે શ્રીજેનમતનાં જાણ એવા મુદુદિ નામે ધંખિત જે અધ્યાપક તેમની પાસેં (તમે કે) સ્થાયેં દટલે મોકલતી હયી ॥ ૧૧ ॥ ॥ તે કુંઘરીઝ સ્ત્રીની ચતુરાઈ સંવંધી જે ચોશઠ કલા તેને જાણીને વેદુ જાણીયો ઘણી એવી જે દુદિ તેનો (નિધાન કે) ખંભાર થઈ, તેને અનેક પ્રકારનાં શબ્દશાસ્ત્ર જે વ્યાકરણ તથા નામમાલા, નિર્ઘંટ, આદાન, નિદાન અને ચિકિત્સાદિક તે સર્વે આયજ્યાં, દટલે તે પૂર્વોક્ત સર્વ પ્રકારનાં શાસ્ત્ર જાણી ગઈયો ॥ ૧૨ ॥ ॥ તે કુંઘરી કવિત કરવાની કલારૂપ ગુણને કેલવતી થકી દટલે સુધારતી થકી વાજિત્ર વગાડવાં, ગીત તે સ્વચ્છ ગીત ગાવાં, તથા સંગીત તે વાજિત્ર નાટકનાં ગીત તાલવદ્ જાણવાં. તથા જ્યોતિષ શાસ્ત્ર, વૈદ્યક શાસ્ત્ર

અભ્યાસ ॥ લલના ॥દેખા ॥૧॥ ચતુર કલા ચોશઠ જાણી, તે વેદુ બુદ્ધિનિધાન ॥

લલના ॥ શબ્દશાસ્ત્ર સવિ આવડ્યાં, નામ નિર્ઘંટુ નિદાન ॥ લલના ॥દેખા ॥૨॥

કવિત કલા ગુણ કેળવે, વાજિત્ર ગીત સંગીત ॥ લલના ॥ જ્યોતિષ વૈદ્યક વિધિ

જાણે, રાગ રંગ રસરીત ॥ લલના ॥ દેખ ॥ ૧૩ ॥ સોલકલાપૂરણ શશી,

કરવા કલા અભ્યાસ ॥ લલના ॥ જગતિ ખમે જસ મુલ દેસી, ચોશઠકલાવિ

તેનો વિધિ જે પ્રકાર, તે સર્વને જાણે, અને ઠ રાગ તેના રંગ તથા નવરસ તેની રીત એ સર્વને જાણે દટલે એ પૂર્વોક્ત સર્વ શાસ્ત્રના રહસ્યની જાણનારી થઈ ॥ ૧૩ ॥ ॥ ફહાં કવિ ઇત્પેક્ષા કરે તે કે (જસ કે) જે કુંઘરીનું મુલ દેસીને શોલ કલાયેં કરી પૂર્ણ એવો જે (શશી કે) ચંડમા તે વિચાર કરવા લાગ્યો જે આ મયણાસુંદરી તો સંપૂર્ણ ચોશઠ કલાનો વિલાસ ઠે, અને હું તો માત્ર સોલ કલાયેં કરી સહિત હું, માટે હું પણ ચોશઠ કલાનો અભ્યાસ કરું તો એનાં જેવો થાકું એડું ચિંતવિને વધારે કલાઝનો અભ્યાસ કરવા માટે મયણાનું મુલ દેસીને જગતમાંહે ઘ્રમણ કરવા લાગ્યો, દટલે આકાશમાં ખમતોજ ફરે ઠે, તો પણ તે મોલથી વખતી કોઈ સ્વતરમી કલા પામતો

નથી ॥ ૧૪ ॥ ॥ યલ્લી મયળામુંદરીની (મતિ કે૦) વૃદ્ધિ તે અત્યંત નહીં ઝે, શ્રીજિનગજના સિદ્ધાંતને તે જાણે ઝે, તથા જાગવેંતે જે સ્યાદવાદ રૂપ અનેકાંત માર્ગ પ્રશ્ન્યો ઝે, તે તેના મનમાં નસી રહ્યો ઝે, અને (અગર કે૦) વીજા જે એકાંતવાદ મતની પ્રરૂપણાના કરનારા માર્ગો ઝે, તે સર્વેને અસત્ય કરી જાણ્યા ઝે, એવી તે કુંવરી થઈ ઝે ॥ ૧૫ ॥ ॥ યલ્લી નવતત્ત્વને નિશ્ચય તથા અગ્રહાત્તયં કરી ચુક જાણે ઝે, તથા પુજ્જલ દ્યયનાં ગુણ અને પર્યાય સર્વે જાણે ઝે, અને કર્મમંય જાળીને જેણે કંઠે કહ્યા ઝે, એટલે મુલપાઠે કહ્યા ઝે, એવી રીતે તે કુમરી યુદ્ધ સમકેતેં કરી (સુદાય કે૦)

લાસ ॥ લલના ॥ દે૦ ॥ ૧૪ ॥ મયળામુંદરી મતિ અતિ જલ્લી, જાણે જિનસિદ્ધાંત

॥ લલના ॥ સ્યાદવાદ તસ મન થસ્યો, અગર અસત્ય એકાંત ॥ લલના ॥ દે૦

॥ ૧૫ ॥ નય જાણે નવતત્ત્વનાં, પુજ્જલ ગુણ પર્યાય ॥ લલના ॥ કર્મમંય કંઠે કર્યા,

સમક્ષિત યુદ્ધ સુદાય ॥ લલના ॥ દે૦ ॥ ૧૬ ॥ સૂત્ર અર્થ સંઘયણનાં, પ્રવચન

સારોદાર ॥ લલના ॥ સેત્રવિચાર સરા ધરે, એમ અનેક વિચાર ॥ લલના ॥ દે૦

॥ ૧૭ ॥ રાસ રચ્યો શ્રીપાલનો, તેહની પહેલી ઢાલ ॥ લલના ॥ વિનય કહે

શ્રોતાધરે, દોજો મંગલમાલ ॥ લલના ॥ દે૦ ॥ ૧૮ ॥ દોહા ॥ ઇકદિન

જોનાયમાન થઈ ઝે ॥ ૧૬ ॥ ॥ યલ્લી સંઘયણીનાં સૂત્ર એટલે મુલપાઠ, તથા તેનાં અર્થ તે સર્વેને

જાણે ઝે, તથા પ્રવચનસારોદાર ગ્રંથને જાણે ઝે, યલ્લી સેત્રસમાસસંઘ્રિ જે દેવનાં વિચાર તેને

સરેસરા ધારી રાખ્યા ઝે, એ રીતે અનેક પ્રકારના વિચારોને મયળામુંદરી જાણે ઝે ॥ ૧૭ ॥ ॥ (જ

નો કે૦) રૂઢો એવો જે શ્રીપાલરાજાનો રાસ, તેની એ પહેલી ઢાલ સંપૂર્ણ થઈ. શ્રીવિનયવિજય ગ્રંથ

ધ્યાયજી કહે ઝે કે, શ્રોતા એટલે સાંજનારાવના ઘરને વિષે મંગલિકની માણા દોજો ॥ ૧૮ ॥

॥ ઇતિ ॥ ॥ હવે એક દિવસે અગ્નિ જે ઇલ્લી તેનો પતિ જે પ્રજાપાલ નામેં રાજા, તેણે માંહેલી

ગનામાં પેલાં થયાં પોતાના મનને વિષે ઈગ્ગોજ ઝાણો જે હું મહારી પુત્રીહું પારહું તો જોઈ? જે એ કહેલી વિદ્યા નણેલીઈને? તથા વિનયનો વિલાસ એમનામાં કહેયો ઢે? ॥ ૧ ॥

એવો નિર્ગર કરીને તે વેદુ વાલિકાઈને ચોલાવી એટલે તેડાવી, તેયારે તે વેદુ કુંવરીઈ શોજ શણગાર કરીને તેમના પોત પોતાના અધ્યાપક જે નણાવનારા ગુરુ ઢે, તેણે કરી સહિત સજાને વિષે આવી ડ, તે કુંવરીઈ કહેયી ॥ ઢે તોકે મોદને પમાડનારી એવી ગુણરૂપ મણિની માલાસરસી ઢે. રૂપ લાગણ્યે કરીને શોનાધી ઢે સના જેણેં એવીઈ ઢે ॥ ૨ ॥ ॥ હવે જે જે શાસ્ત્રનાં અગોચર એટલે

અવનીપતિ દુર્યો, આણ્યો મન ઝહાસ ॥ પુત્રીહું જોઈ પારહું, વિદ્યા વિનય વિલાસ ॥ ૨ ॥ સનામાંદે શણગાર કરી, ચોલાવી વિદુ વાલ ॥ આવી અધ્યાપક સહિત, સુધિન ગુણ મણિમાલ ॥ ૩ ॥ અર્થ અગોચર શાસ્ત્રનાં, પૂઠે નૂપતિ જેદ ॥ બુધિવલે વેદુ વાલિકા, આપે ઉત્તર તેદ ॥ ૩ ॥ અધ્યાપક આણંદિયા, સજન સવે સુખ પાય ॥ ચતુર લોક ચિત્ત ચમકિયા, ફલ્યા મનોરથ માય ॥ ૪ ॥ વિનય વહ્નન નિજ વાલ ની, શાસ્ત્ર સુકોમલ જાલ ॥ સરસ જિસી સદ્કારની, સાકર સરસી સાલ ॥ ૫ ॥

કોઈને સ્વર ન પડે એવાં અર્થ રાજા પૂઠે ઢે, તેનાં ઉત્તર તે વેદુ વાલિકાઈ પોતાની બુધિવલે કરી આપે ઢે ॥ ૩ ॥ ॥ તે ઉત્તર સાંજલીને અધ્યાપક જે નણાવનારા તે ઘણો આનંદ પામ્યા, તથા સજ્જન લોક સર્વે સુખ પામ્યાં, અને ચતુરલોકનાં ચિત્ત ચમત્કાર પામી ગયાં, તથા તે વેદે કુંવરીઈની (માય કે ૦) માતાઈના મનોરથ પણ ફલ્યા, એટલે સુખલ થયા ॥ ૪ ॥ ॥ વિનયે કરી યુક્ત માટે વહ્નન એવી પોતાની વાલિકાઈની જે શાસ્ત્રે કરીને સુકોમલ (જાલ કે ૦) વાણી, તે કેવી મીઠી લાગે ઢે! કે જેવી (સરસ કે ૦) રમેં કરીને સહિત એવી (સદ્કાર કે ૦) આંવાની તાજી સાલ તેને વિષે સાકર જેલી દોય તેના જેવી મીઠી લાગે ઢે ॥ ૫ ॥ ॥ હવે શાસ્ત્રનાં અગોચર

(વિનોદ કે૦) રમણ તે માતા પિતાના મનમાં અત્યંત મીઠું લાગે છે, માટે કુંવરીડનો પિતા જે પ્રજાપાલ રાજા, તે પોતાના મનમાં અધિક (પ્રમોદ કે૦) હર્ષ આપીને પ્રશ્નનાં ઉત્તર પૂટે છે, કે હે વત્સો ! હે પુત્રીડ તમે તમારા હૃદયને વિષે વિચારજો, અને અમે જે પ્રશ્ન પૂછીયે તેનાં ઉત્તર આપીને અમારા મનનો સંદેહ નિવારણ કરજો ॥ ઠકું ચ ॥ ન તથા શક્તી ન સહિષ્ણું, ન ચંદનં નૈવ જીતજ્ઞા ઘ્રાયા ॥ આહ્વાદયંતિ પુરુષં, યથા હિ મધુરાક્ષરા વાણી ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥ ॥ હવે રાજા પૂટે છે, જે હે વત્સ ! એક તો જીવવાનું લક્ષણ શું છે? વીજું મનમથ જે કામદેવ તેના ઘરની સ્ત્રી કોણ છે? ત્રીજું સર્વ જાતિના ફૂલમાંહે વત્સમ ફૂલ કયું કહીયું? ચોથું કુમારિકા પરણીને શું કરે? એવા ચાર

॥ ઢાલ વીંજી ॥ રાગ ધોરણી ॥ પુણ્ય પ્રશંસીર્ણ ॥ એ.દેશી ॥ પ્રશ્નોત્તર પૂટે પિતા રે,
આપી અધિક પ્રમોદ ॥ મન લાગે અતિ મીઠડાં રે, વાલક વચન વિનોદ રે ॥ વત્સ
વિચારજો ॥ દેડ ઉત્તર એહ રે, સાંસો વારજો ॥ ૨ ॥ એ આંકણી ॥ કુણ લક્ષણ જીવિત
તણું રે? કુણ મનમથ ઘરનારી ॥ કુસુમ કુણ ઉત્તમ કહ્યું રે, પરણી શું કરે કુમારી રે ॥
વત્સ વિચારજો ॥ ૩ ॥ એકે વયળેં એહનો રે, ઉત્તર એણિ પરેં ધાય ॥ સુરસુંદરી કહે

પ્રશ્ન પૂઠયા ॥ ૨ ॥ ॥ પૂર્વે કહેલા ચાર પ્રશ્નનાં ઉત્તર તે એકચર્ચને કરીનેજ આપો. તેવાં પ્રથમ
સુરસુંદરી કહે છે, કે હે પિતાજી (સુણજો કે૦) સાંજજો (સાસરે જાય) એ એક વચનમાં ચારે
પ્રશ્નનાં ઉત્તર સમાઈ ગયા છે, તે શાલી રીતે કે (સાસ) (રે) અને (જાય) એ પૂર્વોક્તિ એક
વચનમાંથી ત્રણ પદ નીકળે છે, તેમાં પ્રથમ જીવિતવ્યનું લક્ષણ સાસ એટલે શ્વાસ છે, કેમ કે ?
જ્યાં સુધી શ્વાસ હોય ત્યાં સુધી તે જીવતું છે એમ કહેવાય. એ પહેલા પ્રશ્નનો ઉત્તર જાણવો; તથા કામ
દેવની સ્ત્રી (રે કે૦) રતિ એ નામે છે. એ વીજા પ્રશ્નનો ઉત્તર સમજવો, વહી સર્વ જાતિના પુષ્પમાં
(જાય કે૦) જાયનાં ફૂલ તે વત્સમ કહેવાય છે. એ ત્રીજા પ્રશ્નનો ઉત્તર કહ્યો, અને (સાસરે જાય)

ए गंगुर्णं वचनं करी कुमारिका परणीने शुं करे? तोरे पोતાને मासरे जाय. ए चोथा प्रश्ननो उत्तर
जाली दोयो. ए रीतें दे पिताजी! तमें जे अर्थ पुठयो तेनो एकज वचनं करीने में उत्तर आप्यो
जे, ते दे नरपति! तमे अग्रधारजो एटले मानजो, ए में जे अर्थ क्ख्या ते सांजलीने अमारो (मोहत
के०) मइत्त वधारजो ॥ ३ ॥ हवे महीपति जे राजा ते मयणासुंदरीने कहे ठे के, अमे एक
प्रश्न पुगीयें गेयें, ते जो तमे शास्त्र जण्यो! जो, तेने संज्ञातां थकां तमारा हृदयने विपे विवेकनी
रुद्धि करी जे, तो अमने एनो अर्थ कहे ॥ ४ ॥ ॥ एक शब्दो (आदि के०) पहिलो जे अक्षर
जे, ते अक्षर बिना बीजा जे अक्षरो ठे, ते सर्व जगतने जीयाडनारा ठे, वली तेहज शब्दो मथ्या

तातजी रे, सुणजो सासरे जाय रे ॥ नृप अवधारजो ॥ अरथ सुणी अम एह रे,
मोहत वधारजो ॥ ३ ॥ मयणाने महीपति कहे रे, अर्थ कहे अम एक ॥ जो तमें
शास्त्र संज्ञातां रे, वाध्यो हृदय विवेक रे ॥ व० ॥ ४ ॥ आदि अक्षरविण जेह ठे रे,
जग जीयाडणहार ॥ तेहिज मध्याक्षरविना रे, जग संहारणहार रे ॥ व० ॥ ५ ॥ अं
त्याक्षरविण आपणुं रे, लागे सहुने मीठ ॥ मयणा कहे सुणजो पिता रे, ते में नयणे

क्षर एटले वचमानो अक्षर तेणेकरी रहित ते शब्दने करीयें तेवारें शेष जे अक्षर रहे ठे ते, जग
तने संहार करनारा ठे ॥ ५ ॥ ॥ वली तेहज शब्दना अंतनो अक्षर काहाडी नाखतां वाकीना
जे अक्षर रहे ठे ते (આપણું કે०) પોતાનું જે કાજ તે સહુ કોણે મીઠું લાગે છે. એવું રાજાનું
વચન સાંજલીને મયણાસુંદરી કહે છે કે, હે પિતાજી સાંજલજો, તે તો મેં મહારા નયણેં ઢીઠ એટલે
ચહુને વિપે ઢીઠું છે, એટલે ચહુમાં (કાજલ) અંજાય છે તેમાંથી આવનો (કા) અક્ષર કાહાડી
નાલીયેં તેવારે (જલ) એ જે અક્ષરો રહે, તે જલ એટલે પાણી સર્વ જગતને જીવાડનારું છે, અમને
આ (જ' અ' ર' કાહાડી નાલીયેં તેવારે) પાણી પગલ જે અક્ષર રહે, તે કાર

સંહાર કરનાર છે, તથા નેહેલો (જ) અદ્ધર કાઢાડી નાલીયેં, તેયારેં (કાજ) પના થે અદ્ધર રહે
 તે કાજ પટલે કાર્ય તેતો પોતપોતાનું સહુ કોડને મીતું લાગે છે, ફર્યયેં ॥ મહત્કં ॥ કિં લાવડ
 સહરહિયેં, કિંચ અર્ધિઠં ચ વલદં દોડ ॥ કિંચ અર્ધિઠં મિઠં, નગં કિં સુંદરં દોડ ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥
 નાહી, લીય, અમૃત, કોપ ॥ ઝકં ચ ॥ પ્રથમાદ્ધર વિણ ચૂપતિ સોદે, મથ્યાદ્ધર વિણ સ્ત્રીયાં મોદે
 ॥ અંત્યાદ્ધર વિણ પંન્નિત વ્યારો, અ દરિયાલી પંન્નિત વિચારો ॥ ૧ ॥ ઝત્તર ॥ ચાવલ જાળવું ॥
 પ્રથમાદ્ધર વિણ નર ઘર દીઠી, મથ્યાદ્ધર વિણ સુરા મીઠી ॥ અંત્યાદ્ધર વિણ યોગી જાળે, ત્રિહું અ
 દ્ધર શિરનારી નલાપો ॥ ૨ ॥ ઝત્તર ॥ રાવહી ॥ પ્રથમાદ્ધર વિણ સહુને નાંચે, મથ્યાદ્ધર વિણ જગ
 અસુહાચે ॥ અંત્યાદ્ધર વિણ પંત્રી મેલો, સો સાજન મોકલજો નેહેલો ॥ ઝત્તર ॥ કાગલ જાળવો ॥ ૩ ॥ ૫ ॥

દીઠ રે ॥ નૃપ ॥ ૬ ॥ સુગુણ સમસ્થા પૂરજો રે, ચૂપતિ કહે ધરી નેદ ॥ અર્થ ઝપાડ
 અન્નિનો રે, પુણ્ય પામીજેં એહ રે ॥ ૭ ॥ સુરસુંદરી કહે ચાતુરી રે, ધન યો
 વન વરદેદ ॥ મનવહ્નન મેલાવહો રે, પુણ્ય પામીજેં એહ રે ॥ નૃપ ॥ ૮ ॥ મયણા કહે
 મતિ ન્યાયની રે, શીલગું નિરમલ દેદ ॥ સંગતિ ગુરુ ગુણવંતની રે, પુણ્ય પામીજેં

વણી એક (અન્નિનો કે ૦) નવો અર્થ ઝલ્પલ કરીને ચૂપતિ જે રાજા તે (નેદ કે ૦) સ્નેહ ધરીને
 વેદુ પુત્રીડને સમકાજેં કહે તે કે, હે સુગુણ નરસો! તમે મહારી એક સમસ્થા પૂર્ણ કરજો, જે પુણ્ય
 થકી આ અસુક નસ્તુ પામીયેં એટલે પુણ્યથી શી શી નસ્તુ પામીયેં? તે કહે ॥ ૭ ॥ ॥ ૭ ॥ રાજાનું
 વચન સંજીની પ્રથમ તો ચતુરપણથી સુરસુંદરી કહે તે કે, હે પિતાજી એક ધન, વીજું યોગન,
 ત્રીજો (નર કે ૦) પ્રધાન સુંદર પવો (વેદ કે ૦) શરીર, તથા ચોથો મનવહન જે નરતાર તેનો મિલાપ,
 એટલાં યાનાં પુણ્ય થકી પામીજેં ॥ ૮ ॥ ॥ હવે મયણાસુંદરી ઝત્તર કહે તે કે, હે પિતાજી, એકતો ન્યાયની
 (મતિ કે ૦) બુદ્ધિ, વીજું શીજેં કરીને નિર્મલ (વેદ કે ૦) શરીર, ત્રીજી રૂઢા ગુણવંત ગુરુની સંગતિ એટલે

समगम ए गस्तु पुण्यना योगें पामीयें ॥९॥ ॥ एवा अचसरने विपे राजा मनमां अनिमान आणीने
(ज्यो के०) कहे ठे, जे हुं तमारा उपर संतुष्ट थयो हुं, माटे तमोने मनोवांछित दान आपुं ॥१०॥
हे केद्यों हुं? तो के जे निर्धन पुरुष होय तेने धन आपीने धनवंत करूं, तथा रंकने राजा करूं, सर्वलोक
जे सुख जागवे ठे, ते मद्दारी पसाय पामीने जागवे ठे ॥११॥ ॥ जगतमां जेनी उपर हुं संतुष्ट थाचें
तो तेने सर्व पदार्थजुं पामयापणुं ठे, अने जेनी उपर हुं रूखो तो तेने रोली नाखुं, तेथी कोइ प्राणी
तेनी गायमां पण जजो रहे नही ॥१२॥ ॥ एवुं राजाजुं वचन सांजली सुरसुंदरी कहे ठे के, हे पि
ताजी! तमे जे कहो वो ते साचुं ठे एमां शो संदेह ठे? जगतने जीवाडनारा वेज ठे तेमां एक तो

एहू रे ॥ नृप० ॥ ९ ॥ इणे अचसर नृपति ज्ञणे रे, आणी मन अनिमान ॥ हुं,
तूवो तुम ऊपरें रे, देजुं वंछित दानं रे ॥ व० ॥ १० ॥ हुं निर्धनने धन दिजें रे, करूं
रंकने राय ॥ लोक सकल सुख जागवे रे, पामी मुक्त पसाय रे ॥ व० ॥ ११ ॥ सक
ल पदारथ पामीएं रे, में तूवे जगमां हि ॥ में रूखे जग रोलीएं रे, जजो न रहे कोइ
जां हि रे ॥ व० ॥ १२ ॥ सुंदरी कहे साचुं पिता रे, एहमां किइयो संदेह ॥ जग जीवा
डण दोय ठे रे, एक मदीपति दूजो मेह रे ॥ नृप० ॥ १३ ॥ साचुं साचुं सहु कहे रे,
सकल सजा तेणिवार ॥ ए सुरसुंदरी जेद्वी रे, चतुर न को संसार रे ॥ नृप० ॥ १४ ॥

मदीपति एटले राजा अने बीजो मेह एटले ययाद ॥ १३ ॥ ॥ तेवारें तिहां सहु कोइ सजानां लोक
ते सर्व साचुं साचुं कहेतां हयां, अने एम कहेया लाग्यां के संसारने विपे बीजी कोइ आ सुरसुं
दरीना जेवी चतुर स्त्री नथी ॥ यह साची सबही कहे, राजा करे सो न्याय ॥ ज्यों चोपरके खेलांमें,
पासा परे सो दाय ॥ १ ॥ वनति देख बनाइयें, परत न दीजें खोट ॥ जैसो वाजे वायरो, तैसी
जीजें खोट ॥ २ ॥ सजा सोढूं बीजीयें, जैसी मजा सोढाय ॥ जैगी वाजर येगणो, जैसी गिला

तणाय ॥३॥ १४॥ ॥ राजा पण मनमो रंजित थईने कइया जाय, ॥ एया अयसरने विणे कुरुजंगल नामा
 बुजने मनोरंजित वर मेलवीने सर्व सोनाग्य आपुं ॥१५॥ ॥ एया अयसरने विणे कुरुजंगल नामा
 देशयकी वमितादि राजानो पुत्र (अयनि के०) पृथ्वी तेनो पालनारो एयो ते राजा उक्कयणीना राजानी
 सेवा करवाने अर्थ त्यां आय्यो ते, ते योवन अयस्था तथा रूप सौंदर्य तोणे करी (रसाल के०) सुंदर ते,
 माटे सनामादे वेवो थको घणुं जोजे ते ॥१६॥ ते शंखपुरी नामा नगरीनो सामी ते, अने अरिद
 मन एवुं तेवुं नाम ते, तेने वेलीने सुरसुंदरीना अंगने विणे काम उत्पन्न थयो ॥१७॥ ॥ तेयारें पृथ्वी

राजा पण मन रंजित रे, कहे सुंदरी वर माग ॥ वंठित वर तुज मेलवी रे, देउं सकल
 सोनाग रे ॥१५॥ तिहां कुरुजंगल देशात्री रे, आय्यो अयनीपाल ॥ सजा
 माहे सोदे घणो रे, योवन रूप रसाल रे ॥१६॥ शंखपुरीनयरी धणी रे, अरि
 दमन तस नाम ॥ ते देखी सुरसुंदरी रे, अंगें ऊपनो काम रे ॥१७॥ १७॥ पृथ्वीप
 ति तस ऊपरें रे, परखी तास सनेह ॥ तिलक करी अरिदमनने रे, आपी अंगजा तेह
 रे ॥१८॥ रास रच्यो श्रीपालनो रे, तेहनी बीजी ढाल ॥ विनय कहे ओता घरे रे,
 होजो मंगलमाल रे ॥१९॥ १९॥ दोहा ॥ मयणा मस्तक धूणती, जव निरखी नरराया ॥

पति जे राजा तेणें अरिदमननी उपर सुरसुंदरीनो स्नेह परखीने तिलक करी पोतानी सुरसुंदरी
 नामें अंगजा जे पुत्री, ते तेने आपी ॥ नयन नयनकी पारसी, नयन नयनको हेत ॥ नयन नयनके
 नयनमें, नयन नयन कहे हेत ॥ १ ॥ १८ ॥ ॥ ए श्रीपालराजाना रासनी रचना करी तेनी बीजी
 ढाल पूर्ण थई. विनयविजय उपाध्यायजी कहे ते के, संचलनाराने घेर मंगलिकनी माला
 होजो ॥ १९ ॥ एया समयने विणे मस्तक धूणावती एवी मयणासुंदरीने जेयारें प्रजापाल राजायें

ગજાયેં પૂજું, જે હે પુત્રી ન વાત તમારા મનને શિવે દેવ મોદાની નથી, પટ્ટો ગમતી
 ॥ આ મલે મનાથી સોમુળી પુનુગડ તમારા વિજયોને કેરાય છે, તો અંગમાં
 જે અંગના વાત લોય તે ફરી દેસાડો ॥ ૨ ॥ ॥ પુનુ મનાવું મોડાનું માંનીને મયળા
 હે મહાગજ હાં આ મનાને વિયે મોલવું અચિત નથી, સંગારમાં (વિરુદ્ધા કે)
 રાય અને કરાય છે, તેના યોગે માણસોના મન મોહને પામે છે ॥ ચાલંતાં કુલ
 ॥ અહવા લછી સાંપડો, અહવા લછી જાઉં ॥ ૧ ॥ અવસર દેલી થો

પદ રે ॥ તો એ, તુમ મન કિમ ન સુદાય ॥ ૨ ॥ સકલ સનાથી સોમુળી, ચતુ
 તતમાંદિ ॥ દીસે છે તે દાસયો, આણી અંગ ઉત્સાંદિ ॥ ૨ ॥ અચિત નહિં હદાં
 મયળા કહે મહારાય ॥ મોહે મન માણસ તણાં, વિરુદ્ધા વિપય કપાય ॥ ૩ ॥

નરપતિ જિદાં, અંશ નહોં ઉપયોગ ॥ સના લોક સહુ હાજિયાં, સરિલો
 સંયોગ ॥ ૪ ॥ ઢાલ વ્રીજી ॥ રાગ કેદારો ॥ કપૂર હોવે અતિ ઝુજલો રે ॥ એ
 મન મંદિર દીપક જિસ્યો રે, દીપે જાસ વિવેક ॥ તાસ ન કહ્યે
 મ અજ્ઞાન અનેક ॥ પિતાજી ॥ મ કરો જૂઠ ગુમાન ॥ એ કૃદિ અધિર

॥ અવસરવિણ જે મોલવું, જણ જણ કહે ગમાર ॥ ૨ ॥ ॥ ૩ ॥ ॥ જે
 ક નથી, તથા એક અંગમાત્ર શાસ્ત્રનો ઉપયોગ નથી, અને ગલી સનાનાં લોક
 બી કરનારાં હાજીયાં છે, પછી રીતે મને સંયોગ સરખો મળ્યો છે, તેવી પનાને ત્રિ
 ૧ ૪ ૫ ॥ ॥ અવસરવિણ એવો છે પિતરે એવો એવો વિવેક અધિર

अनिमान म करो, ए सर्व क्वि जे ते ते (निदान क०) । नश्च जया (जलाय क०) । समुद्र तपः । अग्नि
 के०) जरती उट ते, एटले समुद्रमां पाणी चडे ते अने जेम आग्नीने पावो यली जाय ते, तेनी पैरं अग्नि
 ते ॥ धन जोवनका म करो गुमाना, जानो तरुण पाका पाना ॥ लगत वायु अंतें जड पडनां, तो ते पर
 एता क्या करना ॥ १ ॥ ॥ संतारने निपे सहु कोइ सुख तथा दुःखने अनुनये एटले जोगने ते, ते केज
 एकजा पोताना कर्मना पसायथीज जोगने ते, तेमां अधिकुं तथा उहुं एटले न्यूनाधिक कोइयी
 कीधुं जाय नही ॥ २ ॥ ॥ एवी मयणासुंदरीनी वातने सांनलताज राजा क्रोपेंकरी कलकट्यो

निदान, पित्तानी ॥ जेह्वो जलधि ग्रान, पित्तानी ॥ म करो ॥ २ ॥ सुख दुख सहु
 ए अनुनये रे, केवल कर्मपसाय ॥ अधिकुं न उहुं तेदमां रे, कीधुं कोणें न जाय ॥
 पित्तानी ॥ म करो ॥ १ ॥ राजा कोपें कलकट्यो रे, सांनलतां ते वात ॥ वदाली पण
 वेरण थई रे, कीधो वचन विघात रे ॥ वेटी जली रे जणी तुं आज, तें लोपी मुज लाज
 रे ॥ वे० ॥ वणसाड्युं निज काज रे ॥ वे० ॥ तुं मूरख शिरताज रे ॥ वे० ॥ न० ॥ ३ ॥
 पोपीनि पोढी करी रे, जोजन कूर कपूर ॥ रयण दिमोले दोचती रे, जोग जला जर
 पूर रे ॥ वे० ॥ न० ॥ ४ ॥ पाट पटंवर पहेरणे रे, परिजन सेवे पाय ॥ जगमां सहु

यको कहेया लाग्यो के, तुं मने घणी वाढी द्दती, पण वेरण थई, जे कारणे तें मद्दारा वचननो वि
 घात कयो, माटे हे वेटी ! तुं तो आज जनी (जणी के०) बोली जे तें मद्दारी लाज लोपी, अने
 तद्दहं पोतानुं कार्य (वणसाड्युं के०) वगाड्युं, तेथी तुं सर्व मूर्खजनोनी शिरताज ठो ॥ ३ ॥ ॥ कपूर
 सरखा वज्जला कूरनां जोजन करावी पाली पोपीनि (पोढी के०) मद्दोटी करी ते, तथा रल्लेजडित
 दिमोलाखाट मांहे ह्मिने ते एवा (जना के०) रुडा जरपूर एटले परिपूर्ण जोग जोगने ते ॥ ४ ॥
 यली एक पाटना (पटंवर के०) रेशमी उंचा चीर पटगूलादि वस्त्र पहेरवाने मने ते, अने परिजन जे

चाकर लोक ते ताद्वारा पगनी सेवा करे ठे, जगतमां ज्यां जाय ठे त्यां सर्व कोइ जी जी करीने घोळारे ठे, ते सर्व महारा पसायथी जाणजे ॥ ५ ॥ ॥ ते सांचली मयणाहुंदरी बोली के, हे पि ताजी! ए यातनुं तत्त्व विचारो, तमारा मनने विषे रोप म आणो, में तमारा कुलमां उपजवानो क्क्यां जोप जोयो हतो? परंतु पूर्वकृत कर्मना संयोगथी तमारा कुलमां आवी अवतरेली ठों ॥ ६ ॥ तमे मने महोटे मने करी मढ्हावो गो, अने नवा नवा (निवेद के०) खान पान करावो गो, ते सर्व महारा कर्मना पसायथी ठे, ए (नेद के०) तत्त्व ते (अवधारो के०) अवधारण करीने मानो ॥ ७ ॥

जी जी करे रे, ए सवि मुळ पसाय रे ॥ वे० ॥ ज० ॥ ५ ॥ तत्त्व विचारो तातजी रे, मत आणो मन रोप ॥ कर्म तुज कुल अवतरी रे, में किहां जोयो जोप ॥ पि० ॥ म० ॥ ॥ ६ ॥ मढ्हावो मोटे मने रे, नव नव करो निवेद ॥ ते सवि कर्म पसाउले रे, ए अवधारो नेद ॥ पि० ॥ म० ॥ ७ ॥ जो हठवाद तुजने घणो रे, कर्म ऊपर एकंत ॥ तो तुजने परणावगुं रे, कर्म आण्यो कंत रे ॥ वे० ॥ ज० ॥ ८ ॥ मान हण्युं जो एणीयें रे, मादरुं सत्ता समद ॥ फल देखाडुं एदने रे, सकल प्रजा प्रत्यक्ष रे ॥ ॥ वे० ॥ ज० ॥ ९ ॥ सुखी ए शुं शीखवी रे, अध्यापक अज्ञान ॥ सजनलोक लाजे

तेवारें राजा कहेवा लाग्यो के, जो तुजने एकांतपद्धं कर्म उपरेंज घणोज हठवाद ठे, तो कर्म आणी आपेलो जे (कंत के०) जरतार तेज तुजने परणावगुं ॥ ८ ॥ ॥ राजा विचारें ठे के, जो ए मय णायें सर्व सत्तासमद मादरुं मान हण्युं ठे, तो तेनां फल पण सर्व प्रजा देखतां थकां प्रत्यक्ष ए हनेडुं देखाडुं ॥ यहुकं ॥ आज्ञाचंगो नरेझाणां, गुरुणां मानमर्दन ॥ एयक् शय्या च नारीणा, मशस्त्र यथ उच्यते ॥ ११ ॥ इति ॥ ९ ॥ ॥ अरे एना सोवतीयें एने आम्ही ते शुं शीखती! तथा एनो अध्यापक जे नणा

ચનાર તે પણ અદાના ॥ ૧૦ ॥ ॥ નગરનિવાસી લોક પણ સય નવા કર્યા ॥
 મધ્યથી તે સર્વે લાડા પામ્યા ॥ ૧૦ ॥ ॥ નગરનિવાસી લોક પણ સય નવા કર્યા ॥
 ના લાગ્યાં કે, ૫ મમણાનું જાણું તે ધૂલ જેવું થયું, જૂઠું તો ઘરા જે, સેજસાજ ચાતની ચાતમાં પોતા
 ના પિતાને પ્રતિજ્ઞા કર્યો ॥ યતઃ ॥ સમૃદ્ધિ પરિનિર્વાં યા, કર્જો લોકઃ પર્યે પથે ॥ પરસ્પૃશ્નિ સર્નિર્વાં યા, કર્જો
 કોપિ ન ચિયતે ॥ ૧૧ ॥ ॥ ગલી મિચ્યાલી લોકોને કહેવા લાગ્યાં કે, જોનની ચાત સર્વે ચિપરીત પટલે
 ચગલી છે, જગતની નીતિ માંડ પણ ૫ જાણતા નથી, તેથી ચગલા છે, અને અગ્નિનીત પટલે વિનયર

સદુ રે, દેસી ૫ અપમાન રે ॥ ૧૦ ॥ નગરલોક નિંદે સદુ રે, ખણું ૫
 દનું ધૂલ ॥ જૂઠું ચાતની ચાતમાં રે, પિતા કર્યો પ્રતિજ્ઞા રે ॥ ૧૦ ॥ મિથ્યા
 લી કહે જોનની રે, ચાત સર્વે ચિપરીત ॥ જગતનીતિ જાણે નહીં રે, અગલા ને અગિ
 નીત રે ॥ ૧૦ ॥ અવસર પામી રાયનો રે, રોપ સમાવણ કાજ ॥ કહે પ્રધાન
 પધારિયું રે, રચવાડી મદારાજ રે ॥ ૧૧ ॥ રાસ ખલો શ્રીપાલનો રે, તેહની
 ત્રીજી ઢાલ ॥ વિનય કહે મદ પરિહરો રે, જેહથી વહુ જંજાલ રે ॥ ૧૧ ॥

ક્ષિત ને ॥ ૧૨ ॥ ॥ પૂના સમયને વિષે અવસર પામીને રાજાનો ક્રોધ શમાવવા માટે પ્રધાન કહે છે
 કે, હે મદારાજ ! રચવાડીનો અવસર થયો, માટે રચવાડીયું પધારો ॥ ૧૨ ॥ ॥ ખલો શ્રીપાલરાજાનો રાસ
 તેની ૫ ત્રીજી ઢાલ પૂરી થઈ. રાસના કર્જો વિનયવિજયની ગપાથાય કહે છે કે, જે થકી સંસારમાં
 પહુ જંજાલ થાય છે, મળો જે મગ પટલે અર્ધકાર તેને પરિહરો, ત્યાગો ॥ યતઃ ॥ જાફ કુલ રૂવ વલ
 તમ. તવ લાજ સિરિય અઘ મય મજો ॥ ૧૩ ॥ અર્ધાં ધિય ધંધેફ, અમુહાઈ વહુ ચ સંસારો ॥ ૧૪ ॥

તેને ઘણે કરી સહિત ઇંદુ સૈન્ય યથા સવલ એટલે ઘણો, પેવો જે સૈન્યનો પરિવાર તેને સાર્યે જાણે રાજા રમગાડીને શ્રેયે વડપો. હવે તે પરિવાર કહે છે. એક તો મરેં કરી ઉન્મત્ત થયેલા એવા મયગલ એટલે હાથી પળા છે, અને (સહસ્ત ગમે કે) હજારો ગમે અસવારો છે ॥૧॥ ॥ યલ્લી સામટા એટલે ચોરઘંપ સુનટ તથા સીપાઈ તે જેવા પંચાનન સિંહ હોય નહિ? તેની સરસા ચલગાન્ છે, તે સીપાઈ આયુધ જે હથિયાર તેનો અધિક આંખર તેણે કરીને સહિત થકા ચાલે છે, તે કહેવા છે? તોકે અટલ એટલે કોઈથી પાઠા ટલે નહી, તથા અનંગ એટલે કોઈના જગાબ્યા જાગી જાય નહી, અને અવીહ એટલે કોઈના ધીવરાબ્યા ધીવે નહી, અર્થાત્ કોઈના મરાબ્યા મરે નહી એવા સુનટો

દોદા ॥ રાજા રમગાડી ચઢ્યો, સવલ સેન પરિવાર ॥ મદમાતા મયગલ ઘણા, સહ સગમે અસવારા ॥૨॥ સુનટ સિપાઈ સામટા, જિસ્યા પંચાયણસિંહ ॥ આયુધ આંખર અધિક, અટલ અનંગ અવીહ ॥૧॥ વાઘા કેસરિયા કિયા, રહિયાલા રજપૂત ॥ મૂગ લા મઠરાયતા, યોધ જિસ્યા જમદૂત ॥૩॥ પાલરિયા પંચી પરે, ઝહેઅંબર જામ ॥ પંચ વરણ નેજા નવલ, ગયણ ચોક ચિત્રામ ॥૪॥ સરણાઈ વાજે સરસ, ધૂરે ઘોર નિસાણા ॥

તે ॥ ૨ ॥ ॥ તથા તેણે કેસરીયા વાધા કરેલા છે, અને રહિયાલા એટલે જે હઠ લીધો તે મૂકે નહી, એવા તે રજપૂત છે, તથા મૂઠાલા એટલે મહોટી મૂઘ વાલા છે, યલ્લી મઠરાયતા એટલે મત્સર જે પાર કી મહત્તા સહન ન કરી શકવી, એવી ઇર્ષ્યાને ધરતા થકા સાક્ષાત્ જેવા યમરાજાનાં દૂત હોય તેવા તે યોદ્ધા છે ॥ ૩ ॥ ॥ તથા પાલરીયા ઘોડાતે (જામ કે) જે ચલતે પંચીઁની પેરે અંબર જે આકાશ તેને વિષે ઝહે છે, તે ચલતે તે ઘોડાઁની ઉપર ઘેઠેલા જે અસ્વાર છે તેના હાથમાં પાંચ રંગવાલા (નવલ કે) નવા નેજા એટલે વાવટા રહ્યા છે તે વાવટાંયે કરીને ગયણ જે આકાશ તેરૂપ ચોક તેને વિષે જાણે ચિત્રામજ પળાં હોય નહિ! એવી ધોનતે ખરી મળા છે ॥ ॥ ॥ યલ્લી સરસ રમગાડીયો

नाजी रह्यो ते, तथा (नोर के०) मंजीर प्रबंध करीने निमानो पढ्यो नगारंग गुरे पढ्यो गोर कही मुखौनी
ते, एता आर्जियरें कही गजा पुदनी वाद्धि आख्या, तिदां धरतीधनां नावानो पढ्यो नगारंग गुरे जतां अको सं
वीजो (नाण के०) सूर्यज क्षीय नहि? एयो थैलाई रह्यो ते ॥५॥ ॥ द्वये प्राणल मांगे जतां अको सं
चीजो (नाण के०) सुख उडती दीडी (ताम के०) तेवारें दूषति जे राजा ते पोताना प्रभान कहे ते के, ए लोकों ज
मुल वमी भुज उडती वणी लोक ते कोण आगे डे? तेवारें प्रभान कहे ते के, ए पोतानी उपर
जे ॥१॥ ॥ दे प्रभान आ पट्ठां वणी लोक ते ॥२॥ ॥ ए सातवें मोदीया ते सर्व एकमना अई पोतानी उपर

[illegible]

मरण एव तस्य ॥ ३ ॥ मारग भूषण ॥ ४ ॥ उत्तम मारग कोश, जा ५ ॥ जायक जास रह्या ॥ ६ ॥
य राणा री ॥ ७ ॥ ४ ॥ उत्तम मारग कोश, जा ५ ॥ जायक जास रह्या ॥ ६ ॥
आयी ताम मले री ॥ ८ ॥ ५ ॥ निरुप्य आयाजंग, जायक जास रह्या ॥ ६ ॥
दारे कीर्ति सजी री ॥ ९ ॥ ६ ॥ ॥ ते सांचनी जेवरें राजा, मार्ग मूकीने हुं
राजा स्यायीने राजाउं तथा राणाउने याचें ने ॥ ३ ॥ ॥ गली गयेली, खवाई गई ते, आंगलीयो जेनी एनी
राजा स्यायीने ते राजाउने मळो ॥ ४ ॥ ॥ अने कडेया लाग्यो के दे नड्डणीना राजा आ
राजा स्यायीने ते राजाउने मळो ॥ ५ ॥ ॥ अने मांगें केम जाय ने ! अने ताद्वारी घणा काळनी स
राजा स्यायीने ते राजाउने मळो ॥ ६ ॥ ॥ अने मांगें केम जाय ने ! अने ताद्वारी घणा काळनी स

सुख भोग यह है, ते पाणी जगतासी एहीने जागृत नैना दिहूनी कदा दे ॥६॥ ॥ तेसरे राजा दून
 पत्नी के देना जागो, ते तयें नी परवृत्ती पावना को ओ? ते रिमये करी जन्मे एउने कहे, पण जाजा ज्य
 मादी बिनिने सा साटे दुणो ओ? यत ॥१॥ पर प्राणपरि पायो, ते साज मरिमरतो मुनोय शुनि के दुःख,
 साजनेमादिने विने ॥१॥ इति ॥७॥ ॥ ते साजनी दूत कहे ते हे जमाग राजाने मरे कदि मजी जे,
 ज्यने राजवट एउने राजकीर्ति ते प्रगट पणे ज्यमें मरे एउटा मजीने नेजी कीधी जे ॥८॥ ॥ पण अ
 मास राजाने रुडा कुजमा अत्यंत थपेजी एवी जो एक कल्या सोई ज्यो, तो ते नेजी गणीयाय, जमाग हे

मांदि, निर्गुण तेद कहा री ॥६॥ श्री जाचो वो वस्तु, विगतं तेद जणो री ॥ राय
 तहे अम आज, कीरति कांई हणो री ॥७॥ दूत कहे अम राय, सवली कृदि मली
 री ॥ राजवट परगट, कीधी अमें मिली री ॥८॥ पण सुकलिणी एक, कन्या कोई
 दिए री ॥ तो तस राणी होय, अम एह हर्प हिये री ॥९॥ मन चिते तवराय, म
 यणा देउं परी री ॥ जगमां राखुं कीर्ति, अविचल एह खरी री ॥ १० ॥ फल पामे
 प्रत्यक्त, मयणा कर्म तणां री ॥ साजे हियडामांदि, वयणां तेद घणां री ॥ ११ ॥ यले रू

डामां ए हर्प जे ए उरुंका रही जे ॥९॥ ॥ तेवारें राजायें मनमां विचाखुं जे मयणाने परिउं ए शब्द
 मारवाडी जायानो जे, एउजे ए कोटीयाना राजाने मयणा सुंदरी आपीने जगतमां ए महारी अविचल
 खरे खरी कीर्ति राखुं ॥१०॥ ॥ यली मयणा सुंदरी पण प्रत्यक्त पणे कर्मना फलने पामे, मयणा जे कर्म
 ना पराएय आश्रयी कुचन बोली जे ते मारा ह्यामां आडां अयलां घणां साजे जे ॥ यतः ॥ माट खटके
 फोडरो, नपण राटके रेणु ॥ ययण खटके पात्रजो, गयो खटके मेण ॥ इति ॥ ११ ॥ ॥ जेस हेल
 जे पुल जे (दण के ०) अतिने करी बजो कोय जे (घनवट के ०) मेकटुनि जगती जले एउने करी

॥ श्री श्रीपालराजानो रास तेनी चोथी हाज कद्दी; श्रीविनयविजयजी कद्दे ते के, (निग्याण
 के०) निशे कोयकही लिदि नथी ॥ १५ ॥ ॥ दूजे कोथें कनी कठिन थयेजुं ते, हृदय जेजुं एगो
 राजा ग्यादाडीथी पावो फरी पोताना आवासने शिरे आनीने सिंहासन उपर बेठो, पण तेना मनमां
 अत्यंत अधिक एटले घणो अनिमानतो विलास ते ॥ यतः ॥ कोद् पड्ठो नेद् घर, तितु विंकार करेय ॥
 आप तपे पर संतोपे, धननी दाण करेय । इति ॥ १ ॥ ॥ माटे मयणसुंदरीने तेडीने कद्देवा लाग्यो

॥ १२३ ॥ देजं राजकुमारी, रूपें रंज जिंसी री ॥ दूत तणे मन वात, विस्मय एद्द वसी
 री ॥ १४ ॥ क्रिस्तुं विमासे मूढ, में जे वात कद्दी री ॥ न फरे जगमां तेद, अविचल साचि
 सद्दी री ॥ १५ ॥ श्रीश्रीपालनो रास, चोथी हाज कद्दी री ॥ विनय कद्दे निरयाण, को

जेनो एवो पुरुष, घोघरे स्वरं करी ठडीदार थको आगल नकी पोकारे ते आगल उनो थको अरज
 करवाने अरदास करे ते ॥ केटले एक ठेकाणे अयगत एटले माठी गतिना सुखनो रास एव
 अर्थे करेलो ते ॥ २ ॥ जेणें वेसर एटले खबर तेनी उपर असयारी करी ते, एम जेनो परिार
 सर्व सेगी ते, एवो अंवरराणो कोडीमाना परिवारें परवखो थको केह्यो शोने ने? तो के जेम (वजे
 वायलीए के०) वनमांहे प्रणा वायलनां वृक्षो होय ते सर्व वलीने तुंगों थद् गयां होय तेगां घणां
 वायलनां वृक्षोंयें करी परिवखो एटले वीट्यो थको (वग्ध के०) वजेलो एयो (सहकार के०) आं
 वानो वृक्ष जेवो शोने, तेवो अंवरराणो, कोडीमाने परिवारें परवखो थको शोने ते ॥ ३ ॥ ॥ ते

ગંધરવો પરિવાર કેહેલો છે? તે કહે છે. કેટલા એક ટુંઘા છે, કેટલા એક પાંગલા છે, કેટલા એક
 સોડા છે, કેટલા એક હીણ થઈ ગયા છે, કેટલા એક સસીયા એટલે ઇંગ ઉપર સસ થયેલી છે,
 એવા છે, માટે સ્વાજીયારા છે, કેટલા એકને સ્વાંસી થયેલી છે, કેટલા એકને ઢૂર એટલે ઢાદર થઈ
 છે, અને કેટલા એક તો રોગને પ્રનાવે કરી (દીન કે) રાંક જેવા થઈ ગયેલા છે ॥ પાગંતરે (હીણ
 કે) રોગે કરીને હીણ શરીર થઈ ગયું છે ॥ ૪ ॥ ॥ એકેકના મુખ ઉપર તો માલ્ખીડ વણવણાટ
 કરી રહી છે, એકના મુખમાંથી લાલ પડે છે, એકના શરીર ઉપર ચાંદાં એટલે ચાળાં ચગચગી રહ્યા

ગંધ સહકાર ॥ ચળ ॥ કર્મ ॥ ૩ ॥ કેઈ ટુંઘા કેઈ પાંગલા રે, કેઈ સોડા કઈ સ્વીણ ॥
 કેઈ સસીયા કેઈ સ્વાસિયા રે, કેઈ ઢૂર કેઈ દીણ (હીણ) ॥ ચળ ॥ કર્મ ॥ ૪ ॥ એક
 મુલે માલ્ખી વણવણે રે, એક મુલ પડતી લાલ ॥ એકતણે ચાંદાં ચગે રે, એક શિર
 નાઠા વાલ ॥ ચળ ॥ કર્મ ॥ ૫ ॥ ચઢામાંહે ચાલતાં રે, સોર કરે સયસાત ॥ લોક લાલ
 જોવાં મલ્યાં રે, એહ કિસ્યો ઝતપાત ॥ ચળ ॥ કર્મ ॥ ૬ ॥ ઢોર ધસે કૂતર ખસે રે, ધિગધિગ
 કહે મુલવાચા ॥ જન પૂઠે તુમેં કોણ ઝો રે, જૂત કે પ્રેત પિશાચ ॥ ચળ ॥ કર્મ ॥ ૭ ॥ કહે રોગી

ઢે અને એકના શિર ઉપરના વાલ જે મોવાલા તે પણ રોગના પ્રનાવે નાશી ગયા છે ॥ ૫ ॥ ॥ એવા
 (સયસાત કે) સાતઠો જણ કોઢીયા તે ચઢુટા માંહે ચાલતા થકા સોર વકોર કરે છે તેને લાલો
 નમે લોક જોવાં મલ્યાં છે, એકવાં થયાં છે, તે જોવા વાલાં કહે છે કે, આ તે જ્યો ઝતપાત છે? ॥ ૬ ॥
 ॥ ઢોર ધસે છે એટલે સામાં શિંગડા માંહે છે, અને કૂતરાં ખસવા લાગ્યાં છે, તથા ધિકાર છે, ધિકાર છે,
 એવી મુલ થકી વાણી કહેતાંયકાં લોક તેમને પૂઠે છે કે તમે તે કોણ ઝો, જૂત ઝો? કે પ્રેત ઝો?
 કે પિશાચ ઝો? તે થ્યમને કહે ॥ ૭ ॥ ॥ તેને રોગીયા ઝતર આપે છે જે, તમારા રાજાની પુત્રી જે

रूपनुं निधान ते, खजाणा न, तय न, ...
 सांनन्ती नगरनां लोक पण कौतुक जोया माटे तेमनी साथ थया. एम करण अवर राणो पण जिह्वा
 प्रजापाल राजा देवो ते तिहां आय्यो ॥ ९ ॥ ॥ तेवरें मयणासुंदरीने राजा कहे ठे के, ए तमारो
 (नाद के०) नाथ आय्यो, देवे एनी साथें संपूर्ण सुखनो अनुभव करो. ए तमारो कर्म विवाह कस्यो
 ठे, माटे कर्मनो पत्ताय जोइ ल्यो ॥ १० ॥ ॥ एयो पितानां वचन सांनन्तीने, मयणांना सुखनो रंग
 कांइ पण पलदाणो नही, तथा अंज मात्र लगर मात्र खेद पण मनमां आणती नयी, अने विचार

तुम रायनी रे, पुत्री रूपनिधान ॥ ते अम राणो परणवो रे, एह जाए तस
 जान ॥ च० ॥ कर्मण ॥ ६ ॥ नगर लोक साथें थयारे, कौतुक जोया काज ॥ अंवर
 राणो आय्यो रे, जिहां देवा महाराज ॥ चण ॥ कण ॥ ७ ॥ मयणाने संपत्ति कहे रे, ए
 आय्यो तुम नाह ॥ सुख संपूरण अनुभवो रे, कर्म कस्यो विवाह ॥ चण ॥ कण ॥ ८ ॥
 मयणा सुख नवि पालटे रे, अंश न आणे खेद ॥ ज्ञाननुं दीडुं दुये रे, तिहां नही
 किस्सो विनेद ॥ चण ॥ कण ॥ ११ ॥ जेह पितार् पांचनी रे, साखें दीधो कंत ॥ देव
 परें आराधयो रे, उत्तम मन एकंत ॥ चण ॥ कण ॥ १२ ॥ करी प्रमाण निज तातनुं

ते, जे ज्ञानीयें दीडुं ते तेज (दुये के०) थाय ठे, वने ठे, तेमां कांइ पण जेद नयी ॥ ११ ॥
 जे पितार् पांचनी साथें अतार आय्यो ते राजानो जायो होय, किया रंकनो जायो होय तो पण
 तेने केवनी परे आराधयो. उत्तम कुजनी खीना मनमां एज खंत होय ठे ॥ यतः ॥ संतो न यांति
 नियर्ण, मात्सु पतिता अपि ॥ दग्धोऽपि यक्षिना शंसः शुद्धत्वं नैव मुंचति ॥ १ ॥ १२ ॥ एम वि
 चारी मयणासुंदरी पोताना पितानुं वयण जे वचन ते प्रमाण करीने पोताना सुखनो रंग ते शरद पुनमना

चंद्रमानी परें (विमल के०) उज्ज्वल निर्मल ठे एवी थकी पोतें शास्त्रने वले जे दखतें शुद्ध लगनी मेला जाएवामां आची ते दखतें ऊंचरराणाना (वामंग के०) माची बाजूयें आचीने उनी रही, अने पोतेंज पोताने हायें हाथ मेलायो कखो ॥ १३ ॥ ॥ तेवारें ऊंचरराणो आची रीते कहे ठे के, हे नूपाल हे राजन् आ वात उचित नथी अनुचित ठे, केमके कागडाने कें कांड मुक्ताफल जे मोती तेनी माला शोने नही, तो आ कन्यारूप रत्ननी माला ते हुं वायस जेवाने गले शोने नही. हुं एकतो प्रयत्न कीधुं कर्म आ कोढ रोगनी पीडा पामीने जोगडुं हुं, वली आ तमारी पुत्रीनो जन्म सुवाचीने कर्म बांधुं नही. माटे मने महारा रूप जेवी कोइ वासी प्रमुखनी कन्या होय तो ते परणाची थापो. नही कां कव्याण ठे, थमे जता रहीछुं ! तेमज एक तरफ कन्यानो मामो अधुपात करतो स

रे, वयण विमल सुख रंग ॥ आचीने उनी रही रे, ऊंचरने वामंग ॥ चण ॥ कण ॥ १३ ॥ त य ऊंचर एणि परें नणे रे, अनुचित ए नूपाल ॥ न घटे कंठे कागने रे, मुक्ताफलनी माल ॥ चण ॥ कण ॥ १४ ॥ राय कहे कन्या तणे रे, कर्म ए वल कीध ॥ घणुं कहुं में एहने रे, दोप न को में लीध ॥ चण ॥ कण ॥ १५ ॥ रोगी रलियायत थया रे, देखी

मजावे ठे, एक तरफ एनी माता रूपसुंदरी अधुपात करती समजावे ठे, एक तरफ कुटुंब परिवा रना लोक सर्व मली समजावे ठे, रोवे ठे, खेद करे ठे, एक बीजाने कहे ठे के, आ पुत्रीनो सं बंध छुड कहेवो अयोग्य थयो ठे !!! तो पण राजा पोताना कोथची चढ्यो नही. घणुंज कवण मन करी वेवो ठे. तेमज मयणा पण तत्त्वनी जाणनारी ठे माटे धैर्य सूकती नथी ॥ १४ ॥ ॥ ते सांचली राजा कहेवा लाग्यो के, हे ऊंचर आ कन्याना कर्म ए वल कहुं ठे, में तो एने घणुं ए कहुं, पण ए कांड महारं कहुं माने ठे ? ए तो निश्चय पोताना कर्मनेज माने ठे, माटे, में कोइ वातनो दोप महारं माने ली.

एतन्ने सुखी थया अने विचारवा लाग्या जे; परमेस्वरें आज अमारी आशा पूरण करी ॥ कहे ते
 एतन्ने सुखी करी शो नित एवो श्रीपालनो रास तिहारें ए पांचमी ढाल थई. विनयविजयजी कहे ते
 कडा गुणो घेर मंगलिकनी माळा दोजो ॥ १० ॥ ॥ हरे एतु कृत्य जोइने कोइक तो कोइक तो
 के, श्रोताने घेर मंगलिकनी माळा दोजो ॥ १० ॥ ॥ हरे एतु कृत्य जोइने कोइक तो कोइक तो
 के, श्रोताना फरजव उपर एतलो अगाध रोप राखे ते माटे ए राजाना रोपने धिकार ते, गली कोइक तो
 के, पोताना फरजव उपर एतलो अगाध रोप राखे ते माटे ए राजाना रोपने धिकार ते, गली कोइक तो
 के, पोताना फरजव उपर एतलो अगाध रोप राखे ते माटे ए राजाना रोपने धिकार ते, गली कोइक तो
 के, पोताना फरजव उपर एतलो अगाध रोप राखे ते माटे ए राजाना रोपने धिकार ते, गली कोइक तो

एतन्ने सुखी थया अने विचारवा लाग्या जे; परमेस्वरें आज अमारी आशा पूरण करी ॥ कहे ते
 एतन्ने सुखी करी शो नित एवो श्रीपालनो रास तिहारें ए पांचमी ढाल थई. विनयविजयजी कहे ते
 कडा गुणो घेर मंगलिकनी माळा दोजो ॥ १० ॥ ॥ हरे एतु कृत्य जोइने कोइक तो कोइक तो
 के, श्रोताने घेर मंगलिकनी माळा दोजो ॥ १० ॥ ॥ हरे एतु कृत्य जोइने कोइक तो कोइक तो
 के, श्रोताना फरजव उपर एतलो अगाध रोप राखे ते माटे ए राजाना रोपने धिकार ते, गली कोइक तो
 के, पोताना फरजव उपर एतलो अगाध रोप राखे ते माटे ए राजाना रोपने धिकार ते, गली कोइक तो
 के, पोताना फरजव उपर एतलो अगाध रोप राखे ते माटे ए राजाना रोपने धिकार ते, गली कोइक तो

ने ने के, धिःकार ने धिःकार ने, महारा अयतारने !! आ ठवीली सुंदर अजुत रूपवाली रंगीली
एली मी ने ते, महारी संगतिथी विणसजो एटने विनाश पामजो, एनुं शरीर वगडो ॥ १ ॥ एम
पोताना मनमां चिंतनीने सुंदरीने कडेवा लाग्यो जे, तमे उंमो आलोच एटने विचार करीने वि
मासी जुव. केमके? जे कोइ काम करुं ते विचारीने करुं, जेम फरीने ते काममांहे कांइ शोच क
रतो पडे नदीतेवी रीतें करुं ॥ २ ॥ ॥ तादारी सोना सरखी देह ठे, ते महारी संगति थकी विनाश
पामजो, तुंलो रूपें करीने रंजा जेवी जो माटे तादारे महारा जेवा कोडीयानी साथें श्यो स्नेह क

अयतार रे ॥ ठवीली ॥ मुज संगतथी विणसजो रे लो, एहवी अदजुत नार रे ॥ रं
गीली ॥ १ ॥ सुंदरी हज्जीय विमासजो रे लो, उंमो करी आलोच रे ॥ २ ॥ काज विचा
री कीजीए रे लो, जेम न पडे फरी शोच रे ॥ ३ ॥ मुजसंगें तुज विणसजो
रे लो, सोवन सरखी देह रे ॥ ४ ॥ तुं रूपे रंजा जिमी रे लो, कोडीसु श्यो नेह रे
॥ रंगीण ॥ सुंण ॥ ५ ॥ लाज इहां मन नाणीए रे लो, लाजें विणसे काज रे ॥ ६ ॥
निज माता चरणे जइ रे लो, सुंदर वर कर राज रे ॥ रंगीण ॥ सुंण ॥ ७ ॥ मयणा तस

रवो !! यतः ॥ कुसंगात्संगदोपेण, परं वैराग्यकारणं ॥ एकरात्रिप्रसंगेन, काष्ठवंटाविटंवना ॥ १ ॥ ३ ॥
माटे आठेकाणे मनमां लाज आणवी नही. जो लाज करीयें तो तेथी पोतलुं कार्य वगडे ठे, अने
तादारे तो तादारा पितानी साथें वीगाड थयेलो ठे, तो हवे तुं तादारी माता ना चरणे जइने जे
सुंदर रूपवंत राजा होय तेने (वर केण) जर्नार करा यतः ॥ गीते नृत्ये पठे वादे, संघामे दोषिवातने ॥
आदारे व्यग्रदारे च, लड्ढामष्टतु वर्जयेत् ॥ १ ॥ ४ ॥ ॥ एहवां उंवर राणानां गचन सोनलीने मय
णा सुंदरीना दिपाने किये दुःख सत्तामं जयी तेमारे आणमाची कडाक कडाक पडते थके मंदर

राजाने पगे लागीने ए रीतें विनंति करे ने जें, देवाजलसर तम चडुर वा, दुकाच वा, पावु एण्डु (कजररो के०) घोळो, ते विचारीने घोळो. जे वचन थकी माद्वारो जीव दुःखित न थाय एण्डु वचन घोळो तो सारुं ॥ ५ ॥ दे स्वामी एवां वचन सुलमांथी केम घोळो तो? ए वचनथी तो माणसतो जीव जाय? दे जीवनां जीवन महारे तो तमेज वाड्हा तो; परंतु (अजर के०) बीजा पुरुषनं तो महारथी नाम एण लमाय नंदी ॥ यतः ॥ कमलानी जलमां वसे, चंदो वसे आकाश ॥ जे जिद्दारे मन वसे, ते तिद्दारे पास ॥ १ ॥ तथा ॥ गतिपुगमथ चाप्रोत्यत्र पुल्यं वरिष्ठं, त्रिनयनत नपजां. वाथया जमिपाने ॥ विमलकुलजनयानामंगनानां शरीरं, पतिकरकमलं वा, सेवते सप्तजिह्वम्

वयणां सुणी रे लो, हियडे छुक न माय रे ॥ वालेसर ॥ ढलक ढलक आंसु पडे रे लो,
 नीनवे प्रणमी पाय रे ॥ वालेसर ॥ वचन विचारी ऊचरो रे लो, तुमे वो चतुर सुजा
 ण रे ॥ वाले ॥ वच ॥ ५ ॥ एह वचन केम बोलीए रे लो, एले वचनं जीव जाय
 रे ॥ वाले ॥ जीवजीवन तुमे वालदा रे लो, अवर न नाम खमाय रे ॥ वाले ॥
 वच ॥ ६ ॥ पणिम रवि नवि ऊमसे रे लो, जलधि न लोपे सीम रे ॥ वाले ॥ सती
 अवर इगे नदी रे लो, जां जीवे तां सीम रे ॥ वाले ॥ वच ॥ ७ ॥ उदयाचल

॥ ३ ॥ प्रमाणं यो न जानाति, नोजने नचनेषु च ॥ अतिनोक्ता चातिवक्ता, प्राणी स प्राणघातकः ॥ ३ ॥ इति ॥ ५ ॥ ॥ जेम रणि जे खर्ये ठे, ते कियारें पण पश्चिमदिशायें उगे नही, तथा जलधि जे समुद्र ठे ते पोतानी सीम एट्ठे मर्यादा लोये नही, तेम जे सत्ती ठे ते पण जिहां लोंगें आ शरीरमां जीवन्ती रद्दे तिहां लोंगें पंचनी सांखें परएजा नरतार बिना (अबर के०) बीजा पुरुषने इधे नही ॥ बोद्धा ॥ जिहां जीने जीउं अण्णणा, तिहां जीने सव कोय ॥ बीये तेज घटी गयुं, त्व अंधियारा लोय ॥ १ ॥ इति ॥ ७ ॥ ॥ एम स्त्री नरतारने पोतपोतामां यातो करतां रात्रि वीर्ती गंध, अने न

जातों (रवि के०) मृत्यु में अदवाधन पतिव्रती अगर पत्नी चाह्यो, तब स्त्रीभर मन्त्रेश्वर हरे के, के
मृत्यु में अदवाधन अगर चाह्यो में हुँ एत मारु मुँ के, जेना पत्तामन न मार एत मन्त्रेश्वर मीन
ना (जयदास के०) बराण जे, एवी जे मयणा सुंदरी मने मुनरन समन गोमने अर्थन चर्यो
लोप नही ॥ ७॥ ॥ (पत्तामन के०) बक्या चकरी मेना रिद्ध दुःखने चुगतो बहो अने सुख
विशाली कमलने विकस्यर करतो एतो जगतता लोगन सरसो सुख जोगरे अयो नेवारें छुपीनि नि
ने (प्रकाश के०) मज्जमानु सर्वत्र मस्यु ॥ ९॥ ॥ त्वारे मयणा सुंदरी कंजरगणने कहेवा लागी

ऊपर चढ्यो रे लो, मारु रवि परजात रे ॥ वाले० ॥ मयणामुख जोया चणी रे लो,
शील अचल अवदात रे ॥ वाले० ॥ ८ ॥ चक्रयाकडल चूरतो रे लो, करतो कमल
विकाश रे ॥ वाले० ॥ जगलोचन जब ऊगीयो रे लो, पसखो पुहवी प्रकाश रे ॥
वाले० ॥ वच० ॥ ९ ॥ आवो देव खुहारीएं रे लो, रूपनदेव प्रासाद रे ॥ वाले० ॥
आदीसरमुख देखतां रे लो, नाथो दुख विषाद रे ॥ वाले० ॥ वच० ॥ १० ॥ मय
णावयलें आवियो रे लो, ऊंवर जिनप्रासाद रे ॥ जिणेसर ॥ आदीश्वर अवलोकातां

के दे तामी तमे महारी सायें (आवो के०) वालो तो आपणे श्रीरूपनदेवजीना प्रासादने विषे
जइने देव खुहारीयें ए श्रीआदीश्वर जगवानहुं मुख देखतां थकांज दुःख अने विषाव सर्व नाश
पामे ॥ यतः ॥ परमारेने कणधेदे, कन्यादाने धनागमे ॥ शत्रुघाताशिमोच, कानक्षेपं न कारयेत्
॥ १ ॥ इति ॥ १० ॥ ॥ एवा मयणा सुंदरीनां वचने करी ऊंवर राखो श्रीजिनराजना प्रासादने वि
ने आच्यो, तिसी जिन जे सामान्य केवजीना ईश्वर श्रीआदीश्वर जगवान तेने अवलोकातां एटले जो
ना पावो पामेने विषे (आनंदार के०) बर्ये जगलो नेवी कहेला दुका के दे जिनेश्वर, दे (त्रिदुग्ग

નાયક કે ૦) ત્રણ યુવનના નાયક તું મદદા ૦૧, તદ્વારા સરલો વીજા કારે કરી
 કેસર, ચંબન અને કપૂરે કરી મયણાંયે જિનેયરને પૂજ્યા, અને પરિમલ જે મુગંચ તેના પૂરે કરી
 સહિત પવો લાલીપો એટલે લાલ ફૂલનો (ટોપર કે ૦) દાર પ્રગુને કંઠે તથો એટલે
 પ્યો ॥ ૧૨ ॥ ॥ તેયાર પતી ચેલ્યંબન કરી, જાવના જાવીને, જાવે કરી કાગસસગ કયો, તેમાં
 પ્રમ ચિંતવ્યુ જે જય જય દે સામિ તમે ચિંતામણિલ સમાન ઓ, ગલી મોકુમાર્ગના વાયક એટલે

રે લો, ઝપનો મન આલ્હદ રે ॥ જિણેસર ॥ તિહુ અણનાયક તું વડો રે લો, તુમ
 સમ અવર ન કોય રે ॥ જિણેસર ॥ તિણ ॥ ૨૧ ॥ મયણાંયે જિન પૂજીયા રે લો, કેસ
 ર ચંદન કપૂર રે ॥ જિણે ॥ લાલીપો કંઠે તથો રે લો, ટોપર પરિમલ પૂર રે ॥
 ॥ જિણે ॥ તિહુ ॥ ૨૨ ॥ ચેલ્યંબન કરી જાવના રે લો, જાવે કરી કાગસસગ રે
 ॥ જિણે ॥ જય જય જગચિંતામણી રે લો, દાયક શિયપુર મગ રે ॥ જિણે ॥ તિહુ ॥ ડુલ
 ॥ જિણે ॥ ફલુ જવ પરખવ તુજ વિના રે લો, અવર ન કો આધાર રે ॥ જિણે ॥ ૨૪ ॥ કુમુમમા
 દોદ્દગ દૂર કરો રે લો, અમ સેવક સાધાર રે ॥ જિણે ॥ તિહુ ॥ ૨૪ ॥ પ્રતુપસાય સદુ દેલતાં રે

લા નિજ કંઠથી રે લો, દાથ તણું ફલ દીધ રે ॥ જિણે ॥ પ્રતુપસાય સદુ દેલતાં રે
 ॥ ૨૨ ॥ ॥ આ જવ તથા પરજનને વિપે તુજ વિના વીજો કોઈ આધાર નથી, માટે
 અમ સેવકને આધાર સહિત યજ્ઞે અમારા ડુલ વોનગ્ય દૂરે કરો ॥ ૨૪ ॥ ॥ તેયારે પ્રગુના કંઠ
 યકી ફૂલની માણા તથા પ્રગુના દાથતણું ફલ એટલે પ્રગુનાં દાથમાદે રહેલું જે વીજોહં ફલ એ
 વે વસ્તુ તે જાસન દેવતાયે પરમેશ્વરના પસાયથી સર્વે લોકને વેલતાં ઇંબર રાજાને વીધી એટલે
 જે વસ્તુ ઇંબર રાજાના દાથ નજીક આવે તેને ઇંબરે લીધી. હાં પ્રગુનો પસાય જે કહ્યો તે તે

उपचारथी कह्यो ठे ॥ १५ ॥ ॥ मयणायें पण काउस्सग पाखो, तेना हेयामां हयें समा
तो नथी, अने मनमां एम चिंतने ठे जे ए निश्चयथी शासन वेयतायें अमने रुडो पत्ताय कल्यो ॥ १६ ॥
रुडा गुणो करी सहित एवो ए श्रीपालनो रास तेने विपे ए ठही ढाल पूर्ण थइ. इहां श्रीविनय
विजय उपाध्यायजी कहे ठे के श्रोता जनोना घरने विपे मंगलिकनी माला होजो ॥ १७ ॥
हये मयणा कहे ठे के वेरासरनी पासे पोसह शालामां गुणवंत गुरु वेठा ठे, ते देशना आपे ठे,

लो, कुंवरे ए वेहु लीध रे ॥ जिणेण ॥ तिहुण ॥ १५ ॥ मयणा काउस्सग पारीयो रे लो,
हियडे हयें न माय रे ॥ जिणेण ॥ ए सही शासनदेवता रे लो, कीधो अम सुपसाय
रे ॥ जिणेण ॥ तिहुण ॥ १६ ॥ सुगुण रास श्रीपालनो रे लो, तिहां ए ठही ढाल रे ॥
जिणेण ॥ विनय कहे श्रोताघरे रे लो, होजो मंगलमाल रे ॥ जिणेण ॥ तिहुण ॥ १७ ॥
॥ दोहा ॥ पासे पोसहशालमां, वेठा गुरु गुणवंत ॥ कहे मयणा दिये देशना, आवो
सुणियें कंत ॥ १ ॥ नरनारी वेहु जणां, आव्यां गुरुने पाय ॥ विधिपूर्वक वंदन करी, वे
वां वेसणठाय ॥ २ ॥ धर्मलाज देई धुरें, आणी धर्मसनेह ॥ योग्य जीव जाणी हवे,
धर्म कहे गुरु तेह ॥ ३ ॥ ढाल सातमी ॥ वात म काढो हो व्रततणी ॥ ए देशी ॥ जम

माटे दे (कंत के०) जरतार तिहां महराी साथे आवो तो आपणे धर्मोपदेश सांनलीये ॥ १ ॥
पवी स्त्री अने जतर ए वेहु जण गुरूना पग आगल आवी, विधिपूर्वक वंदना करीने वेसवाने
स्थानकें जइ वेठां ॥ २ ॥ ॥ गुरूयें पण तेमने प्रथम धर्मलाज वेइ, धर्मस्नेह लावी, योग्य जीव
जाणी हवे धर्मोपदेश कहेया मांमचो ॥ ३ ॥ ॥ हे जव्य प्राणियो आ आपाराचार संसारमां चोरासी
॥ १६ ॥

तथा प्रमाद जे आलस अथवा प्रमादनी माता जे निद्रा तेने वांढी धर्ममार्गे आदरीने पोता.
 सार्थे सार्थे; कारण के मनुष्यनव सिवाय वली अन्य तिर्थचाकिना नरमां धर्मसामग्री मजनी
 तमोने दुर्जन शत्रु; मोटे प्राप्त थयेला मनुष्यनने अर्थे न गमायो, ए वात तमारा चिन्ने जिने
 लावीने चेतननी चेतनाने चेतो, अथवा दे चेतन तमे तमारी चेतनाने चेतो इहां " मया निसय क
 साया " ए गाथा कहेवी ॥ तथा॥ प्रमादः परमं द्वेषी, प्रमादः परमं विषयं ॥ प्रमादो मुक्तिद्वयुश्च, प्रमादो नर
 कायनं ॥ १ ॥ निद्रा मूलमनर्थानां, निद्रा श्रेयोविघातिनी ॥ निद्रा प्रमादजननी, निद्रा संसारवर्धनी ॥ २ ॥
 ॥ १ ॥ जे (नर के ०) मनुष्य, धर्मनी सर्व सामग्री पामीने (आले के ०) मिथ्या फोकट खोद नाखे

तां एह संसारमां, डुलढो नरनव लाधो रे ॥ वांढी निंद प्रमादनी, आपसवारय सा
 धो रे ॥ चेतन चेतो रे चेतना, आणी चित्तमकार रे ॥ १ ॥ सामग्री सवि धर्मनी, आ
 लें जे नर खोद रे ॥ माखीनी परं हाथ ते, घसतां आप विगोद रे ॥ चेत ० ॥ ७ ॥ जा
 न लई वहु युक्तिगुं, जेम कोद परणवा जाय रे ॥ लागनवेला गई ऊंघमां, पडे घणुं प

ने, ते प्राणी मनुष्यदानी माखीनी परं हाथ घसतो पोताने विगोदे ने, एटले नेयट पश्चात्ताप करे ने
 ॥ यतः ॥ पण्यासुं परजो नही, दसो रहियो दूर ॥ ललासुं लागी रह्यो, नजो रह्यो हजूर ॥ १ ॥ हा
 थ घमे दुई आदयो, जीनें ताहुं वीथ ॥ मरण वेलायें सांजरे, हा में धर्म न कीथ ॥ २ ॥ पांचे नूलो
 चारे चूको, त्रिहुं न जाएलुं नाम ॥ जग ढंढेरो फेरव्यो, श्रावक महांसं नाम ॥ ३ ॥ ॥ तेना उपर द
 छांत कहे ने. जेम कोइक पुरुष घणी महोटी युक्तिथी जान लईने परणवा मोटे जाय, तिहां जेवारे
 लगनी वेला आवे, तेवारे तेने उंघ आवी जाय तेथी तेनी लगवेला तो उंघमां जती रही, पती जे न
 खत जायत थाप तेवखत वणोज पश्चात्ताप करे, तेम जे प्राणी, मनुष्यनवरूप सामग्री पामीने प्रमाद

मो पन्था यही धर्म पारणी नसी करे तो पत्री तेने पधाणाए रग्नो पड़े ॥ २ ॥ ॥ ए रीते गुरुयें ध
 मे देलता थानी नखजीयोने उपकार कयो, अने देलता समान यया पत्री जेगरे गुरुयें मयणाने ड
 जही, धर्मारे घोडावता हया ॥ यतः ॥ जजहो नारहो रुद्र, भंडमा परमेश्वरः ॥ एतेगामुपकारा
 ना, नाहि मीमा मरीतले ॥ १ ॥ ॥ ॥ रे इति संयोगेने एट्ठे रे एता संयोगेने बोझावे ने केतुं तो
 राजानी कुमाहिका ने, माटे पणा पश्वारे परवरी पकी अमारो उपासरे सुन्नो अर्थविचार पूठ्या
 मारु न्यापनी हती ॥ ५ ॥ ॥ ते न्याजे तुं एम एकलीज केम आवी? अने या उतम लक्षणे
 लक्षित, पुण्यपंत, रत्नसमान पुरय ताहारी सार्थे कोण ठे? एवुं गुरुनुं बोझुं सांजनीने मयणासुंद
 उताय रे ॥ चेत० ॥ ३ ॥ इणी पेरे देई देशना, करे नविक उपगार रे ॥ गुरु मयणाने
 गुलसी, बोलावे तेणी वार रे ॥ चेत० ॥ ४ ॥ रे कुमरी तुं रायनी, सार्थे सबल परिवा
 र रे ॥ अम उपासरे आवती, पूठण अर्थ विचार रे ॥ चेत० ॥ ५ ॥ आज किशुं इम
 एकली, ए कुण पुरूप रतन्न रे ॥ धुरथी वात सवे कहे, मयणा स्थिर करी मन्न रे ॥
 चेत० ॥ ६ ॥ मनमांदि नथी आवतुं, अवर किशुं डख पूज्य रे ॥ पण जिनशासन हे
 लना, साले लोक अबूज रे ॥ चेत० ॥ ७ ॥ गुरु कहे डःख न आणजो, तुं अंश न

रीथे पोतनुं मन स्थिर करीने जे वात वनी ते सर्व धुरथी एट्ठे प्रथमथी मांदिने गुरुने कही ॥ ६ ॥
 हे पूज्य, हे प्रगु महारा मनमां (अवर के०) वीछुं तो (किशुं के०) कांइ पण लगार मात्र डःख
 आगनुं नथी; पण अबूज जे भिष्यादृष्टि मूल्य लोक ठे, ते जिनशासननी हेलाता एट्ठे निंदा करे
 ने, अने जिनपरमनी प्रशंसा करे ठे, ते डःख महारा लक्ष्यमां साले ठे, एट्ठे साल जेवुं खूची रल्य
 ने ॥ यतः ॥ एवं विषय अहङ्कार, प्र मिच्छादिहिणो इमे लोभ्या ॥ निंदति जिगद्ध्यम्, सिक्ध्यम् चैव
 ते ॥ यतः ॥ एवं विषय अहङ्कार, प्र मिच्छादिहिणो इमे लोभ्या ॥ निंदति जिगद्ध्यम्, सिक्ध्यम् चैव

નેકરી મુક શ્રંઘ્ર શ્રાપ્ત પળ હેતું જાગગો નહીં પડતું કાઢવાનું શ્રીનાથ સાધવજી ગદ્ય, વચન નયાવ
 આ વિતામણિમ્ન સશિવો પુરુષ, તારા (કર કે૦) હાથે ચડ્યો છે ॥ ૬ ॥ ॥ એ તારારો ચર
 તે (વડવણતિ કે૦) મધ્યોદય વસતનો ભળી છે, એ રાજાઈનો પણ રાજા થયો, જેનશાસનની
 શોના ગપાગપે, અને જેના પગને સર્વે જગત નમશે એવો થયો ॥ ૭ ॥ ॥ એ સંનિલીને મયણા
 મુલને વિનિતિ કરે તે કે, દે સામી મહારા ગપર પ્રસાદ કરી (વેદ ગ્રામમ ઉપયોગ કે૦) સિદ્ધાં
 તમા ઉપયોગ વડ કોઈક ગપાય કરી આ તમારા શ્રાવકના (તતુ કે૦) ગરીસ્તો જે રોગ

માંધે રે ॥ વિતામણિ તુજ કર ચડ્યો, ધર્મ તણે પરચાવે રે ॥ ચેત૦ ॥ ૬ ॥ વડવસતી
 ચર દ્વડે, દ્વેશે સપાં સાય રે ॥ શાસન સોદ્ધ વધારશે, જગ નમશે જસ પાય રે ॥
 ચેત૦ ॥ ૭ ॥ મયણા મુલને વીનિતે, વેદ ગ્રામમ ઉપયોગ રે ॥ કરી ઉપાય નિવારીણ,
 તુમ શ્રાવકતનુરોગ રે ॥ ચેત૦ ॥ ૮ ॥ સૂરિ કહે એ સાધુનો, ઉત્તમ નદી આચાર રે ॥
 યંત્ર જડી મણિ મંત્ર જો, ઇસડ ને ઉપચાર રે ॥ ચેત૦ ॥ ૯ ॥ પણ એ સુપુરુષ દ્વડ
 થી, આશે ધર્મ ઉદ્યોત રે ॥ તેણે એક યંત્ર પ્રકાશયું, જસ જગ જાગતી જ્યોત રે ॥
 ચેત૦ ॥ ૧૦ ॥ શ્રીમુનિચંદ મુરં તિહાં, ગ્રામમગ્રંથ વિલોહ રે ॥ માલખની પેરેં ઉદ્યો,

છે, તેનું નિગારણ કરો. કે જેથી આ મહારા સામીનો વ્યાધિ મટી જાય તો લોકનિવા ટલે ॥ ૧૦ ॥
 જારે મુરિ જે આચાર્ય તે મયણાને કહે છે કે, દે નેદે યંત્ર, જડી, મણિ, મંત્ર, શ્યોષ્ઠ અને ઉપચાર
 ના. એ સાધુનો યનમ આચાર નથી ॥ ૧૧ ॥ ॥ પણ એ સુપુરુષ છે, એથી ઘણો ધર્મનો ઉદ્યોત થયો,
 તે જેની જગતમાં જાગતો જ્યોતિ છે, પડલે જાગતો પ્રકાશ છે, એવો એક યંત્ર (પ્રકાશ્યું કે૦) દેલા
 થયું ॥ ૧૨ ॥ ॥ એનું કહીને શ્રીમુનિચંદ મુરં જો, જોમ ગણને વિલોહી તેમાંથી માલખ ઉઘરી કહાડી

ये, तेनी परे आगम ग्रंथोने विलोपीने तेमांथी सिद्ध चक्रनो यंत्र जोइ कहाड्यो ॥ १३ ॥ ॥ ते केहेयो
 यंत्र तोके अरिहंतादिक नवपदने विषे उँ छ्ही ए बीजत्र्यक्षरपदे सहित तेमज (अवरःके०) बीजा
 पण (अनिमया के०) नया नवा मंत्राक्षर घणा ठे, तेमनुं (तत्त के०) तत्त्व ते गरुगमथी लहिये
 एटले पामीये ॥ १४ ॥ ॥ एमां सिद्धपद आवे देइने एटले सिद्ध आचार्य, उपाध्याय ने साधु ए चारे पदने
 चार दिशाउने विषे स्थापवां, अने मध्य जागमां श्री अरिहंत देवने स्थापन कावुं, तथा दरिसण (नाण
 के०) ज्ञान, चास्त्रि अने तप ए चार पद ते चार विदिशाउने विषे स्थापन करीने सेववां ॥ १५ ॥

सिद्धचक्रयंत्र जोई रे ॥ चेतण ॥ १३ ॥ अरिहंतादिक नवपदे, उँ छ्ही पद संयुत रे ॥ अवर
 मंत्राक्षर अत्रिनवा, लहिएं गुरुगम तत्त रे ॥ १४ ॥ सिद्धादिकपद चिहुं दिशों, मध्ये अ
 रिहंत देव रे ॥ दरिसण नाण चरित्त ते, तप चिहुं विदिशों सेव रे ॥ चेतण ॥ १५ ॥
 अष्ट कमलदल इणी परें, यंत्र सकल शिरताज रे ॥ निर्मल तन मन सेवतां, सारे वं
 डित काज रे ॥ चेतण ॥ १६ ॥ आसोसुदिमाहे मांभीए, सातमथी तप एह रे ॥ नव
 आंवल करी निर्मलां, आराधो गुणगेह रे ॥ चेतण ॥ १७ ॥ विधिपूर्वक करी धोतियां,

ए रीतें आव पांखडीना कमलनां जे आव दल तदुत् ए यंत्र ते सर्व यंत्रमां (शिरताज के०) महोठो
 ठे, एने (निर्मल के०) शुद्ध एवा तन अने मन तेणे करी सेवतां यकां सेवनारनां मनोवांछित का
 र्येने (सारे के०) पूर्ण करे ॥ १६ ॥ ॥ आशो छुदि माहे सातमना विवसथी ए तपने मांभीये
 एटले प्रारंभीये. तिहांथी नव दिवस पर्यंत निर्मल एवा नव आपंवल करीने सर्व उत्तम प्रकारना
 गुणुं घर एवो जे श्रीसिद्धचक्र यंत्र तेने आराधो ॥ १७ ॥ ॥ विधिपूर्वक शुद्ध धोतियां करी पहे
 ए रीतें आव पांखडीना कमलनां जे आव दल तदुत् ए यंत्र ते सर्व यंत्रमां (शिरताज के०) महोठो

पूजा करीयें, अथवा वायुपूजक शब्द ए पदना साय आशय अथवा पूजा करीयें ॥१८॥ ॥ नव दिवस पर्यंत (निर्मल के०) चोखी जीनाकुल रहित
 पूजा उजमाल थडने करीयें ॥१८॥ ॥ नव दिवस पर्यंत (निर्मल के०) चोखी जीनाकुल रहित
 चूमिने विपे संयारो करीयें एटले निःकैयल चूमि उपर सूइयें, तथा (जगीश के०) जगतमां मल्लो
 टाडने धारण करनाहं अथवा जगतमां यग अथने शोभाकारक एवुं शीयलवत धारण करीयें, अथवा
 (जगीश के०) मननी होंगें करी शीयलवत धारण करीयें, अथने ए नवपद मांदिना अनुक्रमें एकेका
 पदनी चीग चीग नोकरवाली प्रतिदिवस जपीयें एटले जाप करीयें ॥ १९॥ ॥ गली (सदा के०)

जिन पूजो त्रण काल रे ॥ पूजा आठ प्रकारनी, कीजें थइ उजमाल रे ॥ चेत० ॥
 ॥ १८॥ निर्मल चूमि संयारिये, धरिएं शील जगीश रे ॥ जपिएं पद एकेकनी, नोक
 रवाली वीश रे ॥ चेत० ॥ १९॥ आठे थोइयें वांड़ीयें, देव सदा त्रण वार रे ॥ पडिक
 मणां दोय कीजीयें, गुरु वेयावच सार रे ॥ चेत० ॥ २०॥ काया वश करी राखी
 यें, वचन विचारी बोल रे ॥ ध्यान धर्मनु धारीयें, मनसा कीजें अमोल रे ॥ चेत०
 ॥ २१॥ पंचासृत करी एकठां, परिघल कीजें पखाल रे ॥ नवमे दिन सिद्धचक्रनी, की

संवेदा एटले नवे दिवस पर्यंत आठे थोइयें करीने प्रजात, मथाद्ध अथने सांज ए त्रण वार वेव वांड़ी
 यें एटले देवबंदन करीयें, तथा सयारनां अथने सांजनां ए वे वसतनां वेहु पडिकमणां करीयें, अथने
 (सार के०) श्रेष्ठपणे श्रीगुरुनुं वेयावच करीयें ॥ २०॥ ॥ गली पोतानी कायाने वश करी राखी,
 अथने मुखमांथी जे वचन बोलनुं पड़े ते विचारीने योग्य बोलनुं पण यदा तदा न बोलनुं, तथा ध्यान
 मात्र एक धर्मनुंज धरनुं, अथने मनने अमोल करनुं परंतु मामामोल न करनुं ॥ २१॥ ॥ दूध, दही,
 साकर, घृत अथने जल ए पंचासृत एकठां करीने (परिघल के०) बहु विधियें करी अथवा वणो म

शरीर पविर्गुणपण करी प्रवृत्ती प्रसिद्धाने साधन करीये, एम न्याय सिद्ध नष्ट प्रकृती पूजा पूर्वक नक्ति करीये अने नयने दिगमें तो गली धीविद्वयवृत्ती (सिद्धांत के०) मन्त्रोटी नक्ति क रीये ॥ २२ ॥ ॥ (इतिपरं के०) एज रीये पढीये जेम न्यालोचुदि सातमने दिगगयी नव आ विज्ञ करवा मेमज चोत्रशुक्त सप्तमीधी मीदीने पूर्णिमा लगै (सीम के०) मयांर जे त्यों सुधी एज आ भविष्यती धृतीने त्रिफोक्तरी आगमिंये ॥ २३ ॥ ॥ एम एक त्रयसां आगो अने जेय मली ये उ लीसां अष्टार न्यायधित जाय. तेजा एकासी न्यायधित (निरमाय के०) कष्ट रक्षितपणे करये करी ने जेगारे नव धृती संपूर्ण थाय, तेगारे सर्वत्र साडाचार यों ए न्यायधित तप पूर्ण थाय ॥ २४ ॥

जें नक्ति विशाल रे ॥ चेत० ॥ २२ ॥ सुदि सातमयी इतिपरं चैत्री पूनम सीम रे ॥
उली एद् आराधीयें, नव आंधिलनी नीम रे ॥ चेत० ॥ २३ ॥ एम एकाशी आंधि लें, उली नव निरमाय रे ॥ साढे चार संवत्सरें, ए तप पूरण थाय रे ॥ चेत० ॥ २४ ॥
ऊजमणुं पण कीजीयें, शक्तितणे अनुसार रे ॥ इह नव परचय सुख घणां, पामजें नव पार रे, ॥ चेत० ॥ २५ ॥ आराधन फल एहनां, इह नवें आण अखंभ रे ॥ रो दो दोदग दुख उपशमे, निम घन पवन प्रचंभ रे ॥ चेत० ॥ २६ ॥ नमणजलें सिद्ध

पूर्ण यथा पढी पोतानी शक्तिने अनुसारें उजमणुं पण करीयें के, जे यकी आ नव अने परचवने त्रिसे पणां सुख पामीये. यावत् (नव के०) संसार तेनो पार पण पामीये ॥ २५ ॥ ॥ हवे ए सि द्धपणनुं आराधन करवायी छुं फल थाय, ते कहे जे. एकतो आनयमां तेनी आण अखंभ रहे, को इ लोपी सके नही, गली रोग अने दोर्नामिय तथा दुःख ते सर्व (उपशमे के०) शांत थाय. जेम (घन के०) मेम तेनो (प्रचंभ के०) पणो आकरो पवन लाणवाणी नाश थाय जे, तेनी पेरे दुःख दो

રોગ જતા રહે, તથા ચોરાણી જાતિનાં ગણુ સંવંધિ રોગ થાય ને, તે સર્વે ઉપશમ પામી જાય, તેમ
 જ શરીરમાં ઘુંવડાં થયાં હોય, (ઘાય કે ૦) જાટકા લાગ્યા હોય, તે સર્વે રુઝે પડેને રુઝાડ જાય
 ॥ ૨૭ ॥ ॥ ગલી (બીમ કે ૦) વીહામણા ઘ્યા જે ગંગંદર રોગ સંવંધિ નય તે ટલી જાય, તથા
 જલોદર રોગ દૂર જતો રહે, ગલી વ્યાધિ જે ઘાહ્ય શરીરની પીડા તથા અંતરની મન સંવંધિ પીડા
 અને વિવિધ પ્રકારનાં (ગિપ કે ૦) જે તેની વેદના તેમજ સાત પ્રકારનાં (જ્વર કે ૦) તાપ
 તે સર્વે ચક્રુર થઈ જાય ॥ ૨૮ ॥ ॥ તથા સાંસીનું રોગ, સેનનું રોગ અને સસનો રોગ ગલી

ક્રમે, કુઠ અઢારે જાય રે ॥ વાય ચોરાણી ઉપશમે, રુઝે ઘુંવડ ઘાય રે ॥ ચેતળ ॥ ૨૯ ॥
 બીમ ગંગંદર નય ટલે, જાય જલોદર દૂર રે ॥ વ્યાધિ વિવિધ વિપવેદના, જ્વર ઘાય
 ચક્રુર રે ॥ ચેતળ ॥ ૩૦ ॥ ॥ સાસ સયન સસ ચક્રુનાં, રોગ મિટે સનિપાત રે ॥ ચોર ચ
 રડ મંર માકળી, કોઈ ન કરે ઉપવાત રે ॥ ચેતળ ॥ ૩૧ ॥ ॥ હીક હરસ ને દેમ્કી, નારાં
 ને નાસૂર રો ॥ પાઠાં પીડા પેટની ટલે, હુલ દંતનાં સૂર રે ॥ ચેળ ॥ ૩૨ ॥ ॥ નિર્ધેનિયાં ઘન
 સંપજે, અપુત્ર પુત્રીયા હોય રે ॥ વિણ કેવલી સિંધ્યંત્રનાં, ઘુણ ન શકે કહી કોય રે
 ॥ ચેતળ ૩૨ ॥ ॥ રાસ રચ્યો શ્રીપાલનો, તિહાં એ સાતમી ઢાલ રે ॥ વિનય કહે શ્રોતાધરે,

(ચક્રુનાં કે ૦) નેત્રનાં રોગ, તેમજ સન્નિપાત રોગ, એ સર્વે રોગો મટી જાય. શ્રીસિંધ્યક્રનાં પ્રજાય
 થકી ચોર અને (ચરડ કે ૦) જૂત તથા મર માકળી એ માંહેલો કોઈ પણ ઉપવાત કરી શકે નહો ॥ ૩૩ ॥
 તથા હીકનો રોગ, હરસનો રોગ, હેડકીનો રોગ, નારાં પડયાં હોય તે રોગ અને નાસૂરનો રોગ, પાઠા
 નું વરદ, અને પેટની પીડા તથા દંતનાં સૂર એ સર્વે રોગ ટલી જાય ॥ ૩૪ ॥ ॥ ગલી એ નિર્ધન
 પુરુષો હોય તે ધનયંત થાય, તથા અપુત્રીયા હોય તેમને પુત્ર થાય, ઘણું ઘું કહીયે એ શ્રીસિંધ્યક્ર
 જીનાં ઘુણેને કેવલી નગવાન વિના વીજો કોઈ કહી શકે નહો! ॥ ૩૫ ॥ ॥ શ્રીશ્રીપાલ રાજાનો

सात रत्नो मेनी ए सातमी दाज पूर्ण थइ, गगना कलां श्रीमन्मन्त्रिण जगन्नाथ कहे ने के,
 शोता ओ पेर मोगलिकनी माया होजो ॥ २२ ॥ ॥ एम श्रीमन्त्रिपंथ नामा मुनीअरें ए श्रीसिख
 पकनो पंग कही बीधो, एता माहात्म्ययी त्या नरो जने एतने एतने मनोपंगिन सिद्धि फजरो ॥ १ ॥
 पत्नी पामे वेवेजा आवरतसुधाने श्रीगुरु कहे ने के, त्या वेदु सामी नाइ ने, ते रुडा युषोना
 (निगन के०) सजाना रूप ठे, एता उत्तम लक्षणेस्त्री जाणीये ठेये. जे ए मनुष्य निअे थोडा
 निगसोमी श्रीजिनपरमेना प्रजाविरु परो. एया साधर्मिनी वात्सल्यता जकि करवी ए योगयाइ
 कोइक अवसरे पामीये ठेये. माटे सावधान थइने एमने सेवो ॥ यतः ॥ एएहिं उत्तमेहिं, ललिकइ
 लाकणेहिं एत नरो ॥ जिनसासणस्स वृणं, अचिरेण पजावगो होइ ॥ १ ॥ ॥ ठप्पय ॥ अयसर

दोजो मंगल माल रे ॥ चेतण ॥ ३२ ॥ दोहा ॥ श्री मुनिचंद मुनीसरे, सिध्यंत्र क
 रि दीधा ॥ इह जव परजव एहथी, फलशो वंछित सिद्ध ॥ १ ॥ श्री गुरु आवकने कहे,
 ए वेदु सुगुणनिधान ॥ कोइक अवसर पामिं, सेवो थइ सावधान ॥ २ ॥ साहमिना
 सगपण सहुं, सगपण अवर न कोया ॥ जकि करे साहमितणी, समकित निर्मल होया ॥ ३ ॥

घनहर घुरे, झल पण अयसर झुजे ॥ अयसर चारत चल गुहिर, निसाण गइजे ॥ अयसर सज्जन मले,
 नीत पण अयसर गावे ॥ अयसर चुके मूढ, पीठें पठतावे ॥ अयसर संगार कामिनी करे, अयसर
 भिन परलीये ॥ कवि गह कहे रे ठाकुरो, अयसर कवहु न चूकीये ॥ २ ॥ गाथा ॥ उत्तमपत्तं
 साहु, मयिमपत्तं च सावया जणिया ॥ अविश्य सम्महिही, जहन्नपत्तं सुषेयवं ॥ ३ ॥ ॥ मिथ्या
 दृष्टिस्सुषेयु, गरमेको दूषणुवती ॥ अणुव्रतिसहस्रेषु, गरमेको महाव्रती ॥ ४ ॥ ॥ महाव्रतिसह
 स्रेषु, गरमेको हि नाशिकः ॥ तत्कालिकसमं पात्रं. न जूनं न नरिष्यति ॥ ५ ॥ इत्यर्थः ॥ २ ॥
 जे माटे पण

कयाथी पोतानुं समकित शुद्ध निमज्ज चापु ॥ नमस्ते पोताना (आवास करे / घरने वि)
 आरको संतोपवंत यह मद्दोटा आदरे करीने साथमी जाइने पोताना (आवास करे / घरने वि)
 वे पथरायता ह्या. तिहां मनमां उल्लास आणीने ते स्त्री चर्तोन्नी धन धान्य नस्त्रादिकें करी नया
 नया प्रकारनी चक्ति करे ते ॥ ४ ॥ ॥ तिहां साथर्मिने गेर रक्ष्यां यकां सर्व प्रकारनो विधि सा
 चवे ते, मयणाना उपवेवें करी गुरुनो उपवेग पामीने श्रीसिद्धचक्रनी पूजा करे ते, (सु के०)
 चहुं एवुं आर्यविल तप विरोपें आदरे ते ॥ ५ ॥ ॥ ह्ये तिहां साथर्मिकने गेर रक्षेतां यकां जे
 वारें आणुहुदि सातमनो दिवस आब्यो, तेवारें नञा विचार पूर्वक शुच सुहृन् जोइने ते स्त्री चर्तो

पथरावे आदर करी, सादमी निज आवास ॥ चक्ति करे नव नव परें, आणी मन
 उल्लास ॥ ४ ॥ तिहां सघलो विधि साचवे, पामी गुरु उपदेश ॥ सिद्धचक्रपूजा
 करे, आंघिल तप सुविशेष ॥ ५ ॥ दाल आवमी ॥ चोपाइनी देशी ॥ आसो सुदि सा
 तम सुविचार, उली मांमी स्त्री भरतार ॥ अष्ट प्रकारी पूजा करी, आंघिल कीधां मन
 संवरी ॥ २ ॥ पढेले आंघिल मन अनुकुल, रोग तणुं तिहां दाधूं मूल ॥ अंतरदाद

वेहु जणे आर्यविल तपनी उली मांमी, तिहां ॥ यतः ॥ न्हयण विज्ञेपन कुमुमनी, धूप दीप जलका
 र ॥ अस्त नैवेद फलतणी, पूजा अष्ट प्रकार ॥ १ ॥ ए दोहामां कहेजी आठ प्रकारनी श्रीसिद्धचक्र
 जीनी पूजा करी, तथा मनने संवरीने एटजे मनमां संवर जाव आणीने निरिच्छक पणे आर्यविल
 तपनां पञ्चस्वाण कर्थां ॥ १ ॥ ॥ तिहां पढेलेज आर्यविलें मनने अनुकुल लागे तेवीरीतें श्रीपा
 लना शरीरें जे कोट रोग हतो तेहुं मूल दाधूं एटजे वली जरम यणुं, तेना योगें अंतरमां जे (दाह
 के०) दाज एटजे चलतरा यती हती ते सर्व उपशमी गइ. ते जोइ श्रीसिद्धचक्रजी संबंधि घंत्रना
 नमस्ते मदिमा तेमना मनमां रमी रह्यो. जे ए न्हयणना प्रनावथी चलतरा शमी गइ एवुं

जाणतामीं त्थार्य ॥ २ ॥ ॥ पढा बीजे ज्यार्यशित्ते (रुपा के०) मन्निंत थइ गगना नांवे करी श्री
जिनगजने जपतां थर्मां पालेखनी जे (तथा के०) पामडी ते निर्मल थइ. एम शिवस प्रत्ये
नारीसो गान काना लागे. ते कपतां कपतां अङ्गुलमें कोटीश्रावुं (देह के०) नरीर सोना सरखुं थयुं ॥३॥
एस नवमे ज्यार्यशित्ते पंत्रना न्गणनो संयोग पामीने तेनुं सर्वे नरीर रोगरहित थयुं. माटे दे न
थो श्रीतिदयसुतो महिमा सुउ. के जे देखीने समस्त जे लोक तिहां हुता तेमना मनमां आश्र
र्त पेसा थयुं ॥४॥ ॥ तेगारें मयणासुंदरी कहे ने के, हे राजा (अथधारो के०) जुउ विचारो के,

सयल उपशम्यो, यंत्रनमण महिमा मन रम्यो ॥ ७ ॥ बीजे आंचिल वाहिर तचा,
निर्मल थइ जपतां जिन रुचा ॥ एम दिन दिन प्रत्ये वाध्यो वान, देह थयो सोयन्न स
मान ॥३॥ नवमे आंचिल थयो नीरोग, पामी यंत्रनमणसंयोग ॥ सिधचक्रनो महि
मा जुउ, सकल लोक मन अचरिज हुउ ॥ ४ ॥ मयणा कहे अवधारो राय, ए सवि
सद्गुरुत्तणो पसाय ॥ मातपिता बंधव सुत होय, पण गुरुसम हितुउ नहिं कोय ॥५॥
कठ निवारें गुरु इह लोक, दुर्गतिथी वारे परलोक ॥ सुमति होय सदगुरु सेवतां, गु

आ तमे रोगरहित थया ए सर्वे सजुरुनो पसाय जाणवो, संसारमां माता, पिता, बंधव जे नाइ,
अने गोरुता, ए सर्वे देहु होय ने सरा, पण गुरुसमान हितनो करनार कोई पण जाणवो नही
॥ यतः ॥ अन्न पखे चाट नही, वाणी पखे चाट नही ॥ ग्रंथ पखें हाट नही, गुरु पखें वाट नही
॥ १ ॥ इति ॥ ५॥ ॥ गुरु जे ने, ते आ लोकने विषे पण कष्टनुं निवारण करे, अने परलोकें ड
नितिमां पढ्यांथी गारी राखे एटने माठी गतिमां पड्या दीये नही, सदगुरुने सेवतां थका (सुमति
के०) नानी वधि होय. माटे गुरु बीजा समान तथा वेचला समान जाणवो ॥ यतः ॥ गुरुः कडय

गृह्णी, गुरुः कामधेनु, गुरुः कामधेनु गुरुद्वयग्रामम् ॥ गुरुश्रित्रयवर्णिगुरुः कल्पवृक्ष, गुरुद्वयश्रिणा
नर्तयः पुनश्च ॥ इति ॥ १ ॥ ६ ॥ ॥ धन्य ते ए इहानी गुरुने, तथा धन्य ते ए धर्मेने, के जेनुं
(मर्म के०) गुरुस्य सार ते प्रत्यक्षणे दीवो. एनी रीतें सद्गु कोइ श्रीजेनधर्मनी प्रशंसा करता
यत्ता (गद्गु के०) पणा जनो तित्तां कोय जे सम्यग्दान तेना वीजने पाम्या ॥ ७ ॥ ॥ वली
सातेरों रोमी गुरुयोनां रोग जे वृता, ते सर्वे यंत्रनां न्यूननो संयोग पसीने नाठा. ते सातमें
करीव जे एनी सायें वृता, तेमनो रोग जयायी सुखी यइने धर्मेने विषे रुचियंत दोता दूर्यंत

रु दीवो ने गुरु देवता ॥६॥ धन गुरु इहानी धन ए धर्म, प्रत्यक्ष दीवो जेदूनो मर्म ॥
जेनधर्म परगंसे सद्गु, बोधवीज पाम्या तित्तां वद्गु ॥७॥ सातेसैं रोगीनां रोग, नाठा
यंत्रमणसंयोग ॥ ते सातेसैं सुखिया अया, हर्ष्या निज निज आनक गया ॥ ८ ॥
इक दिन जिनवर व्रणमी पाय, पावां वलतां दीडी माय ॥ हर्ष धरीने चरणे नेमे, मय
णा पण आवी निण समे ॥९॥ सासू जाणी पाये पडे, विनय करंतां गिरुअरि चडे ॥ सा
सु वद्धने दे आवीप, अचरिज देखी धूणे शीघ्र ॥१०॥ कहे कुंवर माताजी सुणो,

यया यहा पोत पोताने स्थानके गया ॥११॥ ॥ एक क्रिये स्त्री अने जचारि वेदुजण श्रीजिनराज
पाने व्रणाम करी पावा वलतां मांगेमां कुरीयें पोतानी माता दीडी. तेवारें हर्ष धरीने
चरणे नेम्यो. ते समये मयणांशुंदरी पण तित्तां आवी ॥ ९ ॥ ॥ ते पण पोतानी सासु
गीने पमे पडी, ए रीते विनय करंतां (गिरुअरि चडे के०) महोटाइ पामे, सासुये वद्धने आ
जाय दीधी, अने आधर्य देखीने मन्तक धुणाथुं ॥ १० ॥ ॥ कुंवर कहे ते के, हे माताजी सांज
लो आ मन्तको गेण गयो, अने जरीरनो रंग गध्यो, वली जेनधर्मनो प्रसंग (लह्यो के०) पा

म्यो. ए सर्व पसाय तमारी वहूनों जाणजो ॥ यतः ॥ स्त्रीणां दोषसहस्रेषु, गुणत्रयं मनोरमाम् ॥ गृहाचारः सुतोत्पत्ति, विपत्तिः पतिना सह ॥ १ ॥ इति ॥ ११ ॥ ॥ रूढी गुणवन्ती बहु अने निर्मल शरीरवालो पोतानो (नंद के०) पुत्र तेने देखीने माताने अत्यंत आनंद उपज्यो. तेवारें वहूने कहेया लागी के हे वहू तें तो पूनमनी परे यश लीधुं. एटले जेम पूर्णिमानो दिवस चंडमा ने शोल कलाये करी संपूर्ण करे ठे, अर्थात् बीजना दिवसथी मांझीने दिन प्रत्ये कलायें वधतो वधतो पूनमने दिवसें शोल कलायें संपूर्ण थाय, तेम तें पण तारा (पियु के०) जर्तारने सर्व क लायें करी संपूर्ण क्यो ॥ १२ ॥ ॥ हवे माताजी पोतानी बीतेली वात कहे ठे के, हे पुत्र सांज

ए पसाय सह तुम वहू तणो ॥ गयो रोग ने वाध्यो रंग, वली लह्यो जिनधर्मप्र संग ॥ ११ ॥ सुगुणवहू निर्मल निज नंद, देखी माय अधिक आनंद ॥ पूनम परें वहू तें जया लीध, सकलकलापूरण पियु कीध ॥ १२ ॥ सुणो पुत्र कोसंबी सु एयो, वैद्य एक वैद्यक वहू जण्यो ॥ तेहजणी तिहां जाऊं जाम, झानी गुरु सुज मलिया ताम ॥ १३ ॥ में पूठयुं गुरुचरणे नमी, कर्म कदर्थन में बहु खमी ॥ पु त्र एक ठे सुज वालहो, ते पण कर्म रोगें ग्रह्यो ॥ १४ ॥ तेह तणो किम जात्रो

जो, में कोसंबी नगरीनेविषे एक (बहु के०) घणा वैद्यक संबंधि शास्त्रोनो जणनार एवो वैद्य सां ज्यो, पठी (जाम के०) जेवारे कोसंबी नगरीमां ते वैद्य जणी जावें ठुं (ताम के०) तेवारे मार्गमां जातां मुजने एक झानी गुरु मख्या ॥ १३ ॥ ते गुरुने चरणे नमीनें में पूठयुं के, हे स्वामी! कर्मनी (कदर्थन के०) पीडा ते तो में बहु (खमी के०) सहन करी, अने मझारे एकज पुत्र वाहालो ठे, ते पण मावा कर्मना योगें करीने कोट रोगें करी मस्याणो ठे ॥ यतः ॥ चंदनं शीतलं लोके, चंदनादपि

नीथी कलनि कातेन, मयः साधु समागमः ॥ १॥ ॥ नतो धेन्यामीने सदास पुत्रनो गेग केस नजो? के कोड
 पापना गयोगथी नदीन जाय? ने दया कर्मनि मुनेन (दायो के०) ऐमादो, धे तमसा चरणनी (मवे
 के०) एत नु ॥ ॥ पानेनारे गुणयेन दाननी पुन दान प्रथीनि गोला के, दे माइयं कोड पण मेद स कर, धे पु
 सानि कहुं नु, ने सानिल, के ने ताद्वारे पुत्र ने कोटियाजिये सवण कयो दतो, ने संवर गणो एने नास
 करी तगनसो यज सास्यो ॥ १५ ॥ ॥ नेने मानस येजना राजानी पुत्रीये वणो, पटते पण्णो
 ने, नेनो विवाह कोटीसावण सलीने कयो ने, नेणं पोतानी (वरणी के०) मीना नयने आपोमि

गेग, के नदि जाय पापमयोग ॥ दया करी मुज दास्यो वेद, धे नु तुम चरणो
 नी मेद ॥ १५ ॥ तप बोदया दाननी गुणयेन, मकर सेद सानिल विरतेन ॥ ने तुक
 पुत्र कृष्टिये यजो, नवरगणो करि जज दान्यो ॥ १६ ॥ मानसपनिपुत्रीये वयो, नस
 विवाह कुटीये कयो ॥ चरणी नयणं तप आदम्बु, सिद्धचक्र आराधन कम्बु ॥ १७ ॥
 तेथी तुज सुत थयो निरोग, प्रगट्यो पुण्यनणो संयोग ॥ वली पदथी वधयो
 लाज, जीनी वणां भोगवधो राज ॥ १८ ॥ मरुचने धे आनी आज, तुम दधि मुज
 मरियां काज ॥ धणे जण वने रवे सुगवास, लील करे सादमी आवास ॥ १९ ॥

नु नप आदम्बु, अने श्रीपिदवम्बु आमन कम्बु ॥ १७ ॥ ॥ तेथी ताद्वारे पुत्र निरोपी थयो ने,
 मणे ने पुननसो पुण कहुं वने, नेनो गयोग प्रगट थयो, वली पण प श्रीपिदवम्बुता आराधनथी
 मनी पणी लाज अने सोना वधो, तथा वणा राजाणे जीनीने राग गोपवधो ॥ १८ ॥
 नो धे पुत्र, ने मरुता वचने धे आज दान आनीने तमने दीडा. तेथी सदास कापे ममां, वने
 धणे तण मादमी नाडनो (आवास के०) वरमां मणे जीला करता थका म्हे ने, वणे ने ॥ १९ ॥

नो नथो ए श्रीसिद्धचक्रजीना माहात्म्यनो उत्तम रास ठे, ते जणतां तथा सांजलतां थकां मननी
 थाया पद्मेचे ए रीतें ए आठमी ढाल सांजलीने दे गुणीजनो तमे चित्तामां धरजो एम श्रीविन
 यविजय उपाध्यायजी कहे ठे ॥२०॥ ॥ हवे एक दिवसे श्रीजिनेवरनी पूजा करी, सासु तथा वहु
 ए वेहु जणीयें सांजलतां थकां मधुरस्वरें, एकाग्रचित्ते, श्रीपालकुंवर चैत्यवंदना करे ठे ॥ १ ॥
 जेवारे (मत्सर के०) ईर्ष्या धारण करीने राजायें मयणासुंदरीने कोटियाना हाथमां दीधी हत्ती,
 तेवारे मयणानी माता जे रूपसुंदरी ठे, ते राजानी साथे घणुंज डहवाणी हत्ती ॥ ३ ॥ ॥ ते

॥ २३ ॥

सिद्धचक्रनो उत्तम रास, जणतां सुणतां पूगे आश ॥ ढाल आठमी इणिपरे सुणी, विनय
 कहे चित धरजो गुणी ॥२१॥ दोहा ॥ इकदिन जिनपूजा करी, मधुरस्वरें इकचित्त ॥
 चैत्यवंदन कूंअर करे, सासू वहु सुणंत ॥२॥ मयणानी माता घणुं, डहवाणी नृपसाथ
 ॥ जव मयणा मत्सर धरी, दीधी कुंवर हाथ ॥३॥ पुण्यपाल नामे नृपति, निज बंध
 व आवास ॥ रीसावी आवी रही, मूके सुख नीसास ॥ ३ ॥ जिनवाणी हियडे धरी,
 वीसारी छत्र दंड ॥ आवी देव खुद्दारावा, तिण दिन तिहां आणंद ॥४॥ मायें मयणा

दिवसें तिहांथी रीसावीने एज नगरमां पोतानो (बंधव के०) जाइ पुण्यपाल नामें राजा रहे ठे,
 तेना (आवास के०) घरमां मुखथकी निसासा मूकती पुत्रीनो शोक करती थकी आवी रही ठे ॥३॥
 ते पण श्रीजिनेवरनी वाणी हियडामां धरीने एटले जिनवचन उपर सदहणायें विचाणुं. जे केह
 ना पुत्र अने केहनी पुत्री, जगतमां कोइ कोइतुं नथी. एवो चित्तामां निवेक लावीने शोकथी प्राप्त
 थयेला जे दुःखरूपी कंन तेने नीसारीने ते दिवसें तिहां आनयें करी श्रीकृपणनेवने वेहेरे वेय खुद्दारावा
 जे आवी ठे ॥४॥ ॥ तिहां मयणानी (मायें के०) मातामां पोतानी (बाज के०) पुत्रीने अंज

चैष्टादिने अनुमारे उज्जली. जे आ मद्दारी दीकरी मयणासुंदरी ठे, पण तेनी आगल तो कोइ
 (अवर के०) बीजो गुवान सुंदर अत्यंत रूपंत, प्रत्यक्ष देवकुंवर सरखो, पुरुष चतुरादयी देव
 बंदन द्युति करतो दीठो, तेनी पूजे पोतानी पुत्रीने वेठेली देखीने ॥ ५ ॥ ॥ रूपसुंदरी विचारे ते जे
 दे फिरतार कुजने खांपण लगादुनारी एवी ए कुंवरी तें मुजने कां दीधी? के जेणे कोडियो वर
 त्यागीने बीजो नगार कीधो. एणें सतोनी मार्गे मूक्री दीधो. जूव आ कुंवरी जिनमतमां चतुर ठे,
 माटे एने अकार्य करतुं असंनधित वतां विषयविकार केवो वजवान ठे, जेणे एने पण चूजावी
 नाखी माटे रे रे देव आ संसारमां न्ह्यी संजने एयां नाटक थाय ठे !! ॥ ६ ॥ ॥ एणीपरे

नवलखी, अनुसारें निज चाल ॥ आगल नर दीठो अवर, यौवन रूप रसाल ॥
 ॥ ५ ॥ कूलखंपण ए कुंवरी, कां दीधी फिरतार ॥ जिणें कुष्ठिवर परदरी, अवर कियो
 जरतार ॥ ६ ॥ वज पडो मुज कूखें, धिग धिग मुज अवतार ॥ रूपसुंदरी इणि परें ध
 णुं, रुदन करे तेणिवार ॥ ७ ॥ रोती दीठी इख जरें, मयणावें निजमाय ॥ तव आ
 वी कृतावली, लागी जननीपाय ॥ ८ ॥ दर्पतणे स्थानक तुमे, कां इख आणो माय ॥

चिंतवती दुःखना समूहें जरी थकी रूपसुंदरी ते नखतें दयामणे सारें घणुंज रुदन करती थकी चिंतवे
 ने के, धिःकार ने, धिःकार ने मद्दारा अयतारने, के आ अकार्यनी करनार कुंवरी मद्दारी कूलने
 जिये आनी जपनी, माटे मद्दारी कूलनी उपर वज पडो ॥ ७ ॥ ॥ एम दुःखजरे रोती थकी एवी
 पोतानी माताने मयणासुंदरीये दीठी. तेवारे मातानो अनिप्राय जाणती थकी कृतावली माता
 पासें आनी पगे लागीने विकटार वदनं कहे ठे ॥ ८ ॥ ॥ के हे माताजी? आ हयना स्थानकें
 तमे दुःख केम आणो ठो? आपणां तो दुःख अने दोर्भाग्य सर्व श्रीजिनधर्मना पसायथी दूरे

गयां ॥ ९ ॥ ॥ (जेण के०) जे माटे संसारनी कथा वाचां करवा संबंधि (निसिही के०) नेपे
पिकी करीने जिणपर मांदे आख्या ठेयें, तेथी इहां संसारनी कथा करतां थकां आशातना लागे,
निसिहीनो जंग थाय ॥ १० ॥ ॥ तो ह्मणां जे स्थानकें अमें रहीये ठेये, ते (आवास के०)
परमां हे माताजी तमे आयो तिहां सर्व वात सांजलजो, तो तमारा ह्याने विपे उद्यास थरो ॥ ११ ॥
पत्नी जिहां मयणा रहे ठे, तिहां ते चारे चतुर सुजाण मलीने आवी वेठां, जे दिवसे सज्जनोनी
मेलायडो थाय, ते दिवस धन्य (सुविहाण के०) नहुं वहाणुं वहाणुं जाणवुं ॥ १२ ॥ ॥ तिहां

हुत दोहग दूरं गयां, श्रीजिनधर्मपसाय ॥ ९ ॥ निसिही करिने आवियां, जिण
हरमांदे जेण ॥ करतां कथा संसारनी, आशातन होये तेण ॥ १० ॥ हवणां रहिएं
ठे जिहां, आयो तिणे आवास ॥ वात सयल सुणजो तिहां, होशे हिये उद्यास ॥ ११ ॥
तिहां आवी वेठां मली, चारे चतुर सुजाण ॥ जे दिन सजन मिलावडो, धन ते दिन
सुविहाण ॥ १२ ॥ मयणाना सुखथी सुणी, सघलो ते अवदात ॥ रूपसुंदरि सुप्रस
न थइ, हियेडे हर्प न मात ॥ १३ ॥ ढाल नवमी ॥ अर्ध मंभित गोरी नागिला रे ॥
ए देशी ॥ वर बहु वेहु सासू मली रे, करे वेवाहण वात रे ॥ कमला रूपाने कहे रे,

मयणासुंदरीना सुखथकी ते सर्व (अवदात के०) संबंध सांजनीने रूपसुंदरी घणुं सुप्रसन्न थइ,
तेना ह्याने विपे हर्प समातो नथी ॥ १३ ॥ ॥ ह्ये वर तथा बहु ए वेहुनी सासुड मली वने
वेवाणो मांदोमांदे वातो करे ठे, तेवारे कमलप्रना जे श्रीपालनी माता ते रूपसुंदरीने कहे ठे के,
(विख्यात के०) प्रनिधि पामेला एया तमारा कुलने धन्य ठे, कनीअर कहे ठे के दे जखो तमे

॥ यो प्रजापति रत्नं माटे पुण्यनी गतिनी ज्ञानी विना चीजाने गम
 ते एना प्रजापती ययो, ए सर्व अमारी वहुयें अमारा ऊपर उपकार कखो, ए तमारी पुत्र नीरोमी ययो
 ॥ चिंतामणि रत्न सरखो ठे, माटे धन्य ठे तमने ! जे तमारी कुलमां आयुं स्त्री रत्न उत्पन्न थयुं ॥ यतः
 ॥ कायें दासी रत्नो रत्ना, जोजने जननीसमा ॥ विपत्ती बुद्धिदात्री च, सा नार्यो बुद्धि कुर्वता ॥ १ ॥

धन तुम कुल विख्यात रे ॥ जूउ अगमगति पुण्यनी रे ॥ पुण्यें वंजित आय रे ॥
 सवि दुख दूर पलाय रे ॥ १ ॥ जूउ अगमगति पुण्यनी रे ॥ ए आंकणी ॥ वहुएँ अ
 म कुल उद्वलुं रे, कीधो अम उपगार रे ॥ अमनें जिनधर्म वृज्यो रे, ऊताखां
 दुख पार रे ॥ २ ॥ सुई जिम दोरा प्रतें रे, आणे कसीहि ताम रे ॥ तिम वहुएँ
 मुज पुत्रनी रे, घणी वधारी माम रे ॥ ३ ॥ रूपां कहे नागये लह्यो रे, अम
 जमाई एह रे ॥ रयणचिंतामणि सारिखो रे, सुंदर तनु ससनेह रे ॥ प्रेम तेह प्रकाशीए रे, जिम
 सुणवा अम इवा घणी रे, एहनां कुल घर वंश रे ॥ ४ ॥

॥ १ ॥ ॥ जेम सोई दोराने कसीदाना नरतमां ठेकाणे आणे, तेम वहुयें पण महारा पुत्रनी आ
 शोना घणी वधारी ने अमने ठेकाणे आल्यां ॥ ३ ॥ ॥ एहुं सांजनीने रूपसुंदरी कहेवा
 चिंतामणि रत्न सारिखो प्रजाप ने जेनो अने वली ससनेह एहुं सुंदर ठे (तनु के ०) वा
 एवा आ जमाइने अम पण नागय योगें पाम्या ठेयें ॥ यतः ॥ शर्वरीदीपकध्वंशः, प्रजात दीप
 ॥ त्रिलोकीदीपको धर्मः सुपुत्रः कुलदीपकः ॥ १ ॥ इति ॥ ४ ॥ ॥ तो जे

પર અને વંશ સંવંશી કથા સાંનંતયાની અમોને ઘણી ડગ રહે છે, માટે તે તમે પ્રેમે કરી પ્રકાશો કે જેમ અમારો (હંસ કે૦) આત્મા તે (હિંસે કે૦) પ્રસન્ન થાય ॥ ૫ ॥ તે સાંનંતી કમલ પ્રજા જે શ્રીપાલની માતા તે રૂપસુંદરીને કહે છે કે, હે વેવાણ ! તમે સાંનંતી (અનોપમ કે૦) ગુપ્તા રહિત એવો અંગ નામા દેશ, તેને વિષે જેમાં પાપનો રંચમાત્ર પ્રવેશ નથી એવી (નંતી કે૦) ઠંડી ચંપા નામે નગરી છે ॥ ૬ ॥ તે નગરીનો રાજા તે રાજા સંવંધિ જે ગુણ, તેણે કરીને (અનિરામ કે૦) મનોહર એવો અને સિંહચક્રી રથ જોડતાં ઇટલે રથમાં સિંહને જો

ઢાંસે અમ હંસ રે ॥જૂન૦૫૫॥ કહે કમલા રૂપાં સુણો રે, અંગ અનોપમ દેશ રે ॥
તિહાં ચંપાનયરી નંતી રે, જિહાં નહિં પાપ પ્રવેશ રે ॥ જૂન૦ ॥ ૬ ॥ તેહ નયરીનો
રાજિયો રે, રાજા ગુણ અનિરામ રે ॥ સિંહચક્રી રથ જોડિયેં રે, પ્રગટ હૂણ તસ
નામ રે ॥જૂન૦ ॥ ૭ ॥ રાણી તસ કમલપ્રજા રે, અંગ ધરે ગુણ સેણ રે ॥ કોંકણદેશ
નરિંદની રે, જે સુણિં લઘુ વેહેન રે ॥જૂન૦૫૬॥ રાજા મન ચિંતા ઘણી રે, પુત્ર નહીં
અમ કોય રે ॥ રાણી પણ આરતિ કરે રે, નિશિદિન જૂરે દોય રે ॥ જૂન૦ ॥ ૮ ॥

રતાં જે નામ થાય તે નામેં કરી રાજાનું નામ પ્રગટ થાય, ઇટલે શત્રુરૂપ દ્વાચીઝેને સિંહ સમાન એવો સિંહ
હરથનામેં રાજા જાણવો ॥૭॥ ॥ હવે તે રાજાની સ્ત્રી, અંગને વિષે ગુણોની શ્રેણીને ધરનારી અથ
વા પાતાંતરે અંગને વિષે ગુણની સેવ્યાને ધારણ કરનારી એવી કમલપ્રજાનામેં રાણી-ઝે, તે કોંકણ
દેશના રાજાની (લઘુ કે૦) ન્હાની વેન (સુણિયેં કે૦) જાણીયેં ॥ ૮ ॥ તે રાજા ઘણા વર્ષ
અગુત્રીઝ રહેવાથી નિરંતર તેના મનમાં ઘણી ચિંતા રહેતી હતી, જે અમારે કોઈ ગુત્ર નથી તેમજ
રાણી પણ ગુપ્તને માટે (આરતિ કે૦) કુશળ કરતા કરે. પણ તે બેઠુ ગુણ રાત્રિ વિગત ગુણની રહે છે

यतः ॥ एकेन ननयुक्तेन, पुण्यतेन सुगंधिना ॥ नास्ति तद्वत् सर्वं, सुप्रेण कुलं यथा ॥ १ ॥
 यस्य पुत्रो न निद्राध, न गुरो न च पंक्तिः ॥ अंधकारः कुले तस्य, नष्टं देव शरीरं ॥ २ ॥ ॥ चोश
 न दीया जो यत्ने ॥ अपुत्रस्य पुत्रं ग्रन्थं ॥ अपुत्रस्य गतिर्नोति ॥ ए सर्वे काव्य, उदाहरणमां कहेयां.
 तथा ॥ विना स्वं यथा मेढं, यथा वेदं विनात्मना ॥ यथा तर्हिना मूलं, तथा पुत्रं विना
 मूलम् ॥ २ ॥ इति ॥ ९ ॥ ॥ पत्नी देव, देवगनी मानताउ करतां इयतां पुतां यत्नां (यथा
 के०) जे प्रहारं निया जे ते ते निकेकने जाले ते एटले निद्यायकी निकेक प्रगटे ते, तेम राणी यकी
 पुत्र प्रगटणे एटले एक पुत्र राणीमें जन्म्यो ॥ १० ॥ ॥ तेथी नगरनां लोक सर्वं दर्पित थयां,

देव देहरडां मानता रे, इयतां पुतां एक रे ॥ राणी सुत जनम्यो यथा रे, विद्या जणे
 विवेक रे ॥ जूउं ॥ १० ॥ नगर लोक सवि हरपियां रे, घर घर तोरण त्राट रे ॥ आवे
 घणां वधामणां रे, शणगायां घर दाट रे ॥ जूउं ॥ ११ ॥ राजा मन जलट घणे रे,
 दान दीण लाल कोडी रे ॥ बेरी पण संतोपिया रे, बंदीखानां जोडी रे ॥ जूउं ॥ १२ ॥
 भवल मंगल दीण सुंदरी रे, राजे दोल निसाण रे ॥ नाटक होवे नय नवां रे, मढो

पगेर तोरणने जेंची ताट करी गांध्यां, घणां वधामणां श्रवया लायां; घर, हाट, डुकान
 मने शणगायां ॥ ११ ॥ ॥ राजा मननी पणीज जलटं करीने लाखो करोडोडूं दान दीये ठे,
 जे बेरी दान तेने पण दान आपी संतोपित कला, बंदीखानामां पडेला पुनेगारोने बंदीखानेची
 जोडी मूस्या ॥ यतः ॥ आनंदाश्रुलि रोमांचो, बहुमानः प्रियं वचः ॥ किंचानुमोदना पात्र,
 दाननुगणपंचकं ॥ १२ ॥ इति ॥ १२ ॥ ॥ तेयारें सुंदरी जे सोनाग्यवती स्त्रीयो ते धवल मंगल
 भीत गाल जे, दोल, निगान, गांगी रखां जे, नयां नयां नाटक थाय जे, ए रीतें अधिक मंदाणे

पर अने गंग संवरी कथा सांजराती अमोने घणी दया रदे ठे, माटे ते तमें प्रेमें करी प्रकाशो के जेम अमारो (हंस के०) आटमा ते (हंस के०) प्रसन्न थाय ॥ ५ ॥ ते सांजली कमल प्रना जे श्रीपालनी माता ते रूपुंदरीने कहे ठे के, हे केयाण ! तमे सांजलो (अनोपम के०) उपमा रहित एतो अंग नामा वेश, तेने विपे जेमां पापनो रंचमात्र प्रवेश नथी एवी (नली के०) रुडी चंगा नामें नगरी ठे ॥ ६ ॥ ॥ ते नगरीनो राजा ते राजा संबंधि जे गुण, तेणे करीने (अनिराम के०) मनोहर एवो अने सिंहायकी रथ जोडतां एटले रथमां सिंहने जो

हंसि अम हंस रे ॥ जूउ० ॥ ५ ॥ कहे कमला रूपां सुणो रे, अंग अनोपम देश रे ॥
तिहां चंपानयरी नली रे, जिहां नहिं पाप प्रवेश रे ॥ जूउ० ॥ ६ ॥ तेह नयरीनो
राजियो रे, राजा गुण अनिराम रे ॥ सिंहायकी रथ जोडियें रे, प्रगट हूए तस
नाम रे ॥ जूउ० ॥ ७ ॥ राणी तस कमलप्रजा रे, अंग धरे गुण सेण रे ॥ कोंकणदेश
नरिंदनी रे, जे सुणिएं लघु वेहेन रे ॥ जूउ० ॥ ८ ॥ राजा मन चिंता घणी रे, पुत्र नहीं
अम कोय रे ॥ राणी पण आरति करे रे, निशिदिन ऊरे दोय रे ॥ जूउ० ॥ ९ ॥

स्तां जे नाम थाय ते नामें करी राजानुं नाम प्रगट थाय, एटले शूरुप हाथीउनें सिंह समान एवो सिं
हरथनामें राजा जाणवो ॥ ३ ॥ ॥ हवे ते राजानी स्त्री, अंगने विपे गुणोनी श्रेणीने धरनारी अथ
वा पाठांतरें अंगने विपे गुणनी सेव्याने भारण करनारी एवी कमलप्रजानामें राणी ठे, ते कोंकण
वेशना राजानी (लघु के०) न्हानी घेन (सुणियें के०) जाणीयें ॥ ७ ॥ ॥ ते राजा घणा गर्व
अपुत्रीउ रवेलाची निरंतर तेना मनमां घणी चिंता रक्तेली इती, जे अमारो कोइ पुत्र नथी तेमज
(अपुत्रीउ रवेलाची के०) काका कळा करे, पस ते बड्ड आण रात्रि दिवस पुतां रवे ठे

યતઃ ॥ એકેન ચનવૃદ્ધેણ, પુલ્પિતેન સુગંધિના ॥ ચાસત તવન તવન ॥ ૩૩ ॥ ॥ ચોગ
 ચસ્ય પુત્રો ન વિદ્વાંશ, ન ગુરો નચ પંથિતઃ ॥ અંધકારઃ કુલે તસ્ય, નવૃત્તેન ચર્ચરી ॥ ૩૪ ॥ ॥ ચોગ
 ઠ દીના જો કલે ॥ અપુત્રસ્ય મૃદં શૂન્યં ॥ અપુત્રસ્ય ગતિર્નાસ્તિ ॥ એ સર્વે કાચ, ગદાહરણમાં કહેવાં.
 તથા ॥ વિના સ્મનં યથા મેદં, યથા વેદં વિનાત્મના ॥ યથા સરુર્નિના સૂલં, તથા પુત્રં વિના
 મુલમ્ ॥ ૩ ॥ ॥ ૭ ॥ ॥ પત્રી દેવ, વેદરાત્રી માનતાલ કરતાં ઇત્તાં પૂવતાં ચકાં (યથા
 કે ૦) જે પ્રકારે વિદ્યા જે છે તે વિવેકને જણે છે એટલે વિદ્યાચકી વિવેક પ્રગટે છે, તેમ રાણી ચકી
 પુત્ર પ્રગટયો એટલે એક પુત્ર રાણીયેં જન્મ્યો ॥ ૧૦ ॥ ॥ તેથી નાગનાં લોક સર્વે દર્શિત થયાં,

દેવ વેદરહાં માનતા રે, ઇત્તાં પૂવતાં એક રે ॥ રાણી સુત જનમ્યો યથા રે, વિદ્યા જણે
 વિવેક રે ॥ જૂવળ ॥ ૧૦ ॥ નગર લોક સવિ હરપિયાં રે, ઘર ઘર તોરણ ત્રાટ રે ॥ આવે
 ઘણાં વધામણાં રે, શણગાર્યાં ઘર હાટ રે ॥ જૂવળ ॥ ૧૧ ॥ રાજા મન ક્ષણ ઘણે રે,
 દાન દીપ્ લાલ કોડી રે ॥ વેરી પણ સંતોષિયા રે, વંદીલાનાં ગોડી રે ॥ જૂવળ ॥ ૧૨ ॥
 ધવલ મંગલં દીપ્ મુંદરી રે, વાજે દોલ નિસાણ રે ॥ નાટક દોલે નવ નવાં રે, મદો

ધગેષ તોરણને ચેંચી તાટ કરી ઘાંઘ્યાં, ઘણાં વધામણાં આપ્યા લાગ્યાં; ઘર, હાટ, કુકાન
 મર્વે જણગાર્યાં ॥ ૧૧ ॥ ॥ રાજા મનની ઘણીજ ક્ષણે કરીને લાલો કરોડોનું દાન લીધે છે,
 જે વેરી રૂતા તેને પણ દાન આપી સંતોષિત કલા, વંદીલાનામાં પહેલા ગુનેગારોને વંદિલાનેથી
 ગોડી ચૂસ્યા ॥ યતઃ ॥ આનંદાશ્રુણિ રોમાંચો, વદુમાનઃ પ્રિયં વચઃ ॥ કિંચાનુમોદના પાત્ર,
 શાનચૂષણપંચકં ॥ ૧ ॥ ॥ ૧૨ ॥ ॥ તેયારે મુંદરી જે સોનામયતી સ્ત્રીયો તે ધવલ મંગલ
 ગીત ગાય છે, દોલ, નિગાન, વાગી રહ્યાં છે, નવાં નવાં નાટક થાય છે, એ રીતે અધિક મંત્રાણે

[The page contains extremely faint, illegible text arranged in multiple columns.]

[illegible][illegible]

यस्य पुत्रो न विद्मश्च, न गुरो न च पंक्तिः ॥ नास्ति तदनं सर्वं, सुपुत्रेण कुलं यथा ॥ १ ॥
 व दीया जो बले ॥ अपुत्रस्य रुदं गुरं ॥ अपुत्रस्य गतिर्नास्ति ॥ ए सर्वं काव्य, उदाहरणमां कहेयां.
 तथा ॥ विना स्वनं यथा गेहं, यथा देहं विनात्मना ॥ यथा तरुविना मूलं, तथा पुत्रं विना
 राजम् ॥ ३ ॥ इति ॥ ७ ॥ ॥ एतरी देव, देहरात्री मानताउ करतां इयतां पूवतां यकां (यथा
) जे प्रकारें विद्या जे ते ते विवेकने जणे ते एटले विद्यायकी विवेक प्रगटे ते, तेम राणी यकी
 प्रगटणो एटले एक पुत्र राणीयें जन्म्यो ॥ १० ॥ ॥ तेथी नगरनां लोक सर्व हर्षित थयां,
 देव देहरडां मानता रे, इयतां पूवतां एक रे ॥ राणी सुत जनम्यो यथा रे, विद्या जणे
 वेवेक रे ॥ जूउं ॥ १० ॥ नगर लोक सवि हरपियां रे, घर घर तोरण त्राट रे ॥ आवे
 रणां यधामणां रे, शृणगाखां घर हाट रे ॥ जूउं ॥ ११ ॥ राजा मन कुलट घणे रे,
 इन दीए लख कोडी रे ॥ वेरी पण संतोपिया रे, वंदीखानां जोडी रे ॥ जूउं ॥ १२ ॥
 बल मंगल दीए सुंदरी रे, वाजे होल निसाण रे ॥ नाटक होवे नव नयां रे, महो
 तोरणे मंची ताट करी बांध्यां, पणां यधामणां आवया लाग्यां; घर, हाट, डुकान
 गगाल्यां ॥ ११ ॥ ॥ राजा मननी पणीज कुजटें करीने लाखो करोडोनुं दान दीये ते,
 ता तेने पण दान आपी संतोषित कला, वंदीखानामां पडेला गुनेगारोने वंदीखानेथी
 स्या ॥ यतः ॥ आनंदाश्रुलि रोमांचो, बहुमानः प्रियं वचः ॥ किंचानुमोदना पात्र,
 पणचकं ॥ १ ॥ इति ॥ १३ ॥ ॥ तेयारें सुंदरी जे सोचायवती स्त्रीयो ते धवल मंगल
 ते, होल, निसान, नागी रल्यां ते, नयां नयां नाटक थाप ते. ए सीने

महोदो महोत्सव करे ठे ॥ यतः ॥ विवाहे पुण्यकार्यादौ, मंगलं सधवाः स्त्रियः ॥ विधवा गर्हिता लोके,
प्रायुवंति पराजयम् ॥ १ ॥ इति ॥ १३ ॥ ॥ पत्नी वारमे दिवसें क्वाति, सज्जन सर्वने नोत्तरीने,
तेमने पट्टस पाक नोजन निपजाव्यां तेमां पकान्न कराव्यां तेनो तो पारज नथी, वली
(शालि के०) लापत्ती, (सुरहां के०) सारां दाल तथा घृत अने शाक ए सर्व नीपजावीने
जमाड्यां ॥ १४ ॥ ॥ वली आनूपण तथा वखनी पहारमणी करी, उपर श्रीफल, फूल, पान, सो
पारी आपी, केशरनां तिलक करी, वस्त्रे-ठांटाणां कीधां, तथा चूआ अने चंदनं करी रंगरोल करी

ठव अधिक मंमाण रे ॥ जूउण ॥ १३ ॥ न्याति सजन सहु नोतखां रे, नोजन पट्टरस
पाक रे ॥ पार नही पकवान्नो रे, शालि सुरहां घृत शाक रे ॥ जूउण ॥ १४ ॥ जूप
ए अंवर पहारमणी रे, श्रीफल कुसुम तंबोल रे ॥ केशर तिलक वली ठांटाणां रे,
चंदन चूआ रंगरोल रे ॥ जूउण ॥ १५ ॥ राजरमणी अम पालशे रे, पुण्ये लह्यो ए
वाल रे ॥ सजन नूआ मलि तेहनुं रे, नाम ठवुं श्रीपाल रे ॥ जूउण ॥ १६ ॥ रास
रूडो श्रीपालनो रे, तेहनी नवमी ढाल रे ॥ विनय कहे श्रोता घर रे, होजो मंगल
माल रे ॥ जूउण ॥ १७ ॥ दोहा ॥ पांच वरसनो जव हुयो, ते कुंवर श्रीपाल ॥ ताम शू

ने वणां खुशी कखां ॥ १५ ॥ ॥ हवे आ पुत्र, अमें पुण्ये करी पाम्या ठेयें अने अमो अनाथनी राज्य
रूप जे (रमणी के०) स्त्री अथवा लक्ष्मी ठे तेनुं ए पालन करशे माटे सज्जन तथा (जुआ के०) फई
मलीने ते वालकनुं श्रीपाल एवुं नाम स्थापुं ॥ १६ ॥ ॥ ए श्रीपाल राजानो रुडो रास तेनी नवमी
ढाल पूर्ण यई, श्रीविनयविजय कहे ठे के श्रोता जनोने तेर मंगलिकनी माला होजो ॥ १७ ॥ ॥ ते श्री
पाल कुंवर जेवने पांच वरसनो धयो, तेवने कुंवरनो पिता कालना जेनें करी काजा धमि पाम्यो एटते सरण

गम्यो ॥१॥ ॥ तेना दुःखयी मायुं कृत्ता, हेयुं पीडतां यका परिवारनां सर्वे लोक रुदन करे ते, यली
कदे ते के हे स्वामी ! तमे अमारा उपरयी माया तजी तो हेये अमारी सार संनाल कोण करगे ?
॥२॥ ॥ जे विवेक एटले परवेण गया होय ते वाल्वा कोइक वार (वाहुडे के०) मले, पण ए वाटें
जेने बोलावी आव्या ते बीजी वार मले नही ॥ ३ ॥ ॥ हे हृदय अमने हेजे करी सक्ति हसीने
एक क्षणवारमां केटलाक यलत बोलावतां एवा (सजन के०) वादवा ते आज सामी नजर

ल रोगें करी, पिता पोहेतो काल ॥१॥ शिर कूटे पीटे हियुं, रुवे सकल परिवार ॥
स्वामी तें माया तजी, कृण करवो अम सार ॥७॥ गया विदेवें वाहुडे, वाल्वा को
इक वार ॥ इण वाटें बोलाविया, न मले बीजी वार ॥ ३ ॥ हेजें हसि बोलावता,
जे क्षणमां केइ वार ॥ नजर न मने ते सजन, फुट न हिया गमार ॥४॥ नेह न आ
एयो माहरो, पुत्र न आप्यो पाट ॥ एवही कृतायल करी, शुं चाट्या इण वाट ॥५॥

पण मांमता नथी ते माटे हे मारा गमार हैयडा ! तूं फाटीने वे जाग केम थतुं नथी ॥ यतः ॥ केहणुं
कीजें वचही, केहणुं कीजें कठ ॥ जेहया सज्जन बीमण्या, तेहया नाये हठ ॥ १ ॥ हुं कुमलाणी
कंतविण, जिम जल विहूणी नेल ॥ यणजारानी आग लुं, गयो धरवंती मेल ॥ २ ॥ वालमीया
मंदिर रह्या, कमण लागी खेह ॥ हैयडे वादल पूरीयां, नयणें बूढा मेह ॥ ३ ॥ बीसाखा नवि बी
सरे, संनाखा न समाय ॥ वालम तणा सनेहडा, हियडे वलगा जाय ॥४॥ इति ॥४॥ ॥

धान ते तेज चलाने ते ॥२॥ ॥ एवा अवसरान् विप मानय करान् गृह एवा ॥
 काको, तेणे सबलो परिकर जे लडकर, सामंत प्रमुखने लांघ गमेरे आपो जेद पाडी फोडीने पडावा
 व्या एटले फेरवी नाख्या एम (गृह के०) गुप्त पणे तेणे गुह्य कर्म कथुं ॥३॥ ॥ मतिसागर प्रयान
 ने मारवाने वली श्रीपालने पण हणवाने, तथा चंपानगरीनुं राज्य लेवाने ते डुष्ट उजमाल अयो
 ॥४॥ ॥ हवे ते दुशमने करेली गुह्य वातने कोइक रीतें कोइरुना मुखयी मतिसागर प्रयानें जाणी,
 तेवारें राणीपामें आवीने कदेवा लाग्यो जे तमें इहांथी अर्ध रात्रि लडने नाची जाउ ॥ कथुं ते के ॥

राज काज सवि चालवे रे, मंत्री बहु बुद्धिवाण ॥ देखो ॥ ७ ॥ इण अवसर श्रीपा
 लनो रे, पितरियो मतिमूढ ॥ परिकर सबलो पालटी रे, गूढ करे इम गूढ ॥ देखो ॥
 ॥ ३ ॥ मतिसागरने मारवा रे, बलि हणवा श्रीपाल ॥ राज लेवा चंपानगुरे, डुष्ट
 अयो उजमाल ॥ देखो ॥ ४ ॥ किमहिं क मंत्रीसर लढी रे, ते बेरीनी वात ॥ राणी
 ने आवी कहे रे, नासो लेइ अथ रात ॥ देखो ॥ ५ ॥ जो जाशो तो जीवशो रे,
 सुत जीवाडण काज ॥ कुंवर जो कुशलो दशो रे, तो बलि करशो राज ॥ देखो ॥
 ॥ ६ ॥ राणी नाठी एकली रे, पुत्र चडावी केड ॥ उबटे उजाती पडे रे, विपनी जि

शकटं पंच हस्तेन, दश हस्तेन याजिनं ॥ कुंजरं शत हस्तेन, दश त्यागेन दुर्जनम् ॥ ५ ॥ ॥ जो नाजी
 जागो तो जीवतां रक्ष्यो अने तमारा पुत्रने जीवाडवा काजें ए काम करो. केम के तमारो कुंवर जो
 कुशजक्षमें हजो तो फरी राज करशो ॥ यतः ॥ नाशुश्च मंत्री दयिता सरस्वती, मर्तगनाशावप कोनु
 केन ॥ गंगातटेऽश्रुपुत्रेव लाजो, जीवन्नरो भद्रशतानि पश्यति ॥ १ ॥ इति ॥ ६ ॥ ॥ एवुं मंत्रीनुं यचन
 सांनलीने, राणी एकली पुत्रने केड उपर चडावीने नाठी तेणे (उबट के०) अयली नांटे एटले

एणुं मनमांय, आतम रहेजो एकजो ॥ बालम तुम दिल कोय, माने को मालूम नही ॥ १ ॥ मालीया महोटी खोड, माणसरने मरया तणी ॥ बीजी ठे लख कोड, ए सरखी एके नही ॥ २ ॥ इति ॥ ॥ ५ ॥ ए रीतें फाटते देखेडे रहती थकी कमल प्रचा विलाप करे ठे, तेने मतिसागर प्रधान आविने एवी रीतें समजावे ठे ते आगल कहे ठे ॥ ६ ॥ ॥ हवे तमे तमारुं हेयुं कविण करीने सर्व राज काज पोताने हाथे राखो, केम के तमारो पुत्र हजी न्हानो ठे माटे रीतां थकां राज्य रहेजो नही ॥ ७ ॥ ॥ एहुं सांजलीने कमलप्रजा राणी प्रधानने कहे ठे, के हवे

रोती हियेडे फाटते, कमला करे विलाप ॥ मतिसागर मंत्री तिसे, इम समजावे आ प ॥ ६ ॥ हवे हियडुं कातुं करी, सकल संवादो काज ॥ पुत्र तुमारो नानडो, रीतां न रहे राज ॥ ७ ॥ कमला कहे मंत्री प्रतें, हवे तुमें आधार ॥ राज्य देइ श्रीपालने, सफल करो अधिकार ॥ गाढाल दशमी ॥ राग रामघी अथवा मारु ॥ जगतगुरु ही रजी रे ॥ ए देशी ॥ मृतकारज करी रायनां रे, सकल निवारी शोक ॥ मतिसागर मंत्रीसरें रे, थिर कीधो सवि लोक ॥ देखो गति देवनी रे ॥ देव करे ते दोय, कुणे चाले नही रे ॥ २ ॥ ए आंकणी ॥ राज ठवी श्रीपालने रे, वस्तावी तस आण ॥

पाणीने लीपे सरल मार्ग मूळीने उजाड जंगलमां जिहां विषम मार्ग ठे, ते रस्ते चालया मान्यु ॥१॥
 (जार के०) जे मार्गमां (जडों के०) जडुं, (जड के०) जोथां अने जांखरां घणां पड्यां ठे वली
 सावरांनी जाड. (जाखर के०) पयरा कांकरा तथा (खोह के०) खाडा पड्या ठे वली जे मार्ग
 मां फणिता परतार अने जेना मस्तकने विपे मणि रहेजा ठे, तेवा सर्प घणा अंही तहीं त्रमण
 करी रह्या ठे तंमज अजगर, उंदर अने गोह नामना जनावर घणां विचरी रहां ठे ॥१॥ ॥ एवी
 पोर अधारी रात्रियें उजड मार्ग चालतां अचला जे स्त्री ते रडवडे ठे अने तेना पगमां कांकरा खूची
 जाय ठे, तेने योगें पगमांथी लोहीनी धारा ऊरे ठे ॥१॥ ॥ वली जे मार्गमां (वारु के०) वरु,

हां ठे वेड ॥ देखो ॥ १ ॥ जाम जडो जड जांखरां रे, खाखर जाखर खोह ॥ फ
 णिधर मणिधर जिहां फरे रे, अजगर उंदर गोह ॥ देखो ॥ ५ ॥ ऊजड अचला
 रडवडे रे, रयणी घोर अंधार ॥ चरणे खूंचे कांकरां रे, ऊरे लोहीनी धार ॥ देखो
 ॥ ९ ॥ वारु वाघ ने वरघडां रे, सोर करे शीयाल ॥ चोर चरडने चीतरा रे, दीए
 उफलती फाल ॥ देखो ॥ १० ॥ घू घू घू घूअड करे रे, वानर पाडे ह्रीक ॥ खल
 हल परवतथी पडे रे, नदी नीजरणा नीक ॥ देखो ॥ ११ ॥ बलियुं वेहुनुं आउ
 वाघ अने (वरगडां के०) चराख तथा शीयालीयां ते चोर वकोर करे ठे. तथा सोर अने (चरड
 के०) ठल, चोर फालीगरा अथवा चूत तथा चितरा जनावर तो उतलता यका महीठी. फालो मा
 री रह्या ठे ॥ १० ॥ तथा घुड पक्षी ते घूं घूं घूं एवो जंपकर शब्द करी रह्या ठे, अने वानरा
 (ह्रीक के०) चीसो पाडी रह्या ठे, तथा पर्वत ऊपरथी खलहलाट शब्द करती नदीना पाणीना
 (ब्रिकोरणांनी (नीक के०) भागडे पर्वत ऊपरथी नीक खाची पडे ठे ॥ ११ ॥ पण माता

पटले सथवारो ने, बली कुंथरनो वखत मद्दाटो बलवान् ने, तेथी काइ तमन उपयात करतु नथा ॥ २ ॥
 अरे ने गणी, ग्वानी दिन्नेजा खाटें हींचती ह्ती, अने सोनाना पदंग उपर अयन करती ह्ती,
 तेने माये आनी वेजा आनी पडी, माटे देव जे कर्म, तेनुं शिर जे मस्तक, तेनी उपर (वाट के०)
 भूल पडो, पटले ५ कर्मना माथा ऊपर भूल पडो, जे आनी रीतें प्राणीने दुःखी करे जे. यतः ॥
 कर्म पन्ने कलंस्थो चंद, मरण लक्ष्यो नालोडें मुष्टं ॥ कर्म नागि कुल नयेनंद, नीच वदे राजा हरि
 चंद ॥ १ ॥ राजा कुलपुत्रिशा, नियोगी मंत्रिणस्तथा ॥ स्थानत्रया न शोनते, वृताः केजा नखा

सु रे, सत्य शिवल संघात ॥ वखत बली कुंवर बडो रे, तिणे न करे कोइ घात ॥
 देखो ० ॥ २७ ॥ रयणदिनोले हींचती रे, सूती सोयन खाट ॥ तस शिर इम वे
 ला पडी रे, पडो देव शिर दाट ॥ देखो ० ॥ २३ ॥ रडवडतां रयणी गई रे, चढी
 पंथशिर शुद्ध ॥ तव वालक भुरख्यो अयो रे, मागे साकर दूध ॥ देखो ० ॥ २४ ॥
 तव रोती राणी कहे रे, दूध रक्षां वत्स दूर ॥ जो लहीएँ हवे कृकशा रे, तो लह्यां
 कूर कपूर ॥ देखो ० ॥ २५ ॥ हवे जातां मागे मली रे, एक कुठिनी फोज ॥ रोमी

नराः ॥ १ ॥ पूगीफजानि पत्राणि, राजदंतास्तुरंगमाः ॥ स्थानत्रयास्तु शोनते, सिंहाः सत्पुरुषा
 गजाः ॥ २ ॥ १२ ॥ एरीनं रडवडतां यकां रात्रि व्यतिक्रमी, अने प्रजातें शुद्धमागे चढी, तेवारे
 गजक नूल्यो अयो, तेणें दूध अने साकर खावा साक माग्यां ॥ यतः ॥ वासुदेव जरा कष्टम, कष्ट
 भन विषयः ॥ वैषयं च मद्दाकष्टं, कष्टादकष्टतरी दुया ॥ १ ॥ इति ॥ १४ ॥ ॥ तेने राणी रुदन
 करती थकी कदेवा लागी के दे वत्स, दूध अने साकर तो दूर रक्षां, पण जो हवे कृकशा खावाने
 मले तोपण जाणीयें जे आपणने कूर कपूरनां जोजन मद्यां ॥ १५ ॥ ॥ हवे आगज मागे

11021

112511

दुल परवतथा। पड १, गण
दुल परवतीयां ते चोर वकार कर उ. तथा महेटी. फालो मा
गाय थने (वरगडां के०) चराख तथा शीयालीयां तो उठता थाका महेटी. फालो मा
के०) ठल, चोर फासीगरा अथवा जूत तथा चित्तरा जनाग्र तो उठता थीका महेटी. फालो मा
री रखा ने ॥ १० ॥ तथा गुड पदी ते गुं घु घु एयो नयर राउद करी रखा थे, अने चानरा
(ह्रीक के०) नीलो पाडी रखा ने, तथा पवत उपरयी खलहाट शब्द कारती नवीना पाणीना
री रखा ने ॥ १० ॥ तथा गुड पदी ते गुं घु घु एयो नयर राउद करी रखा थे, अने चानरा

एटले सयचारो ने, यही कुंअरतो वखत महोठो वज्रगान ने, तेथी कोइ तेमने उपचात करवुं नथी ॥ १२ ॥
 अरे जे राणी, रत्नानी हिमोला खाटें हींचती हती, अने सोनाना पलंग उपर अयन करती हती,
 तेने माथे आवी केला आवी पडी, माटे देव जे कर्म, तेनुं शिर जे मस्तक, तेनी उपर (वाट केण)
 भुल पडो, एटले ए कर्मना माथा उपर भुल पडो, जे आवी रीतें प्राणीने झुखी करे ने. यतः ॥
 कर्म पले कलकस्यो चंद, मरण लक्षणे जालोडें मुकुंद ॥ कर्म नाहि कुल नयेनंद, नीच गंदे राजा दरि
 चंद ॥ १ ॥ राजा कुलवधूविद्या, नियोगी मंत्रिणस्तथा ॥ स्थानव्रथा न शोभते, वंताः केगा नखा

छुं रे, सत्य शिथल संधात ॥ वखत बली कुंवर वडो रे, तिणे न करे कोइ यात ॥
 देखोण ॥ १७ ॥ स्यणहिंमोले हींचती रे, सूती सोवन खाट ॥ तस शिर इम ने
 ला पडी रे, पडो देव शिर दाट ॥ देखोण ॥ १३ ॥ रडवडतां रयणी गई रे, चडी
 पंथशिर शुद्ध ॥ तव वालक नूरव्यो थयो रे, मागे साकर दूध ॥ देखोण ॥ १४ ॥
 तव रीती राणी कहे रे, दूध रक्षां वत्स दूर ॥ जो लहीणं हवे कूकशा रे, तो लह्यां
 कूर कपूर ॥ देखोण ॥ १५ ॥ हवे जातां मागें मली रे, एक कुटीनी फोज ॥ रोगी

बराः ॥ १ ॥ पूगीफजानि पत्राणि, राजहंसास्तुरंगमाः ॥ स्थानव्रथास्तु शोभते, सिंहाः सत्पुरुषा
 नृणाः ॥ २ ॥ १३ ॥ ए रीतें रडवडतां थकां रात्रि व्यतिक्रमी, अने प्रजातें शुद्धमागें चडी, तेवारे
 वालक नूरव्यो थयो, तेणें दूध अने साकर खावा साकर माग्यां ॥ यतः ॥ वासुदेव जरा कष्टम, कष्ट
 धन विषयः ॥ वैधर्म्यं च महाकष्टं, कष्टकष्टतरी दुःखा ॥ १ ॥ इति ॥ १४ ॥ ॥ तेने राणी रुदन
 रती थकी कहेवा लागी के दे वत्स, दूध अने साकर तो दूर रक्षां, पण जो हवे कूकशा खावाने
 तोपण जाणीयें जे आपणने कूर कपूरनां जोजन मख्यां ॥ १५ ॥ ॥ हवे आगल मागें

जाता थरा एक कुठी एठले कोटीयांनी फोन मनी, ते रंगी रां सालां उण एठला मद्या मोज करता थरा (दिमे के०) फरे ने ॥ १६ ॥ ॥ ते कुठीये मुजने पुण्या पनी में पण मद्दारी रां गाल मेमने मजजावी, तेगारे गलतुं कोटीयाउये एम रायुं के, दे माताजी तमे थारति म फरो एठले विंता न करे ॥ १७ ॥ ॥ हवे तमे तमारा मनमां आराम राखीने थमारे शरणो लागी रहो, ए थमो सर्वजनोमांथी कोइ एक पण जिहां सुधी जीयतो ह्यो तिहां सुधी तमाहं कोइ नाम लेवो नही ॥ १८ ॥ ॥ एम कहीने ते कोटीयाउये तेमने एक (वेसर के०)

मलिया सातशें रे, दींम करता मोज ॥ देखो ॥ १६ ॥ कुठीएं पृथ्या पनी रे, सयल गुणावी यात ॥ यलतुं कुठी इम कहे रे, आरति म करो मात ॥ देखो ॥ ॥ १७ ॥ आवी अम शरणें हवे रे, मन राखो आराम ॥ एकोइ अम जीयतां रे, कोइ न ले तुम नाम ॥ देखो ॥ १८ ॥ वेसर आपी वेसवा रे, दांकी सघलुं अं ग ॥ यालक राखी सोडमां रे, वेठी थई खडंग ॥ देखो ॥ १९ ॥ एह्वें आव्या शोधता रे, वैरीना असवार ॥ कोइ स्त्री दीठी इहां रे, पूठे वारो वार ॥ देखो ॥ ॥ २० ॥ कोइ इहां आव्युं नथी रे, जूठ म जंखो आज ॥ वचन न मानो अम

सवार वेसवा माटे थापुं पवी ते राणी पण पोताना वाजकतुं सर्व अंग दांकी तेने पोतानी सोडमां राखी (खडंग के०) खडंग सावधान थइने सज्जर कपर वेठी ॥ १९ ॥ एहवा थगसरेंज तेमने शोधवाने माटे वैरीना असवार त्यां आवी पोहोता. ते कोटीयाउने वारंवार पूठे ने के, कोइ स्त्रीने जाती थरी तमे इहां दीठी? ॥ २० ॥ ॥ तेने कोटीया कहेवा लाग्या जे इतरी तो कोइ पण आव्युं नथी. तमे शुतुं आज (म जंखो के०) म बोजो? थने जो थमाहं वचन

न मानो, तो तमें तमागी नजरें निहल्लीन जुड ॥ २१ ॥ ॥ पण थड्डे जेवो, तेथी तमें पण अमारा समूहमां आगीने जोओं तो तमारा अंगमां पण असाथ्य रोग लागी जेवो, तेथी तमें आची यलगे? एम जेग यओ, एवुं सांनलीने रखेने ए (विराध के०) रोगनी व्याधि आपणा अंगें आची यलगे? संगति थकी विचारीने ते चापडा कीदित्ता थका तिहांथी नाशी गया ॥ २२ ॥ ॥ हवे कुष्टीडनी संगति थकी पुत्रने अंगें पण (अंबर के०) कोट रोग थयो, इहां अंबर रोग ते जेम अंबरुं जाड तेमां अंबरां नामे पण थड्डे जेवो, तेथी तमें पण अमारा

तनुं रे, नयणं जू नित्ताल ॥ देखो ॥ ७१ ॥ जो जोशो तो लागशो रे, अंगे
रोग असाध ॥ नाठा वीहिता वापडा रे, विलगे रखे विराध ॥ देखो ॥ ७२ ॥
कुट्टीमंगतथी अयो रे, सुतने ऊंवर रोग ॥ माडी मन चिंता घणी रे, कठिन कर
मनां जोग ॥ देखो ॥ ७३ ॥ पुत्र भलायी तेदने रे, माता चालि विदेश ॥ वेद्य उ
मड जोया जणी रे, सदती बणा किलेश ॥ देखो ॥ ७४ ॥ इहानीने वचने करी
रे, सयल फली मुज आध ॥ तेदज हुं कमलाप्रजा रे, आ वेठी तुम पास ॥

र, संयत्न फला मुञ्ज आश ॥ २१ ॥

॥ २२ ॥ निम्नले ते ते गंगगना फलनी परं रोगे करी शरीर फाटेछुं द्योय तेमांयी परु पाच निकळे तेने
 ॥ २३ ॥ रोग कदीयें. ते रोग केलीने माताना मनमोहि यली घणीज चिंता यइ पडो अने विचारया लागी
 ॥ २४ ॥ अन्तर्गत लक्षणा जोग मद्वा कठिण ते ॥ यतः ॥ चिंतया नश्यते रूपं, चिंतया नश्यते बलं ॥ चिंतया
 ॥ २५ ॥ चिंतया नश्यते ॥ २६ ॥ पोतानो पुत्र, ते कोढीयाउने
 ॥ २७ ॥ चिंतया नश्यते ॥ २८ ॥ एम विचारी ॥ २९ ॥
 ॥ ३० ॥ चिंतया नश्यते ॥ ३१ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ३२ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ३३ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ३४ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ३५ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ३६ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ३७ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ३८ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ३९ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४० ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४१ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४२ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४३ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४४ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४५ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४६ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४७ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४८ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ४९ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५० ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५१ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५२ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५३ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५४ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५५ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५६ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५७ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५८ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ५९ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६० ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६१ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६२ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६३ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६४ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६५ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६६ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६७ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६८ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ६९ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७० ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७१ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७२ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७३ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७४ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७५ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७६ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७७ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७८ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ७९ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८० ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८१ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८२ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८३ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८४ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८५ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८६ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८७ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८८ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ८९ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९० ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९१ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९२ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९३ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९४ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९५ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९६ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९७ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९८ ॥ चिंतया नश्यते ॥ ९९ ॥ चिंतया नश्यते ॥ १०० ॥ चिंतया नश्यते ॥

आशा पत्नी तेइजहुं कमलप्रना, आ तमागी पामें रेडी हुं ॥ २५ ॥ ॥ आ गुनम रुडो श्रीपा
 तमजानो मस मेनी ए दशमी ढाल कही, श्रीनिगमिजय उपाध्यायजी कहे जे के, पुणें करीने
 मई प्रज्ञाना दुःख विसराल पाय ॥ यतः ॥ अग्रपानं च गर्वं च, आजायः जयनासनं ॥ शुश्रूषा नं
 दनं नृष्टिः, पुण्यं नृचरिषं स्मृतं ॥ १ ॥ इति ॥ २६ ॥ ॥ हूये रूपसुंदरी पोताना जमाइनो (विम
 ला के०) निर्मल पवित्र गंग तेने फार्ने सांजनीने हंडाने विपे हूँ करी गहगहाट यइ यकी एटले
 सुँनो जगगे भाष्यो, तेगारें इणीपरे एटले आगल कहेजो ते रीने प्रशंसा करती हूयी ॥ १ ॥ ॥

देखो ॥ २५ ॥ रास रुडो श्रीपालनो रे, तेहनी दशमी ढाल ॥ विनय कहे पुणें
 करी रे, दुख थाये विसराल ॥ देखो ॥ २६ ॥ ॥ दोहा ॥ रूपसुंदरि श्रवण सु
 णी, विमल जमाईवंश ॥ हूँ हियडे गह गही, इणिपरें करे प्रशंस ॥ १ ॥ वख
 तवंत मयणा समी, नारि न को संसार ॥ जिणे बेहु कुल उदखां, सती शिरोम
 णि सार ॥ २ ॥ वर पण पुणें पामियो, नरपति निमलवंश ॥ पुत्र सिंहस्थरायनो,
 हृदयिकुल अयतंस ॥ ३ ॥ रूपसुंदरी रंगें जई, वात सुणावी सोय ॥ निजबंधव

वखतवंत एटले महोटा वखतवाली जाग्यवंत ते आ मयणा सुंदरी समान बीजी कोइ स्त्री संसारमां
 नथी, जेणें मागितर तथा थवथुर मनी बेहु कुजनो उदार कखो. माटे ए सर्व सतीयोमांहे सारजूत
 शिरोमणि रूप जे ॥ १ ॥ ॥ ए एना पुणें करीने (वर के०) जर्नार पण नरपति जे राजाईनो
 निर्मलवंश तेने विपे (अयतंस के०) सुकुट समान एयो प्रगट हृदय कुजनो सिंहस्थ नामें राजा
 तेना पुत्र प्रये पामी, अथवा हृदय कुजने विपे (अयतंस के०) सुकुट समान एयो सिंहस्थ नामें
 जे राजा तेना पुत्र प्रये पामी ॥ २ ॥ ॥ ए प्रसन्नो रूपसुंदरी राणी (रंगें के०) हूँ करीने आनंद

सहित घेर जइ ते गत पोताना नाइ पुण्यपावन के० ॥ एया पावन के० ॥
 यही चार ठे, अंग जेनां एवी चार प्रकारनी मेन्या सज्ज करी साथे (सबल के०) यणा पावन के० ॥
 इने, तेजवंता एया (वुरिय के०) घोडजने नचावता अका, एया अने अचल वेगना पदेनारा पटले
 यणोन्न सुंदर ठे वेज जेसनो एया असवारोने साथे तेडीने ॥ ५ ॥ ॥ रत्न जडाव जडावता यहा
 एया यणा (मृगीयापान के०) सूर्यमुखी धर्यां ठे, तथा होल नगरांनो गडगडाट अते अके, बली

पुण्यपालनं, ते पण दर्पित होय ॥ ४ ॥ चतुरंगी सेना सजी, साथ सबल परिवा
 र ॥ तेजी तुरिय नचावता, अचल वेप असवार ॥ ५ ॥ रतनजडित ऊलके घणां,
 धर्यां सुरिया पान ॥ होल नगरां गडगडे, नेजा कुरे निशान ॥ ६ ॥ चाणेजी वर
 जिहां वसे, तिहां आव्या ततकाल ॥ निजमंदिर पधरावया, पुण्यवंत पुण्यपाल ॥
 ॥ ७ ॥ हाल अग्रीधारमी ॥ राय कहे राणी प्रतं, सुण कामिनी ॥ ए देखी ॥ आवो
 जमाइ प्रादुणा ॥ जयवंता जी ॥ अम घर करो पवित्र ॥ गुणवंता जी ॥ सहने अच
 रिज ऊपजे ॥ जयवंता जी ॥ सुणतां तुम्ह चरित्र ॥ गुणवंता जी ॥ १ ॥ गज वेसा
 री उत्सवं ॥ जय ॥ पधराव्या निजगेह ॥ गुण ॥ माउलससरो पूरवे ॥ जय ॥

नेना निजानो फरकी रहेला ठे ॥ ६ ॥ ॥ एया आगंवर सहित ज्यां पोतानी चाणेजी अने बली
 (गर के०) जहार वसे ठे, रहे ठे, तिहां तत्काल तेदज वलें पोताना मंदिरे तेडी जयाने
 पुण्यवंत एयो पुण्यपाल नामे राजा आव्यो ॥ ७ ॥ ॥ अने श्रीपालने कहेया लाग्यो के हे
 जमाइ तमे जयवंता ठो माटे आवीने अमारुं घर पवित्र करो, हे गुणवंता जमाइ तमारुं
 न सज्जतां यकां सर्वलोकने अचरिज उपजे ठे ॥ १ ॥ एम कही श्रीपालने हाथी उपर

वेसाडीने मळोटा उरसवें करी मामा ससरायें पोताने घेर पथराव्या. तिहां स्नेह धरीने (जला के०) रुडा उचम प्रकारना जोग तेने पूरया लाग्यो ठे ॥२॥ ॥ हवे एक दिवसें मयणासुंदरी अने श्रीपाल कुमर वेडु जण मलीने मालीया उपर गोंलमां देवां ठे, तिहां नव नवा ठेंवे करी मांमल, खुं गल अने ताल वाजे ठे ॥३॥ ॥ तथा येइयेइकार करीने नाटकोनां पात्र नाचे ठे, अने ते पात्रो, (जरह के०) समूह एटले नाटकना वत्रीश भेद तेणे करी सहित जला नाचें करी नाटक करे ठे,

॥ जोग जला धरी नेह ॥ गुण० ॥ १ ॥ इकादिन वेठा मालीए ॥ जय० ॥ मयणा ने श्रीपाल ॥ गुण० ॥ वाजे ठेंवे नव नवे ॥ जय० ॥ मादल भुंगल ताल ॥ गुण० ॥ ३ ॥ राय राणी रंगें छुए ॥ जय० ॥ येइ येइ नाचे पात्र ॥ गुण० ॥ जरह भेद नाचें जला ॥ जय० ॥ वाजे परि परि गात्र ॥ गुण० ॥ ४ ॥ इणे अवसर रयवाडी श्री ॥ जय० ॥ पावो वलियो राय ॥ गुण० ॥ नृत्य सुणी ऊनो रह्यो ॥ जय० ॥ प्रजापाल तिणि ठाय ॥ गुण० ॥ ५ ॥ सुख जोगवतां स्वर्गनां ॥ जय० ॥ दीठां स्त्री झरतार ॥ गुण० ॥ नयणें लागो निरखवा ॥ जय० ॥ चित्त चमक्यो तिणि वार ॥ गुण० ॥ ६ ॥ ततक्षण मयणा उलखी ॥ जय० ॥ मन उपनो संताप ॥ गुण० ॥

(परि परि के०) जुदी जुदी रीतें पोतानां (गात्र के०) शरीरने वाजे ठे एवी रीततुं नाटक थाय ठे, ते राजा अने राणी वेडु जण (रंगें के०) हवें करी जुवे ठे ॥४॥ ॥ एवा अवसरने विपे प्रजापाल राजा रयवाडीथी रमीने पावो वल्यो ठे, ते पण ते स्थानकें (नृत्य के०) नाटकनो शब्द सांचलीने उनो रह्यो ॥५॥ ॥ तिहां स्वर्गनां सुख जोगवतां थकां स्त्री जर्जारेने दीठां, तेने राजा पोताने नयणे करी जोग लाग्यो ते जोतां चारज पोताना चनमां चमकी गयो ॥ ६ ॥ ॥ राजाचें तेज चलयत

पोतानी पुत्री जे मयणासुंदरी तेने उज्ज्वली, परनु तेनी पायें पायें पण्णावेला कोटीया वग्न स्थानक
 मीजो कोइ नर वेवेजो जोयो, तेगारें दे दे इति काये, अरे आ ते गुं पुर्वकत पाप प्रगट थयुं? एम
 तेना मनमा मलोडो गंताप उपज्यो ॥ ७ ॥ ॥ तेयी मनमां नितने ते के भिक्ता ते भिक्ता ते
 मुजने! जे में पण कोथने गज थइने आ मयणा मग्गी सुंदरी ते कोटीयाने आये जइ वीथी, ए
 केरुं अविचारुं काम कलु! जेमांथी आ व्यकार्य थयुं ॥ यतः ॥ जयणसमो नति ग्यो, नि
 ज्ञाणसमो कथ्यो नति ॥ भग्मसमो नति निदि, कोइ समो नयन्ति नति ॥ १ ॥ इति ॥ ८ ॥

अयर कोइ वर पेखीज ॥ जयण ॥ दे दे प्रगट्युं पाप ॥ गुण ॥ ॥ ॥ धिग धिग क्रोधनणे
 वयें ॥ जयण ॥ में अविचारुं कीध ॥ गुण ॥ मयणा सरखी सुंदरी ॥ जयण ॥ कोटीनि कर
 दीध ॥ गुण ॥ ॥ ए पण दुइ कुलखंपणी ॥ जयण ॥ मुज कुल जरियो वार ॥ गुण ॥ पर
 एवो प्रीतम परदरी ॥ जयण ॥ अयर कियो जरतार ॥ गुण ॥ ॥ इणि परें उजो कूरतो ॥
 जयण ॥ जय दीवो ते राय ॥ गुण ॥ पुण्यपाल अवसर लदी ॥ जयण ॥ आवी
 प्रणमे पाय ॥ गुण ॥ ॥ २० ॥ राज पधारो मुज घरे ॥ जयण ॥ जूज जमाइ रूप

तेम गली ए कुमरी पण मद्दरा कुलमां खंपण एटले कलंक लगावनारी, काली टीझी जेनी राय
 लगावनारी थइ, जेणें मद्दरा कुलमादे (वार के ०) राख चवो एटले मद्दरुं कुल मजिन कलुं
 कारण के एणें परगेलो जर्जर त्यागीने वीजो जर्जर कयो. ए मद्दरा कुलने खोट लगाडी ॥ ९ ॥
 रीनें चिंतयतो प्रजापाल राजा तिहुं कूरतो थको उजो ते तेने जेगारें पुण्यपाल राजायें
 तेगारें ते अवसर पामीने तेना पगने किये आवी प्रणम्यो एटले नम्यो ॥ २० ॥ ॥ नमीने
 लाग्यो के दे राजन्? मद्दरे वेर पधारो, अने आपना जमाइतुं रूप जुजु तथा गुरुवचन

निरदयः व्याधयु मेदी मेवा पापीनल यइ जे भंदि जे गंड (मरुत दे०) दुपान नयुं, ते सारे
 कही भनपायु ॥ ११ ॥ ॥ मेवारे गलायें थारिने मुग्ग (इंग्लि दे०) निगामी एसाणीने
 व्यासारे ओइने चणायो जे एज मसगो जमाइ जे. एवुं ताणीने मन्म निनरा लाग्यो जे मन्म
 मंत जे श्रीनिकारं तेज सगामी सारनूत जे ॥ १२ ॥ ॥ एम रिपारी मपणाने कइया लाग्यो
 हे में जे गंड सनामले मान करी, ते सरे साची यइ सने में ब्रह्मान पणे जे बुजने कहुं, ते सरे

॥ गुण० ॥ सिद्धचक्रसेवा फली ॥ जय० ॥ ते कहुं सकल सरूप ॥ गुण० ॥ १२ ॥
रायं अनी उवाच्या ॥ जय० ॥ मुख दंगित आकार ॥ गुण० ॥ मन चिते महि
मानिलो ॥ जय० ॥ जैनधर्म जगसार ॥ गुण० ॥ १२ ॥ मयणा ते साची कही ॥
जय० ॥ सनामहि सवि वात ॥ गुण० ॥ में अज्ञानपणे कहुं ॥ जय० ॥ ते सचवुं
मिथ्यात ॥ गुण० ॥ १३ ॥ में तुज इख देवा नणी ॥ जय० ॥ कीधो एह उपाय
॥ गुण० ॥ इख टलीने मुख थयुं ॥ जय० ॥ ते तुज पुण्यपसाय ॥ गुण० ॥
॥ १४ ॥ मयणा कहे सुणो तातजी ॥ जय० ॥ इहां नही तुम वांक ॥ गुण० ॥
जीव सयल वश कर्मेने ॥ जय० ॥ कुण राजा कुण रांक ॥ गुण० ॥ १५ ॥

(मिथ्यात कं०) ज़ुतुं हतुं ॥ १३ ॥ ॥ जे माटे में तो तुजने डुःख देवा सारु ए उपाय कखो हतो, परंतु ते डुःख टलीने जे मुख थयुं ते सर्व तद्वारा पुण्यना पसाययी जाणवुं ॥ १४ ॥ ॥ ते रांनजी मयणा सुंदरी विनय सहित कदेवा लागी के दे पिताजी ! तमे सांजलो, इहां तमारो पोक कऱिण नयी. फोल राजा व्यने फोल रांक ? एटजे राजा हो व्ययरा रांक दो गमे ते हो गण ए भोरापतो न रे जीय कर्मेने गण के, सहु कोइ गोलपोताना करेला कर्मेने नोमेरे के ॥ १५ ॥

एया मयणां नयन सान्नाग राजाने जे प्रथम सकर्त्तापणानो अर्द्धकार हुतो तनैरयागा आग
 नैरयनो धर्म अंगीकार करीने मयणा सुंदरीनी माताने मनायी. ते यखत सज्जन सगां संवेदिनां
 मन जे जुवां पडी गयां हुतां, ते सर्व एकमनां अयां तेथी तेमना मनमां एटलो तो उलट एटले
 दुपे उपन्यो के ते तेमना अंगमां समाइ शकतो नथी ॥१६॥ ॥ पत्नी राजायें समस्त नगरने शणगाणुं
 तेमां मद्दोटा चहुटा अने चोकने विशाल पणे शणगाळा, घर घरने विपे गुडीउ जवली रही ठे, तोरण
 जाक कमाल घोण्यां ठे ॥१७॥ एम मद्दोटे उहसनें करी राजा पोताने घेर जमाइने तेडी आच्यो, तिहां

मान तजी मयणा तणी ॥ जयण ॥ रायें मनावी माय ॥ गुणण ॥ सजन अयां सवि इक
 मनां ॥ जयण ॥ उलट अंग न माय ॥ गुणण ॥ १६ ॥ नयर सयल सणगारिणुं ॥
 ॥ जयण ॥ चहुटां चोक विशाल ॥ गुणण ॥ घर घर गुडी उवले ॥ जयण ॥ तोरण
 जाक कमाल ॥ गुणण ॥ १७ ॥ घरे जमाइ मद्दोहसवें ॥ जयण ॥ तेडी आच्यो राय
 ॥ गुणण ॥ संपूरण मुख नोगवे ॥ जयण ॥ सिद्धक सुपसाय ॥ गुणण ॥ १८ ॥ न
 यरमांदि प्रगट थई ॥ जयण ॥ मुख मुख एहिज वात ॥ गुणण ॥ जिनशासन उन्नति
 थई ॥ जयण ॥ मयणाएं राखी ख्यात ॥ गुणण ॥ १९ ॥ रास रुडो श्रीपालनो ॥

पाल कुमार सिद्धचक्रना सुपसायथकी संपूर्ण मुख नोगवे ठे ॥१७॥ ॥ पत्नी उल्लयणी नगरीमां रवेना
 कोना मुख मुखने विपे एहिज वात प्रगट थई, एटले विस्तार पामी, जे श्रीजिनधर्मज जगतमां अय
 . पत्नी श्रीजिनशासननी उन्नति थई, एम मयणां पोताना मुखमांथी जे वात काहाडी
 जीम जे मुख डाल पामे ठे ते सहु पोताना कर्मांनुसारें पामे ठे, तेज वातनी ख्याति रा
 टले प्रख्याति करी ॥ १९ ॥ ॥ (रुडो के०) रमणीय मनोहर एवो श्रीपालराजानो रास

सिद्धयग्र आराध्युं तेनी मेया फज्जीनूत यइ ते संबंधि जे कांइ (सरूप के०) वृत्तांत हवुं, ते सर्व कही संज्जावुं ॥ ११ ॥ ॥ तेयारें राजायें आयीने मुखना (इंगित के०) निशानी एंधायीने आकारें जोइने उज्जल्यो जे एज महारो जमाइ ठे. एहुं जाणीने मनमां चिंतयवा लाग्यो जे महिमा यंत जे श्रीजैनधर्म तेज जगतमां सारनूत ठे ॥ १२ ॥ ॥ एम विचारी मयणाने कहेवा लाग्यो के तें जे कांइ सनामांहे यात करी, ते सर्व साची यइ थने में अज्ञान पणे जे तुजने कहुं, ते सर्व

॥ गुण० ॥ सिद्धयक्रसेवा फली ॥ जय० ॥ ते कहुं सकल सरूप ॥ गुण० ॥ १२ ॥
 रायें आवी उलख्या ॥ जय० ॥ सुख इंगित आकार ॥ गुण० ॥ मन चिंते महि
 मानिलो ॥ जय० ॥ जैनधर्म जगसार ॥ गुण० ॥ १३ ॥ मयणा ते साची कही ॥
 जय० ॥ सनामांहे सवि वात ॥ गुण० ॥ में अज्ञानपणे कहुं ॥ जय० ॥ ते सघलुं
 मिथ्यात ॥ गुण० ॥ १३ ॥ में तुज डख देवा भणी ॥ जय० ॥ कीधो एह उपाय
 ॥ गुण० ॥ डख टलीने सुख ययुं ॥ जय० ॥ ते तुज पुण्यपसाय ॥ गुण० ॥
 ॥ १४ ॥ मयणा कहे सुणो तातजी ॥ जय० ॥ इहां नही तुम वांक ॥ गुण० ॥
 जीव सयल वश कर्मने ॥ जय० ॥ कुण राजा कुण रांक ॥ गुण० ॥ १५ ॥

(मिथ्यात के०) जतुं हतुं ॥ १३ ॥ ॥ जे मोटे में तो तुजने डःख देवा सारु ए उपाय कखो हतुं, परंतु ते डःख टलीने जे सुख ययुं ते सर्व तहारा पुण्यना पसाययी जाणतुं ॥ १४ ॥ ॥ ते संजली मयणा सुंदरी चिनय सहित कहेवा लागी के हे पिताजी! तमे सांजलो, इहां तमारो वांक कांक्षिपण नयी. कोण राजा थने कोण रांक? एतने राजा हो अथवा रांक हो गमे ते हो पण ए संसारमां सवे जीव कर्मने वश ठे. सब कोइ पोतबोलावा करेला कर्मने कोणने ठे. १.५५

एता मयणां वचन सांजलीने राजाने जे प्रथम सकर्जागणानो अर्द्धहार कृतो तेने त्यागी श्रीजि
 नेवरनो धर्म अंगीकार करीने मयणा सुंदरीनी माताने मनाची. ते नखत सज्जन रागो संशयिनां
 मन जे जुहां पडी गयां दूतां, ते सर्व एकमनां थयां तेथी तेमना मनमां एतलो तो जलट एतले
 दूर्य उपन्यो के ते तेमना अंगमां समाइ शकतो नथी ॥ १६ ॥ ॥ पंडी राजायें समस्त नगरने अणगाण्यु
 तेमां मदोटा चढुटा अने चोकने विद्याल एणे अणगाण्या, घर घरने गिरे गुडीउ जवळी रवी ते, तोरण
 जाक उमाल वांध्यां ते ॥ १७ ॥ एम मदोटे उत्तरे करी राजा पोताने घेर जमाइने तेडी आच्यो, तिदां

मान तजी मयणा तणी ॥ जयण ॥ रायें मनावी माय ॥ गुणण ॥ सजन थयां सवि इक
 मनां ॥ जयण ॥ जलट अंग न माय ॥ गुणण ॥ १६ ॥ नयर सयल सणगारियु ॥
 ॥ जयण ॥ चढुटां चोक विद्याल ॥ गुणण ॥ घर घर गुडी उगले ॥ जयण ॥ तोरण
 जाक कमाल ॥ गुणण ॥ १७ ॥ घरे जमाइ मदोत्सवं ॥ जयण ॥ तेडी आच्यो राय
 ॥ गुणण ॥ संपूरण सुख भोगवे ॥ जयण ॥ सिधचक्र सुपसाय ॥ गुणण ॥ १८ ॥ न
 यरमाहि प्रगट थई ॥ जयण ॥ सुख मुख एहिज वात ॥ गुणण ॥ जिनशासन उन्नति
 थई ॥ जयण ॥ मयणाएं राखी ख्यात ॥ गुणण ॥ १९ ॥ रास रुडो श्रीपालनो ॥

श्रीपाल कुमर सिधचक्रना सुपसायकही संपूर्ण सुख भोगवे ते ॥ १८ ॥ ॥ पंडी उज्जयणी नगरीमां रवेना
 रा-लोकोना सुख सुखने गिरे एहिज वात प्रगट थई, एतले विस्तार पामी, जे श्रीजिनधर्मज जगतमां श्रेय
 स्कर ते. एवी श्रीजिनशासननी उ.
 दूती, के जीव जे सुख डाल पामे ते
 (१) एतले प्रख्याति करी ॥ १९ ॥ ॥ (क.)
 नोदर एवो श्रीपालराजानो रास

नति, वांसा केरी खड्ड ॥ हाथे तुरि न पलाणिया, ए पांचे नावे कळ ॥ २॥ ४॥ ॥ ते नणी अमें ६
 दांथी चालगुं ते वेग विदेश जोखुं, अने तिहां पोतानी जुजाना बलथी लक्ष्मी पेदा करीने पठी चित्त
 मांहे जे धायुं ते, ते सर्व, कार्यविशेष करगुं ॥ ५ ॥ ॥ ते वात श्रीपालनी मातायें सांचली, तेवा
 रें आचीने केहेवा लागी के हे पुत्र ! हुं पण तमारी साथें आवीश हवे तो एक घडी मात्र पण तुज
 ने एकलो वृत्तो मूकं नही. केम के म्हारे तो (आय के ०) पुंजीमां एक तुंज ठो ॥ ६ ॥

॥ क्रीडा ० ॥ ४ ॥ तेह नणी अमें चालगुं, जोशुं देश विदेश रे ॥ नुजावले ल
 खमी लही, करगुं सकल विशेष रे ॥ क्रीडा ० ॥ ५ ॥ माय सुणी आवी कहे, हुं
 आविश तुज साथ रे ॥ घडीय न धीरुं एकलो, तुंहिज एक मुज आय रे ॥
 ॥ क्रीडा ० ॥ ६ ॥ कुंअर कहे परदेशमां, पगबंधन न खटाय रे ॥ तिणे कारण तुमें
 इहां रहो, द्यो आशीप पसाय रे ॥ क्रीडा ० ॥ ७ ॥ माय कहे कुशला रहो, उत्तम
 काम करेजो रे ॥ नुजवले वैरी वश करी, दरिसण वहेलुं देजो रे ॥ क्रीडा ० ॥
 ॥ ८ ॥ संकट कट आवी पडे, करजो नवपद ध्यान रे ॥ रयणी रहेजो जागता,

ते सांचली कुमर कहेवा लाग्यो के हे माताजी परवेशमां जो पगबंधन होय, तो खटाय
 नही, एटले कांइ कमाइ शकाय नही, ते कारणे तमें इहांज रहो, अने म्हाारा उपर पसाय
 करीने आशीप आयो ॥ ७ ॥ ॥ तेवारे माताजी कहेवा लाग्यां के हे पुत्र ! तमें परवेशमां कुश
 ले रहो, अने उत्तम काम करजो, पोतानी जुजावले बाचुने वश करी फरी यहेला आनी अमने दश
 न हेजो ॥ ८ ॥ ॥ परवेशमां संकट कट आवी पडे तो नवपद ध्यान धरजो, रात्रियें जा

गता रदेजो, सय समय सावधान ॥ १० ॥
 मर्दे कहेलां ते, ते सर्व देवी देवता प्रमुख मंत्रने जिये तमाहुं जतन करा ॥ १० ॥
 माता घणी शिलामण आरीने कुमरने मंगलिकने अर्थ तिलाक करीने गथावती हवी, ते गवत
 प्रयाणने अर्थ शब्द अने सुकुन पण सर्व रुडां थ्यां, अने सुहृत् पण विजय एटले रुढं जयनं
 आयुं ॥ ११ ॥ ॥ ए श्रीपालना रासनी रचना करी तेनी बीजा खंभने जिये पदेनी ढाल श्रीनि
 नयविजय उपाध्यायजीयें कही. कवीश्वर कहे ते के हे नयजीवो ! जेयारें स्थितिनो परिपाक या

सर्व समय सावधान रे ॥ क्रीडा ॥ १॥ अधिप्रायक सिद्धयकरनां, जेहू कहां ते

मंत्रं रे ॥ ते सवि देवी देवता, जतन करो तुम पंथं रे ॥ क्रीडा ॥ २० ॥ एम शि

खामण देइ घणी, माता तिलाक यधवे रे ॥ शब्द शकुन होए भलां, विजय मुदू

स्त पण आवे रे ॥ क्रीडा ॥ २१ ॥ रास रच्यो श्रीपालनो, तेहने बीजे खंभं रे ॥

प्रथम ढाल विनयें कही, धर्म उदय श्रिति मंभे रे ॥ क्रीडा ॥ २२ ॥ दोहा ॥ दवे

मयणा इम बीनवे, तुमगुं अविहड नेह ॥ अलगी कण एक नवि रुढं, जिहं गया

तिहं देह ॥ २ ॥ अग्नि सहेतां सोहिलो, विरह दोहिलो होय ॥ कंत विजोही का

य, तेयारें ते स्थिति परिपाकना उदयथी जीव धर्ममां मंभे एटले धर्ममां जोडाय, धर्ममां प्रवर्ते

॥ १२ ॥ ॥ दवे मयणां दुंदरी आयोने आवी रीतें विनति करे ते, जे हे सामी ! तमारी साथें म

द्वारे अविचल स्नेह ते, माटे एक कणमात्र पण हुं तमाराथी अलगी रुढं नही. जेम जे स्थानकें

गया होय, ते स्थानकें शरीर पण होय. ए दृष्टांतें जिहं तमारो वेद हजो तिहंज तमारा वेदनी

गया रूप हुं रहीश ॥ यतः ॥ यत्र त्वं तत्र मे प्राणाः, शरीरं मम कैवलं ॥ भ्राति प्रेमयोगेन, गरिणा

कमलं यथा ॥ ११ ॥ ॥ हे सामी ! स्वीडने अग्नि सहन करवो पडे ते सुलान ते, परंतु सामीनो

गिरिदत्त स्वयं पड़े ते महा दुर्जन होय ठे. कंत जे नरतार तेथी विठोद पामेली एवी जे (कामिनी के०) स्त्री ते (जलणजलंती के०) यलता अग्नि सरस्वी (जोय के०) जोयी एटले अग्निनी परे यलती होय एवी जाणयी ॥ यतः ॥ गिरिको गिरनो विषयें मरनो, वरनो सखि पावकको जरनो ॥ दरिया पर नो दृष्टिं जरनो, अतिथार जलो जियको हरनो ॥ करि सुं अरनो धरनी गिरनो, हरसैं करनो रनमें जरनो ॥ कनि मान कहे सखि सुं जलो, पण एक बुरो पित्र वीठरनो ॥ १ ॥ इति ॥ २३ ॥ एवुं सांचली कुमर कहेया लग्यो के हे सुंदरि दुं कहुं तुं ते तुं सांचल हाल तुं तादारी सासुना चरणनी सेवा कर, अने दुं उतागलथी महरं चिंतवेलुं काय करीने (हेव के०) बुरत पावो आहुं तुं ॥ ३ ॥

मिनी, जलण जलंती जोय ॥ २ ॥ कहे कुंअर सुंदरि सुणौ, तुं सासू पय सेव ॥ काज करी उक्तावलुं, दुं आहुं तुं देव ॥ ३ ॥ मन पाखे मयणा कहे, पियु तुम वचन प्रमाण ॥ ठे पंजर शूनुं पड्युं, तुम साथें सुज प्राण ॥ ४ ॥ ढाल बीजी ॥ राग मल्हार ॥ कोश्या ऊनी आंगणे ॥ ए देशी ॥ वालम वेहेला रे आवजो, करजो माहरी सार रे ॥ रखे रे बीसारी मूकता, लही नव नवी नार रे ॥ वा० ॥ १ ॥

एवुं पतितुं वचन सांचलीने यद्यपि एकलां रहेवानुं मन नयी, तथापि स्वामीनुं वचन उल्लंघन न थाय माटे मन विना मयणासुंदरी कहेवा लागी के हे स्वामी! तमाहं वचन महरें प्रमाण ठे, पण आ महारा शरीर रूप पांजरं ते शून्य पड्युं ते, अने महरां प्राण तो तमारी साथें ज ठे. एम निश्चयथी जाणजो ॥ यतः ॥ अस्मिन् प्रयाणसमये कुरु मंगलानि, किं रोदिपि प्रियतस्ये वद कारणं किम् ॥ हा प्राणनाथ गिरिदत्तसंगमेन, धुमेन वारि गजिते मम लोचनार्थ्यो ॥ १ ॥ इति ॥ ४ ॥ दे गलाम ! पगवेंसैं जाउ जो. परंतु माहारी सार मंगल कर्या माटे तिर्दांची वधेगा आवजो केम

कै तमे नागयवत पुरुष ॥ तं वेङ्गवेङ्गने निदं नयनवी स्वीयो गामीने रखेने मने वीसारी सूकता ?
 ॥ १ ॥ ॥ दे स्थासि ! आजयी मीमीने दुं दिनप्रत्ये एकासणुं करीग, वली सचिच वस्तु स्वायानो
 पम्दिग कर्यो, तथा सूयाने माटे संयारो पण निःकेवल एक पुत्रवी उपरज करीग, परंतु गोदडा
 आदिरु विद्याना उपर नदी सुयुं, वली स्नान करयुं तथा शणगार सजयो ते पण में आजयी त
 ज्यो, पुत्रले नोनो आजयी त्याग करुं दुं ॥ यतः ॥ कुकुमं कङ्कानं कामः, कुसुमं गंकणं तथा ॥ गते च
 नेदि नारीणां, ककाराः पंच डडोनाः ॥ १ ॥ इति ॥ २ ॥ ॥ हे प्रभु ते वियस वली क्यारं आययो ?
 कै जे किये दुं मद्दाग स्वामीना चरणकमल वेखीश ! पण ए सर्व महारी विरहूरूप वेदनाने,

आजयी करीश एकासणुं, कखो सचित परिहार रे ॥ केवल जूमि संयारयुं,
 तग्यां स्नान शणगार रे ॥ वा० ॥ २ ॥ ते दिन वलि कदी आवयो, जिहां देखीश
 पियु पाय रे ॥ विरहनी वेदना वारयुं, सिद्धयक सुपसाय रे ॥ वा० ॥ ३ ॥ सज्जन
 बोलायी इणि परं, लेई ढाल कृपाण रे ॥ चंडनाडी स्वर पेसते, कुंवरं कीध प्रयाण

धीपिद्धयचना सुपसाय यकी (वारयुं कै०) निवारण करयुं ॥ ३ ॥ ॥ एवी रीतें सज्जनने बोलायी
 रे तेमनी पाय्यी रत्ता लइ पागो वालीने दायमां ढाल तथा कृपाण एटले तरवार लइने चंड
 स्वर पागो पसते एटले सूयनाडी वहेते यके श्रीपाल कुमरें परवेशें प्रयाण कीधुं ॥ उक्तं च ॥
 गार्होनादे, पुगांश्चिन्मस्त्रिवाक्ये ॥ गमागमे जीविते च, ग्रहे क्षेत्रादिसंग्रहे ॥ १ ॥ कयविक्रय
 मेगाकृदिविगोपयोः ॥ नियापश्चान्निर्काधो, शुनायें च शुनः शशी ॥ २ ॥ प्रश्ने प्रारंभो वा
 तयोणां वामनास्त्रिणा ॥ पुर्णवायोः प्रवेशश्चे, तथा सिद्धिरसंशयम् ॥ ३ ॥ तर्कं तैलं गुडं द्धारं,
 पुगपय्य नोजनं ॥ मुंमनं मेपुनं मयं, वर्जयेत्त गमनेऽहनि ॥ ४ ॥ इति ॥ ४ ॥ ॥ ह्वये आ

मल चालतां मार्गमां जे जे देश, पुर, नगर, थाये ते तेना नयनया (रंग के०) प्रकारनां कौतुक जो तो थको अथया नयनया कौतुक अने नयनया रंग जोतो थको एकलोज नियय पणे सिंहनी पेरे म्हालतो थको एक (गिरि के०) पर्वतना (शृंग के०) टुकनी उपर चढ्ज्यो ॥ ५ ॥ तिहां एक नंद नयन जेया गनने निये घणा वृक्षोना गहनमां रसें करी सहित ते फल फूल जेनां तथा जेनी उपर कोयल प्रमुख पक्षीउ मीडा करी रयां ते एवुं चंपातुं वृक्ष दीवुं. तिहां आची उजो रह्यो. तेयामां ते वृक्षनी नीचें नायामांहे वुजाउने जंची करेली एवी संझायें वेठेलो जाप जपतो एवो एक कुंवर पुरुष, श्रीपालकुमरें (पेल्यो के०) दीगो ॥ यतः ॥ अगुरुतरगरनिंवा आघ्रजंकुंदवा,

रे ॥ वा० ॥ ४ ॥ देश पुर नगरनां नव नवा, जोतो कौतुक रंग रे ॥ एकलो सिंह परें म्हालतो, चढ्यो एक गिरिशृंग रे ॥ वा० ॥ ५ ॥ सरस शीतल वनगहनमां, जिहां चंपक वांढ रे ॥ जाप जपतो नर पेखियो, करी ऊरथ वांढ रे ॥ वा० ॥ ६ ॥ जाप पुरो करी पुरुष ते, बोळ्यो करिय प्रणाम रे ॥ सुपुरिस तूं जलें आवीउ, सखूं मादरुं काम रे ॥ वा० ॥ ७ ॥ कुंवर कहे मुज साखिं, कहो जे तुम काज रे ॥ घणे आगे उपगारने, दीधां देह धन राज रे ॥ वा० ॥ ८ ॥ ते कहे गुरुकृपा करी

यटकुटजकरीराः शालमलीसालमालाः ॥ सरलतरलशाली, केतकीनालिकेरा, धयखदिरपलाशाः, कानने यत्र संति ॥ १ ॥ इति ॥ ६ ॥ ॥ ते पुरुष पण जाप पूर्ण करी श्रीपालकुमरने प्रणाम करी बोळ्यो के, हे सुपुरुष ! तुं जने इहां आख्यो, हवे म्हारुं काम सखुं, एम हुं जाणुं तुं ॥ ७ ॥ तेवारे कुमरें कलुं के म्हाारा सरखुं जे तमारुं कांइ काम होय ते मने कह्यो, शमाटे ? जे आगल घणा रुडा पुरुषोयें परीपकारने माटें पोतानां (वेद के०) शरीर, धन अने राज्य पण दीधां ते ॥ ८ ॥ ते संजिज्जी सायक पुरुष कहे ते के, म्हाारा उपर गुरुयें म्हाओटी कृपा करीने मने एक निवा आची

[illegible]

मो यदुनिज्जनः ॥ एतन्नाम कर्त्तव्यं परात्मनो यज्ञानम् ॥ यदुक्ता
करीनें पुण्ये विद्या साधनं कर. दु उक्तं पुराणे परात्मनो यज्ञानम् ॥
मतः ॥ यदुक्तादी तत्र मर्त्यः, पण काज न सिद्ध रे
घणी, विद्या एक मुज दीय रे ॥ घणो उद्यम कखो साधवा, पण काज न सिद्ध रे
॥ वा० ॥ ए ॥ उत्तरसाधक नर विना, मन रहे नहीं वाम रे ॥ तिणे तुम ए करुं
वीनति, अग्रधारिं स्वाम रे ॥ वा० ॥ २० ॥ कुंवर कहे साध विद्या सुखें, मन
करी थिर ध्यान रे ॥ उत्तरसाधक मुज थाकां, करे कोण तुज खोज रे ॥ वा० ॥ २१ ॥
कुंवरना सदायथी ततस्विणें, विद्या छई तस सिद्ध रे ॥ उत्तम पुरुष जे आदरे,
निदां दोये नव निद्ध रे ॥ वा० ॥ २२ ॥ कुंवरने तेणे विद्यार्थरं, दीधी उपधि दो
य रे ॥ एक जलतरणी अवस्थी, लागे शाल नही कोय रे ॥ वा० ॥ २३ ॥

कुम्भरना... नि-६ रे ॥ वाण ॥ १२९ ॥
निदां होय नव नि-६ रे ॥ वाण ॥ १२९ ॥
य रे ॥ एक जलतरणी अवरथी, लागे शस्त्र
विपद्दः पोलस्त्यो रणश्रुति सहायाश्च कपयः ॥
इति ॥ १२१ ॥

३ गले ॥ ११ ॥ विजेतव्या लंका चरणतरणीयो जलनिधिः, विपद्दः पोलस्त्यो रणश्रुति सहायाश्च कपयः ॥
इति ॥ १२१ ॥

कुम्भरना सहाय यकी तत्क्षण एटने तेज क्षणमां ते विया तेने सिध यइ जे मांटें उत्तम पुरुष
कुम्भरना सहाय यकी तत्क्षण एटने तेज क्षणमां ते विया तेने सिध यइ जे मांटें उत्तम पुरुष
गये आबरे, निहों नवे निधि प्रगट थाय ॥ १२ ॥ ॥ पत्री ते वियायें प्रसन्न यइने कुम्भरने वे
अने बीजी

(अग्र के०) घोजा पुराययी कोइ शस्त्र अस्त्र लागे नही ॥ १३ ॥ ॥ ह्ये कुमार अने विद्याधर ए
वेदुजण आगल परतमाहि चाल्या. जतां जतां तिहां एक वृद्धनी वायामां धातुरवादी पुरुषो सुवर्णे
रसने साधता थका दीठा ॥ यतः ॥ अन्तीविगालाः सरसाः सरस्यः पदे पदे आघ्रवनं मनोहरम् ॥ पदे
पदे कंदफलं च गोस्तं, पदे पदे निर्जरागारिपानम् ॥ १ ॥ इति ॥ १४ ॥ ॥ ते धातुरवादीयो, वि
द्याधरं कहेया लाग्या के, हे स्वामी तमें जे विधि कह्यो हतो, ते विधियें अमे घणो (खप के०) व
यम कसो, पंतु ए काम सिद्धि पाम्युं नही ॥ १५ ॥ ॥ कुंअर कहेवा लाग्यो के, वली एकवार म

कुंअर विद्याधर दोय जणा, चाढ्या परवतमाहि रे ॥ धातुरवादी रस साधता, दीठा
तिहां तरुवांदि रे ॥ वा० ॥ १४ ॥ तेह विद्याधरने कहे, तुमें विधि कह्यो जेह रे ॥
तिणे विधें खप अमें बहु कस्यो, न पामे सिद्धि एह रे ॥ वा० ॥ १५ ॥ कुंअर कहे
मुज देखतां, वली एह करो विद्धि रे ॥ कुंअरनी नजर महिमाथकी, थइ ततखि
ए सिद्धि रे ॥ वा० ॥ १६ ॥ धातुरवादी कहे नीपनुं, कनक तुम अनुभाव रे ॥ एह
मांथी प्रभु लीजीएं, तुम तणो जे मन भाव रे ॥ वा० ॥ १७ ॥ कुंअर कहे मुज खप न

हारी नजरें देखतां फरी तमें ए विधि करो, तेवारें कुंअरें नवपदनुं ध्यान कहुं तेथो कुंअरनी नजरना
महात्म्यथकी ते सुवर्ण तत्काल तिहां सिद्ध थयुं ॥ १६ ॥ ॥ ते देखी धातुरवादीयो कहेवा
लाग्या के, तमारा अनुभाव एटने प्रभाव थकी आ कनक नीपनुं जे, माटे हे. प्रभु जेटनुं तमारा
मनमां जावे तेहनुं कनक एमांथी तमे ह्यो ॥ यतः ॥ शुणदोय समाहारे, शुणान् शुणंति सा
धयः ॥ स्त्रीरनीरसमाहारे, वंसाः स्त्रीरधियांजस्तः ॥ १ ॥ इति ॥ १७ ॥ ॥ कुंअर कहे जे के, महारे
तो एतो खप नथी. फोफट नार कोण कपाट? तोए पण तेणे घणी (मनोहार के०) आजीजी

करीने अरुणमात्र थोडेंक कुंठरना (अंगल के०) नेदेडामां वांध्युं ॥ १७ ॥ ॥ ह्ये कुंठर तिदीनी
 आगल चाल्यो ते थनुक्रमें जरुअच नगमने विपे आय्यो. तिदां (हेम के०) सुगण नेथुं तेमां
 थी पोतानी खरचीनी सजाई सगे करी, सुंदर वस्त्र तथा दयीयारो वेचाता लीया ॥ १८ ॥ ॥
 तथा मोमानुं तावित करामी तेमां ते वझे ओयधियु मढीने पोतानी (वाहु के०) चुजायें वांधी
 ने देवकुमरनी परं स्वेछायें घणा प्रकाशनां कोंतुक देसतो थको जरुअच नगरमां फरे ते ॥ १९ ॥
 ए श्रीपालना रासना वीजो सुंन तेनी ए वीजी ढाल पूर्ण थई, श्रीधिनयविजय उपाध्यायजी कहे ते

हीं, कुण ऊचले नार रे ॥ अलप तिणे अंचलें वांधियुं, करी घणी मनोद्वार रे ॥
 ॥ वा० ॥ १८ ॥ अनुक्रमें कुंठर आवियो, जरुअच नयरमगार रे ॥ हेम खरची
 सजाइ करी, भलां वस्त्र दयीयार रे ॥ वा० ॥ १९ ॥ सोवनें मडिय ते उपधि,
 वांधी दीप निज वांदि रे ॥ वद्धविध कोंतुक देसतो, फरे जरुअचमांदि रे ॥ वा० ॥
 ॥ २० ॥ खंन वीजो एह रासना, वीजी ए तस ढाल रे ॥ धिनय कहे धर्मयी सुख
 हुए, जेम राय श्रीपाल रे ॥ वा० ॥ २१ ॥ दोहा ॥ कोसंबीनयरी वसे, धवलशंव
 धनवंत ॥ लोक अनर्गल धन नणी, नाम कुंवर कदंत ॥ २ ॥ शकट उंट गामां

के, धर्मना प्रनाययी जीवने सुल थाय, जेम श्रीपालराजाने सुल थयुं, तेम जाणी लेवुं ॥ यतः ॥
 ग्रामो नास्ति कुतः सीमा, चार्यो नास्ति कुतः सुतः ॥ प्रज्ञा नास्ति कुतो विद्या, धर्मो नास्ति कुतः
 सुखम् ॥ १ ॥ इति ॥ २१ ॥ ॥ ह्ये अन्य अधिकार कहे ते. एया अयसरने विपे कोसंबी नगरीनो
 वसनारो महा धनवंत एवो धवलनामै एक शंव ते, तेनी पासें अनर्गल इय ते, माटे लोक तेने
 इंदनो नंदारी कुंवर एवे नामें करी प्रसिद्धपणे (कदंत के०) कहे ते ॥ १ ॥ ॥ ते शंव (शकट

के०) मद्दोटी गाढां तथा चंटीनी पांढो अने गाडां गलकां जरी तेमां (बहु के०) घणी जाति नां करियाणां (जोडि के०) लाचीने नरुअन वंदरमां आष्यो ते, तिहुं लांगली वस्तु सवें वेची ने तेमां लाखो फांडोनां लान लेतो द्यो ॥ २ ॥ ॥ एम ते शेतें सर्व वस्तु वेचीने फरी बीजी पदु प्रकांनी वस्तु लीधी, गली एण धन पामवाना लोनें करी परदीपें जावा माटे जलमार्गे प्रगदण पुर्या माटे (सयल के०) मद्दोटी वाहणो वनाववानी साम्यी कीधी ॥ ३ ॥ ॥ तेषें एक जुंग जातिनु मद्दोटी वाहण तैयार कीधुं. जेना शार कूया थंजा ते, तथा शोल शोल कुआ थंजायें करी सहित एयां (अवर के०) बीजां जुंगजातिनां अडश वाहण कराव्यां ॥ ४ ॥ ॥

जरी, करियाणां बहु जोडि ॥ ते नरुअचें आवियो, लान लहे लख कोडि ॥ ५ ॥ वस्तु सकल वेची तिणें, अवर वस्तु बहु लीध ॥ जलवट प्रवहण पूरवा, सकल सजाई कीध ॥ ३ ॥ एक जुंग वाहण किंनु, कुआ थंज जिहां सछ ॥ कुआ थंज शोलें सहित, अवर जुंग अडसछ ॥ ४ ॥ वडसफरी वाहण घणां, वेडा वेगड झोण ॥ शिद्ध खुर्ष आवर्त इम, जेद गणे तस कोण ॥ ५ ॥ इणि परें प्रवहण पां

॥ गली (वडसफरी के०) मद्दोटी सफरनां करनारां एवां घणां एटने एकशो वाहण कराव्यां, तथा (वेगड के०) वेगडि जातिना (वेडा के०) वाहण १०० कराव्यां, तथा झोणमुख जातिनां चो रासी वाहण कराव्यां, तथा शिद्धजातिनां चोपन वाहण कराव्यां तथा खुर्ष जातिनां खुर्षाने आका रें होप तेयां पांघीग वाहण कराव्यां ते तथा आवर्त जातिनां जे जमरीमां पडे तोपण जाणे नदी एयां पचास वाहणो कराव्यां ते, एम अनेक जातिनां वाहण कराव्यां ते, तेना जेद कोण गणी पावे ? अर्थात् ते वाहणोनें वर्णन करी शक्याय नदी ॥ ५ ॥ ॥ ए रीतें श्रीगजाना चरित्रमां ए

કંદર પાંચઝં ગાહણનો મેલ કહ્યો છે તે વિશેષ ચમત્કાર કરી (પૂર્વા કે) પામીને ગાહણને વંદરમાં લાવ્યા ॥૬॥ ॥ વલી તે ગાહણને કિયે જે માલિમ લોક છે તે પંજરી
 યં વેળા વેળા પટ તથા પુસ્તક જુએ, વલી સુલાણી લોક સુલાણને સંચાલે છે, ધુતારો જોવાનાં
 અધિકારી તે ધુતારાનીજ સ્વર રાગે છે, તથા નિગાની પુરુષો છે તે નિગાન તપાસે છે, પટલે ગાદ
 ણનાં મુલ્ય ગ્રાગણ વેરી વાંધી ગુડવા નાલ્યોને નિગાની ચરે છે, તે ધરતીની માટીની જુદી તપાસવા સારુ
 તથા પાણી તાંબું છે કે ઝંડું છે તેનો યાગ પામવા માટે પાણીનો સુમાર કહાડી રહ્યા છે ॥ ૭ ॥
 કરાણીયો માલની સાચવણ કરે છે, તથા નાસુદા લોક છે તે સણ પ્રમુલ્ય અનેક કામના ન્યાય

ચર્ચો, પૂર્યાં વસ્તુ વિશેષ ॥ વંદિરમાંદે આણિયાં, પામી નૃપચાંદેશ ॥ ૬ ॥ માલિમ

પટ પુસ્તક જુએ, સૂલાણી સૂલાણ ॥ ધૂ અધિકારી ધૂતણી, દોરિ ખરે નીસાણ ॥

॥ ૭ ॥ કરે કિરાણી સાચવણ, નાસુદા લે ન્યાય ॥ વાયૂ પરલે પંજરી, નેજામા

નિજ દાડ ॥ ૮ ॥ સ્વરી મસાગતિ સારુઆ, સઠ્ઠ કરે સઠ્ઠ દોર ॥ હલક ફલે

સાં હાલયે, વડુ વેળા વિદું કોર ॥ ૯ ॥ પંચવર્ણ ધજ વાવડા, શિર કરે ચામર ઠગ ॥

લીયે છે, વલી પાંજરીયો ગાણી પરીક્ષા કરે છે, અને (નિજામા કે) પોરાયત જે છે તે (નિજ

વાડ કે) પોતાને યોગ્ય કામ કરી રહ્યા છે ॥ ૮ ॥ ॥ વલી (સ્વરી મસાગતિ કે) સ્વેચ્છરી

મેનતના કરનારા વ્યા સારુઆ લોક જે છે તે સઠ્ઠ તથા દોરડાંને સઠ્ઠ કરે છે, અને (હલક કે) વેડુ વા

દહાકારા લોક જે છે તે ફલેસાં હજાયતા થકા (વડુ કે) ઘણા જનો (વિદુંકોર કે) વેડુ વા

જુવેં પોતુકે વેળા છે ॥ ૯ ॥ ॥ વલી ગાહણના શિર ઉપર પંચવર્ણી ધજાડ અને વાવડાડ ઝડી રહ્યા

છે, ત્યાં કવિ ઘટેદેશ કરે છે કે જાણીયે ગાહણોના મસ્તક ચામર ઠગે કરી વિરાજિત થયાં હોય,

તે રૂઢી! પાણી જયારે તે વાહણ સામે જે. પાણી રીંધે ત્યાં વાહણ લગતરૂઢી. ત્યાં જે વાહણમાં તે રીંધે
 વ પ્રજાજની વાજિય વાજો રૂઢી જે ॥ ૧૦ ॥ ॥ હવે વાહણમાં જાત રૂંધે જે તિહારે પાણીની વૃત્તિ
 પાણીની વાહણમાં (નિરિટ કે ૦) પટ પાણી (નાળીની કે ૦) તોનો પાણીને નાળીની (પાણી કે ૦)
 હાથો મુલેતો જે, તે વહેતી જે તો કે (વયરીનાં કે ૦) તપુનાં વાહણ પટને પાણીના વાહણ તેમના
 જાતની (મંત્ર કે ૦) હોશ તેને ચોસરી કરી નાચે જે ॥ ૧૧ ॥ ॥ ત્યાં જે વાહણમાં (મચુગ કે ૦) ચૂરે
 પાણી તેજી કરી સહિત પણ વસ હજાર સુગટ જે, તે સર્વ મહોટા મહોટા પાણી પુરુષો જે, તે મહુ વાહણોની
 વાજિયારો મોરપાઈ જપર હાથમાં વિવિધ પ્રકારના હાથીયારો લઈ તેણે કરી જાનતા થકા વેળા જે ॥ ૧૨ ॥

॥ વાહણ સવિ શાણગારિયાં, માંહે વિવિધ વાજિત્ર ॥ ૧૦ ॥ સાત ચુંડ વાહણતણી,
 નિગડ નાળિની પંતિ ॥ વયરીનાં વાહણ તણી, કરે સોસરી સંતિ ॥ ૧૧ ॥ મુઝટ
 સનુરા સહસ દશ, વડા વડા કુંજાર ॥ વેઝા ચિહુ દિશિ મોરચે, હાથ વિવિધ હ
 થિયાર ॥ ૧૨ ॥ ઇંધણ જલ સંબલ ગ્રહી, વહુ વ્યાપારી લોક ॥ સોહે વેઝા ગોંસ
 ડે, નુર દિયે ધન રોક ॥ ૧૩ ॥ હવે નાંગર ડાહ્યા, વડા જુંગની જામ ॥ નાલ
 ધડૂકી નાલ સવિ, હુડ ધડોધડ તામ ॥ ૧૪ ॥ સવિ વાહણના નાંગરી, કરે સરા

તેમજ (ઇંધણ કે ૦) લાકડા પટલે સરપણ, (જલ કે ૦) પાણી થને (સંબલ કે ૦) જાતું લડને
 પણ વ્યાપારી લોક તે વાહણોના ગોંસને દિયે વેળા થકા (સોહે કે ૦) જાણે જે, તે સર્વ નુરનું ધન
 ખરજા જાણે રોકુંડું ચુકવી થાપે જે ॥ ૧૩ ॥ ॥ હવે સર્વ વાહણનાં નાંગર ડાહ્યાને થાપે (જામ
 કે ૦) જેમરે મહોટા જુંગનામા વાહણની (નાલ કે ૦) તોપ (ધડૂકી કે ૦) વટી, તેવારે સર્વ વાહ
 ણોની તોપો વટીયો તેથી તિહારે નાળોનો સમકાજે ધડોધડ નચ થયો ॥ ૧૪ ॥ ॥ તિહારે સર્વ વાહ
 ણોના નાંગરી જે નાંગરના ડાહ્યાના પુરુષો તે નાંગરો ડાહ્યા સાટે ચોસરી જોર કરે જે. વાહ

नांगरी लगाए मात्र पण आज्ञातों नथी तिराई (मचल ४०) चिंता समझी नथी, ॥ १६ ॥
रह्यो ॥ १५ ॥ ॥ ते जोइ धवलशेठ जाँसो थयो, तेना चिनमाँदि चिंता समझी केम कर्नु ? ॥ १६ ॥

त चिंता उपनी तेवारे श्रीकोतर मातांन पुत्रया गयो के, से माताजी द्वे मझारे आ तादाग ना
तेनारें श्रीकोतर मातानां पूजारा दाय जोइने कहेवा लागी के दे जोउ ! नुं सोनल आ तादारा नाद
द्रुण कोइ देवतायें बंजाव्यां से, ते उपारे बत्रीश लक्षणा पुरुषनुं बलिदान लेगे, त्यारें तद्वारा नाद

खर जोर ॥ पण नांगर हल्ले नहीँ, सबल मच्यो तव मोर ॥ १५ ॥ धवल जोउ
जाँसो थयो, चिंता चित्त न माय ॥ श्रीकोतर पूरण गयो, हवें किम करवुं माय ॥
॥ १६ ॥ श्रीकोतर कहे जोउ गुण, दादण थंय्यां देवि ॥ जोडे बत्रिश लक्षणा, पुरु

पतणो बलि लेवि ॥ १७ ॥ दाल ब्रीजी ॥ श्रेणिक मन अचरित्त थयो, हुं वडनागी
राजा रे ॥ ए देवी ॥ धवल शेठ लेइ भेटणुं, आब्यो नरपति पाय रे ॥ कहे एक
नर मुजने दिउ, जेम बलि बाकुल आय रे ॥ धव ॥ १ ॥ राय कहे नर ते दि

यो, सगो नहीँ जस कोय रे ॥ बलि करजो ग्रही तेदने, जे परदेवी होय रे ॥ कुंवर देखी शे
॥ धव ॥ ७ ॥ सेवक चिहुँदिशि शेठनां, फरे नयरमां जोता रे ॥ कुंवर देखी शे

पने नूटा करवे ॥ १७ ॥ ॥ ते सांनली धवलशेठ थपूय भेटणुं लझे नरुथयना राजा पामे
आची कहेवा लाग्यो के मुजने एगो एक बत्रीश लक्षणा पुरुष थापो के जेम तेनो बलि बाकुल के
॥ १ ॥ ॥ ते सांनली राजायें कणुं कहे
॥ १ ॥ ॥ तया वली जे परदेवी होय ते पुरुष में तमने
॥ १ ॥ ॥ तया वली जे परदेवी होय ते पुरुष में तमने
॥ १ ॥ ॥ तया वली जे परदेवी होय ते पुरुष में तमने

गामीने धवलशेखरा मेरु नरुत्य नगरमां चारे दिशायें तेंवा माणसने लोता फरे जे, एटलामां श्रीपाल कुमरने देलीने मेरु पुरुष (समहोता के०) द्वयें पामता यका आर्वीने शेव प्रत्यें वात क लेता हया ॥ ३ ॥ ॥ के हे शेव श्रमें एक वत्रीश लक्षणो परवेशी पुरुष दीवो जे, तेनी बुद्धि लेनार कोइ पण नथी माटे तमे कहेतो तेने एकडी लावीयें ॥ ४ ॥ ॥ एवुं सांजली धवलशेखर सेवकोने फहेया लाग्यो के जाउ तेने आहों एकडी लावो ए काममां एकघडीनी पण विलंब म करो, केमके आपणे ते पुरुषनुं यजिमान आपीने तुरत इहांथी चालीयें तेनी (वद्धार के०) वाद्धार करनार

उने, वात कहे समहोता रे ॥ धव० ॥ ३ ॥ दीवो वत्रीशालक्षणो, पुरुष एक परदे शी रे ॥ कहे तो जाली आणीए, शुद्ध न को तस लेशी रे ॥ धव० ॥ ४ ॥ धवल कहे आपणो इहां, म करो घडिय विलंब रे ॥ वलि देईने चालिए, वद्धार नही त स वुं रे ॥ धव० ॥ ५ ॥ सुजट सहस दश सामटा, आवे कुंछर पासें रे ॥ अग्नि मानी उक्षतपणे, कडुआं कथन प्रकाशे रे ॥ धव० ॥ ६ ॥ ऊठ आवुं तुज आउ छुं, धवल धिंग तुज रूठो रे ॥ वलि करशे तुजने हणी, म कर मान मन जूठो रे

संजाल लेनार पण कोइ नथी, तथा वुं पण कोइ सांजलनार नथी ॥ ५ ॥ ॥ एवो शेवो दु कुम यवाथी दशहजार सुजट सामटा मलीने कुंछरनी पासे आव्या ते अग्निमानेकरी (उक्षत के०) उलोट पणे कटुक यचन कुंछर आपल प्रकाशया लाग्या ॥ ६ ॥ ॥ के श्रे ख हवे तहाहं आपुण्य आर्वी पदोचुं जे. केमके अमारो सामी जे धवलधिंग ते तद्दारा उपर रूठो जे, माटे तुजने हणीने यजिमान करजे, ए यातमां जूवुं मानया पण तुं तद्दारा मनमां कोइ पण म करजे एम म कहेजे के मने कहे नही ! असे कुप्री जाणी वृजने कहे जे ॥ ७ ॥ ॥ ते यचन सांजली

कुंवर कदेया लाग्यो के, थारे मूखोड! तमारा हेयामा कांइ विमासण ता कय क कसर। सिद्धहु कोइ
वेहायो चलिदान थवुंज नथी। गण तमै जे तमारो सामी धवल कह्यो नो ते गयुजाति अे माटे तेनुं
चलिदान यडो। एमी कांइ संवेद जाणयो नही। फोकट गचने करीने कां (विरासो के०) विगाडो नो ॥७॥
एयो कुंवरनां वांकां गचन सांनजीने ते सर्व गचन सुनटोयें जइ जेवने संमलाथ्यां। तेवारें गेवें वली
राजाने विनति करीने राजानुं (चहुंज के०) गणुं मद्रोटुं कटक (अणायि के०) अणायुं, मे
गाथुं ॥ ९ ॥ ॥ ह्वे अतुलवज्जनो धरनारो एयो कुंवर एकलोज जेवारें वेहु सेन्यानी साथे जुं

॥ धव० ॥ ७ ॥ बलि नवि आये सिद्धनो, मूरख ह्वेये विमासो रे ॥ धवलपगुनो ब
लि अडो, वचनं कांइ विरासो रे ॥ धव० ॥ ७ ॥ वचन सुणी तस वांकडां, जेवने सुनट
मुणायि रे ॥ जेव वीनवे रायने, बहोले कटक अणायि रे ॥ धव० ॥ ९ ॥ एकलडो
दाय सेन्यजुं, जव अतुली बल कुंजे रे ॥ चहुटावचें धुंखल मच्यो, कायर हियडां
धुंजे रे ॥ धव० ॥ १० ॥ कुंत तीर तरवारना, जे जे घाले घाय रे ॥ कुंवर अंगे ला
गे नही, उपधिने महिमाय रे ॥ धव० ॥ ११ ॥ कुंवर ताकी जेहने, मारे लाठी
लोटे रे ॥ लदवदता लांवा थई, ते पुहवीए पेटि रे ॥ धव० ॥ १२ ॥

जग लाग्यो, तेवारें तिहां चहुटानी गचमां धुंखल धागाणुं मची रहुं ते समयें कायर पुरयोनां
देडां तो थर थर धुजवा लाग्यां ॥ १० ॥ ॥ ह्वे ते सुनटो तिहां (कुंत के०) नाला, तीर का
मटी, अने तरवारना जे जे घाल (घाले के०) नाले ते, ते सर्व आपधिना महिमा यकी कुंवरने
अंगे लागतां नथी ॥ ११ ॥ ॥ ह्वे कुंवर जे पुरयने ताकीने लाठी अने लोटे करी मारे, तेवारें
ते (लदवदता के०) लडवदता लावता लांवा यइने एव्हीने विपे पोढी जाय ॥ १२ ॥

गने गजानां, सिंहरूप नावेन मदै त्यजंति ॥ १ ॥ इति ॥ २२ ॥ ॥ तेषां करीने जे देवी छशमन
क्षती ते छुट दूर जाती रही. तेगारे वाहण तखां. सर्वनां कार्य सखां. ते वखत मंगलिकनां वाजां
गायां ॥ २३ ॥ ॥ ए घीजा खंमने त्रिपे व्रीजी ढाल चित्तमां धरजो. श्रीविनयविजय उपाध्या
पजी कहे ने के, हे जय्यो वाहणनी परें तमें पण संसार समुदने तरजो ॥ २४ ॥ ॥ हवे एवो
पनाय धनेलो देखोने धवलशेठ पोताना मनमां चित्तवया लाग्यो के, महारे हाथे चिंतामणि रत्न चढ्युं

वाहण ऊपर चढी, सिंहनाद ते मूके रे ॥ धवण ॥ २५ ॥ जे देवी छशमन हती, छुट
गई ते दूर रे ॥ वहाण तखां कारज सखां, वाजे मंगल तूर रे ॥ धवण ॥ २६ ॥
बीजे खंमं ढाल ए, व्रीजी चित्तमां धरजो रे ॥ विनय कहे वाहण परें, जवियण
जवजल तरजो रे ॥ धवण ॥ २७ ॥ दोहा ॥ ते देखी चित्ते धवल, चढ्यो चिंतामणि
हाथ ॥ वडो वखत जो मुज हुवे, तो ए आवे साथ ॥ १ ॥ एक लाख दीनार त
स, देई लागो पाय ॥ कर जोडीने वीनवे, वात सुणो इक जाय ॥ २ ॥ वरसप्रते
एकेकने, सहस्र दिऊं दीनार ॥ सेवा सारे सहस्र दश, जोध जला ऊंजार ॥ ३ ॥
तुमने मुद्द मागुं दिउं, आवो अमारी साथ ॥ ए अवधारो वीनती, अमने करो

ने, माटे जो महारो वडो वखत होय एटले महोदुं जाय होय, तो आ पुरूप महारी साथे आवे ॥ १ ॥
एम चित्तवी एक लाख (दीनार के०) सोनामार तेने आपी पगे लागीने विनति करवा लाग्यो के,
हे नाइ तमे एक महारी वात सांजलो ॥ २ ॥ ॥ हुं एकेका छुनटने एकेक वर्षे एकेक हजार सो
नामोरो आगुं दुं, एया दशदजार सेयक ठे, ते महारी मेया (सारे के०) करे ने. ते सर्व सेयको जला
सो दा फणार पुरयो ने ॥ ३ ॥ ॥ पण तलोने मुग्गे मागो ते हुं आगुं, थने तमें महारी साथे

આયો, ઇટલી ધિનંતિ અથગાનિ અમને (સનાય કે૦) નાય સદ્ધિત કર્ને ॥ ૪ ॥ ॥ પર્વા યો
 વર્તો ચચન સંનિલી શ્રીપાલ કુંચર કહેવા લાગ્યા કે, હું એકલો આ સર્વે વડો દુજાર સેવકોના પગા
 રની જેટલી રકમ થાય તેટલી લેવું, અને એ સર્વે વડો દુજાર મહીનિ જે કામ કરે તે, તે સર્વે કામ
 પણ હું એકલોજ અમોલપમે કરું ॥ ૫ ॥ ॥ પર્વ શ્રીપાલનું વોલનું સાંનિલી તે વડ દુજાર સેવકને
 જે પગાર અપાય તે, તેના ધનનું લેણું કરીને ધવલગેવ વે દાથ જોડી કહેતા દવા કે, હે મહારાજ
 અમે ચણિકજન ઇટલે વાળીયા લોક થેયે, માટે અમારાથી એકજ જળને કોડ સોનેયા કેમ આપી

સનાય ॥ ૪ ॥ કુંચર કહે હું એકલો, લેવું સર્વનું મોલ ॥ એ સર્વનું એકલો, કારજ
 કરું અમોલ ॥ ૫ ॥ તે ધનનું લેણું કરી, યોગ કહે કર જોડ ॥ અમે ચણિકજ
 ન એકને, કિમ દેવાયે કોડ ॥ ૬ ॥ કુંચર કહે સેવક થઈ, નામ ન જાણું દાથ ॥
 પણ દેશાંતર દેસવા, હું આણું તુમ સાથ ॥ ૭ ॥ જાણું લેઈ વાહણમાં, થો મુજ
 વેસણ ગમ ॥ માસ પ્રતે દીનાર થાત, જાણું પરણું તામ ॥ ૮ ॥ ઢાલ ચોટી ॥ રાગ
 મદદાર ॥ જીહો જાણું અવધિ પ્રયુજીને ॥ એ દેશી ॥ જીહો કુંચર વેગો ગોલડે,

અકાય? ॥ ૯ ॥ ॥ તે સાંનિલી કુમર કહેવા લાગ્યા કે, હે ગેવજી હું પણ સેવક થઈને તમારો
 (વામ કે૦) પેશો હાથમાં જાણું નહીં પરંતુ વેશાંતર વેલવાની મને ફર્યા છે માટે તે જોવાને અર્થ
 હું તમારી સાથે આણું હું ॥ ૧૦ ॥ ॥ તે માટે તમે મહારી પાસેથી જાણું લઈને મને વાહણમાં વેસ
 ચાની જગા આપો, પછી ગેવે માસ માસ પ્રત્યે સો સો સોનામોર જાણું લેવાનું પરણું ઇટલે ઠેરાવ
 કલો ॥ ૧૧ ॥ ॥ દેવે શ્રીપાલ કુંચર મહોટા વાહાણના ગોલને ત્રિપે વેગો થકો ચારે દિશાયે (જ
 તથિ કે૦) સમુદના કલોલ ગઈને તે તે સંવંધિ કોતુકને તિહાં જોતો હતો, માટે હે સુગુણ પુરુષો !

તમે પુણ્નનો પ્રનાલ તો જુડ ! કે જેને પુણ્ય સત્તાયી દોય તેને સર્વે મનોચોંઠિત મલી આવે છે, અને વલી તે પ્રાણીના ડાહ્યાના દાવ સર્વે દૂર ટલી જાય છે, એડું પુણ્યનું માહાત્મ્ય છે ॥ ૧ ॥ ॥ હવે સ મકાને તે સર્વે ગાહ્ણોના સદ સાથે જ દંકાયા તે સદ ઘણા પવને કરી પુરાણા. તેના યોગથી (વ હરેમેં કે૦) મહોટી વતાયલથી સર્વે ગદાણો સમુદમાં (વહે કે૦) ચાલવા લાગ્યાં, તે કેહવા ચાલે ને ? તો કે એક દુષ્ણમાત્રમાં એક યોજન પંથને અતિક્રમી જાય છે, એવાં ચાલે છે ॥ યતઃ ॥ થલ ડ પની જલમાં ગતી, જલના લીચ ન ત્યાય ॥ જીવદ કારણ વાપડી, દુષ્ણ આવે દુષ્ણ જાય ॥ ૧ ॥

જીહો મહોટા વાદળમાંદિ ॥ જીહો ચિદુંદિશિ જલધિ તરંગનાં, જીહો જોવે કો તુક ત્યાંદિ ॥ સુગુણ નર પેલો પુણ્ય પ્રનાવ, જીહો પુણ્યે મનવંઠિત મલે ॥ જીહો દૂર ટલે હલ દાવ ॥ સુગુણ નર પેલો ॥ ૨ ॥ એ આંકણી ॥ જીહો સદ દંકાયા સામટા, જીહો પૂર્યા ઘણ પવણે ॥ જીહો વડ વેગે વાદળ વહે, જીહો જોયણ જાયે સ્વણે ॥ સુગા ॥ જીહો જલહસ્તી પર્વત જિસ્યા, જીહો જલમાં કરે હલ્લો લ ॥ જીહો માંહોમાંદે કુંજતા, જીહો ડગલે કલ્લોલ ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ જીહો મગરમ હ મહોટા ફિરે, જીહો સુસુમાર કેડ કોડિ ॥ જીહો નક્ર ચક્ર દીસે ઘણાં, જીહો કરતા ડોડા ડોડિ ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ જીહો હમ જાતાં કહે પંજરી, જીહો આજ પવન

હિત ॥ ૫ ॥ ॥ તિહાં સમુદમાં જલહસ્તિયો જે મહોટા પર્વત સરસા જલચર જીવો છે, તે પાણીમાં દલ્લોલ કરી રહ્યા છે, વલી તે માંહોમાંદે કુંજતા થકા પાણીના કલ્લોલ પ્રત્યે ડંચા ડગલે છે ॥ ૩ ॥ તેમજ મહોટા મહોટા મગરમત્સ્ય ફરી રહ્યા છે, વલી સુસુમાર જાતિના મત્સ્ય તે કુતરાયી કાંદક મહોટા પાય છે, તેમજ મત્સ્ય પણ કોડ કોડો ગમે વિચરી રહ્યા છે, તથા નક્રજાતિના, ચક્રજાતિના જે જલાચર જીવો છે, તે પણ સમુદમાં પળી ડોડાડોડ કરી રહ્યા છે ॥ ૪ ॥ ॥ હમ જાતાં ચકાં

गायत्री परीक्षक जे पंजरी जे, ते कहेया लाग्यां के आज पवन अनुकूल जे, सांस्तो जे माटे जो
 मीठू जल तथा इंधण जे लाकडी प्रमुख यन्त्रां तो खप होय, तो बचकरकोट नजीक आयुं जे ॥ ५ ॥
 पत्नी बचकरकोटता बंदिरमांदि उत्तरीने मद्गु लोको पाणी तथा शरपण लेया लाग्यां, अने जेनी साथें
 मेवांना करनाम सुनटोना (थोरु के०) समूह जे, एया धवलशेव पण धियानां नाली कांठे आनी
 गया ॥ ६ ॥ ॥ तिदां बंदिरमांदि घणां लोक उत्तरीं तेनो मद्गुलो कोलाद्वल शब्द यद्गु रह्यो, ते सांचलीने
 बचकरगजाना दाणी पुरुषो जे दत्ता ते (अतिसपरण के०) अत्यंत उत्तावला आनीने बंदिरनुं दाण

अनुकूल ॥ जीहो जल इंधण जो जोइए, जीहो आव्युं बचकरकूल ॥ सु० ॥ ५ ॥
 जीहो तस बंदिरमांदि उत्तरी, जीहो जल इंधण लीये लोक ॥ जीहो धवलशेव
 कांठे रहा, जीहो साथें मुनटना थोक ॥ सु० ॥ ६ ॥ जीहो कोलाद्वल ते सांचली,
 जीहो आख्या अति सपरण ॥ जीहो दाणी बचकररायना, जीहो मागे बंदिर दाण
 ॥ सु० ॥ ७ ॥ जीहो शेव मुनटने गारवें, जीहो दाण न दीए अनुकूल ॥ जीहो तव
 तिदां लागुं तेदने, जीहो मांढो मांढे ऊरु ॥ सु० ॥ ८ ॥ जीहो शेवतणे मुन
 टं दंप्या, जीहो दाणी नात्रा रे जाय ॥ जीहो सैन्य सबल तव सज करी, जीहो

मागना लाग्या ॥ ३ ॥ ॥ परंतु (अनुकूल के०) मूल एवो जे शेव तेषों पोताना मुनटोना गवें
 करी पटले मद्गाग आटला मीपाइ जे तो आ दाणी लोकोने दाण जा वास्ते आयुं? एया अदंका
 रथी ते अनुकूल पटले मूल गवें दाण दीपुं नदी तेथी तिदां दाणी अने शेवना मेगकोने मांढोमांढे
 पुद्ग यया लाग्यु ॥ ८ ॥ ॥ तिदां शेवना मुनटोंयें दाणी लोकोने मार माळो, तेने लीधे ते दाणी
 यो नामी गया, अने पोताना मद्गागला नामा राजाने जाण करता हया, ते सांचली वळें करी सदि

तहारा सरखो प्राहुणो पुरुष जे अमारे घरे आवी पहेतो, ते महारा हाथनी सुखडी चाल्या वि
ना पात्रो केम जाय ? ॥ १९ ॥ ॥ एवां वचन सांजली महाकाल राजा पात्रो फरी जुए ठे तो तेणे
लक्षण तथा रूपनो निधान सरखो अने (जाजा के०) घणा पुरुषोनी परें फूजतो एवो एक
युवान पुरुष दीवो ॥ २० ॥ ॥ तेने जोइने महाकाल राजा कहेवा लाग्यो केहुं तो घणो सुंदर,
सोहामणो वो, अने संपूर्ण नवयौवन वेपें देखाव ठे, तेम ठतां तहारं आयुष्य खूब्या विना फोकट

खो जे प्राहुणो, जीहो पहेतो अम घर आय ॥ जीहो सुखडली सुज हाथनी,
जीहो चारव्या विण किम जाय ॥ सु० ॥ १९ ॥ जीहो महाकाल जुए फरी, जीहो
दीवो एक जुवान ॥ जीहो जाणानी परें फूजतो, जीहो लक्षण रूपनिधान ॥ सु० ॥
॥ २० ॥ जीहो तुं सुंदर सोहामणो, जीहो दीसे यौवनवेश ॥ जीहो विण खूटे मर
वा नणी, जीहो कांइ करे उदेश ॥ सु० ॥ २१ ॥ जीहो कहे कुंवर संग्राममां,
जीहो वचन किश्यो व्यापार ॥ जीहो जोधें जोध मल्या जिहां, जीहो तिहां शस्त्रें
व्यवहार ॥ सु० ॥ २२ ॥ जीहो महाकाल कोप्यो तिसे, जीहो हलकारे निज
सेन ॥ जीहो मूके शस्त्र जडोजडे, जीहो राता रोपरसेन ॥ सु० ॥ २३ ॥ ॥

मरवानो- उदेश शा माटे करे ठे ? ॥ २१ ॥ ॥ एवां राजानां वचन सांजलीने कुंथर
कहेवा लाग्यो के संग्रामने विषे वचननो व्यापार शो करवो ? जिहां योद्धायें योद्धा मले,
तिहां तो शस्त्रनोज व्यापार होय ॥ २२ ॥ ॥ एवां कुंथरनां वचन सांजली, महाकाल राजा
(तिसें के०) तेनी साथें कोप्यो यको पोतानी सेन्याने हलकारो कखो तेयारें ते सुजटो पण (रोप

હોળાડ શસ્ત્ર નાશતા દયા ॥ ૨૨ ॥ ॥ તિહો (તીલા કે૦) તીરણ દટલે આકરા પ્યા તીરના
મમૂદ તયા કેદક લાલો ગમે મોજાના મેઢૂલા કુમરની ઉપર (યૂગા કે૦) ચરસયા લાગ્યા, પળ
કુંઝરને ઓંગેં ફક (સરાય કે૦) ફાંસ જટલું પળ લાગે નદી ॥ ૨૪ ॥ ॥ ઓને કુંઝર તો જે
જે વિઝાયેં આકર્ષને દટલે તાફી કરીને અથયા સેંચીને વાળ મૂકે ઢે, તે તે વિઝાયેં તિહોં સમકાંઠે
દગ વીજ સુનડોનોં પ્રાણ ંમાયે ઢે ॥ ૨૫ ॥ ॥ એમ કરતોં મદ્દાકાલ રાજા ંમાયે રહ્યો, તેને શ્રીપાલ કુમરે
ચદ કે૦) વડો વિઝાની ચાંટોં જાગી ગયું, પઠી મદ્દાકાલ રાજા ફકલો રહ્યો, તેને શ્રીપાલ કુમરે

જીહો વૂઠા તીલા તીરના, જીહો મોજાના કેદ લાય ॥ જીહો પળ ઓંગેં કુંઝર તણે,
જીહો લાગે નહોં સરાય ॥ સુ૦ ॥ ૨૪ ॥ જીહો આકર્ષોં જે જે દિસેં, જીહો કું
ચર મૂકે વાળ ॥ જીહો સમ કાલેં દગ વીજનાં, જીહો તિહાં ંમાયે પ્રાણ ॥ સુ૦ ॥
॥ ૨૫ ॥ જીહો સેન્ય સકલ મદ્દાકાલનું, જીહો જાગી ગયું દહવદ ॥ જીહો નપ
एकाकी કુંચરેં, જીહો વાંધ્યો વંધ નિચદ ॥ સુ૦ ॥ ૨૬ ॥ જીહો વાંધીને નિજ સાથ
માં, જીહો પાસેં આણ્યો જામ ॥ જીહો વંધન ઢોઢ્યાં ડોઢનાં, જીહો રદ્દક નાઠા
તામ ॥ સુ૦ ॥ ૨૭ ॥ જીહો સહગ લેદ મદ્દાકાલને, જીહો મારણ ધાયો રે ડોઢ ॥

(નિચદ કે૦) આકરા વંધને કરી વાંધ્યો ॥ ૨૬ ॥ ॥ તે વાંધીને (જામ કે૦) જેયારેં પોતાના સથ
ચારાની પામેં આણ્યો, ઓને ધવલડોઢનાં વંધન કુમરેં ઢોઢી નાણ્યાં, (તામ કે૦) તેયારેં રદ્દક પુર
યો જે ડોઢની પાસેં ંજા દૂતા, તે પળ નાઢી ગયા ॥ ૨૭ ॥ ॥ તેયારેં ડોઢ ઘણી ંતાયલથી તરવાર
દાયમોં લડને મદ્દાકાલ રાજાને મારયા માટે (ધાયો કે૦) ઢોઢ્યો, તેને શ્રીપાલ કુંઝરેં ફલું કે, હાં
હાં ડોઢની તમેં વેસી રહ્યો, કેમ કે તમારું ઘણ તો ઓમેં ઢેઢથી ઢીલું ઢે, ઘલી ફક તો જે પોતાને ઢેર ચાલી

आप्यो होय, घीजो आपणे शरणे आव्यो होय, घीजो वाच्यो थको पड्यो होय, चोथो जे रोगथी पीडा पामतो होय, पांचमो जे नाशी जतो होय, ठगे जे बुढो होय ! एटले वृद्ध होय, थने सातमो जे घालक होय, ए सातें जण जो पण आपणा शत्रु होय तो पण तेने मारवा नही, एवो न्याय ठे ॥२७॥ पत्नी श्रीपाल कुमरें, जे बब्वरना राजाने बंधने बांध्या हता, ते पण तेज वखते गोडावे, एटले पो ताने दायेज बंधन गोड्यां, थने पोताना जागमां आवेलां अढीशें वाहणमांथी घणां आनूपण वख मगावी पहेरामणी करीने राजानो घणो आदर सत्कार कखो ॥ २९ ॥ ॥ हवे शेवना सु

जीहो कहे कुंवर वेसी रहो, जीहो बल दीतुं तुम ठेव ॥ सु० ॥ २८ ॥ जीहो बंधन बब्वररायनां, जीहो गोडावे तेणी वार ॥ जीहो झूपण वस्त्र पहेरामणी, जीहो करे घणो सत्कार ॥ सु० ॥ २९ ॥ जीहो सुनट जिके नावा हता, जीहो ते आव्या सद्दु कोय ॥ जीहो जांजे तस आजीविका, जीहो शेठ कोप करी सोय ॥ ३० ॥ जीहो कुंवरें ते सवि राखिया, जीहो दीधी तेहने वृत्ति ॥ जीहो वाहण अढीशें मा हरां, जीहो साचवजो एकचित्त ॥ सु० ॥ ३१ ॥ जीहो जे पण बब्वररायनो, जीहो

नटो जे कांड प्रथम बब्वर राजाना सुनटोथी बीक पामीने नाशी गया हता, ते पण सद्दु कोय पाठा फरी आव्या, (सोय के०) तेना उपरे शेठें कोप करीने तेमनी आजीविका जांगी नाखी, पगार आपवानो बंध कखो, पोतानी चाकरीमांथी दूर कखा ॥ ३० ॥ ॥ ते सर्व दशे हजार सुन टोने श्रीपाल कुंवरें राखी लीधा, तेमने (वृत्ति के०) आजीविका आपनीने कसुं के, मद्दारा अढीशें वाहण ठे, तेने तमे एकाम्र चित्तथी साचवजो, संनाल राखजो ॥ ३१ ॥ ॥ गली बब्वर वेशना राजानो पण प्रथम जे कांड सुनटो आदिक परिवार नाशी गयो हतो, ते राजेने कुमरें तेडी करीने

उत्तम तपसाधिकनी पदेरामणीउ आधी, एवी रीतें जेहूनो पार आये नदी, एटलूं आदर सन्मान
 आसुं ॥ ३३ ॥ ॥ आ प्रमाणें बीजा संकने शिपे चौथी ढाल पूर्ण थाय ठे. श्रीनिनयविज
 यजी उपाध्याय कहे ठे के, ए सर्व पुण्यनां फल जाणयां! माटे दे ज्यो तमें सहु कोइ पुण्योपा
 कून करो, के जेथी सुख पावो ॥ ३३ ॥ हवे महाकाल राजा श्रीपाल कुमरनी तुजाउना वलनुं
 तेज देखी पोताना चिनमां चमत्कार पाव्यो थको देयामां पणुंज हेज आणीने आवी रीतनी वि
 नति करे ठे ॥ १ ॥ ॥ के हे महाराज! महारा उपर मेदेखानी करीने नगरमां आनी तमारा

नावो दतो परिवार ॥ जीहो तेहने पण तेडी करी, जीहो आदर दीण अपार ॥ सुण
 ॥ ३२ ॥ जीहो चौथी ढाल एणी परं, जीहो बीजे खंभें होय ॥ जीहो विनय कहे
 फल पुण्यनां, जीहो पुण्य करो सहु कोय ॥ सुण ॥ ३३ ॥ दोहा ॥ महाकाल श्री
 पालनुं, देखी नुजवल तेज ॥ चित चमक्यो इम बीनवे, हियडे आणी हेज ॥ २ ॥
 सुज मंदिर पावन करो, मंदिर करी महाराज ॥ प्रगटयां पूरव जव कथां, पुण्य
 अमारां आज ॥ २ ॥ तुम सरिखा सुपुरिस तणां, अम दरशन डलंज ॥ जिम म
 रुथरनां लोकने, सुरतरकुसुमसुरंज ॥ ३ ॥ बोलावा विण एकलो, चाली न श

पने करी महारा मंदिरने (पावन के०) पवित्र करो, तो अमे पण तमारी कांश्क नक्ति करीयें, अमे जे
 पूर्वला जयमां पुण्य कथां हतां, ते अमारां पुण्य आज प्रगट थयां, एटले उदय आध्यां, के जेना यो
 गयी तमारा दर्शन थयां. एम अमें मानीयें ठेयें ॥ ३॥ ॥ केम के? तमारा जेवा सुपुरुषनां दर्शन
 मलयां ते अमारा जेवा जाग्यदीन जनोने घणां डलंज ठे, जेम मरुथर जे मारवाड वेग तेना रेहे
 यासी लोकोने सुरतर जे कल्पवृक्ष तेना (कुसुम के०) डलनो सुरंज जे सुगंध ते पामवो डलंज
 होय ठे. ए दृष्टतें जाणी लेवुं ॥ ३ ॥ ॥ एडुं वज्ररना राजां वचन सांजलीने जेम्हें

આપ્યો હોય, ધીજો આપણે શરણે આપ્યો હોય, ટ્રીજો વાંધ્યો થકો પડ્યો હોય, ચોથો જે રોગથી પીડા પામતો હોય, પાંચમો જે નાશી જતો હોય, ઠઠો જે યુદ્ધો હોય ! એટલે દુઃખ હોય, અને સાતમો જે ચાલક હોય, ૬ સારે જણ જો પણ આપણા શત્રુ હોય તો પણ તેને માર્યા નહી, એવો ન્યાય છે ॥ ૨૭ ॥ પત્રી શ્રીપાલ કુમરે, જે વચ્ચરના રાજાને વંધને વાંધ્યા હતા, તે પણ તેજ વચ્ચે ગોઢાવે, એટલે પોતાને હાયેજ વંધન ગોઢ્યાં, અને પોતાના જાગમાં આવેલાં અઢીશોં વાહણમાંથી ઘણાં આત્મપણ વચ્ચ મગાવી પહેરામણી કરીને રાજાનો ઘણો આદર સત્કાર કર્યો ॥ ૨૮ ॥ ॥ હવે રોઠના સુ

જીહો કહે કુંવર વેસી રહો, જીહો વલ દીતું તુમ ઠેઠ ॥ ૨૯ ॥ જીહો વંધન વચ્ચરણનાં, જીહો ગોઢાવે તેણી વાર ॥ જીહો ખૂપણ વચ્ચ પહેરામણી, જીહો કરે ઘણો સત્કાર ॥ ૩૦ ॥ ૨૯ ॥ જીહો સુન્નટ જિકે નાઠા હતા, જીહો તે આવ્યા સહુ કોય ॥ જીહો જાંજે તસ આજીવિકા, જીહો શેઠ કોપ કરી સોય ॥ ૩૦ ॥ જીહો કુંવરેં તે સવિ રાખિયા, જીહો દીધી તેહને વૃત્તિ ॥ જીહો વાહણ અઢીશોં મા હરાં, જીહો સાચવજો એકચિત્ત ॥ ૩૧ ॥ જીહો જે પણ વચ્ચરણનાં, જીહો

નવો જે કાંઈ પ્રથમ વચ્ચર રાજાના સુન્નટોથી વીક પામીને નાશી ગયા હતા, તે પણ સહુ કોય પાઠા પરી આપ્યા, (સોય કે ૦) તેના ઉપરે શેઠે કોપ કરીને તેમની આજીવિકા જાંગી નાશી, પમાર આપવાનો વંધ કર્યો, પોતાની ચાકરીમાંથી દૂર કર્યા ॥ ૩૦ ॥ ॥ તે સર્વે વચ્ચે હજાર સુજ ટોને શ્રીપાલ કુંવરેં રાલી લીધા, તેમને (વૃત્તિ કે ૦) આજીવિકા આપીને કહું કે, મહારા અઢીશોં વાહણ છે, તેને તમે એકામ ચિત્તથી સાચવજો, સંજાલ રાલજો ॥ ૩૧ ॥ ॥ વલી વચ્ચર વેગના રાજાનો કાલ પ્રથમ જે કાંઈ સુન્નટો આજીવિકા પામી નાશી ગયો હતો, તે સર્વેને કુંવરેં તેહી કરીને

वत्सल यस्यादिकन। यद्वराणां वीजा संमने विष चाथा ॥ तमे सद्गुहाद पुष्पाणां
 आरु ॥ ३२ ॥ ॥ आ प्रमाणं वीजा संमने फल जाणयां! माटे से नव्यो तमे सद्गुहाद पुष्पाणां वीजा
 यजी उपाध्याय कहे ते के, ए सर्व पुण्यानां फल जाणयां! माटे से नव्यो तमे सद्गुहाद पुष्पाणां वीजा
 कृत करो, के जेयी सुख पावो ॥ ३३ ॥ हरे मद्दाल राजा श्रीपाल कुमरनी उजाडना वनडुं
 कुंज करो, के जेयी सुख पावो ॥ ३३ ॥ हरे मद्दाल राजा श्रीपाल कुमरनी उजाडना वनडुं
 तेज देखी पोताना चिन्मां चमत्कार पाव्यो थको देयामां घणुंज हेज आणीने आची रीतनी वि
 नति करे ते ॥ १ ॥ ॥ के हे मद्दाराज! मद्दारा उपर मेदेवानी करीने नगरमां आची तमारा

नति करे ते ॥ १ ॥ ॥ के हे मद्दाराज! मद्दारा उपर मेदेवानी करीने नगरमां आची तमारा

नावो दूतो परिवार ॥ जीहो तेदने पण तेडी करी, जीहो आदर दीए अपार ॥ सु०
 ॥ ३२ ॥ जीहो चोथी ढाल एणी परं, जीहो बीजे खंढें होय ॥ जीहो विनय कहे

फल पुण्यानां, जीहो पुण्य करो सद्गु कोय ॥ सु० ॥ ३३ ॥ दोहा ॥ मद्दाल श्री
 पालनुं, देखी चुजवल तेज ॥ चित चमक्यो हम बीनेवे, दिपडे आणी देज ॥ १ ॥

सुज मंदिर पावन करो, मंदिर करी मद्दाराज ॥ प्रगटयां पूरव नव कथां, पुण्य
 अमारां आज ॥ २ ॥ हम सरिखा सुपुरिस तणां, अम दरशन दुलंज ॥ जिम म

रुधरनां लोकने, सुतरुसुमसुरंज ॥ ३ ॥ वोलावा विण एकलो, चाली न श

पने करी मद्दारा मंदिरने (पावन के०) पवित्र करो, तो अमे पण तमारी कांश्क नक्ति करीयें, अमे जे

पूर्वजा नयमां पुण्य कलां दतां, ते अमारां पुण्य आज प्रगट थयां, एटने उदय आख्यां, के जेना यो

गयी तमारा दर्शन थयां. एम अमे मानीयें तेयें ॥ २ ॥ ॥ केम के? तमारा जेवा सुपुरनां दर्शन

मलयां ते अमारा जेवा नाग्यहीन जनने घणां दुलंज ठे, जेम मरुधर जे मार्याड केज तेना रेहे

यासी लोकोने सुतरु जे कल्पवृक्ष तेना (छुसुम के०) फूलनो सुंरंज जे सुगंध ते पावयो दुलंज

होय ते. ए दृष्टांत जाणी जेनुं ॥ ३ ॥ ॥ एहुं वज्रवरा राजाहुं वचन संचिनीने, जेवारें श्री

पान्थानों ने सात भाग्य करी, (सब के०) नेमारे धर्मपति (अर्थात् दे०) दुमने तब प
 दुने व्यापरी दीजना निजनि धरे ले के, जंग (दीन के०) शिक दुग्ध बंदे ने रोमारि शिवा प
 कत्तो भाग्यो भाली सके जरी, जंग तमाम आस्था शिवा आताली दम्य नमारे परे नाराय
 नदी ॥ ४ ॥ ॥ माटे से प्रभु ! तमाम गुणजो पशूर एतले समुद्र अर्थात् पणं गुण ने
 रीने सब कोंग तमारे चोटे छे, पण हवे व्यापलने समझी जाई छे, ते दबीयी पणो दूर ने माटे
 नेमारे विलंब पणो ब्याप ले ॥ ५ ॥ ॥ ते सजिजी कुंजर थोडा के हे गंजनी राजानुं दाक्षिण दन

के दीन ॥ पवलशोउ तब चीनेये, दणि परें थद अर्थात् ॥ ४ ॥ प्रभु तुमने वंछे
 सटु, देखी पुण्य पशूर ॥ पण विलंब थाए घणो, रतनदीप ठे दूर ॥ ५ ॥ कुंजर
 कटु नररायनुं, दाक्षिण किम ठमाय ॥ तिणे नयरी जोंवा जणी, कुंजर कीयो
 पसाय ॥ ६ ॥ हाट सज्यां दीरागलें, घर घर तोरण माल ॥ चहुटे चहुटे चौकमां,
 नाटरु गीत रसाल ॥ ७ ॥ फूल बिवायां फुटरां, पंथ करी ठटकाव ॥ गज तुरंग
 शणगाहिया, सोवन रूपे साव ॥ ८ ॥ ढाल पांचमी ॥ राग सिंधुडो ॥ चित्रोडा राजा

न केरी रीनें ठंगपुं जाय ? ते माटे नगरी जोंवानो कुंजरे पसाय कखो ॥ ६ ॥ ॥ राजायें पण न
 गरीनां हाट सर्व हीरागल एटले रेशमी वस्त्रे करी (सज्यां के०) शणगायां, घर धरने विये तोरण
 मालाउ घोषी, चहुटा चहुटाना चौकमां विधि प्रकारनां नाटक करायां. (रसाल के०) रमैं करी
 सद्धि एवो पणो मंदर गीतो गवराव्यां ॥ ७ ॥ ॥ राजमार्गमां ताजों फुटरां फूल बिवायां, पंथ जे
 मार्ग नेमो गालीनां ठेटकाव कराव्यो, तथा सोमैयुं करवाने घणा हाथी अने घोडाउने (साव के०)
 मात्र एक मोला स्या रूपाना राजे करीने शणगाया ॥ ८ ॥ ॥ हवे बड्यरकोटना महाकाज ग

जानुं मद्भक्त्य नगरात्ता माटे तेनी विनति अग्रधारीने पुर मांहे पथाव्या, ते कुंवर कळेवा ठे ? तांके
 (वडनामी कै०) मद्भोटा जाण्यना धणी ठे माटे तेने सोनाग्रंगंत देखीने जोकोने पणजे पणजे
 जोयानी (रढ कै०) होंग गळंठा लागी ॥ १ ॥ ॥ एनी रीतें मद्भोटा उत्तय सद्धित मद्भोटा
 राजा पोताने नेर कुंवरने तेडी आख्या, ते सर्व सङ्कनना मनमां (जाव्या कै०) गम्या, पन्नी कुंवर
 रने देखयाने माटे सोनानां आसन मंगव्यां, तेनी उपर वेसाडीने. जमया माटे मिठाई, मेवा त
 या पकात्तने (कळेवा कै०) कैलावतो जोजन करायवानी सामग्री करतो ह्यो. एम (बहु परें कै०)

रे ॥ ए देखी ॥ वीनति अग्रधारे रे, पुरमांहे पधारे रे, मद्भोत वधारे वडवर रा
 यनु रे ॥ कुंवर वडजागी रे, देखी सोजागी रे, जोवा रढ लागी पगपग लोकने
 रे ॥ १ ॥ घर तेडी आख्या रे, साजन मन जाव्या रे, सोवन मंगव्यां आसण
 वेसणां रे ॥ मीठाइ मेवा रे, पकवान कळेवा रे, जगति करे सेवा वडवर बहु परें
 रे ॥ २ ॥ जोजन घृत गोल रे, ऊपर तंबोल रे, केसर रंग रोल करे वलि वांटणां
 रे ॥ सवि साजन साखें रे, मुखें मधुलं जाखे रे, अंतर नवि राखे कांइ प्रेममां रे
 ॥ ३ ॥ दीए कन्यादान रे, देइ बहु मान रे, परणी अम वान, वधारो वंजानो रे ॥

पणजे वधारे वडवर कोटनो राजा, श्रीपालकुंवरानी चक्ति सेवा करतो ह्यो ॥ २ ॥ ॥ ह्ये घृत
 गोमनां जोजन करानी उपर (तंबोल कै०) पाननां धीडां आपी, पन्नी केसरना रंगरोलें करी
 वांटणां कळां, तिद्दां सर्व साजननी साखें करी मुखयही मधुलं एटले मीठी वाणी जांखतो यको रा
 जा पोताना प्रेममां कांई पण अंतर न राखतां ॥ ३ ॥ ॥ बहु मान आपीने कन्यावान वेतो ह्यो,
 अने कदेतो ह्यो कै, आ कन्या परणीने अमारा वंशदुं (वान कै०) तेज नधारो, ते सांजली

कुंठर जायता दया, के हे सामी ! हुं परदेजो हुं माटे महाहं कुल, शील, जाण्या विना मात्र चि
जनी साखें करीनेज पोतानी दीकरी केम दीजीयें ? एतले आपीयें ? जे कार्य करीयें ते विचारीने
करीयें तो रुहुं देखाय ॥ यतः ॥ कुलं च शीलं च सनायता च, विद्या च वित्तं च वपुर्वयश्च ॥ वरे
गुणाः सप्त विलोफनीया, स्ततः परं चागवशा हि कन्या ॥ १ ॥ मूर्खनिर्धनदूरस्थ, बहुचार्याशिवा
र्विना ॥ त्रिगुणाधिकवर्षाणां, चापि देया न कन्यका ॥ २ ॥ कार्योऽमुं मंत्री गृहकर्मदासी, स्नेहेषु माता
दुमया धरित्री ॥ धर्मेषु धुर्या रम्येषु रंजा, स्मराम्यहं लक्ष्मण जानकीगुणान् ॥ ३ ॥ इति स्त्रीगुणाः ॥ ४ ॥

॥ तव कुंवर जाखे रे, कुल जाण्या पाखें रे, किम चित्तनी साखें दीजें दीकरी रे ॥
॥ ४ ॥ कहे नृप अवंतंस रे, गनो नही हंस रे, जाण्यो तुम उत्तम वंश गुणें करी
रे ॥ जाणे सहु कोइ रे, जे नजरें जोइ रे, हीरो नवि होइ विण वेरागरे रे ॥ ५ ॥
महोत्सव मंगवे रे, साजन सहु आवे रे, धवल गवरावे मंगल नरवरू रे ॥ रूपें
जिसी मेना रे, गुणपार न जेना रे, मदनसेना परणावी इणी परें रे ॥ ६ ॥ मणि
माणक कोडी रे, सुगताफल जोडी रे, नरपति कर जोडी दीए दायचो रे ॥ परें प

ते सांजली राजा कहेवा जाम्यो के (अवंतंस के०) सर्व पद्दीउमां सुकुंट समान एवो जे हंस पद्दी
जे ते गनो रहेज नही, तेम तमारां वंशकुल, शील, ए सर्व आपना उत्तम गुणें करीनेज अमैं जाणी
लोधा, अथवा तमारो उत्तमवंश तमारा गुणे करीने जाणी लोथो; केम के जेणें नजरें जोयो होय ते
तो जाणेज ठे के, (विणवेरागरे के०) खाण विना हीरो होयज नही माटे थमारी प्रार्थना तमें
सफल करो ॥ ५ ॥ ॥ एम कही राजायें महोत्सव मंगवायो तिहां सज्जन सहुयें आख्यां,
राजायें धवल मंगल गीत गवराव्यां, अने रूपें करी मेना अस्पतरा सरस्वी, जेना गुणनो पार नथी एवी
मदनसेना नामे पुत्रीने एरीने श्रीपालतायें परणावी ॥ ६ ॥ ॥ मणि

तैनां साथ सु..... जोडी के०) मिलायीने नरपतिजे राजा त क्षीय मजारे
 मूर्कती यखत ह्यज जोडीने दायजामा देतो ह्यो, वली जेना गुण जोलतां यकां पाग आये
 नही एयां अनेक जातिनां मणिरामय आचूषण ते जावें करीने (परंपरें के०) गारंगार दाय
 जामां पदेराये ते ॥ ७ ॥ ॥वली नव पेडां नाटकनां दायजामां आय्यां, ते पेडां कदेवां ते के (तिहां
 के०) तेमां (पात्र के०) गणिका प्रसिद्ध पणो ते, एवां ते जाणियें ए सगें लोकमांथीज (मोने के०)
 नाणां आयीने चेचातां लीधां होय नहि? एयां ते, तेमज (बहु के०) घणां दासी दास प्रमुख से

रं पदिराये रे, मणि नूषण जावे रे, पार न आवे जस गुण जोलतां रे ॥ ७ ॥
 नाटक नव दीधां रे, तिहां पात्र प्रसीधां रे, जाणे ए लीधां मोलें सरगथी रे ॥
 बहु दासी दास रे, सेवक सुविलास रे, दीधां उद्धासें सेवा कारणे रे ॥ ७ ॥ रस
 जर दिन केता रे, तिहां रहै सुख वेता रे, दान याचकने देता बहु परं रे ॥ अम
 ने वोलावो रे, हवे वार न लावो रे, कहे कुंवर जावो, अम देशांतरं रे ॥ ए ॥ न
 प मन डख आणे रे, केम राखुं प्राणे रे, घर इम जाणे न वसे प्राहुणे रे ॥ पुत्री

एक लोक पण(सुविलास के०)नजा विलास सहित महाकाल राजायें सेवा करवाने अर्थ आय्या॥७॥
 ॥ एम केटला एक दिवस (रसजर के०) आनंदजर सुखने जोगवता यका याचक जन ने
 घणा प्रकारें दान देता यकां तिहां श्रीपालकुंअर रहा, पत्री कुंअर कहेवा लाग्या के अमने देशां
 तरे जावुं ते माटे योलायवाने हवे वार लगाडो नही ॥७॥ ॥ एयां कुंवरनां वचन सांनझायी रा
 जायें पोताना मनमां घणुं डःख आय्युं, अने विचाखुं जे हवे हुं एने पराणे केम राखुं? राजायें एम
 जाणुं जे प्राहुणे कांइ घर वसे नही. वली पुत्री जे जाइ ते तेतो (नेटि के०) निश्च पारकीज याय,

एगो विचार करीने हवे सोनाल गानी सजाइ करवा नगर घरो ॥ गंगाड ॥ राम रामने नीति जाज
री, घेटी धन नोऊत पाजरी ॥ गार घेहने मनीने नेह, चलेतो रेग रेगाने नेह ॥ १ ॥ सोरा ॥ राशि
केगे न्याफने, सामी केह नेह ॥ धारल केगे परेगणुं, धरती रेगाने नेह ॥ २ ॥ इति ॥ १० ॥ ॥ हने
जेने देसतां घरी अर्पनो पाय, एतु एक मलीन एटले लक्ष्मीय, गुंभीरान्तर अथवा जुंगजतिनुं
पाहुण, से सुंदर सोनाउ कुआ बंजे करी सोनहुं ठे, ते धनने कारीगर लोसोएं घन्वा ठे, अने
मणि तथा माणकें करी जल्वा ठे, एवा कुआ धन ठे ते जइने (गयणांगण के०) आकाशने विपे

जे जाइ रे, ते नेट पराइ रे, करे सजाइ हवे बोलाववा रे ॥ १० ॥ एक जुंग
अलंन रे, जे देखी अचंन रे, चोसठ कुआ थंन सुंदर सोहहुं रे ॥ कारीगरें घ
डिया रे, मणि माणिक जडिया रे, थंन ते अडिया, जइ गयणांगणे रे ॥ ११ ॥
सोवन चित्राम रे, चित्रत अन्निराम रे, देखिएं वामवाम तिहां गोंखडा रे ॥
धज महीटा ऊलके रे, मणि तोरण चलके रे, चंचल ढलके चामर चिहुं दिशें
रे ॥ १२ ॥ भुंइ सातमीएं रे, तिहां चढी विशमीएं रे, बेसीनि रमिएं सोवन

अथवा ठे, एटला कंचा देखाय ठे ॥ ११ ॥ ॥ वली ते वाहुणमां सोनानी चित्रामणे चित्रित क
रेला अन्निराम एटले मनोहर एवा गोंखडा ते तिहां वाम वामने विपे देखीयें एटले देखाय ठे, वली
कुआर्पननी उपरें महीटी पजा तथा नेजा ऊजकी रह्या ठे, अने मणिउनां तोरण बांधेलां ठे ते च
लासल करी रह्यां ठे, वली (चंचल के०) झुजता एवा चामरो ते चारे दिशायें टनकी रह्यां ठे ॥ १२ ॥
पत्नी से पाहुणनी सातमी नुमि जिहां ठे, तिहां चढीने विश्राम पामीयें अने तिहां घेरीनि
भोमाने सोनने (बलिये के०) रमत करीयें एनी रमणिक ठे पम ते वाहुण पणा (जेहे के०)

કારણે કર। ગાગ જે, ગોને છે, ગલી તેમાં ઘળા પ્રકારનાં ગાજિત્ર ગાજી રહ્યાં છે, તેનાં રાજા
 વાદ્દળ સમુદ્ધમાં રહું થકું પણ ગાજી રહું છે, ગદ્ગાર્ય કરી રહું છે ॥ ૧૩ ॥ ॥ તે વાદ્દળ રાજા
 વધુ વળેં કરીને રજોથી (પૂરે કેળ) નરે છે, સાસરવાતો મદ્દોટે મને કરીને રાજા કરે છે. ગલી છે
 યડાનર નેટીને વેટીને ગલાયી તેગલતે રાજાયે (વધુપરે કેળ) ઘળા પ્રકારની શિશ્યામળ રૂપ ગુળની
 પેટી જરીને પોતાની પુત્રીને આપી ॥ ૧૪ ॥ ॥ ગલી ઘળા પ્રકારના મિલળા જે છુલડી પ્રમુલ
 તેને લાયતાં દયાં સર્વ સક્કળ પણ તિહાં સોદાવ્યાં, શોનતા થકાં સમુદ્ધને કાંતે આંલમાંથી આંસુ પા

સોગઠે રે ॥ વધુ ઈંદં ગજે રે, વાજાં ઘળાં વાજે રે, વાદ્દળ ગાજે રહું સમુદ્ધમાં
 રે ॥ ૧૩ ॥ પૂરે તે સ્તને રે, રાજા વધુ જતને રે, સાસરવાસો મન મોટે કરે રે ॥
 ચોલાવી વેટી રે, દિયડાનરિ નેટી રે, શીલ ગુણ પેટી દીધી વધુ પેં રે ॥ ૧૪ ॥
 સાજન સોદાવ્યાં રે, મિલળાં વધુ લાવ્યાં રે, કાંતે સવિ આવ્યાં આંસુ પાડતાં રે ॥
 વરવદ્દુ ચોલાવ્યાં રે, માવિતર હલ પાવ્યાં રે, તુર વજડાવ્યાં હવે પ્રધાણનાં રે ॥
 ॥ ૧૫ ॥ નાંગર ઝપડાવ્યાં રે, સદ દોર ચઢાવ્યાં રે, વાદ્દળ ચલાવ્યાં વેગે લ
 લાસીપં રે ॥ નિત નાટક થાવે રે, ગુણિજન ગુણ ગાવે રે, વરવદ્દુ સોદાવે વેદુ

હતાં આખ્યાં, અને વરવદ્દુને ચલાવ્યાં તેવારે કન્યાના માવિતર ઘણું ડુઃલ પામતાં હયાં. હવે શ્રી
 પ્રાણે પણ પ્રધાણ કરવાનાં (તુર કેળ) વાજાં વજડાવ્યાં ॥ ૧૫ ॥ ॥ તેવારે વાદ્દળ
 નાંગર ઝપડાવ્યાં, અને સદ્દજા દોરડાં કંચાં ચડાવ્યાં, ચલાસી લોકોયે (વેગે કેળ) અને
 અને વાદ્દળોને સમુદ્ધમાં આગલ ચલાવ્યાં, તિહાં શ્રીગાજની પાસે નિત્ય નાટક થાય છે, અને
 ગજન લોક જે છે, તે શ્રીગાજના ગુણ ગાય છે, એમ વર અને વદ્દુ જણાં ગોંલને ક્રિયે વેળાં

पका (सोझने के०) जोने ते ॥ १६ ॥ ॥ ह्ये मणि रत्न थने सुवर्ण करी परिपूर्ण जरेलुं एबुं चाह
ण जोझे षगलशेठ पोताना हृदयमां चिंतवया लाग्यो के जुड तो खरा ! आ ते थुं थइ गथुं ! में तो
फोफट नेवज कीधी, थने आ समुझनो व्यापार तो (ठेठ के०) प्रथमयीज (एहने के०) ए ओपा
लनेज फलीनूत थयो ठे, थरे ! जे खाली हाथे महारी साथें आव्यो हतो, जेनी पासें एक पैशो पण
न हतो, थने महारा सेक जेयो हतो, पण ते आज तो (आयें के०) लक्ष्मीयें करीने संपूर्ण
एटने परिपूर्ण थयो ! ॥ १७ ॥ ॥ जुड के मात्र पाणी थने लाकडां लेवा माटे सेज साज आ

गोंखडे रे ॥ १६ ॥ मन चिंते शेठ रे, में कीधी वेठ रे, सायर ठेठ फल्यो जूड ए
हने रे ॥ जे खाली हाथें रे, आव्यो मुज साथें रे, आज ते आयें संपूर्ण थयो
रे ॥ १७ ॥ जल इंधण माटें रे, आव्या इण वाटें रे, परण्यो रण साटें जूड सुंदरी रे ॥
लखमी मुज आधी रे, इणे मुहियां लाधी रे, दोलत वाधी देखो पलकमां रे ॥ १८ ॥
किम मागुं जाडुं रे, खत पत्र देखाडुं रे, देशे के आडुं, अबलुं बोलशे रे ॥ कुंवर
ते जाणी रे, मुख मीठी वाणी रे, जाडुं तस आणी आपे दशगणुं रे ॥ १९ ॥

बब्बर कोटनी वाटें थमें आव्या, तिहां रणसंग्रामनी साटें आ सुंदरी पण ए परण्यो. बली माहारी
लक्ष्मी पण थडयो थडयो मुहियां एटने सदेजमां एणे (लाधी के०) पामी. आ रीतें जुड के एक पल
वारमां दोलत बधी पडी ॥ १८ ॥ ॥ थने हवे तो ए जोरावर थयो ठे माटे महारुं एक महीनां जाडुं
एनी उपर चडी गयेलुं ठे, ते पण शी रीतें मागुं ! महारी पासें कांइ खत पत्र तो नथी. जे एने जइ देखा
डुं. थुं जाणीयें जाडुं आपशे ? किया नही आपवा माटे आडुं थयलुं बोलशे, तो महाराथी थुं यवा
नुं ठे ? एम चिंतनी श्रीपाल पासें जइने गया मद्दिनाथुं जाडुं मागवा लाग्यो. तेगारें कुंवर पण तेना

मन्त्री नाल ज्ञानीने मुखयो मीग। गालीयें गोलतो यलो चढेजा नाडीया के०) मनुष्य के०) तैयारें वाह
 ने मेउने आपे ने ॥ १९ ॥ ॥ नेम श्रीजिनगमना परमाय यही (नरन्ग पोदोंतां, तैयारें वाह
 गामीयें तेम अनुक्रमें ते वाहण पण सर्व रक्षाहीने आनी तेम कुजनें पोदोंतां, तैयारें वाह
 लानों नीपर गालीमां मूर्या, सट तथा दोर सर्व संवेनी लीधा, अने हजवे के जेना पुण्यमां कांड
 गामीयें तेम अनुक्रमें ते वाहण पण सर्व रक्षाहीने आनी तेम कुजनें पोदोंतां, तैयारें वाह
 लानों नीपर गालीमां मूर्या, सट तथा दोर सर्व संवेनी लीधा, अने हजवे के जेना पुण्यमां कांड
 गामीयें तेम अनुक्रमें ते वाहण पण सर्व रक्षाहीने आनी तेम कुजनें पोदोंतां, तैयारें वाह
 लानों नीपर गालीमां मूर्या, सट तथा दोर सर्व संवेनी लीधा, अने हजवे के जेना पुण्यमां कांड

॥ १ ॥ ॥ ते (पट के०) मरणा पक्ष ने सतीये एके पक्ष ने सतीये विद्वेता मर सती
 (पट के०) मरणा पक्ष ने सतीये एके पक्ष ने सतीये विद्वेता मर सतीये विद्वेता मर सतीये
 ॥ २ ॥ ॥ एवमासी पक्ष ने सतीये एके पक्ष ने सतीये विद्वेता मर सतीये विद्वेता मर सतीये
 ॥ ३ ॥ ॥ ते सतीये पक्ष ने सतीये एके पक्ष ने सतीये विद्वेता मर सतीये विद्वेता मर सतीये
 ॥ ४ ॥ ॥ ते सतीये पक्ष ने सतीये एके पक्ष ने सतीये विद्वेता मर सतीये विद्वेता मर सतीये
 ॥ ५ ॥ ॥ ते सतीये पक्ष ने सतीये एके पक्ष ने सतीये विद्वेता मर सतीये विद्वेता मर सतीये

पंचरंग पटशाल ॥१॥ सोयनपट मंगपतलें, रयणहिंमोला खाट ॥ तिहां वेठा कुं
 यर जुए, रसजर नयरस नाट ॥ ३ ॥ धवल शेठ आवी कहे, वस्तु मूख्य बहु
 आज ॥ ते देवायो कां नही, जखां छडीसैं ऊहाज ॥ ४ ॥ कुंवर पञ्चण शेठने,
 घडो वस्तुना दाम ॥ अवर वस्तु विणजो वली, करो अमाहं काम ॥ ५ ॥ काम
 जलाव्युं अम जलें, हर्ष्यो छुट किराड ॥ आरति ध्यानं निम पड्यो, पामी दूध

विचारुं जे नलें (अम के०) अमने एणे काम (जलाव्युं के०) सोंपुं, ए रीतें छुट बुद्धिनो धणी
 शेठ ते जेम वनमां (किराड के०) जिल्ल होय, तेम इहां पाप रूप वनमां किराड एटले वालियो स
 मज्जो माटे ते छुट वालियो पोताना ह्यामां हरख पाम्यो थको जेम विद्याडो दूध पामीने थाने
 प्यातमां पडे, तेम शेठ पण आर्तप्यानमां पडी गयो, थने धिंतवया लाग्यो के, ह्ये वीरु थपुं
 जेम मरजीमां आगशे तेम हुं करीश, जे सारो मान हजे ते मरणा मानजी सार्ये मेजरीज,
 थने एवमो मरणा मान हजे ते एवमो मरणा मान हजे ते एवमो मरणा मान हजे ते एवमो मरणा मान हजे

सर्गा धरीने एताप्रतिने (अगपाने के०) धारण करो ॥ १ ॥ ॥ तिहां ते परवतमांहे रत्नसंचया
नामैं नगरी गये ठे, तिहां कनकलेनु नामैं राजा राज्य करे ठे, ते नियाधर राजाउत्तो (नरनाह के०)
साम्मी ठे ॥ २ ॥ ॥ ते राजाने रत्न जेवी रत्नियामणी रत्नमाला नामैं यद्दराणी ठे, तेने (सुरसुंदर
के०) देवताना पुत्रनी परे सुंदर सोदाहमणा एवा चार पुत्र ठे तेनां नाम कहे ठे. एक कनक प्रन,
भीजी कनक शेषर, त्रीजी कनकध्वज अने चौथो कनकरुचि. ए चारोनां नाम श्रीपाल चरित्रमां ल
ख्यां ठे ॥ ३ ॥ ॥ ते चार पुत्रनी उपरें इवतां थकां रूप, कला थने रतियें करी (आगलि के०)

न ए दीप सुरंग ॥ रतनसानु पर्वत इहां जी, वजयाकार उत्तंग ॥ १ ॥ प्रभु चित्त
धरीने अयधारी मुज यात ॥ ए आंकणी ॥ रतनसंचया तिहां वसेजी, नयरी पर
वतमांदि ॥ कनककेतु राजा तिहां जी, विद्याधर नरनाह ॥ प्रभु ॥ २ ॥ रतन
जिमी रत्नियामणी जी, रतनमाला तस नार ॥ सुरसुंदर सोदाहमणा जी, नंदन ठे
तस चार ॥ प्रभु ॥ ३ ॥ ते ऊपर एक इवतां जी, पुत्री दुइ गुणधाम ॥ रूप
कला रति आगली जी, मदनमंजूषा नाम ॥ प्रभु ॥ ४ ॥ पर्वत शिर सोदाह
णो जी, तिहां एक जिनप्रासाद ॥ रायपितायें करावियो जी, मेरुशुं मंभेवाद ॥ प्रभु
॥ ५ ॥ सोवनमय सोदाहमणा जी, तिहां रिसहेसर देव ॥ कनककेतु राजा तिहां जी,

गये एवी जोया योग्य अने गुणदुं (धाम के०) स्थानक रूप एक पुत्री थइ तेनुं मदनमंजूषा एवुं नाम
ठे ॥ ४ ॥ ॥ हूने ए पर्वतना (शिर के०) शिखर उपर मस्तक रूप धणोज सोदाहमणो शोजितो मन
नो दूरनार अने राजाना पित्तानो करावेलो एयो रत्नमय एक श्रीजिनप्रासाद ठे, ते एटलो तो ऊंचो
ठे के मेरुपर्वतची पण वाद करवाने मंभी जाय एयो ठे ॥ ५ ॥ ॥ तिहां ते प्रासादने विषे सो
दाहमणा शोजित मन्ने दूरण करतारा एवा (श्रीरिसहेसरदेव के०) श्रीशृंगनदेवजी तेनी रत्न जडित सो

नामय प्रतिमानी स्थापना जे, तेनी कनकहेतु नामें राजा रात्रि दियस सेवा करे जे ॥ ५ ॥ ॥ तथा ते राजानी कुंवरी जे मदनमंजुषा जे, ते पण विजयें करी प्रजात, मथ्यान्ह अने संध्या मली व्रणे कालें जली चर्कियें करी अष्ट प्रकारी पूजा करे जे, तथा अगर उखेवे जे, रसाल एटले सुंदर गीत गा बीने प्रयुना गुणनी स्तवना करे जे ॥ ७ ॥ ॥ एक विसैं ते कुंवरीयें परिवार सहित तिहां आ नीने अत्यंत (चंग के०) मनोहर एवी श्रीजिनराजनी अंगी रची, तेणे (कनक के०) सोनाना पत्रां जेइ तेमां कोरणी करीने तेने वचवचमां रजो जड्या तेणे करी सुरंग एटले सारासंगे शोनित कला

अद्निशि सारे सेव ॥ प्रचुण॥ ६ ॥ नकें जली पूजा करे जी, राज कुंवरी व्रण काल ॥ अगर उखेवे गुण स्तवे जी, गाए गीत रसाल ॥ प्रचुण॥ ७ ॥ एक दिन जिन आं गी रची जी, कुंवरीएं अति चंग ॥ कनकपत्र करि कोरणी जी, विच विच रतन सुरंग ॥ प्रचुण॥ ८ ॥ आव्यो राय जुहारवा जी, देखे सुताविज्ञान ॥ मन चिते धन मुज धुआ जी, चउसठ कलानिधान ॥ प्रचुण॥ ९ ॥ ए सरिखो जो वर मले जी, तो मुज मन सुख थाय ॥ साची सोवन मुजडी जी, काच तिहां न जडाय ॥

एवी रीतें घणी विस्तारित विधि पूर्वक अंगीनी रचना करीने जाय सहित देव वंदन करे जे ॥ ८ ॥ ॥ आंगी जुहारवाने माटे कनकहेतु राजा तिहां आब्यो ते पोतानी पुत्रीने पूजा करती देखी आंगी रचना संबंधि चतुराज्ञे देखतो ने पत्री तेनो (विज्ञान के०) ठते मनमां चितवना करवा लाग्यो के पण्य जे महारी (धुआ के०) पुत्रीने ए पुत्री तो चोशव कलानुं (निधान के०) घर जे एणे आज आभर्यकारी, अपूर्व एवी पोतानी चतुराइ देखाडी जे ॥ ९ ॥ ॥ माटे जेवी ए चतुर जे तेवो एने एना तरग्योज जो वर मली जाय तो महारा मनमां घणुं सुख थाय, केम के जे साचो सोनानी मुद्रिका

धोप मेमा काय जहाय नही, परंतु हीम, माणिक, पानां जडाव, मोत नें मोनाने पामे ॥ १० ॥ एम
यव्याना नानाधनी धिंता धितयतो चिंतातुर थगो थगो राजा गुन्य मने उनो जे, एवा समयने जिये
एक आभय थपु ते सहुतो मानजो ॥ ११ ॥ ॥ ते राजकुमरी जिनगरनी पूजा करी, उणवार
प्रणाद करी पावे पगे उसरती, प्रथम श्रीजिनसजदुं मुख जोती थसी जेगारें ते गंजाराथी गह्वर
आनी ॥ १२ ॥ ॥ तेगारें ते गंजाराना येदु वारणां देवाणां एटले कथ थइ गयां, एवां जडाइ गयां के कोइ बल
पंत पुराय जो तेने हलावे तो पण तेना हलाव्यां हलने नही, लगार मात्र (सलके के०) चसके नही ॥ १३ ॥

प्रनु० ॥ १० ॥ एम उनो शूने मनं जी, चिंतातुर नृप होय ॥ इणं अवसरें अच
रिज थयुं जी, ते सुणजो सहु कोय ॥ प्रनु० ॥ ११ ॥ उसरती पावे पगें जी, जि
नमुख जोती सार ॥ आवी गंजारा चाहिरं जी, जब ते राजकुमार ॥ प्रनु० ॥ १२ ॥
ताम गंजारा तेदनां जी, देवाणां दीय वार ॥ हलाव्यां हलने नहीं जी, सलके न
हिंअ लगार ॥ प्रनु० ॥ १३ ॥ राजकुंवरी इम चितवे जी, मन आणी विपवाद ॥
में कीधी आशातना जी, कोइक धरी प्रमाद ॥ प्रनु० ॥ १४ ॥ धिग मुज जिन
जोया तणो जी, उपनो एह अंतराय ॥ दोप सयल मुज सांसहो जी, स्वामी करी

ते जोइ राज कुंवरी घणोज पोताना मनमां विपवाद लावीने एम चितवया लागी के में कोइक
प्रमाद धरीने प्रनुनी आशातना कीधी जे ॥ १४ ॥ ॥ माटे महारे जिनराजना मुख जोया पणा
ने धिक्कार जे के जे थकी ए अंतराय उपनो एम पोताने निंदती थकी घणो पश्चात्ताप करती प्रनु
ने निनि करे जे के, दे सामी हुं मंदजागिणी हुं. माहारा चपर सुससाय करीने जे में मध्यगंगा
रागो दोप आशय्या होय, ते तव दोप मुजने (सांसहो के०) मणक करो ॥ १५ ॥ ॥

दे वासनी? नये मुञ्ज गुणध्वनीन धीनने दर्शन आगो ए दुःख तो महागयी लमालुं नयी, कदापि जोह
तो गुजोरु दोष तो पण मात पिता तेने देह देखाडे नही ॥ १६ ॥ ॥ एही रीतें ते गुत्रीने रोती
यही देवीने राजा कहे ते के, दे नत्मे तमे मक्षरी नात संचितो. के ए ताद्वारो दोष नयी पण
इसो तो मक्षरगे दोष ने, जे में ताद्वार उग्र स्नेह आणीने ॥ १७ ॥ श्रीजिनेश्वरना परमांहे
ताद्वार गनी चिंता चिंतनी नेनी आगातना लागी तेयी वारणा देवाणां ने ॥ १८ ॥ ॥ तो हे

मुपसाय ॥ प्रभु० ॥ १५ ॥ दादा दरिसण दीजीएं जी, ए दुख में न खमाय ॥
त्रोरु दोष कुजोरुआं जी, देह न दाखे माय ॥ प्रभु० ॥ १६ ॥ राय कहे वत्स सां
नलो जी, दोष नहीं तुज एह ॥ दोष इहां ठे माहरो जी, आणी तुज पर नेह ॥
॥ प्रभु० ॥ १७ ॥ वरनी चिंता चिंतवी जी, जिणहरमांदि जेण ॥ ते लागी आ
शातना जी, वार देवाणां तेण ॥ प्रभु० ॥ १८ ॥ जिनवर तो रूपे नहीं जी, बीत
राग सुप्रसिद्ध ॥ पण कौडक अधिद्रायकं जी, ए मुज शिक्षा दीध ॥ प्रभु० ॥
॥ १९ ॥ ए कमाड विण उघडे जी, जाऊं नहीं आवास ॥ सपरिवार नृपने ति
हां जी, व्रण दुआ उपवास ॥ प्रभु० ॥ २० ॥ बीजे दिन निशि पावली जी, वाणी
हुइ आकावा ॥ दोष नथी इहां काइनो जी, कांड करो रे विपाद ॥ प्रभु० ॥ २१ ॥

पत्री श्रीजिनवर तो नीरागी सुप्रसिद्ध पणो नीतराग ने, तेंतो कौडनी उपर ह्ये नही. पण कौडक
वधिसापिक वेत्तायें ए मुजने शिक्ष दीधी ने ॥ १९ ॥ ॥ ते माटे ह्ये ए कमाड उवय्याविना
मक्षारे (न्याय के०) पेर जाणुं नही. एम कही राजा परियार सद्धित तिहां देरासरमां रह्यो, तेनेव्रण
अपराध पड़ गया ॥ २० ॥ पत्री बीजा दिवसनी पावली गत्रियें आकाजनं विने एही वाणी थइ के, हे

ગોઝો ! ફાલો સોલોતો શોંગ નથી, માટે તમે વિચાર લા તમને મને જો. ૫૨ ॥ ત્યા મંગારનાં ત્યા
 રાખી જે દેવાઈ ગયાં છે, તેનું કારણ પટ ૧ જ છે જેને મુશ્કેલી નતરે રંગનાં તારમાં ત્યા તારનાં જ
 પડી પડશે, મેલિજ તર એ મદનમંજુષા કુશળીનો નગાર થશે ॥ ૨૨ ॥ ૩ શ્રીશ્વરનો સામીની
 શિકરી પટશે કામી ચક્રેસરી નામે દેવી હું, હશે હું એક મહીનામાં રતને લઈને આવું હું ॥ ૨૩ ॥
 પત્ની દેવીની માળી સાંનલીને સહુ કોઈ હુણત થયા તને રાજાને પણ અલંગ આનંદ ગળ્યો, તેવારે

જેલની નજરેં દેવતાં જી, ગુપડયો એ વાર ॥ મદનમંજુષા તણો શયો જી, તેહજ
 નર જરતાર ॥ પ્રત્નુ ॥ ૨૨ ॥ રૂપનંદેવની કિકરી જી, હું ચક્રેસરી દેવિ ॥ એક
 માસમાંદિ હશે જી, આવું વરને લેવિ ॥ પ્રત્નુ ॥ ૨૩ ॥ મુણીતેહ દરશ્યાં સહુ જી,
 રાયને અત્રિ આણંદ ॥ પ્રેમેં કીધાં પારણાં જી, દૂર ગયાં હુલ દંદ ॥ પ્રત્નુ ॥ ૨૪ ॥
 દિન ગણતાં તે માસમાં જી, ઝંઝો છે દિન એક ॥ તિણે જુવે સહુ વાટડી જી, વિ
 કલપ કરે અનેક ॥ પ્રત્નુ ॥ ૨૫ ॥ પુત્ર શોઝ જિનદેવનો જી, હું શ્રાવક જિ
 નદાસ ॥ પ્રવહણ આઘ્યાં સાંનલી જી, આઘ્યો ફહાં ગહાસ ॥ પ્રત્નુ ॥ ૨૬ ॥
 મુણી નાદ નાટકતણો જી, દેશણ આઘ્યો જામ ॥ મનમોહન પ્રત્નુ તુમ તણું જી,

પ્રેમેં કરી પારણા કીધાં, સર્વેના હુલના (દંદ કે ૦) ટગલા દૂર ગયા ॥ ૨૪ ॥ ॥ તિહાંથી દિવસ ગણ
 તો હશે એક મહિનામાં થાલી એક દિવસ ઝંઝો છે, તે માટે સહુ કોઈ વાટડી જોડેવેળાં છે, અને અનેક
 પ્રકારના વિકરપ કરવા કરે છે ॥ ૨૫ ॥ ॥ વલી હું એજ નગરનો રહેવાસી જિનદેવ નામા શેઠ તે
 તો પુત્ર જિનદાસ નામા શ્રાવક હું, તે આજે પ્રવહણ આઘ્યાં સાંનલીને ફહાં તમારી પામેં પટ આવા
 તમા આપ્યો છે ॥ ૨૬ ॥ ॥ ફહાં નાટક થને ફરને નેનો (નાદ કે ૦) શબ્દ સાંનલીને (જામ કે ૦)

जेह्वे हुं देखाया आच्यो (ताम के०) तेह्वेज दे मनमोहन प्रभु ! मैं तमारुं वरीन दीतुं ॥ २७ ॥
 पण हुं जाणुं हुं जे श्रीचक्रसरी देवीयें गंगारा उघाडया सारुं तमनेज अमारी पासें आणया ने माटे
 श्रीजिनघरना वारणां उघाडतां थकां सहुनी आशा फलजो ॥ २८ ॥ ॥ तो हे प्रज्यजी तमें देह
 सने विपे पथारो अने श्रीजगदीश जे जगतनो ईश्वर तेने (जुहारो के०) प्रणाम करो. हुं बीजो वि
 था जाणुं हुं जे तमारी नजरें देखतां ते वारणां अग्रद्वय उपड्यो तेनी साथें अमारा. पुण्य पण ठ
 पड्यो ॥ २९ ॥ ॥ बीजा खंमने विपे ए रीतें ठही ढाल कही ते सांनलतां थकां श्रीविनयविजय

दरिसण दीतुं ताम ॥ प्रभु० ॥ २७ ॥ जाणुं देवि चक्रसरी जी, तुमें आणया अम
 पास ॥ जिणहर वार उघाडतां जी, फलजो सहुनी आस ॥ प्रभु० ॥ २८ ॥ पूज्य
 पथारो देहरे जी, जुहारो श्रीजगदीश ॥ ऊघड्यो ते वारणां जी, जाणुं विसवा
 वीश ॥ प्रभु० ॥ २९ ॥ बीजे खंमैं एणी परें जी, सुणतां ठही ढाल ॥ विनय कहे
 श्रोता घरे जी, होजो मंगलमाल ॥ प्रभु० ॥ ३० ॥ दोहा ॥ तव हरखें कुंवर भणे,
 धवल शोठने तेडि ॥ जइएँ देव जुहारया, आवो दुर्मति फेडि ॥ १ ॥ शोठ कहे
 जिनवर नमो, नवरा तुमें निचित ॥ विण उपराजे जेहनी, पोहोंचे मननी खंत ॥ २ ॥

जी उपाध्यायजी कहे ठे के श्रोताजनोना घरने विपे मंगलिकनी माला होजो ॥ ३० ॥ ए व्यक्तिक
 र सांनल्यो, तेवारें श्रीपालकुमार भवलशोठने तेडीने हूँ करी कहे ठे के हे शोठजी हे पिताजी तमें
 दुर्मति जे माहीमति तेने फेडीने महारी साथें आवो तो देव जुहारया जइयें ॥ १ ॥ ते सांनली शोठ क
 हेया लाग्यो के तमें निरंतर काम काज कला बिना नवरा वेठा ठो. वली विण उपराजे एटले उपलून
 कला बिना पोतानी मेजे लकी मलती जाय ठे, तमारा मननी खंत पूर्ण थाय ठे, माटे तमे नि

॥५६॥

भित्त जो, तेथी तमें सुखें श्रीजिनवरने (नमो के०) नमस्कार करो ॥ ३ ॥ ॥ अमने तो व्यापारना कामकाज करयामांथी जमयाने माटे एक घडी चार पण परवारी शकीयें तेम वनतुं नथी तेथी सिरामण, व्याजु थने जमण ए त्रणो एकज चार करीयें तैयें ॥ ३ ॥ ॥ हवे जेवारें श्रीपाल कुंवर तिहां जवाने माटे घोडा उपर स्वार थया, (ताम के०) ते वखत (तेजी के०) कोइ दिवस चावुक मारयो न पडे एवी जातिनो (तुखार के०) घोडो ते हर्प पामतो ठतो (हेपारव के०) हण हण्ट शब्द करे ठे. अर्थात् ते घोडो पोताना हणहण्ट शब्द करी कुंवरने सारां शकुन आपे ठे ॥ ४ ॥

अमने जमवानो नही, घडी एक परवार ॥ सीरामण वादू जिमण, करिएं एकज वार ॥ ३ ॥ हवे कुंवर जावा तिहां, जव थाए असवार ॥ हरख्यो हेपारव करे, तेजी ताम तुखार ॥ ४ ॥ साथ लेइ जिणदासने, अवल अवर परवार ॥ अनुक्रमें आव्या कुंवर, रूपनदेव दरवार ॥ ५ ॥ एकेको आवो जई, सहु गंगारा पास ॥ कुंवर पठी पधारशे, इम बोले जिनदास ॥ ६ ॥ जिम निरणय करि जाणिएं, वार उघाडणहार ॥ गंगारे आव्या जइ, सहुको करे छुहार ॥ ७ ॥ हवे कुंवर करी धोतियां, मुख बांधी मुखकोश ॥ जिणहरमांहि संचरे, मन आपी

पठी धयलशेठने तिहांज मूकी जिनदास शेठने सायें लइ तथा (अवर के०) बीजो पणजे (अवल के०) सुंदर परिवार तेषें करी सहित कुंवर तिहांथी चाव्या, ते अनुक्रमे श्रीरूपनदेव स्वामीना दरवार पासें आव्या ॥ ५ ॥ ॥ तिहां जिनदास शेठ एम बोव्या के प्रथम सर्वे श्रीसंघ मांदेलो एकेको पुरुष थइने प्रभुना गंगारा पासें जइ थावो अने श्रीपाल कुमार पठी पधारशे ॥ ६ ॥ ॥ जे यकी वारणां ना उपाडनार पुरुषने निश्चें करी जाणी लहियें एहुं सांजली सर्वे कोइ गंगारा पासें जइ जइने प्रभुने खुहार करता आव्या ॥ ७ ॥ ॥ हवे श्रीपाल कुमार पण छुड भोतीयां करी पहेरीने मुखें मुखकोश

घांभी मनमां क्षयंत थको संतोप आणीने श्रीजिनेश्वरना घरने विने संचलो ॥ ७ ॥ ॥ तिहां श्रीपा लकुंवरें पोतानी नजरें गंजारी देखतां थकांज तरत गंजाराणां वेहु वारणां वेहु पट्यां, तेचारे देवो में कुसुमनी वृष्टि करी, थने तेचखतें जयजयकार शब्द थयो ॥ १ ॥ ॥ राजाने पण तुरत वधाम एणी गड, के हे मद्दाराज ! आजनो वियस तो सफल सुविद्वाण कायो, केवीयें जे वर दीथो दूतो ते इहां आब्यो, ते तेजें करीने तो जेयो फजामल करतो सूर्य होय नहि ! ते समान देखाय ने ॥ २ ॥

संतोप ॥ ७ ॥ ढाल सातमी ॥ राग मल्हार ॥ वे वे मुनिवर विहरण पांगर्यां जी ॥ ए देशी ॥ कुंअर गजारी नजरें देखतां जी, वेहु ऊघडीआं वार रे ॥ देव कुसुम वरये तिहां जी, दुवा जयजयकार रे ॥ कुंअर ॥ २ ॥ रायने गड तुरत वधामणी जी, आज सफल सुविद्वाण रे ॥ देवि दियो वर इहां आवियो जी, तेजें फजाम ल जाण रे ॥ कुं ॥ १ ॥ सोवन नूपण लाख वधामणी जी, देइ पंचांग पसाय रे ॥ सकल सजन जन परवखो जी, देहरे आवे नराय रे ॥ कुं ॥ ३ ॥ दीवो कुं अर जिन पूजतो जी, केसर कुसुम घनसार रे ॥ चेत्यवंदन चित उल्लसे जी, स्तवन कहे इम सार रे ॥ कुं ॥ ४ ॥ दीवो नंदन नाजिनरिंदनो जी, देवनो देव द

वधामणीयाने सोनानां आचूण तथा लाख पसाय करी वधामणीना पंचांग पसाय देइने सर्व सज्जनजनना पश्चारे परवखो थको (नराय के०) मनुष्योनो राजा देहरे आव्यो ॥ ३ ॥ ॥ तिहां केसर, फूल थने घनसार जे वरास, तेणेकरी श्रीजिनेश्वरने पूजतो एवा कुंवरने राजायें दीवो, कुमरें पण पूजा करी रह्या पठी चितने उल्लासें करी चेत्यवंदन कलुं, एमज बली (सार के०) प्रधान घणां श्रेष्ठ एवां स्तवनो कल्यां ॥ ४ ॥ ॥ तिहां कुंवर प्रभुनी स्तुति आनी रीतें करे ने,

के हे नानिराजाना पुत्र श्रीशृपन् देवजी, हे देवना देव, हे दयाल, मैं तमोंनै दीठा, तेथी आज
में महोटा गुणनो उदय लह्यो, अने महारां जे पाप हतां, ते तो सर्व पातालमां पेशी गयां ॥ ५ ॥
एवी रीतें देव पूजीने बाहेरला रंग मंमपमांहे जेवारें श्रीपाल कुमर आब्या, तेवारे राजा पण सर्व
सज्जन जनना परिवारें परवखो थको ठे, तेने हाथने प्रणाम करीने सर्व वेसता हवा ॥ ६ ॥
पवी राजा, कुंवरनी समस्त प्रकारें स्तुति करीने कहेवा लाग्यो के, श्रीजिन घरना वारणां उवा
डतां तमें अचरिज जेवी वात करी, तेथी तमें कोइ देवस्वरूपी देखाउ लो, माटे कृपा करीने आपणा

याल रे ॥ आज महोदय में लह्यो जी, पाप गयां पायाल रे ॥ कुं० ॥ ५ ॥ देव पू-
जीने कुंअर आविया जी, रंगमंमपमांदि जाम रे ॥ राय सजन जनें परवखा जी,
वेठा करिय प्रणाम रे ॥ कुं० ॥ ६ ॥ जिनहर वार उघाडतां जी, अचरिज कीधी
तुमें वात रे ॥ देवस्वरूपी दीसो आपणां जी, वंश प्रकाशो कुल जात रे ॥ कुं० ॥
॥ ७ ॥ न कहे उत्तम नाम ते आपणुं जी, नवि करे आप वखाण रे ॥ उत्तर न दी
धो तेणे रायने जी, कुंअर सयल गुण जाण रे ॥ कुं० ॥ ८ ॥ देखो अचंचो इणे

वंश, कुल, जाति ए सर्वनो प्रकाश करो ॥ ७ ॥ ॥ एवी राजायें प्रार्थना करी परंतु उत्तम पुरुष पोतें
पोताने मुखें पोतानुं नाम मात्र पण कहे नही, अने पोतानां वखाण पण करे नही, एवा सर्व
गुणनो जाण श्रीपाल ठे, माटे तेणे राजाने कांइ पण उत्तर दीधो नही ॥ यतः ॥ परप्रणीता हि
गुणा यशस्कराः, स्वयं प्रणीता न चवंति कीर्तये ॥ न सौख्यसौजाग्यकरा चवंति ते, स्वयं गृहीतो
युवतीकुचाग्रिय ॥ १ ॥ इति ॥ ८ ॥ ॥ (देखो के०) जुंउ एवा अवसरने त्रिपे एक अचंचो देख्यो ते
कहे ठे. (गपणे के०) आकाशें उद्योत थयो, तेवारे कंजु मुल करी सर्व जोया लाग्या के, आ ते

कया प्रफारनी ज्योति मगट थइ ते ? ॥ ९ ॥ ॥ एवामां घणा वेनो जेमनी सायें जे, एवा निद्या चारण मुनि आकाशयी नीजें नतरता तिद्दां आय्या, तेमणें प्रथम तो गंनारा आगल जइ श्री जिननें चर्दीने श्रीजगपयना नाथने थुणा, पटले साया ॥ १० ॥ ॥ पत्नी देवीयें प्रधान सिंहासन रथुं, ते सिंहासन उपर मुनिराज आपी वेठा, तिद्दां नविक जीयना श्रयण जे कान, तेने मुखनी देवतारी एवी देवना मधुरध्वनियें पटले मीठा शब्दें करी वेठा लाया ॥ ११ ॥ ॥ द्ये मुनिराज, तिद्दां देवना मांये नगपदना मदात्मनुं वर्णन करता थका कदे ते के, जो जो नथ्यो ! हे मदानु

अवसरें जी, दुट गयले उद्योत रे ॥ कुंचे यदनें जोए तव सदु जी, ए कुण प्रगटी ज्योत रे ॥ कुं० ॥ ९ ॥ विद्याचारण मुनि आविया जी, देव घणा तस साय रे ॥ जइ गंजारें जिन वोदिया जी, थुणा श्रीजगनाथ रे ॥ कुं० ॥ १० ॥ देवरचित व र आसने जी, वेठा तिद्दां मुनिराय रे ॥ दीए मधुरध्वनि देवना जी, नविकश्रव ण मुखदाय रे ॥ कुं० ॥ ११ ॥ नव पद मदिमा तिद्दां वरणवे जी, सेवो नविक सिंदधक रे ॥ इह भव परभव लाहिणं एहथी जी, लीला जहेर अथक रे ॥ कुं० ॥ १२ ॥

जायो ! तमे जेथकी आ नव थने परजवने विने अथाग एठले पार विनानी जेनो याग नही एवी लीलानी जहेर (लाहियें के०) पामीयें, एवा श्रीसिंदधक नगयानने सेचो. इहां श्रीथस्थितादिक नगपदना समुदायने सिंदधक कदीयें, जे माटे श्रीजिनेश्वरें कहेला वेगतत्य, गुरुतत्य थने धर्म तत्य ए त्रणे तत्य आराधना योग्य जे, ते त्रणे तत्य ए नवपदने विपेज जे, तेमां एक श्रीथस्थित थने बीजा सिंद नगयान ए वे पद वेगतत्य रूप जाणवा, तथा एक आचार्य, बीजा उपाध्याय थने बीजा साधु, ए त्रण पद गुरुतत्य रूप जाणवां, तथा एक दर्शन, बीजुं ज्ञान, बीजुं चारित्र

अने पोर्ण तप, ए पार पद धर्मतप हय जाणतां. एम ए द्रम तनना उर नेर नर पया. ते दिव नयपदने तपे परम नक्तिमें करी व्यागभो ॥ १२ ॥ ॥ ए करी द न नने रंजोण सों उम सारी जाय, अने पगले पगले रसाल रुदि पाभे, ए नरपदने व्यागभो पहा जेम जगममंनि श्री पाजकुंजर गुण पाया, तेम तमें पण पामो ॥ १३ ॥ ॥ ते सोनजी गरी पयंसनां लोक तिहां प्रेमपूजक पूजना लाग्या के, ते महाराज ! ते श्रीपाल कुंजर कोण पयो ? तेनुं चरित्र कही रंज लावो. तेवारे मुनिगजें पण ते श्रीपाल कुंजरुं रसाल चरित्र, त्यां (पुरयी के०) प्रथमयी मांमी

हुय दोहग सवि उपशमे जी, पग पग पामे रुदि रसाल रे ॥ ए नव पद आरापतां जी, जिम जग कुंछर श्रीपाल रे ॥ कुं० ॥ १३ ॥ प्रेमं सयल पूठे पर पदा जी, ते कोण कुंछर श्रीपाल रे ॥ मुनिवर तव धुरयी कहे जी, तेदनुं चरित्र रसाल रे ॥ कुं० ॥ १४ ॥ ते तुम पुणें इहां आवियो जी, उघड्यां चैत्य ड्वार रे ॥ ॥ तेद सुणीने नृप हरखियो जी, हरख्यो सवि पखार रे ॥ कुं० ॥ १५ ॥ इम क दीने मुनिवर उतपत्या जी, गयणमारग ते जाय रे ॥ ऊजा अइ जंवे सुखें जी, वंदे सद्गु तस पाय रे ॥ कुं० ॥ १६ ॥ ढाल सुणी इम सातमी जी, खंन बीजानी ए

ने देसासरमां गंजाराता कमाड आवी उघाड्यां, तिहां सुधी कही संनडाव्युं ॥ १४ ॥ ॥ ते श्रीपाल तमारा पुणें करी इहां आव्यो, जेना देसवायी चैत्यना द्वार उघड्यां, ए कया सांचलीने राजा पणो इरंगंत पयो, तथा सर्वे पखार पण हूपे पाम्यो ॥ १५ ॥ ॥ एवी रीतें श्रीपालनो संघंय करी. तिहांथी मुनिवर व्याकाश मार्गे (उतपत्या के०) जता ह्या, तेमना पगने सर्वे लोक मना पडते भंवे मुनें करी बोदया लाग्या ॥ १६ ॥ ॥ एम बीजा खंमनी ए सातमी ढाल रंज

લીને દે જ્યો ! તમે સર્વે ઝગમગુણોતા પર રૂપ પ્યા જે શ્રીસિદ્ધચક્ર નગવાન જે, તેની નક્તિ કરો.
 ૧મ શ્રીવિનયવિજય ગપાઆયજી કહે છે ॥ ૧૭ ॥ ॥ દ્વે શ્રીજિનધરની ચાંદિર મુલમંમપને નિપે
 સદુ કોઈ આની વેગા જે, તિહાં કુંવરને નિરસીને રાજાનું દેયું દર્પિત થાય જે ॥ ૧ ॥ ॥ રાજા કહે જે
 કે, કટપતરુ સમાન પ્યા શ્રીરૂપનેથર પટલે આદિતાય નગવાન તેને ધન્ય જે, ગલી ચક્રેશ્વરી વેળેને પણ
 ધન્ય જે, કે જેમના પસાયથી મહારાં મનોવાંઝિત તતલેવિ પટલે તરત મલીચૂલ થયાં ॥ ૨ ॥ ॥ ૧મ
 ચિંત્તની શ્રીપાલ કુંવરને તિલક યધાવી, શ્રીફલ તંબોલ આપી, સર્વે સજ્જનોની સામેં પ્રેમેં કરી રાજા

દૂરે ॥ વિનય કહે સિદ્ધચક્રની જી, નક્તિ કરો ગુણ મેદૂરે ॥ કું ૦ ॥ ૨૭ ॥ દોદા ॥

વેગા જિનહર વારણે, મુલ મંમપ સદુ કોય ॥ કુંવર નિરસી રાયનું, દેહું દરપિત
 દોય ॥ ૨ ॥ ધન રિસદેસર કટપતરુ, ધન ચક્રેસરિ દેવિ ॥ જાસ પસાય મુજ ફ
 લ્યાં, મનચંઝિત તતલેવિ ॥ ૭ ॥ તિલક વધાવી કુંવરને, દેહ શ્રીફલ પાન ॥ સ
 જ્ઞાન સાલેં પ્રેમેં કરી, દીધું કન્યાદાન ॥ ૩ ॥ શ્રીફલ ફોફલ સપણે, દેહ ઘણાં
 તંબોલ ॥ તિલક કરીને ઝાંટણાં, કીધાં કેસર ઘોલ ॥ ૪ ॥ નિજ મેરે કુંવર ગયા,
 મંદિર પોદોતા રાય ॥ વેદૂ તામે વિવાદના, ઘણા મદોલસય થાય ॥ ૫ ॥ વડી વમારણ
 દે વડી, પાપડ ઘણા વણાય ॥ કેલવિં પકવાન વદુ, મંગલ ધવલ ગવાય ॥ ૬ ॥

યેં કન્યાદાન વીધું ॥ ૩ ॥ ॥ તથા સપણ જે સજ્જાન જનો તેમને પણ શ્રીફલ જે નાલિયેર થયે
 ફોફલ પટલે સોપારી તથા ઘણાં (તંબોલ કે ૦) પાન વેહ, તિલક કરી કેસર ઘોલીને ઝાંટણાં કીધાં ॥ ૪ ॥
 દ્વે કુમર પોતાને (મેરે કે ૦) નંદુમાં ગયા, થયે રાજા પોતાને મંદિરે પોદોતા, તિહાં વલે પદ્મમાં
 પોત પોતાને સ્થાનકેં વિવાહ સંવંધિ ઘણા મદોલસય થાય જે ॥ ૫ ॥ ॥ (વડીવમારણ કે ૦) મદો
 ટી વમારણ પટલે સવાસણ જે જે, તે વડીયો દે જે, પટલે આપે જે, ઘણા પાપડ વણાય જે, (વદુ કે ૦)

પણા પ્રસાદથી પક્ષપાત નેનું (દેવપિયે કે.૦) કેનરનીને કરું છે, મંનરિજના પદ્મનુ પોત્ત મીત
 મમમ છે ॥ ૬ ॥ ॥ દરનીનોરો યારળે રંગ થકા નર નર મમમ મીરે છે, નને તરિયા તોતો છે,
 તે મણિ બને માણિવય જહે છે, તથા મોતાર તોરો નર નવા ઘાટ વહે છે ॥ ૭ ॥ ॥ હો રાગ
 એ માંજલો મંદાધ્યો છે, ને કહેવો છે? તોરે પ્રથમતો ને મંદપત્તી મંદૂન મળિયો તડાત દસ મોના
 તા ખંત જતા કીયા છે, ને મળિત્તમવજ દેસાય છે, દસ થને કરી ને મંદપ રિમતિત છે, તલી ને
 ખંતવતોને વિને મળિત્તની પુતલીયો થતાવી છે, ને જાણિયે નાટારંગજ કરતી હોય નહીં! પરી મુલ
 મુદારો રહી થકી શોએ છે ॥ ૮ ॥ ॥ તથા ને મંદપની ચારે દિગાંડના ચારણાંડને વિને નીજા રત

વાપા સીવે તવ નવા, દરની વેગા વાર ॥ જડિયા મણિ માણિક જહે, ઘાટ વહે
 સોતાર ॥ ૭ ॥ રાય મંદાવ્યો માંજલો, સોવન મણિમય થંન ॥ થંન થંન મણિપૂ
 તલી, કરતી નાટારંજ ॥ ૮ ॥ તોરણ ચિદુંદિશિ વારણે, નીલરયણમય પાન ॥ કુંમે
 મોતી કુંમલાં, જાણે સરગ વિમાન ॥ ૯ ॥ પંચવરણને ચંડુવે, દીપે મોતીદામ ॥

મય પાતો તેણે કરી શોનિત દવાં થોરણો થાંધ્યાં છે, તે તોરણોમાં વલી મોતીડના કુંમલાં કુંડી રહ્યાં
 છે તેથી લટફતાં દેસાય છે, તે જાણીયે સર્ગના વિમાનજ લટફતાં હોય નહીં! દવાં થકાં શોએ છે,
 થપવા ને તોરણો નીજાં પાનાતો છે, તે વિમાન જેવાં જ છે, થને વિમાનોમાં મોતીડના કુંમલાં કુંડી
 રહેજો હોય ને, માટે ને તોરણો પણ વિમાન સદૃશ શોનતાં થકાં દેસાય છે ॥ ૯ ॥ ॥ વડી ને મં
 દપણે પાંચવર્ણતા પંડુગ થાંધ્યા છે, તે ચંડુવાને વિને મોતીડની (દામ કે.૦) માજાંડ થાંધેની
 છે, ને કેવી રીતે છે? તિહા કવીશ્વર કહે છે, કે હું દમ માનું હું, ને ચારાગમાં રહેજા તારાડના મંદ
 ને આવીને રહેજા વિધાત કીખો હોય નહીં? દવા ને માજાંડનાં મોતીડ રેદીવ્યમાન થકાં શોએ છે.

॥ ૧૦ ॥ ॥ તથા યલ્લી રાજાચે ચોરી ચંપાની છે, તે કહેલી છે? તોકે ચારે વાજુચે મણિરત્ને જડાવ
 પગા સોનાના (કુંન કે) પટ તેણે કરી ચિતરેલી છે, તે ઘડાડને યલ્લી અર્પત ફટરી છટાને ઠાંચી સરસ પગી
 ફૂલોની માલાડ પહેરાવેલી છે, તે (સવલકે) પણી પગી જે (સુરતકે) મુર્ગચ તેણે કરી મહ્કી રહી છે ॥ ૧૧ ॥
 હવે શ્રીપાલ નુંગર વિધિ પૂર્વક સ્નાન મઝન કરે, તે કરીને પગી સર્વ પ્રકારના આચૂપણઆદિક
 શણગાર પહેરે, તે પહેરીને પગી હાલાટે તિલકની શોના ખરતા દયા ॥ ૧ ॥ ॥ યલ્લી શ્રીપાલ
 નુંગરના શિર પટલે મલ્લકને વિષે યુણવાલો શૂંપ વાંચ્યો છે, તે મણિ, માણિક અને મોતીયે કરી

માનું તારામંમળે, આવિ કિયો વિચારામ ॥ ૨૦ ॥ ચોરી ચિદું પલે ચીતરી, સોવન
 માણિક કુંચ ॥ ફૂલ માલ અતિ ફટરી, મહ્કે સવલ સુરંચ ॥ ૨૨ ॥ ઢાલ આવ
 મી ॥ રાગ સંનાયતી ॥ કરડો તિહાં કોટવાલ ॥ એ દેશી ॥ હવે શ્રીપાલકુમાર,
 વિધિપૂર્વક મઝન કરે જી ॥ પહેરે સવિ શણગાર, તિલક નિલાંડે શોના ધરે જી
 ॥ ૨ ॥ શિર ચૂણાલો શૂંપ, મણિ માણિક મોતિ જડયો જી ॥ હસે હીરાને તેજ,
 જાણે હું નૃપ શિર ચડયો જી ॥ ૩ ॥ કાને કુંમલ દોય, હાર હવે સોદે નવલલા
 જી ॥ જડયાં કંદોરે રતન, ચાંદે વાજુચંધ વેરલા જી ॥ ૩ ॥ સોવન વાંટી વેઠ,

જડ્યો છે, તેમાં જે હીરા જડેલા છે તેના તેજે કરો તે શૂંપ હસે છે, અર્થાત્ જાણીયે હસતોજ હોય
 નહી? પત્નો વેલાય છે. તિહાં કવિ ઝલેદ્વા કરે છે કે, તે શૂંપ પડું જાણે છે જે હું (નૃપ કે) રાજાના
 પણ શિર ઉપર ચડ્યો હું માટે સર્વ અલંકારમાં વત્તમ હું, અથવા રાજાડ કરતાં પણ હું મહોટો હું
 પત્નો મર્ગ આણીનેજ જાણિયે હસે છે કે શું! ॥ ૨ ॥ ॥ યલ્લી વે કાનને વિષે વે કુંમલ પહેલાં છે, હયાને
 વિષે નવલલા હાર શોની રહ્યા છે, કેડને વિષે રત્ને જડાવ કંદોરો વાંચ્યો છે, છુજાડને વિષે વાજુ
 ચંધ વહેરલા વાંચ્યા છે ॥ ૩ ॥ ॥ વે હાયની વહે આંશુલિયે સોનાની વાંટીડ તથા વેઠ શોની રહ્યા

જે, તથા મન તો ધુણાવીને મલને આવી છે, જાની નિયોગ ત્વચ્છવસ્તી દિગ્ગંજ મહાદેવ ત્વચ્છવસ્તી રંગ
વાની દેશમાં છે. એવા દેરીયામાં ને વરને સોડેને નિહાં ત્રણ સારીની સત્તર મહેરે સમી છે ॥ ૩૫ ॥ ત્વચ્છવસ્તી
ત્વચ્છવસ્તી શ્રીફલ પાન ત્વચ્છવસ્તી જેવાંને ત્વચ્છવસ્તી શ્રીફલ, વેસાંને ત્વચ્છવસ્તી શ્રીફલ (ચીતાર કે ૦) મોનાને
પરત્રાસ એવા સાથેની તેની સાથે (પરત્રાસ કે ૦) ત્વચ્છવસ્તી શ્રીફલ ॥ ૩ ॥ રોત, નગારી, નિયાન,
સયા ત્વચ્છવસ્તી શ્રીફલ પાન ત્વચ્છવસ્તી જેવાંને ત્વચ્છવસ્તી શ્રીફલ (મેચવદ કે ૦) રોત્રાસ ત્વચ્છવસ્તી શ્રીફલ
જે છે. તે રચના વેગી થકી મંગલિકતા મીતો ગાય છે ॥ ૬ ॥ (સાર કે ૦) કેમલ મોનેરીનો સા

રુચા ધ્યાંગુલિપ્ સોદિપ્ જી ॥ મુલ તંબોલ સુરંગ, નર નારી મન મોદિપ્ જી ॥
૥૫ ॥ તર પરી શ્રીફલ પાન, વરપોડે જવ સંચલા જી ॥ સાંચેલાં શ્રીફલ, સદ્સ
મમે તવ પરચલા જી ॥ ૫ ॥ વાંચે ઢોલ નિશાન, સરણાઈ મંગલ ઘણી જી ॥
રુચ વેગી સય વદ, માઈ મંગલ જાનણી જી ॥ ૬ ॥ સાવ સોનેરી સાજ, હ્યવ
ર હીસે નાચતા જી ॥ શિર સિંદૂર સોદંત, દીસે મયગલ માચતા જી ॥ ૭ ॥
ચદુટે ચદુટે લોક, જુવે મહોત્સવ નવ નવે જી ॥ ઇમ મોદોટે મંજાણ, મોદન આઘ્યા
માંગે જી ॥ ૭ ॥ પોંસી આઘ્યા માંદિ, સાસું કલટ ઘણે જી ॥ આણી ચોરીમાંદિ,

જ નાલ્યો તે જેમની ડપર એવા (હ્યવર કે ૦) શ્રેષ્ઠ ઘોડાંડ નાચતા થકા ધ્યાનંદમાં મગ્ર થયા થકા હીમિ
પરોણે હણાણાટ કરે છે, વગી જેમના (નિર કે ૦) મલકને વિષે સિંદૂર શોભે છે, એવા (મયગલ કે ૦)
ધાણી ૧ ॥ (માપતા કે ૦) મલપતા થકા (દીસે કે ૦) દેખાય છે ॥ ૩ ॥ નિહાં ચદુટા ચદુટા
તે વિષે લોક તર નવે મહોત્સવે થકી જુવે છે. પર્વી મીતે મહોટે મંજાણે કરી (માંદિન કે ૦)
લીપા ૧ ૬ ૫ ૪, મોદનમાં વિષે જ્યારી પોલોને ॥ ૭ ॥ ॥ નમને માંજુવે મળા કલટ સત્તર પોંસી

ने मांदि आणो नली कन्याने पण चोरी मांदि आणी, तेगारें तेना मनमां पण परणवानो दुर्प घणो
 ने ॥ ए ॥ ॥ पठी (कर मेलावो के०) हाथ मेलावो कीधो ते नखत ब्राह्मण वेदपाठ जणे ठे, नली
 वेद पढ़ नाजानी (सोद्व के०) सुवासण स्त्रीयो आप आपनां तरफनां गीत गाय ठे ॥ १० ॥ ॥ पठी
 अग्निनी सायें करी चारे मंगल वत्तवीने नरकन्याने फेरा फेरव्या, ते नखतें राजायें घणा प्रकारनां
 दान दीयां ॥ यतः ॥ दानद वेला कजला, जग विरला को दोय ॥ जलदूर जल देया समे, दयाम
 वदनपर जोय ॥ १ ॥ दानं महिमनिदानं, कुशलनिदानं कलंककरिसिंहः ॥ श्रीकलंककंडवृतं,

दुर्प घणो कन्यातणे जी ॥ ए ॥ कर मेलावो कीध, वेद पाठ वांचण जणे जी ॥
 सोद्व गाए गीत, विदु पयें आप आपणे जी ॥ २० ॥ करी अग्निनी साख, मं
 गल चारे वरतीयां जी ॥ फेरा फस्तां ताम, दान नरिंदें वदु दीयां जी ॥ २२ ॥
 केजवीठ कंसार, सरस सुगंधो मदमदे जी ॥ कयल ठवे सुखमांदि, मांढो मांदि
 मन गद गदे जी ॥ २१ ॥ मदनमंजूपा नारि, प्रेमें परणी इणी परें जी ॥ विदुं
 नारीशुं भोग, सुख विलसे सुसराधरें जी ॥ २३ ॥ कपजदेव प्रासाद, उठव

सिद्धियभूतंगमे दूतः ॥ २ ॥ इति ॥ ११ ॥ ॥ पठी सरस सुगंधें करी मदमदाट करी रह्यो ठे
 एवो कंसार केजव्यो ठे, एटले वनाव्यो ठे, तेना (कयल के०) कोळिया तेने दुर्प सहित स्त्री ने नस्तार
 वेदु जण मली मांढोमांदि मनना गदगदाटें करी एकेकना सुखमां मूके ठे ॥ २२ ॥ ॥ एरीतें
 मदनमंजूपा स्त्रीने प्रेमें करी परण्या, हवे श्रीपालकुंथर ससराने धरे रह्या थका वेदु स्त्रीयोनी सायें
 सुखने (विलसे के०) जोगवे ठे ॥ २३ ॥ ॥ इहां कुंवर, श्रीकपज देवजीना प्रासादने विपे महोदय
 आनंदें करी नित्य प्रत्यें उत्सव सहित पूजा करे ठे, तथा घणां गीत गान करे ठे, वदु दान आ

पूजो ज्यो निल गण्डे (निज के०) दृश्य पावरे जे ॥ १४ ॥ स रानी नेर मंलिने गायको नेपावे
 मुरगा सायामहय गायविजानी जनी गारहीने धीविदपकलीनी दमन ललीनी पूजा करे
 जे ॥ १५ ॥ ॥ याउ विजय पथित गायारीतो पटल नर्पाहीने एतने रत्नगरीने पणो मनोदो ज्य
 ॥ १६ ॥ सहेल्य कर्यो, एली रीने कुन्वर पोनालो मनुष्य लभतार सक्त करे जे, ज्यो लक्ष्मी ना
 म्यालो तासो लथि जे ॥ १६ ॥ ॥ एक दिवमें जिनेभरता रेहेगामादे कुन्वर ज्यो राजा, ए येदु
 अण सायें मजी वेज जे, ज्यो (मगरनि के०) मन्ती ममतायें श्रीजिनेभरनी आगल जन्म

पूजा नित करे जी ॥ गीत गान बहु दान, वित्त पणुं तिहां वाचरे जी ॥ १४ ॥ जे
 प्रगारें गुप्तवास, आंखिल गुली आदरे जी ॥ सिद्धकनी सार, लाखीणी पूजा
 करे जी ॥ १५ ॥ वरतावी अमार, अछाई महोत्सव घणो जी ॥ सफल करे अय
 तार, लाहो लीए लखमी तणो जी ॥ १६ ॥ एक दिन जिनहरमांदि, कुंअर राय
 वेग मली जी ॥ नृत्य करावे सार, जिनवर आगल मन रली जी ॥ १७ ॥
 इणे अवसर कोटयाल, आवी अरज करे इसी जी ॥ दाणचोरीएं चोर, पकड्यो
 तस आझा किसी जी ॥ १८ ॥ बलि नांगी तुम आण, बल बहुलुं इणें आदखुं
 जी ॥ अमें देखाइया हाथ, तव मोहोडुं जांखुं कखुं जी ॥ १९ ॥ राजा बोले ताम,

नुप करावे जे ॥ १७ ॥ ॥ ए श्रवसरें कोटयाल आवीने राजाने एवा प्रकारनी श्राज करवा
 लाग्यो केहे महाराज ! दाण चोरीयें चोर धयेजो एटले दाण चोरीनो करनार चोर अमें पकड्यो जे,
 ओने याप केहेता प्रकारनी शिक्षा करवा हुकुम करे जो ? ते कह्यो ॥ १८ ॥ ॥ बली तमारी
 गायना सीधी ते पण एणे नोनी नाखी, तथा अमारी साहसुं पणुं धन आदगुं, परंतु अमें नेवारें
 खरेलपण हाथ देगान्यार, तेचारें तेले पोसानुं मण्य पणोयें कर्ने ॥ १९ ॥ ॥ ते सानिनी राजा घोडो के

एने चोरनो वंदन आपो, ते वार कुअर कोअर तो पोतानी नजर आगज कांड स
रीयें? ॥ २० ॥ ॥ बली जे चोर होय तेने प्रथम तो पोतानी नजर आगज कांड स
परीक्षा करीयें, अने पत्नी जे कांड तेने वंदन केयो घटे, ते आपीयें, शा माटे जे सवें माणस कांड स
रखीं न होय " सहुने होयें सारिखुं जी " एहुं पावांतर पण ते ॥ २१ ॥ ॥ पत्नी जेवारें राजानी
दखूरमां तेने लई आख्या, तेवारें ए धवलदोव ते, एहुं जाणीने कुअर राजाने कहेतो हयो के, मद्दा
राज ! आ चोर तो तमें घणो नलो आण्यो? ॥ २२ ॥ ॥ ए तो मद्दारा पिता समान ते. हुं एनी

दंद चोरनो दीजीएं जी ॥ जिणदरमां ए वात, कहे कुअर किम कीजीएं जी ॥ २० ॥
नजरें करी दजूर, पहेलां कीजें पारखुं जी ॥ पवें देखें दंद, सहुए न होयें सारिखुं म
जी ॥ २१ ॥ आण्यो जिसें दजूर, धवल दोव तव जाणियो जी ॥ कहे कुअर म
दाराज, चोर नलो तुमें आणियो जी ॥ २२ ॥ ए मुज पिता समान, हुं ए साथें
आवियो जी ॥ कोटिघज सिरदार, वादण इहां घणां लावियो जी ॥ २३ ॥ जो
डावी तस बंध, तेडी पासें बेसाडियो जी ॥ गुनद करावी माफ, रायने पाय लगा
डियो जी ॥ २४ ॥ राय कहे अपराध, एहनो परमेसर सह्यो जी ॥ अजरामर थ

साथेंज इहां आब्यो हुं, बली ए तो कांड सामान्य माणस नथी, परंतु कोटिघजो जे ते तेनो पण
ए सिरदार ते, अने इहां तमारा वंदरमांदे घणां वादण लई आब्यो ते ॥ २३ ॥ ॥ एम कही
तेनां बंधन नोडाची, वेठने तेडी पोतानी पासें बेसाड्यो, अने तेनो गुनो माफ करावी राजाने पगे
लगाड्यो ॥ २४ ॥ ॥ राजायें कलुं के, एनो अपराध तो परमेवरें सहन कखो, एटजे माफ कखो,
एतो ह्ये अजरामर थयो जाण्यो, कारण के जे तुमें (वादेमह्यो के०) हाथे जाब्यो ते अजर

अमर थयो, एमां कांइ नयाइ नथी ॥ २५ ॥ ॥ ह्ये एक द्विसं धवलशेठ आवीने श्री
पालगुमरने एम विनये ठे, के दे सामी वाहणनी वस्तु सर्वे वेचीने फरी नयां करीयाणां लइने
तेणे फरी वाहण (पूखां के०) नखां ॥ २६ ॥ ॥ माटे तमें अमनें आ ठेकाणें जेयी रीतें कुशलें
लेमें लाव्या ठो, तेयी रीतें फरी पाठा अमारें देश पोहोचाडो, तो प्राणी सर्व सुख पामे ॥ २७ ॥
ते सांनली कुमरें पण पोताने देश जवानो जाव ससराने जणाव्यो, तेवारें राजाना चित्तने विषे घ

यो एह, जेह तुमें बांहे ग्रह्यो जी ॥ २५ ॥ एकदिन आवी शेठ, कुंवरने इम वीन
वे जी ॥ वेची वाहणनी वस्तु, पूखां करियाणे नवे जी ॥ २६ ॥ तुमें अमने इण
ठाम, कुशल खेमें जिम आणिया जी ॥ तिम पहेचाडो देश, तो सुख पामे प्रा
णिया जी ॥ २७ ॥ कुंअरें जणाव्यो जाव, निज देशें जावा तणो जी ॥ तव नपने
चितमांहि, असंतोप ऊपनो घणो जी ॥ २८ ॥ माग्यां नपण जेह, ते ऊपर मम
ता किसी जी ॥ परदेशीगुं प्रीत, दुखदायी होये इसी जी ॥ २९ ॥ सासु सुसरो
दोय, कर जोडी आदर घणे जी ॥ आंसु पडते धार, कुंअरने इणि परें नणे जी
॥ ३० ॥ मदनमंजूपा एह, अम उत्सर्गें उठरी जी ॥ जन्मथकी सुखमांहि, आज

णो असंतोप उपन्यो ॥ २८ ॥ ॥ तथापि यली विचाखुं जे मागी लावेला आनुपणो होय तेनी उप
र फोकट ममता शी करवी? ए ममता तो दुःखदायी जाणवी, तेम जे परवेशीनी साथें प्रीति करवी
तेपण एवीज दुःखदायी होय ॥ २९ ॥ ॥ एम निर्धारी सासु अने ससरो वेदु जण वे दाथ जो
डी, पणा आदरें फरी, आंलमांथी आंसुनी धारा पडते थके, कुंअर प्रत्ये एनी रीतें (नणे के०)
फडेतो दुर्ग ॥ ३० ॥ ॥ के दे राजन्! ए मदनमंजूपा नामे पुत्री ते अमारा खोलामां ऊठरी ठे.

॥ २१ ॥
 ॥ २२ ॥
 ॥ २३ ॥
 ॥ २४ ॥
 ॥ २५ ॥
 ॥ २६ ॥
 ॥ २७ ॥
 ॥ २८ ॥
 ॥ २९ ॥
 ॥ ३० ॥
 ॥ ३१ ॥
 ॥ ३२ ॥
 ॥ ३३ ॥
 ॥ ३४ ॥
 ॥ ३५ ॥
 ॥ ३६ ॥
 ॥ ३७ ॥
 ॥ ३८ ॥
 ॥ ३९ ॥
 ॥ ४० ॥
 ॥ ४१ ॥
 ॥ ४२ ॥
 ॥ ४३ ॥
 ॥ ४४ ॥
 ॥ ४५ ॥
 ॥ ४६ ॥
 ॥ ४७ ॥
 ॥ ४८ ॥
 ॥ ४९ ॥
 ॥ ५० ॥
 ॥ ५१ ॥
 ॥ ५२ ॥
 ॥ ५३ ॥
 ॥ ५४ ॥
 ॥ ५५ ॥
 ॥ ५६ ॥
 ॥ ५७ ॥
 ॥ ५८ ॥
 ॥ ५९ ॥
 ॥ ६० ॥
 ॥ ६१ ॥
 ॥ ६२ ॥
 ॥ ६३ ॥
 ॥ ६४ ॥
 ॥ ६५ ॥
 ॥ ६६ ॥
 ॥ ६७ ॥
 ॥ ६८ ॥
 ॥ ६९ ॥
 ॥ ७० ॥
 ॥ ७१ ॥
 ॥ ७२ ॥
 ॥ ७३ ॥
 ॥ ७४ ॥
 ॥ ७५ ॥
 ॥ ७६ ॥
 ॥ ७७ ॥
 ॥ ७८ ॥
 ॥ ७९ ॥
 ॥ ८० ॥
 ॥ ८१ ॥
 ॥ ८२ ॥
 ॥ ८३ ॥
 ॥ ८४ ॥
 ॥ ८५ ॥
 ॥ ८६ ॥
 ॥ ८७ ॥
 ॥ ८८ ॥
 ॥ ८९ ॥
 ॥ ९० ॥
 ॥ ९१ ॥
 ॥ ९२ ॥
 ॥ ९३ ॥
 ॥ ९४ ॥
 ॥ ९५ ॥
 ॥ ९६ ॥
 ॥ ९७ ॥
 ॥ ९८ ॥
 ॥ ९९ ॥
 ॥ १०० ॥

श्रीजिनेश्वरजी पूजा तथा गुरुजी नक्ति करजो, पतिव्रता व्रत पालजो, बीजी वधारे शीख तमनें अमें शी
कही देखाडीयें? तमें एम गुनाचरण आचरीने अमारा कुजने अछुवाजो ॥ ३७ ॥ ॥ एवी रीतें
पुत्रीने शीखामण थापीने पठी राजायें रत्न, रुद्धि तथा बीजो पण घणो परिवार आपीने वाहण
जलां, मदनमंजूपा पुत्रीने योलाववाने माटे सर्व कोइ निसखां ॥ ३८ ॥ ॥ वंदरने कांते सर्व कु
हुंव थावी हंडां जरी नेटीने मल्यां, पठी ते पुत्रीनुं सुख वारं वार जोतां जोतां अने रोतां यकां
पावां वल्यां ॥ ३९ ॥ ॥ हवे श्रीपाल कुंअर वाहणनीमांहे पोतानी वे स्त्रीयो साथें वेग, ते सहु

जिनपूजा गुरुनक्ति, पतिव्रता व्रत पालजो जी ॥ श्री कहीएं तुम शीख,
इम अम कुल अछुवाजो जी ॥ ३७ ॥ रयण रुद्धि परिवार, देई नूपें वाहण
जस्यां जी ॥ मयणमंजूपा धूअ, योलावा सहु नीसखां जी ॥ ३८ ॥ कांते सयल
कुंदुव, हंडां जर नेटी मल्यां जी ॥ तस सुख वारोवार, जोतां ने रोतां पावां वल्यां
जी ॥ ३९ ॥ कुंअर वाहणमांहि, वेठां साथे दोइ वहु जी ॥ काम अने रति प्रीति,
मलियां एम जाणे सहु जी ॥ ४० ॥ बीजे खंनं एह, ढाल युणी इम आठमी जी ॥
विनय कहे सिद्धक, नक्ति करो सुरतरुसमी जी ॥ ४१ ॥ चोपाई ॥ खंन खंन

कोइ एमज जाणे ठे के था तो कामदेव अने तेनी रति तथा प्रीति ए वे स्त्रीयो तेज इहां थावी
एकवां मल्यां ठे, ए कवियें उत्प्रेक्षा करी ॥ ४० ॥ ॥ बीजा खंनने विवे ए आठमी ढाल एवी
रीतें स्तवी माटे जो नथ्यो! तमें (सुरतरु के०) कल्पवृक्ष समान मनोवांछितनी देवावाली एवी श्रीसि
द्धकजी महाराजनी नक्ति करो. एम श्रीविनयविजय उपाध्यायजी कहे ठे ॥ ४१ ॥ ॥ ए रा
सनी खंन खंन (मधुरते के०) मीठागयालो ठे, जेम (खंन के०) खंनना कटका कटकामांहे

मीमांसा गणी श्लोक, तेम ए गतना पण खंम मां मीमांसा गणी ते, अने श्री श्रीपालराजानुं
 मंगुणं चन्द्रि तो अर्पण रूप ते, ते जे प्रमाणे श्रीकीर्तिविजय उपाध्यायजीना मुखयी (लहो
 के०) सांनयो, (एम के०) एज प्रमाणे आ धीजो खंम, श्रीविनयविजय उपाध्यायजीयें कह्यो
 ॥ १ ॥ इति श्रीश्रीपालचरित्रे चालाकवोये द्वितीयखंडः समाप्तः ॥ २ ॥ ॥ ॥
 ॥ अथ तृतीयखंडः प्रारभ्यते ॥ ॥ श्रीसिद्धचक्र जगन्नाथना गुण धणा ते, ते मुखयी कह्येतां थकां तेनो

मधुरो जिम खंम, श्रीश्रीपालचरित्र अखंम ॥ कीर्ति विजयवाचकत्री लह्यो, श्रीजो
 खंम इम विनयें कह्यो ॥ १ ॥ इति श्रीमन्महोपाध्याय श्रीकीर्तिविजयगणेशिष्यो
 पाध्याय श्रीविनयविजयगणेशिचिंते श्रीसिद्धचक्रमहिमाधिकारे श्रीश्रीपालचरित्रे
 प्राकृतप्रबंधे विदेशगमने कन्यादयपाणिप्रदूषेत्यादिघर्णनं नामा द्वितीयः खंडः
 समाप्तः ॥ २ ॥ प्रथमखंडे गाथा २५२ द्वितीयखंडे गाथा २३५ सर्व गाथा ॥ ५५८
 अथ श्री श्रीपालचरित्रे तृतीयखंडः प्रारभ्यते ॥ ॥ दोहा ॥ ॥ सिद्धचक्रना गु
 ण घणा, कह्येतां नावे पार ॥ वंजित पूरे डुल हरे, वंदूं वारो वार ॥ १ ॥ सच्चा क
 हे श्रीपालने, समुद्र उतारो पार ॥ अमने उलंकटा घणी, सुणवा म करो वार ॥ २ ॥

पार आवे नदी. ए श्रीसिद्धचक्र कह्येनुं ते ? तोके मेवनारना मनोयांजित पूर्ण करे, अने डःखने हरण
 तरे, माटे ते श्रीसिद्धचक्रजीने दुं गारं वार गांडं गुं ॥ १ ॥ ॥ क्ये आ रासना सांचलनारा सनास्य
 जनो क्लीशरने करे ते, के श्रीपाल कुमरने समुद्रथकी पार उतारो, एटले श्रीपालकुंथर समुद्रपार
 गतरीने कते न्याने, ए गान गुणगानी अमने गणी उलंकटा ते, साटें वार म करो, एटले व्याख्यान

ने, तेमने देखीने कामें करी व्याप्त थयो, तथा वीजुं यली श्रीपालनी पासें घणुं धन ठे, ते लक्ष्मी
गानो लोन शेठने लागो. तहूप जे पाप तेणे करीने गायो, अथवा धन लेवाना लोनें करी ते पापी
शेठ गायो, एम ते शेठने काम अने लोन ए वे (पिशाच के०) चूत आयीने वलगां, तेणे करीने
अत्यंत पणोज पीडाय ठे, तेथी ते धवलशेठनुं चिन पण पोताने वश राखुं नही ॥ १ ॥ ॥ तेम
(उदक के०) पाणी तथा अन्न पण जायतुं नथी, यली निडा पण आवती नथी, उल्लस वालस
पटने आलस गिलस थया करे ठे, एक पडी मात्र पण जीवने (जक के०) जंप वलतो नथी,
मुखयली निसासा मूकतो थको दियसें दियमें डुईल थतो जाय ठे, यली मनमां बहु (आंमलो

लागा दोय पिशाच, के पीडे अतिघणुं रे ॥ के पीडे ॥ धवलशेठनुं चित्त, के व
श नहि आपणुं रे ॥ के वश ॥ १ ॥ उदक न जावे अन्न, न आवे निजडी रे ॥
न आवे ॥ उल्लस वालस थाय, के जक नही एक घडी रे ॥ के जक ॥ मुख
मूके नीसास, के दिन दिन दूबलो रे ॥ के दिन ॥ रात दियस नवि जाय, के म
न बहु आंमलो रे ॥ के मन ॥ २ ॥ चार मट्या तस मित्र, के पूवे प्रेमशुं रे ॥

के०) आंमलसेरडा लीधा करे ठे, तेनां रात दियस जतां नथी ॥ यतः ॥ प्रायसिको व्याधियुतः
सरोयो, विद्यार्थचिन्तः परदारक्तः ॥ यस्यास्ति वैरी हि वियोगितोपि, ह्यष्टौ लज्जते मनुजा न नि
द्राम् ॥ १ ॥ अर्थः- एक परदेश फरनार, वीजो व्याधिमान्, वीजो क्रोधयुक्त, चोथो विद्यान्यास
तत्पर, पांचमो धन मेलवयामां आसक्त चित्तवालो, उठे पारकी स्त्रीमां आसक्त, सातमो जेने माये
डुशमन ठे ते, आवमो पोताना प्रियजनथी वियोग पामेलो, एया आठ प्रकारना मनुष्यो निजने
पामता नथी ॥ १ ॥ २ ॥ ॥ एम डुखने लीये धवलशेठ अर्द्धो रात्रे खतो चही टलवलतो फया

करे ठे, ते जोइने तेना चार मित्र ठे ते तेने मझा, अने प्रेम पूर्णक पुठे ठे के, हे शेवजी! तमोने
 इयो रोग उत्पन्न थयो ठे, के तमें आम तेम कूरी रह्या वो? अथवा तमोने घणीज आकरी एवी
 कोइक चिंता उत्पन्न थइ ठे? के खुं थयुं ठे? जे कोइ थयुं होय तो पण हे जाइ! मन कठण करीने
 धीरजवान थइने ॥ ३ ॥ तमोने जे दुःख पेदा थयुं होय ते अमोने कही तो अमें (तास के०)
 तेने उपाय विचारीने आ चिंतारूप समुद्रमांथी तमोने पार उतारीयें, तेवारें जेतें पण लज्जा मू-
 कीने जंनो नीसासो नाखी पोताना मनहुं चितवेहुं काम जे हंतुं, ते मित्रोने कहुं, के अरे जाइअ!
 महारे शरीरें कोइ पण रोग, पीडा करतो नथी, परंतु आ श्रीपालने मारी नाखयो, ए महारा म

के पुठे० ॥ कोण थयो तुम रोग के, जूरो एम शुं रे ॥ के ऊरो० ॥ के चिंता उत्प-
 न्न, के कोइक आकरी रे ॥ के कोइ० ॥ जाई थाउ धीर, के मन काहुं करी रे ॥
 ॥ के मन० ॥ ३ ॥ छलक कही अम तास, उपाय विचारीएं रे ॥ उपा० ॥ चिंतासा
 यर एह, के पार उतारीएं रे ॥ के पार० ॥ लज्जा मूकी शैव, कहे मन चितव्युं रे ॥

ननी पीडा ठे, ते मन पीडे ठे, दुःख आपे ठे, ए सर्व वृत्तंत तेंणें पोताना मित्रो आगल कही संज
 लाख्यो. एवी वत्त सांजली, तेवारें ते चारे मित्रो कहेवा लाग्या के, अरे धिक्कार ठे तुजने! के आ
 अमारा कानने शून लागे, एवुं हुं शुं (लख्यो के०) बोख्यो? आ ते शुं तारी अकल ठेकाणे नथी?
 के बीजा कोइ सामान्य माणसना धनहुं हरण करहुं ते पण उत्तम पुरुषने योग्य नथी, तो आ तो
 तद्दारी सामी ठे, वली तद्दारा उपर महोटी उपकार कर्चो ठे, तेहुं धन हरण करहुं ए कार्य तो
 महोटा कष्टहुं देवावाहुं समजहुं. तेमज अन्य कोइ पुरुषनी खी जोगवची तथा कोइ जीव मात्रने
 दणयो, ते पण उत्तम पुरुषने महा निंदनीय ठे, तो आ जे उपकार कर्चो सामी तेनी खी जोगवची

देखाइयें कराग, एनी रीतें उपर सांघी घूम्या ठे, तिहां शेरजी पोतें वेसीने कुंअरने कहेता ह्या के दे सामी ! एदु अचरिज देखीने मद्दाहं मन गद्गहे ठे एटजे तमोने ते अचरिज देखाडवाने माह्मरं मन अत्साद् धरे ठे ॥ १४ ॥ ॥ ते अचरिज ए ठे, के मगरमछ तो एक ठे, पण तेनां मुख आठ आठे, ते सगें जूदी जूदी जातिनां देखाय ठे, माटे एयां रूप स्वरूपवंत तो ययां पण नयी अने आशे पण नही, ए अपूर्व कौतुक में पूर्वे केयारें पण दीतुं नयी, माटे हे साहेबजी ! जो जोयाने

साची० ॥ दुर्जननी गति जाति, ते सज्जन नवि लहे रे ॥ ते सज्जन० ॥ १३ ॥ जे यादणनी कोर, के मांचा वांधिया रे ॥ के मांचा० ॥ दोरतणे अवलंबें, ते ऊपर सांधिया रे ॥ के ऊपर० ॥ तिहां वेसीने शेर, ते कुंअरने कहे रे ॥ ते कुंअरने० ॥ देखी अचरिज एह, के मुज मन गद्गहे रे ॥ के मुज० ॥ १४ ॥ मगर एक मुख आठ, के दीसे जूजूआं रे ॥ के दीसे० ॥ एवां रूप सरूप, न दोशे ने दुआं रे ॥ न दोशे० ॥ जोया इजो साहेब, तो आवो वही रे ॥ के तो० ॥ पवें काढशो वांक, जे कांइ कह्युं नही रे ॥ जे कांइ० ॥ १५ ॥ कुंअर मांचे ताम, चढ्यो उतावलो रे ॥ चढ्यो० ॥ ऊतरियो तव शेर, धरी मन आंमलो रे ॥ धरी० ॥ विहुं मित्रें विहुं

इशता दो तो बदेला अही आवो, नही कां पही अमारो वांक काढशो के अमने केम कहुं नही ? फारण के “धणुं जीव्यायी जोयुं चहुं” एम लोकोमां कहेवत ठे ॥ १५ ॥ ॥ एवी यात सांचलीने कुमर पण उतावलो मांचा उपर चढ्यो, तेयारें शेर मनमाहे आंमलो एटजे कपट धरीने मांचा उपर थी उतखो अने वेहु मित्रें वेहु पासें उना रहीने दोरडां कापी नाख्यो. कवि कहे ठे के जे पापी ड प्र प्राणी ठे, ते एयां नीच कर्म करता थकत जरा पण बिहीता नयी ॥ यतः ॥ जली करत लागत

निर्वाच, निर्वाच न घुरे विचार ॥ जवन वनायत विन लगत, ठहृत न लागत वार ॥ १ ॥ इति ॥ १६ ॥
 घोर काप्यात्री कुंठार समुद्रमां पड्या, ते पडतां येतज नवपदनुं ध्यान धरता ह्या, अने ए नवपद जे
 निद्वचक ते तो सर्व संकट हरवाने प्रयत्न जे, मोटे पडतां वार तेज समये एक मगरमचनी पूंठ उ
 पर पड्या, तेनी ऊपर स्थिर थडने वेवा, तेवारे वादणनी पेरें ते मगरमच पण एक कृण वारमां (तट
 के०) समुद्रने कांठे जइ पडोतो ॥ १७ ॥ ॥ श्रीपाजकुमार श्रौपधिने महिमायें करीने जजना नय
 नो निस्तार पाय्या, तथा यज्ञी श्रीनिद्वचकजीना प्रचारें करी (सुर के०) वेयता आयी सांनिध्य

पासं, दोर ते कापीया रे ॥ दो० ॥ करतां एहवां कर्म, न वीढे पापीयारे ॥ न० ॥ २६ ॥

पडतां सायरमांदि, ते नवपद मन धरे रे ॥ ते० ॥ सिद्धचक्र प्रत्यक्ष, के सवि संकट

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

सुरे रे ॥ के० ॥ मगरमचनी पूंठ, के वेवो थिर थई रे ॥ के वे० ॥ वादणतणी

जे मदा सर्वदा लगे जागतोज ते एगो मदा सामर्थ्ययाव धर्मरूप मित्र ते कुमरनी सायें ठे, तेज मित्र, कुमरनी रख करे ते, अने अनर्थने दूर करे ॥ यतः ॥ आधयो व्याधयो विद्या, दुःस्वप्नाः कुमदा ग्रहाः ॥ दुर्जनाना उदशकुना, वाधते नैव धर्मिणाम् ॥ १ ॥ रोगादिचौरनीरात्रि, गज मास्त्रिर्गम्याः ॥ प्रेतैर्विताज्जगताया, वाधते न हि धर्मिकान् ॥ २ ॥ इति ॥ २ ॥ ॥ जे पुण्यवंत प्राणी ते, तेने (दायानल के०) अग्नि जे ठे ते (जलधर के०) मेघ समान (हुये के०) थाय, अने सर्प ते तो कुलनी माला समान थाय, तथा ते प्राणी पगले पगले (रसाल के०) मनोहर

क वनमाहि ॥ थाको निशा अनुसरे, चंपकतरुवर गांहि ॥ १ ॥ सदा लगे जे जा गतो, धर्ममित्र समरत्न ॥ कुंअरनी रक्षा करे, दूर करे अनरत्न ॥ २ ॥ दावानल जलधर हुये, सर्प दुए कुलमाल ॥ पुण्यवंत प्राणी लहे, पग पग ऊर्ध्वि रसाल ॥ ३ ॥ करे कठमां पाडया, दुर्जन कोडि उपाय ॥ पुण्यवंतने ते सवे, सुखनां कारण थाय ॥ ४ ॥ थल प्रगटे जलनिधिविचें, नयर रानमां थाय ॥ विप अमृत अइ परिणमे, पूरय पुण्य पसाय ॥ ५ ॥ ॥ ढाल बीजी ॥ राग मधुमादन ॥ जीरे म हारे वाणी अमिय रसाल, सुणतां मुज आशा फली ॥ जीरे जी ॥ ए देशी ॥

एवी ऊर्ध्विने (लहे के०) पामे ॥ यतः ॥ विलीयंते स्वयं विद्या, ह्रीयंते कापि न श्रियः ॥ ह्रीयंते श प्रयः सर्वे, प्रसादात् पुण्यनृपतेः ॥ १ ॥ इति ॥ ३ ॥ ॥ जो पण जे दुर्जन लोक ठे ते सुजनने कठमां पाडयाने माटे कोडो उपाय करे ठे, तो पण पुण्यवंत प्राणी जे ठे, तेने तो ते सर्वे, दुःखने पवने जलाटी सुखनांज कारणरूप थइ पडे ठे ॥ ४ ॥ ॥ पूर्वकृत पुण्यना पसायणी जीवन (जल निधि विचें के०) समुद्रमांसे पण (थल के०) दृष्टी स्थल प्रगट, थाय, अने (रान के०) अरण्यमांसे,

नगर भगत थाय, तथा जे विष दोय ते अमृत अइल परिणमे ॥ ५ ॥ ॥ दूये (जाम के०) जे
 चारे कुंवर निदामांथी जाग्रत थयो, (तव के०) तेयारें पोतानी आगल (देगै के०) जुए जे, तो
 तिहां दोलत मनेली एकठी थयेली दीठी, ते श्री दोलत दीठी, तो के चला सुजट (सेवक के०) श
 तवक एट्टे जेकडा गमे एकठा थयेला सेवामां सावधान एवा पोतानी चारे चाजुयें गीट्या अका
 उना वे, ते सर्व (मन रलि के०) मनने विपे दूयें पामता अका वे दाथ जोडी पोताने विनति करे
 ने, एही रीतें दीठा ॥ १ ॥ ॥ तें सुजट कदे वे के, हे सामी अमारी एक थरज ने ते तमें आदर करीने

जीरे मद्दारे जाग्यो कुंवर जाम, तव देखे दोलत मली॥ जीरे जी॥ जीरे मद्दारे सुजट
 चला सेंवद, करे विनती मन रली ॥ जीरे जी॥ १ ॥ जी० ॥ स्वामि अरज अम एक,
 अवधारी आदर करी ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ नयरी ठाणा नाम, वसे जिसी अल
 कापुरी॥ जीरे जी॥ २ ॥ जी० ॥ तिहां राजा वसुपाल, राज करे नरराजियो॥ जीरे जी॥ जी० ॥
 कांकणदेश नरिंद, जस मदिमा जग गाजियो ॥ जीरे जी ॥ ३ ॥ जी० ॥ एक दिन
 सना मजार, निमित्तिव एक आवियो ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ प्रथम पूठेवा देत, राय
 तणे मन जावियो ॥ जीरे जी ॥ ४ ॥ जी० ॥ कदो जोशी अम धूअ, मदनमंजरी

(अवधारी के०) मान्य करो. हे प्रभु ! इहां ठाणापुरी नामें नगरी ने, ते केवी ने तो के सादत
 जेवी अलकापुरी दोय तेवी वसे ने ॥ २ ॥ ॥ तिहां वसुपाल नामें राजा राज्य करे जे, ते आत्मा
 कांकणदेशतो राजा कहेवाय ने. जेनो मदिमा. जगतमां गाजी रहो ने ॥ ३ ॥ ॥ एक दिवसे ते
 वसुपाल राजानी सनाने विपे एक निमित्त प्रकाशक निमित्तियो आव्यो, ते निमित्तियो प्रथम पूठवाने
 भूतें राजाना मनमां वणोज (जाव्यो के०) गम्यो ॥ ४ ॥ ॥ तेथी राजायें प्रथम पूठयुं के, हे जोशी !

तमें कहो, के अमारी बहु गुणवंती एवी एक मदन मंजरी नामें (धुय के०) पुत्री ठे, तेनो जलो
नरतार कयो नूपति याओ ? ॥ ५ ॥ ॥ तथा ते अमने केवी रीते मज्जो ? तथा शी सहिनाणीये
अमें तेने जाणवुं ? तथा कये महिने अने कये दिवमें अमें तेने येर तेडीने जाणवुं ? ॥ ६ ॥ ॥
माटे जो तमारी विद्या खरे खरी ठे, तो ए सर्व बात अमने कहो, अने शास्त्रना प्रमाणें करी
अमारी चिंता परी टालो एटले दूर करो ॥ ७ ॥ ॥ एवं सांजनी ते जोगा पण शास्त्रना पूर्ण

गुणवंती ॥ जरि जी ॥ जी० ॥ तेह तणो नरतार, कोण याओ जल नूपति ॥ जरि जी
॥ ५ ॥ जी० ॥ किम मलशो अम तेह, शो अहिनाणे जाणवुं ॥ जरि जी ॥
जी० ॥ कोण दिवस कोण मास, घर तेडीने आणवुं ॥ जरि जी ॥ ६ ॥ जी० ॥ सकल
हो ए बात, जो तुम विद्या ठे खरी ॥ जरि जी ॥ जी० ॥ शास्त्रतणे परिमाण,
अम चिंता टालो परी ॥ जरि जी ॥ ७ ॥ जी० ॥ जोशी कहे निमित्त, शास्त्रतणे पूर
ए वलें ॥ जरि जी ॥ जी० ॥ पूरवगत आमनाय, धुवतणी परं नवि चले ॥ जरि जी ॥
॥ ८ ॥ जी० ॥ शुदि दशमी वैशाख, अडी पद्दोर दिन अतिक्रमे ॥ जरि जी ॥ जी० ॥
रयणायर उपकंठ, जइ जोज्यो तिणे समे ॥ जरि जी ॥ ९ ॥ जी० ॥ नयनंदन वन

लें करीने पूर्वगत आन्नायथी निमित्त कहे ठे, ते निमित्त कहेवुं ठे तो के धुवना तारावी परं चला
मान थाय नहीं एवुं ठे ॥ ८ ॥ ॥ ते कहे ठे के, हे राजन् ! वैशाखशुदि दशमीने दिवमें जे न
खतें थडी पोंहोर दिवस अतिक्रमे (तेसमे के०) ते वखतें रत्नाकर जे समुद्र तेने कांवे जइने
जोज्यो ॥ ९ ॥ ॥ तिहां नयनंदन वनमांहे एटले मेरुपर्वतमां जे नंदन वन ठे ते तो शाखवुं ठे,
मने ते नंदनवन तो ए नदी पण ते समानज इहां था समुद्रने किनारे वीजुं नवीन नंदन वन ठे,

તેમણે પંખાના ઘટ્ટની નીચે ઘમન કીધ, ઘટ્ટને સૂતો ઢૂંડો, અને તેમાં ચલી પત્ની (અદ્વિનાળ કે૦) નીજાની જોડ્યો જે, દિવસનો ટ્રીજો પોઢોર ઢૂંડો તો પણ તરુચની તાપા તે પુરુષની ગપચી ચઝા યમાન આગે નહીં પરંતુ તેની ગપચી ગપચી રહેશે ॥ ૧૦ ॥ ॥ પત્ની નિમિલિયાયેં વાત કહી પણ મજાયેં તે વાત માની નહીં, કારણ કે રાજાએ નિચાણું જે ઘટ્ટની કચી છુલાસા પુરેક વાત કહે જે, તે શું ? ૫ કેમલી નગવાન છે ! તે વાતનો નિર્ણય કર્યા માટે આજે અમોને આંદો મોકલ્યા છે, તે અમે આંદો આપ્યા, અને જોયું તો આજે તે જોડીની કહેલી વાત સર્વ મલી થાવી !

માંદિ, ઘમન કીધ ચંપાતલેં ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥ જોડ્યો તસ અદ્વિનાળ, તરુચ તાપા નધિ ચલે ॥ જીરે જી ॥ ૨૦ ॥ જી૦ ॥ રાયેં ન માની વાત, ઇમ કહે ૫ શું કેવ લી ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥ અમને મોકલિયા આંદિ, આજ વાત તે સધિ મલી ॥ જીરે જી ॥ ૨૧ ॥ જી૦ ॥ પ્રત્નુ થાઇ અસવાર, અથરત્ત આગલ ધચો ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥ કુંચર ચાલ્યો તામ, વહુ અસવારેં પરચ્યો ॥ જીરે જી ॥ ૨૨ ॥ જી૦ ॥ આગલ જઈ અસવાર, નુપનેં દિપ્ત ગધામણી ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥ સન્મુલ આચ્યો રાય, સાથેં લેઈ દોલત ઘણી ॥ જીરે જી ॥ ૨૩ ॥ જી૦ ॥ રાણગાથા ગજરાજ, અંવાડી અંધર

॥ ૨૧ ॥ ॥ માટે છે પ્રત્નુ ! આ અથરત્ત તમારી આગલ ધચું છે. તેની ગપ તમે અસાર આઇ; તે તારેં ઘણે પરિચારેં પરચ્યો થકો કુંચર પણ અથર ગપ ચઢીને ચાલ્યો ॥ ૨૨ ॥ ॥ તિહાં એક અસવાર આગલથી જઈને રાજાને ગધામણી કીધે છે; તે સાંનહીને રાજા પણ ઘણી (દોલત કે૦) કહિ લાઈને કુંચરની મમુલ આચ્યો ॥ ૨૩ ॥ ॥ હવે રાજાએ પોતાની સાથેં પરિચાર લીધો છે, તે કહે છે. મનોમન પણ (ગજરાજ કે૦) કાચીડ રાણગાથા છે, તેમની ગપ અંવાડીયો જે નાલેલી છે તે

तमें कहो, के अमारी बहु गुणवंती एयी एक मदन मंजरी नामें (धृञ्च के०) पुत्री ठे, तेनो जलो
नतार कयो चूपति थारो ? ॥ ५ ॥ ॥ तथा ते अमने केवी रीते मलशो ? तथा शी सहिनाणीयें
अमें तेने जाणवुं ? तथा कये मद्दिने अने कये दिवसैं अमें तेने घेर तेडीने लाववुं ? ॥ ६ ॥ ॥
माटे जो तमारी बिया खरे खरी ठे, तो ए सर्व बात अमने कहो, अने शाखना प्रमाणें करी
अमारी बिता परी टालो एटले दूर करो ॥ ७ ॥ ॥ एवुं सांजली ते जोश पण शाखना पूर्ण

गुणवती ॥ जरि जी ॥ जी० ॥ तेह तणो भरतार, कोण थाशे नल नूपति ॥ जरि जी
॥ ५ ॥ जी० ॥ किम मलशो अम तेह, शो अहिनाणे जाणवुं ॥ जरि जी ॥
जी० ॥ कोण दिवस कोण मास, घर तेडीने आणवुं ॥ जरि जी ॥ ६ ॥ जी० ॥ सकलक
हो ए बात, जो तुम बिदा ठे खरी ॥ जरि जी ॥ जी० ॥ शाखतणे परिमाण,
अम बिता टालो परी ॥ जरि जी ॥ ७ ॥ जी० ॥ जोशी कहे निमित्त, शाखतणे पूर
ए वलैं ॥ जरि जी ॥ जी० ॥ पूरवगत आमनाय, धुवतणी परें नवि चले ॥ जरि जी ॥
॥ ८ ॥ जी० ॥ शुद्धि दशमी वैशाख, अढी पद्दोर दिन अतिक्रमे ॥ जरि जी ॥ जी० ॥
रयणाथर उपकंड, जइ जोज्यो तिणे समे ॥ जरि जी ॥ ९ ॥ जी० ॥ नवनंदन वन

बलैं करिने पूर्वगत आनाययी निमित्त कहे ठे, ते निमित्त कहेवुं ठे तो के धुवना तारानी परें चला
यमान थाय नहों एवुं ठे ॥ ८ ॥ ॥ ते कहे ठे के, हे राजन् ! वैशाखदि दशमीने दिवसैं जे व
खतें अढी पद्दोर दिवस अतिक्रमे (तेंसमे के०) ते वखतें रत्नाकर जे समुद्र तेने कांठे जइने
जोज्यो ॥ ९ ॥ ॥ तिहां नवनंदन वनमांदे एटले मेरुपर्वतमां जे नंदन वन ठे ते तो शाखवुं ठे,
माटे ते नंदनवन तो ए नदी पण तें समानज इहां आ समुद्रने किनारे बीछुं नवीन नंदन वन ठे,

તેમણે ધંપાના ઘુલ્હની નીચે ઘયન કીધ, ઘટલો સુતો ઢગો, ઘન તમાં ગલાં પળા (અદ્વિનાળ કે૦)
 નીગાની જોડ્યો જે, કિયસનો ઝીજો પોલોર ઢગો તો પણ તરુરની ઢાયા તે પુરુષની ઉપરથી ચણા
 યમાન યાગો નદી પાંચુ તેની ઉપરની ઉપરજ રેડેગો ॥ ૧૦ ॥ ॥ પ્તની નિમિત્તિયાયેં ગાત કહ્લી
 પણ રાજાયેં તે ગાત માની નહી, કારણ કે રાજાયેં રિચાલું જે ઘટલી થયી છુલાસા પુર્વક ગાત
 કહે છે, તે શું? ૯ કેરલી નગ્યાન છે! તે ગાતનો નિર્ણય કરવા માટે યાજે યમોને યાદી મોક
 લ્યા છે, તે અમે યાદી આપ્યા, યને જોયું તો યાજે તે જોગીની કહેલી ગાત સર્વે મલી યાલી!

માંહિ, યપન કીધ ચંપાતલેં ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥ જોગ્યો તસ અદ્વિનાળ, તરુર
 ઢાયા નવિ ચલે ॥ જીરે જી ॥ ૨૦ ॥ જી૦ ॥ રાયેં ન માની ગાત, ઇમ કહે ૯ શું કેવ
 લી ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥ અમને મોકલિયા આંહિ, આજ ગાત તે સવિ મલી ॥ જીરે
 જી ॥ ૨૧ ॥ જી૦ ॥ પ્રજુ યાગ અસવાર, અથરલ આગલ ધલ્યો ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥
 કુંચર ચાલ્યો તામ, વદુ અસવારેં પરચ્યો ॥ જીરે જી ॥ ૨૨ ॥ જી૦ ॥ આગલ જઈ
 અસવાર, નપને દિં ૯ વધામણી ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥ સન્મુલ આગ્યો રાય, સાયેં
 લેઈ દોલત ઘણી ॥ જીરે જી ॥ ૨૩ ॥ જી૦ ॥ ઘણમાયા ગજરાજ, અંવાડી અંબર

॥ ૧૧ ॥ ॥ માટે દે પ્રજુ! યા અથરલ તમારી આગલ ધલું છે. તેની ઉપર તમે અસાર થાઈ; તે
 ગારેં પછે પરિયારેં પરચ્યો થકો કુંચર પણ અથર ઉપર ચઢીને ચાલ્યો ॥ ૨૨ ॥ ॥ તિહાં ૯ક
 અસવાર આગલથી જઈને રાજાને વધામણી ફીચે છે; તે સાંજલીને રાજા પણ ઘણી (ધોજત કે૦) કહિ
 લાઈને કુંચરની સન્મુલ આગ્યો ॥ ૨૩ ॥ ॥ હવે રાજાયેં યોત્તાની સાથેં પરિવાર લીધો છે, તે કહે છે.
 મરોન્મન પળા (ગજરાજ કે૦) લાચીડ ઘણમાયા છે, તેમની ઉપર અંવાડીયો જે નાચેલી છે તે

तो कहो. के न्यायारी यह गुणवंती परी एत मदन मंजरी नामें (पून के०) पुत्री ठे, तेनो जसो
गमारा कयो नृपति प्राडी ? ॥ ५ ॥ ॥ तथा ते नृमने कंरी रीने मज्जो ? तथा नी सन्निपाणीये
अपे तेने जाणथे ? तथा कये मरिने नृने कये दिगने नृमने तेने पर तेडीने जाणथे ? ॥ ६ ॥ ॥
साटे जो तमारी बिया सरे खरी ठे, तो ए सरे याप नृमने कहो, अने साधना प्रमाणें करी
न्यायारी बिता परी दाजो एठले दूर करो ॥ ७ ॥ ॥ एतुं सांजनी ते जांवा पण साधना पून

गुणवंती ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ तंत नणां जरतार, कोण आशें भल नृपति ॥ जीरे जी
॥ ५ ॥ जी० ॥ किम मलशें अम तेद, शे अहिनाणे जाणथुं ॥ जीरे जी ॥
जी० ॥ कोण दिगस कोण मास, घर तेडीने आणथुं ॥ जीरे जी ॥ ६ ॥ जी० ॥ सकलक
हो ए यात, जो तुम बिया ठे खरी ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ शास्त्रतणे परिमाण,
अम बिता टालो परी ॥ जीरे जी ॥ ७ ॥ जी० ॥ जोशी कहे निमित्त, शास्त्रतणे पूर
ए चलें ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ पूरवगत आमनाय, ध्रुवतणी परें नवि चले ॥ जीरे जी ॥
॥ ८ ॥ जी० ॥ गुदि दशमी वैशाख, अढी पक्षोर दिन अतिक्रमे ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥
रयणापर उपकंठ, जइ जोज्यो तिणे समे ॥ जीरे जी ॥ ९ ॥ जी० ॥ नवनंदन वन

पलें करीने पुर्वगत आशाययी निमित्त कहे ठे, ते निमित्त कहेठुं ठे तो के ध्रुवना तारानी परें चला
समान पाप नहीं एतुं ठे ॥ ८ ॥ ॥ ते कहे ठे के, हे राजन् ! वैशाखशुदि दशमीने द्विसैं जे व
खतें अढी पक्षोर दिगस अतिक्रमे (तेसमे के०) ते खतें रत्नाकर जे समुद्र तेने कांवे जइने
जोज्यो ॥ ९ ॥ ॥ तिहां नवनंदन वनमांदे एठले मेरुपर्वतमां जे नंदन वन ठे ते तो आशुं ठे,
साटे ते मंदनवन तो ए नढी पण ते समानज इहां आ समुद्रने किनारे बीछुं नवीन नंदन वन ठे,

મેમાસે વંધાના યુદ્ધની નીચે લખન કીધ, પટ્ટો પૂતો ઘસો, અન ધમા ગલા પની (લ્યદિનાળ કે૦)
 નીનાની જોડ્યો જે, સિતલનો ટીજો પોતોર ઘસો તો પણ તલ્લરની ગાપા તે પુગ્ગની અપરથી પજા
 પમાન યાગે નહીં પરંતુ તેની અગ્ની અગ્ન સેહેરો ॥ ૧૦ ॥ ॥ પની નિમિત્તિયાયે ગાત કહી
 પણ મજાયે તે ગાત મળી નહીં, કામળ કે રાજાયે નિયાનું જે અટલી પની લુલાગા પૂર્વેક ગાત
 કહે છે, તે શું? પ કહેલી નગવાન છે! તે ગાતનો નિર્ણય કરવા માટે યાગે અમોને આંદી મોક
 લ્યા છે, તે અમે આંદી આપ્યા, અગે જોયું તો યાગે તે જોમીની કહેલી ગાત રાવે મલી આવી!

માંદિ, યાપન કીધ વંધાતલે ॥ જરિ જી ॥ જી૦ ॥ જોગ્યો તસ અદિનાળ, તલ્લર
 ગાયા નવિ પલે ॥ જરિ જી ॥ ૧૦ ॥ જી૦ ॥ રાયં ન માની ગાત, ઇમ કહે ૯ શુ કેવ
 લી ॥ જરિ જી ॥ જી૦ ॥ અમને મોઢલિયા આંદિ, આજ ગાત તે સવિ મલી ॥ જીરે
 જી ॥ ૧૧ ॥ જી૦ ॥ પ્રતુ આં અસવાર, અથરલ આગલ ધસ્યો ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥
 કુંચર વાઝ્યો નામ, વદુ અસવારે પરચ્યો ॥ જીરે જી ॥ ૧૨ ॥ જી૦ ॥ આગલ જંદ
 અગવાર, નપને દિપ્ત વધામળી ॥ જીરે જી ॥ જી૦ ॥ સમુલ આઝ્યો રાય, સાંથ
 હોઈ દોલન વળી ॥ જીરે જી ॥ ૧૩ ॥ જી૦ ॥ યાળમાયા મગરાજ, અંવાડી અંબર

॥ ૧૧ ॥ ॥ માટે સે પ્રતુ! આ અથરલ તમારી આગલ પડ્યું છે. તેની અપ તમે અસાર થાઉં; તે
 ૧૧ પાપે પરિવારે પરચ્યો થતો કુંચર પણ અથ અપર વટીને ચાલ્યો ॥ ૧૨ ॥ ॥ તિલોં પક
 માર આગલાથી નહોં મજાને વધામળી થીયે છે; તે સાંગતીને રાજા પણ વળી (ચોક્કત કે૦) કદિ
 કુંચરની સમુલ આઝ્યો ॥ ૧૩ ॥ ॥ હરે રાજાયે પોતાની માળે પરિવાર લીધો છે, તે કહે છે.
 ૧૩:૫૫૫ પપા (મગરાજ કે૦) લાથીડ મળમાયા છે, તેમની અપ અંવાડીપો જે નામેલી છે તે

र के०) आकाशमां जइ श्रद्धी रह्यो ठे, एटने लागी रह्यो ठे. तथा घंटा अने घुघरानी मा लाउ तेणे करी सहित, पाखर जे नाखेली ठे, ते मणि रत्न जडाव ठे ॥ १४ ॥ ॥ यली जेमनी उ पर सुवर्ण जडित पलाण नाल्यां ठे, तेणे करी शोचता देखाय ठे; एया (तेजाला के०) तेजदार (तेजी के०) तेजी नामना घोडा ते घणा पोतानी साथें लीधा ठे, तथा यली जेने विषे (केकाण के०) घोडा जोडेला ठे, एया घणा रथ साथें लीधा ठे, ते रथ कहेया शोचने, के जाणीयें दिनकर जे सूर्य तेनाज ए रथ होय नह्यो? एया शोचने ठे ॥ १५ ॥ ॥ तथा (वरवेहेडां के०) श्रेष्ठ गोत्रीडाना कल

छट्टी ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ घंटा घूघर माल, पाखर मणि रथणें जडी ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ ॥ १४ ॥ जी० ॥ सोवन जडित पलाण, तेजाला तेजी घणा ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ ॥ १५ ॥ जी० ॥ वर वेहेडां जोतरिया केकाण, रथ जाणे दिनकर तथा ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ मोती सोवन फूल, वधा धरि शीश, सामी आवे वालिका ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ राजवाहन चकमोल, रथण सुखा वे गुणमालिका ॥ जीरे जी ॥ १६ ॥ जी० ॥ राजवाहन चकमोल, रथण सुखा सन पालखी ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥ सांबिला सेंबध, केतु पताका नव लखी ॥ जी रे जी ॥ १७ ॥ जी० ॥ वाजे बहु वाजित्र, नाचे पात्र ते पग पगें ॥ जीरे जी ॥ जी० ॥

शने (शीश के०) मस्तकें धरीने महारूपयती अने गुणनी मालिका जेहवी वालिकाउ सामी आवे ठे, ते मोती अने सोनानां फूलोयें करीने कुंवरने वधावती हवी ॥ १६ ॥ ॥ यली राजवाहन जे ग्रामजाम अने चकमोल जे मोली तथा रत्न जडाव सुखासन अने पालखी तेमोहे (सयबध के०) शतबध एटने शोकडागमे सांबिला वेग थका सन्मुख आवे ठे, तेमज सर्वने जोना योग्य एवी नवलखी केतु, पताका अने धजावने सन्मुख लागे ठे ॥ १७ ॥ ॥ तथा (बहु के०) घणा प्रकारनां वाजित्र

નાજે છે, પગલે પગલે નાટકોનાં પાત્રો નાંજે એ, વહી નગનાં પર, ઘાટ સર્વે ગળગાળાં જે, તે (પાટ
 સાયદ્દુ કે૦) રેગમનાં વર્ચ્ચેયે કરી સુનોનિત થતા જગમયી રહ્યો જે ॥ ૧૭ ॥ ॥ ઇમ મહોદે મંગળો
 કરીને સર્વે ગુણનો ગાળનાર. ઇયો જે રાજા, તે પોતાના નગરમાં કુંચને (પેસારો કે૦) પ્રવેશ
 કરાવવાનો મહોત્સવ કરે, પણ મહોત્સવે કુંચને રાજાએ પોતાને જેર કરાવ્યા ॥ ૧૮ ॥ ॥ પત્ની
 રાજાએ તેજ વળતેં પળા આવના જાણ પણ જોગીડને તેહાવી હામ જોગરાઈ, તો હામ પણ તેહ

ગુણગાણાં ઘર દાટ, પાટ સાયદ્દુ કમ મમે ॥ જરિ જી ॥ ૧૬ ॥ જી ॥ ॥ ઇમ મોદોદે મં
 આણ, પેસારો મહોત્સવ કરે ॥ જરિ જી ॥ જી ॥ ॥ રાય સફલ ગુણ જાણ, કુંચર પદ
 રાચ્યા ઘરે ॥ જરિ જી ॥ ૧૯ ॥ જી ॥ ॥ જોચી તેહાચ્યા જાણ, હામન તેહિજ દિન આ
 વિયું ॥ જરિ જી ॥ જી ॥ ॥ દેહ વહુલાં દાન, રાયેં હામન વધાવિયું ॥ જરિ જી ॥ ૨૦ ॥
 જી ॥ ॥ તેહિજ રયણીમાંદિ, ધુઆ મયણેરલાતળો ॥ જરિ જી ॥ જી ॥ ॥ રાયેં કચો વિવાદ,
 સાજન મન ગુહાટ ઘણો ॥ જરિ જી ॥ ૨૧ ॥ જી ॥ ॥ ગજ રચ ઘણા બંધાર, દીધાં
 કર મેલામણે ॥ જરિ જી ॥ જી ॥ ॥ જડેં મહિમા દેલિ, સિંચકને જામણે ॥
 જરિ જી ॥ ૨૨ ॥ જી ॥ ॥ પડિયા સાયરમાંદિ, ફક્જ હુલની યામિની ॥ જરિ જી ॥

જ દિનમેં આય્યું, તેવારેં રાજાએં જોગીનેં વહુલાં દાન પટલે પળા વાન આપીને તે હામ નગની હી
 ॥ ૨૦ ॥ ॥ તેહજ રાત્રિમાંદે પોતાની મદનરેયા નામા જે ગુચી તેનો રાજાએં વિવાદ કર્યો,
 વળતેં મદનજનોના મનમાં ગુહાટ પટલે લેવે પળો થયો ॥ ૨૧ ॥ ॥ રાજાએં પળા આપી,
 તથા ધનના બંધાર તે હાથ મેલાવનામાં આવ્યા. કાલીશ્વર કહે જે કે, આવી રીતનો
 રિમા પેલીને શ્રીસિંચકને નામળે જડેં ॥ ૨૨ ॥ ॥ ગુડકે જે કિયમે સમુદમાં પડ્યા, તે

પ્રજા જામિની ઇટલે રાત્રિ ડુઃખનો ગદ, અને વીજી રાત્રિયેં તો આ પૂર્વે કહી આઘ્યા એવી રીતે કામિ
ની જે સ્ત્રી તે પ્રત્યેં પરણ્યા અને સુલમાં આવી વેળા, એ સર્વે શ્રીસિદ્ધચક્રે પસાય જાણાં ॥ ૨૩ ॥
હવે રાજાયેં રહેવા માટે આવાસ દીધા તેમાં રહ્યા થકા સુલનાર ઇટલે યણા સુલમાં મગ્ન થકા
લીજા કરે જે, તિહાં મદનરેણા સ્ત્રીની સાથેં દિવસેં અધિક સ્નેહ ધરે જે ॥ ૨૪ ॥ ॥ હવે
શ્રીપાલને વેળા, નગરાદિકના સ્વામી યણા વગેરે યણા પ્રકારના હુકમ હોદાના અધિકાર રાજાયેં
વેળા માંજા, તથાપિ તે હોદા લેવાને કુમર વાંઝા કરતો નથી, માત્ર પાનનાં વીઢાં વેળા સંબંધી થગી

॥ જી૦ ॥ વીજી રાત્રેં જોડ, ફળી પેરેં પરણ્યા કામિની ॥ જરિ જી ॥ ૨૩ ॥ જી૦ ॥ નૃ
પ દીધા આવાસ, તિહાં સુલનાર લીજા કરે ॥ જરિ જી ॥ જી૦ ॥ મયણરેહાશું નેહ,
દિન દિન અધિકેરો ધરે ॥ જરિ જી ॥ ૨૪ ॥ જી૦ ॥ નૃપ દીએ વહુ અધિકાર, કુંઝર
ન વંઠે તે હીથે ॥ જરિ જી ॥ જી૦ ॥ થયો થગીધર આપ, પાન તણાં વીઢાં દીધે ॥
જરિ જી ॥ ૨૫ ॥ જી૦ ॥ જે કોઈ અતિ ગુણવંત, માન દિયે નૃપ જેહને ॥ જરિ જી
॥ જી૦ ॥ તેહને વીઢાં પાન, દેવરાયે કુંઝરકને ॥ જરિ જી ॥ ૨૬ ॥ જી૦ ॥ ત્રીજે સ્વંમે
ઇહ, વીજી ઢાલ સોહામણી ॥ જરિ જી ॥ જી૦ ॥ સિદ્ધચક્ર ગુણશ્રેણિ, ત્રવિ મુણજો

ધરની પદવી લાંને પોતેં થગીધર થયો ॥ ૨૫ ॥ ॥ ઇટલે જે કોઈ અત્યંત ગુણવાન્ પુરુષ
હોય, જેને રાજા માન મહત્ત્વ આપે, તેવારેં તેને પાનનાં વીઢાં કુંઝરની પાસેંથી રાજા અ
પાયે ॥ ૨૬ ॥ ॥ એ ત્રીજા સ્વંમને વિષે વીજી ઢાલ સોહામણી કહી. એમાં શ્રીસિદ્ધચક્ર જગવા
નના ગુણની શ્રેણી જે શ્રીધનપદિજયની વખાણાયેં (જણ કે૦) કહી, તે હે જવિજીનો !
તમેં શ્રવણ કરજો ॥ ૨૭ ॥ ॥ હવે ચાહણોમાંહે જે ચાલ થક, તે સાંનજો, જેઠું નામતો ધવ

जन्ते ते धवल शब्दं अर्थ धवल थाय ते पण ते श्रेष्ठ होया माझे कालो एतले शाम ठे, माटे श्री
पालने समुद्रमां नाखीने पोते साते धातें हर्षवत थयो ॥ १ ॥ ॥ मनमाहि चिंतवना करे ते के
महारा जाग्योदययी महोटी समाधि थइ, एक पलवारमां श्रीपथ विना (विरुद्ध के०) माठी एनी
जे (विराधके०) व्याधि वृत्ती ते जती रही ॥ २ ॥ ॥ हवे ए धन, अने ए वे स्त्रीयो, तथा ए
सादेलीवने सपथारो ते सर्वे महारो परमेश्वर पाथरो ते के जेणे मने हाथोदाय बीधुं, अथया ए
धन, ए वे स्त्रीयो तेने सादेलीयो सहित परमेश्वरे मुजने पाथरो हाथोदाय बीधुं ॥ ३ ॥ ॥ पण हवे

विनयें जशी ॥ जरि जी ॥ ५३ ॥ दोहा ॥ वादणमाहि जे जुई, हवे सुणो ते वात ॥
धवल नाम कालो हिये, हरथ्यो साते धात ॥ १ ॥ मन चिंते मुज जाग्ययी,
मोहोटी धई समाधि ॥ पलकमाहि विण उंसडें, विरुद्ध गई विराधि ॥ २ ॥ ए
धन दोय सुंदरी, एह सहेली साथ ॥ परमेसर मुज पाथरो, दीधुं हाथो हाथ
॥ ३ ॥ कूडी माया केजवी, दोय रीजुं नार ॥ हाथे लेइ मन एदनां, सफल क
रुं संसार ॥ ४ ॥ इखिया थइयें तस इखें, वयण सुकोमल रीति ॥ अनुक्रमें व
रा कीजिएं, न होय पराणे प्रीति ॥ ५ ॥ धूरत इम चितमां धरी, करे अनेक वि

कूडी (माया के०) कपट केजवीने ए वेदु स्त्रीयोने रीजुं अने एनां मन महारा हाथमां करीने
संसार सफल करुं ॥ वक्तं च ॥ जपिजइ विष वयणं, किळाइ विणव विळाइ वाणं ॥ परगुण गहणं
किळाइ, मूल मंत वसीकरणं ॥ १ ॥ इति ॥ ४ ॥ ॥ बली श्रेष्ठ विचारे ठे के तेना इखें पोतें पण
इखीया थइयें अने वचन सर्व सुकोमल रीतें बोलीयें एम अनुक्रमें करीने सादामा इखीयाने वस
करीयें, पांतु पराणे प्रीति थाय नही ॥ ५ ॥ ॥ एम ते धूर्तश्रेष्ठ पोताना चितमां इष्ट धारणा क

रीने अनेक प्रकारना विलाप करे ठे, सुखयकी तो रोवे ठे पण हीयडामां हसे ठे. एम पापे करीने पोताना: आत्मामे वगोवे ठे यत: ॥ वित्ते डष्टा सुखे मिष्टा:; स्वदोषे परदोषका: ॥ प्रविचिदयां त कौनं च्छंति, विपमिश्रगुला: खला ॥ १ ॥ इति ॥६॥ ॥ हवे जेव केवीरीतें विलापकरे ठे? ते केहे ठे, केहे महारा जीवना जीवन तमे क्यां गया, अरे मने एकवार दर्शन तो आपो, हे सुगुण ॥ साहेब तमारा बिना हवे अमने इहां बीजा कोनो आधार ठे ॥ १ ॥ ॥ माथुं कूटे ठे, हेसुं पीटे ठे, अने सुख थकी महोटी पोको मूके ठे, तेथी यणो हालकलोल यइ रह्यो, ते सांजनीने तिहां

लाप ॥ सुखें रुप हियडे हसे, पाप विगोवे आप ॥ ६ ॥ ॥ हाल त्रीजी ॥ रह्यो रह्यो रय फेरवो रे ॥ ए देशी ॥ जीवजीवन प्रभु किहां गया रे, दियो दर्शान एक वा र रे ॥ सुगुणा साहेब तुम बिना रे, अमने कोण आधार रे ॥ जी० ॥ १ ॥ ॥ शिर कूटे पीटे हियुं रे, मूके मोटी पोके रे ॥ हाल कल्लोल थयो घणो रे, जेला हूअ्यां घणा लोक रे ॥ जी० ॥ ७ ॥ कौतुक जोवाने चढ्या रे, मांचे वाहणनी कोर रे ॥ हे हे देव ए शुं थयुं रे ॥ त्रुटा जूना दोर रे ॥ जीवण ॥ ३ ॥ जव वेहु मयणा तणे रे,

घणा लोक जेलां थया ॥ २ ॥ ॥ ने पूठवा लाग्यां के हे शेवजी तमें कैम एटलुं रुदन करो जे. तेचारे कपटी जेवें लोकाने विद्यास वेसाडया सारु जयाव आप्यो के जो लोको महारो स्वामी श्रीपालकुमार ते कौतुक जोवाने माटे वाहणनी कोरें मांचा उपर चढ्या तेमां जूनां दोरडां हलां ते त्रुटी ग्यां अने कुमर समुद्रमां पड्या. धाम लोकने कहीने, वली कडपांतकरया लाग्यो के हेहे इतिहास! हाय हाय हे देव आते शो गजब थयो? ॥३॥ ॥ एयात, जेचारे ते वेहु (मयणां के०)

का
प्राद

जागे तेनो तेमना देयामा अइ जागति ॥ १ ॥ इति ॥ ४ ॥ ॥ तव अ...
 कि वृथा धर्यं, विषयन्दिन प्रजापति ॥ १ ॥ इति ॥ ४ ॥ ॥ तव अ...
 करती यकी अचेतन अइने (धरणीके०) पृथ्वी उपर ढली पडी ते एनी अक्षइ के जाणीये म
 राण ज पामी होय नदी, तेवारे आ मरण पामी के गुं ? एनी शंका लायीने सलीयो सदेखी
 यो मलीने तेमना नाके (नीसास के०) निःश्वास (जूए के०) जोया लागीयो ॥ ५ ॥ ॥ पत्नी
 नाकेयी निःश्वास आयतो जोइ सलीयोयें कमकमां पटले अर्थात् वेदकतां एया वागना चंदन ते

काने पडी ते वात रे ॥ धसक पड्यो तव धासको रे, जाणे वजनो घात रे ॥
 जीव० ॥ ४ ॥ अई अचेत धरणी ढली रे, करती कोड विवास रे ॥ सदि सदेखी
 सवि मली रे, नाके जोए निशास रे ॥ जीव० ॥ ५ ॥ गंढ्यां चंदन कमकमां रे,
 कया वीजणे वाय रे ॥ चेत वटुं तव आरडे रे, हंडे डुक न माये रे ॥ जीव० ॥
 ॥ ६ ॥ कांइ प्राण पाग वट्या रे, जो रूखो किरतार रे ॥ पीढरीआं अलगं र
 ह्यां रे, मूकी गयो जरतार रे ॥ जीव० ॥ ७ ॥ माय वापने परिदरी रे, कीयो

मनी उपर गंढ्यां, वीजणे करी वायु कल्लो, तेथी चेतन वटुं. तेवारे तरत (आरडे के०) आरुंद
 सोर वकोर करे वे. तेमना देयामां डुःख समाहुं नथी ॥ ५ ॥ ॥ ते आरुंद करती कहे वे के अरे
 (किरतार के०) वेय हुं जो अमारा उपर रूखो तो संपूर्ण केम रूखो नदी ? के जे ते अमारा प्राण,
 कां पाग वाल्यां ? अमे मरी कां न गइ ? हवे अमारा पियरिया जे माता पिता ते पण अलगं रदी
 गयां, अने जरतार पण मूकी गयो ॥ ७ ॥ ॥ अमे अमारा माता पिताने परदरीने जेनो संघात
 कीने ते अमारी प्राणनाथ पण अमाराथी (विठड्यो के०) जुनो पड्यो ? तो दे देया ! फिटकार

ने तुनें जे नुं केम फुटी जनुं नथी ? तुं ते यली शायस्ते कायम रहे ने ? ॥ ७ ॥ ॥ एम ते वालिकाउ वि
लाप करें ने, तिहां भयलशेठ पण आव्यो अने कूडा-विलाप करतो करतो कहे ने के अरे आ डुष्ट
देवने शुं करीयें अने शुं कहीयें एने केरा सराप आसीयें ॥ ९ ॥ ॥ माटे जेम जूल सहन करयामां
दोर कहां ने तेम डुःख सहन करयामां माणस कहां ने तेमाटे डुःख तो माणस उपरज आवी
पडे ने, परंतु पोतातुं धेपें मूकीयें नही अने हृदय कण करीयें ॥ १० ॥ ॥ मणि, माणिक अने

जेहना साथ रे ॥ फिट हियडा फूटे नही रे, विठड्यो ते प्राणनाथ रे ॥ जी० ॥
॥ ८ ॥ धयलशेठ तिहां आवियो रे, कूडा करे विलाप रे ॥ शुं कीजें ए देवने रे,
दीजें किशा सरापरे ॥ जीव० ॥ ९ ॥ डुक सह्यां माणस कहां रे, जूल सह्यां
जिम दोर रे ॥ धीरज आप न मूकीएं रे, करिएं हृदय कवोर रे ॥ जीव० ॥ १० ॥
मणि माणिक मोती परें रे, जेहना गुण अत्रिराम रे ॥ जिहां जाओ तिहां तेह
ने रे, सुगट हार शिर ठाम रे ॥ जीव० ॥ ११ ॥ विंग वचन एहवुं सुणी रे,
मन चिते ते दोय रे ॥ एह करम एणें कयुं रे, अवर न वैरी कोय रे ॥ जीव० ॥
॥ १२ ॥ धन रमणीनी लालचें रे, कीधो स्वामीजोह रे ॥ मीठा थई आवी मले

मोतीनी परें जेना मनोहर गुण ठे एया पुरुष जिहां जाओ तिहां ते सुकुट, हार अने मस्तकना
(ठाम के०) स्थानकने पामशे. माटे हे जइ तमें कांइ डुःख करो नही. तमारुं डुःख दूर करीणु ॥ ११ ॥
एवुं (व्यंग के०) गांऊं वचन शेठना मुखमांथी निकलतुं सांचलीने, ते वेहु स्त्रीयो मनमां चित
यवा लागी जे ए अपदित कर्म एणेंज कयुं ने. धीजो वैरी आपणो कोइ नथी ॥ १२ ॥ ॥ एक
धन अने धीजी (रमणी के०) स्त्रीयो तेनी लालचें ए डुष्ट थमारा सामीनो डोह कीधो ने अने

हृये जेम खांनि गलेफ़ियु एयो (लोह के०) तरवार दोय तेनी परें उपरयी मीगो थइ आचीने अम्मेने मझे ने ॥ यतः ॥ मीगा घोला मानयी, केम पतीज्यां जाय ॥ मोर कंठ मगुरो जने, साय समूलो खाय ॥ १ ॥ इति ॥ १३ ॥ ॥ माटे हृये आपणे आपणुं जीज ते कंबी रीतें सखजुं ? कारण के ए तो आपणा शीजिने उपपात करजे तो हृये आपणे पण जर्नारनी परें समुद्धमां जंणपात करीयें ॥ १४ ॥ ॥ ए यातने वेहु जणीयें मनमां धारी मालीने समकाजें समुद्धमां जंणपात करवानो निश्च कचो एवा अवसरने विने तिहां अत्यंत विषमां उत्पन्न थया ॥ १५ ॥ ॥ उन

रे, खांन गलेफ़ियु लोह रे ॥ जीव० ॥ १३ ॥ शील हृवे किम सखजुं रे, ए करशो उपघात रे ॥ करिएं कंततणी परें रे, सायर जंणपात रे ॥ जीव० ॥ १४ ॥ सम काजें वेहु जणी रे, मन धारी ए वात रे ॥ इणि अवसर तिहां ऊपनो रे, अति विसमो उत्पात रे ॥ जीव० ॥ १५ ॥ हालकहोल सायर थयो रे, वाये ऊजड वाय रे ॥ घोर घनाघन गाजियो रे, विजली चिहुंदिशि थाय रे ॥ जीव० ॥ १६ ॥ कूथा थंजा कडकडे रे, ऊडी जाए सहदोर रे ॥ हाथें हाथ सूजेनद्वारे, थयुं अंधारुं घोर रे ॥ जीव० ॥ १७ ॥ मममम ममरू ममकते रे, मुख मूके हुंकार रे ॥ खेत्रपा

ह गायरो वाय ने तेना योगें करी समुद्ध हालकहोलें चलयो एटले हालकहोल थइ रह्यो. थने (घोर के०) महाजर्पकर एयो (घनाघन के०) वर्षादि गजयो, तथा चारे विषायें बीजलीना चम कारा थया लाग्या ॥ १६ ॥ ॥ ग्राहणीना कूथा थंजा सर्व कडकडाट करवा लाग्या, सण, दोर उडी जया लाग्या, तिहां एयो (घोर के०) विहामणो अंधकार थयो के जेने प्रजायें करी कोइ माणसने हाथो हाथ मेलवयो पण खूज पडतो नथी एवा सिकडा गमे उत्पात थया मांमथा ॥ १७ ॥ ॥ ते समयें जेना पगमांदि मम मम शब्द करतो एवो ममरू ते (ममकते के०) वाजते, मुखमांथी हुंकार

મગ્ધ યુતો, તથા હાથમાં તલવાર લઈને અત્યંત રોદ્ધમ્ય ધરતો एगो દેવપાલ કેવ પ્રથમ તિહાં આવ્યો ॥ ૧૭ ॥ ॥ તેવાર પત્ની યાગન વીતેયેં પરગ્યા થકા માણિનહ, પૂર્ણનહ, કપિલ, પિંગલ એ ચારે મહોટા મુઝાર આદિક નિતિય પ્રકારના હાથીયારો ઢે જેના હાથમાં एगા તથા કુમુદ, અંજન, યામ ન અને ગુણવંત એ ચાર નામે ચાર દંમ હાથમાં લઈને ચાર ચતુર પડિહાર एटने પ્રતિહાર વેચતા તે ગઢીવાતની પરે આગળેં ગઢા દોડતા થકા ચાલે ઢે ॥ ૧૮ ॥ ॥ અને પોતેં મૃગપતિ જે સિંહ તેના ગાદને પેંગી, હાથમાં જાણ્યજમાન ચક્રને નમાહતી થકી, પળા કેવ અને વેવીઝ જેમની સાથે ઢે एनी પત્નીયરી વેવી તિહાં પથાર્યાં ॥ ૨૦ ॥ તેમણે આવીને પ્રથમ તો एवો હુકમ કર્યો કે, અરે આ

હા તિહાં અવિયાં રે ॥ હાથેં લેહ તરવાર રે ॥ જીવળ ॥ ૨૯ ॥ વીર વાવઢે પરવથા રે, હાથેં વિકિધ હથિયાર રે ॥ ગઢીદાર દોડે ગઢા રે, ચાર ચતુર પડિહાર રે ॥ જીવળ ॥ ૨૯ ॥ વેઢી મૃગપતિ વાહને રે, ચક્ર નમાહે હાથ રે ॥ ચક્રેસરી પાઝધા રિયા રે, દેવ દેવી વહુ સાથ રે ॥ જીળ ॥ ૨૦ ॥ હણ્યો કુલુદિ મિત્રને રે, જિણે વાં કી મતિ દીધ રે ॥ સેત્રપાલેં તવ તે ગ્રેહી રે, સંમ સંમ તનુ કીધ રે ॥ જીળ ॥ ૨૧ ॥ તે દેસી વીહિતો ઘણું રે, મયળા શરણે પદઠ રે ॥ શેઠ પથૂપેં ધૂજતો રે, દેવી ચક્રે

હુટ વુદિતો વેવાયાલોં જે શેઠનો મિત્ર ઢે, તેજ પુરુષ નિશ્ચેં સર્વ અનર્થનું મૂલ ઢે एणे વાંકીમતિ एटले ગિપરીત મતિ દીધી ઢે માટે एને પકડો, તેવારેં તત્કાલ દેવપાલે તેને પળથી વાંધી ડંચો કૂઆ થે જાને વિયે ટાંગી નીંડું મુલ કરી મુલમાંથી વાંકાં વચન કહાહ્યાં માટે મુલમાં અશુચિ જરી તર ગારે કરી તેના (તનુ કેં) શરીરના સંમને સંમ કરી નાલ્યા, પત્ની જાણે શાંતિ કરવાને માટે ચારે દિશાના ચાર દિગ્પાલને ઘડિજ આપતા હોય નહીં? एવી રીતેં ચારે દિશાયેં તેના શરીરના કટકાને

पूरे भुजतो यको, वीचीतो यको, ते वेहु मयणा जे स्त्रीयो तेने शरणो जइ पेवो, तेने चत्तेवरी दे
 नीयें वीजो ॥ २२ ॥ ॥ तेनारें केरी कहेवा लाग्या के अरे छट पापिष्ट जा ह्मणां तो तुजने स
 तीना शरणना सुपसायें करीज निश्च जीगतो मूक्यो ते, पण अमें कहीयें तेयें के जो वुं तत्परा
 मनसां अन्याय धारण करीज, तो अंते जीगथी जइश ॥ २३ ॥ ॥ ते जोइ निम्मय पामती अही
 ते वेहु स्त्रीयो विनय सहित चक्रेवरी देवी प्रत्ये सप्रसाद एवुं यचन बोली. तेने केवी, पण प्रेम
 धरीने बोलावतां ह्वां के दे यत्सो ! तमें कां चिंता करो जो ? तमें निश्चित रह्यो; तमारा सामीने

सरी दिष्ट रे ॥ जीवण ॥ २२ ॥ जारे मूक्यो जीयतो रे, सतीशरण सुपसाय रे ॥
 अंते जाइश जीवथी रे, जो मन धरीश अन्याय रे ॥ जीवण ॥ २३ ॥ मयणाने
 चक्रेवरी रे ॥ बोलावे धरी प्रेम रे ॥ यत्स कांइ चिंता करो रे, तुम पियुने ठे खेम
 रे ॥ जीवण ॥ २४ ॥ मास एक मांदी सही रे, तमने मलशो तेद रे ॥ राजरमणी
 कृदि भोगवे रे, नरपति सुसरा गेद रे ॥ जीवण २५ ॥ वेहुने कंठे ठवे रे, फूल
 अमूलक माल रे ॥ कहे देवी महिमा सुणो रे, एहनो अतिहि रसाल रे ॥ जीवण ॥
 २६ ॥ वील यतन एदथी अशो रे ॥ दिन प्रतें सरस सुगंध रे, जेह कुमीटें जो

देम कुजल ते ॥ २४ ॥ ॥ (सही के०) निश्चें तमने तमारो चत्तार एक महिनामां मलशो, तमारो
 पति तो (नरपति के०) राजा सतराने घेर रह्यो यको राज्य अने (रमणी के०) स्त्रीरूप
 (कृधि के०) लक्ष्मीने भोगवे ते ॥ २५ ॥ ॥ एम कही ते वेहुनीकंठें अमूल्य फूलनी माला पदेरा
 नीने केवी कहे ते, के एवुं अत्यंत रसाल मादुल्य ते, ते हुं कहुं हुं तमें सांचजो ॥ २६ ॥ ॥
 ए मालानी विनय विनय प्रत्ये सरस सुगंध यती जजो, अने एदथी तमारा शीयलनी यला अशो

सर्व भूतो, तथा जगतां ॥
 ॥ १० ॥ ॥ तेन
 सद्यो न भवति
 ॥ ११ ॥
 के हे भोऽन्तरीक्षं ॥
 ॥ १२ ॥
 ॥ १३ ॥
 ॥ १४ ॥
 ॥ १५ ॥
 ॥ १६ ॥
 ॥ १७ ॥
 ॥ १८ ॥
 ॥ १९ ॥
 ॥ २० ॥
 ॥ २१ ॥
 ॥ २२ ॥
 ॥ २३ ॥
 ॥ २४ ॥
 ॥ २५ ॥
 ॥ २६ ॥
 ॥ २७ ॥
 ॥ २८ ॥
 ॥ २९ ॥
 ॥ ३० ॥
 ॥ ३१ ॥
 ॥ ३२ ॥
 ॥ ३३ ॥
 ॥ ३४ ॥
 ॥ ३५ ॥
 ॥ ३६ ॥
 ॥ ३७ ॥
 ॥ ३८ ॥
 ॥ ३९ ॥
 ॥ ४० ॥
 ॥ ४१ ॥
 ॥ ४२ ॥
 ॥ ४३ ॥
 ॥ ४४ ॥
 ॥ ४५ ॥
 ॥ ४६ ॥
 ॥ ४७ ॥
 ॥ ४८ ॥
 ॥ ४९ ॥
 ॥ ५० ॥
 ॥ ५१ ॥
 ॥ ५२ ॥
 ॥ ५३ ॥
 ॥ ५४ ॥
 ॥ ५५ ॥
 ॥ ५६ ॥
 ॥ ५७ ॥
 ॥ ५८ ॥
 ॥ ५९ ॥
 ॥ ६० ॥
 ॥ ६१ ॥
 ॥ ६२ ॥
 ॥ ६३ ॥
 ॥ ६४ ॥
 ॥ ६५ ॥
 ॥ ६६ ॥
 ॥ ६७ ॥
 ॥ ६८ ॥
 ॥ ६९ ॥
 ॥ ७० ॥
 ॥ ७१ ॥
 ॥ ७२ ॥
 ॥ ७३ ॥
 ॥ ७४ ॥
 ॥ ७५ ॥
 ॥ ७६ ॥
 ॥ ७७ ॥
 ॥ ७८ ॥
 ॥ ७९ ॥
 ॥ ८० ॥
 ॥ ८१ ॥
 ॥ ८२ ॥
 ॥ ८३ ॥
 ॥ ८४ ॥
 ॥ ८५ ॥
 ॥ ८६ ॥
 ॥ ८७ ॥
 ॥ ८८ ॥
 ॥ ८९ ॥
 ॥ ९० ॥
 ॥ ९१ ॥
 ॥ ९२ ॥
 ॥ ९३ ॥
 ॥ ९४ ॥
 ॥ ९५ ॥
 ॥ ९६ ॥
 ॥ ९७ ॥
 ॥ ९८ ॥
 ॥ ९९ ॥
 ॥ १०० ॥

नर पार्श्वे स्पर्ध रे ॥ जी० ॥ १७ ॥ एम कही चक्रेमरी रे, उतपति
 तश रे ॥ सयल देवगुं परवसां रे, पद्मोतां निज आवाम रे ॥ जी० ॥
 ॥ उतपात सये टह्या रे, वाहण चाह्यां जाय रे, चिता जोगी सर्वनी
 ॥ वाय सुवाय रे ॥ जी० ॥ १८ ॥ मित्र त्रण कहे शोत्रने रे, दीन्नी परतक्त
 ॥ बोथो मित्र अधमंथी रे, पाम्यो वेगें घात रे ॥ जी० ॥ १९ ॥ ते माटे
 ॥ श्री रे, काही मूको साल रे ॥ परलखमी परनारने रे, हवे म पडशो ख्या
 ॥ जी० ॥ २० ॥ पण डुंखि शोत्रनुं रे, चित न आव्युं जाय रे ॥ जइवि

मिथी पाव्यो तो (वेगें के०) तनज (घात के०) मरण पाम्यो, अने तमें पण सतीयोनुं शरण
 ॥ तेना मणिमाथी जीयता रहा ठो, नहीसां तमारा पण नेवाज क्षात्र थात ॥ २० ॥ ॥ माटे अमे
 ॥ ते इहीये उयें के, तमारा चिनमां जे पारकी लक्ष्मी केइ लेवी, अने पारकी स्त्री जोगवती तट्टय
 ॥ ते इहीये, ते काहाडी नामो अने हरे एवा ख्यातमां ब्यारे पण पडशो नही ॥ २१ ॥ ॥ म्नी
 ॥ ते पण मित्र मनी शोत्रने सीसामण न्याची, तप्याचि जेम तपण ते नेने यद्यपि कपूरमां यामित क

रीयें, तो पण तेनी दुर्गपता जाय नदीं, तेम ते दुईदि गेवतुं चिन पण ठकाण आ०३ नदी ॥
 गतः ॥ यद्यपि मृगमदचंदन, कर्पूरागरुमिश्रितो लघुनः ॥ तदपि न मुञ्चति गंधं, प्रकृतिगुणं ज्ञाति
 दोषेण ॥ १ ॥ इति ॥ ३२ ॥ ॥ तेम इहां धवलवेगने जो पण मित्रं आनीने जीखामण आणी,
 तो पण फरी एगो विचार करवा लाज्यो के, दे हेयडा ! द्यो ते हुं वगमणां करनी? एक अंगमात्र पण
 दुःख धरीश नदीं, जो हुं जीवतो वच्यो हुं, तो सर्वे कार्य करीश ॥ ३३ ॥ ॥ जो मझारा सारा
 जाग्यें करी एटहुं मझोहुं निघ्न वपन्युं द्युं, ते पण सर्वे विसराव यइ ग्युं, तो निर्भं हुं जाणुं हुं जे

कपूरें वासीएं रे, जसण दुर्गंध न जाय रे ॥ जीवण ॥ ३२ ॥ देडा कर ने वधाम
 णां रे, अंश न डुल्ल धरेश रे ॥ जो वच्यो हुं जीवतो रे, तो सवि काज करेश रे
 ॥ जीवण ॥ ३३ ॥ जो मुज जाग्यें एवहुं रे, विघ्न ययुं विसराव रे ॥ तो मलशे ए
 सुंदरी रे, समशे विरहनी जाल रे ॥ जीवण ॥ ३४ ॥ एम चिंती दूतीमुखें रे, क
 दवे हुं तुम दास रे ॥ नेक नजर करी निरखीएं रे, मानो मुज अरदास रे ॥ जी
 वण ॥ ३५ ॥ दूतीने काढी परी रे, देइ गजद्वी कंठ रे ॥ तोहिं निलज लाज्यो

द्वे आ लक्ष्मी जो सुबेयी मझारे वश यइ गइ ते, तो सुंदरीयो पण मने अग्रभ्य मलशे, अने म
 द्वारा विरहनी ज्वाला पण वपशम पामशे ॥ ३४ ॥ ॥ एम चिंतवी दासीने मुखें स्त्रीयो प्रत्ये
 कदेहरायुं के, हुं तमारो दास हुं, माटे तमें मने (नेकनजर के) रुडी नजरें करी जुड; एटली
 मझारी निनति मान्य करो ॥ ३५ ॥ ॥ ते सांचली स्त्रीडए ते दूतीने घणीज निर्नृगी कंठे गजद्वी
 केइने कदाडी मूकी, तोय पण ते निर्नृज गेव लगार मात्र पण लाज्यो नदी. काम रूप पिशाचें पीअ्यो
 थको गयो ते विवेक जेना हृदयमांथी, अने पापमय अथयसायने लीये एक कण मात्र पण जेने

ઘેઘો, તેવારેં શ્રીપાલ કુંચરને દીઘો ॥૨॥ ॥ તિહાં દીપતો ઇયો કુંચર તેને દેહીને ઘેઘના દેયામાં ઢૂંક
 ઉપની, અને જેમ (રવિ કે૦) સૂર્યને દેહીને (ધૂક કે૦) ધૂરડ પદ્મીની આંસો મીચાઈ જાય ને, તેમ
 તિહાં ઘેઘજીનાં પણ લોચન મીચાઈ ગયાં ॥૩॥ ॥ રાજાએ પણ ઘેઘને મહોટો સારથયાદ જાણીને
 ચઢુમાન પૂર્વક વિગેએં કરી તેહિજ શ્રીપાલને હાથે તેને તંબોલ તે પાનનું મીઠું કેવરાબુ, તેવારેં શ્રીપાલે
 પણ દેસતા ગાર (જલિપરેં કે૦) ઠૂઠી રીતેં જાણ્યો જે, એ ધવલઘેઘજ ને, અને ઘેઘેં જલીપરેં ડલસી

તિણિવાર ॥ નપને મલવા ઝતસ્યો, શેઠ લેઈ પરિવાર ॥ ૧ ॥ આઘ્યો નરપતિ
 પાડલો, મિલણાં કરે રસાલ ॥ ઘેઘો પાસેં રાયને, તવ દીઘો શ્રીપાલ ॥ ૨ ॥ દેહી
 કુંચર દીપતો, દેયે ઝપની ઢૂંક ॥ લોચન મીચાઈ ગયાં, રવિ દેહી જિમ ધૂક ॥૩॥
 ॥૪॥ હે દેવ અટારડો, એહ કિશો ઝતપાત ॥ શેઠ જલી પરેં ડલસી, ચિત્ત ઘયું મમનોલ
 વાત ॥ ૫ ॥ સના વિસરજી રાય જવ, પદોતો મહોલમઝાર ॥ તવ ઘેઘેં પડિદારને,

લીધો જે એ શ્રીપાલજ ને, તેથી તેહું ચિત્ત મમનોલ થયું ॥ ૪ ॥ ॥ તેવારેં ચિંતવવા લાગ્યો, જે દે
 હેં ઇતિ સ્થેરેં યરેં એ (અટારડો કે૦) વાંકો દેવ તેણે આ તે સ્યો ઝતપાત કયો! કેં જે વાતને મેં સ્વારા પા
 ણીમાં એટલે સ્વારા સમુદમાં નાલી વીધી હતી, તે વાત હાં પ્રગટ થઈ!! ॥ ૫ ॥ ॥ પઠી જેવારેં
 સના વિસરજીન કરી રાજા પોતાના મહોલને વિષે પોહોતો, તેવારેં ઘેઘેં વિચાણું જે આ તેહજ
 શ્રીપાલ ને કિંવા એના સરસો વીજો કોઈ પુરુષ ને? તેની તપાત તો કરું, કારણ કે તેને તો મેં સ
 મુદમાં નાલી વીધો ને માટે તે જીયતોજ કેમ હોય? એહું ચિંતયન કરીને પઠી ઘેઘેં એ સંવંધિ સર્વેં જિ

चार, गोतीयां नृपुत्रो ॥ ६ ॥ ॥ कं दे नाद ! आ गमीर नं सान्ग जे ? या तो तोइर ननो मा
गाव देवाप जे, एतु गोतीयां नो गोतीयो कदे जे के, से शेउ ? एनी (गनि के०) गित सान्गतां
भक्त तो माणतने अचरित पंदा प्राय ! एनी दकीगत जे ॥ ७ ॥ ॥ एने तो ननमांयी मृतो जगानी
मशोदा मशोदस्यै करी नजी नाहें पेर तेही आणीने राजायें गोतानी कुमरी परणानी दीन्ही, एण एनो
जात के जात कोण जे ? ते जात एण कांइ पूछी नही ॥ ८ ॥ ॥ ते जात सान्गनीं शेउ घणोज रीऊ
पाणो, नने मततो विचार करया जाण्यो के, एने कष्टमां पाडया माटे एणे मने नहुं वारणुं दे

पूछ्यो एह विचार ॥ ६ ॥ एह थगीधर कोण ठे, नवल्लो दीसे कोय ॥ तेह
कदे गति एदनी, सुणतां अचरित होय ॥ ७ ॥ वनमां सूतो जागवी, घर आय्यो
नलिजात ॥ परणायी निज कूंअरी, न पूवी यात न जात ॥ ८ ॥ शेउ सुणी रीऊयो
पणुं, चितमां करे विचार ॥ एहने कष्टे पाडया, नहुं देखाड्युं वार ॥ ९ ॥ देइ क
लंक कुजातिनुं, पाहुं एहनी लाज ॥ राजा हणशे एहने, सहेजे सरयो काज ॥
॥ १० ॥ जोपण जे जे में कखां, एहने छःखनां हेत ॥ ते ते सवि निष्फल थयां, मुज अ
निजाप समेत ॥ ११ ॥ तोपण वाज न आवियें, मन करिएं अनुकुल ॥ उद्यमथी

साडयुं; कारण के एनी जाति जाति कोइ जाणतो नथी, तो ए उपाय महारा हाथमां वणो श्रेष्ठ
आथ्यो जे ॥ ९ ॥ ॥ माटे हवे हुं कोइर कुजातिनुं कलंक देइने एनी लाज पाहुं के जेथी राजा
एने थयदय हूणी नाखरो, ने सहेजमां महारुं कार्य सरी जाओ ॥ १० ॥ ॥ जो पण आज
पंधत एने जे जे में छःखनां (हेत के०) कारण कखां, ते ते सर्व कारण महारा मनना अनिजाप
सक्षित निष्फल थयां, एहजे कारणनी निष्फलता यह तो ते कारण सफल करया माटे मनना जे
अनिजायो एता से एण सर्व निष्फल थया ॥ ११ ॥ ॥ तो पण वाज आवीये नही एहजे सर्व हेत नि

पाल थइ गपा माटे धरें उद्यम भूही कैयों एतुं प्रतिलाल मन कगीयें नदी, परंतु उद्यम जारी राखवा
 माटे मनने अनुकूल करीयें, कारण के उद्यम कलायीज सयें काइ संपजे, नीपजे ते, माटे उद्यम जे ते,
 तेज सुखनुं मूल जे ॥ १२ ॥ ॥ तथा गली ए तो महारो बेरी ते माटे जो घणो नथजो तो मने (कंज
 के०) मूलमार्थी (स्वणरो के०) खोदी नालजो माटे तेनी पदेलांज एने इणवानो कोइक फंद र
 नयो सारो जे ॥ १३ ॥ ॥ एम चिंतवतो ते जेव पोताना उत्ताराना (आवास के०) परमां ग

सवि संपजे, उद्यम सुखनुं मूल ॥ १२ ॥ बेरी ने वाध्यो घणो, ए सुज खणजो कं
 द ॥ प्रथमज दणया एहने, करयो कोइक फंद ॥ १३ ॥ इम चिंतवतो ते गयो,
 उत्तारे आवास ॥ पलक एक तस जक नही, सुख मूके नीसास ॥ १४ ॥ ढाल
 चोथी ॥ आपादचूती अणगारने रे, कहे गुरु अमृत वाण रे ॥ जोगीसर चेला ॥
 नितगने जमता थका हो लाल ॥ ए देखी ॥ इण अयसर तिहां भूचनुं रे, आव्युं
 दोलुं एक रे ॥ चतुर नर ॥ उजा उलगडी करे हो लाल ॥ तेडी महत्तर भूचने रे,
 शंभ कहे अविच रे ॥ चतुर नर ॥ काज अमारुं एक करो हो लाल ॥ १ ॥ एह
 जमाइ रायनो रे, तेहने कदो तुमं भूच रे ॥ च० ॥ लाख सोनेया तुमने आपवां

गो, गण एक पलवार छुरी तेने जप आगतो नथी, सुलथकी निसासा मूस्या करे जे
 ॥ १ ॥ ॥ एवा अयसरें तिहां एक भूचनुं दोलुं आव्युं ते उजा थका जेवनी उजंग करे जे,
 तेचारे जेठे (मल्लन के०) महोटा भूचने तेडीने तेने अविचकी यात कहेया मांभी के दे भूच तमे
 अमारुं एक कार्य जे ते करो ॥ १ ॥ ॥ ए राजानो जमाइ जे जे, तेने तमे जइने ए भूच जे एम
 कदो, तो ए काम करवाना लाल सोनेया तमने आवी भुं. माटे तमे तमारुं सयें कुंडुव मजी भाइने

अणा १ जो, यही एक बाही १५, एक ५५ यही पण्डित ने के से नाद! हमें तातारी
साद ओता एता ॥ ५ ॥ ॥ हमें ते मय राजा ने कहे ने के दे मजगल या नमारा कृतनो या
पार ने, ए नमारायी रीगलीने बालो हतो ने तमारा पयाययी नमन नेतो पयो. ए रां मयने
परिचार ने, लाज नमारा विगोहना कुल नमारा हमें एने सारीयों ने न उज्ज्वल पण या पानने
धीनू नमारा न्याथो सेना विज्ञे हमें हवे सारी रीनें लहनें करी उज्ज्वलो ॥ ५॥ ॥ एनी रीतनी
ने सार् मय मयरीउनी गणी सोनलीने राजा पोताना मनमो एतुं चित्तया लाग्यो के नाततो घ

॥ ५ ॥ हुंज पदे नररायने रे, ए अम कुल आधार रे ॥ ५० ॥ रीसावी चाख्यो ह
यो हो लाल ॥ तुम पसाय नेलो थयो रे, सवि माहारो परिवार रे ॥ ५० ॥ जागा
पुग विगोहनां हो लाल ॥ ५॥ राजा मन चित्ते इस्थुं रे, सुणी तेदनी वाच रे ॥
५० ॥ वात पणी विरुद थइ हो लाल ॥ एह कुटुंब सवि एहनुं रे, दीसे परतक
साग रे ॥ ५० ॥ धिग मुज वंश विटालीयो हो लाल ॥ २० ॥ निमित्तन तेडावियो
रे, में तुज वचनविश्रास रोचण ॥ पुत्री दीधी एहने हो लाल ॥ किम मातंग कह्यो
नहीं रे, ते दीधो गले पाश रे ॥ ५० ॥ निमित्तियो वलतुं कहे हो लाल ॥ २॥ मुज

णीज (विरुई के०) माठी थइ या हुंजो कुटुंब जे ने, ते सर्व एवुज ने ए प्रत्यक्ष सांखुज देखाय
ने, माटें धिक्कार ने एने के नेणे महारो वंश विटाल्यो ॥ १० ॥ ॥ एम चित्तवी राजायें निमित्ति
पाने मेडाथो जने कहुं के में तहारा वचन अपर विश्वास राखीने एने महारी पुत्री थापी, तो ए
माणनी जाति ने एने ते प्रथम मने केम न कहुं ? माटें नेज या महारे गले फाँव दीधो, एवुनां
---० ---० निमित्तियो वलतुं ॥ ११ ॥ ॥ हे राजन् महाहं निमित्त जहुं नथी, हुं तमने साचे

साची वात कहुं दुं, ते तमे सांचलो, के ए पोतें मातंग नथी पण ए घणा मातंगनो धणी जे. एणुं कणुं पण मातंग शब्दनो अर्थ राजा समजतो नथी, तेथी चिंतयुं, जे एज मातंग जे उना जे, तेनो सामी ए दुरी, एणुं विचारी कुंवरनी तया निमिनियानी उपर कोप्यो अको तेमनी यात करायानी चिंत यना करतो हुनो ॥ १२ ॥ ॥ राजायें ते वेहु जणने मारयानो विचार करीने तिहां घणा सुन दोने सङ्ग कला, तयार कीया, ते वात मदनमंजरीयें सांचली तयारें तेज गवतें तिहां आयीने राजाने ए रीतें वीनयना लापी ॥ १३ ॥ ॥ के हे पित्तजी ! जे काम करीयें, ते विचारीयें करीयें, के जेम पाळल

निमित्त जूतुं नहीं रे, सुणजो साची वात रे ॥ च० ॥ ए बहु मातंगनो धणी हो लाल ॥ राय अस्थ समजे नहीं रे, कोप्यो चिंते घात रे ॥ च० ॥ कुंअर निमित्तिया ऊपरें हो लाल ॥ १२ ॥ ते वेहुने मारया रे, रायें कीध विचार रे ॥ च० ॥ सुजट घणा तिहां सज किया हो लाल ॥ मदनमंजरी ते सुणी रे, आयी तिहां तयार रे ॥ च० ॥ रायने इणीपरें वीनवे हो लाल ॥ १३ ॥ काज विचारी कीजीएं रे, जिम नवि होय उपदास रे ॥ च० ॥ जगमां जश लहीएं घणुं हो लाल ॥ आ चारे कुल जाणीएं रे, जोइएं हिये विमास रे ॥ च० ॥ डवलकशा नवि होइएं हो लाल ॥ १४ ॥ कुंअरने नरपति कहे रे, प्रगट कहेो तुम्ह वंस रे ॥ च० ॥ जिम

थी उपदास न थाय ! जो विचारीने करीयें तो ज जगतमां घणुं यश पामीयें, जो ह्ये विचार करी जोइयें तो माणसना आचार उपरथी पण कुज जाणी शकीयें, पण जेनी तेनी खोटी साची यात सांचलीने तेनो सारासार समज्या विना कोइ अकार्य करी नाखणुं एया डवल कान वाला यइयें नही. लोक मां पण एवी कहेवत हे के, राजाने कान दोष पण शान न होय, ए कहेवत प्रमाणे तमारे वर्तवुं नही ॥ १४ ॥ ॥ एवी पोतानी एवीनी वात सांचलीने राजा, कुमर प्रत्यें कहे ते के, हे नस्त !

आज (लाटा रंग) पाया ॥ २० ॥ ॥ ने रात सांनजतांज जेवारें श्रीपंढने उन्नख्यो तेवारें राजा
पोताना मनमां हरे पायो, जे आ तो महारी सगी बहेननो पुत्र जे, अरे में काम तो बिचाया
निना कहुं हतुं, पण सर्व ठेकाणें आली गहुं. आ तो जोजनमाहिं घी दजी पड्या जेहुं उत्तम काम
थरु ॥ २१ ॥ ॥ हने राजा हुंने पूठतो हयो, के दे हुंयो ! तमें कहो, के ए किशो विचार ठे ? ते
नारें ते हुंयो थर कांपता थका थोल्या के, हे महाराज ! अमने तो धयलशेठें वगोव्या, अमोने

ते सुणतां जव उलख्यो रे, तव दरख्यो मन राय रे ॥ च० ॥ पुत्र सगी जगनी
तणो हो लाल ॥ अविचारुं कीधुं हतुं रे, पण आव्युं सवि वाय रे ॥ च० ॥
जोजनमाहिं घी दव्युं हो लाल ॥ २१ ॥ नरपति पूठे भूचने रे, कहो ए किस्यो
विचार रे ॥ च० ॥ तव ते बोले कंपता हो लाल ॥ शेठें अम्ह विगोइया रे, लोनें
थया खुवार रे ॥ च० ॥ कूडुं कपट अमे केलव्युं हो लाल ॥ २२ ॥ तव राजा रीशें
चव्यो रे, बांधी अणाव्यो शेठ रे ॥ च० ॥ भंव सहित दणवा धखा हो लाल ॥
तव कूँअर आडो वड्यो रे, गोडाव्यो ते शेठ रे ॥ च० ॥ उत्तम नर इम जाणीएं
हो लाल ॥ २३ ॥ निमित्तिउ तव बोलीउ रे, साचुं सुब्ज निमित्त रे ॥ च० ॥ ए बहु

इय आपवाने कहुंल कहुं. तेना लोनथी खुवार थया. ए सर्व अमें इहां कूडुं कपट केलव्युं हतुं ॥ २२ ॥
तेवारें राजा (रीशें के०) कोथें चव्यो थको, शेठने बांधी अणाव्यो, अने हुंयोना टोला सहित ते
शेठने दणवा माटे पखो एटने धाव्यो, अथवा एवो विचार राजायें पखो, तेवारें श्रीपालकुमर
आडो पडीने ते शेठने तथा हुंयोने गोडावतो हयो. हे मळुनो जुठ के, उत्तम नरने एवी रीतें (जा
णायें के०) परलीयें जे अयगुण करनाने पण गुण करे ॥ २३ ॥ ॥ तेवारें निमित्तियो बोच्यो के, हे

राजन मद्राहं निमिन जुंउ फदेरुं गाचुं ठे ! ए (वहु के०) पणा मारंगनो धणी ठे, एतु म कण ॥ ३३ ॥
 ते सरे सवळं मलय थपु. त्यारे राजायें पुतणुं के, मारंग ते कोने कदीयें ? निमित्तियो दोयो के मारंग
 मद्राहं दस्तीउ जाणया, तेहनो ए (प्रचु के०) सामी जाणयो, फट्ठे पणा हाथीउनो एने मद्रोडो
 परियाव ठे, गली (गहबिन के०) मद्रोटा उबार मनयालो ए जाणयो, तथा ए (राजेसर के०) ए
 राजाउनो पण ईश्वर एयो (राजीयो के०) राजा जाणयो ॥ २४ ॥ ॥ पत्री ते निमित्तियाने म
 जायें पणुं दान बीपुं, अने बहुमान ग्रामी विसर्जन कयो, जगत्मादे वियानो (निधि के०) ए

मातंगनो धणी हो लाल ॥ मातंग कदिपुं हाथीया रे, तेहनो प्रचु वडचित्त रे ॥ चण ॥
 ए राजेसर राजीउ हो लाल ॥ २४ ॥ निमित्तियाने नृप दीए रे, दान अने व
 हु मान रे ॥ चण ॥ वियानिधि जगमां वडो हो लाल ॥ कुंअर निज घर आधिया रे,
 करतां नयपद ध्यान रे ॥ चण ॥ मयणा त्रणे एकठी मली हो लाल ॥ २५ ॥ कुंअर
 पूरवनी परं रे, पाले मननी प्रीत रे ॥ चण ॥ पासं राखे शेवने हो लाल ॥ ते मनयी
 ठेने नहीं रे, दुर्जननी कुल रीत रे ॥ चण ॥ जे जेहवो ते तेहवो हो लाल ॥ २६ ॥

जानो ते (गडो के०) मद्रोडो जाणयो. हवे श्रीपाल कुमर पण पोताने घर आया, तिहां नयपद
 ध्यान धरता थका रखे ठे, अने (त्रण मयणा के०) मदनरेखा, मदनमंजूषा अने मदनमंजरी ए
 त्रण स्त्रीयो पण एकठी मली ठे ॥ २५ ॥ ॥ हवे जो पण धयलवोठें श्रीपालने दुःख केया माटे
 घणायें उपाय कया, तो पण श्रीपाल तो पूर्वली रीतें शेवनी साथें मननी प्रीति पाले ठे, तेथी
 निरंतर पणे शेवने तो पोतानी पासंज राखे ठे, तेम वतां पण दुर्जनना कुजनी रीति ठे ते रीतिने
 हुट राजायालो गेठ पोताना मनथी वांफतो नथी. केम के जे जेहवो ते तेहवो ज जाणयो.

एटने जे नलो होय ते नलो ज होय, अने जे चूनों होय ते चूनों ज होय, एमां कांइ संशय नयी ॥ यतः ॥ डुर्जनस्य सन्नायोऽयं, परकार्यविनाशकः ॥ कथंवा कार्यमायाति, मूषको वखनदण्डात् ॥ ११ ॥ गुणलक्षं परित्यज्य, दोषं गृह्णति दुर्जनाः ॥ लक्षं दोषं परित्यज्य, गुणं गृह्णति सज्जनाः ॥ १२ ॥ १३ ॥ जेव तो गली पण पोताना डुर्जन पणने अंगीकार करीने मनमाहि चिंतयना करता हवा के, म हारा तो वेहु हाथ (चूँइ के०) चूमियें पड्या, परंतु एक पण कार्य सीधुं नही, तथापि हवे जो हुं पी शकुं नही तो पण ढोली तो (शकुं के०) नाखुं? तेथी जेठें एवो निश्चय कीधो के एतो सातमी चूमियें एकलोज सूवे ठे, बीछुं कोइ पासे नयी. माटे हवे हुं एने महारे पोताने हाथेंज

वेउ हाथ नूँइ पड्या रे, काज न एको सिध रे ॥ च० ॥ शेठ इस्थुं मन चिं तवे हो लाल ॥ पी न शक्यो ढोली शकुं रे, एहवो निश्चय कीध रे ॥ च० ॥ एहने निज हाथे दणुं हो लाल ॥ ११ ॥ कुंअर पोड्यो ठे जिहां रे, सातमी नूँइए आप रे ॥ च० ॥ लेइ कटारी तिहां चड्यो हो लाल ॥ पगलपड्यो हेठो पड्यो रे, आवी पडोतुं पाप रे ॥ च० ॥ मरी नरकें गयो सातमी हो लाल ॥ १८ ॥

(दणुं के०) हणी नाखुं, के जेथी वे खीयो अने एनी लक्ष्मी ते तो महारे हाथे नही चडे, तो पण ए पोतें जोगवी शकजो नही, एटलुं तो काम थाजे. एवो निश्चय करीने ॥ ११ ॥ जिहां सा तमी चूमियें कुमर पोडयो ठे, तिहां ते धृष्ट, अनिष्ट, पापिष्ट, धवल शेठ पोतें हाथमां कटारी ल जेने चढयो, परंतु सातमी चूमियें क्याएक उन्मार्गे पग मूकतां पण (पलट्यो के०) खसी गयो, तेथी सातमी चूमिथी हेठो आची पड्यो, तिहांथी पडतां जेठने पोताना हाथमां कटारी हती ते पण लागी. अने जेठनुं पाप पण आची पोडोतुं, एटने पापनो घडो नराणो हतो ते पण छट्यो, तेने

लीने गेव आनै गेव आनमां भर्त्ता यको मरण पामीने सातमी नरकें गयो एटले सातमी चूमि
 यी पयो, अने सातमी नरकष्टवीयें गयो, केम के एवा नीच पुरुषोंने एतुंज स्थानक मले, अन्यथा
 मीजुं नही ॥ यतः ॥ सो सनम चूमिउ, पडिउ यनो य सनमी चूमि ॥ निरयस्त तारिषाणं, समन्ति
 गणं तिमन्त्रय ॥ १ ॥ इति श्रीपाञ्चसत्ति ॥ तथा ॥ मित्रादो दी कृतव्रश्च, येषि विद्यासयातकाः ॥
 ने नरा नरकं याति, यागबन्धनिकरो ॥ १ ॥ २७ ॥ तिद्वां प्रजातें लोक एकवां मय्यां; ते सर्वे धिक्कार
 यिक्कार नं!!! ए गेवने एनी नाणी बोलता द्या, जे माटें ए स्वामिजोदी ययो, ए पापी जेवें कुमरने
 कृणवावुं चित्तयुं, ते जेवुं चित्तयुं तेनुं पौनज पाम्यो, ए अणमृटे निर्वाण पाम्यो, जे माटें कबुं जे के,

लोक प्रजाते तिद्वां मय्या रे, बोले धिग धिग वाण रे ॥ ३० ॥ स्वामिजोदी ए य
 यो हो लाल ॥ जेद कुंअरने चित्तयुं रे, आप लह्युं निरवाण रे ॥ ३१ ॥ अग्र
 पाप तुरतज फले हो लाल ॥ ३२ ॥ मृतकारज तेदनां करे रे, कुंअर मन धरे
 सोम रे ॥ ३३ ॥ गुण तेदना संचारतो हो लाल ॥ सोयन यणुं तपावियें रे,
 अगनीतिणे संयोग रे ॥ ३४ ॥ तोदी रंग न पालटे हो लाल ॥ ३५ ॥

(३० के०) पणुं अगोर पाप करे, तो ते तरतज फले ॥ ३१ ॥ ॥ दये श्रीपाञ्चकुर तो गेवना
 मुपुनो लोक मनमा भरतो यको गेवना मुपु संधि जे अप्रिसंस्कार प्रमुल कायं करवानां ते क
 यतो द्या, यनं ते गेवना गुणने संचारतो यको रदे जे, जेम सोनाने अप्रिना संयोगें यणुं तपावियें,
 १ पण तेनो रंग पालटे नही, तेम वनम पुरुषने पण सोनानी समान जाणया ॥ यतः ॥ कवित
 र अप्रमै गोर दग्गल, तोदे मुगंय सवे निस्तारे ॥ चंदन फाटत दे ज्यो कुवार पे, तोदी कुवार
 मुगारे ॥ पंचमै पीजल इलनहां वनकुं इह मिष्ट जस्ता रस वारे ॥ सक्कनकों डुल वेत डुरी

जान, सज्जन तोही न दोय विचारे ॥ १ ॥ इति ॥ ३० ॥ ॥ पांचशे बहाणोनो जे कांइ माल किरि
याणुं गगेरे हतुं, ते सर्वे संजाली तयासी लीधुं, ते मांहे लक्ष्मीतुं तो लेखुंज करतां आवे. नही,
एटली पारगिनानी यस्तुं नरेली हती, ते सर्वे संजाली लईने शेठना चली बुझिना देवावाला जे
ब्रण मित्र दता, तेने पांचशे बहाणोना अधिकारी कला, जेमाटे जे गुणनिधि एटले गुणवान् पुरुष
होय, ते उनमपदने पामे, तेम ए शेठना ब्रण मित्र जो गुणवान् दता, तो ते अगणित लक्ष्मीना
अधिकारी यईने उनम पदवीने पाम्या ॥ ३१ ॥ ॥ हवे कुंवर तिहां सुख समाधिमां रहेतो यको

माल पांचशे बहाणोनो रे, सभी संजाली लीध रे ॥ च० ॥ लखमीतुं लेखुं
नहीं हो लाल ॥ मित्र ब्रण जे शेठना रे, ते अधिकारी कीध रे ॥ च० ॥ गुण
निधि उत्तम पद लहे हो लाल ॥ ३१ ॥ इष्टतणां सुख भोगवे रे, तिहां
कुंअर श्रीपाल रे ॥ च० ॥ मयणा ब्रणे परिवस्यो हो लाल ॥ ब्रिजे खंभे इम
कही रे, विनयें चौथी ढाल रे ॥ च० ॥ सिद्धक महिमा फल्यो हो लाल ॥ ३२ ॥
॥ दोहा ॥ एक दिन रमवाडी चढ्यो, रमवाने श्रीपाल ॥ साथ बहु तिहां उतस्यो,
दीवो झुंझि विचाल ॥ १ ॥ सार्थवाह लइ नेटणुं, आव्यो कुंअर पाय ॥ तव तेदने पूते

निःकेवल इंदनां सरखुं सुख भोगयतो यको जेम मुनिराज ब्रण गुप्तियें सहित होय तेम मयणरे
खादिक ब्रणे स्वीडयें करी परवस्यो यको रहे ठे. ए प्रकारें ब्रिजा खंभने विपे चौथी ढाल श्रीविनय
विजयजीयें कही. माटे हे जख्यो! जूउ के श्रीसिद्ध चक्रजीनो महिमा एटले माहात्म्य श्रीपालजीने
कहेवुं फजिनुत थपुं ठे, ॥ ३२ ॥ ॥ हवे एक दिवस श्रीपाल कुंअर पशियार सहित रयवा
डीयें रमया माटे चढ्यो. त्यां नगरनी बाहेर एक विचाल ऊडियंत एयो सथयारो उतस्यो हतो ते
तेणें दीवो ॥ १ ॥ ॥ ते समयें ते सार्थवाह पण सारी यस्तुं नेटणुं लईने श्रीपालकुंअरनी पासे

આવ્યો, તેવારે કુમર પણ તે સાર્થવાદને રુડો પસાવ્ય કરીને એવી રીતે પૂતતો હતો ॥ ૨ ॥ ॥ કે
 દે સાર્થવાદ ! તમે કોણ દેશથી આવ્યા તો ? અને ક્યાં જવાનો તમારો નાવ છે ? એવું કુંઝરે પૂતરું,
 તેવારે સાર્થવાદ પણ હાથ જોડી સાચા નાવેં કરી વિનિતિ કરે છે ॥ ૩ ॥ ॥ કે દે મહારાજ ! અમે
 કાંતિનગરથી આવ્યા એવેં, અને કંબુદ્વીપે જવાનો અમારો (એક કે ૦) અગ્નિપ્રાય છે. તે સાંનગી
 શ્રીપાલ કુમર, તેમને કહે છે કે, તમે દુરદેશથી આવ્યા તો, માટે વચમાં કોઈ અચરિત્ત વિશેષ કીતું,
 દોષ, તો તે અમોને કહો ॥ ૪ ॥ ॥ તેવારે તે સાર્થવાદ કહે છે કે, દે મહારાજ ! મેં જે અચરિત્ત કીતું છે,

ફર્યું, કુંઝર કરી સુપસાય ॥ ૨ ॥ કવણ દેશથી આવિયા, કિહાં જાવા તુમ્હ
 નાવ ॥ સાર્થવાદ તવ વીનવે, કર જોડી સદનાવ ॥ ૩ ॥ આવ્યા કાંતી નયરથી, કં
 બુદ્ધિવિ એદેશ ॥ કુંઝર કહે કોઈક કહો, અચરિત્ત કીત વિશેષ ॥ ૪ ॥ તેદ કહે
 અચરિત્ત સુણો, નયર એક અગ્નિરમ ॥ કોશ ફદાંથી ચારશે, કુંબલપુર તસ ના
 મ ॥ ૫ ॥ મકરકેતુ રાજા તિહાં, કપૂરતિલકાકંત ॥ દોય પુત્ર કપર હુડ, સુતા
 તાસ ગુણવંત ॥ ૬ ॥ નામેં તે ગુણસુંદરી, રૂપેં રંજ સમાન ॥ જગમાં જસ ઝંપમ ન

તે હું તમોને કહું તું, તે સાંનગી. જે ફદાંથી ચારશે કોશ દૂર એક મનોહર નગર છે, તેતું કુંબલપુર
 એવું નામ છે ॥ ૫ ॥ ॥ તિહાં મકરકેતુ નામેં રાજા છે, તે રાજા કપૂરતિલકા નામેં રાણીનો (કં
 ત કે ૦) નર્તાર છે, તે રાણીને વે પુત્રની ઉપર એક માહાગુણવંતી પુત્રી વસ્પદ્મ થઈ ॥ ૬ ॥ ॥ તે
 પુત્રીનું ગુણસુંદરી એવું નામ છે, માટે નામેં કરી તો ગુણસુંદરી છે, વલી રૂપેં કરી રંજા નામની જે
 અપ્સરા તેની સમાન છે. જેને કોઈ ઝપમા અપીને તેની ઘરાવરી કરીયેં, એવી વસ્તુ કોઈ જગતમાં નથી.
 એવી તે કુમરી, સ્ત્રીની જે ચોશવ કલાત તેની નિધાન રૂપ છે. ફદાં ચોશવ કલાનાં નામો કહે છે.

૧ નૃત્ય, ૨ ચન્નિત્ય, ૩ ચિત્રક, ૪ વાદ, ૫ મંત્ર, ૬ તંત્ર, ૭ જ્ઞાન, ૮ વિજ્ઞાન, ૯ વૈદ્ય, ૧૦ જલસ્તંત્ર, ૧૧ ગીતનાદ, ૧૨ તાલમાન, ૧૩ મેયલુટિ, ૧૪ ફજાઠુટિ, ૧૫ આરામરોપણ, ૧૬ આકારગોપન, ૧૭ ધર્મચિત્ર, ૧૮ શકુન, ૧૯ ક્રિયાકલ્પ, ૨૦ સંસ્કૃતજલ્પ, ૨૧ પ્રાસાદનીતિ, ૨૨ ધર્મનીતિ, ૨૩ વર્ણિકાલુદિ, ૨૪ મુર્ગણસિદ્ધિ, ૨૫ સુરનૈલકરણ, ૨૬ લીલાસંચરણ, ૨૭ ગજતુરંગપરીક્ષણ, ૨૮ પુરુષલક્ષણ સ્ત્રીલક્ષણ સામુદ્ધિક, ૨૯ સુવર્ણરત્નજેદ, ૩૦ અષ્ટાદશલિપિપરિષ્કેદ, ૩૧ તત્કાલલુદિ, ૩૨ વાસસિદ્ધિ, ૩૩ વૈદ્યક, ૩૪ કામવિક્રિયા, ૩૫ ઘટત્રમ, ૩૬ સાર્પિરિશ્રમ, ૩૭ અંજન, ૩૮ ચૂર્ણયોગ, ૩૯ હસ્તાભય, ૪૦ વચનપાટય, ૪૧ જોડ્યવિધિ, ૪૨ વાણિજ્યવિધિ, ૪૩ મુલ્યમંમન, ૪૪ શાલિ સ્વંન, ૪૫ કથાકથન, ૪૬ પુલ્પયુગ્ધન, ૪૭ વક્ત્રોક્તિ, ૪૮ કાવ્યશક્તિ, ૪૯ સ્ફારવેપ, ૫૦ સકલ જ્ઞાપાવિશેષ, ૫૧ અનિયાનજ્ઞાન, ૫૨ આચરણપરિધાન, ૫૩ નૃત્યોપચાર, ૫૪ શુદ્ધાચાર, ૫૫ કા

હોં, ચડસઠ કલાનિધાન ॥ ૭ ॥ રાગ રાગિણી રૂપ સ્વર, તાલ તંત્ર વીતાન ॥

વ્યકરણ, ૫૬ પરનિરાકરણ, ૫૭ સંધન, ૫૮ કેઝવંધન, ૫૯ વીણાનાદ, ૬૦ વિતંત્રાવાદ, ૬૧ અંકવિચાર, ૬૨ લોકવ્યવહાર, ૬૩ અંત્યાદ્ધરિકા, ૬૪ પ્રશ્નપ્રદેલિકા. એ ચોથા કલાનાં નામ વલી કેટલી એક પ્રતિયોમાં પ્રકારતરેં પણ લખેલાં છે. એ ચોથા કલાની જાણ, તે ગુંણસુંદરી છે ॥ ૭ ॥ ॥ હવે તે ગુણ સુંદરીયેં ઘાલપણાથકીજ વીણા વજાડવાનો અન્યાસ કયો છે, તે કેવી રીતેં કયો છે? તો કે ૧ રાગ, ૨ રાગિણી, ૩ રૂપ, ૪ સ્વર, ૫ તાલ, ૬ તંત્રવિતાન, એટલા ગુણયુક્ત વીણાના જે કાંઈ જેવો છે, તે સર્વેને તે કુમરી જાણે છે ॥ તિહાં પ્રથમ રાગ ઇ પ્રકારના છે, તેમનાં નામ, શ્લોકેં કરી કહે છે ॥ શ્રીશ્રીરાગો વસંતશ્ર, જૈરવઃ પંચમસ્તથા ॥ મેઘરાગશ્ર વિદ્વેષઃ, પછો નટનારાયણઃ ॥ ૧ ॥ અર્થઃ—શ્રી રાગ, વસંતરાગ, જૈરવ રાગ, પંચમરાગ, મેઘરાગ અને નટનારાયણરાગ. એ ઇ રાગનાં નામ કહ્યાં. હવે એકલા રાગની ઇ ઇ રાગણીયો એટલે સ્ત્રી છે, તેમનાં નામ શ્લોકેં કરી કહે છે ॥ ગોંડો કાલાહ

ગંગાલી, શાન્તિની માલહોશિકા ॥ પછી સ્વાદેવગંગાધરી, શ્રીરાગાચ વિનિર્ગતાઃ ॥ ૧ ॥ હિંમોલા કોશિ
 કી ચેવ, રામધી પટમંજરી ॥ યુદ્ધધીધેવ દેવાલી, વસંતપ્રજવા હમાઃ ॥ ૨ ॥ જેરની યુક્તરી ચેવ, નાયા
 નેલી કુલી તથા ॥ કળાંટી રત્નહંસી ચ, પહેતા જેરે મતાઃ ॥ ૩ ॥ ટ્રિયુણી સંજતોશ્રીં ચ, આ
 નરી કુજરી તથા ॥ નેમડીચેવ સામેરી, પહેતાઃ પંચમે મતાઃ ॥ ૪ ॥ વંગાલી મંયુકરી ચેવ, કામોદા
 મોગ્ધાટિકા ॥ ચંચલી ચ દેવાલા, મેયરાંગનાશ્ર પટ ॥ ૫ ॥ તોડિકા મોટિકા ચેવ, મંચીનદા
 પમ તથા. ગંગાધી સિંધુ મહારી, નટનારાયણોદગાઃ ॥ ૬ ॥ એઠ રાગની ટ્રિયીશ રાગણીયોનાં
 નામ કહ્યાં. હવે ફેલેલા રાગના વલી આઠ પુત્ર છે, તેવારેં ઠપના મલી અઠતાલીશ પુત્ર
 થાય, તેમાં ૭ મૂલ રાગ અને ટ્રિયીશ રાગણીંડ મેલાવતાં શરવાહે નેનું જેદ થયા. વલી ફેલેલા રા
 ગની અને રાગણીની ચાલ તેમાં કોઈની વે, કોઈની ટ્રણ, કોઈની ચાર, કોઈની પાંચ, કોઈની ટ, કો
 ઈની સાત થાય. એ સર્વે, એના જેવજ ગણાય. એમ થીજા પણ એના અનેક પ્રકારેં જેદ થાય છે, કેમ
 કે, ચક્રવર્તી પોતેં મૂલગા ૮ રાગને પ્રરૂપે, અને તેની સ્ત્રી ૬૪૦૦૦ છે, તે પ્રત્યેક ફેલેલી સ્ત્રી, વલી નવ
 નની ફેલીયેં કરી નરનારની સ્ત્રીના કરે, તેવારેં ચોશઠ હજાર ફેલીયો સર્વે જુદી રીતેં ગવાતાં સર્વે
 મલી ચોગઠ હજાર નેદો થાય. તેમજ નવદેવની ટ્રિયીશ હજાર સ્ત્રીયો છે, તિહાં ટ્રિયીશ હજાર ફેલીયો ગયા
 પ તે ફાલ પણ ટ્રિયીશ હજાર ફેલીયો ચાલુ છે, કેમ કે, તેણ નવમા કુલ વાસુદેવ થઈ ગયા તે વચ્ચત
 ટ્રિયીશ હજાર ફેલીયો ગવાતી દત્તી, તે પત્રી કોઈ ચક્રવર્તી થયો નથી, માટે ટ્રિયીશ હજારજ ચાલુ
 રહેલી છે, એ રીતેં ગમના અનેક જેદ છે. વલી તે રાગ રાગણીનાં રૂપ, તે જે જે રાગનો જેવો જેવો
 આકાર છે, જેવી રીતેં રાગમાલાના ચિત્રામણ કરાય છે, તે શાલોક સર્વના રૂપને જુદાં જુદાં તે ગુણ
 મુંગરી જાણે છે, નેના આકાર કરી ફેલાહે છે, તથા તેના પૂર્વે ચિત્રેલા આકારનેં ડંડાલે છે. વલી
 માર સાત પ્રકારના છે, તેનાં નામ શ્લોકેં કરી કહે છે. પહિજ રૂપનાંધારો, મથ્યમઃ પંચમસ્તથા ॥
 પેપત્તો નિપથઃ સત, નંત્રી કંઠોદગાઃ સરાઃ ॥ ૧ ॥ એ સાત, સરનાં નામ કહ્યાં. અથવા ૧ સા, ૨ રી, ૩ મ,

४म, ५प, ६ध, ७नी. ए सात जेद जाणवा. वली तालना सात जेद ठे, ते कहे ठे. धूँड, मावो, पडुमनो, रूपको, जति, पडतालो, एकतालो, एटजे एकताल, द्विताल, त्रिताल इत्यादि तालना सात जेद जाण वा. वली तंतवितान एटजे तंतुवुं विस्तारुं. तिहां कोइ वीणा चार तंतुनी होय, कोइ पांच तंतुनी होय, कोइ ठ तंतुनी होय, कोइ सात तंतुनी होय, तेतुं संकोचतुं, विस्तारतुं तेने आकुंचन प्रसारण कहीयें. तथा वीण तंतुवुं चढावतुं, उतारतुं, ते सर्व तंतुनो वितान कहीयें, इत्यादिक अनेक वातो वीणा संवंधी ठे, ते सर्व रागना ग्रंथोथी जाणवी. एवी रीतें राग, रागिणी, रूप, स्वर, ताल अने तंतुवितान, ए ठ प्रकार करी संयुक्त जेवारें गुणसुंदरी वीणा वजावे ठे, तेवारें ते विणानो नाद जे शब्द तेना गुणथी रंजित थयो थको चार मुखने धारण करनारो एवो जे ब्रह्मा, ते पण पोताना आवे कानने स्थिर करीने ते वीणा सांजलवाने उजमाल थाय ठे, तो वीजा सामान्य जनो सांजलवाने तत्पर थाय, तेमां शुं

वीणा तस ब्रह्मा सुणे, थिर करि आवे कान ॥ ८ ॥ शास्त्र सुजापित काव्य
रस, वीणानाद विनोद ॥ चतुर मले जो चतुरने, तो ऊपजे प्रमोद ॥ ९ ॥

कहेतुं ? ॥ ८ ॥ ॥ वली (शास्त्र के०) धर्मशास्त्र, विज्ञानशास्त्र, शब्दशास्त्र, आगमशास्त्र, ज्योतिष शास्त्र, निमित्तशास्त्र, वैद्यकशास्त्र, पुराणशास्त्र. हवे शास्त्रना चार योग कह्या ठे, तेनां नाम कहे ठे. एक धर्मकथानुयोग, वीजो चरणकरणानुयोग, त्रीजो गणितानुयोग अने चोथो इथानुयोग, इत्यादि सर्व शास्त्र कहेवाय ठे, ते तथा (सुजापित के०) जेमां प्रस्तावोचित नज्ञां वचन होय, एवा प्रस्ताविक श्लोक जे चाणाख्य प्रमुख तेना जेद सहित तथा गाथाउना जेद, ठेदनी जाति, स वेया, कवित्त, कुंमलिया, दोहा, गाहा, हेली, प्रहेली इत्यादिक सर्व सुजापित जाणयां, तथा (का व्य के०) हरिणी प्रमुखयी मांढीने मद्दादंफक पर्यंत नव नवी ठेदनी जातियो. तिहां जे थगीथार थद्वरतुं पद ते काव्यनी पहेली जाति जाणवी, इत्यादि. (रस के०) नव रस, तेमनां नाम कहे ठे.

શ્રંગારરસ, દ્વાયરસ, કહળારસ, રોપ્સ, નીરસ, નયનકરસ, વીનસરસ, અનુતરસ અને ગાંતરસ, અને
 નવ રસ. તથા યલી ત્રણ પ્રકારના રસ; તેમાં એક સ્થાયીરસ, વીજો સાલિકરસ, વીજો મંચારીરસ, તથા
 એની અપર રાગ, અનુરાગ, અનુરતિ, નેણેકરી યુક્ત. તથા યલી વીણાનાદ તે વીણાના ગદ્ય, તથા
 જુદી જુદી જાતિનો વાજિત્રોના શબ્દ, તે જોરનાપાર્યે ત્રણ પ્રકારના છે, એક યા, વીજો યા, વીજો
 પસરકો. તથા યલી વીજા ચાર જેવ કહે છે, એક ધન, તે તાલ પ્રમુલ, વીજો મુલિર તે વંશાદિક,
 વીજો આનંદ તે મુરજાદિક, અને તત તે વીણા પ્રમુલ. હવે પ્રથમના ત્રણ નેરનો અથે કહે છે. પ્ર
 થમ યા તે ઢોલ, પહાડો, મુદંગ, પલ્લાયજ, તાલ, ગંસાલ, કરતાલ પ્રમુલ જાળયા. વીજો યા તે
 શંસ, ધરણાઈ, જેરી, નર્ગેરી, ઝુંગલ, કરણાટ પ્રમુલ જાળયા. વીજો પસરકો, તે સારંગી પ્રમુલ જા
 ળયા. ઇત્યાદિક સર્વે વાજિત્ર જાળનાં. હવે વીણાનાં સાત નામ છે, તે કહે છે. વીણા, ધોંચવતી, વિ

મદરો ગાયતળે મલે, લટકે જેમ કુકઠ ॥ મૂરલ સરસી ગોઠડી, પગ પગ દિયડે દુઠા ॥

પંચી, કંઠકૂણિકા, યલકી, મંત્રી, પરિવાદિની. તે વીણાના સામી જુદા જુદા રોય. શિયની વીણાનું
 નામ નાલંબી, સરસતીની વીણાનું નામ કણથી, નારદને મદતી નામે વીણા રોય, સર્વને સમ્મત
 તે પ્રજાવતી નામે વીણા જાળવી, બ્રહ્માની વૃદ્ધતી નામે વીણા છે, હુંબરુની કલાવતી નામે વીણા,
 ચંપાલાની કંઠોલ નામે વીણા, એ વીણાના જેવ જાળયા. ઇત્યાદિક સર્વેનું (વિનોદ કે) રમણ તે
 મુળમુદરી છે. પટલે એ સર્વે વાતુર્ય, મુળમુદરીમાં છે. એમ સાર્યનાદ જે આવ્યો છે, તે શ્રીપાલને કહે
 છે. યલી કહે કે, હે સામી તે કુમરી અત્યંત માહી છે, યલી વતુર છે, માટે જો તે વતુરને મલે, તોજ
 તે વપને અથવા વતુરને જો કોઈ વતુર મલે તો પરસ્પર (પ્રમોદ કે) સુખે આનંદ વપને. મુળય
 તને મુળયંત મલે, તોજ શોને ॥૧૫॥ ॥ નર્દીકાં મદરો પટલે એને કમ્પીનાપામાં મટ કહે છે, તે (કુ
 કઠ કે) કુઠાષ્ટ પટલે કુલિત લાકડું તેને ઝીઝર ગાયના મલામાં વાંધ્યું થકું ગાયના પગને વિને જેમ

खटके ठे, तेम मूरखसरसी एटले मूरखनी सायें जे (गोठडी के०) गोष्ठी करवी, अथवा गोठडी एटले सहवास करवो ते पण पगले पगले एटले वारंवार हंडाने विपे (दूठ के०) अटक थाय, एटले खटक्या करे, हेंयामां साध्या करे ॥ १० ॥ ॥ माटे हे दैव जो तुं गुणवंत जननी उपर रुष्ट मान थाय, तो तुने गमे तो तेने दुःखनी पोवो जरी जरीने आपजे, पण मात्र गमारां एटले मूरख तेनी सायें (गोठ के०) सहवास करवो जेनाथी प्राप्त थाय, एवुं दुःख दृश नही ॥ ११ ॥ ॥ वली जे माणस पोतें रसिक ठे, अने तेने जो तेना जेवाज रसिकजन सायें वसतुं न थाय, तो ते रसियाजन, पण एकताल एक हाथे ताली न देवाय ते समान जाणवा. ते कहेवा समजवा के, जेम (तरुमाल के०)

॥ १० ॥ जो रूठो गुणवंतने, तो देजे डुखपोठि ॥ दैव न देजे एक तुं, साथ गमा रां गोठि ॥ ११ ॥ रसियाशुं वासो नही, ते रसिया इक ताल ॥ ऊरीने जांखर दुए, जिम विठडी तरु माल ॥ १२ ॥ उगति युगति समजे नही, सूजे नही जस सोजा ॥ ॥ इत उत जोई जंगली, जाणे आव्युं रोज ॥ १३ ॥ रोज तणुं मन रीऊवी, न शके कोइ सुजाण ॥ नदीमांदि निशिदिन वसे, पलले नहिं पापाण ॥ १४ ॥

चूकनी माल, ते चूकथी विठडीने छूदी पही गयेली होय ते चूकविना एकली रहेली फुरी फुरीने जां खरा जेवी थाय ठे, एवा ते एकताल माफकना रसिक जन थाय ठे ॥ १२ ॥ ॥ वली जे उक्ति के जुक्ति एटले कोइ पण वातनो न्याय करवो, चतुराई वेखाडवी, ते कांइ समजे नही, जेने कोइ पण कामकाज करगानी चतुराईथी सोज एटले शोध करवी, तेनी सूज पडे नही, (इतउत के०) इहां ति हां अरहुं परहुं ज्यां त्यां जंगलीनी पेठें जोया करे, जाणे कोइ गगडातुं रोज आव्युं होय नही? ॥ १३ ॥ ॥ माटे एरा रोज जेवा मूरखतुं मन तो कोइ (सुजाण के०) रूठो जाण पुरुष होय

ઝે, કે જે ગુરુ મુલને વીણવાદમાં જીતશે, તેજ મહારો નરતાર જાણવો. એ વધી વાત સાર્થવાદ શ્રીપાલને કહી સંજ્ઞાવે ઢે ॥ ૧૯ ॥ ॥ હવે તે કુમરીયેં કરેલી પ્રતિજ્ઞાની વાત, તે કુંમ્બજગુર નગરને વિષે ધરોધર પસરી, એટલે ફેલાઈ. કે કુમરીને વીણવાદેં જે જીતે, તે એનો જ રતાર થાય. કુન્ન જાતિનો કાંઈ મેલ નથી. એમ જાણીને અનેક લોકો ચોજ કરીને તે વીણના ચ્યાલને પરેં પરેં એટલે અનેક પ્રકારેં વનાવે ઢે. વલી એ વાત જાણીને અસંસ્ય એટલે ઘણા રાજકુમારો, તે વીણા શીલવા માટે તૈયાર થયા, અને વીણાનો સાજ લઈને તેડ ગુરુની પાસેં ગયા ॥ ૨ ॥

કુંચરી, કરે પ્રતિજ્ઞા સાર ॥ વીણવાદેં જીતશે, જે મુજ તે નરતાર ॥ ૨૯ ॥

॥ ઢાલ પાંચમી ॥ આહરા મોહોલા ઉપર મેહ, ઝરુલે વીજલી ॥ હો લાલ ॥

ઝરુલે વીજલી ॥ એ દેશી ॥ તેહ પ્રતિજ્ઞા વાત, નયરમાં ઘર ઘરે ॥ હો લાલ ॥

નયરમાં ॥ પસરી લોક અનેક, વનાવે પરેં પરેં ॥ હો લાલ ॥ વગ ॥ રાજકુમાર

અસંસ્ય, તે શીલણ સજ્ઞ થયા ॥ હો લાલ ॥ તેગ ॥ લેઈ વીણા સાજ, તે ગુરુ

પાસેં ગયા ॥ હો લાલ ॥ તેગ ॥ ૨ ॥ ત્રણ ગ્રામ સુર સાત, કે એકવીશ મૂર્ચના ॥

હો લાલ ॥ કેગ ॥ તાન ડંગણ પદ્માશ, ઘણી વિધ ઘોલના ॥ હો લાલ ॥ ઘગ ॥

વિદ્યાચારય એક, સધાવે શીલવે ॥ હો લાલ ॥ સગ ॥ કરે અગ્ર્યાસ યુવાન,

તે વીણા વજાડવાના આદિ, મથ્ય અનેં અંત, એ ત્રણ ગ્રામ જાણવા. તથા સ્વરજ, રૂપજ, ગંધાર, મથ્યમ, પંચમ, ધૈવત અને નિપાદ. એ સાત સ્વર જાણવા. અને વીણાની માંહે એકવીશ જીણા પીતલના તાર થાય ઢે, તે મૂર્ચના જાણવી. તેમજ ડંગણપજાસ તાન જાણ્યાં, અને ઘોલના તો (ઘણીવિધિ કેગ) ઘણા પ્રકારની કહી ઢે, એવી વીણા સંવેધિ વિદ્યા તે એક વિદ્યાચાર્ય ઢે, તે ત્યાં સર્વેને સધાવે ઢે, અને શીલવે ઢે. તિહાં ઘણા યુવાન ગુરુઓ નવનવા ઇજમ નર અગ્ર્યાસ કરે ઢે ॥ ૩ ॥ ॥

ए प्रमाणें संगीतशास्त्रने जिये, सर्व देश परवेशना जे विचक्षण एढले माह्या पुरुषो ते, ते त्यां आत्मीने सनामांदे (नादविशेषना के०) स्वर विशेषना याद करे ते. ते सर्वेनी कला संबंधि गुणनी परीक्षा महीने महीने आय ते; पण कुंअरीनी वीणा सांचलीने ते सर्वे पशु एढले जानवर सरखा यद् जाय ते ॥ ३ ॥ ॥ बली ते गामना चढुढामां वाणिया लोको पण वीणा वजाडे ते, ते सहु पो ताना मनमा एवी होंश राखे ते, के आपणने जो सारी वीणा नगाडतां आवडगे, तो राजानी कु

ते ऊजम नव नवे ॥ हो लाल ॥ ते० ॥ १॥ शास्त्रसंगीत विचक्षण, देश विदेशना ॥ हो लाल के ॥ दे० ॥ करे सनामांदि वाद, ते नादविशेषना ॥ हो लाल ॥ ते० ॥ मास मास प्रति होय, तिहां गुण पारिखा ॥ हो लाल ॥ ति० ॥ सुणतां कुम री वीण, सवे पशु सारिखा ॥ हो लाल ॥ स० ॥ ३ ॥ चढुढामांदी वीण, वजावे वाणिया ॥ हो लाल ॥ व० ॥ न करे कोइ व्यापार, ते होंसी प्राणिया ॥ हो ला ल ॥ ते० ॥ इणि पूरं वरण अढार, घरो घर आंगणे ॥ हो लाल ॥ घ० ॥ सघ ले मेढी मालें, वीणा रण ऊणे ॥ हो लाल के ॥ वी० ॥ ४ ॥ गाय चारे गोवाल, ते वीण वजाडता ॥ हो लाल ॥ ते० ॥ राजकुंअरी विवाह, मनोरथ जावता ॥

मरी आपणने वस्त्रो. एवी होंशने राखनारा प्राणीउ ते पोतपोतानो व्यापार धंदो पण करता नथी. ए प्रमाणें त्यां अढारे वर्णनां लोकने घर घेर, आंगणे आंगणे, मेढीयें मेढीयें, अने महोले महोले, सर्व ठेकाणे वीणाना शब्दो रणऊण यद् रह्या ते ॥ ४ ॥ ॥ तिहां जे गायोना चारनारा गोवा लीया लोको ते, ते पण गाय चारतां चारतां राजकुमरीना विवाहना मनोरथने मनमां जावता यका वीणा वजाडे ते. तेमज करसणी जे खेडुत लोको ते, ते पण पोतपोताना धान्यनां पाकेलां खे

तरोने शुर्नां घूकीने राजकुमरीने परणयानी पोताना ह्यामां पणी होंश राखता यका तिहां आचीने
(धनु के०) पणा मने ने. एटजे ते नीणा वगोडयानो उयम मीखयाने एका थाय ने ॥ ५ ॥ ॥
तो दे कुमर ! ते नगरमां एया प्रकारतुं कौतुक थई रहुं ने, ते नजरें दीठे बने, पण सुखें करी
कहुं जाय नदी. ए गत सार्थवाहना सुखयी सांजलीने ते कुमर पोताना ह्यामां घणुं रीज्यो. ते
गारें ते सार्थवाहने गधामणीमां (सार के०) प्रधान गव्हादिक (दीये के०) आपतो हवो ॥ उक्तं

हो लाल ॥ मनो० ॥ सुनां मूकी खेत्र, मिले बहु करसणी ॥ हो लाल ॥ मिले० ॥
श्रीखे वीण वजावण, होंश दिये घणी ॥ हो लाल के ॥ हों० ॥ ॥ तेद नयरमांदि
एदुं, कौतुक थई रह्युं ॥ हो लाल के ॥ कौ० ॥ दीठे बणे ते वात, न जाये पण
कह्युं ॥ हो लाल ॥ न० ॥ सुणी कुंअर ते वात, दिये रीज्यो घणुं ॥ हो लाल ॥
दि० ॥ सार्थवाहने सार, दीए वधामणुं ॥ हो लाल ॥ दीए० ॥ ६ ॥ आव्यो निज
आवास, कुंअर मन चितवे ॥ हो लाल ॥ कुं० ॥ नयर रह्युं ते दूर, तो किम जा
स्यां ह्ये ॥ हो लाल ॥ तो० ॥ देत विधाता पांख, तो माणस रूअडां ॥ हो लाल
॥ तो० ॥ फरि फरि कौतुक जोत, जूए जिम सूअडा ॥ हो लाल ॥ जू० ॥ ७ ॥ ॥

च ॥ तायद्रीतिर्नयेष्कोके, यावद्दानं प्रदीयते ॥ वत्सः क्षीरक्षयं दृष्ट्वा, परित्यजति मातरम् ॥ १ ॥
इति ॥ ६ ॥ ॥ पढी श्रीपालकुमर, संध्या समयें पोताना आवासने धिये आचीने मनमां एवुं
चिंतववा लाग्यो, के ते नगर तो आंहियी घणुं दूर रह्युं, तो ह्ये तिहां शी रीतें जइयुं? अहो! जो
किमतायें पांख थापी हत, तो माणस रूडां थात; अने सुडाउ जेम फरी फरीने वेग विवेचनां को
गुणो जूए ने, तेम माणस पण आकाशगमन करी फरी फरीने वेग विवेचनां कौतुक जोत !!! ॥ ७ ॥

पण ह्या महारे तो श्रीसिद्धचक्र जेवो धणी ने, तो तेदुज मदारा ए मनोरथ पूर्ण कर्यो, म
हारे तो एदुज आधारचूत ने, ते सर्व विघ्नेने चूर्ण कर्यो, एवो निश्चय करी पोतानां मन, न
चन अने कायाने स्थिर करी, एक श्रीसिद्धचक्रजीनाज ध्यानमां रह्यो; ते श्रीपालवुं चिन तन्मग ए
टले सिद्धचक्रना ध्यानमांज तत्पर एटले तल्लीन अयुं ॥ ७ ॥ ॥ तेवारे ततखिण एटले ते स
मयेंज सौधर्म केवलोकनो रक्षयासी विमलेसर नामें देवता, ते मनोहर मणिनो हार लडने तिळां

सिद्धचक्र मुक्त एह, मनोरथ पूर्यो ॥ दो लाला ॥ मनो ॥ एहिज मुक्त आधार, विच
न सवि चूर्यो ॥ दो लाल ॥ वि० ॥ थिर करी मन वच काय, रह्यो इक ध्यानशुं ॥
॥ दो लाल ॥ रह्यो ॥ तन्मय तत्पर चित्त, अयुं तस ग्यानशुं ॥ दो लाल ॥ अ०
॥ ७ ॥ ततखिण सोढमयासी, देव ते आवीयो ॥ दो लाल के ॥ दे० ॥ विमलेसर
मणिदार, मनोहर लावीयो ॥ दो लाल ॥ म० ॥ थई घणो सुप्रसन्न, कुंअर कंडे
ठवे ॥ दो लाल ॥ कुं० ॥ तेह तणो कर जोडी, महिमा वरणवे ॥ दो लाल ॥ म०
॥ ९ ॥ जेद्दुं वंठे रूप, ते थाये ततखिणें ॥ दो लाल ॥ ते० ॥ ततखिण वंठित
ताम, जाए गयणांगणे ॥ दो लाल ॥ जा० ॥ आवे विण अभ्यास, कला जे चित

आय्यो, ते घणोज सुप्रसन्न अडने ते हार, श्रीपालकुमरने कंठें खीने वे हाथ जोडी, ते हारनो म
दिमा गलींवे ने ॥ ९ ॥ ॥ ते कहे ने के, हे कुमर ! एक तो ए हारना प्रनावें करी जेवुं रूप वंठे
तेवुं तत्काल थाय, बीजुं जे ठेकाणें जवानी वांठा करे, तिळां तत्काल गयणांगणें एटले आकाश
मार्गेथी जवाय, बीजुं अभ्यास कला विना पण जे कला शिखयावुं पोताना चिन्मां धारे, ते कला आ
वडे, अने चोथुं कोडने (विप के०) तेर व्याप्युं होय तेना विपम एटले आकरा विकार प्राप्त थया

होय, ते सर्वेने संहरे, एटले नाश करे ॥ १० ॥ ॥ हे कुमर ! हुं श्रीसिद्धचक्रनो सेवक देवता हुं.
ए सिद्धचक्रने सेवत एटले सेवन करनारा एवा कैटलाएक धीरजवंतोंने में उदखा ठे, माटे तमें पण
श्रीसिद्धचक्रनी चक्ति घणी मनमांहे धारजो; अने जो कोइक काम पडे, तो मने संचारजो ॥ ११ ॥
ए प्रमाणें कहीने ते देवता पोताने स्थानकें गयो, अने श्रीपालकुमर पण पोतानी सेज उ
पर जइ पोढ्यो, एटले सुइ रह्यो, तेहुं मन निश्चित थयुं ठे, हवे प्रजातनो जेवो जाग्यो तेवोज

धरे ॥ हो लाल ॥ क० ॥ विपना विपम विकार, ते सघला संहरे ॥ हो लाल ॥
ते० ॥ १० ॥ सिद्धचक्रनो सेवक, हुं देवता ॥ हो लाल के ॥ हुं० ॥ केई उ६
रिया धीर, में एहने सेवता ॥ हो लाल ॥ में० ॥ सिद्धचक्रनी चक्ति, घणी मन
धारजो ॥ हो लाल ॥ घ० ॥ मुजने कोइक काम, पडे संचारजो ॥ हो लाल
॥ पडे० ॥ ११ ॥ एम कहीने देव, ते निज यानिक गयो ॥ हो लाल ॥ ते नि० ॥
कुंअर पोढ्यो सेज, निचितो मन थयो ॥ हो लाल ॥ नि० ॥ जाग्यो जिसे परजा
त, तिसे मन चितवे ॥ हो लाल ॥ ति० ॥ कुंमलनयरमजार, जई वेसुं हवे ॥
हो लाल ॥ ज० ॥ १२ ॥ नयण उघाडी जाम, विलोके आगलें ॥ हो ला
ल ॥ वि० ॥ देखे ऊनो आप, नयरनी जागलें ॥ हो लाल ॥ न० ॥ दीडा तिहां

कुमर पोताना मनमां चिंतवया जाग्यो, के हवे कुंमलपुर नगरमां जइ वेसुं ॥ १२ ॥ ॥ एहुं चिं
तवीने (जाम के०) जेवारें पोतानां (नयण के०) नेत्र उघाडीने आगल (विलोके के०) जुए
ठे, तो तेवारें पोतें पोताने कुंमलपुर नगरनी जागलें आबी उजेलो देखतो ह्यो, अने तिहां दर
वाण जे नगरना दरवाजाना साचयनारा लोको ठे, तेने पण गीणा वगाडता थने राजकुमरीनां

रूप, कला अने गुणोंनुं गायन करता थका वीडा ॥ १२ ॥ ॥ पन्नी पोताना चितमां वूवडाचुं रूप
कानाचुं चिंतन करीने वूवडाचुं सरूप कर्तुं, ते आ प्रमाणें के प्रथम उन्नडीश एट्जे मस्तक
मंजुं ते, लजाट पण कंजुं ते, वदन जे मुख ते वूवडा जेवुं ते अने आंख्यो चुंचीत ते, तेमांया पाणी
चुए ते, एट्जे जरे ते, तथा सर्वे दांत सोखला थइ गयेला ते, तथा दोव तो बांका लांबा अने मो
कला रस्तेला ते, एट्जे एक दोनने बीजो दोव मजतो नथी ॥ १४ ॥ ॥ तथा नाक चारे दिआयें वेसी

दरवाण, ते बीण वजावता ॥ दो लाल ॥ ते० ॥ राजकुअरीनां रूप, कलागुण
गावता ॥ दो लाल ॥ क० ॥ १३ ॥ चितमांदि चिंती रूप, करे तिहां कूवइ ॥ दो
लाल ॥ करे० ॥ उन्नड शीश निलाड, वदन जिस्सुं तूवइ ॥ दो लाल ॥ व० ॥ च
ए चुंची आंख, दांत सवि सोखला ॥ दो लाल ॥ दां० ॥ बांका लांबा दोव, रदे
ते मोकला ॥ दो लाल ॥ रदे० ॥ १४ ॥ चिहुं दिशि वेतुं नाक, कान जिम वीकरां
दो लाल ॥ का० ॥ पूव उंची अति सुंध, द्विये बहु टेकरा ॥ दो लाल ॥ द्वि० ॥ कोट
केड उर पेट, मली गयां हुंकडां ॥ दो लाल ॥ म० ॥ हुंकी साथल जंघ, हाथ
पग हुंकडा ॥ दो लाल ॥ हाथ० ॥ १५ ॥ उक उक उवतो पाय, नयरमांदि नीक
ख्यो ॥ दो लाल ॥ न० ॥ तेदु निहाली लोक, खलक जोवा मख्यो ॥ दो लाल ॥ ख० ॥

गयेलुं ते, कान तो जाणे वीकरांज होय नही? एवां वेसाप ते, पूव कंची ते, घणी सुंध नीकली ते, हया
गरर (गदु के०) घणा टेकरा जेवुं वेसाप ते, तथा कोट, केड, हदय अने पेट, ए चारे हुंकडां
एट्जे पायें मली गयां ते. तथा साथल अने जांघ ए वेदु दुकां ते, तेमज हाथ तथा पग पण
पायें हुंकडा ते ॥ १५ ॥ ॥ पणुं रूप करी पगने हजयें हजयें उक उक करी (उवतो के०) मूकतो

पहो एटो पण वधकावतो पको नगरमा निकळो. ने जोहने सों जोहलो राजक एटो सगुन जोना मजो. एने केने जिहां वीजा राजकुमार प्रगुल वीणा कला मीने जे, निदां ते कुन आय्यो, तेने जो हने राजकुमारो पण तेनी तरफ आय्या, अने ते सों जणोयें मजी तेने योनाय्यो ॥ १६ ॥ ॥ के ते तामणाजी ! आयो, आयो, सुहार जे, अर्हीयां पधारो, बहो तमें तो पणा सुंदर रूपंत अने सोहावणा वेलाव जो ! हे राजन् तमें क्यांथी पयासा ! अने जे कारणे तमोनें अर्हीयां आयवुं प

निदां शीले जे वीण, कला तिहां आवियो ॥ हो लाल ॥ क० ॥ आय्या राजकुमार, मली योलावियो ॥ हो लाल ॥ मली० ॥ १६ ॥ आयो आयो जुहा र, पधारो वामणा ॥ हो लाल ॥ प० ॥ दीसो सुंदर रूप, घणुं सोहामणा ॥ हो लाल ॥ घ० ॥ किदांथी पयासा राज, कहो कुण कारणें ॥ हो लाल ॥ कहो० ॥ केदने देशो मोहत, जइ घर वारणें ॥ हो लाल ॥ ज० ॥ १७ ॥ कुचन कहे अमें दूर, अकी आय्या अहीं ॥ हो लाल ॥ थ० ॥ हांसुं करतां वात, तुम्हें साची कही ॥ हो लाल ॥ तु० ॥ वीणा गुरुनी पास, अमें पण साधणुं ॥ हो लाल ॥ अ० ॥ करशे जो जगदीश, तो तुमथी वाधणुं ॥ हो लाल ॥ तो० ॥ १८ ॥

इतुं जे ? तथा कोना पने वारणे जइ तमें मान महत्त्व थापशो ॥ यतः ॥ दुर्जनोदीरित्तैर्वि, गुणै-
मर्षिणवर्णितः ॥ अस्ततीक्ष्णितैः स्नेहे, स्वमानं महतां मनः ॥ १॥ इति ॥ १० ॥ ॥ ते सांन
ली कुजें करुं के, हे नाई अमें पणा दूर वेश्यी अर्हीयां आय्या वेंयें. तमें अमाहें हांसुं करता
पया पण वात तो तानी कही जे. हे कुमारो, अमें पण गुरुनी पास वीणांनी कलाने साधणुं, अ
ने जो जगरीन करशे तो तमासथी पण ए कलामां अमें कणथुं ॥ १८ ॥ ॥

पत्नी विद्याचार्यनी पार्श्वे जइने ते गुणहो मनी नीतिं विनति करे ने के, देखे गुरुजी ह्ये मने आप नीणानो
अन्याद करायो. पण राजकुमारी तेना उपर दसता दूउ दूउ कस्ता देखीने गुरुजें तो ते समर्थ तेनी
साधुं पण जोयुं नही, तेगारें गुरुजें ते गपाथायने पोताना दाथमदिना एक अमूलक स्वार्थुं नेटणुं
कर्युं, तेगारें तो ते गुरुजें पणा दुर्पणत यइनें गुडनें अतिपणुं मदद्वय दीपुं ॥ १७ ॥ ॥ एक
अनुपम पोतानी नीणा गुणदाना दाथमां आपीने सर तथा नाबनो जे जे वेकाणां इतां, ते सर्वे

विद्याचारिय पास, जई एम वीनिये ॥ हो लावा ॥ ज० ॥ वीणानो अम्यास, करायो
मुक्त ह्ये ॥ हो लावा ॥ क० ॥ खड्ग अमूलिक एक, कर्युं तस नेटणुं ॥ हो लावा
॥ क० ॥ तब हररया गुरु मदीत, दीये तस अति घणुं ॥ हो लावा ॥ दी० ॥
॥ १९ ॥ वीणा एक अनुपम, दीधी तस करें ॥ हो लावा के ॥ दी० ॥ देखोडे
स्वर नाद, वेकाणां आदरे ॥ हो लावा ॥ ठे० ॥ ब्रट ब्रट ब्रटे तांत, गमा जाये
खसी ॥ हो लावा ॥ ग० ॥ ते देखी विपरीत, सजा सघर्षी हसी ॥ हो लावा ॥
॥ स० ॥ १० ॥ ह्ये परीक्षा हेत, सजा मोक्षोटी मली ॥ हो लावा ॥ स० ॥ च
तुर संगीत विचक्षण, वेठा मन रली ॥ हो लावा के ॥ वे० ॥ आधी राज कुमारी,

आरें फरी सद्धित वैलाख्यां, तेगारें कुमरें पण राजकुमारीनें दास्यसत गधारवा मोटे विपरीत पण्ये
वीणाना गमा चढागना मांगगा के, जेथी वीणानी तांतो जे दूती ते सर्वे ब्रट ब्रट ब्रटी गइउ, अने गमा
खसी गया, पटले तांतो घोडी नासी, अने नुंघनुं फोडी नाखुं. पणुं विपरीत पणुं जोइने स
ये सजा खडखड हसी, तो पण गपाध्याय पासं फरी फरी घरेणां आपगाना यजे फरी आदर सद्धित
रहे ने ॥ २० ॥ ॥ ह्ये जेगारें मदीनो पूर्ण थयो, तेगारें परीक्षाना खेनुं मक्षोटी सजा मली.

તે સનામદિ ગંગીત નાચને વિષે ગુરુ અને વિચરુણ દટલે માહ્યા પુરુષો સર્વે પોતાના મનને રાત્રીપાતે દટલે આનર્વે કરી ઘેઠા તિહાં રાજકુમરી પણ કલા તથા ગુણનો વરસાદ વરસાવ તી થતી આત્રી. તેના એક હાથમાં વીણા છે, અને વીજા હાથમાં વીણાના શાસ્ત્ર સંવંધિ પુસ્તક છે, તેથી જાણીયે પ્રચરુ દટલે સાક્ષત્ સરસતીજ ક્ષોય નહીં? એવી કોને છે ॥ ૨૧ ॥ ॥ તે સના માં જગા માટે કુલ્લ જોયો પ્રવેશ કરે છે, તેગેજ તેને દરવાને દટલે પોલીયે રોકી રાલ્યો, તેને કુમરે રહનું આનૂરુણ આપું, તેવારે તેણે સનામાં જગા માટે નવિ ટોલ્યો દટલે થટકાલ્યો નહી.

કલા ગુણ વરસતી હો લાલ ॥ કળ ॥ વીણા પુસ્તક હાથ, જે પરતલ સરસતી ॥ હો લાલ ॥ જેળ ॥ ૨૧ ॥ દરવાને દરવાર, કુલ્લ જવ રોકિયો ॥ હો લાલ ॥ કુળ ॥ દીધું ખૂણ રત્ન, પવેં નવિ ટોકિયો ॥ હો લાલ ॥ ૫૦ ॥ આલ્યો કુમરી પાસ, ૬ દારૂપી વડો ॥ હો લાલ ॥ ૬૦ ॥ કુંવરી દેલે સરૂપ, વીજા સવિ કૂવડો ॥ હો લાલ ॥ વીજા ૦ ॥ ૭૭ ॥ સા ચિંતે મુજ દહ, પ્રતિજ્ઞા પૂરશે ॥ હો લાલ ॥ ૫૦ ॥ સફલ જનમ તો માનચું, હરજન કૂરશે ॥ હો લાલ કે ॥ ૬૦ ॥ જો દહથી નવિ ખાંજશે, મનનું આંતરું ॥ હો લાલ કામળ ॥ કરી પ્રતિજ્ઞા વચર, વસાવ્યું તો લરું ॥

પત્રી તે (વડો કે ૦) મહોટો ઇચારૂપી દટલે ઇચામાં આવે તેવા રૂપને ધારણ કરનારો જે કું મર તે કુમરી પામેં આલ્યો. તિહાં માત્ર એકલી કુંચરી તો જેવું શ્રીપાલનું મૂલરૂપ છે, તેવુંજ લેલે છે, અને વીજા સર્વે તેને કુલ્લ જોગેજ લેલે છે ॥ વતં ચ ॥ પ્રતિપંચદં સુરત્રી, નકુલી નકુલઃ પપથ કલહંસઃ ॥ ચિત્રકવલી પદ્મી, સુદ્યં ધર્મ સુધિચિંતિ ॥ ૧ ॥ કિતિ ॥ ૨૨ ॥ ॥ હવે (સા કે ૦) તે રાજકુમરી શ્રીપાલ કુમરને જોડે પોતાના મનમાં ચિંતે છે કે, મદ્ધરી જે પ્રતિજ્ઞા કરેલી છે, તે

जो एव गुरु पूर्ण कर्यो, तो दु मद्गरो जनम सकल थयो, एम मानीज, अने जे जे
 मद्गरो पुरुषो द्यो, ते सर्व गुरुता रक्ष्यो, अने जो आ पुरुषयी मद्गरो मनहुं अंतर्हं नही
 नीने, तो पत्नी आनी प्रतिज्ञा करीने में जगतमां खरे खरं भोक्त वेरज वसाय्युं, एम जाणवुं
 ॥ २३ ॥ ॥ द्वे (जाम के०) जेवारें गुरुनो आदेश पामीने (कुमार के०) सर्व राजकुमा
 रो ते (कुमारसमा के०) मद्गवेगना पुत्र कर्त्तिक सामी सरखा मर्वे करी आकुला यझे उत्तम
 मन्त्री पोत पोतानी नीणाकला देखाड्या लाय्या, (ताम के०) तेवारें कुमरीयें पण पोताना गुण

॥ हो लाला ॥ १० ॥ १३ ॥ दाखे गुरु आदेशों, निज वीणा कला ॥ हो लाल के
 ॥ नि० ॥ जाम कुमार कुमार, समा मद आकला ॥ हो लाल ॥ स० ॥ ताम कु
 मारि देखावे, निजगुण चातुरी ॥ हो लाल के ॥ निज० ॥ लोकें भांख्युं अंतर,
 ग्राम ने सुरपुरी ॥ हो लाल के ॥ ग्रा० ॥ १४ ॥ कुमरी कला आगें दुइ, कुंअर
 तणी कला ॥ हो लाल के ॥ कुं० ॥ चंद कला रवि आगें, ते वास ने बाकला ॥ हो
 लाल ॥ ते० ॥ लोक प्रयांसा सांचली, वामन आवियो ॥ हो लाल के ॥ वा० ॥

जो एव गुरु पूर्ण कर्यो, तो दु मद्गरो जनम सकल थयो, एम मानीज, अने जे जे
 मद्गरो पुरुषो द्यो, ते सर्व गुरुता रक्ष्यो, अने जो आ पुरुषयी मद्गरो मनहुं अंतर्हं नही
 नीने, तो पत्नी आनी प्रतिज्ञा करीने में जगतमां खरे खरं भोक्त वेरज वसाय्युं, एम जाणवुं
 ॥ २३ ॥ ॥ द्वे (जाम के०) जेवारें गुरुनो आदेश पामीने (कुमार के०) सर्व राजकुमा
 रो ते (कुमारसमा के०) मद्गवेगना पुत्र कर्त्तिक सामी सरखा मर्वे करी आकुला यझे उत्तम
 मन्त्री पोत पोतानी नीणाकला देखाड्या लाय्या, (ताम के०) तेवारें कुमरीयें पण पोताना गुण

પોતો કે, આ મુજ તો કુંભાપુરના નારી જનોને નતો નામિયો રેગપ ઝે ॥ ૨૫ ॥ ॥ હો રાજ
કુમરીયે તો તાણે પ્રથમથી તેની માથે મંત્રેજ કવ્યો હોય નહીં! ગેમ (તપુ કે૦) તે કુહાડાના (કરે
કે૦) હાથમાં પોતાની વીણા આપી, તે વીણા જોડેને ગુરુર પોતો કે, ('પૂરે કે૦) પ્રથમ તો એ
વીણાજ અગ્રુહ ઝે. કેમ કે એ વીણાના તુરડાનો ગર્ન પૂરો નિરુચ્યો નથી, કાંઈક માંદેલીઠોરે
ચડી ગયેલો ઝે, માટે એ વીણા (સર્ગને કે૦) ગર્નસહિત ઝે, અને ચડી એ વીણાનો વંદ જોડે
તે અરણમાં દુરુ રૂપ થયેલું હતું, તે દુરુનું કાષ્ટ કાર્યને ચનાવેલો ઝે, માટે (દાયો કે૦) વગ્ધ

કહે કુંભાપુરવાસી, જલો જન જાવિયો ॥ હો લાલ ॥ જળ ॥ ૭૫ ॥ કુંચરી સંકી
તેળ, વીણા દિપ્ત સુ કરે ॥ હો લાલ ॥ વીળ ॥ કહે કુમાર અગ્રુહ ઝે, એ વીણા
ધુરે ॥ હો લાલ કે ॥ ૯૦ ॥ વીણ સર્ગને દાયો, વંદ ગલેં ગ્રહ્યું ॥ હો લાલ કો ॥ ૮૦ ॥
॥ તુવડ તેળ અગ્રુહ, પળું મેં તસ કહ્યું ॥ હો લાલ ॥ ૫૦ ॥ ૭૬ ॥ દાસી દોપ
સમારી, વીણ તે આલવે ॥ હો લાલ ॥ વીળ ॥ હોઈ ગ્રામની મૂર્ચના, કિંપિ ન
કો ચવે ॥ હો લાલ કો ॥ કિંળ ॥ સૂતા લોકનાં લેઈ, મુકુટ મુજા મળી ॥ હો લાલ ॥

પયેલો, ઘણેલો ઝે. તેથી (ગર્જે ગ્રહ્યું કે૦) ગણું ગ્રહવાણું ઝે, તે પકડાઈ જાય ઝે, થટકી જાય ઝે,
તેને લીધે પનો સર શિવ થાય ઝે, એના ગલામાંથી શબ્દ ધરાવર સારો નિકલતો નથી, એવી એ વીણા
ઝે, (તેળ કે૦) તે માટે (તસ કે૦) તે તુંવડાનું અગ્રુહપણું મેં કહ્યું ॥ ૨૬ ॥ ॥ એ પ્રમાણે તે
વીણામાં શોર વેળાડીને પછી કુમરે તેને સમારીને તેની આલાપચારી કરી, તે જેવી વીણાના ગ્રામની
પુરૂના થઈ, તેમાંજ સર્વે લોકો મૂર્છા પામ્યાં, (કિંપિ ન કોચવે કે૦) કોઈ હાગાર માત્ર પળ વોળે
તરી, આણે આણે નહીં. એવી રીતે સર્વે લોકોને મુર્છાપિત થયેલા જોઈને શ્રીપાત્મકૃપરે તે મુર્છેલા લોકોનો

मुकुट अने मणिमालें जडित एवी मुद्रा एटले वीटाउ तमज... अने पोतें पावो वाणा वना... एवें
 लेइने तेनी अत्यंत घणी महोटी राशि एटले दगलो कसो, अने पोतें पावो वाणा वना... एवें
 गयो ॥ २७ ॥ ॥ थोडी वार पत्नी जेयारें ते लोको सर्व भूगर्मांथी लाग्यां, तेयारें लोकोयें एवें
 अगेंरु कीहुं, अने कुमरीनी प्रतिज्ञा पूर्ण अयाथी तेहुं चित्त हर्षयमान अयुं. ह्मे ते समयें त्रण नु
 वनमां सारचूत एयो जे श्रीपालकुमार, तेना गलाने निगे वरमालिका, ते गुणसुंदरी (उवे के०)
 स्थापती दवी, अने ते बालिका जे राजकुमरी ते पोताना अयतारने धन्य मानवा लागी ॥ पावांतरें

॥ रा० ॥ २७ ॥
 मु० ॥ वस्त्राभरण लेइ करी, राशि ते अति घणी ॥ हो लाल के ॥ रा० ॥ २७ ॥
 जाग्या लोक अगेंरुं, देखी एहवुं ॥ हो लाल के ॥ दे० ॥ पूर्ण प्रतिज्ञा कुमारी,
 चित्त हरपित दवुं ॥ हो लाल ॥ चि० ॥ त्रिभुवनसार कुमार, गले वर मालिका ॥
 हो लाल ॥ ग० ॥ हवे उवे निज माने, धन्य ते बालिका ॥ हो लाल ॥ ध० ॥
 (पावांतर) वीणानाद विनोदं, ते रीजी खरी ॥ हो लाल के ॥ ते० ॥ कंठं उवे
 वरमाला, तेदने कुंअरी ॥ हो लाल ॥ ते० ॥ २८ ॥ वामन वरियो जाणी, नृपा
 दिक डल धरे ॥ हो लाल ॥ न० ॥ ताम कुमार स्वभावतुं, रूप ते आदरे ॥ हो

॥ ते कुमरी, विणानो जे (नाद के०) शब्द तेनो (विनोद के०) आनंद तेणे करी खरे खरी रीऊ
 पामीने श्रीपाल कुमरने कंठें वरमाला थापती दवी ॥ २८ ॥ ॥ इहां कुमरीयें, वामणाने वस्यो,
 एवें जाणीने जेयारें नृपादिक एटले कुमरीना पिता प्रमुख सर्व, दुःख धरया लाग्या, (ताम के०)
 तेयारें कुमरें पण पोतावुं मूल स्वभावतुं जे रूप दहुं, ते आबहुं. पत्नी ते कुमरी अने कुमरतुं जोडवुं
 तेयारें कुमरें पण पोतावुं मूल स्वभावतुं जे रूप दहुं, ते आबहुं. पत्नी ते कुमरी अने कुमरतुं जोडवुं

जोड़ुं जेनुं सोने तेनुं तथा दर जे महादेव अने गौरी जे पार्वती ए वेहुनुं जोनुं जेनुं शोने तेनुं, तथा हरि जे श्रीरुद्र अने कमला जे लक्ष्मीजी ए वहेनुं जोनुं जेनुं शोने, तेनुं श्रीपालकुमार अने गुणसुंदरीनुं जोड़ुं सोनया लाग्युं. एयो योग्य मेलायो जाणीने सर्व लोकोनां चित्त उल्लासने पाय्यां ॥ यतः ॥ यपुर्गदो गयो जित्तं, त्रियाविधिविद्ययाः ॥ विवेको विनयभेति, वरे सत गुणा अमी ॥ ११ ॥ इति ॥ २९ ॥ राजार्ये पोतानी कुमरीने नली परें परणानीने (द्वय के०) घोडा, (गय के०) हाथी, (धण के०) धन अने कंचन जे सोनुं ते (दीये के०) दइने तेनुं घर, (पूरे के०) पूरे ठे. अर्थात् घर संपूर्ण

लाल के ॥ २० ॥ शशिरजनी हरगौरी, हरि कमला जिस्यो ॥ हो लाल ॥ २० ॥
योग्य मेलायो जाणी, सवि चित्त उल्लास्यो ॥ हो लाल ॥ २० ॥ १ ॥ निज बेंटी
परणायी, राजा नली परें ॥ हो लाल ॥ २० ॥ दिए द्वय गय धण कंचण, पूरे
तस घरें ॥ हो लाल ॥ २० ॥ पुण्य विशाल नुजाल, तिहां लीला करे ॥ हो लाल
॥ २० ॥ गुणसुंदरीनी साथ, श्रीपाल ते सुख वरे ॥ हो लाल ॥ २० ॥ ३० ॥
त्रीने खंभें ढाल, रसाल ते पांचमी ॥ हो लाल ॥ २० ॥ पूरी ए अनुकूल, सुजन

रीतें नराय, एतुं दान देतो ह्यो. हवे विशाल पुण्यनो धणी अने महोटी नुजाउं वालो जे श्रीपाल
कुमार, ते तिहां पोताना ससराना घरने विपे रह्यो थको लीला करे ठे, अने गुणसुंदरीनी साथें सुख
नोगये ठे ॥ ३० ॥ ॥ ए त्रीजा खंभने विपे रसाल एटले रसैं करी सहित एवी पांचमी ढाल
कई. इहां नागार्थे ए ठे जे ए ढालनी रचना करतां करतां श्रीविनयविजयजी उपाध्याय देव लोक
पोहोता, ते पवी ए ढाल जे अशुरी मूकी गया दत्ता ते अशुक्ल एटले जेवी जोड़्यें तेवी रीतें श्री
मयशोविजयजी उपाध्यायें (पूरी के०) पूर्ण करी, ते सलून जनोना मनमां संक्रमी एटले

गमी तेमना त्दयने आनंददायक थई. तो दे नय्यो ! ए श्रीसिद्धचक्रजीना गुण गातां यक्षां कोना
 निवने धिये अमिग एट्ठे अमृतसमान दुर्गतो नय्यांद नदी वरसे ? अर्थात् सद्गु कोइना चि
 नमां नरमेज. अने ते प्राणो यणो विनय अने पणुं सुजस पामे. इहां श्रीतिनयविजयजी तथा
 यगोविजयजी गेहुनां नाम पण खूचन कयां ॥ ३१ ॥ ॥ पुण्यंत प्राणी जिदां पोतानो पग
 धरे, तिदां सर्वे प्रह्लादनी रुदि आनी मझे, जेम के जिदां श्रीरामचंद्रजी दोय, तिदांज अयोध्या
 नगरी जाणची, अने जिदां सत्पणुं ने, तिदांज सिद्धि ने, ए दृष्टांत जाणी मेवो ॥ १ ॥ पुण्य

मन संक्रमी ॥ दो लाल ॥ सु० ॥ सिद्धचक्र गुण गातां, चित्त न कृण तणो
 ॥ दो लाल ॥ चि० ॥ दरपे वरसे अमिय, ते विनय सुजस घणो ॥ दो लाल
 ॥ तं वि० ॥ ३१ ॥ दोदा ॥ पुण्यवंत जिदां पग धरे, तिदां आवे सवि कृदि ॥ ति
 दां अयोध्या राम जिदां, जिदां साच तिदां सिद्धि ॥ २ ॥ पुण्यवंतने लडिनो,
 इजा तणो विलंब ॥ कौकिल चादे कंवरय, दिये लुंव नर अंब ॥ २ ॥ पुण्यं प
 रिणति दांप चलि, पुण्यं सुगुण गरिष्ठ ॥ पुण्यं अलिय विचन टले, पुण्यं मिले
 ते इष्ठ ॥ ३ ॥ ॥ दाज ठही ॥ सुण सुगुण सनेही रे साद्धिवा ॥ ए देखी ॥ ॥

वंत प्राणीने लागी जे लक्ष्मी पामनी ते तो मात्र तेने इजा करवी पडे, एटलोज विलंब ने. जेम
 कौकिल पक्षी ने, ते जेगारें रुडा (कंवरय के०) कंठनो शब्द एटले सुगंठनी इजा करे ने, तेयारें तर
 तज तेने अंयत्तु जे ने, ते लुंव नरीने पोतानो मोक्षोर आपे ने ॥ २ ॥ ॥ वली पुण्यना प्रभाव
 करी जीवनी नही एटले रुडी परिणति थाप, तथा पुण्यना योगें सुगुण जे रुडा गुण तेणें करी
 गरिष्ठ एटले मदोदो थाप, तथा पुण्यं करी अलिक एटले मार्ग विघ्न ठजे, तथा पुण्यं करीनेज

જેની ઇચ્છા હોય તે ઇષ્ટ વસ્તુ આવી મલે ॥ ૩ ॥ ॥ હવે એક દિવસે એક પરદેશી પુરુષ, શ્રીપાલની હજૂર આવીને એક અનુત્તર સ્થાનકની વાત કહે છે. કે હે સ્વામી ! સાંનલો કે આંહીથી ત્રણશો યોજન ઉપર એક કંચનપુર નામનું નગર છે, હે મહારાજ તિહાં અત્યંત મહાં આશ્ચર્યકારી કૌતુક છે, તેને તમે જુઝે જુઝે દેલો દેલો. અર્થાત્ એ તમોને જોવા યોગ્ય છે ॥૧॥ ॥ તિહાં તે નગરમાં વજ્રસેન નામે રાજા છે, જેની (અરિ કે) શત્રુડને કાલ રૂપ એવી સબલ દટલે વલસહિત તરવાર છે. તે રાજાને માલતીના પુષ્પોની માલા સરસી સુકુમાલ શરીર વાલી એવી કંચન

ફલ દિન ફલ પરદેશીયો, કહે કુમરને અદ્ભુત ગામ રે ॥ સુણ જોયણ ત્રણશોં ઉપરે, ઘે નયર કંચનપુર નામ રે ॥ જૂઝે જૂઝે અચરિજ અતિ મહાં ॥૨॥ એ આંકણી ॥ તિહાં વજ્રસેન ઘે રાજીયો, અરિકાલ સબલ કરવાલ રે ॥ તસ કંચનમાલા ઘે કામિની, માલતી માલા સુકુમાલ રે ॥ જૂઝે ॥૧॥ તેહને સુત ચારને ઉપરે, ત્રેલોક્યસુંદરી નામ રે ॥ પુત્રી ઘે વેદને ઉપરે, ઉપનિષદ યથા અનિરમ રે ॥ જૂઝે ॥૩॥ રંચા દિક જે રમણી કરી, તે તો દહ ઘડવા કરલોચ રે ॥ વિધિને રચના વીજી તણી,

માલા નામે કામિની દટલે પટરાણી છે ॥ ૨ ॥ ॥ તે રાણીને ચાર પુત્ર છે. તેની ઉપરે વલી એક ત્રેલોક્યસુંદરી એ નામે પુત્રી થઈ છે, તે જેમ ચાર વેદને માથે ઉપનિષદ શોને છે, તેમ ચાર પુત્રોને માથે તે કુમરી શોને છે. દટલે ચારવેદનું રહસ્ય રૂપ ઉપનિષદ છે, તેમ તે ચાર પુત્ર તો ચાર વેદ જેવા ગુણવંત છે, અને તે ચાર વેદના વોહન રૂપ જે ઉપનિષદ છે, તે સમાન મહા ગુણવાન તે કુમરી છે ॥૩॥ ॥ હવે એ ત્રેલોક્યસુંદરીની વલ્લભિ કહેવામાં કવિ ઉત્પ્રેક્ષા કરે છે. કે જગતમાં સૃષ્ટિનો કર્ત્તા ત્રણા કહેવાય છે. તિહાં જેમ કોઈક ચિત્રકાર કોઈ રૂઢી ઠવી કરવાનું સાધન કરવા યેમે, તિહાં

પ્રથમ તો જાડા તીળા ધિત્રોનો અભ્યાસ કરે છે, એમ કરતાં કરતાં એવારે તેનો હાથ ગલે, તેવારે ઝિ-
 તિત પદાર્થની ઠવી મન પ્રતીત પ્રમાણે તે કરે છે, તેમ મૃદિનો કર્જો જે વિધિ તેણે પણ એ ટ્રે-
 લોસ્પસુંદરીને ઘડવાને અર્થે દ્વક્ષક્રિયા સમારવા સારુ પહેલી જે (રંજાદિક કે) રંજા, ગર્વગી, તિ-
 લોન્નમા પ્રમુલ્ય અપ્સરાડ ગમેરે (રમણી કે) સ્ત્રીયો તેના સમૂહ કર્યા, તેતો એ ટ્રેલોસ્પસુંદરીને
 ઘડવાને અર્થે કરણેલ એટલે દક્ષતેલ સુધારવા માટે પ્રથમ સ્વરહો કર્યો. એમ કરતાં કરતાં એવારે
 તે વ્રહ્માનો હાથ ગલ્યો, તેવારે તેણે વિગતોગમાન અર્વી એ ટ્રેલોસ્પસુંદરીને ઘડી, એટલે વ્રહ્માને ચિપે જે
 સ્ત્રીના રૂપમાં મૃદિ નીપજાવવાની અને રૂપવંત કરવા સંવંધિ ક્રિયા કુગલતાની સીમા હતી, તે સઘ-
 લી તેણે એ સ્ત્રી ઘડવામાં ગાપરી નાલી, હવે અર્થી ઉપરાંત રૂપ, કલા અને ગુણવાન્ કોડ ધીજી સ્ત્રી
 ઘડવાની શક્તિ વિધાતામાં રહી નહી, એમાં જેટલું માહાપણ હું, તે ટ્રેલોસ્પસુંદરી વનાવવાના કા-
 મમાં લગાડ્યું. હવે આંદી કોડ પ્રશ્ન કરે કે, વ્રહ્માયે પ્રથમ રંજાદિક સ્ત્રીયો જે ઘડી, તેતો જાણે કે
 લોસ્પસુંદરીને ઘડવા માટે હાથ ગલ્યો હતો તેતો સાચું છે, પણ એ ટ્રેલોસ્પસુંદરી નીપજાવ્યા પછી
 ગલી વ્રહ્માયે ધીજી ઉતરતા રૂપની સ્ત્રીયો જગતમાં શા માટે નીપજાવી ? કેમ કે સાધ્યની પરિસમા-
 તિય ક્રિયા કોડ કરે નહી. તેનો ઉચર કહે છે જે “વિધિનેરચના ધીજી તણી” એટલે ટ્રેલોસ્પસુંદરીને
 પછ્યા પછી વર્તેમાન કાજે તથા આગામિક કાજે ધીજી ઘણી સ્ત્રીડ વિધાતાયે નીપજાવી, પણ તે સ-
 ભાં રૂપ, ગુણ અને કલા, એ સહુ સામાન્ય કીથાં; તે એટલા વાસ્તે કે (એહનો કે) એ ટ્રેલોસ્પ-
 સુંદરીના જાપ થરાનો (ગલેલ કે) ઉલ્કર્ષ હેલ કરવા માટે. એટલે એ ટ્રેલોસ્પસુંદરીને સર્વોત્તમ, સ-
 વૈધી અધિક રૂપ, કલા અને ગુણના ઘરાનો જાપ આપવા માટે તથા તેનો વાન વધારવા માટે નિપજા-
 વી છે; અર્થાત્ વિધાતાયે પોતે ટ્રેલોસ્પસુંદરીને સર્વોત્તમ ઠેરાવવાના હેતુથી તેનો મુકાવલો કરવાના
 નિમિત્તે ધીજી વ્રેકાલિક સ્ત્રીયો કીધી છે. અને તે સર્વ સ્ત્રીયોનાં રૂપ, કલા અને ગુણને જીતે, તેવી એ
 ટ્રેલોસ્પસુંદરી કરી છે, તેથી તેહીજ ધીતિ થઈ છે. કેમ કે સરસ વસ્તુનું જાણણું એવારે થાય ? કે જે

गारे तेनी पामें बीजी नीरस गस्तु होय, तेयारे ते मूलणी वस्तु सरस दीठामां आवे, तेम ब्रह्मायें पण एने स्वयंनम ठेरायवा माटे बीजी त्रैकालिक स्त्रीयाने सामान्य रूप गुण वाली कीधी ठे. इति जावा यीः ॥ उक्तं च ॥ नैपथे ॥ पुरा रुते स्त्रेणमिमां विधातु, मन्त्रिद्यातुः खलु हस्तलेखः ॥ एवं जवन्नाविपुर्द्वि मृष्टिः, सास्ये यशो वै जयजं प्रदातुम् ॥१॥ इति ॥३॥ ॥ वाली ते त्रैलोक्यसुंदरीना रूपतुं वर्णनं ते सार्थ नाद् श्रीपालकुमरनी आगल करे ठे. ते त्रैलोक्यसुंदरीना शरीरतुं रोमाग्र एटले एक रोमनो अग्रजाग तेने जे प्राणी (निरखे के०) जुवे, तो तेने (ब्रह्माद्य के०) ब्रह्म जे आनंद तेतुं अद्य एटले ऐ क्यनो अनुज (होय के०) थाय. एतावता आकारक जे ज्ञान तेनो अनुज थाय, एटले ते कुम रीना रोमाग्रने देखवा यकी त्रैलोक्यवर्ती जे आनंद, तेनो एक पुंज एटले समूहमय थाय. अर्थात्

एहनो जय जस उल्लेख रे ॥ जू० ॥ ४ ॥ रोमाग्र निरखे तेहने, ब्रह्माद्य अनुजव होय रे ॥ स्मर अद्य पूरण दर्शनं, तेहने तुल्य नहीं कोय रे ॥ जू० ॥ ५ ॥ नृपे तस वर सरिखो देखवा, मंरुप स्वयंवर कीध रे ॥ मूल मंरुप थंनं पूतली, मणि

दर्शक पुरुष तेना दर्शनथी केवल आनंदमय थइ जाय. इति जावः ॥ तथा ते स्त्रीना पूर्ण दर्शने एटले यथानुक्रमे नय शिल पर्यंत देखवे करीने स्मर जे कंदर्प तेतुं अद्य जे ऐक्य पणुं तेनो अनुजव थाय, एटले दर्शक जे देखनारो ते केवल काममय थइ जाय, तेने रोमें रोमें काम व्यापी जाय. इति जावः ॥ केम के ते एम विचारे जे कामदेव ते अनुज रूपवंत ठे, अने आ कुमरीने संपूर्ण देखवायी पण अत्यंत रूपवंत पणुं जाणवामां आवे ठे, माटे एतुं रूप तो घणुंज सुंदर ठे, अने शास्त्रमां तो एतुं पणुं सुंदर रूप एक कामदेवतुंज सांजिणुं ठे, माटे कामदेव ते एज हजो? एटले कंदर्प ते ए नेज कैहेता हजो? एम साक्षात् कंदर्पपणुं ठेरावते कंदर्पतुं वे पणुं टाळुं ॥ ५ ॥ ॥ ते त्रैलोक्य सुंदरी कुमरीना सरलो (यर के०) नर्तार नरावचाने माटे तेना पितायें स्वयंवर मंरुप कखो ठे, ते

મંમપને વિષે મૂલસ્ત્રનૈ પ્રસિદ્ધ એવી કંચનમય, મણિરત્ન જડાય એક શોનનીય પૂતલી સ્થાપી છે ॥ ૬ ॥ ॥ ચલી તે સર્પચર મંમપમાં જે રાજાડ પધારશે, તેમને ઘેસવા માટે તે મંમપની ચારે પાસેં ઘેવતાડના વિમાનોની આગણિ એટલે શ્રેણી તેની સમાન તિહાં મંચાતિમંચ એટલે એક મંચ તે જહુ મંચ શ્રને વીજા અતિમંચ એટલે મહોટા મંચ તેની શ્રેણી એટલે મંકિડ કરેલી છે, ચલી રાજાડ જે આવશે, તેમને ગોચ કરવાને એટલે નોજન વેવાને અર્થે કણ જે ખાન્ય તેના રાશિડ એટલે ઢગલાડ કર્યા છે, તે કહેવા છે? તો કે ગિશ્વિર જે મેરુપર્વત તેને પણ ઝીંપે એવા મહોટા શોની રહ્યા છે ॥ ૭ ॥

કંચનમય સુપ્રસિદ્ધ રે ॥ જૂ ॥ ૬ ॥ ચિહું પાસ વિમાણાવલી સમી, મંચાતિમંચ ની શ્રેણી રે ॥ ગોચ્ય કારણ કણરાશિ જે, ઝીંપીજે ગિશ્વિર તેણી રે ॥ જૂ ॥ ૭ ॥ તિહાં પ્રથમ પદ્મ આપાદની, વીજે ઠે વરણ મુદ્ધત રે ॥ શુન્નવીજ વીજ તે કાલ ઠે, પુણ્યવંતને હેતુ આયત્ત રે ॥ જૂ ॥ ૮ ॥ ઇમ નિસુણી સોવન સાંકલું, કુંચરે તસ દીધું તાય રે ॥ ઘરે જડ તે કુવજાકૃતિ ધરી, તિહાં પદ્ધોતો દ્વાર પ્રજા વ રે ॥ જૂ ॥ ૯ ॥ મંમપે પદ્ધસંતો વારીયો, પોલીયાને ખૂપણ દેડ રે ॥ તિહાં પદ્ધોતો

તિહાં આપાદ મહીનાનો પ્રથમ પદ્ધ તેની વીજને કિયસેં ચરવાનું મુદ્ધતું છે, માટે હે શુન્નવીજ! એટલે હે જાણા વીજ ઇતમ કુલના ઇપના કુમર, તે વીજ જે ઠે, તે આવતી કાલેજ ઠે, માટે પુણ્યવંત પુરુષને એનું હેતુ એટલે કારણ (આયત્ત કે) સ્વાધીન છે ॥ ૮ ॥ ॥ એ પ્રમાણે તે પરવેશીના મુલચી વાત સાંજનીને શ્રીપાલ કુમરે તેને સોનાનું સાંકલું (તાવ કે) તે ચલત દીધું. પછી પોતાને ઘેર જડ (કુવજાકૃતિ ધરી કે) કુવડાનું રૂપ ધારણ કરી હારને પ્રજાવેં કરી તિહાં તે નગરને વિષે જડ પોદ્ધોતો ॥ ૯ ॥ ॥ તે કુવડાને સર્પચર મંમપમાં પેસતાં થર્કાં તિહાં ઇજા રહેલા પોલીયાયે

यासो, तेगारें पोडोयाने आचूषण आपीने त्यां पोद्दोतो. जिहां मंमपना मध्यजाणें मणिमय
 पूतली दूती, तेनी पामें जइ ह्यस्य यइने वेगो ॥ १० ॥ ॥ ह्ये ते कुवडो कहेवो ठे ? तोके
 (खरवंतो के०) गधेडा जेना जेना दांत ठे, नाक तो न्हावुं ठे, होठ लांबा ठे, पीठ ऊंची ठे, आंख
 पीली ठे, अने केस जेना कावरा ठे, एगो ते कुब्जरूपें श्रीपालकुमार स्यांवर मंमपनी नीचें जइने
 गनो रह्यो ॥ ११ ॥ ॥ ह्ये श्रीपाल कुवडावुं रूप धारण करी आव्यो ठे, तेने तिहां स्यांवर मंम
 पमां वेवेली बीजा (नृप के०) राजाव पूठे ठे के, अमे केटलाएक राजकुमार ते सोचागीया एटले सोचाग्य
 यंत नाग्यशाली गली यागीया एटले वाचाल अने (जागीया तेज रे के०) पोताना तेज प्रतापें करी

मणिमय पूतली, पासैं वेइठो सुखसेंइ रे ॥ जू० ॥ १० ॥ खरवंतो नाक ते नानडुं,
 होठ लांबा ऊंची पीठ रे ॥ आंख पीली केश कावरा, रह्यो उजो मांमवा हेठ
 रे ॥ जू० ॥ ११ ॥ नृप पूठे केइ सोचागिया, वली यागीया जागीया तेज रे ॥ क
 हो कुण कारण तुमैं आविया, कहे जिण कारण तुमैं हेज रे ॥ जू० ॥ १२ ॥ तव
 ते नरपति खडखड हसे, जूठे जूठे ए रूपनिधान रे ॥ एटने जे वरशो सुंदरी,
 तेहनां काज सखां बळ्यो वान रे ॥ जू० ॥ १३ ॥ इण अवसरें नरपति कुंचरी,

जायत थयेला एवा इहां कन्या परणवाना कार्येने अयें मळ्या ठेयें, परंतु तमें शे कारणें इहां पधाखा
 गो ? ते कहो. तेवारें ते कुवडो कहेतो ह्यो के, जे कारणें तमें आव्याठो तेज कारणे अमे पण इहां
 आव्या ठेयें ॥ १२ ॥ ॥ एवुं कुवडायें कहुं तेवारें ते राजाव सवें खडखड हसया लाग्या, अने
 मशकरीमां बोलया लाग्या के, जूठे जूठे आ रूपनो निधान एटले खजानो इहां कन्या परणवाने आ
 व्यो ठे ! एने जे सुंदरी वरशो तेना तो सर्व कार्य सखां, अने तेना शरीरनो वान पण बळ्यो. एम
 जाणवुं ॥ १३ ॥ ॥ एवा अवरसरें राजानी कमरी पण (जर के०) पणवत पणवत पणवत

ચં કરા) આગ્રાધિત કરેલી હતી શિક્ષિકા ઇટલે પાલણી તેમાં આરુઢ થઈને સર્ગર મંમયમાં આને ઢે,
 તિહાં કર્મીશ્વર ઉપમા આપે ઢે કે, જેમ (જલધરગૂઢ કે) મેયની પટાયે ઢાંકેલો ઇયો જે પર્વત
 તેની ઉપર ચમકાર કરતી વીજલી શોષે, તેમ હયાં પર્વત સમાન તે પાલણી જાળવી, અને તે
 પાલણી ઉપર જે નીલા ચક્ષુ મેયામંચરઠર ધયું ઢે, તે જાણીયેં ઝંઘો યુત ગર્ગદ ચઢી આ
 ઘ્યો ઢે, અને તેમાં ણ્યકારા કરતી વીજલીની પરે તે કન્યા વેલીચકી શોષે ઢે ॥ ૧૪ ॥ તે કુ
 મરીયેં મુચાહલ ઇટલે જેવી મૂલમંમયસ્ત્રને વિપે આવી, તેવીજ તેની આગલ ઝનેલા શ્રીપાલકુમરં
 માં વરમાલા હઈને જેવી મૂલમંમયસ્ત્રને વિપે આવી, તેવીજ તેની આગલ ઝનેલા શ્રીપાલકુમરં
 સદસા ઇટલે શીઘ્રપણે અકસ્માત ઘુવિ ઇટલે પવિત્ર ઇંડુ રૂપ તેને (પાલોફ કે) વેલીને મમ

વર અંબર શિક્ષિકારૂઢ રે ॥ જાણીયેં ચમકતી વીજલી, ગિરિ ઉપર જલધર ગૂઢ રે ॥

જૂ ॥ ૧૪ ॥ મુતાહલદારેં મોહતી, વરમાલા કરમાંદિ લેફ રે ॥ મૂલ મંમય આવી

કુંચરને, સદસા શુધિરૂપ પલોફ રે ॥ જૂ ॥ ૧૫ ॥ જે સદજ સ્વરૂપ વિજાવમાં, દેસે

તે અનુચવયોગ રે ॥ ઇણ વ્યતિકરેં તે હરપિત દુઈ, કદે દુઝે મુજ ઇટસંયોગ રે ॥ જૂ ૦

થફ ॥ ૧૫ ॥ તેની ઉપર દૃષ્ટાંત કદે ઢે કે, જેમ સદજ સરૂપ ઇટલે કર્માંદિ મલ રહિત સ્પટિ
 ક રત્નની પરે નિર્મલ; મિથ્યાલ, અવિરતિ, કપાય અને યોગ્યી રહિત; જ્ઞાન, વર્ણન, ચારિત્રમય ઇંડુ
 જે આત્માનું સદજસ્વરૂપ ઢે, તેને વિજાવમાં ઇટલે નવત્રિય પરિગ્રહાધિક જે; પર, માલમિલકત, મા
 તા, પિતા, પુત્ર, કલત્ર, વ્રાતા, વહેન પ્રમુલ એ સર્વે વાહ્ય પરિગ્રહ વિનાવ જાણયો, અને રાગ, દેવ, ક
 પાયાધિક તે અંતરંગ પરિગ્રહ જાણયો, તેણે કરી સહિત જે સંસારી જીવ તે અનાધિકાલનો વિજાવ
 જામાં મગ્ર થયો તેમાંહેજ રાતો રહે ઢે, તે કોહ્યારેં કર્મે વિગર વીધે યકે કપાયાધિકની મંદતા થાય, તેવારે
 આત્માની ગુનદશાની વ્યતિને યોગે પોતાનું સદજ સરૂપ જે જ્ઞાનાધિકયુણમય ઢે, તેને વેસે તે અનુચવ

યોગ કહીયે, એ વક્તિ કહી. હવે એની યુક્તિ દેલાઈ છે. ફરમાં શ્રીપાલે કુંવડાનું રૂપ ધારણ કહ્યું છે. માટે મંમપ માં શ્રાવણ સર્વે રાજાઈ પ્રમુખતો તેની કુઝાઠતિજ દેલે છે, તે શ્રીપાલનું વિનાય રૂપ છે. યજને તે શ્રીપાલ નું મૂલરૂપ જે છે, તે સહજ સાનાવિક જે, તેમાં વિનાયનું રૂપ ધારણ કહ્યું છે, તે મૂકીને સ્વાવના મૂલરૂપને રાજકુમારી દેલે છે. તે જાણે યતુનવયોગ યાપ છે, એ યુક્તિ કહી. હવે શ્રીપાલનું મૂલરૂપ જોડને કુમરી પોતાના ચિત્તમાં વિચારે છે કે, આ સર્વ મહોટા મહોટા રાજકુમારો વેળા છે, પણ આ કુમરના સરણુ ધીજા કોઈનું રૂપ નથી, યજને વલી એને દેલવાથી મહાહં ચિત્ત, વિજોવેં કરી યાનંદિત થયું થકું વિશ્રામ પામે છે. એ વ્યતિકરેં કરી તે કુમરી હરિત થઈ થકી મનમાં કહે છે કે, એ મુજને ઇષ્ટ એટલે વાંચિત સંયોગ યથાત્ મિલાપ (હૂડ કે) થયો ॥ ૧૬ ॥ ॥ હવે શ્રીપાલકુમર પોતાની ડ પર તે કુમરીની સરાગ દટિ એટલે કુમરી મહારી ઉપર સંપૂર્ણ રાગવંતી થઈ છે, એવી તેને વિલોકતો

॥ ૧૬ ॥ તસ દટિ સરાગ વિલોકતો, વિચેં વિચેં નિજ વામનરૂપ રે ॥ દાલે તે કુ મરી સુવલ્લહી, પરિ પરિ પરલે કરી ચંપ રે ॥ જૂ ॥ ૧૭ ॥ સા ચિંતે નટ નાગર તણી,

એટલે જોતો થકો એનો મહારા ઉપર કહેવો પ્રેમ છે, તેની પરીક્ષા કરવા માટે વિચાલું કે, જોઈ કે આ કુમરીનો મહારા ઉપર વાહ્ય રાગ છે, કે અચ્યંતર રાગ છે? અથવા એ મહારા ઉપર સંપૂર્ણ રાગવાલી છે કે નથી? એમ ચિંતયીને વિચવિચમાં વલી પોતાનું વિજોય વામન રૂપ તેને દેલાઈ છે, તેમ તેમ તે સુવલ્લહી એટલે કુમરને નજી, વલ્લજ, પ્રિય એવી તે કુમરી પણ પરિ પરિ એટલે વારંવાર પોતાના ચિત્તમાં ચોંપ રાલ્લીને પરીક્ષા કરવા લાગી, જોવા લાગી ॥ ૧૭ ॥ ॥ એવું રૂપ કરતો કુમર પ્રત્યે દેલ્લીને (સા કે) તે કુમરી (ચિંતે કે) વિંતવવા લાગી કે, જેમ નટનાગ જે વાજીગર છે તેની (વાજી કે) રમત તેની કોઈને સ્વર પહે નહી, અથવા (વાજી કે) ઘોડો તેની જે (હુલ કે)

નિકળે એ, તેની કોફને મમ પહતી નથી, તેમ જ કુમરના ચરિત્રની પણ સ્વર પહતી નથી, અથવા
 વા જીવતની રમત તે જેમ અર્થ છે, અને ઘોડાનો ચાલતી વેલાનો શ્વ તે જેમ અર્થ છે, તેમ આ કુ
 મરનું ગામનરૂપ પણ અર્થજ છે, તથાપિ “મન રાજી તો કાજી થું કરે” જ કહેવત પ્રમાણે મ
 નનું મન અને નરના માટે રાજી છે, તો આમાં વીજો કોફ થું કરનાર છે? માટે મહારે તો આ જી
 વિત પટલે આ શરીરે કરી જિહ્વાં સુધી જીવતી રહું, તિહાં સુધી અને તેની આગલ પ્રતિદ્વારી જે
 કને કુમરી, રાજાઈની જે શ્રેણીયો વેલી છે, તેને વચાલે ચાલી, અને તેની આગલ પ્રતિદ્વારી જે
 રાસી તે (ગુણપોષ કે) ગુણદું પોષણ કરીને જે જે રાજાઈ પ્રત્યે વર્ણન કરે છે, તે તે રાજા
 ઈનાં કરી તે રાજકુમરી નય, રૂપ અને વેશ સંબંધિ કોષ કાઢાડીને હેજના કરી નાલે છે,

વાજી વાજીનુંતેં જેમ રે ॥ મન રાજી કાજી થું કરે ? આ જીવિત દહનું પ્રેમ રે
 ॥ જૂળ ॥ ૧૫ ॥ હવે વરણવે જે જે નૃપ પ્રતે, પ્રતિદ્વારી કરી ગુણ પોષ રે ॥ તે તે દિલે
 કુંચરી દાસવી, વય રૂપ ને દેશના કોષ રે ॥ જૂળ ॥ ૧૬ ॥ વરણવતાં જસ મુલ

પટલે કોફને તો એવું કહે કે, આ રાજા તો (વય કે) અવસ્થામાં મહોટો છે, અથવા ન્હાનો છે,
 તથા કુને ન્યૂન છે. એવી રીતે વય સંબંધી કોષ કાઢે, વલી કોફને તો કહે કે, આ રૂપવાન નથી,
 તથા કોફને કહે કે, અને વેશ સારો નથી, આમાં કુળકાલ ઘણા પડે છે, જ વેશ રસાલ નથી, આમાં
 ખાન પાકનું નથી, આમાં રમણીય અત્તમ જાતિની પેદાશ થતી નથી, આ વેશની પેદાશ
 સારી નથી. ક્યાંક વેશ સંબંધિ કોષ દેખાડીને તેની હેજના કરી નાલે ॥ ૧૭ ॥ ॥ એમ પ્રતિ
 દ્વારી જેવાં જે જે રાજાના યદનું વર્ણન કરે, વચાણ કરે, તેવાં તો તે રાજાનાં મુલ ઝજાં
 થાય, અને ફરી પ્રતિદ્વારીના કહ્યાનંતર કુમરી જેવાં તે રાજાના વેશાદિ સંબંધિ કોષ કાઢાડીને
 હેજના કરે, તેવાં તેનું શ્યામ વદન પટલે ઝાંલું મુલ થઈ જાય. એમ પ્રતિદ્વારી સર્વ રાજાઈનાં

પર્ણજ કરીને ચાકી મઠ; પરંતુ પોદ્દને કુમરીયેં કવુલ કવ્યો નહી. રનિ ગે કામરેગની સ્ત્રી તે સમાન
 (જનિગમ કે.૦) મનોરૂર પ્ત્રી (તા કે.૦) તે કુમરી તો શ્રીપાન્નકુમરનું સાક્ષાત્ કંદર્પસમાન
 મૂલ ન્પ ડે, તેનેજ (નિરમે કે.૦) જુએ ડે ॥ ૨૦ ॥ ॥ હવે કનિ કહે ડે કે, યદપિ ઝોન્ડી પળ
 મીઠી ડે, તેમજ વધિ ઇટલે વહી, મધ, સાકર શ્વને ડાલ એ સર્વે વસ્તુ વ્યોજિત ઇટલે યથાયોગ્ય
 (મધુર કે.૦) મીઠી ડે, તથાપિ જેનું મન ઝિહ્વાં (વેધિયું કે.૦) લાગ્યું, તેને તેજ મધુર લાગે, પળ
 ધીઝી લાલો ગમે મીઠાશગલી વસ્તુલ્ હોય, તે તેને મીઠી ન લાગે, તેમ એ કુમરીનું મન પણ શ્રીપા
 નકુમર ઉપરજ રુન્ને ડે. પણ ધીજા લાલો ગમે રાજાલ્ ઘેઠા ડે તે સર્વે રૂપે, વર્ણે તથા ગુણે કરી છું

કજલું, હેલંતાં તેહનું ડયામ રે ॥ પ્રતિહારી યાકી કુંઞરને, સા નિરખે રતિ
 અનિરામ રે ॥ જુ૦ ॥ ૭૦ ॥ ઠે મધુર યયોચિત શોલહી, દધિ મધુ સાકરને જા
 રા રે ॥ પણ જેહનું મન જિહાં વેધિયું, તે મધુર ન વીજા લાલ રે ॥ જુ૦ ॥ ૭૧ ॥
 ફણ અવસરેં થંપની પૂતલી, મુલેં અવતરી હારનો દેવ રે ॥ કહે ગુણગ્રાહક જો ચ
 તુર ઠે, તો વામન ચર તતલેવ રે ॥ જુ૦ ॥ ૭૨ ॥ તે મુણિ વરિયો તે કુંઞરીએ, દાલે
 નિજ અતિહી કુરૂપ રે ॥ તે દેલ્હી નિખંત્સે કુલ્જને, તવ રૂઝા રાણા ખપરે ॥ જુ૦

દર ઝે, તો પણ કુમરીને રુચતા નથી ॥ ૨૧ ॥ ॥ એ અવસરે તે સંનની પુતલીના મુલ્યમાંદે હા
 રનો વેચતા જે વિમલેસ નામે ઝે, તે અવતરીને ઇટલે સંક્રમીને કહે ઝે, જે હે કુમરી ! જો હું ગુણની
 માદક ચતુર થને વિચક્ષુણ ઝો, તો આ વામણને તટકાલ ઝતાયેઝે વર. એ પ્રમાણે પૂતલીદ્વારા તે
 ફેગ થોયો ॥ ૨૨ ॥ ॥ ઇવાં તે પુતલીનાં ચચન સાંનલીને તે રાજકુમરીયે તે વામણને ચલો, તે
 યારે તે વામણે યલી (નિજ કેઁ) પોતાનું (અતિહી કેઁ) અત્યંત કુરુપ દેવાડવા માંમું, તે વેલીને
 (તપ કેઁ) મેઘારે મસોટા મહોટા રાણા ગુપ ઇટલે રાણા રાજા તે કુઝ્ઝની અવર (ઝાઝા કેઁ) સ્પષ્ટમાન

कोपायमान थया थका तेनी निजुंत्सना करया लाग्या ॥ २३ ॥ अने कहेवा लाग्या के, अरे
 (मुग्धा के०) अज्ञातपीयना स्त्री दीप ते कांइ गुण अवगुणने (कहे के०) जाणे नन्दी. माटे (वर
 के०) श्रेष्ठ एटजे मद्दोटा प्रधान एवो वगांगी भूप ते शो? एटजे जेम उकरडा उपर प्रधान वगांगी
 रनो दगलो तेने जिये वर प्रधान एवो वगांगी भूप ते शो? एटजे जेम उकरडा उपर प्रधान वगांगी
 भूप घटे नन्दी. तेम आ कन्यारत्न ते कुब्जने घटे नन्दी, अर्थात् खासरत्नी कन्यानो कुब्जानी साथे
 संबध योग्य नथी ॥ २४ ॥ एम विचारी ते सर्व राजा कुब्जा प्रत्ये कहेवा लाग्या के, अमें
 (मराल के०) हंस सरखा ठेयें, अने हुं तो कागडा जेवो अत्यंत विकराल रूप वालो गो, माटे तुने

॥ २३ ॥ गुण अवगुण सुग्धा नवि लहे, वरे कुब्ज तजी वर भूप रे ॥ पण कन्या
 रत्न न कुब्जनुं, उकरडे शो वर भूप रे ॥ जू० ॥ २४ ॥ तज माल मराल अमें
 कहुं, हुं काग ठे अति विकराल रे ॥ जो न तजे तो ए तादरुं, गलनाल लूणे एण
 वाल रे ॥ जू० ॥ २५ ॥ तव हसीय जणे वामन इस्सुं, तुमें जो नवि वरिया एण
 रे ॥ तो दुर्जग रूसो मुज किरसुं, रूसो न विधियुं केण रे ॥ जू० ॥ २६ ॥ परल्ली

कहीये ठेयें के, हुं (माल के०) वरमाला तजी आप, एटजे तहारा गलामां जे कुमरीयें वरमाला
 पदेरावी ने, ते काहाडी नाख, अने जो नन्दी काहाडीश! तो अमे तहारुं जे आ गलनाल एटजे
 गलानी नली ने तेने तयारें करी लूणी नाखणुं, एटजे कापी नाखणुं ॥ २५ ॥ ॥ तयारें
 सी करीने ते वामणोजी (इस्सुं के०) आ प्रकारें (जाणे के०) कहेवा लाग्यो के, हे दुर्जगो

પણે મને પરમાત્મા પહેગતી જે, તો હવે એ સ્ત્રી મહારી યશ્વતી, તમોને તો એ પરત્વી યશ્વતી, મેનો તમે અનિતાય કરો છો, તેથી તમે પરત્વી અનિતાયના પાતકી થયા, માટે તેનું પ્રાપ્તિ થોળા સાથે મહારી (અર્થ કે) તત્વાર તેની જે ખાસ ને ખાસ રૂપ તોરિંગત્રા જાણનું, તે ગંગા પામીને તમે સર્વ શુદ્ધ થાઉ, તો પાપરહિત થસો, અને શુદ્ધ તો હરા કે મહારા (કર્મ કે) હાય કહેવા છે ? ॥ ૨૩ ॥ ॥ એમ કહીને તે કુચ્છરાજાએ પોતાનું તેંડુલ પરાક્રમ દેસાડયું, કે જેણે કરી છે સર્વ રાજાઉ નાગા. તે વચ્ચત કૌતુક જોગને અર્થે અર્થેજા એવા (ગર્ભને કે) આકાશમાં રહેજા જે દેવતાઉ તે પણ તે કુચ્છનું પરાક્રમ જોઈને ચિત્તમાં ચમકી ગયા, તેથી તે કુમરના મસ્તક

અનિલાપના પાતકી, હવે મુઠ્ઠ અસિધારાતિહરે ॥ પામી તુમેં શુદ્ધ થાઉ સર્વે, દેસો મુઠ્ઠ કેદવા દરે ॥ જૂ ૦ ॥ ૭૭ ॥ ॥ એમ કહી કુચ્છજે વિક્રમ તિસ્યું, દાસ્યું જેણે નર પતિ નછરે ॥ ચિત્ત ચમક્યા ગર્ભને દેવતા, તેણે સંતતિ કુસુમની યુઠરે ॥ જૂ ૦ ॥ ૭૮ ॥ ॥ દુનું વચ્ચસેન રાજા હુશી, કહે વલ પરે દાસવો રૂપરે ॥ તેણે દાસ્યું રૂપ સ્વજાવનું, પરણાવે પુત્રી નૂપરે ॥ જૂ ૦ ॥ ૭૯ ॥ ॥ દીન આવાસ ઝતંગ તે, તિહાં

અપર શ્રેણી પરંપરાયે ધૂજોની (સંતતિ કે) અવિહિન્ન દૃષ્ટિ કરતા હવા ॥ ૨૮ ॥ ॥ એવું કુચ્છનું પરાક્રમ જોઈને કન્યાનો પિતા જે વચ્ચસેન રાજા છે, તે પણ હુશી થયો, અને કુમર પ્રત્યે કહેવા લાગ્યો કે, હે સામી જે પ્રમાણે તમે તમારું વજ્ર દેસાડયું, તે પ્રમાણે તમારું રૂપ પણ આવું હોવું જોઈએ નહીં, માટે વજ્ર પ્રમાણે રૂપ પણ દેસાડો. તેવારે તે શ્રીપાન્નકુમરે પણ પોતાનું સાનાધિક જે રૂપ હતું તે દેસાડયું કે, મૂંચે પોતાની કુમરી તેની વેરે પરણાવી ॥ ૨૯ ॥ ॥ પત્ની રાજાએ તે શ્રી પાન્નકુમરને માટે (ઝતંગ કે) વળો કંચો એવો આગાસ આપ્યો, ત્યાં તે શ્રીપાન્નકુમર પોતાની

(तिलकसुंदरी के०) त्रैलोक्यसुंदरी नामक स्त्रीनी साथें जेम (कमला के०) लक्ष्मीजीनी साथें (गोपाल के०) श्रीकृष्णजी सुख जोगये ठे, तेम सुख जोगयता दया ॥ ३० ॥ ॥ ए वीजा खंन ने विपे (रसाल के०) शृंगरादि रसैं चरित एवी ठही ढाल पूर्ण थइ. श्रीसिद्धचक्रजीना यश गातां थकां घरयने विपे मांगलिकनी माला थाय, एमां आ रासंना कर्ता यशोविजयजीयें पोतानुं नाम प ण यश एवुं सुखयुं ॥ ३१ ॥ ॥ हवे सोजागी पुरुषोनो शिरदार एवो श्रीपालकुमार तिलां धवल एटले उज्ज्वल एवां अपार सुखने बिलसे ठे, जोगये ठे. जीवने (निरधार के०) निश्चयी पुण्यने बलें

बिलसे सुख श्रीपाल रे ॥ निज तिलकसुंदरी नारिशुं, जिम कमलाशुं गोपाल रे ॥ जू० ॥ ३० ॥ व्रीजे खंन पूरण थई, ए ठही ढाल रसाल रे ॥ जस गातां श्रीसिद्धचक्रनो, दोइ घर घर मंगल माल रो ॥ जू० ॥ ३१ ॥ दोहा ॥ बिलसे धवल अपार सुख, सोजागी सिरदार ॥ पुण्यबलें सवि संपजे, वंठित सुख निरधार ॥ २ ॥ सामग्री कारय तणी, प्रापक कारण पंच ॥ इष्टहेतु पुण्यज वहुं, भेले अर प्रपंच ॥ ३ ॥ तिलकसुंदरि श्रीपालनो, पुण्यें हुवो संबंध ॥ हवे शृंगारसुंदरि तणो, कहिंशुं लाज प्रबंध ॥ ३ ॥ ढाल सातमी ॥ साहिवा मोतीडो हमारो ॥ ए देखी ॥

करीनेज सर्व प्रकारनां मनोवांछित सुख संपजे ठे ॥ १ ॥ ॥ हरेक कार्यनी सामग्रीनां प्रापक एट ले प्राप्तियां करावनारां काल, सजाय, नियति, कर्म अने उद्यम, ए पांच कारण, ठे, पण तेने मेल वी आपनाहं तिहां इष्ट हेतु ते एक महोदं पुण्यज ठे, जे (अर के०) वीजा जना प्रपंच सर्वे मेलवी थापे, एवुं महोदं तो पुण्यज ठे ॥ ३ ॥ ॥ एहज पुण्यता योगें करीने त्रैलोक्यसुंदरी अने श्रीपालनो परस्पर संबंध थयो. हवे शृंगारसुंदरीना लाजनो एटले पामयानो प्रबंध कहेणु ॥ ३ ॥

पूर्व कहेता जे पाप कारण तेनु रिनिन् मरत्य कहे ने. नेमो प्रमम राज नामें कारण जे, ते काजो करी मी गर्न धारण करे जे, जने काजें करी निनास पावो जे, यीजुं मनाप नामें कारण, ते सनावें करी कृपामोची हसी पाव जे, प्रीजुं नियति, ते निर्बंधी जेताउ मितासत गुरु कर्जो जे, जने निनास पावो जे ॥ पतः ॥ नियतगर्जो मन चिंतयुं, जाली मजे तरकाज ॥ यत्नां सोनुं चिंतयुं, नियत करे मितासत ॥ १ ॥ तथा ॥ कोपज कर कर गुरुका, किम राखी नके प्राण ॥ हेतज कनो पारधी, माये नामे मिंमाण ॥ २ ॥ पारणि निसहर मंसीड, ह्यष विवृटो वाण ॥ कोपज जा घर अस्पणो, सीर लाम्यो मिंमाण ॥ ३ ॥ ए नियति कारण जाणवुं ॥ हवे चोषुं चवितथ्यता ते जाग्य, तेनी उपर दृष्टान्तुं काव्य कहे जे. हिलः केन करमकेऽपि बुजगः दुत्पीडितो नाशको, राजौ खादिमकांद्या

इक दिन राजसजायें आच्यो, चर कहे अचरिज मुक मन जाच्यो ॥ साद्विचारं गीला हमारा ॥ मोहना रंगीला ॥ दलपत्तननो ठे महाराजा, धरापाद जस पख धिदु ताजा ॥ सा० ॥ भो० ॥ ए आंकणी ॥ १ ॥ राणी चोरासी तस गुणखाणी,

एगिरं रुखोडुरभगुखे ॥ जाग्यादेव तदा सयं निपततस्तन्मांसतृप्तोऽनवध्यालस्तेन पथा गतः स्थितो नोणीय जाग्यं जगेत् ॥ ४ ॥ ॥ ए चवितथ्यता जे कर्म तेनी उपर दृष्टांत कह्यो. हवे उद्यम उ पर दृष्टांत कहे जे. उद्यम करतां मानवी, शुं नवि सीजे काज ॥ रामें रयणापर तरी, लीधुं लंका राज ॥ ५ ॥ ए उद्यम कारण उपर दृष्टांत कह्यो. ए पांच कारण सत्य जे ॥ हवे एक दिवमें ते व जसेन राजाजी तनामां एक चर एटजे हलकारो आच्यो, ते कहेवा लाग्यो के, हे राजन् ! हे महारा सादेस, मीजा, मोहना उपजावनारा, में महारा मनने जावतुं एवुं एक अचरिज दीतुं. ते अच रिज केवुं दीतुं ? ते संबंधि राजां कहुं दुं, ते सोनजो. एक दलपत्तन नामें नगर जे, तेनो धरापाद एवे नामें राजा जे. जेता मातृपद तथा पितृपद ए वेडु पद ताजा जे ॥ १ ॥ ॥ ते राजाने गु

છોની સ્વાણ જૈવી ચોરાગી રાણીયો ઢે, તેમાં પ્રથમ પટ્ટરાણીને સ્થાનકેં ગુણમાલાનામે રાણીને ચ
 ચાણી ઢે. તે રાણીને પાંચ પુત્રની ઉપર ગુણની પેટી જેવી એક શૃંગારસુંદરી નામે પુત્રી ઢે ॥ ૨ ॥
 હવે એ શૃંગારસુંદરીનું શરીરરૂપ જંગમ મોહનચેલીનું વૃદ્ધ વચાણો ઢે. ઇટલે વૃદ્ધની ઉપમાયેં કરી
 એના શરીરના રૂપ યને સૌંદર્યનું વર્ણન કરે ઢે. વૃદ્ધને પદ્મ ઇટલે નવાં પત્ર ફૂટે, તે જેવાં સફો
 મલ લાલ હોય, તેના જેવા એના (અધર કે૦) હોઠ ઢે, તથા (સિત કે૦) સપેત કાજલાં ફૂલ સમાન
 એની (હસિત કે૦) હસતી ચલતેં દાંતની પંક્તિ ઝગલી દેખાય ઢે. તથા (અંગ કે૦) શરીર તે
 (ચંગ કે૦) મનોહર ઢે. તથા (કુચફલ વદુમૂલ કે૦) વદુમૂલા ફલ જેવાં કુચયુગલ તે વે સ્તન

ગુણમાલા ઢે પ્રથમ વચાણી ॥ સાળાપાંચ વેટા ઉપર ગુણપેટી, શૃંગારસુંદરી ઢે તસ
 વેટી ॥ સાળ ॥ ૨ ॥ પદ્મવ અધર હસિત સિતફૂલ, અંગ ચંગ કુચફલ વદુ મૂલ ॥
 જંગમ તે ઢે મોહનચેલી, ચાલતી ચાલ જિસી ગજ મેલી ॥ સાળ ॥ ૩ ॥ પંક્તિ વચ
 દ્ધાણ પ્રગુણા નામં, નિપુણા દક્ષા સમ પરિણામં ॥ સાળાતેહની પાંચ સચ્ચીઢે પ્યારી,

શોચે ઢે. એ રીતેં તે કુમરી જંગમ મોહન ચેલીનું વૃદ્ધ ઢે, ઇટલે વીજાં જે જગતમાં વનસ્પતિનાં
 વૃદ્ધો ઢે, તે હાલતાં ચાલતાં નથી, માટે સ્થાવર ઢે, યને એ કુમરી તો હાલે ચાલે ઢે, માટે જંગમ
 મોહનચેલીનું વૃદ્ધ કહી વચાણી ઢે. વલી વૃદ્ધ જેમ ધીમે ધીમે પવનેં ધીમું ધીમું હાલે, તેમ એ કુ
 મરી જેવી (ગજમેલી કે૦) ગજગતિયેં ચાલે ઢે, ઇટલે જેવી હાથળી ચાલે, તેવી મેલ કરતી ચાલે
 ઢે ॥ ૩ ॥ ॥ તે કુમરીને એક પંક્તિ, વીજી વિચક્ષણ, વીજી પ્રગુણ, ચોથી નિપુણા યને પાં
 ચમી દક્ષા, એ પાંચેં જણી સમપરિણામેં ઇટલે સરસા પરિણામ ચાલી સચ્ચીયો ઢે, તે કુમરીને ઘ
 ણીજ પ્યારીઢે ઢે, વદન ઢે, યને તે સર્વની મતિ જૈનધર્મને વિષે સારી ઢે, રૂઢી ઢે, માટે સરસા પ

રિણામ ગાતી પાવિને કઢી છે ॥ ૪ ॥ ॥ તે સોનાની પાંચે મયીયાંની આગલ કુમરી સાને સાનું
કહે છે, કે હે યેનો આપણું મન શ્રીજિનપથને વિષે પોંડે પાડે સાનું મ બોનો. પટલો મ આજો,
પટલા સાટે સાંસારિક સુખને કારણે જે આપણને (નર કે૦) નર્તાર વરવો, તે પણ જે પુરુષ શ્રી
જિનમનનો જાળ હોય તે પુરુષનેજ વરવો, પરંતુ જિનમતના જાળ રિતા વીજા પુરુષને વરવો તો
અપમાણ છે ॥ ૫ ॥ ॥ ધૈર્ય કે? એક જાણ અંને વીજો અજાણ એ ધંનો જે (જોગ કે૦) મેજાપ છે, તે
જેમ કેજાના જાડનો અંને કંથેર નામે કાંટાના જાડનો પોત પોતામાં સંયોગ થાય, તેવો ડાઁલ દાવી જા
ળયો, માટે (વ્યાપિ કે૦) રોગે કરી પીડાયવું, મૃત્યુને પામવું, દારિદ્રતાની પ્રાપ્તિવું થવું, અંને વનવાસ નો

સદુની મતિ જિનપંમે સારી ॥ સા૦ ॥ ૪ ॥ તે આગલ કહે કુમરી સાનું, આપણ
નું મ હોજો મન કાનું ॥ સા૦ ॥ સુખ કારણ જિનમતનો જાણ, વર વરવો વીજો અપ્ર
માણ ॥ સા૦ ॥ ૫ ॥ જાણ અજાણ તણો જે જોગ, કેલિ કંથેરનો તે સંયોગ ॥
વ્યાપિ મૃત્યુ દારિદ્ર વનવાસ, અધિકો કુમિત્ર તણો સહવાસ ॥ સા૦ ॥ ૬ ॥ હેમ
મુજાપે અકીક ન ઠાજે, સ્યો જલધર જે ફોકટ ગાજી ॥ સા૦ ॥ વર વરવો પરસ્વીને આ

પાયો, પટલા સર્વે પરાનય સહન કરવા, તે કરતાં પણ કુમિત્રનો સહવાસ તે અધિક ડાઁલ દાવી છે ॥ ૬ ॥
પત્ની જેમ દેમમુદા પટલે સોનાની વીંટીમાં હે અકીકનું નંગ જડીયે, તો ઠાજે નહી, પટલે શોને
નહી, તથા તે (જગપર કે૦) મેષ પણ શ્યા કામનો, કે જે ફોકટ ગર્જનાજ કલા કરે, અંને પાણી
તો ગાંટો પણ પામે નહી? તેમ આપણને પણ સોનાની વીંટીમાં અકીક જડ્યાની પેઠે જૈનમતના જા
ળ રિતા વીજા અઘીરુ જેવાને વરવો નહી, તથા અર્થે ગર્જાણ કરનારા મેયની પેઠે ઘાહેર્યો સારો
મેષાપ, તે મોલે કાંઈ માત્ર ન હોય, તેવાને પણ વરવો નહીં, પાંતુ આપણે તો પરીહા કરીને જૈનમ

તનો જાણ દોય તેજ (વર કે૦) નરતારને વચ્ચો, કે જેમ કર્મકુજોડાલાપ ન દોય, ઇટલે કર્મ કરી કુજોડાડું (આજ્ઞાપ કે૦) મલતું વા સંનાપણ કરતું તે ન થાય ॥ ૭ ॥ ॥ તેયારે શૃંગારસુંદરીની પાંચ સહી મોદે પહેલી સહી જે પંક્તિ નામેં છે, તે છું કહે છે, કે પરના ચિત્તનો નાવ (સુણિયકવિત્ત કે૦) લોક આપાયેં એમ સાંનલીયેં તેયેં, કે કવિત્ત સાંનલીને પરના ચિત્તનો નાવ (હાલીજેં કે૦) જાણીયેં. છું કવિની ઇક્તિયેં સાંનલીયેં તેયેં, ઇટલે આપણા ચિત્તમાં જે વાત દોય તેનો નાચાર્યેં એક પદમાં સૂચવીને જે પરીક્ષા આપે, તેની આગલ તે પદ કહેયું. પછી તે આપણા સુલચી એક પદ સાંનલીને જે કાંઈ આપણા મનમાં હોય, તે પ્રમાણેં આણું કવિત્ત કરી આપે, તો તે પુરુષ જેનમ તમાં પ્રચીણ જાણ્યો. જેમ (પાક કે૦) રસોડની (સીયેં કે૦) એક ઘણે કરી પરીક્ષા થાય છે,

પ, જિમ ન દોય કર્મકુજોડાલાપ ॥ સા૦ ॥ ૭ ॥ કહે પંક્તિ પરતું ચિત્ત, નાવ
હાલીજેં સુણિં કવિત્ત ॥ સીયેં પાક સુન્નટ આકારેં, જિમ જાણીજેં શુદ્ધત્રકારેં
॥ સા૦ ॥ ૭ ॥ કરિય સમસ્યા પદ તુંમં દાલો, જે પૂરે તે ચિત્તમાંદિ રાલો ॥ ૬મ નિ

ઇટલે રસોડ ચૂલે મૂકેલી દોય, તેમાંથી એક ઘણો ચાંપી જોડ્યેં, તો તરત પાકી છે, કે કાચી છે ?
એની માલમ પડી જાય, તથા (સુન્નટ કે૦) સીપાડ જે છે, તેની પરીક્ષા તે આકારેં કરી જાણ
વામાં આપે છે, ઇટલે તેની સુલ્પાકૃતિ દીઠાથી તેમાં કેવા પ્રકારનાં શક્તિ થલ પરાક્રમ છે ? તે જેમ
શુદ્ધ પ્રકારેં જાણીજેં ॥ ૭ ॥ ॥ તેમ તમેં પણ જે આપે, તેને સમસ્યાનું એક પદ કરીને (વાલો
કે૦) ફેલાડો, થને પછી તે જે પૂરે, તે તમારા ચિત્તમાં રાલો કે, આપણા મનમાં જે નિયરેંહું
હતું તે પ્રમાણે તેણેં ત્રણ પદ પૂરીને સ્વરેયકં દાર્દ કહી આણું ? કે નહીં, એની રીતેં પરીક્ષા કરો.
(એમ કે૦) એ રીતેં પોતાની સહીનું ઘોલતું સાંનલીને તે કુમરી કહેવા લાગી, કે જે મહારી
સમસ્યા (પૂરે કે૦) પૂરી આપે, પૂર્ણ કરે, તેને હું (વરં કે૦) પરણું, વીજા વરને નહીં પરણું.

॥ ९ ॥ ॥ इहे धे जात जगसमा प्रसिद्ध थड, ते प्रसिद्धि सांनजीने (पद के०) पणा पंक्ति
जतो जे बुद्धिता पत्रिया जे, एठजे वज्रांत बुद्धिता धणी, नरनरु नाखोना पाग्यामि, एक ग्रथना सो
नर्थ करे, सुजार नर्थ करे, एया पुरयो तिहां एरुआ पया, पण जेम नापुना वेगयी पंत दाजलो
नथी, पजापमान थतो नथी, तेस तेमनी मति जे बुद्धि तेनो (वेग के०) प्रचार, ते समस्यामदि
कोइ रीते जाजलो नथी ॥ १० ॥ ॥ एम पांच सखीयोयें (पुत के०) सहित ते राजानी कुमरी मन्वोटो
समरणा करीने सर्वना चितने परखे जे, परंतु समस्यानां पद सांनजीने ते पंक्ति जन एणु कहे जे, के थम

मुणी कहे कुंछरी तेह, वरुं समस्या पूरे जेह ॥ सा० ॥ ९ ॥ तेह प्रसिद्धि मुणीने
मलिया, बहु पंक्ति नर बुद्धे बलिया ॥ पण मतिवेग तिहां नवि चाले, वायु
वेगें नवि हुंजर हाले ॥ सा० ॥ १० ॥ पंचसखीयुत ते नृप वेटी, चित परखे
करी समस्या मोटी ॥ सुणिय कहे जन किम पूरीजें, परमन डह किम थाह
खलीजें ॥ सा० ॥ ११ ॥ सुणिय कुमार चमक्यो आवे, घर कहे हो मुळ द्वार
प्रजायें ॥ दलपतनगत जिहां नृप कन्या, तिहां पद्दतो सखीयुत जिहां धन्या
॥ सा० ॥ १२ ॥ देखी कुमर अमरसम तेह, चित चमकी कहे जो मुळ एह ॥ पूरे सम

केरी रीतें ए समस्या पूरीयें ? आ पारकाना मनरूप इहनो थाग ते केम पामीयें ? ॥ ११ ॥ ते यात कु
मरे सांनजीने चितमां चमक्यो थसो पोताने परे आचीने कहे जे के, अहो महारा द्वार ! हुं तहारे प्रजायें
तिहो पोडोचुं. एठजुं कहेतांज दलपतन नगरें रही पांच सखीयोयें युक्त एवी राजानी कुमरी जिहां
धय जे, तिहां पोडोतो ॥ १२ ॥ ॥ तिहां ते कुमरी साक्षात् (अमरसम के०) देवता समान,
धीपात कुमरने जोइने चितमां दे चमकी थही मनमां कहे जे, के जो ए पुरुष महारी समस्या पूरे

કર, તો મહારો જન્મ ધન્ય છે, પનાથી મહારી પ્રતિજ્ઞા પૂરી થાય, તો હું કૃતપુણ જાણવી ॥ ૧૩ ॥
 શ્રીપાલકુમરે પૂતળું કે તમારી સમસ્યા કોણ છે ? તે કહો, તેવારે કુમરીના સંકેતથી પ્રથમ ગોળ જે
 મુખ્ય સહી પડે છે તે કુમરીથી ન્હાની છે, પરંતુ પાંચ સહીઓમાં વહેરી છે, મહોટી છે, એવી પંખિતા
 સહી સમસ્યા કહે છે, તેવારે નિકટ રહેલું એક પૂતળું છે, તેના માથા ઉપર, કુમર (કર કે ૦) દ્વાય
 મુકતો હોયો, તેથી તે પૂતળુંજ સમસ્યા સંપૂર્ણ રીતે અપૂરી ન રહે તેમ કહે છે ॥ ૧૪ ॥ ॥ હવે
 પંખિતા સહી સમસ્યાનું પદ કહે છે. “મનવંઝિત ફલ હોઈ” તે એક પદમાં ઘીજાં નનીન આગ

સ્યા તો હું ધન્ય, પૂરી પ્રતિજ્ઞા હોય કયપુણ્ય ॥ સા ૦ ॥ ૧૩ ॥ પૂટે કુમર સમ
 સ્યા કોણ, કુમરી સંકેત સહી કહે ગોણ ॥ સીસે કુમર દીપે કર પૂરે, પુત્તલ તે
 હ રહે ન અધૂરે ॥ સા ૦ ॥ ૧૪ ॥ પંખિતોવાચ ॥ મનવંઝિત ફલ હોઈ ॥ પુત્તલોવાચ
 ॥ દોહા ॥ અરિહંતાઈ સુનવદ્ પય, નિય મન ધરે જુ કોઈ ॥ નિહય તસુ નરસે
 હરહ, મનવંઝિત ફલ હોઈ ॥ ૧ ॥ વિચકણોવાચ ॥ અવર મ ઝંલો આલ ॥
 પુત્તલોવાચ ॥ અરિહંત દેવ સુસાધુ ગુરુ, ધમ્મજ દયા વિસાલ ॥ જપહુ મંત્ર નવકાર

લનાં ત્રણ પદ મેલવી ગાયા સંપૂર્ણ કરીને પૂતળું સમસ્યા પૂરે છે, તે ગાથાનો અર્થ કહે છે. અરિહં
 તાદિક નયપદ છે, તેને પોતાના મનને વિષે જે કોઈ ધરે, તો નિર્થે (નરસેહરહ કે ૦) મનુષ્યમોદે જો
 સર શિરોમણિ ય્યા (તસુ કે ૦) તે ગુરુપનાં મનોવાંઝિત ફલ પ્રાપ્ત થાય ॥ ૧ ॥ ॥ હવે ઘીજી વિચ
 કણ સહી કહે છે, કે “અવર મ ઝંલો આલ” તેવારે પૂતળું ઘીજાં ત્રણ પદ પૂરી કહે છે. કે દેવ તો
 શ્રીઅરિહંત જાણવા, અને ગુરુ તે સુસાધુ જાણવા, તથા વિચાલ પડેલે મહોટી વ્યા જેમાં પ્રધાન છે
 તે શ્રીકેવલિજાપિત ધર્મે જાણવો. એ દેવ, ગુરુ અને ધર્મે ત્રણેનો નવકાર મંત્રમાં સમાવેશ થયેલો

તે માટે તે નવકાર મંત્રને તમે જાણો, મેનન કરો. અને (અનર કે૦) ઘોડાં જે આલ પંખાલ છે, તેની પંખાણા મ કરો ॥ ૨ ॥ ॥ હવે ત્રીજી પ્રગુણા સહી કહે છે, કે “કરિ સફલો અપ્પાણ” તેને પૂતલું આગલનાં પ્રણ પદ પૂરી ગત્તર આપે છે, કે દેવ ગુરુનું આરાધન કરીયે, અને સુપાત્રને શાન આપીયે, ગલી તપ, સંયમ અને (ગયાર કે૦) પરોપકાર કરીને દે જીવ ! હું તદ્વારા (અપ્પાણ કે૦) આત્માને સફલ કર ॥ ૩ ॥ ॥ હવે ચોથી નિપુણા સહી કહે છે. “જિત્તો જિહ્વો નિલાહ” તેને પૂતલું આગલનાં પ્રણ પદો નવાં ઇત્પન્ન કરીને ગત્તર આપે છે કે, અરે મન ! હું (અપ્પાણ કે૦)

તુમ, અવર મ ઝંઘો આલ ॥ ૨ ॥ પ્રગુણોવાચ ॥ કરિ સફલો અપ્પાણ ॥ પુત્ત લોવાચ ॥ આરાદિહ્લ દેવ ગુરુ, દિહ્લુ સુપત્તદિં દાણ ॥ તવ સંજમ ગવયાર કરિ, કરિ સફલો અપ્પાણ ॥ ૩ ॥ નિપુણોવાચ ॥ જિત્તો જિહ્વો નિલાહ ॥ પુત્તલોવાચ ॥ રે મન અપ્પા સંચિ કરિ, ચિંતા જાલ મ પાહ ॥ ફલ તિત્તોહિજ પામિયે, જિત્તો લિ હ્યો નિલાહ ॥ ૪ ॥ દક્કોવાચ ॥ તસ તિહ્લુઅણજણ દાસ ॥ પુત્તલોવાચ ॥ અન્નિ જવંતર સંચિત, પુણ સમુગલ જાસ ॥ તસુ વલ તસુ મહ તસુ સિરી, તસુ તિહ્લુયણ

આત્માને (સંચિ કરિ કે૦) સેંચી કરીને પરાણે ચિંતારૂપ જાલને વિષે પાડીશ નહી. કારણ કે, ફલ તો જેટલું લજાટમાં લાગ્યું હશે, તેટલુંજ પ્રાપ્ત થશે ॥ ૪ ॥ ॥ હવે પાંચમી વક્ષા સહી કહે છે. “તસ તિહ્લુઅણ જણ દાસ” તેને પૂતલું ઘોડાં નવાં ગ્રણ પદની રચના કરી ગત્તર આપે છે. હમણાં જે નવ આપણે જોગવીયે ગેયે, તેથી પાઠજ થઈ ગયેલા જગોને જગોતર કહિયે, તેને વિષે (જાસ કે૦) જેના સમમ પુણ્યનો સંચય કરેલો (અન્નિ કે૦) છે, (તસુ કે૦) તે પુરુષને વલ દોષ, તપા તેને (મતિ કે૦) વૃદ્ધિ પણ દોષ, અને તેને (તિરિ કે૦) લક્ષ્મી પણ દોષ. ગલી

ત્રણ હુવનના જનો તેના દાસ થઈને રહે ॥ ૫ ॥ ॥ હવે શૃંગારસુંદરી પોતે કહે છે. “રવિ પહેલાં
 ઝગંત” તેને પૂતલું ચત્તર કહે છે. જીવંતાં જેનો જગતમાં યશ નથી, તો તેવા જીવો યશ વિ
 વેક વિના શું જીવે છે? અર્થાત્ તેમનું જીવનું બ્યર્થ છે, પરંતુ જે પ્રાણી યશ લઈને જગતમાંથી
 અસ્ત પામ્યા છે, તે પ્રાણી (રવિ કે) સૂર્યથી પણ પહેલા ગદ્ય થાય છે, અર્થાત્ સૂર્યોદયથી પ્રથમ
 તેમના નામનું લોકો સ્મરણ કરે છે ॥ ૬ ॥ ॥ એમ કુમરે તે સર્વ સર્વોચ્ચની સમસ્યાનું સારી રીતે
 પૂર્ણ કરી, તેણે કરી રાજાની કુમરી પરમ આનંદિત થઈને ત્રણ હુવનને વિષે સારનૂત થને ગુણનો

જણદાસ ॥ ૫ ॥ શૃંગારસુંદર્યુવાચ ॥ રવિ પહેલા ઝગંત ॥ પુતલોવાચ ॥ જીવં
 તાં જગ જસ નહી, જસ વિણ કાંઈ જીવંત ॥ જે જસ લેઈ આશ્રમ્યા, રવિ પહેલા
 ઝગંત ॥ ૬ ॥ ઢાલ પૂર્વની ॥ પૂરે કુમર સમસ્યા સારી, આનંદિત હુઈ નૃપતિ
 મારી ॥ વેરે કુમાર તે ત્રિહુવનસાર, ગુણનિધાન જીવન આધાર ॥ સા ॥ ૨૫ ॥
 પૂતલ સુત્ર સમસ્યા પૂરાવી, રાજા પ્રસુત્ર જન સધિ હુઈ જાવી ॥ ૧ ॥ અચરિત
 તો કદીએ ન દીધું, જિમ જોડાં તિમ લાગે મીધું ॥ સા ॥ ૨૬ ॥ રાજા નિજ પુત્રી
 પરણાવે, પંચ સર્વીસંચુત મન જાવે ॥ પાણિગ્રહણ મહ સવલો કીધો, દાન અત્ર

નિધાન ઇટલે પંદાર તથા જીવનનો આધારનૂત ઇવો જે કુમાર, તે પ્રત્યે (વેરે કે) વર
 તી હવી ॥ ૨૫ ॥ ॥ એમ પૂતલાના મુલ્યથી સમસ્યા પૂર્ણ કરાવી, તેણે કરી રાજા પ્રસુત્ર
 જે (જન કે) લોક હતો તે સર્વ જાધિક થયો થકો કહેવા લાગ્યો જે, આ આશ્રય તો અમે
 મ્યારે પણ દીધું નથી, એને તો જેમ જેમ જોડ્યું થયું, તેમ તેમ મીધું લાગે છે ॥ ૨૬ ॥ ॥
 હવે રાજાએ મનને જાવે કરી પાંચે સર્વોચ્ચો સહિત પોતાની પુત્રીને શ્રીપાંજપ્રત્યં પાણિગ્રહણનો

एतन्ने गरुणापराधो भयस्य (भयतो कै०) एणो मत्तोद्यो कयो, नने जेनी गुनना न बाय, एणुं मनु
 एय मनोचिञ्जित दान दीपु ॥ १७ ॥ ॥ ए सातमी राज ने व्रीता सनने रिगे अराम गुण
 एने न्यमदरागे करी गुण थइ. श्रीनिदयरु नयानना जो गुण मान लीये, तो नजो विनय अने
 रुडो यत्त तेनुं मय पामीये. न्यपया विनय, नजो यत्त नने मुख, तेने पामीजे ॥ १८ ॥ ॥ एया अय
 मने रिगे न्यगनइ नामे चात्तण ते श्रीपाजकुमरनुं चरित्र जोइने कहेया लाग्यो के, हे मत्ताराज!
 एत मत्तरे (पत्रि कै०) रुडा विचार्यालुं वचन सांनजो ॥ १९ ॥ ॥ कोट्ठागपुर नगरनो पुरंदर

एा मनवठित दीधो ॥ सा० ॥ १७ ॥ सातमी डाल ते व्रीजे खंने, पूरण दुइ गुण
 राग अखंने ॥ सिद्धचक्रगुण जो गाईजे, विनय मुजस सुख तो पाईजे ॥ सा० ॥
 ॥ १८ ॥ दोहा ॥ अंगनद इण अवसरें, देखी कुमरचरित्र ॥ कहे मुणो इक
 मादरुं, वचन विचार पवित्र ॥ १ ॥ कोट्ठागपुरनो राजियो, अये पुरंदर नाम ॥
 विजया राणी तेदनी, लवणिम लीलाधाम ॥ २ ॥ सात पुत्र ऊपर सुता, जयसुं
 दरी ठे तास ॥ रंजा लघु ऊंची गई, जोडि न आवे जास ॥ ३ ॥ लवणिम रूप

नामै राजा ठे, तेनी विजया नामै राणी ठे, ते कहेवी ठे? तो के, (लवणिम कै०) चतुराद्विशेष
 तेनी लीजानुं (धाम कै०) घर ठे ॥ २ ॥ ॥ ते राणीने सात पुत्रो ठे, तेनी उपर एक अत्यंत
 रूपवंत एवी जयमुंदरी नामै पुत्री ठे, जेता रूपने देखीने रंजा जे सर्गनी देवांगनाउ अप्सरा उबेशी,
 तिलोत्तमा ते पण एणुं रूप पोताथी विशेष जालीने (लघु कै०) हलकाइपणुं पामी कंची देव
 जोइने रिगे जती रुही, पण ते कुमरीनी घरपर रूपपाली थइ नही, माटे (जाम कै०) जेनी (जोडि
 कै०) पारपरीमा नने तेनी कोइ यीजी न्ही नथी ॥ ३ ॥ ॥ एवी ते कुमरी (लवणिम रूप कै०) सुंदर

જતુરાદિનિર્દોષ અને રૂપ તેમણે કરી અર્જુનકૃત ઘોનામમાન છે, તેને થેલીને પાતકક્ષીને મજાપેં પૂઠધુ કે, હે
 પાતકક્ષી ! એ કુમરીના સમયો પટલે જેવી એ કુમરી ને, તેનો મને મોગ્ય પર કોણ કયો ? તેનું સ્વરૂપ અમને
 કહો ॥૧૮॥ તેમણે (સો કે૦) તે પાતકક્ષી કહેતા હતા કે, હે રાજા ! એ કુમરીયેં મન્દારી પાળેં કલાઈ ન
 પાતો થઈ શકો રાધાનેય નામની કલાનું સ્વરૂપ મને પૂઠધું હતું, તે મેં પણ તેના સાધનને અનુરૂપ પટલે મોગ્ય
 રીતે નર્મણ્યું હતું ॥૧૯॥ ॥ તે આગલ કહે છે. કે એક થંનની અપરે આઠ ચક્ર માંદનાં, તેમાં ચાર ચક્ર
 દક્ષિણ ચાત્ર સમજાઈ ફરે, અને ચાર ચક્ર નામ માત્રુ અગ્નોઈ ફરે, તે આઠ ચક્રના આરાના (નિયતો
 પરિપૂતલી કે૦) વિષર જે હિંદ છે, તેની અપર મથા મને નામેં કાષ્ઠની પૂતલી નેસાડની ॥૨૦॥ ॥ અને

અલંકરી, તે દેસી કહે જૂપ ॥ એ સરિસો વર કુળ કયો, પાતક કહો સ્વરૂપ
 ॥ ૪ ॥ સો કહે ફળ ચળતાં કલા, રાધાવેધ સ્વરૂપ ॥ પૂઠધું તે મેં વરણધ્યુ, સા
 ધનને અનુરૂપ ॥ ૫ ॥ આઠ ચક્ર થંન અપરે, ફરે દક્ષિણ ને વામ ॥ અરવિયરો
 પરિ પૂતલી, કાઠની રાધા નામ ॥ ૬ ॥ તેલ કઢા પ્રતિધિંબ જોઈ, મૂકે અર્ધોમુગ
 વાળ ॥ વેધે રાધા વામ અહિ, રાધાવેધ મુજાળ ॥ ૭ ॥ ધનુર્વેદની એ કલા, ચાર

તે સ્ત્રીની નીચેં એક તેજની કઢાઈ નરી રાણની, તે તેજની કઢાઈમાં અપમ્તી રાધા નામેં પૂતલીનું,
 પ્રતિધિંબ લાક્ષમાં લઈ જોઈને અર્ધોમુલ પટલે પોતાવું મુલ નીનું ગણીને ઝંજો વાળ નામે, તે પ્ત્તી
 મુનિયી નામે, કે વપર સ્તેલી જે રાધા નામની પૂતલી છે, તેની (વામ કે૦) માત્રી વાઝુની
 ને (અગ્નિ કે૦) આંલ છે, તેને વેધે, પટલે તેનો વેધ ફરે, તેને રાધાનેય કહીયેં. એ કલા કોઈ
 મુજાળ પુરુષ ક્યોય, તે આળે ॥ ૭ ॥ ॥ એ ચાર વેધ માલિકા મનુર્વેદની કલા છે, તે ચારે વેદની
 (ગદ્ય કે૦) કાવ્ય પટલે ઝંજી છે, માટે કોઈ વગમ પુરુષ ક્યોય તે પ્ત્તી, રાત્રી ષંકે, પણ કોઈ (મુદ

हे०) मंग, एतो जेह जाणो नही ॥ ७ ॥ ॥ से मज्ज ! ए चर मज्जम मुग्गयी मांनलीने तन्ना
 १) पुत्रीमें पत्नी प्रतिज्ञा करी जे, के जे मगधोय साधयो, तेने नुं राज, नरपुत्रीना सोइने मरीज नहि,
 एतो एणे निगम करोतो जे ॥ ९ ॥ ॥ साटे सलोटा मंगप मांमिने मगधोयतो मंग करीये, जेम कु
 मरीनो पर पासीये. ए रीते ते पाउकें प्रपंच कर्यो ॥ १० ॥ ॥ ते प्रमालें ते राजायें पण मंगप म
 माय्या जे, मेमा राधायेपनो विचार जेम पाउकें कह्यो, तेमं कर्यो जे, पांतु ते कजा कोइ साधी शकतो

वेदस्यी उडु ॥ उत्तम नर साधी शके, नवि जाणे कोइ मूढ ॥ ८ ॥ ते सुणि तुज
 पुत्री नृपति, करे प्रतिज्ञा एम ॥ वरगुं राधावेध करि, बीजो वरया नेम ॥ ९ ॥
 माहोटा मंगप मांमियें, राधावेधनो संच ॥ करिएं निम वर पांमियें, पाउक कह्ये
 प्रपंच ॥ १० ॥ मंगप नृप मंगविया, राधावेध विचार ॥ पण नवि को साधी शके,
 पण साधयो कुमार ॥ ११ ॥ एम निमुणि ते भट्टने, कुंमल देइ कुमार ॥ रयणी
 निजवासें वसी, चाख्यो प्रात उदार ॥ १२ ॥ पहेतो ते कोछागपुर, कुमर दृष्टि
 सब सासि ॥ साधयो राधावेध तिहां, हारमहिमगुण दाखि ॥ १३ ॥ जयसुंदरीएं
 ते यख्यो, करे नूप वीयाइ ॥ तास दत्त आवासमां, रहे सुजस उवाइ ॥ १४ ॥

नथी, पण हे कुमारली ! हुं जाणुं हुं जे तमे साधयो ॥ ११ ॥ ॥ एवी वानीं जट्टना मुखयी सांनली
 ते श्रीपातकुमर तेने कुंमल देतो ह्वो, पवी रात्रें पोताने (वासैं के०) घरे (वसी के०) रहीने
 घरार विजने पणी जे श्रीपात ते प्रजातनो तिहांची चाख्यो ॥ १२ ॥ ॥ ते कुछागपुरें जइ पोहो
 तो, तिहां कुमरें रात्रें सोकली नलरे देखतो सर्वनी साखें दृष्टि राखीने हारना सहिसानो गुण देखाडी मया
 येध साधयो ॥ १३ ॥ ॥ तेने जयसुंदरीयें घरमाजा पहेसवीने वर्यो, तेवारे राजायें वियाइ करीने पुत्री परणा

તિહી શ્રીપાલ, બિંદાસન ખપ પેઠો થકો (વર કે૦) શ્રેષ્ઠ પુત્ર તાર ન્ને (ફરીટ કે૦) મુકુટ
 વર્ણ કરી (વિગાલ કે૦) પળું મોહિયેં પટલો લોને ઢે. વલી (વર કે૦) પ્રયાન ચામર અને ત્રવ
 શિર ખપર ધાર્યા ઢે, તે ચામર સપેત હોય ઢે, અને હંસપદ્મી પણ સપેત હોય ઢે, માટે કવિ ઇત્યેકા
 કરે ઢે કે, શ્રીપાલના મુલરૂપ કમળને વે ચામર રૂપ (મરાલ કે૦) હંસ (અનુસરત કે૦) આશ્રયતાં
 ઢે ॥૪॥ ॥ વલી જે ષત્ર, ઇદિ અને પરિવારેં કરી પોતાથી કાંફર ન્યૂન હોય તેને સામંત રાજા
 સહીયેં, તેના મોત્ર સામંત તે જતિરાળેં કરી-સહિત થકા જેની મેવામાં તલ્પર રહેજા ઢે માટે સોલ

વિશેષ રે ॥ વિ૦ ॥ લી૦ ॥ ૩ ॥ સિંદાસન વેઠો સોહિયેં, વર દ્વાર ફિરીટ વિશાલ
 રે ॥ વિ૦ ॥ વર ચામર ઝત્ર સિરેં ધર્યાં, મુલકજ અનુસરત મરાલ રે ॥ વિ૦ ॥
 લી૦ ॥ ૪ ॥ સોલે સામંતેં પ્રણમિયેં, હય ગય મણિ મોતિય ખેટ રે ॥ વિ૦ ॥ ચતુરંગી
 સેનાર્ પરચર્યો, ચાલે જનની નમવા નેટ રે ॥ ૫ ॥ લી૦ ॥ ૫ ॥ ગામ ગામેં
 આયંતડો, પ્રણમિતો ખૂપેં સુપવિત રે ॥ વિ૦ ॥ ખેટીજંતો વહુ ખેટણેં, સોપારય
 નગરેં પહુત રે ॥ વિ૦ ॥ લી૦ ॥ ૬ ॥ તે પરિસર સેન્યેં પરચર્યો, આવાસેં તે શ્રી

સામંતેં પ્રણમિતો, પણા પોડા, દ્વાથી, મણિ રત્ન, માણક અને મોતીયોનાં ખેટણાં લડને
 પત્રી ચતુરંગી મેન્યાયેં પરચર્યો થકો (નેટ કે૦) નિશ્ચયેંથી પોતાની જનની જે માતા તેને નમ
 ગાને માટે ગણાપુર નગરથી ચાલ્યો ॥ ૫ ॥ ॥ તે શ્રીપાલ ગામ સ્થાનકેં આવતો પવિત્ર રાજાંયેં
 પ્રણમિતો (વહુ કે૦) પણા પ્રકારના ખેટણાંયેં ખેટીજતો પટલે ખેટણાંની ખેટો લેતો થકો માર્ગ
 ને પ્રલંબન કરતો ન્યુઝમેં સોપારક તામા નગરેં દ્વાથી પોહોતો ॥ ૬ ॥ ॥ તે શ્રીપાલ (મેન્યેં કે૦)
 મેંપના પરિવારેં નગરવો થકો સોપારક નગરના પરિવાર પટલે સમીયેં આગીતે (આગમેં

એટલે કામદેવની પહેલી ઝે, તે આ અપરથી જાણવામાં આવ્યું? એવી કોઈ આશંકા કરે, તો તેને
 જવાર કહે છે, કે જગતમાં પંડપદ્માદિક એટલે પંડ સરખું વદન છે, કમલની પાંચડી સરખાં નેત્ર
 છે, એવી રીતે યૌગ્યગ્રંથની અપમા આપીને પળી સ્ત્રીયાદિકના રૂપરૂં વર્ણન કરાવે છે, પરંતુ તે તો
 સર્વ કલ્પકાદિ દૂષણોં કરી દૂષિત છે, માટે એ કુમરીને (અર્થે કે ૦) ગરીરેં તો તે સર્વે અપમાનને
 દૂષણીને જિતી લીધાં છે, તેથી એ કુમરીની જોડી જેવી જગતમાં ઘીજી કોઈ સ્ત્રી નથી, માટે જાણી
 ચેં ઝેયેં, જે એ કુમરીનું રૂપ તે પતુર મદનરુત્તજ છે. ચલી કોઈ શંકા કરે, કે મદનને રચનાચતુર
 આ ચારતે કહો છો? તેનો અત્તર કહે છે, કે સર્વથી સૂક્ષ્મ પરમાણુ છે, તે પરમાણુ રૂપ મન જાણ
 નું, તે મનમદિ પ્રવેશ કરીને વિકાર उत्पन्न કરી સર્વે ઈશ્વરાદિક દેવોનાં ચિત્તને પણ દૂરણ
 કરી લીધે છે, એવો એ કંદર્પ છે. તે માટે એને અત્યંત નિપુણ કહ્યો, તેની કરેલી એ સુંદરી રૂપ સૃષ્ટિ
 છે. પરંતુ શ્રુતિ જે વેદનો ધ્વનિ વેદાન્યાસ તેનો નિરંતર નિર્યોપ કરવો તેણે કરી જહરૂપ થયેલો
 કારણ કે લોકોક્ષિયેં પણ અત્યંત કેવલ વેદપાઠી જે હોય, તેને ઘોરપ્રાય કહે છે, એટલે વેદીયો
 ઘોર કહેવાય છે, તેમાટે વેદપાઠ જાણી જાણીને જહરૂપ થયેલો એવો જે બ્રહ્મા તેની રચેલી એ
 ન કહી. યદ્યપિ કોઈ કહેશે કે, સકલ જગત સૃષ્ટિનો અધિકાર તો બ્રહ્માને છે, તો એ સુંદરીરૂપ, બ્રહ્મા
 રુત કેમ ન કહી? તેનો હેતુ કહે છે. જે જાણી (તેહની કે ૦) તે શ્રુતિમાં જહ થયેલો જે બ્રહ્મા
 તેની રચના, તેતો (સકલ કે ૦) સથલી સર્વે જગતમાં સર્વે સ્થલે (સમાન કે ૦) માનેં કરી સહિત એટલે
 પ્રમાણે સહિત છે, અર્થાત્ એકાકની જોડ મલી થાવે છે, માટે અપમાયેં સહિત કહેલી છે. કારણ
 કે (અપમાનેન સહિતે સોપમાને) એટલે અપમાનેં કરી જે સહિત હોય, તે સોપમાન કહિયેં. (ઇયં
 તુ નિરુપમાના નિર્ગતે અપમાનેં યસ્યાઃ સા નિરુપમાના તેન મદનરુત્ત સૃષ્ટિર્દાયતે) એટલે આ તિ
 લક્ષણુંદરી તો ગુણે અપમાન જેના થકી એવી છે. તે માટેજ આ તિલકસુંદરી કંદર્પસૃષ્ટિ છે, એટલે
 અપમાસહિત હોત, તો એને પણ બ્રહ્મારુત્ત કહેત, પરંતુ આ કુમરીનું રૂપ તો અપમાસહિત અતિ

અગ્રજીત ને માટે ઇતે મદનકૃત કહી. પતાવતા એ કન્યા ઘણીજ રૂપવંત ને ॥૧૦॥ ॥ તે કુમરીને
દમ્પતી વધિષ્ઠજ જે સર્વે તેણે પમેલી ને, તેના ઘણા પ્રકારના ઉપચાર પડેલે ઉપાય કયા, મળિ
તથા વિસદ્દર ફુલિંગ ક્યાવિ મંત્ર તેમજ ઔષધ પણ ઘણાં આણાં. તો પણ લગાર માત્ર ગુણ યયો
નહી ॥૧૧॥ ॥ તે માટે હુણે પીછ્યો યકો તે કુમરીનો પિતા જે મહસેન નામે રાજા તે એ કા
રણ માટે ફરાં તમારી પામેં આવી કસ્યો નથી, પરંતુ વીજો કોઈ પણ ઘાત તમેં ગણજો નહી ॥૧૨॥
પરંતુ પ્રથમનું યોગ્યું સાંનલીને શ્રીપાલ રાજા કહે ને કે, તે કુમરી કિહાં ને, મને વેલાહો, તો તેનો

માન રે ॥ વિ૦ ॥ લી૦ ॥ ૨૦ ॥ દીહવીંતેં દંસી સા સુતા, કીઝા વહુવિધ ઉપચાર
રે ॥ વિ૦ ॥ મણિ મંત્ર ઔષધ વહુ આણિયાં, પણ ન યયો ગુણ તે લગાર રે ॥ વિ૦
લી૦ ॥ ૨૧ ॥ તે માટે હુણે પીછ્યો, મહસેન નૃપતિ તસ તાત રે ॥ વિ૦ ॥ નચિ આ
ઘ્યો ફરાં એ કારણે, મત ગણજો વીજો ઘાત રે ॥ વિ૦ ॥ લી૦ ॥ ૨૨ ॥ રાજા
કહે કિહાં ને દાસ્યો, તે કીજેં તસ ઉપગાર રે ॥ વિ૦ ॥ એમ કહી તુરગારૂંદેં તિણેં,
દીઝા જાતાં વહુ નર નાર રે ॥ વિ૦ ॥ લી૦ ॥ ૨૩ ॥ સમજાનેં લેઈ જાતી જાણી,
તિહાં પહોતો તે નરનાદ રે ॥ વિ૦ ॥ કહે દાસ્યો મુજ હું સજ્ઞ કરું, મૂરવિતને મ

ઉપકાર કરીયેં એમ કહીને સેવકને મોકલી અથ મગાવી (તુરગારૂંદ કે૦) ઘોડા ઉપર અસાર
ઘયો, તેવારેં તેણેં નગરની વાહેર ઘણા પુરુષોનાને સ્ત્રીયોના સમૂહને જાતા થતા દીઘા ॥ ૨૩ ॥
પછી રાજા, પ્રધાન તથા નગર લોકનાં ઘુંદ મલીને કુમરીને સમજાનેં લઈ જાતી સેવકના મુલ્યથી જા
ણીને તે (નરનાદ કે૦) નરનો નાથ શ્રીપાલરાજા તિહાં પોહોતો, અને કહેતો હયો કે, કુમરી મુ
જને વેલાહો, તો હું તેને સાજી કરું. પરંતુ ઘૂર્ણ પમેલી ને તેને વાદ વેશો નહી ॥૨૪॥ ॥ તેણેં

श्रीपादगजाना चतुर्था श्रीकुमरीनी मद्रियन तेजिज धानठे एभीये मुहरी, तेगारें श्रीपालें क्षारना
 धवणनो अनिपेक करीने मे कुमरीने सडा करी, एटले साजी करी, तेगारें नरनाज ते कुमरी सर्वलोक
 ना चित्तनी सायें आलस मोडी निपेक धरी पेठी प६. इहां नारायें ए ने. जे कुमरी मरण पामवाथी
 राजा आरे वेहने नगरवासी प्रमुख सर्व लोकना चित्त चित्तानुर पड़ने पडी ग्यां हतां, ते श्रीपालें आ
 चीने जेगारें कुमरीने जीवनी करी, तेगारें सर्वलोकना चित्त जे उदास पड़ने पडी ग्यां हतां, ते उठ्यां,
 एटले सर्व लोकना चित्त आनंदमय थयां, चिकसर थयां, तेथी ते सर्वलोकना पडी गयेलां चित्त पण
 पेठां थयां, माटे ए कुमरी सर्वलोकना चित्तनी सायें निपेक धरीने वेठी प६. एम कहूं ॥ १५ ॥

दियो दाद रे ॥ वि० ॥ ली० ॥ १४ ॥ मद्रियल मूकी ते आनिकें, करी हार नमण अ
 निपेक रे ॥ वि० ॥ सज करि सवि लोकना चित्तगुं, अइ वेठी धरिय विवेक रे ॥
 ॥ वि० ॥ ली० ॥ १५ ॥ मद्रसेन मुदित कहे राजियो, वढ तुजनें ए गुं होत रे
 ॥ वि० ॥ जो नावत ए वडजागियो, न करत उपगार उद्योत रे ॥ वि० ॥ ली० ॥
 ॥ १६ ॥ तुज प्राण दीयां ठे एहने, तुं प्राण अधिक ठे मुज रे ॥ वि० ॥ एहने तुं

तेगारें मद्रसेन नामें राजा ते (मुदित के०) हर्षवंत थयो थको पोतानी पुत्रीने कहे ठे, केहे वल्ल !
 तुजनें दुमणां आ ठेकाणे गुं थात !! जो आ मद्रोटा जाग्यनो धणी श्रीपाल इहां नही आवत, थने
 तद्गारा उपर उपकाररुप उद्योत नही करत, तो थमैं तुजनें मरण पामेली समजीने अभिसंस्कार
 कर्त ! ॥ १५ ॥ ॥ माटे हे पुत्री दुमणां तद्गारां प्राण जतां हतां ते ए श्रीपाल राजायें तद्गारां प्राण
 दीयां ठे, थने मद्रारे तो तुं मद्रारा प्राण थरी पण अधिक तादाजी ठो, थने ए श्रीपालें तुजनें मर
 णात नाथी वपावी राखी. माटे नयावापनेडत जलां माटे मद्रारे मुं ए श्रीपालाजाने देरी पडे

॥ १ ॥ ॥ मङ्गलमेव राज्ञायै पोतानि पुत्रीने एनी मीनं कर्तव्यं यत्नं (ते के०) ते हुमरी (स्निग्ध के०)
 इन्द्राज्ञी, मग्ग, मणवंत अग्ने (मुग्ग के०) नद्धरु नोली एनी (हग्ग के०) दृष्टियं करी (ओपा
 ल के०) श्रीपालप्रसंगे (वेत्तन के०) देवती यत्ती मग्गमां चित्तवत्ता लागी के मद्दारा प्रेमनी गनि
 (पद्दनी के०) ए श्रीपालानी सार्थे (अतराल के०) अराल ते, अग्निन ते, अयाअ पण्डो मुल्लयत्ती
 कळी जाय नद्दी एनी ते. इत्तां मुग्गपर्व करी यत्त कटाक्षवि मियवैयग्ग सहित पणानो अनुदय य
 चणो, पण्डो कामकीदा प्रफुल्ल विषय सत्तां आसक द्दजी श्रद्ध नयो. दमणां नगपीयननो वज्रम
 अग्ने पाय्यालस्या विग्गी पोतनालस्थानी प्राप्तिनो अवरार ते, एने वयत्तंयि कळीयें, माटे अरि

क प्रदे, न जाणे हृदयनं गुण रे ॥ वि० ॥ ली० ॥ १७ ॥ सिग्ध सुगंध द्रव
 द्रव कंदतां ते श्रीगाल रे ॥ वि० ॥ मन चिते मद्गारा प्रेमनी, गति एह
 व्यसराव रे ॥ वि० ॥ ली० ॥ १८ ॥ जो प्राण कहु तो तेदथी, अधिको

ગના જે, જો સંપૂર્ણ વિશ્વસ્થિતિયોગના હોય તો, તે ગજ કટાક્ષાદિક ક્રિયામાં વિવિધ હોય.
: વિશ્વસ્થિતિને જ્ઞાન પ્રગટ ન થાય, અને આ તો સ્ત્રી મુશ્કા જે, તેથી પના નેત્ર
...ો વચ્ચે મજાને થયો જે. પત્ની તે કુમરીથીં મુશ્ક નહક દુષ્ટિયં પટલે રાગનરેં યાનિ
જા. શ્રીપાલને જોયો, તે જોતાંજ પૂર્વજ રામ સંધર્ષથી કોઈ નચને કલ્યામાં ન યાલે પયો
ગતીય પરમ પ્રેમોદ્રમ થયો, તેને યશ્વન્તીને કુમરી મનમાં ચિંતવવા હાળી કે, મદારે પ શ્રી
...ીસાવે પ્રેમના સંકરની કોઈ અસરના પટલે અકલગતિ વેલાય જે. તે ચિન્તાર આગલ કહે જે ॥ ૬ ॥
...ને પૂર્વ કરેલો નાતનેજ દટાલે જે, ચિન્તની આસક્તિયોગ તેને પ્રેમ કહે જે, તે ફક્ત કુમરી ચિન્તારે
... જે ને ને પશ્ચને સં મહારાં પ્રાણ કહે તો તે પણ હીક હાણું નથી, જા માટે? જે પ્રાણથી પણ

અગિયો એવી અપ્રેમ પ્રેમ અપજે છે, માટે પ્રાણ કહું તો તેથી પ્રેમ અગિયો કેમ (અગિયે કેમ) જા
નીયે? કેમ કે પ્રાણ હોય તોજ પ્રેમ થને છે, પણ પ્રાણ વિના પ્રેમ થતો નથી, એ લેને તો પ્રાણ થતી
પ્રેમ અગિયો ન થાય, ત્યારે તો પ્રાણ અને પ્રેમ વેંદુ તુલ્ય થાય, અને જગતમાં તો પ્રાણ થતી પ્રેમ
અગિયો દેવાય છે, કેમ કે? પણ જનો તો પ્રેમને અર્થે પ્રાણ ગમાવે છે, પરંતુ સકલ પુરુષો પ્રાણને
અર્થે પ્રેમ નિર્ગમતા નથી ॥ યતઃ ॥ ધન દેહ જીવ રણિયે, જીવ દર્શ સ્વીયે લાજ ॥ પ્રાણ લાજ હોય
શ્રીજીયે, એક પ્રેમકે કાજ ॥ ૧ ॥ એવી રીતે તો પ્રાણને પ્રેમ રૂપ કહેતાં થનું નથી. એ અપેક્ષાએ
તો પ્રાણથી પ્રેમ અધિક થયો દેવાય છે, અને જાણવામાં પણ પ્રાણથી પ્રેમ અધિક આવે છે. એમ
વિચારતાં તો પ્રાણ અને પ્રેમ વેંદુ નિન્ન થાય છે, અને એ રીતે જો પ્રાણ અને પ્રેમ એ વેંદુને નિન્ન
કહું, તો અનુનય કેમ મહે? એટલે વેંદુને નિન્ન કહું તો અનુનય મહતો નથી, કારણ કે પ્રાણ વિના

કિમ લાચીર્ પ્રેમ રે ॥ વિ૦ ॥ કહું નિન્ન તો અનુનય કિમ મિલે, અવિરુદ્ધ હ્રમ
ય ગતિ કેમ રે ॥ વિ૦ ॥ લી૦ ॥ ૧૯ ॥ એમ સ્નેહલ સા નિજ અંગજા, શ્રીપાલ કરે

પ્રેમને જાણનારો કોણ હોય? પ્રેમને જાણનારાં તો પ્રાણજ છે, તેથી જે વસ્તુ જેથી અનિન્ન હોય
તેનોજ અનુનય થાય છે, પણ નિન્ન વસ્તુનો અનુનય ન થાય. જો નિન્ન વસ્તુનો અનુનય માનીયે તો
અતિ પ્રસંગ થાય છે, અને પ્રેમનો અનુનય તો મુજને થાયજ છે. એમ પરસ્પરે વિરોધી નિન્નાનિન્ન સ
રૂપ છે. તે એ પ્રેમ પદાર્થને વિષે એકત્ર સમાવેશપણે અવિરોધનાર્થે કેમ રહ્યો છે? અતઃપ્ર એટલાજ
કારણ માટે જાણું હું, જે મહારા પ્રેમની ગતિ એ શ્રીપાજની સાથે કોઈ (અસરાલ કેમ) કોઈયેં કલ્પી
જાય નહીં, એવી અચ્છ છે, અલૌકિક છે. ઇતિ નાર્થઃ ॥ ૧૯ ॥ ॥ એમ એ પ્રકારે સ્નેહલ તે સ્નેહરમે
સદિત એટલે સ્નેહે કરી અલાપ પામતી પ્રેમપ્રાપ્તિનિમમ્મ એટલે પ્રેમરૂપ અમૃત તદ્દય સમુદ્ધર્મો નિમમ્મ
અવગતી એવી (ગા કેમ) તે પોતાની પૃષ્ઠી જે નિન્નકલ્પકરી તેને મહાનેન ગાનાર્થે શ્રીપાજને હાર્યેં શ્રીધી.

(સા કે૦) તે કન્યા શ્રીપાલે પરણી, દટ્ઠને પાણિગ્રહણ કર્યું, તેવારે (તસ કે૦) તેના મલગાયી (અતિચતુરુપ કે૦) અત્યંત અનુત રૂપને ધરનારી એવી આઠ સ્ત્રીયો થઈ. તેનાં નામ કહે છે. ૧ મદન સેના, ૨ મદનમંજુષા, ૩ મદનમંજરી, ૪ ગુણસુંદરી, ૫ શ્રેણીસ્વસુંદરી, ૬ શૃંગારસુંદરી, ૭ જયસુંદરી, ૮ તિલકસુંદરી. એ આઠનાં નામ જાણ્યાં, તથા શૃંગારસુંદરીની પંખિતા પ્રમુલ્ય પાંચ સહીયોહું પાણિગ્રહણ કર્યું. તે પણ પાંચ સ્ત્રીયો જ છે, પરંતુ इहां તે શૃંગારસુંદરીની અંતર્ગત આવી, તે માટે એ કલ્પ શૃંગારસુંદરી ગણીને આઠ સ્ત્રીયો શ્રીપાલની સાથે છે, તથા પ્રયમની પરણેલી મયણાસુંદરી તે કલ્પ શૃંગારસુંદરી માટે તે સહિત સર્વ નવ સ્ત્રીયો જાણવી ॥ ૨૦ ॥ ॥ હવે इहां શ્રીપાલ યથાપિ ગુરૂપણીમાં છે માટે તે તથાપિ નવમી મયણાસુંદરીને મલગા માટે ઉત્કંઠિત થકો તિહાંથી આગલ આઠ સ્ત્રીયો સહિત છે તથાપિ નવમી મયણાસુંદરીને મલગા માટે ઉત્કંઠિત થકો તિહાંથી આગલ પ્રયાણ કરવાને વાંઝે છે. તિહાં કવિ ઉપમા કહે છે કે, જેમ મિત્રા, તારા, વલા, વીસા, સ્થિરા, કાંતા, પ્રજા,

દિગ્ જૂપ રે ॥ વિ૦ ॥ પરણી સા આવે તસ મલી, દધિતા અતિ અનુત રૂપ રે ॥ વિ૦ ॥

॥ લી૦ ॥ ૨૦ ॥ અડદિઠિસહિત પણ વિરતિને, જિમ વંઠે સમકિતવંત રે ॥ વિ૦ ॥

પરા. એ આઠ દટ્ઠિ સહિત જે સમ્યદટ્ઠિ જીવ છે, તે પણ જેમ નવમી વિરતિને વાંઝે છે. તથા વલી પાંચ સમિતિ ને ત્રણ યુતિ એ આઠ પ્રયચનમાલા સહિત સુતીશ્વર હોય તે નવમી સમતાને તે ગુણવંત મુનિ જિમ વાંઝે છે, તેમ શ્રીપાલરાજા જો પણ આઠ સ્ત્રી સહિત છે, તો પણ નવમી મયણાને મલગા ચાહે છે. આદો કોઈ પૂઠે કે, આવદટ્ઠિસહિત જે હોય તે વિરતિપણાને इहे એમ કહું, તો હું આવ દટ્ઠિવંત પુરુષ જે છે તે વિરતિ પણાયી રહિત છે? કે વલી વિરતિ પણાની વાંઝા કરે છે? એના ઉત્તરમાં કોઈક એમ કહે છે કે, નાવવિરતિને इहे છે, એહું કહે છે તે ચત્કિચિત્ જાણહું. કેમ કે દટ્ઠિવંતને જે વિરતિ પાળું હોય તે નાવયીજ હોય છે. તથા વલી કોઈક એમ પણ કહે છે કે, આવદટ્ઠિ સહિત અવિરતિ સમ્યદટ્ઠિ પણ હોય તે માટે તે વિરતિપણાને इहे

अधिको एनी उपर प्रेम उपजे ठे, माटे प्राण कहुं तो तेथी प्रेम अधिको केम (लखियें के०) जा
णीयें? केम के प्राण होय तोज प्रेम वने ठे, पण प्राण विना प्रेम वनतो नथी, ए लेखे तो प्राण थकी
प्रेम अधिको न थाय, त्वारें तो प्राण अने प्रेम वेहु तुल्य थाय, अने जगतमां तो प्राण थकी प्रेम
अधिक देखाय ठे, केम के? घणा जनो तो प्रेमने अर्थ प्राण गमावे ठे, परंतु सज्जन पुरुषो प्राणने
अर्थ प्रेम निर्गमता नथी ॥ यतः ॥ धन देइ जीव रक्षियें, जीव दई रखीयें लाज ॥ प्राण लाज दोय
दीजीयें, एक प्रेमके काज ॥ १ ॥ एवी रीतें तो प्राणने प्रेम रूप कहेतां वनतुं नथी. ए अपेक्षायें
तो प्राणथी प्रेम अधिक ययो देखाय ठे, अने जाणवामां पण प्राणथी प्रेम अधिक आवे ठे. एम
विचारतां तो प्राण अने प्रेम वेहु निन्न थाय ठे, अने ए रीतें जो प्राण अने प्रेम ए वेहुने निन्न
कहुं, तो अनुभव केम मजे? एटले वेहुने निन्न कहुं तो अनुभव मलतो नथी, कारण के प्राण विना

किम लखीए प्रेम रे ॥ वि० ॥ कहुं निन्न तो अनुभव किम मिले, अवि० ६ उन्न
य गति केम रे ॥ वि० ॥ ली० ॥ १ ए ॥ इम स्नेहल सा निज अंगजा, श्रीपाल करे

प्रेमने जाणनारो कोण होय? प्रेमने जाणनारां तो प्राणज ठे, तेथी जे वस्तु जेथी अन्न होय
तेनोज अनुभव थाय ठे, पण निन्न वस्तुनो अनुभव न थाय. जो निन्न वस्तुनो अनुभव मानीयें तो
अति प्रसंग थाय ठे, अने प्रेमनो अनुभव तो मुज्जे थायज ठे. एम परस्परें विरोधी निन्नानिन्न स
रूप ठे. ते ए प्रेम पदार्थने विपे एकत्र समावेशणो अविरोधनावें केम रह्यो ठे? अतएव एटलाज
कारण माटे जाणुं ठे, जे महारा प्रेमनी गति ए श्रीपालनी साथें कोइ (असराल के०) कोइयें कली
जाय नही, एवी अकल ठे, अलौकिक ठे. इति नावार्थः ॥ १ ए ॥ ॥ एम ए प्रकारें स्नेहल ते स्नेहमें
सहित एटले स्नेहें करी बलास पामती प्रेममुधाभिनुमिम एटले प्रेमरूप अमृत तद्वय समुद्रमां निमम
अपेक्षी एवी (सा के०) ते पोतानी पुत्री जे तिजकरुवरी नेने मरनेन राजाई श्रीपालने साथें थीजी.

ઢે. તેપણ ઉત્તરનો આનાસજ જાણવો. જેનણી શ્રીહરિન્નિઙ્છરુકિત યોગદૃષ્ટિસંબંધયંત્રને મતે તો ઁઘી દૃષ્ટિ સુધી અવિરતિ સંજવે ઁ, અને ઁપરલી વે દૃષ્ટિવાલો તો વિરતિવંતજ હોય, તેમાટે ઁહાં ઁયો ઉત્તર કરવો કે, જે ઁકદૃષ્ટી પામ્યો તે અવશ્ય આઁ દૃષ્ટિને સંજવે નિશ્ચેષી પામે, તે નણી ઁકતર દૃષ્ટિ આગામિકનયતો ચૂતવત્ ઁપચાર કરીને ઁક દૃષ્ટિવંતને આઁદૃષ્ટિ સહિત કહી વોલાવ્યો, ઁટલે ચતુર્થોદિ દૃષ્ટિવંત તે વિરતિને ઁઘે ઁ, તે અન્નિપ્રાય ઁ. પરંતુ સાતમી આઁમી દૃષ્ટિ વાલો વિરતિનો ઁષ્ટક નથી. અથવા કદાપિ વિરતિ તે આ ઁકાણે સર્વ સંવર વિરતિપણું લહીયે. તે ચોદમે ગુણ ગાણે હોય ઁ, અને આઁ દૃષ્ટિ તો તેથી પહેલીજ પામે ઁ, તેમાટે આઁ દૃષ્ટિવંત મુનીશ્વર તે સર્વ સંવરૂપ વિરતિને ઁઘે ઁ, ઁમ કહેહું. ઁતિ સર્વ સુસ્થમ્ ॥ ૨૧ ॥ ॥ તથા શુશ્રૂષા, અવણ, ગ્રહણ, ધાર

અડ પ્રવચનમાત સહિત મુનિ, સમતાને જિમ ગુણવંત રે ॥ વિ૦ ॥ લી૦ ॥ ૨૧ ॥ અડ
ચુદિ સહિત પણ સિદ્ધિને, અડ સિદ્ધિસહિત પણ મુક્તિ રે ॥ વિ૦ ॥ પ્રિયા આઁ
સહિત પણ પ્રથમને, નિત ધ્યાવે તે ઁણ યુક્તિ રે ॥ વિ૦ ॥ લી૦ ॥ ૨૨ ॥ ઉતકં
વિત ચિત તેદશું, વલી જનનીને નમવા હેજ રે ॥ વિ૦ ॥ શ્રીપાલ પ્રયાણે પૂરિયું,

ણ, કહ, અપોહ, અર્થવિદ્ઝાન અને તત્ત્વજ્ઞાન, ઁ આઁ બુદ્ધિ તેણે કરી સહિત ઁવો યોગીશ્વર તે જેમ નવમી સિદ્ધિને ઁઘે ઁ, તથા અણિમા, મહિમા, ગરિમા, લઘિમા, વશિતા, ઁશિતા, પ્રાકાશ્ય, કામા વસાથિત્વ ઁ આઁ સિદ્ધિઁ ઁ, તેણે કરી સહિત જે યોગીશ્વર હોય ઁ, તે જેમ નવમી મુક્તિ જે પરમ પદ મોક્ષપદ તેને ઁઘે ઁ, (ઁણ યુક્તિ કે૦) ઁ યુક્તિયે કરીને શ્રીપાલકુમર પણ પરિણીત આઁ પ્રિયા ઁટલે આઁ સ્ત્રીયોયે કરી સહિત યકો પણ પ્રથમ પરિણીત મયણાસુંદરીને મલવા માટે નિત્ય પ્રત્યે (ધ્યાવે કે૦) ધ્યાય ઁ, ઁઘે ઁ ॥ ૨૨ ॥ ॥ ઁમ ઁક તો તે મયણા સુંદરીને મલવા માટે ઉત્કંઠિત ચિત્તવાલો યયો ઁ. અને વલી પોતાની માતાને નમવાહું હેજ ઁ, તે માટે શ્રીપાલે સ

તેજ થકે પ્રયાગને પુશ્તિ પડેલે પ્રયાગની તૈયારી કરીને (દહા કે૦) જગના મંદા વૈરાગતા
 દ્યો ॥ ૨૩ ॥ ॥ ક્ષેત્રે શ્રીપાલ તિહાંથી ચાલ્યો, તે (હય કે૦) ઘોડા, (ગય કે૦) હાથી, (રત્ન
 કે૦) રથ અને (નડ કે૦) સુનટ તથા મળિત, કંચન પડેલે સુવર્ણ તેમજ ગલી (વહુમૂલ
 કે૦) વહુ મૂલ્યવાળાં પર્વાં (સડ કે૦) શપ્ત અને (વડ કે૦) ગચ, પર્વી નસ્ટુલનાં ચેટણાંયે કરી પ
 ગ્ને પગ્ને (ગુપરેં કે૦) શ્રેષ્ઠ રાજાઇયેં ચેટિજોતે થકો પડેલે પગ્ને પગ્ને રાજાઇને નમાગતો
 થકો તેમની પામંથી પૂર્વોક્ત વસ્તુનાં ચેટણાં ક્ષેતો થકો તે શ્રીપાલનું ચક્રચર્તિ રાજાની સમાન
 (સૂઝ કે૦) પ્રવર્તન થયું. અથવા ચક્રચર્તિસમાન સૂઝ પડેલે પરાક્રમ થયું ॥ ૨૪ ॥ ॥ ક્ષેત્રે કવિ,
 સંનાયના કરે છે, કે જેમ અપ્પીયાલી વસ્તુના ઉપર નાર આગવાથી તેની ઉપર રહેલી નસ્ટુ પરોગાઈ

દેવરાવે દહા તેજ રે ॥ વિળાલી ॥ ૨૩ ॥ હય ગય રત્ન નડ મણિ કંચણેં, બલિ સઢ
 વડ વહુ મૂલ રે ॥ વિ૦ ॥ પગ પગ નેટિજેં નગવરેં, તેહનું ચક્રચર્તિં સમ સૂલ રે
 ॥ વિ૦ ॥ લી૦ ॥ ૨૪ ॥ તસ સેન્યચરેં નારિત મહી, અદ્વિપતિફણમણિગપ્રો
 ત રે ॥ વિ૦ ॥ તેણેં નિરિ પણ જાણું નવિ નિરિયા, શશિસૂર નયણ વિધિ જોત રે ॥

જાય છે. થયા “કંટકેન પદઃ” જેમ કાંટો ફલ્યો છે, અને પગ ચારે છે, તો પણ કાંટાની તીવ્રતાયેં કરી
 તે પગ કાંટામાંહે પરોગાઈ જાય છે, તેમ (તસ કે૦) તે શ્રીપાલના (સેન્યચરેં કે૦) સેન્યના ચારે
 કરી નારિત થઈ થકી ફવાળી પર્વી જે (મહી કે૦) પુઞ્વી તે અદ્વિપતિ જે ગ્રેપનામ, તેની ફણ ગપ
 રના જે મણિયોના (પળ કે૦) સમૂદ્ધ, સમુદાય તેણે કરી (પ્રોત કે૦) પરોવાળી, પડેલે પરોગાઈ ગઈ,
 (તેણેં કે૦) તેથી જાણીયેં જે (નિરિ કે૦) પર્વત તે નવિ નિરિયા પડેલે પથ્યા નહીં ! પરંતુ જો એ
 પુઞ્વી ગ્રેપનાગના ફણની મણિમાં પરોવાળી ન હોત, તો સેન્યના ચારેં કરી એક વિઝાપેં પુઞ્વી
 નમી જાત, તેવારેં સમનુભિયેં રહેલા પર્વતાદિક પણ ઢલી પડત, માટે એ કવિયેં સંનાયના કીધી

के, सैन्यने जारें पृथ्वी एक दिशायें नमी नही, तेथी शोपनागनी फणना मणियें मोखाणी देखाय ठे. ए महोदुं आश्चर्य सांनलीने ते समयें सूर्य अने चंद्र जे रात्रि दिवस श्रीपालना सैन्यने छुवे ठे, ते जाणियें सूर्य चंद्र नथी! परंतु विधि जे ब्रह्मा तेज शशिसूर एटले चंद्र सूर्य तडूप नयण जे नेत्र तेने निकाशीने (जोत के०) जूरे ठे, अने मनमां चिंतये ठे के, जहुं यहुं. जे पृथ्वी शोपनागनी फणना मणीजयें मोखाइ गइ. नही तो आ श्रीपालना महोटा सैन्यना जारें जो ए पृथ्वी नमी जात तो तेथी मदारी करेली पृथ्वीनी विपमता थइ जात. एम चकित थयो यको श्रीपालना सैन्यने थयापि सुधी चंद्र सूर्यरूप चहुयें करी ब्रह्मा जोयाज करे ठे ॥ १५ ॥ ॥ ते श्रीपालकुमर, महर्छ देश, सोरठ देश, मेवाडदेश, वली लाटदेश, अने जोट देशना राजाउ ते सघलाउने साधतो

॥ वि० ॥ ली० ॥ १५ ॥ महर्छ सोरठ मेवाडना, वली लाट जोटना झूप रे ॥ वि० ॥

ते आब्यो सघला साधतो, मालवदेशें रविरूप रे ॥ वि० ॥ ली० ॥ १६ ॥

आगमन सुणी परचक्रनुं, चरमुखथी मालवराय रे ॥ वि० ॥ जयनीत ते गढने

सज करे, तेहनुं नवि तेज खमाय रे ॥ वि० ॥ ली० ॥ १७ ॥ कण्ड चुण्ड तण

थको मालवदेशने विपे रविरूप एटले सूर्यसमान तेजें करी देदीप्यमान एयो आब्यो, जेम सूर्य निपथ पर्वतथी उदय थयो यको हरियास, हिमवंत, जस्तादिक क्षेत्र अने गिरियोने उद्योत करतो संथायें पाठो फरी निपथ पर्वतें पहांचे, तेम श्रीपालकुमर पण मालव देशथी निकळो हतो ते राजकुंदि, रमणी, धन, चतुरंगिणी सेनाना परिवार युक्त सर्व देशोने साधतो यको पाठो मालवदेशें आब्यो. इति रहस्यम् ॥ १६ ॥ ॥ ते समयें मालवदेशनो राजा चर एटले दूतना मुखथी परचक्र एटले परराजाना सैन्यनुं आगमन सांनलीने जयनीत थयो यको पोताना गढने समारवा लाग्यो, कारण के तेनाथी तेनुं तेज खमी जकानुं नथी ॥ १७ ॥ ॥ यली ते मालवदेशनो राजा

કપ્પડાં પટલે ગચ્છાદિક, અને ચુપ્પડાં પટલે પૂત તૈલાદિક, તૂળ પટલે ઘાસ, કળ પટલે ધાન્ય,
 ફંચળ પટલે લાકડાં અને નીર પટલે પાણી, એ સર્વેને ઘણાં સંગ્રહે, તેમજ મદ્યોદા સુન્દર જે દૂતા
 તે સત્ત્વ યાપે, અને જે કાયર પ્રાણીઓ એ તે કંપવા લાગ્યા, પણ ધૈર્યવંત કંપતા નથી ॥ ૨૫ ॥
 એમ ગદ્ગદપણી નગરીમાં સર્વે આલા માલવા વૈગની પાસેના ગામડાના લોક આવી પેલા, તેણે કરી
 મંત્રીને પટલે સાંકડી થઈ લીચોલીચ ચરાણી, તેને (ત્વા કે) તે સમયે સમીપ પટલે ઢૂંકડા
 શ્રીપાલના સુન્દર આત્મીને વીંટી લીધી, તેથી તે કેહેલી જોગવા લાગી? કે જેમ (જલધિચંત્ર

કળ ઘણાં, સંગ્રહે તે ફંચળ નીર રે ॥ વિળ ॥ સત્ત્વ દ્વોય તે સુન્દર વડા, કાયર કંપે ન
 દીધીર રે ॥ વિળ ॥ લીળ ॥ ૨૬ ॥ એમ ગદ્ગદપણી હુડ નગરને, લોકે સંકીર્ણ સમી
 પે રે ॥ વિળ ॥ વીંટી શ્રીપાલ સુન્દર તદા, જિમ જલધિ અંતરદીપ રે ॥ વિળાલીળ ॥
 ॥ ૨૭ ॥ મેરા દીધા સવિ સેન્યના, પદેલો હુડ રજનીનામ રે ॥ વિળ ॥ જનની
 ઘર પદોતો પ્રેમગું, નૃપ દારપ્રજાવેં તામ રે ॥ વિળ ॥ લીળ ॥ ૩૦ ॥ દાલ પૂરી
 થઈ આત્મી, પૂરણ હુડ ત્રીજો લંક રે ॥ વિળ ॥ દોષ નવ પદ વિધિ આરાધતાં,

દીપ કે) સમુદ્ધની ગચ્છમાં દીપ દ્વોય તેમ દીસવા લાગી, પટલે જેમ સમુદ્ધના અંતરદીપની ચારે વા
 ચુયે પાણી વીંટણું દ્વોય, તેમ ગદ્ગદપણીને ચારે વાજુયે શ્રીપાલના સેન્યે વીંટલી જાણવી ॥ ૨૯ ॥
 તિલ્લાં શ્રીપાલરાજાવેં મેરા નંદુ દીધા, તેમાં સર્વ સેન્ય ઉત્તણું, પઠી જેવારે (રજની કે) રાત્રિનો પેદે
 લો (જામ કે) પદ્મોર થયો, પટલે પ્રથમ પ્રહર રાત્રિ ગઈ, તેવારે (નૃપ કે) શ્રીપાલરાજા દારને
 પ્રજાવેં કરીને પ્રેમસદ્ગિત જનની જે માતા તેને ગેર પદોતો ॥ ૩૦ ॥ ॥ એ આત્મી દાલ સંપૂર્ણ
 રહ, અને ત્રીજો પંમ પળ સંપૂર્ણ થયો. એ નવપદને વિધિપૂર્વક આરાધતાં થકાં જિનરાજની નિર્મિતિ

लोय, ते व

कला प्रमा

दृश्यवालो

ए जे आस

खेजन्नी

तेनी चर

दृष्टान्तो

एक बोहो

कहे जे

यतः ॥

मूरखने

प्रतिबोधां,

मति पोतानी

जाय ॥

टपलो

सराणें

चढावतां,

अरीसो

नयि थाय ॥ ४ ॥

आगल नक्तां जे वांचनार, तेनी

दे गुं करे? तेम जे ओता कळण

॥ जेम आंधळा आगल वर्षे

जेम बहेरा आगल गीतगान करयां, ते व्यर्थ थाय, तेम मू

ए त्रणेनी एकज रीत जे. माटे

तेनी चर दृष्टान्तो एक बोहो

कहे जे यतः ॥

मूरखने प्रतिबोधां,

मति पोतानी जाय ॥

टपलो

सराणें चढावतां,

अरीसो नयि थाय ॥ ४ ॥

॥ तेमाटे हे ओता जनों ! तमें सड्ड थड कान वेड

जाणज ओता आगलें, चक्काकला प्रमाणाते आगें घन गुं करे, जे मगसेल पापाण

॥ ३ ॥ दरपण अपाधा आगलें, बहिरा आगल गीत ॥ मूरख आगें रसकथा,

॥ ४ ॥ ते भाडें राज थड सणो, ओता दीजें कान ॥ बूके तेदने

॥ ५ ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

॥ ६ ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

॥ ७ ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

॥ ८ ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

॥ ९ ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

॥ १० ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

॥ ११ ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

॥ १२ ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

॥ १३ ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

॥ १४ ॥ आगें आगें एरा मणो, कथा सणतां थाय ॥ दूने

મતિ મેં જ છે માતાના ધરને દારેં જનો રાગો. તિહાં પોતાની માતાનું તપા મયળામાં રીની જે માંતો માંતે
 ધોતનું ધાય છે, મેં મયન સ્નાને છે. તિહાં પત્રપત્રના મયળા પ્રયેં એમ રહે છે કે, હે વહુ ! મહારા
 વિષ્ણુથી એ દુઃખ પર્ણુ છે. નું દુઃખ છે ? તે ન્યાગત કહે છે ॥૧॥ ॥ કે પરત્રક જે યીના રાજાનું લાસઠર
 મેંયો જ્ઞાતીને જ્ઞા નગરીને વીંટી છે, મેંયી સપજો લોક હાજરુલોત્ત પડ રહ્યો છે. માટે હવે જ્ઞા સ્થાનકે
 શ્રુ સાળીયે ! જ્ઞાપણી સી ગતિ પાશે ? જ્ઞાપણી તો ઠીક; પરંતુ મહારા મુતને એટલે પુત્રને મુલ્લ દોજો,
 એટલે પુરાત્ર પાજો. વીજો સર્વ પોચો, એમ કહું. હાં કોંઈ પૂછે, કે કમત્રપના પોતે સમકેતધારી

વારા હ્યાર, વયળ મુળે શ્રીપાલ સોદામણો જી ॥ કમલત્રપના રે કહે એમ, મય
 ણા પ્રતિ મુઠ્ઠ રિત એ હુક વણો જી ॥ ૧ ॥ વોંટી છે એ પરત્રક, નગરી સવજો હ લોક
 હિહોલિયો જી ॥ શી ગતિ હોયો હણ તામ, મુતને મુલ્લ હોજો વીજો ઘોલિયો
 જી ॥ ૨ ॥ ઘણા રે દિવસ થયા તાસ, વોલિન તુઠ્ઠ જે મયો દેશાંતરે જી ॥ હ
 જિય ન આવિ કાંઈ શુદ્ધિ, જીવે રે માતા હુલ્લણી કિમ નવિ મરે જી ॥ ૩ ॥ મયળા
 રે વોલે મ કરો સેદ, મ ધરો રે જય મનમાં પરત્રકનો જી ॥ નવપદધ્યાનેં રે પા

એ, તો તે સર્વ જગતવાસી જંતુને કરુણાદૃષ્ટિયેં જોવે છે, તો પોતાનાને કુશલ વાંતે, થને થપરને
 પોષ્યું એમ કેમ કહે ? તેને ઝનર થાપે છે. કે એણે જે ઘોલ્યો એવો શબ્દ કહ્યો છે, તે સ્પનિષ્ઠિત તન,
 પન, યદ્નાદિક આશ્રયી છે, એટલે પોતાની માલ મિલકતને ગમે તે થાઈ એ થ્રિપ્રાયેં કહ્યો
 છે, પરંતુ ધીસા કોઈ નગરલનાદિક આશ્રયી ઘોલ્યું કહું નથી ॥ ૨ ॥ ॥ વહી હે વહુ ! તહારો ચાલમ
 દેશાંતરેં મયો ને, તેને પળા દિવસ થઈ મયા છે, પળ હજી લગળ કાંઈ તેની શુદ્ધિ જ્ઞાતી નથી,
 માટે હું તેની માતા હુલ્લણી જીવતી રહું છું, પળ મરતી કેમ નથી ? ॥ ૩ ॥ ॥ તે મોંતેલી મય

णासुदरी बोली, के दे सासुजी ! तमें मेद म करो, अने ए परसेव्यनो जय कांड पण मनमा धरो
 नदी. कारण के नयपदजीना ध्यान करी सर्व पाप पलायन करी जाय ते, यली एना ध्यान आगल
 ॥४॥ (अरि के०) शत्रु, (करि के०) हाथी, (सागर के०) समुद्र, (हरि के०) सिंद अने (ब्याल के०)
 सर्प, (ज्यलन के०) अग्नि, (जलोदर के०) जलोदर रोग, (बंधन के०) बंधिलाडुं, ए आठ जा
 तिना मद्दोटा जय ते, ते सर्व नयपदनो जाप जपतां थकां दूर नाशी जाय, अने आ जे तया पर
 जे संपत्ति पामीयें, तो दे सासुजी ! आ परचक्रनो जय ते नयपदना जाप आगल कोण मात्र दे !
 ॥ ५ ॥ ॥ यली पण मयणा कहे ते, के दे सामिनी ! बीजा प्रमाणने कोण (खोजे के०) हूँते ?

प पलाय, छरित न चारो ठे ग्रहचक्रनो जी ॥ ४ ॥ अरि करि सागर हरि ने व्या
 ल, ज्यलन जलोदर बंधन जय सवे जी ॥ जाय रे जपतां नयपद जाप, लहे रे
 संपत्ति इह जे परज्यें जी ॥ ५ ॥ बीजां रे खोजे कोण प्रमाण, अनुभव जाग्यो
 सुक ए वातनो जी ॥ हुन रे पूजानो अनुपम भाव, आज रे संध्यायें जगतात

अथवा परचक्रनी चिंता अपनी तेने निवारया माटे कैलासक सुख प्राणीयो ज्योतिष, निमिना
 द्रुक्नों कारण ते, तेनी खोज करे, एटले जेवे जोयरावे, ते कोण प्रमाण ? एटले एयां लौकिक
 जोग्याथी बुं थाय ? मुजने तो ए वातनो अनुभव जाग्यो. जे चित्तमां परचक्रुं कांडक चिं
 हतुं, ते हवे आज संध्यायें श्रीजगतात एटले व्रण जगतजनने पिता समान एया श्रीश्रद्धंत
 तेनी घृष, दीप, पूजा करवाना अयसरें कोइ उपमा न थावे एयो अनुपम जाय थयो, ते एयो
 ह, जे अनादिकालनो ए जीव चारगतिमां व्रमण करतां अनंतीवार आवकतुं कुल पाम्यो, धर्म पण
 ज्ञान्यो, अने केवनी पूजा पण करी, परंतु ए जीवने विनाय दशानी बहुल दोहरी प्रणक्ति

વિશેષ રમણ હતું માટે તડૂપ ધર્મ ન ડેલ્યો, તેથી મનઝાદિકની એકાગ્રતાયે અનુપમ જાવ સહિત પૂજા ઉદય આવી નહી. તે અનુપમજાવ મુળને આજ સંધ્યાયે પરમેશ્વરની પૂજા કરતાં ધ્યાવ્યો હતો, આજ પરચક્રની ચિંતામાં મુળને એ વાતનો અનુનવ જાગ્યો, તેનું લક્ષણ આગલી ગાથાએ કરી કહે છે, તે નિષ્ઠા પરદર્શિને ધારજો ॥૬॥ ॥ એક તો (તદગતચિત્ત કે૦) જે ક્રિયા કરતો હોય તેહજ ક્રિયાનો ઉપ યોગી હોય, પરંતુ કૈપ જે મનની વ્યગ્રતા તડૂપ કૈપક દોષાદિ યુક્ત ન હોય, વીજો (સમયવિધાન કે૦) આગમનેવિષે જે વેલાયે જે વિધિ કરવાનો કહ્યો છે, તે વેલાયે તેજ કરવા યોગ્ય શુનક્રિયા વિધાન ક રતો હોય, વીજો તત્સમયોચિત્તક્રિયા કરતો હોય, તેમાં (જાવની વૃદ્ધિ કે૦) ચિત્ત ઉદ્વસિત થાય, પરિણામધારાની પુષ્ટિ થાય, ચોથો જવ જે સંસાર તેનો અત્યંત ઘણોજ જવ ઉપજે, એટલે જન્મ ડુઃખ જરાના ડુઃખની વીક લાગે, ઇત્યાદિક જવ ઉપજે, પાંચમો (વિસ્મય કે૦) ચમત્કાર ઉપજે, એટલે તત્સમ

નો જી ॥ ૬ ॥ તદગતચિત્ત સમય વિધાન, જાવની વૃદ્ધિ જવજન્ય અતિ ઘણો જી

॥ વિસ્મય પુલક પ્રમોદ પ્રધાન, લક્ષણ એ છે અમૃતક્રિયા તણો જી ॥ ૭ ॥ ॥

યોચિત ક્રિયામાં અતિપુષ્ટર સાધ્યની કારણતા देखી ચિત્તમાં અગ્રાત પૂર્વની પરે ચમત્કાર પામે, ઠઠો (પુલક કે૦) રોમોજમ હોય, એટલે પુષ્ટકારણ પ્રાપ્ત થવાથી અત્યંત હર્ષે ઉપજે, અને અથિર સંસારત્રમણ જયથી રોમોજમ થાય, સાતમો (પ્રમોદ કે૦) મહાહર્ષ થાય, આત્મિક સુલાનુજવ હોય. જેમ આંધલાને નેત્રનો લાજ થયેથી તથા મુજટને શત્રુ જીતવાથી જેવો પ્રમોદ થાય, તેથી પણ અધિક પ્રમોદ સમયોચિત ક્રિયા કરવામાં થાય. એ સર્વે અમૃતક્રિયાનાં (પ્રધાન કે૦) મુલ્ય જલ્દણો છે, એટલે ચિન્હે અમૃતક્રિયા જાણીયે, એ ક્રિયા, ફહ લોક અને પરલોકે અવંધ્યફલદાયક હોય, એટલે નિશ્ચે ફલદાયક હોય ॥ ઠક્તં ચ ॥ સહજો જાગ્યમોં હિ, શુદ્ધચંદનગંધવત્ ॥ એતજ્જને મહુધાન, મમુત સંપ્રવશ્તે ॥ ૧ ॥ શાસ્ત્રાર્થોલોચનં સમ્યક્, પ્રણિધાનં ચ કર્મણિ ॥ કાલાધર્મગ નિય

यांसोऽ, मृतानुष्ठानलक्षणम् ॥२॥ इति ॥७॥ ॥ माटे जेम रोमीयें अमृतनो लेगज मात्र (लहो
 के०) पाम्यो दोय, तो तेने वीजुं ओपध करुं पडे नही, तेस संसाररूप रोंगें ग्रस्त जीवें जो एक
 वार अमृतक्रिया पामी दोय, तो पठी ते वीजां साधन कला विना (शिव के०) मोक्ष जयामां
 थडे नही, एटले अटकें नही ॥ ८ ॥ ॥ माटे दे सासुजी, एगो पूजामां मुण्ने जाव आब्यो, ते
 जावें करी सोदांमणुं एटले सुंदर ध्यान में जावुं, जाणुं. ते जाव आबतां ते यत्नें जे महारा
 चिन्मां आनं व आब्यो ठे, ते आनंद महारा मनने निये हजी सुधी समातो नथी, तेणे करी निः
 कारण एटले कारण विना क्षणें क्षणें (पुलक के०) रोमोजम थाय ठे, ह्ये थाय ठे. निःकारण

अमृतनो लेश लहो इक वार, वीजुं रे ओपध करुं नवि पडे जी ॥ अमृतक्रिया
 तिम लहि एकवार, वीजां रे साधन विण शिव नवि अडे जी ॥७॥ एद्वो रे पूजा
 मां मुक्त जाव, आब्यो रे जाव्यो ध्यान सोदांमणो जी ॥ दजिअ न माये मन
 आणंद, विण विण दोये पुलक नकारणो जी ॥ ९ ॥ फुरके रे वाम नयन उरो
 ज, आज मिले ठे वालिंज माहरो जी ॥ वीजुं रे अमृतक्रियासिद्धिरूप, तुरत

ते नय अने ह्ये ए दे निमित्त विना जेवारें पोतानी मेळें रोमोजम थाय एटले गरीरनी रोमराजी
 विकसर थाय, तेवारें अकस्मात् अणचिंत्युं कोइ पण आची वल्लन मळे, एवुं निमित्तशालमां कणुं
 ठे. ते लक्षण आज मने थुं ठे, माटे ते लक्षण वंजीथुं निःफल न थाय, पण फलदायक थुं जोइयें.
 एम मयणा कहे ठे ॥ ९ ॥ ॥ वली माहारुं मां नें अने मां सुत फरके ठे, तेथी हुं जाणुं
 हुं. जे आज माहरो वालम मने (मिले ठे के०) मलवो. वीजुं वली आज अमृतक्रिया मुण्ने प्राप्त
 थइ ठे, ते सिद्धिरूप ठे, माटें तरतज फळे ठे. तेमां कांइ आंतरो एटले आंतर पडे नही ॥ १० ॥

તે ઉપર ફરી સમ્યદૃષ્ટિ જીવને દાટલો સેવ ન હોય. કેમ કે? એ રાજા કાંઈ તે કાલે જૈનનો પ્રત્યક્ષ નથી, પરંતુ ઝલટો સાહાયકારી છે, માટે લોકોને જણાવવાને અગ્નિપ્રાયે તેનું અપમાન કરવા માટે કાંઈ રાજાને કંઈ કુહાડો મૂકાવી તેહ્યો નથી, પરંતુ લોકોને જાણવા સ્વરૂપ વિગ્રો પથી કર્મની પ્રતિતિ કરાવવાને અર્થે તથા વિગ્રોપથી ધર્મના મહા અનુદય ફલ વિગ્રોપની પ્રતિતિ કરાવવાને માટે એવી અવસ્થાયે તેહ્યો છે ॥ ૧૭ ॥ ॥ શ્રીપાલે તેજ વચ્ચે દૂતને મુલે પ્રજાપાલ રાજાને તેહિજ રીતે કહેવરાવું, (તામ કે ૦) તેવારે માલવ દેશનો રાજા કોપ્યો, તેને પ્રધાને કહું, જે

ણાલું કિણ પરં જી ॥ સા કહે કંઈ ધરિય કુહાડ, આવે તો કોઈ આગ્રાતના નવિ કરે જી ॥ ૧૭ ॥ કહેવરાવું દૂતમુલે તિણ વાર, શ્રીપાલે તે રાજાને વચણું જી ॥ કોપ્યો રે માલવરાજા તામ, મંત્રી રે કહે નવિ કીજે એવું જી ॥ ૧૮ ॥ ચોથે રે સ્વર્ને પહેલી ઢાલ, સ્વર્ન સાકરથી મીઠી એ અણી જી ॥ ગાયે જે નવપદ મુજસ વિલાસ, કીરતિ વાંધે જગમાં તેહ તણી જી ॥ ૧૯ ॥ મંત્રી કહે નવિ કોપિ ચે, પ્રવલ પ્રતાપી જેહ ॥ નાચીને શું કીજિયે, સૂરજ સામી સેહ ॥ ૨ ॥ ॥

મહારાજ! એવડો કોપ મ કરો, ક્રોધમાં પાયલો નથી ॥ ૧૮ ॥ ॥ એ ચોથા સ્વર્નને વિષે પહેલી ઢાલ તે સાકરના (સ્વર્ન કે ૦) કટકાથી પણ મીઠી (અણી કે ૦) કહી, તે જે પ્રાણીન વપદના રૂઢા યશને વિલાસસહિત ગાય તો તેની જગતમાં કીર્તિ વધે, તથા કવિ યશોવિજયજીયે પોતાનું નામ પણ સૂચવું ॥ ૧૯ ॥ ॥ હવે માલવદેશના રાજાને તેનો પ્રધાન કહે છે. કે જે પ્રવલ પ્રતાપી પુરુષ હોય, તેની ઉપર કોપીયે નહી. તિહાં દૃષ્ટાંત કહે છે. કે જેમ પંચીજનને માર્ગે ચાલતાં સૂર્યનો આક્રોષ તાપ લાગે, તેવારે (સેવ કે ૦) ધૂલની પસલી નરીને સૂર્યની સાહામી નાચે, તો તે ધૂલ

अनं तेने मस्तक नमस्वीयं ॥ ३ ॥ ॥ माटे हे राजन् ! आ दूत कहे ते, ते करीयं, अनुचित काम आपणी बला करे ते, एटले अण घटुं काम आपणे शा माटे करियं ? जेहनी बेला एटले जेनां अयसर तेनीज रक्षा एटले रस्योडुं. एज न्याय ते ॥ ४ ॥ ॥ एहवां प्रधानां वचन सांजली, माल वदेसनो राजा खांधे कुहाडो धरीने शिप्रा नदीनी (उपकंठ के०) पासं जिह्वां श्रीपालजुं सैन्य ठे, जिह्वां आब्यो ॥ ५ ॥ ॥ तेवोज श्रीपालें ते कुहाडो खांधयकी गोडाब्यो, एटले उतराब्यो, अने थलंकार पहेराब्यो, एटले रुढां वस्त्राजरण पहेराब्यां, पठी सनामां तेडीने वेसवा माटे श्रेष्ठ आ

नामीजें तस शीश ॥ ३ ॥ दूत कहे ते कीजिएं, अनुचित करे बलाय ॥ जेहनी बे ला तेहनी, रक्षा एहज न्याय ॥ ४ ॥ एहवां मंत्रिवयण सुणी, धरी कुहाडो कंठ ॥ ॥ मालवनरपति आबियो, शिविरतणे उपकंठ ॥ ५ ॥ ते श्रीपाल गोडाबियो, प हिराब्यो अलंकार ॥ सनामध्यें तेड्यो नृपति, आप्युं आसन सार ॥ ६ ॥ तव मयणा निज तातने, कहे बोल जे मुळ ॥ कर्मवशें वर तुमें दियो, तेहनुं जुड ए मुळ ॥ ७ ॥ तव विस्मित मालवनृपति, जामाउल प्रणमंत ॥ कहे न स्वामि तुं उलख्यो, गिरुड बहु गुणवंत ॥ ८ ॥ कहे श्रीपाल न माहरो, एहवो एह वनाव ॥

सन आपुं ॥ ६ ॥ ॥ तेवोरें मयणा पोताना पिताने कहे ते, के हे पिताजी ! माहरो बोल सं चारो, जे कर्मने वशें तमें वर दीयो हस्तो, तेहुं (मुळ के०) जाग्य जुड कहेहुं ठे ॥ ७ ॥ ॥ तेवोरें मालववेशनो राजा विस्मय पाय्यो थको जमाशेने प्रणाम करीने कहेवा जाग्यो, जे हे स्वामी ! में तुजने उलाख्यो नदी, तुं गिरुड गो, महागुणवंत गो ॥ ८ ॥ ॥ ते सांजला श्रीपाल कहे ते, के ए जे घनाय ते, ते कांई माहरो नथी, परंतु ए तो गुरुयें जे नवपद देखाज्यां, तेनो ए प्रबल (मनाय

के०) मद्रिमा ने ॥ ९ ॥ ॥ ते अचरिज जेवी नात सांजलीने तिहां निवेक उदार एटले मद्दोटा निवेकयंत एयो सोचाग्यसुंदरी अने रुपसुंदरी प्रमुख सर्वे परियार एकठो मय्यो ॥ १० ॥ ॥ मम सज्जनवर्ग सर्वे एकठो मझे यके आनंदनो पूर वर्तते नाटक करायनानां कारण माटे सन्नर एटले तेजें करी सद्धित एयो श्रीपाल आदेश वेतो हयो ॥ ११ ॥ ॥ (ताम के०) तेवार्ने नाटकनां घणां पेहां ने, तेमांथी पदेखुं पेहुं एटले टोळुं नाचवाने माटे स्वेष्टायें उनुं थ्युं, पण तेमांदि एक

गुरुदर्शित नवपद तणो, ए ठे प्रचल प्रजाव ॥ ए ॥ ते अचरिज निमुणी मिल्यो, तिहां निवेक उदार ॥ सोचाग्यसुंदरी रुपसुंदरी, प्रमुख सयल परियार ॥ १० ॥ स्वजन वर्ग सघलो मिल्यो, वरत्यो आणंद पूर ॥ नाटिककारण आदिसे, श्री श्रीपाल सन्नर ॥ ११ ॥ ढाल बीजी ॥ दोजी लुंवे जुंवे वरसेजो मेद, आजदि दाडो धणरी त्रीजरो हो लाल ॥ ए देशी ॥ दोजी पदेखुं पेहुं ताम, नाचवा जठे आपणी हो लाल ॥ दोजी मूल नटी पण एक, नवि जठे बहु परं नणी हो लाल ॥ १ ॥ दोजी जठाडी बहु कठ, पण उठाद न सा धरे हो लाल ॥ दोजी दा दा करी सविपाद, दूहो एक मुखें उच्चरे हो लाल ॥ २ ॥ दोहो ॥ किहां मालव कि

मूल नटी एटले मुख्य नाटकणी ठे, तेने टोळें मलीने (बहुपरं नणी के०) घणी रीतें कसुं. तो पण ते नाचवा कठे नही ॥ १ ॥ ॥ तथापि तेने बहु कष्टें करी उठाडी, तो पण (सा के०) ते नटी नाचवाने माटें उतसाद धरती नथी, अने मुख थकी विपाव सहित वे यार दा दा एयो शब्द क रती एक दोहो पोताना मुख्यी उच्चरती हवी ॥ २ ॥ तेनो अर्थ कहे ठे. के, किहां मालववेगें जन्म अने किहां शंसपुरे परणाव, तथा किहां वच्चरवेगें वेची अने किहां ए नाटक करवा शील्यी, देवें मरड

ते मरुट्ट एटले व्यापलो, नानाद, सनपणुं दत्तो नारीने गुगुंरुंने नगरी रही ॥ २ ॥ ॥
 ते नारदणीत एगं रगत सौनजीने जननी जे माता छने नगरादिक ते जिना प्रमुख गये गऊ
 न विधियतयिने करी पितृवता एना के, ए गुगुंरुंरी ने नारदणी पड़. ए केम गंनो! ॥ ४ ॥ ॥
 ने माता पिता पोताना मनमा रिमाये वे के, केम ए गुगुंरुंरो जे, किंसा नयी! एटलामा तो एर
 मुंदरी तिरुंधी जडीने पोतानी जननीने गजे श्यामी चलणी, तेने रोपती यही देवीने जनकें एटले
 पिताये प्रगु, तेनारें तेनी श्रागल सपलो दुतांत कहे वे के, हे पिताजी! जे तमें मुछने ऊदि दीधी हती

हो शोगपुर, किहां बटवर किहां नह ॥ मुरमुंदरी नचावियें, देवें दल विमरट्ट ॥
 ॥ ३ ॥ टाल पूर्वनी ॥ हो जी वचन सुणी तब तेह, जननी जनकादिक सबे हो
 लाल ॥ हो जी चिते बिस्मित चित्त, मुरमुंदरी किम संभवे हो लाल ॥ ४ ॥ हो
 जी जननी कंड बिलग, पूवी जनकें रोपती हो लाल ॥ होजी सघलो कहे छ
 रंत, जे ऊदि तुमें दीधी हती हो लाल ॥ ५ ॥ हो जी हुं ते ऊदिसमेत, शंख
 पुरीने परिसरें हो लाल ॥ हो जी पदोती मुहूरत हेत, नाथ सहित रही बाहिरें
 हो लाल ॥ ६ ॥ हो जी सुन्नट गया केइ गेह, गेहे साथें निशा रही हो लाल ॥

॥ ५ ॥ ॥ ते ऊदिसहित हुं शंखपुरी नगरीने (परिसरें के०) समीपें पदोती, पण ते द्विमें नग
 रमा पसगणुं मुहूर्त न हतुं, ते हेतु माटे हुं महारा (नाथ के०) जर्नारसहित गाम बाहेर रही
 ॥ ६ ॥ ॥ पोतानुं नगर जालीने केटलाएक मुनटो पोतपोताने घेर गया, छने गेहे एटले थोडे सयवा
 रे तिलो रात्रियें रही, एटलामा मध्यराते हणो हणो करती चोरोनी मद्दोटी पाड श्यामी पडी, तेनारें
 तत्परो नगाइ तो गने मरीने नारी गयो. छने चोरोयें तमाकें श्रापेन धन देवीने ते पतमकि

मुजने ग्रही, एटले पकडी लीधी ॥ ७ ॥ ॥ पत्नी ते धाडना सुगटोपं मने लइने नेपालदेगमां जाइ मुख लइने वेची, तिहां सार्थ्यादें लीधी. जे जालमां एटले कपालमां लाखुं दोय, ते फले एटले फली चूत थाय, परंतु तेमां अफिऊं उहुं थायज नही ॥ ८ ॥ ॥ ते सार्थ्यादें पण वच्चरकूलनेगिने मद्दा काल राजाने नगरें (धरी के०) लइ जइने वेम्पाने हाटें वेची, तेणें लइ नाटककला शीखावीने नटी करी ॥ ९ ॥ ॥ पत्नी नाटक ते प्रियजेने एचो तिहांनो जे मद्दाकाल राजा, तेणें ते नाटकनो

हो जी जामाता तुज नछ, धाडि पडी तिहां दुं. ग्रही हो लाल ॥ ९ ॥ हो जी वेची मूढ्यं धाडि, सुजटें देश नेपालमां हो लाल ॥ हो जी सारथ्यादें लीध, फले लखुं जे जालमां हो लाल ॥ ८ ॥ हो जी तेणें पण वच्चरकूल, मद्दाकाल नगरें धरी हो लाल ॥ हो जी हाटें वेची वेश, लेइ शीखावी नटी करी हो लाल ॥ ९ ॥ हो जी नाटकप्रिय मद्दाकाल, नृप नटपेटकयुं ग्रही हो लाल ॥ हो जी विविध नचावी दीध, मयणसेनापतिने सही हो लाल ॥ १० ॥ हो जी नाटक करतां तास, आगें दिन केता गया हो लाल ॥ हो जी देखी आप कुहुं, उजस्सुं डख तुम दुइ दया हो लाल ॥ ११ ॥ हो जी मयणाडख तव देखि, निज गुरुअत्तण मद

पेटक एटले पेडानी सार्थें मनें ग्रही एटले वेचाती लइने विविध प्रकारें मनें नचावी करीने पंथी जे वारें पोतानी पुत्री मयणसेना परणावी, तेवारें तेना पतिने दायजामां (सही के०) निश्च नाटकनो नवे पेडां दीधां, तेमां मने पण (दीध के०) दीधी ॥ १० ॥ ॥ ते श्रीपालनी आगल नाटक करतां करतां आगल केटला एक दिवस रही गया, परंतु आज तो आपणुं कुहुं सहु देखीने मद्दारा उपर तमारी दया थइ तेयी डःख उलसी आबुं ॥ ११ ॥ ॥ तमें मने परणावी तेवारें मयणानुं डःख

तानी वृत्ती शक्तियें जे न लीये, तो तेनी लोकमांहे हांसी थाय, अने तेंतुं बल पण फोक एटले व्यर्थ जाणवुं. तेनी परें? तो के जेम शरदकालनो पन जे वर्षाद ते फोकट गर्जना कखा करे, पण पाणीनुं टीपुं वरमे नही, तेनी परें निरर्थक जाणवुं ॥ २ ॥ ॥ माटे जो ते पोतातुं उदार राज्य नही लेशो, तो तमारुं ए बल, पराक्रम तथा रुद्धि जे दोलत अने बली आ सैन्यनो विस्तार ते सर्वे छुं फलझे? एटले ए सर्वे पाम्यातुं छुं फल? अर्थात् कांझ नही ॥ ३ ॥ ॥ एवां प्रधाननो वचन सांचलीने राजा कहेया लाग्यो के, हे मंत्रीश्वर! तें कछुं, तें सत्य ठे, पण राज्य लेवानो साम, वाम, जेद अने दंभ, ए चार उपायो ठे, तेमां जो साम एटले मिष्ट वचनथीज कार्य थाय, तो दंभतुं

गळ ॥ २ ॥ ए बल ए रुद्धि ए सकल, सैन्यतणो विस्तार ॥ शुं फलशे जो लेशो

१, ते निजराज उदार ॥ ३ ॥ नृप कहे साचुं तें कछुं, पण ठे चार उपाय ॥

होय तो दंभ श्यो, साकरें पण पित जाय ॥ ४ ॥ अहो बुद्धि मंत्री जणे,

...ख नाम ॥ नृप शीखावी मोकळ्यो, पद्दतो चंपा वाम ॥ ५ ॥ ढाल त्री

गालो ॥ किसके चेले किसके पूत, आतम राम एकिला अवधूत ॥

...? ... स्वाध्यायी पित्तरोग जतो होय, तो बली कडवुं औषध शा माटे करीयें!

म ... क्यं, दानं चार्थवितर्जनम् ॥ जेदः परजनाकृष्टि, निर्ग्रहः परपीडनम्

३ ॥ ॥ एतुं श्रीपालतुं वचन सांचली मंत्री जे प्रधान ते कहे ठे. के अहो

तो : ... १ ठे. समुद्र जेवा गंजीर जो, तो हवे आ चतुरमुखनामा दूतने मो

जेवः जाणनारो ते. तथा मुग्यनी वाचावतामां चतुर ते, माटे चतुरमुख

प्रातये विद्याप्रीति मोकळ्यो, ते पण अंगानगरीजे जाशे जेद मोकळ्यो ॥ ५ ॥

તિહાં અજિતસેન નામે
મીઠાં, સ્વાટાં અને કડનાં
કે, તે રાજા તમે દુહ થયા તો મ.

શ્રીપાલ પોતાના ચાપને રાજ્ય પાટું ચાપ્યો હતો, તેને
અસમર્થ જાણીને તેની ઝપથી ચાર ઝતારી તમે તમારી પોતાની
કળાઈ શીલય્યા માટે વાંદેર મોકલી વીધો હતો ॥ ૧ ॥

અજિતસેન યે તિહાં ઝૂપાલ, તે આગલ કહે દુત
કળાઈ શીલય્યા જાણી વાલ, જે તેં મોકલીયો શ્રી
કળાઈ શીલય્યા માટે વાંદેર મોકલી વીધો હતો ॥ ૨ ॥

જો તમારું કાલું મોઢું, મારું એ નિસ્થાર ॥ સાળ ॥
જો તમારું કાલું મોઢું, મારું એ નિસ્થાર ॥ સાળ ॥
જો તમારું કાલું મોઢું, મારું એ નિસ્થાર ॥ સાળ ॥
જો તમારું કાલું મોઢું, મારું એ નિસ્થાર ॥ સાળ ॥

જુવારની પાણીના ડ.

ગયત કરતી છે ॥ ૨ ॥ ॥ હશે આમ્ન એટલે યાદો ધીજાં ગપન રહે છે. ધીજું નલી (ચલુ કે૦) પણ (રૂ૫ કે૦) ગજાત, તે શ્રીપાલના પદપ્રમુખને નિતિ શ્રુતરૂપ એટલે શ્રુતરૂપનક્તિયે કરીને મેમે છે, પણ તમે પોતાના ચલા તેની મેવા કરવા શ્રાધ્ધા નહી, તેથી વિશેષ ગપજાવ્યો, તો મે વિશેષનો સોષ કરવાને તે શ્રીપાલ શુ શ્રમસર્થ છે? (નરિ કે૦) ના, શ્રમસર્થ નથી ॥ ૪ ॥ તેનામાં શ્વને તમારામાં તો પળોજ શ્રીતર છે, તે હું રહું હું, સાંનજો. ક્યાં તો સરશ્વનો એક વાળો શ્વને ક્યાં મેરૂપતિ ! પલી ક્યાં તારાનું તેજ શ્વને ક્યાં શરદ પૂનમના ચંદ્રમાનું તેજ ! ક્યાં સ્વયોત એટલે શ્રા

राज देइ दाखो तुमं नेह ॥ सा० ॥ ३ ॥ वीजुं पयपंकज तस झूप, सेवे बहु जति
अनुरूप ॥ सा० ॥ तुमं नवि आव्या उपायो विरोध, नवि असमर्थ ठे तेह शं शोध
॥ सा० ॥ ४ ॥ किहां सरशय किहां मेरु गिरिंद, किहां तारा किहां शारदचंद
॥ सा० ॥ किहां खद्योत किहां दिननाथ, किहां सायर किहां गिह्वर पाथ ॥
॥ सा० ॥ ५ ॥ किहां पंचायण किहां मृगवाल, किहां वोंकर किहां सोवनथाल
॥ सा० ॥ किहां कोश्य किहां दूर कपूर, किहां कुकश ने किहां घृतपूर ॥ सा० ॥
॥ ६ ॥ किहां शुन्य वेडी किहां आराम, किहां अन्यायी किहां नृप राम ॥ सा० ॥

गी३ जीगडो उमे ठे, तेनुं तेज थने क्यां दिननाथ जे सूर्य उगे ठे तेनुं तेज ! वली क्यां सायर ए
 टले समुहनी लहेर थने क्यां विहरपाथ एटले एक खोचीयानी लहेर ! ॥५॥ ॥ वली क्यां पंचान
 न जे सिंद तेनुं यल थने क्यां मृगलाना वालकनुं यल ! तथा क्यां एक विकरानी शोना थने क्यां
 एरु सोनाना थालनी शोना ! तथा क्यां कोशाना धान्यनुं जोजन थने क्यां कपूर समान उज्ज्य
 ल धूनुं नोजन ! तथा क्यां यूनाकाना दोकलानुं जोजन थने क्यां घृतना पूरे सहित घेवरनुं नोज
 न ! ॥ ६ ॥ ॥ तजी क्यां पञ्चालकानी लोना थने क्यां

गली क्पां ते अन्यायी राजाउ अने क्पां श्रीरामचंद्रजी जेया न्यायवंत राजा! तथा क्पां नायनूं
 वल अने क्पां वाग एटजे बोकडावूं वल! गली क्पां दयामयधर्म अने क्पां गली याग जे पापारन
 सद्धित यद्धधर्म ! ॥ ० ॥ ॥ गली क्पां ते जूठ बोलनारो अने क्पां सत्य चारण करनारो ! तथा
 क्पां ते खानी शोना अने क्पां काचना कटकानी शोना ! तो हे राजन् ! आ अटलां उठां जे में
 तमोने कहां, ते मांदे जे चडतां उठां कहां, तेवो तो श्रीपात्रराजा जाणवो, अने जे पडतां उठां
 कहां, ते समान तमारा सरखा राजा जाणया. इहां चोथी गायत्री आठमी गायी सुधोनी पांच

किहां वाय ने किहां बलि वाग, किहां दयाधरम किहां बलि याग ॥ सा० ॥ ७ ॥

किहां जूठ ने किहां वली साच, किहां रतन किहां खंभित काच ॥ सा० ॥ चढ
 ते उठे वे श्रीपाल, पडते तुम सरिखा झूपाल ॥ सा० ॥ ८ ॥ जो तुं नवि निज
 जीवित रुठ, तो प्रणमी करे तेदज तुठ ॥ सा० ॥ जो गर्वित वे देखी रऊ, तो
 राण करया थाए सऊ ॥ सा० ॥ ९ ॥ तस सेनासागरमांदि जाण, तुऊ दल
 सायुचूर्ण प्रमाण ॥ सा० ॥ मोटाशुं नवि कीजं जूऊ, सवि कहे एदुवुं वूऊ अंजूऊ ॥

गायामां खाटां वचन कहां वे ॥ ८ ॥ ॥ हवे कटु वचन कहे वे, के हे राजन् ! जो तुं तादरा
 पोताना जीवितव्य उपर रुष्ट थयो न हो, तो आवीने श्रीपालने प्रणमीने तेनेज (तुठ के०)
 संतुष्ट कर, अथवा श्रीपात्रराजाने प्रणाम कर, तो तेद्विज पोतानी मेले तारा उपर संतुष्ट यगो, अने
 जो तुं (रऊ के०) राज्य देखीने गर्वित गो, तो राण एटजे संयाम कयाने (सऊ के०) सागयान थाजे
 ॥ ९ ॥ गली (तस के०) ते श्रीपालनी सेना रूप सागरमांदि तद्वहं (दल के०) लगकर ते सायुजं जे
 प्रवारनी धाणीना उंगणानो लोट ते प्रमाणे (जाण के०) जाणजे. गली महोदानी सायें गुद करी

યે નહી. ૯ રીતેં સર્વે વૃજ તથા શ્રૂજ એટલે જાણ શ્રીજાણ સર્વલોકો કહે છે ॥ ૧૦ ॥ ॥ એમ પૂર્વે
કહેલી રીતેં વચન બોલીને જેયારેં દૂત બોલતો વંધ થયો, તેયારેં અજિતસેન રાજા ચૂતાવેશની પેરેં ક્રોધ
પુઠ થઈ બોલ્યો, કે જો સાચો દૂત પણાનો હુજને પ્રેમ છે, તો હું કહું હું, તે પ્રમાણેં હું તાહારા રા
જાને એમજ જઈ કહેજે કે, બીજા રાજા શાચીને હુજને મલીને નમ્યા, પણ આ ચંપાનગરીનો અજિત
સેન રાજા હુજને મત્તે નહી, અને નમે પણ નહી ॥ ૧૧ ॥ ॥ હે દૂત ! હું જે મહારી આગલ વચન
બોલ્યો, તે (આદિ કે૦) પ્રથમ મધુર અને (મથ્ય કે૦) વચમાં આમ્લ એટલે સ્વાદાં તથા અંતમાં
કટુ એટલે કડયાં છે, તે તહારા વચન અને નોજન એવેને માંહોમાંહે સમ એટલે સરસ્થા પરિણામ છે.

॥ સાળ ॥ ૧૦ ॥ બોલી એમ રહ્યો જવ દૂત, અજિતસેન બોલ્યો થઈ નૂત ॥ રાજા નહી
મલે ॥ કહેજે હું તુજ નૃપને એમ, દૂતપણાનો જો છે પ્રેમ ॥ રા૦ ॥ ચંપાનગ
રીનો રાય રાજા નહિ મલે ॥ ૧૨ ॥ આદિ મધ્ય અંતે છે જાણ, મધુર આમ્લ કટુ જેહ
પ્રમાણ ॥ રા૦ ॥ નોજનવચનેં સમપરિણામ, તિણે ચતુરસુલ તાહરું નામ ॥ રાળ ॥ ૨૫ ॥
નિજ નહિં તેહ અમારો કોઝ, શત્રુભાવ વહિં છે દોઝ ॥ રા૦ ॥ જીવતો મુક્યો

એટલે (જેહપ્રમાણ કે૦) જે પ્રમાણેં નોજન પણ શાયમાં મિટ અને વચમાં આમ્લ તથા અંતે
તિક્ત જમાય છે, તેમ એ તહારાં વચન પણ (જાણ કે૦) જાણી લેજે, માટે એ ત્રણ ગુણ તહારા સુલ
માં છે, તેથી તહારું ચતુરસુલ નામ છે ॥ ૧૨ ॥ ॥ હવે જેટલાં વચન દૂતેં કહ્યાં હતાં, તે સર્વનો ઝ
તર રાજા આપે છે, કે હે દૂત ! હું કહે છે કે, શ્રીપાલ તમારો છે, પણ તે અમારો કોઈ
નથી ! અને કદાપિ તે અમારો છે, તો પણ અમો વેહુ પોત પોતામાં શત્રુજાયેં વહીયેં ઈયેં. એટલે તે
અમારો શત્રુ છે, ને અમેં તેના શત્રુ ઈયેં. અમેં અને ચાલક જાણીને જીવતો મુક્યો હતો, તેણેં હવે અમેં

निर्वल था, अने ए श्रीपाल बलवान थयो ॥ १३ ॥ ॥ बला दु म्हाय ॥
 नथी, एण अणुवो एट्ठे उलठो यमराजा तेनी उपर रुठो ठे, कारण के जेणें खला सिंहने
 आवी जगाव्यो, तेमाटे छे म्हासे कोप थयो तो एनी (लीह के) रेखामात्र पण रहे नही
 ॥ १४ ॥ ॥ बली (जस के) जेम्हु श्रीपालना सेम्यसमुद्धमां सायबा प्रमाणें बल ठे, एया
 निर्वल तो बीजा राजा जाणया, पांहु मने तो तेनी समुद्ध सरासी सेनामां वडवानल अग्रि
 सरलो जाणजे, हुं सर्व श्रीपालना सेम्यरूप समुद्धने शोभी लेई, पण तेमां उद्यप राहुं नही

जाणी रे बाल, तेणें अमें निवल सबल श्रीपाल ॥ रा० ॥ १३ ॥ निज जीवितने
 दु नदि रुठ, रुठयो तस जमराय अपृठ ॥ रा० ॥ जेणें जगाव्यो सूतो सीह, सु
 क कोप तस न रहे लीह ॥ रा० ॥ १४ ॥ जस बल सायर साथु प्राय, जेहना बल
 ते बीजा राय ॥ रा० ॥ तेहमां हुं वडवानल जाण, सवि ते शोपुं न करुं काण ॥
 ॥ रा० ॥ ॥ १५ ॥ कहेजे दूत तुं वेगो जाई, आहुं तुं तुक पूर्व धाई ॥ रा० ॥ बल
 परानीं राणसेरान, सडगनी एथवी ने विद्यानुं दान ॥ रा० ॥ १६ ॥ चोथे खेनें
 नीपी अग्रि, पूरण एइ ए राग वंगाल ॥ रा० ॥ सिध्वकगुण गवे जेह, विनय सुजस

१५ ॥ ॥ मागे ते मन । हुं वेगो एट्ठे उतावलो जइने तहारा राजाने कहेजे, ने हुं पण
 पडवावेन माया भागो निबाए करामा माटे आहुं हुं, बलन्ती परीक्ष राणमेदानमां करीयें, ए
 मा ताव आ पडगनी । जेन मारी गजतुं तेनी एथवी जाणवी, थने जेहनी विद्या जगती
 जेन वेगो जाणने अकामा ॥ रा० ॥ ॥ १५ ॥ ॥ राणा मनेने निसे बीजी दल वंगाल रागमां घृणें यह,
 ॥ १६ ॥ ॥ चोथे खेनें नीपी अग्रि, पूरण एइ ए राग वंगाल ॥ रा० ॥ सिध्वकगुण गवे जेह, विनय सुजस

जे प्राणी श्रीसिद्धकलीना गुण गाय, ते प्राणी विनय, सुयश रूप सुख पामे ॥ १७ ॥
 हवे वैरीनां वचन सांजलीने तिहांथी दूत अत्यंत उतावलो जइने श्रीपालने आवी संचलाव्यां,
 ते कटुयचन कांने सांजलीने श्रीपाल राजा (सतेग के०) तरवारें सहित थयो, एटले लडाई
 करवाने उजमाल थयो ॥ १ ॥ ॥ पठी तटिनी जे नदी तेना तट उपर झिहां ऊंची नूमि ठे,
 तिहां चतुरंगिणी सेना तैयार करीने श्रीपालराजायें चंपानगरीनी दिशायें जइ (उतंग के०)
 घणा जंचा एवा (पट के०) वख तेना आवास एटले तंवू वीथा, अर्थात् तंवु खडा कथा ॥ २ ॥

सुख पावे तेह ॥ रा० ॥ १७ ॥ दोहा ॥ वचन कहे वयरी तणां, दूत जई अति
 वेग ॥ कटुआं कांने ते सुणी, हुज श्रीपाल सतेग ॥ १ ॥ उच्च नूमि तटिनीतटे,
 सेना करि चतुरंग ॥ चंपा दिशि जइ तिणें दिया, पट आवास उतंग ॥ २ ॥
 सामो आव्यो सवल तव, अजितसेन नरनाह ॥ मांहो मांहि दल विहुं मल्यां,
 सगरव अधिक उवाह ॥ ३ ॥ ढाल चौथी ॥ कडखानी देशी ॥ चंगरणरंग मंग
 ल हुआं अति घणां, नूरि रणतूर अविदूर वाजे ॥ कौतुकी लाख देखण मल्या

तेनी साहमो अजितसेनराजा पण सवल, सैन्यसहित आब्यो, ते वेहु (दल के०) कटक मांहो
 मांहो आवी मल्यां, पण ते कहेयां ठे? तो के, (सगरव के०) गवें करी सहित अने संग्राम करवानो
 अधिक उताह धरतां ठे ॥ ३ ॥ ॥ (चंग के०) मनोहर, घणो सुंदर एवो जे (रणरंग के०)
 संग्राम करवानो उत्कर्ष, ते करवा माटे वंदीजन सिंधुडा रागमां अत्यंत मनने आह्लाद कारक
 एवां घणां मांगलिक करता हवा, एटले जे कार्यतो प्रारंभ करियें, तेनी धुरें मंगल विना
 ते कार्यनी सिद्धि नही

के०) संग्रामनां काहली, शरणाइ प्रमुख यात्रि ते (अविद्वर के०) अत्यंत नजीक अथवा
 अस्वलित गाजे, पण मांदोमांदे सधन निन्न निन्न सवें गाज एम नद्दी. एवां घणां यात्रि
 गाजते यके वली तिहां सैन्यने विपे युद्ध जोयानो अनिलाप ते जेमेने एदवा निकटवर्ति को
 तुकी लक्ष्य देवता ते युद्धं कौतुक जोना माटे मल्या ते. ते देवताउ पण आकाशें रह्या यका
 डुंडनिउ वगाडी रह्या ते, तेना (नाद के०) शब्दै करी तमास गपण जे आकाश ते गज्जोरव करी
 राणुं ते. ते शब्दै करी वेदु सैन्यनां सुनटोने मांदोमांदे युद्ध करवानो अनिलाप चयतो ह्यो ॥ १ ॥
 ह्ये अर्मे इहां संग्राम करणुं, एवी (उग्रताकरण के०) मद्दोटाइ करवाने अर्थ तिहां एणचूमि
 एटजे संग्राम करवानी चूमिने (शोधिणं के०) कचरो, कांटो, कोकरो काहडी नाखी शोधीने
 साफ करे, तथा कंची नीची विषम चूमि टालीने बरोबर सरखी करे. पठी ते जगानी अचधि एटजे

देवता, नाद डुंडनि तणे गयण गाजे ॥ चं० ॥ १ ॥ उग्रता करण एणचूमि तिहां शो
 धिणं, रोधिणं अचधि करी शस्त्र पूजा ॥ बोधिणं सुनटकुलवंशशांसा करी, योधि

र्षिता करी पोतानी ह्द सुधी निधान स्थापीने तेदली चूमि पोतपोताने वास्ते रोधे, एटजे रोधी
 राखे. पठी वेदु सैन्यना सुनट मांदोमांदे पोतपोतानां शस्त्र जे खद्गादिक आयुध तेने पुष्प, चंदन,
 पुष्प, धीरे करी पूजा करे. वली वेदु सैन्यमां (बोधिणं के०) बंदिजन जे विरुदायलीना बोलनारा
 नाट चारण प्रमुख, ते सुनटोना कुल वंश ते पिताना पदतुं कुज अर्ने माताना पदुनो (वंश के०)
 जाति एटजे ह्ये एणुक सुनट अणुक कुजनो उपनो ते, ए अणुक जातिनो ते, एवी रीतें कुलवं
 शनी (शांसा के०) प्रशंसा करीने कहे ते के, जला, जला हे सुनटो! तमने शाबास ने! आज त
 मग सागीनुं काग पडुं ते, माटे स्वामिनकतुं ए लक्षण ते, के जीवितव्य पर्यंत स्वामीना का
 र्ज्यं यालो पण नशोश नही. ते माटे अहो सुनटो! आज इहां (विणकुळ दूजा के०) तहारा

વિના વીજો કોણ (ચોધિં કે૦) જૂજો ! એવી કીર્તિ યોલીને સુનટોને શૂરપણું ચઢાવે છે ॥ ૨ ॥
 વલી (ચારુ કે૦) મનોહર સુગંધયુક્ત એવો ચંદનરસ એટલે વાવના ચંદનનો રસ, તેણે કરી (સુનટ
 કે૦) સુનટો, તનુ એટલે શરીરને (ચરચિં કે૦) ચર્ચે છે, વિલેપન કરે છે, તે કેસરે કરી મરકાવ
 થયા છે, તે યોધા પુદ્ગમાંથી જય મેલ્યા વિના પાઠા હઠેજ નહીં. આજ પણ લઢાઈમાં જે કેસ
 રિયોં યસ્ર કરે છે, તે પુદ્ગમાંથી પાઠા ફરતા નથી, અવશ્ય યુદ્ધને જીતેજ ! અને જો ન જીતે, તો
 પણ જીવતા નાશી જાય નહીં. એ વે માર્ગે તેમના છે. તથા વલી (ચંપકે કે૦) ચંપક વૃદ્ધના ઘ્ર
 લનાં ઝોંગાંડેયે કરી સુનટો પોતાના માથાને વિપે રહેલા મુકુટને અર્ચે છે, એટલે ફૂલના ઝોંગાં મુ
 કુટમાં લટકાવે છે, તે પણ પુદ્ગમાંથી પાઠા પણ જરે નહીં, એમ લોકો કોત્તિ છે. તેમજ કેટલા એક સુનટો

એ કવણ વિણ તુઝ દ્રુજા ॥ ચં૦ ॥ ૨ ॥ ચરચિં ચારુચંદનરસે સુનટ તનુ, અર
 ચિં ચંપકે મુગટ સીસે ॥ સોદિં હઠ વરવીશ્વલયે તથા, કલ્પતરુ પરિ વન્યા મુ
 ખટ દીસે ॥ ચં૦ ॥ ૩ ॥ કોઈ જનની કહે જનક મત લાજવે, કોઈ કહે માદરું વિરુદ્

પોતાના (હઠ કે૦) હાથને વિપે (વર કે૦) શ્રેષ્ઠ એવાં (વીશ્વલય કે૦) વીર પણાનાં કડાં પહેરે છે,
 તે એટલે વીશ્વલયે કરી જેના હાથ શોભે છે, તે પણ વીરું વિરુદ્ધ ધારણ કરે છે, માટે સંધ્યામમાંથી
 પાઠા પણ જરે નહીં. એવી રીતે ચંદને વિલેપિત અંગવાલા તથા ચંપાનાં ફૂલોનાં ઝોંગાં ધરનારા
 અને વીશ્વલય પહેરનારા ઇત્યાદિક શોજાયે કરી મુશોનિત થકા તે સુનટ જાણિયે સાક્ષાત્ કલ્પ
 વૃદ્ધજ હોય નહીં ? તેની પરે વન્યા થકા દીસે છે ॥ ૩ ॥ ॥ હવે તે સુનટો પરથકી તેજ્યારી કરી
 પુદ્ગ કરવા માટે નિફલ્યા, તે વચ્ચે કોઈક સુનટ, પોતાની માતાની તેમજ કોઈક પોતાની સ્ત્રીની
 શીલ માગે, તેયારે તેને (જનની કે૦) માતા એમ કહે છે કે, હે પુત્ર ! તારા (જનક કે૦)
 પિતા મહા ગાર્ગીય તમા કોઈ કાળે સંતોષાઈને નથી

पतिव्रत भगवतः

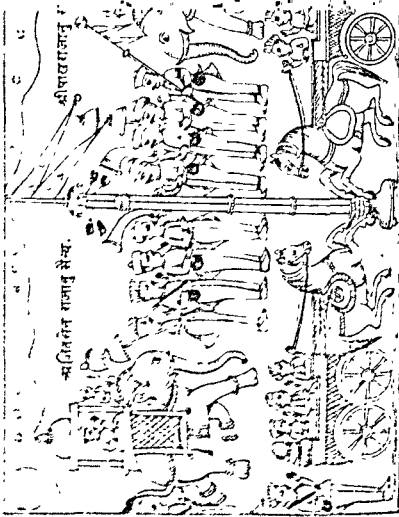
श्रीगणेशाय नमः

अगितलेन राजानु मैत्र्य.

श्रीपातमजनु

ला इत्ता, तोपण ते स्त्रीनी आगल निर्बल थया तो म्हासुं भुं गजुं ठे ! ॥ ५ ॥ ॥ तथा कोइक सु
 नटनी स्त्री कहे ठे, के हुं मनमां लायीश नदीं के, कदाचित् संधाममां हुं मरण पामीश तो पठी म
 हारी स्त्री कोना आधारें जीवजे ! एवो हुं माहरो मोहू करीश नही. केम के ? म्हासुं मरचुं तथा जीवचुं
 यहुं तहारी पठ्याडेज ठे, हुं तहारी पीठ ठांनीश नही, एटले तुं जो संधाममां जीत करी कुशलें
 नेर आचीश, तो मंगलइव्यं बुने यथानीने हुं घरमां तेडी जइश, अने कदाचित् संधाममां मरण पा
 मीश, तो हुं पण तहारी पठ्याडे अग्निप्रवेश करी मरण पामीश. ए रीतें एकतो अधरस एटले हो
 उनी रस अने धीजो अमृतरस ए वे रस तुजने सुलज ठे. ते केवी रीतें के जो शत्रुनो पराजय करीने
 जीगतो घरे आचीश, तो हुं तुजने आनंदित थकी स्मरातुर थइने रतिने अचसरें आलिंगन दइश. ते
 समयें हुं म्हासुं होठना पुंवन रूप रसनो साद पामीश, अने जो कदापि संधाममां तारा प्राणनो त्या

विचारा ॥ चं० ॥ ५ ॥ कोइ कहें माहरो मोहू तुं मत करे, मरण जीवन तुज न
 पीठ ठांहुं ॥ अधरस अमृतरस दोय तुज सुलज ठे, जगत जय हेतु हो अचल

ग थशे, तो हुं सर्गने विने देयता थइश, अने हुं तारी पठ्याडे अग्निप्रवेश करी सती थइने देवां
 गता थइश. तो आपणे वेने देवतानी पक्वीमां अमृतरस सुलज ठे, एटले जीवतां रह्यां तो अधर
 स अने मरण पास्यां तो अमृतरस ए वे तुजने सुलज ठे, माटे जे कामें जाय ठे, तेमां सावधान
 थइने सामीहुं कार्य सुधारजे पण कायर थइने पाठा पग जरीश नही. जेथकी हे स्वामी, जणजगत
 मां जययशहुं हेतु एहुं तमारें अचल खांहुं (हो के०) थाच. केम के जे शूरपणुं आवरीने मरण
 पामे ठे, तेने आ लोकमां बलजगर सुनटपणाहुं यश मले ठे, अने परलोकमां वेगपव पास्यां थकां यशकांति
 हुं वीसिपणुं प्राप्त थाय, अने जे कायर थाय ते आ लोकमां अने परलोकमां अपयशानुं कारण थइ पड़े ॥ ६ ॥
 (इस के०) ए रीतें राजिये जेगारें मने मनहो गदमां जयाने तेकार थाय ठे. ते पयानें कोथरी

[illegible]

અને પાલા સુનટનો સમૂહ થઈને અત્યંત ઘણો યુદ્ધનો (સંન કે૦) પ્રાંન કરીને અથવા સંન
 ઇટને કોપયુક્ત થઈને (દોડવલ કે૦) થેડુ કટકયાલા સવલ જૂંકે, ઇટને વલસહિત થયા થકા
 માંહોમાંહે (જૂંકે કે૦) યુદ્ધ કરયા મંન્યા. તિહાં ઘણા દિવસની સુનટોના મનમાં જે યુદ્ધ કર
 ગાની વાંગા હતી, તે થઈ પૂર્ણ કરે છે, ને વિચારે છે જે અમારા સ્વામી આગલ અમારો મુજરો
 ધાય, એમ જાણી હર્ષથી સંયામ કરે છે. તે સંયામમાંહે જે મહોટા મહોટા હાકમ, ફોજદાર, સેના
 ધિપતિ, પટાના સેલનાર, અમીર ઝમરાવો તથા શીપાઈયો છે, તે રાજાની આપેલી ચૂમિની નોગ્યતા
 જે નોગ્યવું તે પ્રમાણે પોતાની યોગ્યતા જોઈને વિચારે છે, જે અમે ઘણા દિવસ થયા સ્વામીની
 આપેલી ધરતી ગરાસ સ્વાઈયે ઝેયે, માટે આજ અમારા સ્વામીને કાર્યે સંયામમાં લડવું અમને યોગ્ય
 છે, એવી યોગ્યતા જોઈ અધિક લહે છે, વલી અમલ તે કસુંવા કાઢાડી માંહોમાંહે આરોગતા થકા

જૂંકે ॥ નૂમિને નોગતા જોઈ નિજ યોગતા, અમલ આરોગતા રણ ન મૂંકે ॥
 ॥ ચં૦ ॥ ૬ ॥ નીર જિમ તીર વરસે તદા યોધ ધન, સંચરે વગ પરે ધવલ નેજા ॥

પોતપોતાની મર્યાદા તથા કુઝીનપણું વિચારી અત્યંત યુદ્ધ કરતા થકા રણ સંયામમાં મુંજતા નથી.
 તેના મનમાં એવો વિચાર છે કે, જેમ તેમ કરી અમારા સ્વામીની જીત થાય, પણ તેતો પુણ્યાધીન
 યાત છે, તથા વિ નિમિત્તશાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે, જેવું સૈન્ય કંચી ચૂમિકાર્યે ઝત્તું હોય, વલી જે ન્યા
 યવંત હોય, તેની જીત થાય, તે સર્વ પ્રકારની શુદ્ધતા તો હાલ શ્રીપાલરાજાને છે, વલી પુ
 સ્થપ્રકૃતિ પણ એની સારી છે, તેથી શ્રીપાલનો જય થાય એવું દેસાય છે ॥ ૬ ॥ ॥ હવે
 સંયામને ચર્પાકુઝીની ડપમાયે વર્ણવે છે. સંયામમાં (યોધધન કે૦) સુનટોયે કાલા સન્નાહ પ
 દેલાં છે, તેણેકરીને પન ઇટને મેયસદ્દશ દેસાય છે, તે યોધા (સદા કે૦) સર્વદા (નીરજિમતીર
 કે૦) પાણીની પરે તીર ઇટને ઘાણ તેનો ચર્પાંદ વરસાવે છે, વલી ચર્પાંદમાં ઘગલા પછી ઝીંતે સંચર

ની ગર પડે, તેનાં ગ્રાણ લીધે, નેમ પ નાહાગોલા પળ ગેતી ગર પડે, તેનાં ગ્રાણ હિયે ॥ ૧૦ ॥
દો તે સેલ્યમાં કેલા કેલા પ્રાગની કલાડયાલા સુનડો ઢે ? તે કહે ઢે. કેટલાએક સુનડ તો જેમ
મજ્જના પ્રસારેકરી શિર નેદાય તેમ (શરે કે૦) અર્ધચંદ્રાદિક ધાણેશરીને (અસ્તિષાં શિર કે૦)
સાગ્રુસુનડના મનાકને નેદે ને. એવી કલાયાલા ને. ગલી કેટલાએક સુનડ તો યુદ્ધમાં ચારે તરફ નજ
ર શાવતાં (અરિ કે૦) શત્રુના સાહુમા આવતા ધાણને વચમાંથીજ ઝાલી રાખે ને. તથા કેટલાએક
પોતા ગર આવતા ધાણને વચમાંથીજ ઢેદી નાખે ને. પણ આગલ વધવા વેતા નથી. પોતાના ઝંગ
ગર આવવા વેતા નથી. એવા લઘુલાયવી કલાયાન્ સુનડો ઢે, તે જાણિયે યુદ્ધમાં સ્મતજ કરી રહ્યા
હોય નહિ? હવે સુનડોનું ગુજવલ કહે ને. કેટલાએક સુનડ (અસિ કે૦) તરવાર તેના એકજ ધાંયે

કેડ વેદે શરે અસ્તિષાં શિર સુનડ, આવતાં કેડ અસ્તિષાણ ઝાલે ॥ કેડ અસિઝિન્ન
કરિકુંજ મુગતાફાલે, વ્રહ્મરથ વિદ્ધગમુલ ગ્રાસ ઘાલે ॥ ૧૧ ॥ મધરસ
સથ અનવથ કવિપથખર, વંદિજન વિરુદ્ધથી અધિક રસિયા ॥ સોજ અરિફો

કરી (કરિકુંજ કે૦) હાથીના કુંજસ્થાનને (ઝિન્ન કે૦) ઢેદી નાખે ને, વિદારી નાખે ને તિહાં નડક
જાતિના હાથીનાં કુંજસ્થાનમાંહે જે મોતીનો રાશિ હોય, તે તેમાંથી વેરાડ પડે ને, તે મોતિનો ગ્રહણ કર
નાર ફાલો કોણ હોય? તિહાં કવિ સંનાવના કરે ને, કે (વ્રહ્મરથવિદ્ધ કે૦) વ્રહ્માના સ્થમાં દંસપદ્મી જો
ડેલા ને તેના મુલને નિપે (ગ્રાસ ઘાલે કે૦) ચણ ચુગાવે ને માટેજ સુનડો તે હાથીના કુંજસ્થાનને જાણે
નેદતા હોય નહિ! એમ લાગે ને. એવા અચીહ સુનડ જે ઢે તે વલ્લેકરી એક ધાંયે હાથીના મસ્તકને વિદારી
નાખે ને ॥ ૧૧ ॥ ॥ હવે સુનડોનો રણસ્થ વચાણે ને. (સથ કે૦) તલ્લાકાનો ઝપનો જે (મધરસ કે૦)
મધિરાનો રસ પડે તલ્લાકાની ઝપની મધિરામાં કેમ ઘળો હોય, તે પીતાં વેતજ મન યુક્તિ થઈ જાય,
વિરુદ્ધસ્થાને પામી જાય, માટે તલ્લાકાનો ઝપનો મધિરાસ્થ થયે (અનવથ કે૦) નિર્વૃણ પામી

कविपद्य एटले गण प्रमुखना जाण भिंगल तथा अज्ञकारना पाठी चरतसट्ठग जे कवियो, तेनां
 रचेलीं दयाकराविदोपरदित एयां पद्य जे कवित्त, सवेया, कुंनलिया प्रमुखतेनो (नर के०) समूह,
 तेणें करी धंदिजन जे चाट चारणादिक, ते विरुवाचलि वंशावली बोली रह्या ठे, ते सांजजीने अ
 नुना फोजनी खोज जे चिंता ते पोतें मोज धरतान करे, एटले ए केटला ठे ! अमें केटला ठेयें ! अ
 थवा ए घणा ठे ! एम रसिक एया सुनटजन अधिक अजिमानें चट्या थका (अरिफोजनी के०)
 शत्रुनी फोजनी (खोज के०) रखे अमने ए मारी नाखे ? एवी चिंता राख्या विना तेनी अयगणना
 करीने (मोज धरि के०) पोताना दिलनी आनंद खुश वखतीयें करी (चमकनर के०) रोपने
 नर एटले समूहें अकस्मात् एटले आगली साहामी फोजवालाने गवेपणा नथी, जे ए थोडे परि
 नारें आवीने अमारी साथें वाधे ? तेवा अकस्मातें (धमक वड के०) धमक वडने शीघ्रपणें धम

जनी मोज धरि नवि करे, चमकनर धमक वड मांहि धसिया ॥ चं० ॥ १७ ॥ वा
 ल विकराल करवाल हत सुनटशिर, वेग उडलित रवि राहु माने ॥ धूलि धो

कामां गुलांट माग्यानी पेठें अथवा सिंहेनी परें पराक्रम धरीने शत्रुनी फोजमांहि (धसिया के०)
 पेठा, एटले मांहोमांहि युद्ध करता थया, अर्थात् एकाएक साहामानी फोज जेलजेल करी दीधी
 ॥ १४ ॥ ॥ हवे ए महायुद्ध थाय ठे, एटले गजे गज, घोडे घोडा, रथे रथ अने पाले पाला, एम
 सरखे सरख्या मांहोमांहि वेहु सैन्य युद्ध करतां कोइक खड्ग धारण करनारो सुनट, ते साहामा खड्ग
 धारी सुनटने कहेया लाग्यो, के हुं तहारा उपर आब्यो हुं, माटे खबर राखजे ! एम कही लजुला
 धवी कजायें दक्षिणकरमां ग्रहण करेली (करवाल के०) तरवार, तेणें करी शत्रुना स्कंध उपर
 प्रहार कखो, तेणें करी (हत के०) दणायेहुं जे सुनटहुं मस्तक ते केहेहुं ठे ? तो के (वाल विक
 राल के०) वाजेंकरी विकराल एटले विहामणुं देखाय ठे, अर्थात् तेना मस्तकमां महोटा केशपाश

सांनत्तीने (गयह्यपुले निहुंदिशें के०) घोडा अने हाथी चारे दिशायें चीश पाडता थका नावा जाय ठे. हवे एया वलिष्ठ योधा संग्राम करे, पण कोइ पाठा पग देता नथी. जे माटे शास्त्रमां कलुं ठे, के (जे हुवे शूर के०) जे शूरवीर थइ मरण अंगीकार करीने संग्राममां प्रवेश करे, (तस कोण गांजे के०) तेने कोण गंजाची शकें? एटले जे मरणनो नय राखतो होय, तेतो गंजाय, परंतु जेना चिचनी स्थिरता निश्चल ठे, तेनी उपर गमे तेटली शत्रुना शस्त्रनी श्रेणी पडे तो पण तेथी ते गंजाइने नागी जाय न ॥ ११५ ॥ एम संग्राम करतां थकां (तेह के०) ते (रणमही के०) संग्राम करवाना चूमिका, रणमां के०) क्षणवारमां (घोरतर के०) अत्यंत विह्वामणी एटले महाजन्यकर थइ रही. त्यां जे ते तथा हाथी अने अथप्रमुख मरण पाम्या, तेना (रुधिरकईमजरी के०) रुधिरने काववें करीने

दिशें, जे हुवे शूर तस कोण गांजे ॥ चं० ॥ १५ ॥ तेह खिणमां हुई रणमही तर, रुधिर कईम जरी अंतपूरी ॥ प्रीति हुइ पूर्ण व्यंतर तणा देवने, सुनटने - वि रहि अधूरी ॥ चं० ॥ १६ ॥ देखि श्रीपावजट भांजियुं सैन्य निज,

। साक्षात् जाणियें (अंतपूरी के०) यमराजानी पुरीज होय नही? एवी थइ, एटले ते गणित सुनटप्रमुख यमने घरे पोहोता. लोकमां एवी कहेवत ठे, के यमने कोइ दियसें थी, पण जाणियें तेंयें जे ते दियसें तो ते तस थयो हजे! वली युद्ध जोयाना अग्नि तरनिकायना देवता, ते पण अनेक सुनटो मरण पाम्या देखीने प्रेमेंकरी सहित प्रीति वंत थया. एटले दर्यनर संतुष्ट थया, अने वेहु वलवाला सुनटोयें पण प्रथम, संग्रामनी आश्रमां जे येचाखुं हुं, के राजानी चूमि खाइयें तेंयें, तेने माटे महारामां आची युद्धनी कला ठे, ते हुं लडा इमां करी देखाडीश, ते ते प्रमाणें ते ते सुनटोयें तेवी तेवी कलायें करी युद्ध कर्त. तेथी तिस्रो कोइ पण सुनटने लडाइ करवाना होला अधूरी रही नही ॥ १६ ॥ एम शोकोमधि य. ६. थमां यमां

चन मानी आत्मीने श्रीपालराजानां चरणकमल प्रत्ये प्रणाम कर, (एह के०) ए श्रीपालराजा केह्यो ने? तो के (हित जाणे के०) हितनो जाए ने, माटें प्रणमीश तो तद्दारा सुन्हा सर्वे वक्कीस करयो ॥ १८ ॥ ॥ एवां वचन राणाउँयें कह्यां, पण अजितसेनना चित्तमां नरमास आबी नही. केम के (जास के०) जेने (मानधन के०) अहंकार रूप धन ने ते पोताना हितनां वचन माने नही, तेम अजितसेन पण ते राणाउँनां वचननी अवगणना करतो अजिमाने पुरित थको मनम विशेष क्रोध धरतो (तेहगुं के०) ते सातगें राणाउँनी साथें युद्ध करतो कोइ रीतें थाकतो नथी. मनमां विचारे ने, जे महारा सुनटो वलहीन थया तो शुं थयुं? पण महारुं वल तो क्यांहि गयुं नथी! एम धारी युद्ध करे ने, ते युद्ध करतां ते राणाउँयें हाथीनी खंड जाली वंशल उपर पण वेइ अजि

पाल हित एह जाणे ॥ चं० ॥ १८ ॥ मानधन जास माने न ते हितवचन, तेह शुं जूजतो नविय थाके ॥ बांधियो पाडि करि तेह सतसय भटें, हुउ श्रीपालज श प्रगटवाकें ॥ चं० ॥ १९ ॥ पाय श्रीपालने आणियो तेह नृप, तेणें ठोडावि यो उचित जाणी ॥ नूमिसुख भोगयो तात मत खेद करो, वदत श्रीपाल इम

तसेननो पग जाली हाथीना होहा उपरथी हेमो पाडी करी मुसके टाट बांधी लीधो. तेवारें श्रीपालराजानो यश (प्रगटवाकें के०) प्रगट शब्दें थयो. श्रीपालराजा जीत्यो! सैन्यमां श्रीपालनी ड्हाइ फरी. जे हवे युद्ध करशो नही. तेवारें अजितसेननी सेना पण विलखी थइ ॥ १९ ॥ ॥ पठी ते बांधेला अजितसेन राजाने लइने राणाउँयें श्रीपालराजाना पग आगल आणी मूक्यो, तिहां ते विलखो थयो थको नीची दृष्टि करी रह्यो. एयो तेने देखीने श्रीपालराजाने तत्काल दया आबी ने वली विचारुं, जे था महारो काको ने, ते महारी आगल बांध्यो पच्चो रहे, ते उचित

गला कहेवा लाव्यो के, दे तातजी ! तमें तमारी पोतानी जे नृमि ते, तेने सुनें नोगयो, अने
 नगर मात्र तमारा चिन्मा म्नेव करयो मां. एनी रीतें श्रीपालराजाये अजितमेनराजाने मधुर पटले
 मीठी वाणीये कर्तु ॥ २० ॥ ॥ ए चोथा सर्वमे निने नली एनी चोथी दाल पुरी थड, ए संपूर्ण
 कडखानी देनी ते. जे प्राणी ए नरपदने मडो यम गाय, अथवा श्रीयशोविजयगणि कहे ते, के
 ए नरपदने जे मडो रीतें गाने, ते प्राणी (शुद्ध क्षेत्री के०) निष्ठुद्ध निर्मल क्षेत्र्यानो भणी यइने सने
 शुद्धि पावे ॥ २१ ॥ ॥ हने अजितमेन राजा नितले ते, के में अविमास्यु पटले अणनिचाणुं कारज

मधुर वाणी ॥ चं० ॥ ७० ॥ संम चोथे दुई दाल चोथी चली, पूर्ण कडखतणी
 एद देयी ॥ जेद गावे सुजस एम नयपद तणो, ते लहे इदि सवि शुद्धेयी
 ॥ चं० ॥ ७१ ॥ दोहा ॥ अजितसेन चिते कर्तुं, अविमास्यु में काज ॥ वचन
 न मान्यु दूतनुं, तो न रही निज लाज ॥ १ ॥ आप शकति जाणे नही, करे
 सबलवर्ग शूर ॥ सुदितवचन माने नही, आपें पडे अबूज ॥ २ ॥ किहां दृष्टप
 ण हुं सदा, परजोद करवा पाव ॥ किहां बाल पण ए सदा, परउपगार स्वचाया ॥ ३ ॥

कर्तु. प्रथमयीज दूतनुं वचन मान्यु नही, तो मक्षरी दाल रही नही ॥ १ ॥ ॥ जे प्राणी पोता
 नी शक्ति जाणतो नयो, अने यद्यंत सार्थे युद्ध मंदि ते, अने सुदितवचन ते कर्तुं दितनुं वचन
 अथवा गला दितवितक गडेरा पुरुषोनुं वचन माने नही, ते अबूज प्राणी पोतें पावो पडे
 ॥ २ ॥ ॥ जेज के कर्मा तो हुं दृष्टपणे सदा सर्वदा परजोदरूप पापनो कर्तारो ! अने कर्मा ए
 श्रीपाल जे यज्ञपणायकीज सदा सर्वदा परउपकारनो सनाय राखे ते, मोटे मक्षरा दृष्टपणाने
 भिजार ते, अने धन्य ते ए श्रीपालना बालपणाने ! के जे हजी लागण पण मने कहे ते, के दे

જિત્તાલી ! નૃસિંહુલ નોગનો, અને સ્વેદ મ કરો ॥ ૩ ॥ ॥ યલી શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે, કે જે મોત્ર
 ડોહ કરે તેની કીર્તિ ન હોય, અને રાજડોહ કરે, તેણે ન્યાય ગ્રહણ્યો, માટે એ નીતિ નહિ,
 તથા યાલડોહ કરવાથી સન્નતિ પામે નહી, માત્રી ગતિયેં જાય, એ ત્રણે અકાર્ય મેં કર્યાં છે, તેની
 મુળને (નીતિ કે ૦) વીક છે ॥ ૪ ॥ ॥ જે કોઈ પણ નજો માણસ ન કરે, તેણે નિતુર એટલે
 હીણું પાપ મેં અજાણ મૂલ્યે ઠેઠે કઠોર પરિણામે હુઝ્યનિં કરી કહ્યું, તેમાટે એવાં વધુ પાપ
 નો કરનારો જે હું, તેને નરકની ગતિ વિના ધીજું ક્યાંદિ રહેવાનું તેકાણું નથી ॥ ૫ ॥ ॥ એવા
 રા સરસા પર્ણાં પાપ કરનારને પણ ઉદરવાને હાથ ધીયે છે, એવી પણ એક શ્રીજિનરાજની

મોત્રજોહ કીરતિ નહીં, રાજજોહ નવિ નીતિ ॥ યાલજોહ સદગતિ નહીં, એ ત્રણે
 મુજ નીતિ ॥ ૪ ॥ કો ન કરે તે મેં કહ્યું, પાતક નિતુર નિજાણ ॥ નહિં વીજું વધુ
 પાપને, નરક વિના મુજ ગાણ ॥ ૫ ॥ એવા પણ વધુ પાપને, ઉદરવા દિયે હજ ॥
 પ્રવ્રજા જિનરાજની, છે ફક શુદ્ધ સમજ ॥ ૬ ॥ તે હલવહીવનદહન, તે શિવસુ
 સ્વતરુકંદ ॥ તે કુલધર ગુણગણતણું, તે ટાલે સવિ દંદ ॥ ૭ ॥ તે આકર્પણ

અપવેશેલી શુદ્ધ નિર્મલ પ્રવ્રજા એટલે ચારિત્ર, તેજ એક સમર્થ છે, જેથી નરકેં જવાનું વંધ થાય છે
 ॥ ૬ ॥ ॥ તે ચારિત્ર કેહ્યું છે? તો કે હુઃસ્વરૂપ વહીના વનને નાશ કરવા માટે (વહન કે ૦)
 અગ્નિસમાન છે. યલી તે ચારિત્ર (શિવ કે ૦) નિરુપદ્ય સ્થાનક જે મોહ, તેના સુસ્વરૂપ શુદ્ધનું
 (કંદ કે ૦) મૂલસમાન છે. યલી તે ચારિત્ર, ગુણના ગણ જે સમૂહ તેને રહેવાનું કુલધર છે. યલી તે ચા
 રિત્ર, રાજે અગ્નિપત્તા સંદ એટલે આપવાનું ટાલણહાર છે ॥ ૭ ॥ ॥ યલી તે ચારિત્ર તિરહનું આકર્પણ
 છે. વળે તિરહનું કંદ છે. તે કાળમાં કે કાલિકાળે સમાવે અગ્નિને માનમાંથી રહીને યાત્રે, તિરહ, તિ

શુદ્ધતા, વિશુદ્ધતા, પણ આત્માના અધ્યવસાયને યોગ્ય કંઈ, ગદ્ય, ગદીરણા અને સત્તાની કર્મપ્રકૃતિ જેવીને નવાયે ગુણનામે દુષ્ટશ્રેણિ માંથી વનવાતી ચાર કર્મ દુષ્ટ કરી તેમસે ગુણવાળે કેવલજ્ઞાન પામી શિદ્ધિ ગમે, તેમાં મોડ પાત્રિયો ગ્રંથગદ્યનું મોઢુ જાય, કોઈ શ્વાસુઃકર્મની યાગદ્યમાણ પુર્તિ કરી પડી મોઢુ જાય. માટે ચાલિય તે નિદનું આકર્ષણ છે, ગલી તેજ ચાલિય જય જે સંસાર તેને નિઃકર્મેણ પટલે દૂર કાનાર છે, ગલી તે ચાલિય ક્રોધ, માન, માયા અને લોભ રૂપ કષાયના જે (ગિરિ કે૦) પર્વત છે, તેનું નેત્રન કષાયને (નિર કે૦) વલયમાન છે, ગલી તે ચાલિય, ક્ષાયાદિક નન નોકપાયરૂપ (વન કે૦) શાયગજ તેને ગપ્તમાગનાને (મેઢુ કે૦) મેથસમાન છે ॥૬॥ ॥ એમ તે અજિતસેન રાજા પ્રવચના ગુણ પલ્લવ કરે છે, પટલે ચાલિય એ પ્રમારના ગુણનું કર્ણો છે, તે વિચાર કરતાં કરતાં જ્ઞાન, વર્ણન અને ચાલિય રૂપ ગુણ ઘડ્ણ કરતો કેવલ નયગજ જે સંમારસમુદ્ધ, તેનો વોપ તેને વેલે છે, કારણ કે જેમાં

શિદ્ધિનું, જયનિઃકર્મેણ તેદ ॥ તં કપાયગિરિન્નેદપદિ, નોકપાયદવમેદ ॥ ૬ ॥ પ્રવ
ક્ષા ગુણ ઇમ પ્રદે, દેસે નયગજદંપ ॥ મોઢુમદ્દામદ મિટ ગયો, હુગે જાયનો

ગુણ વોપ, તો તેના ગુણનીજ ગમેરણા થાય છે, પણ તેની દૃષ્ટિયં અગુણ જોવામાં આવે નહી, તેમ પાત્રિમાં ગુણજ છે, માટે ગુણ ચીઝ, તેના ગુણ ઘડ્ણ કર્યા, તેથી નિચાનું જે આત્મા હ્યાં હાગણ ચા શિત્રમજિત થયો નથી, ત્યાં હાગણ સંસારનિર્દયના છે, એ આત્માનો વોપ છે, તેનેજ વેલે છે, ચિંતન કરે છે જે આત્માને અજારિ મોઢુ છે, તે સંસારમાં નમાડે છે, તે હ્યાં સુધી સમકેતમોઢુની, મિશ્રમોઢુની અને મિથ્યાન્યમોઢુની તથા અનંતાનુવંધી કષાયની ચોકડી, એ સાત પ્રકૃતિનો દુયોગશમ નથી થયો, ત્યો સુધી આત્મા મિથ્યાલ ગુણવાળે છે. પડી રીતે એ અજિતમેનને ચાલિય ગુણ ઘડ્ણે કરી સાત પ્રકૃતિનો ગપ્તમા થાતે દુષ્ટિક પરિણમ ગર્વવાના નાવયકી મોઢુરૂપ મદ્દામદ જે દૂતો, તે મટી ગયો. તે નારે ગપ્તમા સમરેતારિક ગપ્તમા નાવનો વોપ થયો, પટલે ગપ્તમા સમકેતેં શ્રોણમિક નાવ થાય, અને

ઢે, ંને નચ્ચને ંનાદિ સાંત ઢે ંયો (લોનનો કં) લોનકપાયનો (ઢરિયો કં) સમુદ, તે મૂર્ચારૂપ પાણીયેં ચરેલો ઢે, તેને (તેં કં) તમેં (મુતિતરીશું કં) મુક્તિ ં નિર્લોનતા રૂપ ગુણ તડૂપ તરી ંટલે ગાહાણ કહીયેં તેણેં કરીને (તરિલ કં) તલ્યો, ંટલે તરીને પાર પામ્યા. ંતા યતા તમેં નિર્લોની યયા ંો. ં ંક્ત ક્રોધ, માન, માયા ંને લોન મલી ચાર કપાય ં ઢે, તે કેહ્યા ઢે? તો કં ચાર ગતિને વિપે ં સંસરશું તેને સંસાર કહીયેં. તેજ (કપ કં) સંસાર તેનો ઢે (ંય કં) લાન ંને વિપે તેને કપાય કહીયેં, માટેં ં ચાર કપાય તે (ંવ કં) સંસાર તડૂપ (તરુ કં) વૃદ્ધ ંટલે સંસારરૂપ વૃદ્ધ તેના પાયા ઢે, કેમ કં? ં્યાં સુધી ં કપાય ઢે, ં્યાં સુધી ં સંસાર ઢે, માટેં નવતરુના પાયા ઢે, તે ચાર કપાયના ંનંતાનુબંધી ં્યાદિક ઘણા નેવો ઢે, ંને ઘણા સેવના ઢેનારા ઢે, તે સેવદાદિક ઢોપ સહિત ચારે કપાયને (નિકંદી કં) નિકંદન

મુતિ તરીશું લોનનો ॥ વા ॥ ં ચાર કપાયા નવતરુપાયા ॥ વિ ॥ વહુ નેંદેં
સેવેં સહિત નિકંદી તું જયો ॥ વા ॥ ૩ ॥ કંદર્પેં દર્પેં સવિ સુર ંીત્યા ॥ વિ ॥

કરી નાલ્યા માટે (તું જયો કં) જયવંતો વરત. ંર્થાત્ કપાયને, કંદ ં મૂલ તે સહિત કહાઢવાને તું સમર્થ ંયો ંો ॥ ૩ ॥ ॥ વલી હે સ્વામી! તમેં કેહવા ંો? કં, સર્વજંતમાં સુર ંસુરાદિકમાં પણ કંદર્પ મહાવલવાન ઢે. ં કંદર્પેં પોતાના વલને (દર્પેં કં) ંદ્ધંકાર ંે ંન્માદ તેણેં કરીને ંંદ, ચંદ, નર્ગેંદ, હરિ, હર, વ્રહ્માદિક (સવિ સુર ંીત્યા કં) સર્વેં ઢેવતા ંીત્યા ઢે, પરંતુ ઢેવતામાંહે કોંઈયેં કંદર્પને ંીત્યો નથી, ંર્થાત્ સર્વેં સ્વાનુકૂલ ચેષ્ટાવંત કીધા, ંયો સર્વોત્તમ વનિષ્ઠ ંે કંદર્પ, તેને તેં તહારા (વિક્રમપર્કેં કં) પંક્તિ ંોયોલ્લાસ રૂપ પરિપ્રકવલ પરા ક્રમ સ્વરૂપાનિરમણરૂપ ં્યાનના ંક ધક્કાયેં મરડી નાલ્યો, હેલામાં મોઢી નાલ્યો, ંર્થાત્ ંધ્યા ત્સમાર્ગીને કામ ંીતયો છૂંડોન નથી. ંર્થયા તાહારા પરાક્રમને પરિપાક પળે ંટલે ચોથા વ્રતનો

નગકોટિ પગલાળને કરવે કરીને (તેંદકથો કે૦) તેં એક ધામાજિ એટલે ધણા ગાંઠ અપારા
 કરવો ન પડ્યો, માત્ર એક ધામાજિ તે કંદર્પને મોઢી નાણ્યો, દૂર કરી નાણ્યો. હવે એ ઉક્ત
 અર્થે, દુષ્ટાંતે કરીને છટ કરે છે. સર્વે તિર્થનો માંદે સિંદુ વણિષ્ઠ છે. કેમ કે જો પણ મદસદિત ગર્જી
 રપ કરતાં એવા સદસ્ય ગમે લાચીરની ઘટા મનેલી લોય, તો પણ એક (હરિનાંદે કે૦) સિંદુને
 નાંચે એટલે ગથ કરવે કરીને તે ગજની શ્રેણિ ગાજે નહીં એટલે ગજારણ કરી શકે નહીં. સિંદુનો
 ગથ સાંનહી સર્વે ગર્જી રશકિગાનેનિમે જાગી જાય. પણ કોઈ ઘનો રહે નહીં. એવો વણિષ્ઠ સિંદુ છે,
 તે પણ અપારવનામા જનાવરની આગલ (નાગલ કે૦) વોકડા જેવો થઈ જાય. અર્થાત્ સર્વે જના
 વરોમાં તાગ નિર્બલ કહેવાય છે, તેની સરલો થઈ જાય, તેમ હે મુનીશ્વર ! તે કંદર્પે સર્વેને

તે તેં ફક ધકે વિક્રમ પકે મોહિયો ॥ વા૦ ॥ હરિનાંદેં જાજે ગજ નવિ ગાજે ॥

॥ વિ૦ ॥ અઠાપદ આગલ તે પણ ઠાગલ સારિલો ॥ વા૦ ॥ ૪ ॥ રતિ અરતિ નિ

વારી જય પણ ખારી ॥ વિ૦ ॥ તેં મન નવિ ધરિયા તેદજ ધરિયા તુલ્લધી ॥ વા૦ ॥

ધીરયા, પણ કંદર્પને જીતનાર તે તુંજ એકલો થયો. માટે તું નિર્વિપચી થયો ઘો ॥ ૪ ॥ હવે
 યાદિક નોકપાય જે છે, એ પણ કપાયનાજ વધારનારા છે. તેમાટે હે સામી ! રતિ જે
 કોઈ માન પૂજાદિ સદકાર કરે, તેનારે શાતા વેદવી પહે તે રતિ, અને અરતિ તે અપમાન, તિરસ્કાર,
 અપરાધાદિક અપજે તેનારે અશાતા વેદવી પહે, એ વે શાતા આશાતા રૂપ જે રતિ અને અરતિ છે, તેને
 તમે ધિગારી, અને ઘલી ફહ્લોકનય, પરલોકનય ઇત્યાદિક સાત જે ચારે જાય છે, તે પણ હે મુનીશ્વર ! તમે
 ધનને નિમે ખલાજ નહીં, એટલે એ સાત જાયને તો તમે ગણતીમાં ગણાજ નહીં, પરંતુ તમારામાંથી
 કોઈશિકુ ગયે થકે એમને તમારી પાસે રહેવું હુબ્બર થઈ પડ્યું, તેથી તેજ સર્વે જય ઝલાટા તમારાથી
 (મરિશ કે૦) ઘીહીતા થકા પોતાની મેજેજ દૂર સ્થળી ગયા, માટે તમે મહોટા કુપીશ્વર ઘો. ઘલો

हे स्वामी ! जिहां सुधी चित्तमां भुज अग्रुज राग देपनां जोर क्षीण थयां नथी, त्यां सुधी झुंगळा ठे, परंतु ते तद्दारांमां नथी माटे ते झुंगळा पण तें तजी, तो हवे शी तुज वंढा एटले कांझपण वांग तद्दारे रद्दी नथी. वली तें (पुगल के०) पुजल अने (अण्या के०) आत्मा एटले पूरण गलन स्वभाव ठे जेनो तेने पुजल कहीयें ते पुजल अनित्य अतएव विनाशी ठे, अने आत्मा ते निश्चि अवि नश्वर नित्य ठे, ते वेदुने पोतपोताना लक्षणने उलखवे करी जूदा जूदा पहें करी वेदु पोतपोतामां निन्न ठे एम करी स्थाप्या ठे ॥ ५ ॥ ॥ वली हे स्वामी ! कुथा पिपासा आदें दडने बावीश परित्त हनी फोज ते आवेयके तेमांथी तुं पोतानी मोजें संयममार्गे चाल्यो गयो, परंतु परिसहना समूह्यी बीहीक पामीने (नविनागो के०) तुं पाठो जागो नही, लगरमात्र पण तेनो जय गण्यो नही.

तें तजिय झुंगळा शी तुज वंढा ॥ वि० ॥ तें पुगल अण्या विदुं परेकें थण्या लक्षणें ॥ वा० ॥ ५ ॥ परिसहनी फोजें तुं निज मोजें ॥ वि० ॥ नवि जागो जागो राण जिम नागो एकलो ॥ वा० ॥ उपसर्गने वर्गे तुं अपवर्गे ॥ वि० ॥ चालंतो नडियो

जुजटो साह्यामो संयम मार्गेमां लागी रह्यो. ते कया दृष्टतें ? तो के (रणजिमानागो एकलो के०) नागो जे हाथी ते जेम रणसंग्राममां एकलोज लागो रहे, घणा शस्त्रना प्रद्वार पोतानी उपर पडे, तोपण रणमांथी पाठो उंसरे नही, तेम तुं पण पाठो जागतो नथी. माटे ए आश्रय जाणतुं. वली उपसर्गो वे प्रकारना ठे. तेमां जे व्हीना हाथ, जाव, वित्रमविलासादिक विषयप्रार्थना प्रमुख करवे करीने थाय, ते अत्रुलोम उपसर्ग कहीयें, अने अनेक प्रकारना ताडन तर्जनादिक करवे करीने जे थाय, ते प्रतिलोम उपसर्ग कहीयें, एवा जे उपसर्गानो वर्गे एटले समूह, ते हे सुनि ! तुं अपवर्ग जे मोह तेना मार्गेजणी चालतां थकां तुजने नज्यो, परंतु तुं ते उपसर्गना पाशमां पड्यो नही, एवी तारी समर्थावे ते माटे धन्य ठे तुजने ! हे स्व

ते संसारने दुःखमय जाणो ते ॥ ६ ॥ ॥ बली दे सुनि ! तमने मोक्षमार्गे जाग्या जणी आत्मना
 अथयसाय शुन प्रवर्त्ततां ए मार्गे चालतां राग अने द्वेष ए वे चोर उठ्या. ए वे कैदया ते ? तोके
 चार कपायनां मूल ते, कारण के क्रोध अने मान ए वे देयना ते, तथा माया अने लोभ ए वे राग
 ना ते, ते राग द्वेष रूप वे चोर उठतां तेमणें विषम एटले परम आकरे जगपर्यटनरूप मार्गे (व्रजंता
 के०) लक्षजवानुं मन करया मांजुं. तेमणें विचारुं जे ए जीन संसारमध्ये आपणा दोषामंदीयी जतो
 रद्दे ते माटे तेने लेवा ते चोर उठ्या, परंतु तद्द्वारा कोइ आत्मपरिणाम निर्मलधारा रूप धीरज जे
 धैर्य, तटूप (पविर्द्धं के०) यज्ञो जे दम तेणेफरी (तेजप्रचंभे के०) प्रचंभ तेज पणे एटले आ
 कराल पणे (ताज्या के०) ताडना करी दृष्ट्या, तेचेहु तुमयी दूर रहा. ते एवा के, फरी पात्रा संसा

तुं नचि पडियो पात्रामां ॥ वा० ॥ ६ ॥ दोय चोर उठंता विषम व्रजंता ॥ वि० ॥
 धीरज पविर्द्धं तेज प्रचंभं ताडिया ॥ वा० ॥ नइधारण तरतां पार उतरतां ॥ वि० ॥
 नचि मारग लेखा विगत विद्येया देखियें ॥ वा० ॥ ७ ॥ तिहां जोगनालिका सम

रमांदे तमने दूकडा पण आवे नही, एवी शीखामण तेने मली. बला (नइधारण के०) नदीनो धर
 नार जे समुद्र ते, ते इहां अपारावार जे संसार समुद्र तेने पोताने बुजवें, पोताने पराक्रमें, कोइनुं
 सहाय लीधा बिना तरतां एटले तरीने तेनो पार जे कांठो तेने उतरतां थकां (नविमारगलेखा के०)
 कांइ मार्गजुं लेखुं नथी, एटले संसार समुद्र तरीने कांठे जवाय, तेना पणा मार्गो ते, अर्थात् जेटला
 जीवना जेद ते तेटला मार्गे पण अनुमानें जाणया. माटे (विगत के०) गपु ते विशेषपणुं जेथी
 एम कहाथी अटलाज मार्गे थया एवी खबर न पडे, जे आ मार्गे असुह्यतिनो, असुक जीवविशे
 पनो एम स्पष्ट मालम पडे नही. एवा गणति विनाना संसार समुद्रना मार्गे ते ॥ ७ ॥ ॥ तिहां दे
 सामी ! तमें अथयसायनी स्थिरता करीने विचारुं जे महरते तो मुक्तिपुरी साथें प्रयोजन ते ! तेवारे

મનની જિહ્વાં ચંચલતા છે તિહાં તો જ્યાનિન્દીપણું છે માટે તમે મનની ચંચલતાનો સ્થિરજાવ કરી મન, વચન, કાયા એ ત્રણેનું જે નિદ્રપણું છે, તે ત્રણેની એકાગ્રતા કરી, તેવારે સમતા એટલે સમપણે અધ્યવસાય કલા, એવા ત્રણ યોગ રૂપ સમતા નામે યોગની જે પ્રનાલિકા તેને તમે તિહાં જોવા માંની, અને વીજા ઘણા માર્ગે દેખીને તે સર્વને ઝનમાર્ગે કરી. જાણ્યા, એટલે તમે જોશું જે વીજે માર્ગે સિદ્ધપણું નથી. સમતા નામે યોગની નાલિકા જો જહે, તો તેજ કામની છે, તેવારે ઉત્તપથ જે ઝનમાર્ગે તેને ઠાંની ઉધમેં કરી તે સમતા યોગ નાલિકાનેજ નિશ્ચલ પણે જોવા માંની. તે સમતા નાલિકા જોતાં જોતાં તિહાં (દૂરે કે૦) વેંલે થકી સમતા રૂપ જે યોગનાલિકા તેને (આનંદપૂરેં કે૦) આનંદના પૂરેં હે મુનીશ્વર ! તમેં દીઠી. અથવા યોગનાલિકા દીઠી તેવારે

તા નામેં ॥ વિ૦ ॥ તેં જોવા માંની ઉત્તપથ ઠાંની ઉધમેં ॥ વા૦ ॥ તિહાં દીઠી દૂરેં
આનંદપૂરેં ॥ વિ૦ ॥ ઉદાસીનતા ડોરી નહિ જવ ફેરી વક્ર છે ॥ વા૦ ॥ ૬ ॥
તે તું નવિ મૂકે જોગ ન ચૂકે ॥ વિ૦ ॥ વાહિર ને અંતર તુંજ નિરંતર સત્ય છે ॥ વા૦ ॥

આનંદનો પૂર થયો, હવે તે યોગનાલિકા સૂધી કેમ પોહોંચું? તેમાટે તેનો સરલ માર્ગ જોવા લાગા, તે માર્ગ જોતાં ઉદાસીનતા નામેં ડોરી હાથમાં આવી, એટલે સર્વ સંસારિનાવ ગગનાત્રવત્ ક્ષણિક દટનદ એવી રીતેં ધનાદિક ઉપર જે ઉદાસીન પરિણામ તેને ઉદાસીનતા કહિયેં, તે ઉદાસીનતાને આદરીને ઉદાસીનતા ડોરી હે મુનિ ! તેં હાથ કીધી, અને તે ઉદાસીનતા જેણેં આદરી તેને (નહિ ન વફેરિ વક્ર છે કે૦) જવ જે સંસાર તે માંહે ફરતું તેનું વક્રપણું નથી, એટલે તેની યાંકાદ જિહ્વાં નથી, એવી ને અર્થાર્ત જેનેં એક સરલગતિ તેહને એક મોઢુગતિજ હોય, તેથી તું પણ તેહિજ ગતિ પ્રાપક ડો ॥ ૬ ॥ ॥ તે ઉદાસીનતા ડોરી તહારે હાથ આપ્યા પઠી તેને તું (નવિ મૂકે કે૦) મૂકે નહી. મ નમોંદે ધિયાવું જે અનાદિ કાલનો જવકાંતારમાંહે અટન કરતોં કરતોં અપૂરેં અન્યાતેં આત્માની

પરિણતિ સુંધરે તેથી ચિંતામણિ, કામનું, કામગવીની પરં હુઆપ્ય પણ! ચન્નુ પામીને જો પ્ર
માયાદિ શોષ લગાડીજ, સો એ મુળથી વેગલી જતી રહેયો! એમ ચિંતીને ક્યે તે ઝેરીને તું ન ચૂકે,
અને (જોગ ન ચૂકે કે) મન નચન કાપના યોગ આકાશમાં લીધા છે, તેને તું ન ચૂકે, પટલે ન
ચૂકે માટે (તુંજ કે) તુંજ (યાદિર ને અંતર કે) ઘાહ્ય અને અન્યતરમાં (નિરંતર કે) અંતર
રહિત હરહમેશ (સત્ય કે) સાચો તો, પટલે ચિત્રતા નથી, જેવો ઘાહ્ય સત્ય તો તેવો માંદે
અંતરમાં પણ સત્ય તો. વલી છે સામી! (નય છે ચહુરંગા કે) નય તે ઘણા પ્રકારના છે, તે એમકે
નેગમ, સંપ્રદ, વ્યવહાર, શુશ્રુષ, શબ્દ, સમનિકટ અને અવંચૂત, એ સાત મૂલનય જાણવા. તે એ
કેહા નયના વલી સો સો જેદ છે, સર્વ મલી સાત નયના સાતઝી જેદ થાય છે, તે સર્વના ચિત્ર
ચિત્ર સનાય છે, પણ તિહાં તે નય (ન એકા કે) એકા નથી. તે મૂલ સાત નયમાં પણ વલી

નય છે ચહુરંગા તિહાં ન એકા ॥ વિ૦ ॥ તુંમેં નયપદ્ધતારી તો અધિકારી મુક્તિના
॥ વા૦ ॥ એ ॥ તુંમેં અનુનવ જોગી નિજગુણ જોગી ॥ વિ૦ ॥ તુંમેં ધર્મસંન્યાસી

ક અપેક્ષાયેં પ્રથમના ચાર નય, તે અવહારના ધરના છે, અને અપરણા જે ત્રણ નય તે નિશ્ચયના
રના છે. અને વીજી અપેક્ષાયેં પહેલા ત્રણ નય વ્યવહારના ધરના છે, અને પાઠણા ચાર નય નિ
શ્ચયના ધરના છે. તે સર્વનાં મત જુવાં જુવાં છે, પણ શ્રીવીતરાગું મત સર્વે નયસમ્મત છે, એવા વિ
ધિ પ્રકારના રંગના નય તે એકા નથી, તેમાં તમે (નયપદ્ધતારી કે) અપરણા નિશ્ચયના ધરના
જે ત્રણ નય છે, તેના પદ્ધતારી તો, તમેં કેવલ એક શ્રદ્ધિતીય કર્મજેપરહિત મોહના અધિકારી
તો. પતાવતા દ્વે તેમારે મોહવિના ઘીજે ક્યાંદિ જાણું નથી ॥ ૯ ॥ ॥ વલી છે સુનીશ્ચર! તમેં
અનુનવ જે આત્મસનાયરમણ તેના યોગી તો, આત્માના મૂલ ગુણનો જે સ્વેસ્વરો વિચાર કર્યો
તટ્ટપ અનુનવ તમને પ્રગટ્યો છે. વલી તમેં અનંતજ્ઞાન, અનંતવર્ણન, અનંતચરિત્ર, અકપાયી, અ

वेदी, अयोगी, अज्ञेयी, अतींद्रिय प्रमुख (निजगुण के०) पोताना गुण तेना जोका गो, वली तमें आत्मधर्म घोथा गुणगणायी मंदाणो ते व्यवहार धर्म, तेमां चोदमा गुणगणानो निश्चय धर्म एया धर्मने सम्यक् प्रकारें (न्यास के०) जे स्थापे ठे तेने धर्मसंन्यासी कहीयें ते तमें धर्मसं न्यासी गो, वली जे मार्गयी मुक्तिपद पामीयें, ते तत्त्वमार्ग जाणवो, ते तत्त्वमार्गना शुद्ध प्रका शना करतारा गो, वली हे मुनीश्वर ! तमें (आतमदरसी के०) आत्माने विजाय दशायी निवारिने सजाय दशामां थाप्यो, केवल ज्ञान, वर्दीन, चारित्र, रूप आत्मानो मूलधर्म ठे, तेनेज एकांतें था पीने आत्मगवेषणा करो, एवा तमें आत्मदर्शी गो, वली तमें शांतरसने निकटवर्त्ती करीने खेटा दिक दोपने दूर करी केवल उपशमरूप वर्षादनी वृष्टिना वरसावनारा गो, वली तमें तमारा आ

शुद्ध प्रकाशी तत्त्वना ॥ वा० ॥ तुमें आतमदरसी उपशमवरसी ॥ वि० ॥ सींचो गुण वाडी थाये ते जाडी पुण्यशुं ॥ वा० ॥ २० ॥ अप्रमत्त प्रमत्त न द्वि विध कहीजें ॥ वि० ॥ जाणंग गुण गणंग एकज जावते तें ग्रह्यो ॥ वा० ॥ तुमें

स्मिक गुणनी वाडी तेने उपशम रस जे शांतरस तडूप पाणीयें करीने सींचो, जेम ते (पुण्यशुं के०) पुण्य संघाते जाडी थाय, तेजवंती थाय, पुष्ट थाय. एटले गुणपुष्ट थाया गुणगणवृद्धिमत्तायें पुण्य थकी धर्म वधे, पठी इव्यधर्मयी जावधर्म पण पामो ॥ १० ॥ वली ठहुं प्रमत्त गुणगणं अने सातसुं अप्रमत्त गुणगणं ए वे गुणगणां साधु चारित्रियांने रवेवानां ठे, तेनी एकेकनी अंतर्मुहूर्त प्रमाण स्थिति ठे, वे गुणगणांनी मली देज्ञे कणी एक पूर्वकोटि वर्षनी स्थिति ठे, ते वे गुणगणां यति आश्रयी कक्षां ठे, पण हे स्वामी ! तमारे विवे ए वे गुणगणां, (न द्विविध कहीजें के०) वे प्रकारें ठे एम नही कदेयाय, तमारे विवे तो (जाणंग के०) उपयोग युक्त जे (गुणगणंग के०) गुणगुं स्थापक (एकजजावते के०) ते एकज अप्रमत्त गुणगणाना नाचें (तें ग्रह्यो के०) ते म

અણ કળે છે. પટલે તમે તો એક સાતમા અપ્રમાદિ ગુણગણનો જ જાગ્ય પ્રદર્શ કર્યો છે, તેમ કળે પળા સાધુજનોને અંતર મુહૂર્તે નહું પ્રમત્ત પટલે પ્રમાદિ ગુણગણું રહે છે, વલી અંતર મુહૂર્તે સાતમું અપ્રમાદિ ગુણગણું રહે છે. તિલ્લાં અંતર મુહૂર્તે તે જ્યન્યથી તો નવસમયનું છે, અને અનુરૂપું એ ઘડીમાં એક સમય ઇલાનું છે, અને મધ્યમ તો અંતર્મુહૂર્તના અસંભાતા વિકલપ થાય છે, તે માંહે જે સાધુ લગુજ્યન્ય અંતર્મુહૂર્તે કાલપ્રમાણ ગઠે ગુણગણે રહીને જ હરુદ્ધ અંતર્મુહૂર્તે કાલ પ્રમાણ સાતમે ગુણગણે રહે, તેવાં તે સાતમે અપ્રમાદી ગુણગણે જ પળો મહો કર્ણેવાય, તેમ તમે પણ સાતમે ગુણગણે ઘણા કાલ લગણ અપ્રમાદી યકાજ રહો તો, માટે તમે એકજ સાતમા ગુણગણનો જાગ્ય મહો છે, તેનાજ અંગીકારકર્તાં તો. વલી તમારું સારુપ કોણે ગમ્ય નથી, માટે તમે અગમ તો. વલી હે સામી ! તમારા આત્માનાં અધ્યવસાય

अग्रम अगोचर निश्चय संवर ॥ वि० ॥ फरस्युं नवि तरस्युं चित्त तुम केरुं स्वप्न
मां ॥ या० ॥ २२ ॥ तुळ सुजा सुंदर सुगुण पुरंदर ॥ वि० ॥ सूचे अति अनुपम

[illegible]

દેવતાં યકાં ઘણીજ (સુંદર કે°) મનોહર લાગે છે, માટે તે મુદ્રા (સુગુણ કે°) ત્રણ ગુણ તેની (પુરંદર કે°) ફંદ છે. કારણ કે સંસારી જીવમાં પહેલા ગુણગણાવાલાથી ચોથા ગુણગણાવાલામાં ઘણા ગુણ હોય. ત્રીજી ચોથાવાલાથી પાંચમા ગુણગણે વર્તતા જીવોમાં વધારે ગુણ હોય. તેથી પણ તમે તો ઠણા સાતમા ગુણગણે રહ્યા છો, માટે તે ગુણગણા પ્રમાણેજ તમારા ત્રણ ગુણ વાહ્ય આકારે દેખાય છે. એવી જે તમારી વાહ્યની મુદ્રા, તેજ અમોને અત્યંત અનુપમ એટલે અપાર્યે રહિત એવી તમારા અંતરમાં (ચિત્તની કે°) અંતઃકરણની પણ અપશમ એટલે શાંતરસમય જે લીલા, તેને (સૂચે કે°) સૂચવે છે, એટલે જણાવે છે. અર્થાત્ત જેવી તમારી વાહ્ય યકી અપશમરસની લીલા દેખાય છે, તેવુંજ અંતરમાં તમારું ચિત્ત પણ અપશમરસમયજ છે. इहां कोइ पूछे जे वाह्य इंगिता कार देखीने अंतरमां पण तेवोज परिणाम दूखे, एम तमें शा उपरथी जाणो ठो? कदापि बाहे

અપશમ લીલા ચિત્તની ॥ વાળ ॥ જો દહન ગહન હોએ અંતરચારી ॥ વિળ ॥ તો

કિમ નવપદ્મવ તરુઅર દીસે સોહતો ॥ વાળ ॥ ૧૬ ॥ વૈરાગી ત્યાગી તું સોનાગી

રની મુદ્રા તો સુંદર દેહો છો, પણ અન્યંતરમાં દોષસહિત દૂરો તો? એમ પૂછનારને દટાંતપૂર્વક ઉત્તર આપે છે કે જો (તરુઅર કે°) વૃદ્ધ તેને (અંતરચારી કે°) અંતરંગ વચાલે યડમાં કોટર માંહે (દહન કે°) અગ્નિ જલો હોય તો પછી તે વૃદ્ધ વાદેરથી પણ કેવી રીતે નયપદ્મવ યકો (સો હતો કે°) શોજતો દેખાય? અર્થાત્ત નજ દેખાય. તેમ તમારા અંતરંગમાંહે જો અપશમલીલા ન હોય તો વાહ્યાકારે પણ સમતામય મુદ્રા ક્યાંથીજ હોય? માટે હું જાણું છું, જે વાહ્યયકી તમારી મુદ્રા ગુણવંતી દેખાય છે, તો અંતરંગમાં પણ તમે અપશમ ગુણેકરી સંનૃત છો, તેથી સુગુણ પુરંદર છો ॥ ૧૩ ॥ ત્રીજી દે સ્વામી ! તું વૈરાગી એટલે રાગરહિત છો, ત્રીજી તું વાહ્ય અંતરે અ

શ્રી રક્ષિત ગો, અને અંતર્ગતથી ક્રોધાદિક કષાય જે રાગદ્વેષાદિક યાગ તથા આનંદ, મધ્યાત્મ્ય રક્ષિત ગો, માટે ત્યાગી ગો, ગલી તું સોનાવર્ણત ગો, ગલી દે રૂપીશ્વર ! તુજને ગલી મતિ જે રૂઢી બુદ્ધિ તે જાણત થઈ, અને કુમતિનો નાશ થવાથી સુમતિનું રાજ્ય થયું, તેથી નવત્રમણ પરંપરાશિકની જે જાગૃત દુતી તે ગાળી મડ, ઇટલે તદ્દારે જવનો લૂછ તથા જવની અનાવિશ્વિતિ તથા જાગૃત ઇટલે દરિ દગળું તે સર્વે મૂલથી જાળી મળું. માટે ફોલે તું નિદ્રાલયો. ગલી દે સુનિ ! તું સર્વો, મૃત્યુ અને પાતાલ ત્વ ત્રણ ત્રણમાં સુર, અસુર અને મનુષ્ય તેલને છું પૂજનીય છે, માટે તું જગપયપૂજ્ય છે, ઇટલે ત્રણે જગતને પૂજના યોગ્ય છે, અને મદારો તો ગલી અત્યંત ગણન પ્યારો પૂજ્ય છે, શા માટે જે પહેલાં પણ (નમિત્ત કે) પૂર્વે પણ શુદ્ધ્યાશ્રમમાં તું મદારે નમવા યોગ્ય છે. કેમ કે? તું મદારો કાળો આવ, તે

॥ વિ૦ ॥ તુલુ ગુજમતિ જાગી જાયત જાગી મૂલથી ॥ વા૦ ॥ જગપૂજ્ય તું મારો પૂજ્ય છે પ્યારો ॥ વિ૦ ॥ પહેલાં પણ નમિયો દેવે ઉપશમિયો આદર્યો ॥ વા૦ ॥ ૨૩ ॥

પિતાને વેળાળે છે. જેમાટે ગામ વિવેકવંત પુરુષને દુઃખનો વિનય કરવો ગચિત્ત છે. વિનય જે તે સદ્જ શ્રાવિનગાસનનું મૂલ છે, વિનયી પુરુષ ધર્મ પામે, સુલભવોધિ થાય, વિનયથી કેવ, જ્ઞાનય સર્વે વશ થાય, આચારનું મૂલ પણ વિનય છે, સર્વે શુભશુભ વિનયને વશ છે, માટે તું પ્રથમ પણ નમવા જાગૃતો, અને ફોલે તો ગલી તું ગ્વલમીત્ત ઇટલે કષાયાદિક ઉપશમકારક જે ધર્મે તેને તે શ્રીકૃષ્ણો, ઇટલે ગ્રંથીકાર કવો, અર્થાત્ ચારિત્ર આદ્યું. તું ત્રણે જગતને નમવા યોગ્ય થયો. ત્રીમાં મદારે તો ગલી વિગેલેકરી નમસ્કાર કરવા યોગ્ય; પૂજા, સત્કાર, સન્માન કરવા યોગ્ય છે. માટે તું આપને વારંવાર વાંકું છે. એમ અનેક બુક્તિસંદિત, જ્ઞાનના જાણવા થકી, અને કરીને જનિતસંદિત અનેક પ્રકારની સ્તવના શ્રીવાલે કરી. તેમાંથી કિંચિત્ માત્ર ફક્ત કહી દે

गावो ने ॥ १२ ॥ ॥ ए प्रकारें चांथा संपने निपे अंगंमंगें एटले आरंभ आनरें करी
सहित अथवा गार्वातरे गंगारंगें एटले पूर्ण रागें करी जे (मुनि के०) अजितमेन मुनि
महाप्राज्ञे (श्रीपाले के०) श्रीपालराजायें (संयुक्तो के०) संस्थायो. ते इहां पांचमी ढाळें
करीने कसो. श्रीनिदकर प्रतिष्ठित नवपदको महिमा तेने महोद्या महिमायें करीने जे मुनि सा
पसप्यापारहित थहो गावो. अथवा इहां मुनिनी प्रधानता करी परंतु उपचारथी शुद्धस्थ
पण तेवो. माटे मुनि अथवा शुद्धस्थ, जे गुण गावो ते विनय अने चजो यत्र तद्रूप गुण तेनी
(कमला के०) लक्ष्मीने (विमला के०) निर्मल पणे पामजो. अथवा ए रास प्रथम श्रीविनयविज

एम चोथे खंभें राग अखंभें संयुक्तो ॥ वि० ॥ जे मुनि श्रीपालें पांचमी ढाळें ते
कसो ॥ वा० ॥ जे नवपदमहिमा महिमायें मुनि गावो ॥ वि० ॥ ते विनय सुज
स गुण कमला विमला पावो ॥ वा० ॥ १४ ॥ दोहा ॥ अजितसेनमुनि इम शु
णी, तेहने पाट विद्याल ॥ तस अंगज गजगति सुमति, आपे नृप श्रीपाल ॥ १ ॥
कारज कीधां आपणां, आरजने सुख दीध ॥ श्रीपालें बल पुष्टने, जे वोढ्युं ते

यगणियें रग्या आरंभ कसो हतो. तेमणें त्रीजा खंभनी पांचमी ढाळ मांदेली एकवीश गाथा पर्यंत
रची, तेगारें समाधिस्थ थया, काल प्राप्त थया. तदनंतर श्रीपशोविजय गणियें पूर्ण कसो. ते अत्रु
सांरें श्रीविनय अने पश ए वे कवी कहे ठे, जे मुनि नवपद महिमाने महिमायें करी गावो, अथवा
(महीमायें के०) पुष्पीने निपे गावो, ते चज्ञा गुण सहित सिद्धिरूप कमलाने पामजो. एल जाणी उत्तम
पुरुषें नवपदनुं ध्यान त्रिकाल करवुं ॥ १४ ॥ ॥ ए प्रकारें अजितमेन मुनिजुं, स्तवन करीने पठी
तेनो नंगज एटले पुत्र गजगति एने नामें ते सुमति एटले कडीधुडिनो धणी ठे, तेहने श्रीपालराजा
॥ अजितमेनने पाटें थाप्यो ॥ १ ॥ ॥ ए रीने पोतानो कायें कसो, अने आरज जे सज्जन पुरुषो

તેમને મુલ્ય દીધાં, પટલે મુલ્યી કયા, એમ શ્રીપાલે પોતાના પુણ્યને વાંચે કરીને જે મુલ્યથી ઘોઘ્યો હતો, તે સર્વ સફલ કર્યું ॥ ૨ ॥ ॥ દ્વયે શ્રીપાલ રાજા (વિજય કરી કે) પોતાની જાંતિ કરીને ચંપાનગરી માંદે પ્રવેશ કરતો હતો. વલી લોકના મનમાં ઘવા દેશ હતા જે શ્રા ઉકાળે થું જાણી મેં થું થયો? તે સદા સોજાગી ઘવા શ્રીપાલે સર્વે લોકના હોશ ટાલ્યા. તે સમયે ચંપાનગરીની ગોના વિશેષ પ્રકારે વની રહી, લોકોએ ચંપાનગરીના (અગ્રેષ કે) સમસ્ત હાટની શ્રેણી ગણગરી, પટ મૂલ જે હીરાગલ વસ્ત્ર તેણેકરી તેના પ્રવેશ પટલે હાટની નીતીને ગાદી લીધીયો તે, ચંપાન

કીધ ॥ ૬ ॥ ઢાલ વઠી ॥ વલદ ખલા ઘે સોરઠી રે લાલ ॥ ૯ દેશી ॥ વિજય ક
રી શ્રીપાલજી રે લાલ, ચંપાનગરીએ કરે પ્રવેશ રે ॥ સોજાગી ॥ ટાલ્યા લોકના
સફલ કલેશ રે ॥ સો ॥ ચંપાનગરી તે વની મુવિશેષ રે ॥ સો ॥ સિણગાયાં
હાટ અગ્રેષ રે ॥ સો ॥ પટકુલે ગયાપ્રદેશ રે ॥ સો ॥ જય જય ખણે નર ના
રિયો રે લાલ ॥ ૨ ॥ ફરકે ધ્વજા તિહાં ચિહું વિશે રે લાલ, પગ પગ નાટારંચ રે
॥ સો ॥ માંમ્યાં તે સોવન થંચ રે ॥ સો ॥ ગાંવે ગોરી અદંચ રે ॥ સો ॥ જેણે
રૂપે જીતી ઘે રંચ રે ॥ સો ॥ વંચને પણ હોઈ અવંચ રે ॥ સો ॥ જ ॥ ૭ ॥

ગરીના નરનારી સર્વે લોક તે ગામ ગામ શ્રીપાલરાજાનો યજ્ઞજય જય શબ્દે બોલવા લાગ્યા ॥ ૨ ॥ ॥
ચારે દિશાએ મહોદી મહોદી ખજાઈ ફરકી રહી ઠે, પળે પળે નાટારંચ થઈ રહ્યો ઠે, ગામ ગામ
તે બિરે સોનાના થાંચલા માંમ્યા ઠે, તે થંચ ઉપર માંચાં માંમ્યા ઠે, તેની ઉપર ઘેલી થકી
(ગોરી કે) સ્ત્રીયો તે (અદંચ કે) કપટરહિત પળે મંગલિકાનાં ગીત ગાય ઠે, તે સ્ત્રીયો રૂપે
ની રંચાને પણ જીતે પ્લી ઠે, તે દેલી (વંચને કે) દ્વદ્વાને પણ અવંચો થાય, જે યાવા

તપાસી સ્વીકારે મેં કયા રિગેં મહી છે ? ॥ ૨ ॥ ॥ રહો છતાં કહે છે. ગેમ કોઈક પુરુષ ત
 ગયા હતી, ગયના સત્ય ઘોઝાનું, આદિક અનેક પ્રમાણના સાક્ષ્ય કરે છે, તેમાંના કોઈક સાક્ષ્યને યં
 મીશર કરીને પણ તે સાક્ષ્ય કરવાથી કોઈ પણ પ્રકારનું શુન સ્થાનક પામે. તેમ (સુરપુરી કે૦) સર્ગ
 પુરીયે રિચાણું જે આ સ્થાનક કરતાં કોઈ ચારે કીર્તિનું સ્થાનક પામું તો સાહે. એવો (મદ કે૦) થ
 હું તાર તેનો (મોદ કે૦) હું પરતી થકી તેણે (સાર કે૦) પ્રધાન સમુદ્ધમાં (જંપા કે૦) ઝંપાપાત
 કલો. તે હું એમ માનું હું. કે તે સુરપુરીનું (ઝડાર કે૦) મહોનું જે (સાક્ષ્ય કે૦) ધેર્યે તે ફલ્યું. જે (તેણી
 ચાર કે૦) તેવલતે તે ચંપારૂપ થઈ, અને તિહાં પોતાના કુળનો ઝડાર કરનાર એવો જે શ્રીપાલ તે

સુરપુરી જંપા જે કરી રે લાલ, ચંપા હુદ તેણવાર રે ॥ સો ॥ મદમો દસમુદ્ધમાં
 ર રે ॥ સો ॥ ફલિયો સાક્ષ્ય માનું ઝડાર રે ॥ સો ॥ તિહાં આવ્યો હરિ
 ર રે ॥ સો ॥ શ્રીપાલ તે કુલ ઝડાર રે ॥ સો ॥ જય ॥ ૩ ॥ મોતીય યાલ
 રી રે લાલ ॥ વધાવે વર નાર રે ॥ સો ॥ કરકંકણના રણકાર ॥ સો ॥
 રના કમકાર રે ॥ સો ॥ કટિમેલના યલકાર રે ॥ સો ॥ વાજે માં

ઈંડાવતાર થયો. યથાત્ તે ચંપાનગરી ઇંડપુરીથી પણ અધિક વની રહી છે, અને
 ઇંડના અગતારનુલ્ય છે ॥ ૩ ॥ ॥ હવે શ્રીપાલરાજા, જેવારે નગરીમાં પ્રવેશ કરે
 ના યાલ નરી કરીને (વર કે૦) પ્રધાન સૌનામયવતી સ્ત્રીઓ, તેને વધાવી લીધે
 ગલને તે સ્ત્રીઓના (કર કે૦) હાથમાં કંકણ પહેલાં છે, તેના રણકાર શબ્દ થાય
 પડેલાં છે. તેનો પામકાર થઈ રહ્યો છે. કેટલાં મેલના પહેરી છે, તેનો યલકાર
 થાય છે. તેની કટિમાં મેલના પહેરી છે. તેનો યલકાર થાય છે ॥ ૩ ॥

पत्नी (सकल के०) समस्त राजाछ मल्लीने (तास के०) ते श्रीपालराजानो पट्टानियेक फरीची करे, एटले एक तो पुर्वे बालपणामा पट्टानियेक कस्यो दत्तो, तेनो विरद थया पत्नी फरी दमणां पट्टानिये क कस्यो, माटे फरीची (पिटपट्टं के०) पिताने पाटे घणा गलासथी स्थापनीने राज्यानियेक करता द्या. एतो कह्यो अने नव स्त्रीमंदि मयणासुंदरीने (निशेप के०) पट्टराणी पणे थापीने अत्रियेक कस्यो, अने शेप जे आठ स्त्रीछ रद्दी तेदने लावु स्त्रीयोने स्थानके पट्टानियेक कस्यो, श्रीपाले जे उदे

दलना धांकार रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ ४ ॥ सकल नरेशर तिहां मिली रे लाल ॥
अत्रियेक करे फरी तास रे ॥ सो० ॥ पिटपट्टं थापे उद्दास रे ॥ सो० ॥ मयणा
अत्रियेक विशेष रे ॥ सो० ॥ लघुपट्टं आव जे शेप रे ॥ सो० ॥ सीधो जे कीधो
उद्देश रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ ५ ॥ एक मंत्री मतिसागरु रे लाल, तिन धवल तणा
जे मित रे ॥ सो० ॥ ए चारे मंत्री पवित रे ॥ सो० ॥ श्रीपाल करे वृत्तचित्त रे
॥ सो० ॥ एतो तेजें द्रुज आदित्त रे ॥ सो० ॥ खरचे बहुलुं निज वित्त रे ॥ सो०
॥ जय० ॥ ६ ॥ कोसंबी नयरीथकी रे लाल, तेढाव्यो धवलनो पुत्त रे ॥ सो० ॥
तेनुं नाम विमल ठे युत्त रे ॥ सो० ॥ तेदु शेठ कस्यो सुमुदुत्त रे ॥ सो० ॥ सोयन

श थाप्यो दत्तो, जे महारा गुजबलथी राज लेवं ते सर्वे कार्य सीधुं ॥ ५ ॥ ॥ एक मतिसागर नामें प्र
धान जे बुद्धिनो समुद् ठे, ते अने बीजा धवलशेवना जे व्रण मित्र दत्ता ते मल्लीने चारे महार
पवित्र प्रधान, ते श्रीपाले पोताना शुनचित्तें करीने कस्यो, ए श्रीपाल तेजें करी आदित्य एटले सूर्य
जेनो थयो, अने घणुं पोतावुं (वित्त के०) इव्य तिहां खरचे ठे ॥ ६ ॥ ॥ वली कोसंबी नगरी थकी
धवलशेवना पुत्र तेढाव्यो, ते निर्मल मननो ठे. माटे तेनुं नाम विमल ठे, ते युत्तज ठे, तेने शुनमु

हूँ सोनोही (पट्ट के०) तस्य येष सहित नगर ओउ कायो, रत्ती वेत्ता (शेन के०) नमारा रानाना
 ॥ (अश्विन के०) कोइ काओ कृप पाप नही एया (सु के०) नरेंद्र कारे (पुन के०) मुन हया ॥३॥
 भूते ते भीषात परमेश्वरता जेत्यने रिपे असाइ आदिक महोत्सव ते अष्ट विधियें करीने (विरचाये के०)
 रघावे तिस (अश्विन के०) महोटी सिद्धचरनी पूजा ते भीसिद्धचरनीतो अरकार जाणीने करे जे. एम ते
 भीषातसो सर्व पहिचार धर्मिण जे, जने तेनी (दार के०) स्त्रीयो पण धर्मने रिपे नइवे, एटजे नद्याम पामे

पट येष संयुत रे ॥ सो० ॥ कीधा कोश ते अखय सुमुन रे ॥ सो० ॥ ज० ॥ ॥३०॥ ॥३॥ उ
 तस्य चैत्य अष्टादश्यां रे लाल, विरचावे विधिमार रे ॥ सो० ॥ सिद्धचरनी पूजा
 उदार रे ॥ सो० ॥ करे जाणी तम उपगार रे ॥ सो० ॥ तेनो धर्मो सद्गु परिवार
 रे ॥ सो० ॥ धर्म उलसे तस दार रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ ६ ॥ चैत्य करावे तेद्वयां रे
 लाल, जेह स्वर्गगुं मांदि वाद रे ॥ सो० ॥ विधुमंभल अमृत आस्वाद रे ॥ सो० ॥
 ध्वज जहि ए अविवाद रे ॥ सो० ॥ तेणें गाजे ते गुहिरें नाद रे ॥ सो० ॥ मो
 डे कुमतिना उनमाद रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ ७ ॥ पडह अमारी वजाविया रे ला
 ए, दीधां दान अनेक रे ॥ सो० ॥ साचविया सकल विवेक रे ॥ सो० ॥ समकित

जे ॥ १० ॥ ॥ पत्नी जे स्वर्गनी सायें पण वाद करे, एया परमेश्वरना देसां करावे जे, जे चैत्य पोतानी ध्वजारूप
 (जीहे के०) जीने करीने विधुमंभल जे चंद्रमानुं मंभल ते मांहे रहुं जे अमृत तेनुं अविवादपणें
 आसासन करे जे, (तेणें के०) नेने योंमें करी ते ध्वजाउ गुहिर एटजे गंभीर शब्दें करीने गाजी
 रही जे. ए अनेकदांकार जाणयो. पत्नी कुमति जे माजीमतिना धली नेना अम्मादने मोडै जे, ए
 को दूर करे जे ॥ १० ॥ ॥ पत्नी भीषाजे अमारीना पडह वजटावीया जे, गुपाने अनेक यथा

ત્ર્નાં ધાન વીધાં, ઇમ તેણેં ધર્મ સંકેથી સર્વ જિવેક સાચવ્યા, તથા શુદ્ધેત, શુદ્ધશુરુ અને શુદ્ધર્મ
 રૂપ જે સમકેત, તેની ટેકુ રાखी. એ શ્રીપાલ, ન્યાયમાર્ગમાં તો ટેકુ રામચંડી જેવો કહેવાણો.
 માટે તે સમય શ્રીપાલ તે રાજદંત સરણો ઝે, અને વીજા રાજા તે નેક દેવલે વેડકાં સરસ્યા તે
 ॥ ૧૦ ॥ ॥ ગલી તે શ્રીપાલેં એક અચરિત્ત કહ્યું, તે કહે ઝે. કે પૂર્વે જે કર્ણાદિક રાજાંચ યયા
 ઝે, તે ગુરુ પણેં, ત્યાગી પણેં, જોગી પણેં, ગુણ્યંત પણેં લોકના મનમાં સસનેહ પણેં હતા, તેથી જાણીયે
 જે તે મનરૂપ જે શુભચરિત્ત દેવલે વંદીલાહું તેમાં પડ્યા હોય નહીં? તે જોવારેં એ શ્રીપાલ મહાશુ

ની રાखી ટેકુ રે ॥ સો ॥ ન્યાયેં રામ કહાયો તે ટેકુ રે ॥ સો ॥ તે રાજદંત વી
 જા નેક રે ॥ સો ॥ જય ॥ ૨૦ ॥ અચરિત્ત એક તેણેં કહ્યું રે લાલ, મનગુત
 ગૃહં હુતા જેહ રે ॥ સો ॥ કર્ણાદિક નૃપ સસનેહ રે ॥ સો ॥ ઘોડાવિયા સચલા
 તેહ રે ॥ સો ॥ નિજ અનુત્ત ચરિત્ત અઘેહ રે ॥ સો ॥ દેશાવી નિજ ગુણમેહ રે
 ॥ સો ॥ જય ॥ ૨૧ ॥ શ્રીપાલ પ્રતાપથી તાપિયો રે લાલ, વિધિ શયન કરે
 અરવિંદ રે ॥ સો ॥ કરે જલધિવાસ મુકુંદ રે ॥ સો ॥ હર ગંગ ધરે નિસપંદ

ગણ્યંત પ્રગટ થયો, તેવારેં એણેં અનુત્ત દેવલે આશ્ચર્યકારી અઘેહ દેવલે નેહરહિત પારધિનાહું પો
 તાનું ચરિત્ત વેલાહીને જગતમાં ગુણ્યંત યરૂપ પોતેં થયો, દેવલે વાંનેં કરી વર્જે કરી તે સર્વથી વચતો
 થયો. તેથી સર્વે જન, દેવલે પૂર્વેલ્લ વિરુદ્ધ વેલા લાગા, અને આગલના રાજવીયોના નામને વિસારયા લાગા.
 માટે એ શ્રીપાલેં તે સર્વને મનરૂપ વંદીલાનામાંથી ઘોડાવ્યા. એ આશ્ચર્ય કહ્યું ॥ ૨૧ ॥ હવે શ્રીપાલરાજાના
 પ્રતાપનું ગણ્યંત કરે ઝે. તે શ્રીપાલના અત્યંત આકરા તેજ પ્રતાપ રૂપ આશ્ચર્ય તપ્યો થકો વિધિ જે
 ગ્રાહ્યા તેણેં શીતલ થયા માટે (અરવિંદ કે ૦) કમલ તેમાં જડ શયન કહ્યું, અને મુકુંદ જે શ્રીકૃષ્ણ,

तेणें (जलधि कै०) समुद्रमां जइ वास कखो, प्रागवडना पानडा उपर जइ सूइ रह्यो. वली (हर कै०) मद्वादेय, पोताने शीतलता करवा माटे माथानी उपर (निसयंद कै०) निश्चलपणें (गंग धरे कै०) गंगानदीने धारण करे ठे, अने चंड सूर्य तो नासताज फरे ठे. तथा (अरि कै०) शत्रु ते सर्वे (आक्रंद कै०) चूंब पाडी रह्य ठे ॥ १२ ॥ ॥ वली ते श्रीपालनो यश तो गंगा सरखो उजलो ठे, ते गंगानदीमां सेवाल जोइयें. माटे तिहां शत्रुना अपयश रूप सेवाल ठे. वली कपूर सरखो उजलो श्रीपालनो यश, तिहां अंगार एटले कोयलासरखो शत्रुनो अपयश ठे, तथा कमल

रे ॥ सो० ॥ फरे नाठा सूरज चंद रे ॥ सो० ॥ अरि सकल करे आक्रंद रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ १२ ॥ तस जस ठे गंगा सारखो रे लाल, तिहां अरिअपजस से वाल रे ॥ सो० ॥ कर्पूरमाहि अंगार रे ॥ सो० ॥ अरविंदमाहि अलिवाल रे ॥ सो० ॥ अन्योन्यसंयोग निहाल रे ॥ सो० ॥ दिए कवि उपमा ततकाल रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ १३ ॥ सुरतरु स्वर्गशी ऊतरी रे लाल, गयां अगम अगोचर ठाम रे ॥ सो० ॥ जिहां कोइ न जाणे नाम रे ॥ सो० ॥ तिहां तपस्या करे अनिरामरे

समान श्रीपालनो यश तिहां (अलिवाल कै०) नमराना वालक सरखो कालो शत्रुनो अपयश ठे. एम अन्योन्यसंयोगें एटले परस्परसंयोगें (निहाल कै०) जोहुं. एटले श्रीपालनो यश अने शत्रुनो अपयश, ए वेनी कवीश्वर, सहगामी उपमा आपे ठे ॥ १३ ॥ ॥ द्वे (सुरतरु कै०) कल्प वृक्षो तेनो स्वर्गमां नियास ठे, परंतु तेषें विचाबुं जे अमारो अर्थो इहां कोइ नथा, एम विचारिने स्वर्गशी ऊतखां, ते (अगम्य कै०) कोइने गम्य न पडै (अगोचर कै०) कोइ वेले नदी, तथा कोइ उजाले नदी, जिहां एनुं कोइ नाम पण न जाये एने स्थानकें गयो, तिहां जइने अनिराम एटले

पोताने रवेयानु जगतमां वीलुं नदी, के तेनी पासें जइने रवे एवुं कोइ तेहाणुं पामता न दता. एम जोतां जोतां (जव के०) जेवारें तेणें अत्यंत अजुत स्यानक पाम्बु, तेगारें (तस के०) ते श्रीपा लाराजाना (कर के०) दायनी अंगुलीरूप थया, पटले करपट्टो, पोतानी तपस्याना मद्दात्म्य थकी श्रीपाजाराजानी अंगुलि रूप थया. ते दान वीये जे, माटे श्रीपाजाराजा करपट्टसमान दानेसरी जे, तेथी करियें ए उपमा वीधी जे ॥ १४ ॥ ॥ वली जे (जस के०) यज कीर्ति, (प्रताप के०) तेज अने गुण, तेणेंकरी श्रीपाल सर्वमांजे (आगलो के०) अयेसर जे, अथवा यश, प्रताप, अने गुण

॥ सो० ॥ जब पाम्बु अदभुत वाम रे ॥ सो० ॥ तस करअंगुली दुआं ताम रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ १४ ॥ जस प्रताप गुण आगलो रे लाल, गुरुज ने गुणवंत रे ॥ सो० ॥ पाले राज मंदंत रे ॥ सो० ॥ ययरीनो करे अंत रे ॥ सो० ॥ सुखपद सदा विकसंत रे ॥ सो० ॥ लीला लहेर धरंत रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ १५ ॥ मेरु मवे जे अंगुलें रे लाल, कुशअयें जलनिधिनीर रे ॥ सो० ॥ फरसे आकाश समीर

ते जेना (आगलां के०) सर्वथी अयेसर जे. वली गिरुज जे, अने मद्दागुणवंत जे, (मंदंत के०) मद्दोहें उदार राज्य जोगने जे, ययरीनो (अंत के०) दूय करे जे, एवो पराक्रमी जे, राज्यनी ली लालेदरनो धरनारो जे, जेवुं सुखरूप (पद के०) कमल ते सदा निरंतर विकसर अकुंज रवे जे ॥ १५ ॥ ॥ द्वये श्रीपाजाराजाना गुण अगणित जे, माटे कयीथर, उपमा आपे जे के, कोइ पुरुष एवो पण दीय जे मेरुपर्वत लाल योजननो गंचो जे, तेने पोतानी अंगुलीयें करीने (मने के०) मापी जाय, तथा (कुशअयें के०) माननी अणीयें करी (जलनिधिनीर के०) समुद्रना पाणीने

भागी समुद्र राजी करे, तथा (समीर के०) पायरो व्यासनाले गगने, तथा तारानो (गण के०) समुद्र तेरी पण कोइ (गणित के०) संख्या करी ल्याये, एतना साना दुन्दर ठे, ते पण रुद्राग्नि कोइ मंत्रीर बुद्धिमान् पुरुषधी दीशयोमें पाय, पण श्रीपाताजाता नत्ता गुणनो (तीर के०) कीजे ते भीर पण न पामे, एतने न पामी सके ॥ १६ ॥ ॥ ए चोया स्वमने विरे गढी टाव, बुद्धिगणों पूर्ण थइ. (इहां के०) ए ढालमां उक्ति ते कविनी चतुराइ अने युक्ति ते न्याय ठेरवयो भेज (सु के०) जज्ञो (पंग के०) मनोहर ठे, अने नवपदना महिमानो (रंग के०) आनंद ठे,

रे ॥ सो० ॥ तारागण गणित मंत्रीर रे ॥ सो० ॥ श्रीपाल सुगुणनो तीर रे ॥ सो० ॥
ते पण नवि पामे धीर रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ १६ ॥ चोये खंभे पूरी थई रे लाल,
ए गढी ढाल अन्नंग रे ॥ सो० ॥ इहां उक्ति ने युक्ति सुचंग रे ॥ सो० ॥ नवपद
महिमानो रंग रे ॥ सो० ॥ एह्यी लहीए ज्ञानतरंग रे ॥ सो० ॥ बलि विनय सु
यश सुखसंग रे ॥ सो० ॥ जय० ॥ १७ ॥ दोहा ॥ एह्वे रायकूपी जलो, अजितसेन
जसु नाम ॥ उद्दिनाण तस ऊपन्धुं, शुद्ध चरण परिणाम ॥ १ ॥ तिण नगरी ते
आवियो, सुणि आगमन उदंत ॥ रोमांचित श्रीपाल नृप, हर्षित हुन अत्यंत ॥

ते यही ज्ञानना (तंग के०) कछोन पामीये, बली विनय अने सुयश एतने जज्ञो यश तइप
सुलतो (संग के०) समगम पामिये ॥ १७ ॥ ॥ ह्वे अजितसेन नाम ठे जेठे एयो राजपि,
ते नृपिणो निहार करतो शुद्ध (चरण के०) चारित्रना परिणामनी नेहेने वृद्धियंत यतां तट्टप
आगमन रूपे करी सेने अनुगामी नृपतिपातिये (अद्दिनाण के०) अग्रभिधान उपनुं ॥ १ ॥

निर्भे सुख पामनो. ते निभय संग तो निदना जीनोने ठे, माटे ते पामनानो उपाय ए ठे, जे संगेग पुण पात्रयो, ते मंगेगीणुं कोने कहेवुं? तो के जेमां मोक्षमार्गानुयायी क्रियानुं करवुं होय, तेने संगेगी पुणुं कहीयें, माटे ते पालवुं. हे पुण्यंत जीवो! तमें सांनजो, ए हितनिश्च कोनी कहेली ठे? तोके जे महापुण्यंत, अनंतविद्वानना धणी, अनंतवलंत एया जे केवली नगयंत, तेणे (ये के०) कहेली ठे. ते आगली गाथायें कहे ठे ॥ १ ॥ ॥ हे नव्यो! तमें सांनजो के, ॥ शुभ्रग पामग धत्ते, जूए रयणे थ सुमिणचके थ ॥ कुम्म जुगे परमाणु, दस दिहंता मणुअलंने ॥ १ ॥ ॥ इति दष्टांत गाथा ॥ ए गाथामां कहेजा दश दष्टांतकरी पामवो दुल्लंज एयो (मानवन्व के०) मनुष्यनो नय ठे, ते पण जो घणोज पुणनो संचय होय तो पामियें. ते कदाचित् मनुष्यन्व

वली नगयंत रे ॥ १ ॥ दश दष्टांतें दोहिलो, मानवन्व ते पण ल० ६ रे ॥ आरयद्धे त्रं जन्म जे, ते दुर्लंज सुकृत संबंध रे ॥ ते दुर्लंज ० ॥ संवे० ॥ १ ॥ आरयद्धे त्रं जनम दुउ, पण उत्तमकुल ते दुर्लंज रे ॥ व्याधादिककुलें ऊपनो, शुं आरजद्धे त्रं

पण (ल० के०) पाम्यो, तेमां पण वली आर्यदेशमां जन्म पामवो घणो दुर्लंज ठे, जो घणी (सु कृत के०) शुनरुणीनो संबंध होय, तोज आर्यदेशमांहे जन्म पामीयें. तिहां नरतद्धे त्रमां वत्रीश हू जार देस ठे, तेमांहे पण साडापचवीश आर्यदेश ठे, थने वीजा सर्व अनार्यदेश जाणवा. ते आर्य देश कोने कहेयो? के जिहां शुद्धदेव, शुद्धगुरु थने श्रीवीतरागनो नांखेलो धर्म तेनी सामग्रीना प्रयत्न क जे साधु, साध्वी, श्रावक, श्राविका, आचार्य, उपाध्याय थने चिचिर, ए सात होय, तेने आर्य देश कहियें ॥ २ ॥ ॥ तेपण कोइ पूर्वजन्मधर्मकर्तव्ययोगें आर्यदेशमां जन्म थयो, तो पण तेथी शी निदि घाय? ते आर्यदेशमां पण जे महोठा इत्य व्यरहाशिया, शेत, मेनापति, धनधान्यादिकें पुरित तस्या मत्ता से प्लित्तनो पद्ध थने जाति ते मातानो पद्ध ए घे जेता विषुद्ध निर्मल होय, तेने जन्म

નાગ્યે. માટે તત્ત્વની બુદ્ધિ ધારવી ॥ ૯ ॥ ॥ કદાપિ પૂર્વકૃત શુનકર્મના ઉદયથી દેશના સાંજલીને ધર્મનું તત્ત્વ ધાલું, પરંતુ (સંત કે ૦) હે સજ્જનો ! તે શ્રોતાને તત્ત્વની વાત ઉપર સદ્દહણા આવવી ઘણીજ બોક્ષિલી છે. શા માટે, જે કોઈક શ્રોતા તો પોતાના મનથી ઉત્પન્ન થઈ જે કલ્પનાજાલ તેથી પોતાની મતિ આગલ કરે, એટલે કહે કે, ગુરુ નહીં આમ કહે છે, પણ વાત તો મેં ધારી છે, તે પ્રમાણેજ હશે, તથા કેટલાક શ્રોતા તો મામાનોલ થઈ પ્રમાદ મગ્ન થકાં ફર્યા કરે, એટલે પ્રથમ જેની પાસે જે ધર્મ સાંજલ્યો હોય, તે નહોતો હશે, કે આ કહે છે, તે નહોતો હશે ? એમ ચિંતવતા ફરે, પોતાના માહાપણમાં સમાય નહીં. તેથી સદ્દહણા રાખ્યા વિના સર્વે વાર ઉપર લીપણા સમાન છે ॥ ૧૦ ॥ ॥ માટે તત્ત્વની શ્રદ્ધા વિના તત્ત્વ કેમ પામીયે ? આ શુન છે, તે આદરવા યોગ્ય છે, આ અશુન છે, તે

તત્ત્વ કહે પણ હલ્લહી, સદ્દહણા જાણો સંત રે ॥ કોઈ નિજ મતિ આગલ કરે, કોઈ મામાનોલ ફિરંત રે ॥ કો ૦ ॥ સંવે ૦ ॥ ૨૦ ॥ આપ વિચારે પામિયું, કહો તત્ત્વ ત

ત્યાગવા યોગ્ય છે, એવી વાતો તો જેવારે ગુર્વાદિકના મુલ્યથી સાંજલીને ધારે, તેવારે તે તત્ત્વ પામે, પરંતુ કહો કે (આપ કે ૦) પોતાના વિચારથી તત્ત્વ તે કેમ પામીયે ? જે આલસુ થઈ ધર્મમાં વેતી રહે, ગુરુની પાસે ધર્મ સાંજલવા ન જાય, તે તત્ત્વ કેમ પામે ? તત્ત્વ તો જે, આલસ ત્યાગીને ચિત્તમાં ધર્મ સાંજલવાની રુચિ વધારીને ગુરુમુખે જિનોક્ત વચન સાંજલે, તિહાં જે શંકા ઉપજે, તે પૂઠી સંદેહ ટાલી દૃઢતા કરે, તે પામે. આદી કોઈ અન્યદર્શીની ગુરુ અને શિષ્ય એ વે જણ આલસુ હતા, તેનું વૃત્તાંત મનને વિષે જાયજો. તે વૃત્તાંત કહે છે, કોઈ ગુરુ શિષ્ય એક નગરની બાહરે જુગ્મ હી વાંચી રહ્યા છે, વલ્લરહિત છે, ગામમાં નિકળા માગી ચકર પુર્ણા કરે છે, એવામાં પોય માસના દિવસે ચણ આપ્યા, ગાર પળો પડ્યા લાગ્યો, પણ તે વે જણ નિરુપમી છે, તેથી ગામમાં નિકળ માગતા માટે

पण एतार जग्यां करे, तिद्धाची थोडुं पाणुं जे मळे, ते वाइ आचीने उदर पुरणा करे, पण वगारे जग्यां करे नद्दी, गल्ली उदर्यानें काण्डुं तो लावेज प्यांची? एम करतां एक दिपसं तो वहु टाळाड पडी तेथी ते गुरु शिष्य वग्यार कंपतां निद्रा नडी, नद्दी जडी, एनें झाले वुरत गाममांथी आचीने मडीनी अंरु पण आलसनें लींये गया नद्दी. एमज जीर्णवयं सुख दाकीने वादेर आची सुता, पागळी गत्रियें जाग्या, तेगारें पण नेत्र चयाडीनें जांया जेटलो उद्यम न करतां एमज दफेजे मुखे गुरु शिष्यनें पुनता लाग्यो के, से शिष्य टाळाड पणी पडे जे, माटे हुं छुंगडीमां हुं के वाहर हुं? जे तेगारें शिष्य गल्ली गुरुची पण वगारे आलासु जे, माटे तेणें पण दफेजे मुखेंज जयाव आव्यो. जे आपणे गुरडीमां जेयं. एग्यामां गल्ली जीतना नपथी कोइक कुतरो आचीने गुरुनी पांमं खतेलो

णो किम अंत रे ॥ आलमुआ गुरु शिष्यनो, इदां जावयो मन रुतंत रे ॥ इ०
॥ सं० ॥ ११ ॥ वररयात्र गज आवतां, जिम प्रात अप्रात विचार रे ॥ करे न

दतो तेनुं पुनडुं गुरुना जायमां आव्युं. तेगारें गुरु शिष्यनें कहेया लाग्यो, के जो शिष्य मम पुष्टं वर्तते. तवा शिष्येण चिंतितं कयाटिकां वस्त्रं मृद्वीत्या जयान् प्रगृहीति शिष्यः प्राह नो गुरुयः तत्पुष्टं नर्गतेतत्पुजः पनपरेण जयने तया यतितथ्यं. एम वे जणा उद्यम रहित यका त्यांज टाळाडमां सुइ गरा, परनुं वे मांथी एक पण आलसरहित थइ मडीमां गयो नद्दी. प्रातःकाळें हिम पडनुं तेथी वेहु जण हिमथी वजीनें मरण पाग्या. तेम जे आलासु होण ते पोतानी मतिकडपनायें कुमति करे, पण कोइने पुजे नद्दी. उद्यम न करे. तो तल्य पण पांमे नद्दी. जो गुरु शिष्य वेहुयें उद्यम कसो दत्त, अनें मडीमां गया दत्त, तो जीवता रखेत. माटे ए आलासु गुरुशिष्यनुं वृत्तांत मननावित्त गोपनुं ॥ ११ ॥ ॥ इने गल्ली आपमति उपर वीजो दृष्टांत कहे जे. जेम कोइ (वरर के०) मुखे

हो जाय ठे ते, वैदिक शास्त्र तो नष्टो ठे, परंतु अर्थेनी विवेचनाने अणजाणतो ठे,
 ते कोइ कामने ठे, एवामां राजानो मवोन्मत्त हाथी वूढो ठे, ते गजने पो
 तानी साहामो अ कंठल्यी ! माटे तमें दूर थइ जाव. ते सांजनी सर्वलोक नावा, तेवारे वरठाव चहु
 महारा हाथमां न नव्यो ॥ लोके कहुं के, हुंने हाथी मारयो माटे इहांथी अजगो जतो रहे, तो पण
 वामां गया, तेने पाया नव्ह विचारवा लाग्यो के, आ लोक कहे ठे, के हाथी मनुष्यने मारे ठे, ते
 ते तिहां जना रहिते प्रदा भिने मारे ठे, किंवा अघात एटले अणपाम्याने मारे ठे ? जो पाम्याने मारतो
 (मात के०) पात तो मल्ल
 होय तो सर्व
 तत्त्व. वत एनी उपर वेवो ठे, तेने केम मारतो नथी ? अने जो अणपाम्याने मारतो होय
 अगतना लोक एने अण पाम्या जेवा ठे, तेने केम मारतो नथी ? एम विचार करे ठे, एट

तेदथी जगरे, तेम आपमति निरधार रे ॥ ते० ॥ संवे० ॥ १२ ॥ आगमने अनुमानथी,

लामां हाथीयें आची खंडथी जालीने तेने चीरी नाख्यो, तेथी मरण पाम्यो. जेम ए वर ठात्रें
 लोकनां वचन मान्यां नही, अने आपमतें विचार करतो तिहांज जना रह्यो, तेथी मरण पाम्यो,
 पण तेथी जगस्यो नही, तेम जे आपमति होय ते पण (निरधार के०) निश्चैथी दुःख पामे. माटे
 जे तत्त्वगवेषक होय, ते गुरुमुखथी जाणी तेने कहेले मार्गे प्रवर्त्तन करे, तो तत्त्व पामे, परंतु आ
 पमति होय ते नरक निगोदनां दुःख पामे. माटे आपमति न थावु ॥ १२ ॥ (आ के०)
 समस्त प्रकारां जेमां गम एटले ज्ञान ठे तेने आगम कर्हियें, ते आगम श्रीजिनेश्वरना कहेला
 अथे अने गणपरोनां पुण्यां खून तेना अनुमानथी एटले आगमनां जगतां तत्त्वनी यात जेवी
 नीने कहेली ठे. तेना अनुमानथी तथा चली (व्यापारसं के०) आपर करवा सोम्य जे धर्मध्यान
 अने ध्यानात्मक सेवा प्रवर्त्तना आर थाव पावत ठे. तेने कही निम्न करतां ते अफी कारनां जे वर

યોગપદ્ધતી કૃતિજ્ઞાનરિક્તનો ત્યાગ કર્યા વગર યોગી આર્યવર્ણુળ ગુરુને છે. તે આર્યવર્ણુળ નિના ધર્મની ગુહિ
 મથી. અગુહ જે. માટે તે ગુહ ધર્મ આગવી ગફે નહી. અને ગુહ ધર્મ આગવી વિના મોહુ નથી.
 તે માટે ગો (ગુહ કેં) જ્ઞાની ને (કુલુ નાવી કેં) મરહમનાની ક્ષોય, જે વહી આર્યવર્ણુળની પુષ્ટિ
 થાય, તે ગ્રીતો યનિયમ રહ્યો ॥ ૧૭ ॥ હવે ગોત્રધર્મ કહે છે, તેહના વે નેત્ર છે, એક દ્યગોત્ર, વીજું
 જ્ઞાનગોત્ર ને મહિ (વેદ કેં) ગરીમના દ્યગોત્રગણ ને કાય પણ આંગતી પ્રમુલ તે સર્વે દ્યગ્યથી
 પેહના દ્યગોત્રગણ અચના દ્યગોત્રગણ ને પુનઃકારિક તયા ગમ્પાત્રાકિક તેમજ વહી જાત પાળી
 નેને મગશ્ત્રિય ધર્મ પૃથ્વી કાયક જાળી (ગુનિ જ્ઞાન કેં) પવિત્ર નાગયુક્ત વેતાલીય ચોપરહિત

આગંવ વિપા નવિ ગુહ જે, નવિ ધર્મ આસથે અગુહ રે ॥ ધર્મવિના નવિ મોહ
 છે, તેણે કુચુનાવી કાઠ ગુહ રે ॥ તેં ॥ મંથે ॥ ૧૭ ॥ ક્યોપકરણ દેહનાં, વ
 હિ ચક્ર પાન ગુચિનાય ર ॥ જાયગોત્ર જિમ નવિ ચલે, તિમ કીજે તાસ વનાય
 ર ॥ તેં ॥ મંથે ॥ ૧૮ ॥ પંનાશ્રયથી વિગ્મીનું, હંડિય નિમ્નહીજે પંચ રે ॥ ચાર

પરી વિધિયે આત્મારિક્તને પ્રહ્લણ કરવે રહીને દ્યગ ધોન યાગ તે જેમ આત્માના પવિત્ર ચોલા
 અથગમાય પામે. મનની લેહેર કયાયાકિક રહિત ગુહ પશ્પામની ગયતી ખરાયે નાચગોત્ર
 યાગ છે, તે જાયગોત્ર જેમ ચલે નહી. મટે નહી તેવી રીતે તેને પ્રહ્લણ કરના ગનાય કીજે, પટલે
 જેમ જાયગોત્ર વગે જેમ તેમ પતિયમણ કરે, પતિયમને ગયને મોહુત્રાતિ પણ છુલન થાય. પ
 નોનો ગોત્રધર્મ રહ્યો ॥ ૧૯ ॥ હવે મંયમગુળ વગાળે છે. ૧ પ્રણાતિપાન, ૨ મુગાનાદ, ૩ અચના
 તાન, ૪ મંયુન અને ૫ પશિયત. ૬ વોંપ આશ્રયથી (નિગ્મીનું કેં) દુઃ સ્વીયે, ૭ અનાધિકાલના આ
 માના મહારા પાયોવિત્ત પાળે પટગનિરાપરુજે. તયા ૧ સ્વગોદી, ૨ ગ્મંદી, ૩ વ્રાણેદી, ૪ ચકુરિંદી, ૫

તે માયાનો ત્યાગ, ૪ મુક્તિ તે નિર્જોજિતા, ૫ વાર પ્રકારની તપસ્યા, ૬ સત્તર જેવેં કરી શુક્ત સંયમ, ૭ વાર નિકેપેં કરી સત્પ જાણ કરું, ૮ શોંચ તે જાવ શોંચાદિક, ૯ અર્કિચનત્વ તે પરિગ્રહ રહિત પળું ૧૦ અઢાર જેવેં શુક્ત વ્રત્તચર્ય. ૧૧ દશ પ્રકારનો ધર્મ સેવ્યાથી વાર ગતિનો સોધ કરે અને પંચમી ગતિ પમાડે, તે ધર્મનું મૂલ દયા કહી છે, જિહાં દયા નથી, તિહાં ધર્મ નથી, તે દયા જે છે તે તો (ત્વંતી કે) ક્રમા ગુણથી અધિરોધ પળેં છે, ૧૨ દસ મલતી છે, ક્રોધ જાય તેવારેં ક્રમા આવે, અને જિહાં ક્રમા આથી તિહાં દયા અવશ્ય વપજે, તે માટે દયામય ધર્મ છે, ૧૩ પહેલો યતિધર્મ કહ્યો ॥ ૧૫ ॥ ॥ હવે વીજો માર્દવગુણ ચલાણે છે, તે એવી રીતે જે દેવ, ગુરુ, ધર્મ એ સર્વ વિનયથી ફલદાયક થાય છે, માટે જેટલા કાંઈ ગુણ છે, તે સર્વ વિનયને વશ છે, અને જો સર્વોત્તમ ક

ધર્મ છે, સ્વંત્યાદિક શ્રમણનો શુદ્ધ રે ॥ ધર્મનું મૂલ દયા કહી, તે સંતિગુણેં અવિરુદ્ધ રે ॥ તે ॥ સંવે ॥ ૧૫ ॥ વિનયને વશ છે ગુણ સર્વે, તે તો મોર્દવને આયત્ત રે ॥ જેહને માર્દવ મન વસ્યું, તેણે સર્વ ગુણગુણ સંપત્ત રે ॥ તે ॥ સંવે ॥ ૧૬ ॥

રણો કરે છે, તેમાં પણ જો વિનય નથી તો સર્વ શૂન્યગ્રાથ છે, ૧૭ દ્યો વિનયગુણ છે, તે પણ માર્દવને (આપત્ત કે) વશ છે, માર્દવથી નજીક છે, તે માર્દવગુણ માનનો ત્યાગ કરે તેવારેં પ્રગટ થાય. પણ અનિમાન, અદંકાર, મત્સર, ડોહ, ફ્યોદિ દોષ સહિત પ્રાણીને માર્દવગુણ ન આવે, પણ એ દોષોના ત્યાગથી માર્દવ ગુણ જીવને આવે, ૧૮ દ્યો માર્દવગુણ જે પ્રાણીનામ નમાંદે વસ્યો છે, તે પ્રાણી (સર્વ ગુણગણ સંપત્ત કે) સર્વ ગુણના સમુદાયને પામ્યો, અને ગુણસહિત થયો. તેવારેં ધર્મ પ્રાપ્તિને પામ્યો. ૧૯ વીજો યતિધર્મ જાણવો ॥ ૧૬ ॥ ॥ હવે ત્રીજો આર્યવગુણ ચલાણે છે. આર્યવ ગુણ તે (આર્યવ કે) તે સરણપણું તેવિના શુદ્ધ નથી, અને ધર્મ આરાધન પણ નથી, અશુદ્ધ છે. માટે કુટિલતા વગાડ માયાનો પળું સર્વે માયાના ઘરનાં છે, તેને શ્રાત્તમાના બલગતર પળે શુદ્ધ ચારિત્રના અનુદયથી નિર્મલ શ્રાત્તમાના

मोग्यही कृत्रिमतादिकानो त्याग कया थकी आर्य्यगुण उपजे ते. ते आर्य्यन विनी धर्मना सुख
नथी. अमुद्ध ने, माटे ते सुद्ध धर्म आर्य्यी अके नही, अने सुद्ध धर्म आराध्या विना मोद्ध नथी.
ते माटे जे (बुद्ध के०) ज्ञानी ते (प्रभु ज्ञानी के०) मरलालजावी होय, जे थकी आर्य्यगुणनी पुष्टि
प्राप्त. ए नीजो मतिधर्म कायों ॥ १७ ॥ हवे मोचधर्म कहे ते, तेव्ना वे जेव ते, एक इच्छाच, बीजे
आर्य्यगुण ते मोक्षे (वेद के०) अरीरना इच्छोपकरण ते दाय पण आंगली प्रमुख ते सर्व इच्छाथी
नियम इच्छोपकरण अथवा इच्छोपकरण ते पुस्तकादिक तथा वस्त्रात्रादिक तेमज यली जात पाणी

मोक्षार्थी कृत्रिमतादिकानो त्याग कया थकी आर्य्यगुण उपजे ते. ते आर्य्यन विनी धर्मना सुख
नथी. अमुद्ध ने, माटे ते सुद्ध धर्म आर्य्यी अके नही, अने सुद्ध धर्म आराध्या विना मोद्ध नथी.
ते माटे जे (बुद्ध के०) ज्ञानी ते (प्रभु ज्ञानी के०) मरलालजावी होय, जे थकी आर्य्यगुणनी पुष्टि
प्राप्त. ए नीजो मतिधर्म कायों ॥ १७ ॥ हवे मोचधर्म कहे ते, तेव्ना वे जेव ते, एक इच्छाच, बीजे
आर्य्यगुण ते मोक्षे (वेद के०) अरीरना इच्छोपकरण ते दाय पण आंगली प्रमुख ते सर्व इच्छाथी
नियम इच्छोपकरण अथवा इच्छोपकरण ते पुस्तकादिक तथा वस्त्रात्रादिक तेमज यली जात पाणी

मोक्षार्थी कृत्रिमतादिकानो त्याग कया थकी आर्य्यगुण उपजे ते. ते आर्य्यन विनी धर्मना सुख
नथी. अमुद्ध ने, माटे ते सुद्ध धर्म आर्य्यी अके नही, अने सुद्ध धर्म आराध्या विना मोद्ध नथी.
ते माटे जे (बुद्ध के०) ज्ञानी ते (प्रभु ज्ञानी के०) मरलालजावी होय, जे थकी आर्य्यगुणनी पुष्टि
प्राप्त. ए नीजो मतिधर्म कायों ॥ १७ ॥ हवे मोचधर्म कहे ते, तेव्ना वे जेव ते, एक इच्छाच, बीजे
आर्य्यगुण ते मोक्षे (वेद के०) अरीरना इच्छोपकरण ते दाय पण आंगली प्रमुख ते सर्व इच्छाथी
नियम इच्छोपकरण अथवा इच्छोपकरण ते पुस्तकादिक तथा वस्त्रात्रादिक तेमज यली जात पाणी

मोक्षार्थी

२ गुरुनो विनय तथा

तप ते एकध्यानं कायस्सगन्धु

तप कर्तुं. ए तप इच्छाथी तथा जाय

प्रतिमोचवृत्तिपणजोय एटले इच्छाथी

सोअवृत्ति ते पण तप कर्त्तयें ॥ २२ ॥

संस्थी काम तथा बीजो व्योदकशरीरस्तंकी

काम ए वेवुं करुं, करारवुं, अने अनुमोवुं ए जेणे

तप कर्तुं. ए तप इच्छाथी तथा जाय

प्रतिमोचवृत्तिपणजोय एटले इच्छाथी

सोअवृत्ति ते पण तप कर्त्तयें ॥ २२ ॥

संस्थी काम तथा बीजो व्योदकशरीरस्तंकी

काम ए वेवुं करुं, करारवुं, अने अनुमोवुं ए जेणे

श्रोतेंडी ए पांचे इडीयनो नियह करीयें, एटले दमियें. वली १ क्रोध, २ मान, ३ माया, ४ लोभ. ए चार कपायने ठांमीये, तथा १ मनोदंन, २ वचनदंन, ३ कायदंन ए त्रण दंनने (तजिये के०) त्याग करीये. एवी रीतें ए सत्तर वाना दूर करे थके आत्माने विषे संयम ठेरे, पण एमायी एक डुगुण होय. तिहां सुद्धि संयमने मलिन कहीये, माटे ए सत्तर दोष टाळीने एना प्रतिपद्धी सत्तर गुण प्रगटे, तेनो संचय मोक्षार्थियें करवो. तेवारें शुद्ध संयम कहीयें. ए पांचमो संयमधर्म कह्यो ॥ १९ ॥ ॥ हवे ठळो मुक्तगुण वखाणे ठे. बांधव शब्दें नाइ, स्त्री, माता, पिता, पुत्र, वेदेन प्रमुख थने (धन के०) सोडुं रुपुं घर हाट प्रमुख वली इंदियमुख ते खावुं, पीवुं, वस्त्र घरेणा प्रमुखना विलास शब्द, रूप, रस, गंधादिक ए सर्व सुखनो त्याग करे, वली (जय के०) इहलो

कपाय त्रण दंन जे, तजीएं ते संजम संच रे ॥ त० ॥ संवे० ॥ १९ ॥ बांधव धन इ
दिय मुख तणो, वलि जय विग्रहनो त्याग रे ॥ अहंकार ममकारनो, जे करशे
ते महाभाग रे ॥ जे० ॥ संवे० ॥ २० ॥ अविस्वादनजोग जे, वलि तन मन वच

क, परलोक आजीविकादि सात जय थने (विग्रह के०) क्लेश, विषाद, ईर्ष्या एनो पण त्याग
रे, तथा अहंकार ते जगतमां हुंज हुं. वीजो कोइ नथी, थने ममकार ते आ सर्व मादहं ठे, एवं
ममेति बुद्ध्या सर्व जगदाध्यरुत. माटे एनो त्याग करे, ते माहानागवंत जाणवो. जिहां सुधी ए
वानानो त्याग कखो नथी, तिहां सुधी संसारत्रमण वधे ठे, माटे एहनो त्याग करी निलोनी गुण

ए ठळो धर्म कह्यो ॥ २० ॥ ॥ हवे सातमो सत्यगुण वखाणे ठे. अविस्वादनयोग ते जेह
जातीनो विश्लेष विसंवादपणुं नथी, ते अविस्वादनयोग कहीयें तेने धरे. वली तन, मन
वचन ए विकरणा अमाय पणें कपटरहितपणे प्रवर्तें ते सत्यपणुं राखे. ते सत्य चार प्रकारडे

रियें अथवा अहंरें नाम लखीयें तेथी ते थागना सत्य; तथा वीजा जाविजिन जे श्रेणि
प्रमुख थावो ते इध्यसत्य अने सीमंभरप्रमुख विचरता तीर्थकर ते नावसत्य ए चार निकपेंकरी सत्य
ते (जिन कै०) तीर्थकरें कह्यो एटले श्रीगणेश सुत्रमां कह्यो ठे. पण वीजे वरीने कैदेवाय नर्ती. ए
सातमो सत्य धर्म कह्यो ॥ २१ ॥ ॥ हवे आत्मो तप गुण नखाणो ठे. १ अथव्य नोकारसी २ उ
लट्ट जावजीव सुधी असन पान वर्जवुं, ३ शेष रतुं ते मध्यम एम जेमां स्वायुं पीयुं नदी, ते अण
सण तप तथा २ कणोदरी ते आहारना प्रमाणमांदेयी कोलीयो वे कोजिया चार कोजिया उठा करे
ते कणोदरी तप ३ इध्यनो संक्षेप कर्गो, ते विनिसंदेप तप, ४ रसनो त्याग करयो, ते रसत्या

न अमाय रे ॥ सत्य चतुर्विध जिन कह्यो, वीजे दर्शन न कदाय रे ॥ वी० ॥
संवे० ॥ २१ ॥ पटविध वाहिर तप कह्युं, अत्यंतर पटविध होय रे ॥ कर्म तथा
वे ते सही, पडिसोअ वृत्तिपण जोय रे ॥ २० ॥ संवे० ॥ २२ ॥ दिव्य उदारिक
काम जे, कृत कारित अनुमति जेद रे ॥ योग त्रिकें तस वर्जवुं, ते ब्रह्म हरे सवि

ग तप, ५ लोचप्रमुख जेग सहन करयो ते कायहेअतप, ६ पांच इंदियने गुप्त करयां ते सली
नतातप. ए उपकारवुं वाह्यतप कह्युं ठे, तथा १ गुरुदत्त प्रायश्चित्त जेवुं, २ वित्तय सावयो,
३ गुरुनो वित्तय तथा वेयावच करयां, ४ सज्जाय ध्यान करवुं, ५ ध्यान धरवुं, ६ उपसर्ग
तप ते एकध्यान कावसगवुं करवुं तथा शरीरुं ठांमवुं. ए उपकारें अत्यंतरतप मलीने चार जेदें
तप कह्युं. ए तप इध्ययी तथा जावयी करवुं ए तप कर्मने तपावे वाली नरम करे ते तप निश्चयी
प्रतिबोचवृत्तिपणजोय एटले इंदियने न अनुकूलवृत्ति अर्थात् इंदियने जे गमे ते न करवुं ते प्रति
सोअवृत्ति ते पण तप कहीयें ॥ २२ ॥ ॥ हवे ब्रह्मचर्य गुण कहे ठे (दिव्य कै०) वैज्रिय शरीर
संवंधी काम तथा वीजो श्रोदरिकशरीरसंवंधी काम ए वेवुं करवुं, करवुं, अने अनुमोदवुं ए उप

ગુણતાં ૭ જેદ થયા તેં એકકાને મન, વચન અને કાયા એ ત્રણ યોગે વર્જતાં અઢાર જેદ થાય, એ ત્રણ ચર્ય સર્વ સ્વેદનું દુરનાહું છે, અથવા એના વીજી રીતે ૧૦૦૦૦ જાંગા થાય છે, તે લખે છે. ૧ પૃથ્વી કાય, ૨ અપકાય, ૩ તેજકાય, ૪ વાયુકાય, ૫ વનસ્પતિકાય, ૬ વૈદી, ૭ તેંડી, ૮ ચોરેંડી, ૯ પં નેંડી, ૧૦ અજીવ, એ દશને દશ યતિધર્મે ગુણતાં ૧૦૦ થાય. તે એક શ્રોત્રેંડિયેં થયા તેવી પોતાની પાંનિંડી છે, તેની સાથેં ગુણતાં ૫૦૦ જેદ થાય. તે એક આહારસંજાયેં થયા તેવી જયસંજ્ઞા, મૈથુન સંજ્ઞા અને પરિગ્રહસંજ્ઞા એ ચારેં ગુણતાં ૨૦૦૦ થાય, તેને મન, વચન, અને કાયા એ ત્રણેં ગુણતાં ૬૦૦૦ થાય. તે કરકું, કરાવકું અને અનુમોદકું. એ ત્રણે ગુણતાં ૧૦૦૦૦ જેદ થાય ॥ ૨૩ ॥ ॥ હવે અર્કિચન ધર્મે કહે છે. જે “ આત્માનમધિકૃત્યથાત્મમ્ ” એટલે આત્માને અધિકારીને કરે તે ચોથા

સ્વેદ રે ॥ તે ૦ ॥ સંવે ૦ ॥ ૨૩ ॥ અધ્યાતમવેદી કહે, મૂર્છા તે પરિગ્રહ જાવ રે ॥
ધર્મ અર્કિચનને જણ્યો, તે કારણ જવજલ નાવ રે ॥ તે ૦ ॥ સંવે ૦ ॥ ૨૪ ॥ પાંચ

ગુણગણાથી માંમીને ચતુદસા ગુણગણા સુધી છે, તેહને અધ્યાત્મ કહીયેં, અને તે અધ્યાત્મના જાણ જે હોય, તેને અધ્યાત્મવેદી કહીયેં. તે એમ કહે છે, કે જે મૂર્છા છે, તેહજ પરિગ્રહનો જાવ છે, એટલે પોતા પાસેં જ્ઞાવાને મલકું ન હોય, પણ મૂર્છા સર્વ વસ્તુ ઉપર રહી હોય તો તે પરિગ્રહજ છે, તથા ધન, કુટુંબ, ઘર, વાહી, વાણ અને વગીચા છે. તો પણ તેની ઉપર જો મૂર્છા નથી, તો તે પ રિગ્રહ ન કહીયેં માટે તે મૂર્છા ન રાખવી. તે અર્કિચન પણ કહીયેં; અને સાધુધર્મ તે અર્કિચનને જ કહ્યો છે. માટે સંસાર સસુદ્ધી તારવાને નાવ સમાન એ ધર્મ છે. એ અર્કિચનપણું આદલાથી જ ચનિસ્તાર થાય, એ દશમો અર્કિચન ધર્મે થયો. એ દશ પ્રકારના યતિધર્મકહ્યા. એ થકી છુદ્ધપણેં ક મેં જોખન થાય ॥ ૨૪ ॥ ॥ (પાંચ જેદ છે સ્વતિતા કે ૦) હવે એ વગ પ્રકારનો જે યતિધર્મ કાત્યો.

તેમાં પ્રથમ દુષ્પાર્થના પાંચ નેદ છે, તે કહે છે. તેમાં એક તો જે આપણો અપકારી હોય તે જે કાંઈ કહ્યાં વચન કહે, તે સમર્થાં પડે, તેને (ગવયાર કે૦) અપકારકુમા કહેવું. બીજી આગલો માણસ જોરાવર છે, તેના ગર કાંઈ પરાક્રમ ચાલે તેમ નથી, માટે જો આ માણસની સાદામું વોલણું તો તરત તિરસ્કાર પામણું. એમ જાણી તેની સાદામું ન વોલે, તે બીજી (અવયાર કે૦) અપકાર કુમા. ત્રીજી કર્માદિકના ચપચી સમયું પડે, તે વિપાકકુમા. ચોથી કોડને આકરે વચનેં કહેવે નહી, અને પોતે પણ કોડનાં આકરાં વચનથી કહેવાય નહી. એમ વચનનો પરિસદ અપસર્ગ સહન કરવો, સાવચ વચન ન વોલણું તે વચનકુમા, પાંચમી ગજશુકુમાની પેરેં દે આત્મા તહારો ધર્મજ કુમા છે, માટે ટુજને કુમાજ જોડ્યે, આત્મધર્મ કુમામયજ છે. એવું જાણી મૂલધર્મમાં થિર રહે,

નેદ છે સંતિના, અવયારવયાર વિવાગ રે ॥ વચન ધર્મ તિહાં તીન છે, લોકિક
દોડ અધિક સોજાગ રે ॥ લો૦ ॥ સંવે૦ ॥ ૭૫ ॥ અનુષ્ઠાન તે ચાર છે, પ્રીતિ
કિ ને વચન અસંગ રે ॥ ત્રણ કુમા છે દોયમાં, અગ્રિમ દોયમાં દોય ચંગ રે ॥

સંપૂર્ણ ધર્મ આસથે, તેરમા ચોદમા ગુણગાણની ઇષ્ટા કરે, તે ધર્મકુમા જાણવી. એ પાંચ કુમા કહી. તિહાં પહેલી અપકાર, બીજી અપકાર અને ત્રીજી વિપાક એ (તીન કે૦) ત્રણ કુમાડ જે છે, તે લોકિક છે, એટલે લોકિક સુલની વેવાવાલી છે તથા ચોથી વચન કુમા અને પાંચમી ધર્મ કુમા એ (વોડ કે૦) વે કુમા જે છે, તે અધિક સૌનામ્યની એટલે મોદસુલની વેવાવાલી છે ॥ ૨૫ ॥ દેવે કુમાનાં ચાર અનુષ્ઠાન છે, અનુષ્ઠાનશબ્દે ક્રિયા કેહેવી. તેહનાં પડાવશ્યક છે, તેમાં ૧ આવકનું પડિશમણું અથવા યતિનું પગમ સજ્જાય અતિચાર આલોચના પ્રસુલ તે પડિક્રમણાવશ્યક, તથા ૨ જ્ઞાન વર્ધન ચારિત્રના કાવસ્તગ કરવા તે કાવસ્તગનામા આવશ્યક, ૩ શક્તિ પ્રમાણે પદ્ય

માતા કન્યાનું આગમ્યક, એ ગ્રણ આગમ્યકમાં એક પ્રીતિ અનુષ્ઠાન જાણું. અને ૧ સામાયિક આ
પદ્યક, ૨ પાંચીસડો તે જિનપંદનાવશ્યક, ૩ વાંદણાં દેવો તે ગુરુવંદનાવશ્યક, એ ગ્રણ આગમ્યક
માટે યીનું જાતિ અનુષ્ઠાન જાણું, અને પ્રીતિ આગમ્યકને અનુસારે પ્રવર્તન તે વચન અનુષ્ઠાન તથા
જો સરેજેં પાપ, તે પોણું અસંગાનુષ્ઠાન જાણું. એ ચાર અનુષ્ઠાન તેહને પૂર્વોક્ત ક્રમાના પાંચ જે
દર્શો વેંચણ કરે છે, એટલે પહેલી અપકાર, બીજી અપકાર, ત્રીજી વિપાક એ ગ્રણ ક્રમા છે. તે (અ
ગિમ વાંચમાં કે૦) પહેલા પ્રીતિ અને જાતિ એ વે અનુષ્ઠાનમાં છે, અને ચોથી વચનક્રમા તથા
પાંચમી પર્મક્રમા એ (વોય કે૦) વે ક્રમા તે પાઠણ વચનાનુષ્ઠાન અને અસંગાનુષ્ઠાન એ વે અનુ
ષ્ઠાનમાં છે. માટે પાઠણ વે અનુષ્ઠાન તે (વંચ કે૦) મનોહર જાણીને આદરવાં ॥ ૧૬ ॥ ॥ હવે
અનુષ્ઠાનનાં લક્ષણ કહે છે. સ્ત્રી તો વેહુ છે, એક પોતાની આર્થો તે પણ સ્ત્રીજાતિ છે, તથા પોતાની

અર્થ ॥ સંવે૦ ॥ ૨૬ ॥ વહન સ્ત્રી જનની તથા, તેહના કૃત્યમાં જૂઠ જૂઠ રાગ રે ॥
પડિકમણાદિક કૃત્યમાં, એમ પ્રીતિ જાતિનો લાગ રે ॥ એ૦ ॥ સંવે૦ ॥ ૨૭ ॥ વચન

(જનની કે૦) માતા તે પણ સ્ત્રીજાતિ છે. એ વેહુ વહન છે. પણ તેહના કૃત્યમાં રાગ જૂઠો જૂઠો
રે. તે આની રીતે કે, સ્ત્રી ઉપર પ્રીતિરાગ છે, અને માતા ઉપર જાતિનો રાગ છે. તેમ પડિકમણ
દિક કૃત્યમાં પણ પ્રીતિ, જાતિનો રાગ વિચારવો. તે આવી રીતે કે, એક પડિકમણું, બીજો કાવસગ,
પ્રીતિ પચાક્ષણ, એ ગ્રણમાં પ્રીતિ અનુષ્ઠાન છે. કેમ કે, એની સંગતથી આગલ ગુણ વધે, માટે પ્રીતિ
રાગ છે, અને એક સામાયક તે ચારિત્ર, અને બીજો ચોવિસડો તે પ્રયુને વાંદણું તથા ત્રીજું વાંદણ
તે ગુરુને વાંદણાં દેવો એમ ચારિત્ર પર્મ તથા દેવ અને ગુરુ એ ગ્રણમાં જાતિ અનુષ્ઠાન છે. માટે એ
ગ્રણ ઉપર નક્તિરાગ છે. એમ હલ્લોક આમેં પ્રીતિ અને પલ્લોક આમેં જાતિ, એ વે અનુષ્ઠાનનો
પાળ વોય ॥ ૨૭ ॥ ॥ હવે બીજું અનુષ્ઠાન માટે પોતે જાણીને

चक्रतुं त्रमण वंदने योगे थाय, पढी पोतानी मेले सहेजे फला करे, तेम श्रीनीतराग जाधित आग ममां जेम ज्ञान क्रियानां आलंघन प्ररूपां ते, तेने (आसरी के०) अनुसारें आझा प्रमाणे धर्ममां प्रवर्तन करे ते वचनानुष्ठान जाणवुं, अने पढी उत्तरकांडे (तदचारे के०) तेने अज्ञाने पण (चंग के०) मनोहर दोष, एटले जेने कोइहुं आलंघन नही पण सहेजे एवुंज लट्ठण थइ रहे ते असंगानुष्ठान जाणवुं ॥ ३८ ॥ ॥ यति धर्ममांदे पांच क्रिया कही ठे, ते कहे ने. पहेली विप क्रिया, बीजी गरल क्रिया, बीजी अनुष्ठानक्रिया, चौथी तदेतु क्रिया, अने पांचमी अमृतक्रिया. ए पांचनेई क्रिया जाणवी. तेमांदे विपक्रिया, गरलक्रिया अने अनुष्ठान क्रिया, ए (त्रिक के०) त्रण नेद

ते आगम आसरी, सहेजे थाये ते असंग रे ॥ चक्रध्रमण जिम दंमयी, उत्तर त दन्नावे चंग रे ॥ ३९ ॥ संवे० ॥ ॥ विप गरल अनुष्ठान ठे, तदेतु अमृत वलि दोइ रे ॥ त्रिक तजवा दोइ सेववा, ए पांच नेद पण जोइ रे ॥ ४० ॥ संवे० ॥ ॥ वि प क्रिया ते जाणीएं, जे अद्यानादिक उद्देश रे ॥ विप तत्तखिण मोरे यथा, तेम ए

तजवा, आदरया योग्य नथो. जाणवा योग्य ठे. ते आचखा थकी चारित्रीयो चारित्र ठार करे, ज वपरंपरा यथारे, अने तदेतुक्रिया तथा अमृतक्रिया ए (दोइ के०) वे नेद ते (सेववा के०) आदरया योग्य ठे. ते आदरयाथकी मुक्ति पमाडे. माटे ए क्रियाना पांच नेद पण जाणवाने थ्ये तेना खुदा खुदा थ्ये आगल वखाणइ ॥ ४१ ॥ ॥ ह्ये ए पांच क्रियामांदे पहेली विपक्रिया, ते जे चारित्रियो अज्ञान पानादिकने उद्देशीने चारित्र पाजे, ज्ञानक्रियानो अन्यास करे, ते सर्व आहारादिकने थ्ये करे. कोइ गृहस्थ थावे, तेयारें लोकदेखामणी क्रिया करे, ते गृहस्थ गया पढी कशी क्रिया करे नही, ज यणार्ये न प्रवर्तें, अने ते गृहस्थ तो आचारनी शुद्धता जाणीने अशनादिकनी नक्ति करे, ते विपक्रिया

કરે તે કાંઈ ફલદાયક જાણતી નહીં ॥૨૨॥ ॥ હવે ચોથી તથા પાંચમી ક્રિયા કહે છે. જાશ્વિનનો બેનારો વૈરાગ્યવંત નરકપરિણામી વૈશના સાંનતી સંસારનો સર્વે જાવ અનિત્ય જાણી સંસારીવર્ગે યક્ષી ત્રિરુત્ત અડને ચારિત્ર લોયે, તે શુદ્ધર્મો ગયતે મનોરથે ક્રિયા કરે, પણ વિધિ શુદ્ધ હોય નહીં. પરંતુ સરવાલે તે યક્ષી વિધિશુદ્ધ આપ. માટે એ ચોથી ક્રિયા ફલદાયક જાણતી, હવે પાંચમી અમૃતક્રિયાનાં લક્ષણ કહે છે. જે આગમોક્ત વિધિ કહ્યો છે. તે પ્રમાણે શુદ્ધ વિધિયે શુદ્ધચિત્તના અથવાસાયપણે કરીને (સ કલ્પક્રિયાન કે) સમસ્ત ક્રિયાના અનુષ્ઠાનની જે આચરણ કરે. એવા તો સંસારમાંહે કોઈક ચિરલા પ્રાણી વીસે છે. માટે પાંચ ક્રિયામાંહે અમૃતક્રિયા તે કેવલ અદ્યુત સુરમણિસમાન છે. એ શુદ્ધક્રિયા

વિધિ વિવેક જાણે નહીં, તે અન્યાનુષ્ઠાન કહાય છે ॥ તે ॥ સંવે ॥૩૨॥ તથા તે શુદ્ધરાગત્રી, વિધિશુદ્ધ અમૃત તે હોય છે ॥ સકલ વિધાન જે આચરે, તે દીપ્તિ ચિરલા કોય છે ॥ તે ॥ સંવે ॥ ૩૩ ॥ કરણ પ્રીતિ આદર ઘણો, જિગના સા જાણનો સંગ છે ॥ શુદ્ધ આગમ નિર્વિચનતા, એ શુદ્ધક્રિયાનાં લિંગ છે ॥ એ ॥

આત્મેથી સંસારનો પાર પામે, અને મોક્ષની પ્રાપ્તિશુદ્ધ શુદ્ધનાયપણે રહે. પણ એ ક્રિયા આત્મા વિના સંસારનો નિત્તાર નથી ॥ ૨૩ ॥ ॥ હવે શુદ્ધ ક્રિયાનાં લક્ષણ કહે છે. જે ક્રિયા કરવામાં ઘણી પ્રીતિ ધરે, ઘણો ઘણો આદર કરે, ક્રિયાના પ્રયત્નને વિષે નિરંતર ઇચ્છા કરે ! (જિગનાસા કે) તત્ત્વ જાણવાની વાંઠના કરે. તથા (જાણનો સંગ કે) જે જન શુદ્ધક્રિયાના જાણ હોય, તેનો સંગ કરે, પણ વિકૃતિ અન્યવર્ણની પ્રમુખનો સર્વથા સંગ ન કરે, અને (શુદ્ધ આગમ કે) જનો જિન કથિત આગમ સ્વાદ્વાપદિતિ રચનારૂપ રત્નવામ્પજડિત એવા ઇચ્છા સિદ્ધાંતને વિદ્યરહિત પણે આ કરે. હજારો કામ મૂકીને કેવલ એક આગમશુદ્ધ પંથે ચલે કરે. એ શુદ્ધક્રિયાનાં (લિંગ કે) લક્ષણ

जाणयां ॥ ३४ ॥ ॥ हवे शुद्ध क्रिया ते केवारे प्राप्त थाय ? ते कहे ठे. जतीना वेपें उबों मु
हूपति ग्रहण करवे करी ए रीतें अनंतीवार ड्व्यलिंग जतीना वेपें धळा. मेरुपर्वत जेहवो ढग
लो थाय, एटला उधा मुहूपत्ती धळा. तथा क्रिया पण विशेषपणें विविधप्रकारनी करी; पंतु ते कि
यातुं फल तथा यत्तिपणातुं फल पाम्यो न्हो ! श्यामाटे ? जे बोधबीज विना जेटली क्रिया, जेटलां
लिंग ते सर्वे निष्फल ठे. जावशून्याः क्रिया न फलंतीति तत्त्वम् । ते माटे शुद्धक्रिया तो तेवारे जीव
पामे, के जेवारे अर्थपुद्गलपरावर्तन संसार बाकी रहे, अंतो मुदुत्तमिचं पि, फासिथं दुळ जेहिं सं
मत्तं ॥ तेसिं थयदुपुगल, परिथदो चेव संसारो ॥ १ ॥ तेवारे अंतरमुहूर्तप्रमाणे मात्र समकितने फ

॥ संवेण ॥ ३४ ॥ ड्व्यलिंग अनंतां धखां, करी किरिया फल नवि लब्ध रे ॥ शु
द्धक्रिया तो संपजे, पुजल आवर्तने अर्ध रे ॥ पुण ॥ संवेण ॥ (पावांतर) मार
गअनुगति भाव जे, अपुनर्वधकता लब्ध रे ॥ किरिया नवि उपसंपजे, पुण ॥ संण ॥
॥ ३५ ॥ अरिहंत सिद्ध तथा भला, आचारज ने उवजाय रे ॥ साधु नाण दंस

रस्ती अर्थपुद्गलपरावर्तें संसार करे. तथा जेहने समकित आवीने पातुं जाय नही, तो तठासव
सागरोपम जजेरा संसारमां रहे; पठें मोडें जाय ॥ ३५ ॥ ॥ हवे मोहूनो उपाय कहे ठे. रा
गद्वेपरूप शत्रुने जीती घनयाती कर्मनो द्रव्य करी केवलज्ञान पाम्या, ते अरिहंत, तथा आठ कर्मनो
द्रव्य करी सिद्ध थया ते सिद्ध, पांच आचारने पालवे करी गम्यनिर्वाह करे ते जला आचार्य, अंगो
पांग नणे, जणावे, ते उपाध्याय, जीयनां सर्वे कार्य साधयाने उत्तम कार्य करे, ते साधु, जे थकी
यथार्थ वस्तु जणाप ते ज्ञान, समकित दर्शन पामयानां कारण धरे ते दर्शन, आठ कर्मना संव
यने खाती करे, ते चारित्र, नित्काचित कर्म मज गोपीने दूर करे, ते, (तप केण) तप. ए नवपवटें

અકામ મન યચન કાર્યયે કરી ધ્યાન કરતાં યકાં માદ્યગ્રાપ્તિ થાય. માટે સુખ્યલ
 ઢે ॥ ૩૫ ॥ ॥ એ નયપદને ધ્યાતાં યકાં પોતાના આત્માનું સ્થાનાત્મિક સ્ફટિક સ્વરસમાન યજ્જલ
 રૂપ પ્રગટ થાય. જેમ સ્ફટિક રત્ન નિર્મલ છે, પણ યપાધિયોગેંં એટલે લાલને સંગેંં રત્ન થાય, સ્વા
 મને સંગેંં સ્વામ થાય. પણ તેહને પોતાની મૂળ યજ્જલતા ન જાય. તેમ આત્મા કર્મો લેપાયો યકો
 સંસારી વિજ્ઞાતી કેલાપ છે. તેહને એ નયપદના ધ્યાનથી કર્મમલરહિત સદ્જ પોતાનો જ્ઞાન વ
 શીન ચારિત્રરૂપ યજ્જલ ગુણ પ્રગટ થાય. તેહને આત્મવર્ણન કહિયેં. એ આત્મવર્ણન જેણેં કર્યું
 તેણેં (જવ કે ૦) સંસારના નયરૂપ જે ક્યો તે (મૂંધો કે ૦) ઢાંમ્મો, એટલે તેણેં સંસાર મર્યાદારૂપ

ણ ચરિ, તય નયપદ સુગતિ ઉપાય રે ॥ ત૦ ॥ સંવે ૦ ॥ ૩૬ ॥ એ નવ પદ ધ્યાતાં
 યકાં, પ્રગટે નિજ આતમ રૂપ રે ॥ આતમ દરિસણ જેણેં કર્યું, તેણેં મૂંધો જવ
 નયરૂપ રે ॥ તે ૦ ॥ સંવે ૦ ॥ ૩૭ ॥ દુષણ અર્થ જે અઘ ટલે, તે ન ટલે જવની કો
 ડિ રે ॥ તપસ્યા કરતાં અતિ ઘણી, નહીં જ્ઞાનતણી ઠે જોડિ રે ॥ ન૦ ॥ સંવે ૦
 ॥ ૩૮ ॥ આતમ જ્ઞાનેં મગન જે, તે સવિ પુજલનો સેલ રે ॥ ઇંડજાલ કરી લે

કર્યું, માટે સવા સર્વદા નયપદનું ધ્યાન ધર્યું ॥ ૩૦ ॥ ॥ હવે જ્ઞાનનું વહુ માન કરે છે. જે જ્ઞાની
 પુરૂષ છે, તેનું, એક ઘડીમાં ઠ દુષણ થાય. એવા અર્થ દુષણમાંહે જે (અઘ કે ૦) પાપ ટલે, તે જવ
 ની કોઈ પણ ન ટલે, અતિ ઘણી તપસ્યા કરતાં પણ જ્ઞાનની જોઈ કાંઈ હોય નહીં ॥ ૩૮ ॥
 માટે જે પ્રાણી આત્મજ્ઞાનમાંહે મગ્ન થકો સંસારી વશાને વિજ્ઞાન કરી હોય છે, અને સવા સજ્ઞા
 ન વશામાંહે મગ્ન થઈ આત્મરમણ કરે છે, તે વેદ, ધન તથા ઇંડિયનાં મુલ તે પુજલના સેલ ઇંડ
 જાલ સમાન કરી હોય છે. તિહાં મનનો મેલ વડે તેહનું મલે નહીં. તે ચિત્તમાંહે વિચારે જે

पुज्जनें करी पुज्जल पोपया. ते वीक नही, पुज्जलनो धर्मे सडण पडण विध्वंसन रूप ठे. तेमां दुं लं पट थयो, तेथी संसारमां अनंता काल सुधी पर्यटन कलुं, पण हवे तो जिनोक्त चाणीथी पुज्जलने सारी पठें दुःखदायी, वाजीगरनी वाजी सरखो जाण्यो. एटले वाजीगरनी वाजी साची होय, तो पुज्जलनो खेल साचो होय, एवी रीतें जाण्यो. तो जेम इंजाल उपर पण अज्ञानी रक्त थाय, तेम ए पुज्जल उपर पण अज्ञानीज रक्त थाय, परंतु ज्ञानी पुरुष तो आत्मज्ञानमांहेज मग्न रहे, पण पुज्जल सायें मन देखने मले नही ॥ ३९ ॥ ॥ माटे आत्माने ज्ञानीना वचनें करी जाण्यो, जा णीने तेनेज तद्रूपपणे क्षीरनीरवत् तथा अधिलोद्विग्नवत् ध्यायो तो ते ध्यानार प्राणी आठ क

खवे, न मिले तिहां देइ मन मेल रे ॥ न० ॥ संवे० ॥ ३९ ॥ जाण्यो ध्यायो आत मा, आवरणरहित होय सिद्ध रे ॥ आत्मज्ञान ते. डख हरे, एहिज शिवहेतु प्रसिद्ध रे ॥ ९० ॥ संवे० ॥ ४० ॥ चोथे खंम सातमी, ढाल पूरण थइ ते खास रे ॥ नवपदमहिमा जे मुणे, ते पामे सुजस विजास रे ॥ ते० ॥ संवे० ॥ ४१ ॥ दोहा ॥

मेना आवरणरहित थाय. आत्माना मूलगुण प्रगट करीने सिद्धपणुं पामे. माटे आत्माने आत्म ज्ञान पणे रमण करतां तेहिज आत्मज्ञान ते सर्व दुःखनें दत्तां थाय, अने प्रसिद्धपणे तेहिज (शिव के०) मोक्षनुं हेतु थाय. एम निःसंशय पणे जाणवुं. माटे मोक्षना वांठक प्राणीयें आत्म परिणति सुधारवी. आत्मैव सुखदुःखकर्ता निजगुणोक्ता आत्मा आत्मनैवात्मानं पश्यति । यदा त्मात्मानं पश्यति । तदात्मा सद्गुणगुणधारकः स्यात् । शुद्धसत्त्वः उज्ज्वललोकाग्रे सद्गुणीयजाग न्यूनानगाहनायां सर्वसिद्धा वसंति ॥ ४० ॥ ॥ ए चोथा खंमने विषे सुंदर सातमी ढाल पूरी थइ. ए नवपदमने महिमा जे प्राणी सांगले, ते प्राणी कडा जसना विचारने पामे ॥ ४१ ॥ ॥ ए

तारें देवता देवने जेगारें मुनिमांदि चंदमा रामान अजितमेन गजार्दि गोली रह्यो, तेगारें श्रीपाला
 ग्गो विनय भगतो वको मुनिने विनये ने ॥ १ ॥ ॥ (जगवन के०) दे ज्ञानवंत ! कलौ, जे
 द्या कर्मना पसायथी गजपणे मझारे शरीरें मझा अघोर रोग ए गजनों. गली में जन्मतिरें शुं
 सरुत रह्युं कहुं ? के जेयही ते रोग सिट्यो ॥ २ ॥ ॥ गली द्या पुणना योग्यी दुं तेकाणें तेका
 र्ज गहुं दधि पाम्यो ? गली दे गुणनिधि ! दे गुणसमुद् ! दुं कयां माग कर्मना योग्यी (जज्ञनिधि

इणि परं देई देवाना, रह्यो जाम मुनिचंद ॥ तय श्रीपाल ते नीनवे, धरतो वि
 नय अमंद ॥ १ ॥ जगवन कदो कुण कर्मथी, बालपणें मुज देह ॥ मझारोग ए
 उपनो, कुण मुजें दुउ ठेह ॥ ७ ॥ कथण कर्मथी में लही, ताम ताम बद्ध
 ऊह ॥ कथण कर्म हू पट्यो, गुणनिधि जलनिधिमध्य ॥ ३ ॥ कथण नीच कर्म
 दुउ, दुवपणं मुनीराय ॥ मुजने ए सवि किम दूउ, कहियें करि सुपसाय ॥ ४ ॥
 ॥ दाल आवमी ॥ सांचरियां गुण गाया सुज मन दीरना रे ॥ ए देखी ॥ सांचलजो
 दुवे कर्मविपाक कहे मुनी रे, कांइ कीधुं कर्म न जाय रे ॥ कर्मवशें दुइ सयवां
 मुखजल जीवने रे, कर्मथी बलियो को नवि आय रे ॥ सां० ॥ १ ॥ अस्तसेत्रमां

के०) समुद्गमा पट्यो ! ॥ २ ॥ ॥ गली दे मुनिराज ! कया नीचकर्म करीने दुं कुंजपणाना
 कतांले पाम्यो, ए सर्व मझारे केस थसु ! ते मुजने रह्यो पसाय करीने कदो ॥ ४ ॥ ॥ दुवे अजि
 मनेन गजार्दि कर्मनां फल कहे ने. ते दे श्रोतानो तमें सांचलजो. जे कांइ कर्म कहुं श्रौय, ते
 जोगया विना जाय गही. माटे दे श्रीपाल ! जगपयमांदि जीवने सवे सुलडःख ते कर्मना पसाययकी
 साय ने, पण कोउ नीच कर्मथी गतीयो नथी, माटे कर्म मोहोदुं ने ॥ १ ॥ ॥ दुवे मुनि कहे ने.

જે હે શ્રીપાલ ! આ નરત દેવ્રમાંહે હિરણ્યપુરનામા નગરે શ્રીકાંતનામે મહોટો રાજા થયો. તેહને આદેહી રમવાનું વ્યસન લાગું, તે જોડને તેહની રાણી એકાંત વારં વાર વારતી હવી ॥ ૨ ॥ તે શ્રીકાંતરાજાની ચણી ગુણવંત શ્રીમતીનામે રાણી ઠે. તે સમકિત અને શીયલની રેલાસરસી ઠે. જૈનધર્મને વિષે જેની રૂઢી મતિ ઠે પણ મનમાં કપટ નથી. એવી તે રાણી રાજાને કહી કહીને પણી વિશેષ શિલામણ દિયે ઠે ॥ ૩ ॥ ॥ હે સ્વામી ! તુજને આદેહી કર્મે જાણું ઘટણું નથી. આ

નયર હિરણ્યપુરેં હુનું રે, મહીપતિ મોહોટો તે શ્રીકંત રે ॥ વ્યસન તેહને લાગું આદેહાતણું રે, કાંઈ વારે વારે રાણી એકંત રે ॥ સાં૦ ॥ ૨ ॥ રાણી તેહની જાણો સુગુણા શ્રીમતી રે, સમકિત શીલની રેલ રે ॥ જિનધર્મે મતિ રૂઢી કૂડી નહિં મ નેં રે, દાસે દાસે શીલ વિશેષ રે ॥ સાં ૦ ॥ ૩ ॥ પિયુ તુજને આદેહું જાણું નવિ ઘટે રે, જેહને કેહે ઠે નરકની જીતિ રે ॥ ધરણી ને પરણી બે લાજે તુજ થકી રે, માંની જેણેં જીવહિંસાની અનીતિ રે ॥ સાં૦ ॥ ૪ ॥ સુલ તણ દીધે અરિ પણ મૂકે જીવતો રે, એહવો ઠે રૂઢો દુઝીનો આચાર રે ॥ તણ આહાર સદા જે મૃગપશુ આચરે રે, તેહને મારે જે આદેહું તે ગમાર રે ॥ સાં૦ ॥ ૫ ॥ સસલાં નાસે પાસે

માટે, જે એ કર્મની કેહું નરકની વીક ઠે માટે હે સ્વામી ! (ધરણી કે૦) પૃથ્વી અને (પરણી કે૦) આર્યા તે હું એ ઘેહુ, તુજથી લક્ષાને પામીયેં ઝેયેં. કેમ કે, જેણેં આ જીવહિંસાની ઘણી થનીતિ માંની ઠે ॥ ૪ ॥ જે શત્રુ હોય તે પણ સાદામો જો કોઈ સુલમાંહે તરણું ઘાલે તો તેહને જીવતો મૂકી આપે, એહવો દુઝિયનો રૂઢો વ્યવહાર ઠે. તો નિરંતર (તણ કે૦) ઘાંસતો આહાર કરીને જે યનને વિષે મૃગપશુ રહે ઠે. તેને આદેહામો જે મારે તે ગમાર જાણવા ॥ ૫ ॥ ॥ ઘાંસાં વિષાગ નાળી ગાય ઠે. પણ પાસેં જ

ધિયાર મલતી નથી. તો જે ગળીના ત્રાયા પાળી પુરુષ થાળ શ્રાવણ મણ કહીને જે મલકી
કેટું લાગીને, ઘાળેં કરી મારે છે. તે ગળીના ત્રાયા આગળ નરહાસિલનો વળો પાડ્ય પામો,
ચલી દુહીત્રાપો જે છે, તે નાગની પત્તાટે કેર કરીને ચલ કરે નહીં ॥ ૬ ॥ ॥ પાપગામના પા
રુ તે રાજાને પમ ચપ્પેજ આપે છે, કે રાજાની છલ્લીમાં જે તલ છે, તેડનો મપનાર મજા છે. એમો
(અચલ કે૦) નિર્બલ છે કુલ જેમરૂં પ્યા નાના મળ તેમને મહોથા (ગમ કે૦) મળ તે રાજાના
કમ વિના (અગી કે૦) નરુળ કરે છે, તેને, તથા રાજાની છલ્લીમાં જે આપા જે (પુર કે૦)
ચુરુ તેમને ધીઠા અપજાવનાર પડ્યા જે (મગ કે૦) પહીં જેને, તથા રાજાની છલ્લીમાં જે વર્ષો જે નવો

નહીં આયુધ ધરે રે, ગળીનાયા વાળી તેડને કેટ રે ॥ જે લાભે ને આમેં કુલ
લહેવો ઘણાં રે, નાઝામું ચલ ન કરે દહીં વેલ રે ॥ મારો ॥ ૬ ॥ અવલકુલાગી
ઝવેને નિન હુમ ધીડતાં રે, મગનેં મગને તુળ નહીંને દોષ રે ॥ ઢાળનાં તુપને ન
હોડ હમ જે અપદિગે રે, તેણેં કીઓ તમ હિમક કુલ પોપ રે ॥ મારો ॥ ૭ ॥ હિમાની
તે સિસા મચલે માંજલી રે, હિસા નવિ મૂઢી કિણહી છેત રે ॥ આપ મનાંપ ૫

(કુળ કે૦) થામ પ્રમુલ તેડને નરુળ કરતા પડ્યાં યુગ્ગાં પ્રમુલને, ૫ મને રાજાના મુલાહલો
આથ્યાં, માટે રાજાના અપરાધી થયાં, તેડને ઢાળનાં થકો રાજાને કંડ દોષ જાણનાં નથી. ૫૫ હિમક
કુલુરુ અપદિગે જે. તેતો પોતાના હિમક કુલને પોણ કરે જે. ૫૫ નાળાવું ॥ ૭ ॥ ॥ ચલી હિમાની
(વિંસા કે૦) વિંસા ને મરે પદદગુન માંહે પ્રાંતીયેં ઝેં. સાટે કોડ કારખું પણ હિસા કરની દી
નથી. પાપી આદેહી ને પોતાને પણ મનાપ અપજાવે, અને જે ગીવને ઢાળવા ધારે, તે પગીવને
પણ સંતાપ અપજાવે, તે કુલમાંહે (કેત કે૦) અરિસુરક કેતુમદ મળિયો કુલનો ક્ય કરનાર

जाणयो ॥ ५॥ ॥ यली जे डुर्वल पणुने मारे, तेहडुं पराक्रम रसातलमाहि पेरी जाव ! ए हिंसक पणुं तो कृष्णजेश्यानो आकरो परिणाम जाणवो. जेम (लीहालो के०) कोयलो खाता महोडुं श्याम थाय, तेम जूंनी करणी करियें. तेह्यी जगतने विपे अपजश पामियें ॥ ९ ॥ ॥ एहवां राणीयें वचन कहाँ, पण राजाना चित्तनेविपे कोइ प्रकारनो प्रतिबोध जाग्यो नही. जेम (घन के०) वरसाद वरसे थके मगसेलीयो पायाण नीजे नही, तेम राजाने प्रतिबोध लागो नही. जेम

र संतापे पापीयो रे, आदेही ते जाणो कुलमां केत रे ॥ सां० ॥ ५ ॥ जाउ रसातल विक्रम जे डुर्वल हणे रे, एतो लेइया कृष्णनो घन परिणाम रे ॥ भूंमी करणी थी जग अपजस पामीएं रे, लीहालो खातां मुख होवे ते श्याम रे ॥ सां० ॥ ९ ॥ एहवां राणीएं वयण कहाँ पण रायने रे, चित्तमांहि नवि जाग्यो कोइ प्रतिबोध रे ॥ घन वरसे पण नवि नीजे मगसेलीयो रे, मूरखने हित उपदेशों होइ क्रोध रे ॥ सां० ॥ १० ॥ अन्य दिवसें शत सात उलोटें परवखो रे, मगयासं गी आव्यो गहनवनें राय रे ॥ मुनि तिहां देखी कहे व्याधें ठे पीछ्यो कोडीयो रे, उद्धें ठ ते मारे देइ घनघाय रे ॥ सां० ॥ ११ ॥ जिम ताडे ते मुनिने तिम नृपने हुवे

मूर्खने हितशिद्दा देतां उलटो तेने क्रोध उपजे. तेम ए दृष्टांतें आदि पण जाणुं ॥ १० ॥ ॥ पठी अन्य दिवसें सातसें उलोटें पुरुषें परवखो थको मगया रमतो थको राजा गहन वनें आव्यो. तिहां सेगे पीछ्यो एहयो एक मुनि काउसगमथ्यानें उजो ठे, तेहने जोइ राजा कहे ठे. ए तो व्याधि थी पीछ्यो कोडीयो ठे. तेवारे (घन के०) आकरा घायें फरीनें उलोटें ते साणुने मारया लाग्ता ॥ ११ ॥

ठे, अने ते मुनिना मनमोदे शांत रात उपजे ठे. ए रीतें मुनिने जयसंगी करीने सातपों जण मृगया
 रमीने पाळा वळ्या. ते दुर्पने पामता थका राजानी साथें घरे आध्या ॥१५॥ ॥ वली अत्यधिकसे
 राजा दूरण पळवाडे एकलो दोघ्यो जाय ठे. मुगलो नाशीने नदीने कांठे रानमां पेठो, राजा चूळो
 पळ्यो थको तिहां नदीने कांठे एक साधुने तेथों दीवा. तेथारें ते मुनिने कान जालीने नदीना पा
 नीमोदे जयकोल्या ॥१३॥ ॥ वली कांडक राजाने करुणा आची, तेथी मुनिने जलथी वाहेर का

रे, हास्य तणो रस मुनिमन ते रस शांत रे ॥ करि उपसर्गनि मृगयाथी बल्या
सातथी रे, नृपसाथें ते पद्मोता घर मन खांत रे ॥ सां० ॥ १७ ॥ अन्य दिवस
मृग पुंवे धायो एकलो रे, राजा मृगलो पेठो नइतट रान रे ॥ भूलो नृप ते दे
खे नइतट साधुने रे, बोले नइजलमां मुनि जाली कान रे ॥ सां० ॥ १३ ॥ कां
इक करुणा आवी कढाव्यो नीरथी रे, घेर आवीने राणीने कहि वात रे ॥ सा कहे
बीजानी पण हिंसा दुख दिए रे, जनम अनंता दुःख दीए कपिवात रे ॥ सां० ॥ १४ ॥
राजा जाले नवि करस्युं फिरी एढ्हुं रे, बीता केता इक वासर जाम रे ॥
गोंखयकी मुनि दीजो फिरतो गोचरी रे, बीसारी राशिनी शिक्ता ताम रे ॥ सां०

द्रो. पत्नी नेर आग्वीने ते मुनिन्ता उपसर्गनी सर्व यात राणीने कही, तेवार् राणीयें कलुं के, हे स्यामी ! यीजा जीयोगी हिंसा करी क्षोय, ते पण दुःख वेवावाली थाय, तो कृपिनी घात तो अर्जुनात्ता ज्ञान दुःखनी वेवावाली क्षोय, तेमां तो शुंज कवेयुं ? ॥ १४ ॥ ॥ तेवार् राजा केहेवा लागो, जे हे राणी ! ह्ये करीथी एहं पण कोइयार् पण नही करयुं ! वली केटला एक दिवस वीत्या पत्नी राजार् गौलनंतिपे वेवां थकां गोचरीयें फिरतो एह्यो कोइएक मुनिने दीतो. तेवार् राणी

नी शीघ्र विमर्शने ॥ १५ ॥ ॥ राजा जलंत पुरुषने कहेरा जागो, जे आ निकुरु थापणी
 नगरी विटाळे जे. माटे एहने गळे जाली नगरीची घाटेर काटी मूसो. तेवारे राजाने थारेजे
 करी ते जलंत पुरुष मुनिने गळे जाली घाटेर काटे जे. ते गणीये गोंयवस्ती दीठा ॥ १६ ॥ ॥ ते
 मारे राणी मीजीने कहेरा लागी जे, हे राजन! आ तमें शुं करो जो? पोतानुं बोळुं नवन पोतेंज पाल
 ता नवी? न्वने दुं जाणुं दुं, जे मुनिने उपसर्ग करे, तेने सर्गमाहे जावुं दोहिलुं जे, पण तारुं मन
 तो नरसर्माहे जागाने लागेलुं जे. एम आ तारुं कर्मज स्पष्ट कही थापे जे ॥ १७ ॥ ॥ एवां राणीनां वचन

॥ १५ ॥ नगरी विटाली जीखे कहे नृप उल्लंघने रे, काढो बाहिर एहने जाली कंत रे ॥
 राणीये दीठा गोंयवस्ती ते काढता रे, राजाने आदेशें लागा लंत रे ॥ सां० ॥
 ॥ १६ ॥ राणी रुढी राजाने कहे शुं करो रे, पोतानुं बोळुं पालो न वचन रे ॥
 मुनि उपसर्गें सर्गें जावुं दोहिलुं रे, नरकें जावा लागुं जे तुळ मन्न रे ॥ सां०
 ॥ १७ ॥ नृप उपसर्गमियो नमियो मुनि तेडी घरे रे, राणी नांखे राजा ए अन्नाण
 रे ॥ मुनि उपसर्गें पाप कळुं एणे मोटकुं रे, ए वूटे ते कहीये कांड विन्नाण रे
 ॥ सां० ॥ १८ ॥ सज्जन जे भूंजुं करतां रूडुं करे रे, तेहना जगमां रदेशे नाम

सांनन्ती राजा उपशांत थयो थको मुनिने घस्नेविये तेडी पगे जागो, तेवारे मुनिने राणी कहे जे. जे
 आ राजा अज्ञानी जे. मुनिने उपसर्गें करवे करीने एणें मोहोदुं पाप कळुं जे. माटे ए पापथी वुटे
 एणुं कांडा (विन्नाण के०) विज्ञान एटले पाप टाळवानुं प्रायश्चित्त कहे ॥ १८ ॥ ॥ जेम के, सज्ज
 न तो तेहने कहीये, जे नुंजुं करतां पण रूडुं करे. तेहनां नाम जगथयमाहे प्रज्ञाश पणे रदेशे, नज्जा
 साक्षात्तता गुणविये स्पष्ट कहे :

તે, તથા ચંદનને જે કાપે તે, તેહને ચંદન પોતાનો સુગાદ આપે તે ॥ ૧૯ ॥ ॥ હવે મુનિ કહે છે. હે રાણી
 મોહોડું પાપ કહું છે, તે પાપ મટાડવાને પાલવાનું શું કહ્યું? તો પણ જો ૫ રાજાનો ઝહાસનાય
 હોય, તો કહું હું. જે નવપદનો જાપ જપતાં થકાં તથા તેહનું નહું તપ તપતાં થકાં તે તપ પણ નહું
 તે, ૫ સિદ્ધચક્રને આરાધ્યે થકે સર્વ (અથ કે ૦) પાપનો નાશ થાય ॥ ૨૦ ॥ ॥ તેયારે પૂજા તથા તપ
 નો વિધિ શીલ્પીને રાજાએ રાણીની સાથે પ્રગટપર્ણે તે સિદ્ધચક્રને આરાધ્યું. તપ પૂરું થયું. તેયારે તેહનું

પ્રકાશ રે ॥ આંધ્રો પહર મારે તેહને ફલ દિપ્ત રે, ચંદન આપે કાપે તેહને વાસ
 રે ॥ સાં ૦ ॥ ૨૧ ॥ મુનિ કહે મોહોટા પાતિકનું શું પાલણું રે, તો પણ જો હો
 ય પહનો ખાવ ઝહાસ રે ॥ નવ પદ જપતાં તપતાં તેહનું તપ નહું રે, આરાધ્યે
 સિદ્ધચક્ર હોઈ અઘનાશ રે ॥ સાં ૦ ॥ ૨૦ ॥ પૂજા તપ વિધિ શીલ્પી આરાધ્યું
 તપ રે, રાણી સાથે તે સિદ્ધચક્ર વિચ્યાત રે ॥ ઝજમણામંદિ આંઠે રાણીની સહી
 રે, અનુમોદે વલી નૃપનું તપ શત સાત રે ॥ સાં ૦ ॥ ૨૧ ॥ અન્ય દિવસ તે ગયા
 સિંદ્ધ નૃપ ગામડે રે, જાંજી તે વલીયા લેઈ ગોવર્ગ રે ॥ કેડ કરીને સિંદ્ધ મા
 ર્યા તે મરી રે, કોઢી દુઝા સત્રી મુનિ ઝવસર્ગ રે ॥ સાં ૦ ॥ ૨૨ ॥ પુણ્યપ્રજાવે

ઝજમણું કહું. તે સમે રાણીની આવ સહીયોયે રાણીના તપની અનુમોદના કરી વલી સાતગું ઝહું
 રાજાના તપની અનુમોદના કરી ॥ ૨૧ ॥ ॥ તેયાર પઠી કેટલાંક દિવસે તે રાજા સાતગું ઝહું
 પરવશો સિંહરાજાને ગામડે ગયા. તે ગામને જાંજીને સર્વ ગાયોનો વર્ગ લઈને પાઠા વડ્યા. તેયારે સિંદ્ધ
 ગજાયે કેડ કરીને તે સાતગુંને માયા. તે મરીને દુઝિયોના વંશમાં ઝપના, પણ મુનિને ઝવસર્ગ ક
 યો, તેયી સર્વ કોઢિયા થયા ॥ ૨૨ ॥ ॥ પુણ્યના પ્રજાવથી શ્રીકાંતરાજા ચર્ચીને હું શ્રીપાલ થયો.

तद्वारी श्रीमतीराणी मरीनें मयणासुंदरी यह, अने कोढीयापणुं तथा जलमांहे हुवापाणुं तथा हुंन
पणुं जे तमें पाभ्या. ते सर्व मुनिनी आशातनानां फल एगुल जाणवां ॥ २३ ॥ ॥ श्रीमती राणीने
यन्ने करीने सिद्धचक्रं आराधन कहुं, तेद्वयी जिहां जिहां गयो, तिहां तिहां सर्व काणे (ऋद्धिविशेषे
के०) विशेष संपदा पाभ्यो. आठ सखीयें तपनी अनुमोदना करी हती, तेणे करीने ताद्वरी नानी आठ
स्त्रीयो छुजयेयनी धरतारी यह ॥ २४ ॥ ॥ आठमी सखीयें शोक्यनें कहुं हतुं. जे तुजने साप खा

राजा हुन श्रीकंत तुं रे, श्रीमति राणी मयणासुंदरी तुज रे ॥ कुष्ठिपणुं जलमज्ज
न हुंनपणुं तुम्हें रे, पाम्युं ए मुनि आशातना फल गुज रे ॥ सां० ॥ २३ ॥ सिद्ध
चक्र श्रीमतिवयणें आराहियुं रे, तेद्वयी पाम्यो सधलो ऋद्धिविशेष रे ॥ आठ
सखी राणीतुं तप अनुमोदियुं रे, तेणें ते लघु देवी हुइ तुज शुभवेष रे ॥ सां० ॥
॥ २४ ॥ साप खात तुज आठमीएं कहुं शोक्यनें रे, तेणें सापें दंसी न टले पाप
रे ॥ धर्मप्रशंसा करी राणा हुआ ते सातशें रे, घातविधुर ते सिद्ध लीए व्रत आ
प रे ॥ सां० ॥ २५ ॥ मास अणसणें अजितसेन ते हुं हुन रे, वाजपणे तुज
राज्य हयुं ते राण रे ॥ बांधी पूरव वेंरे तुज आगल धरे रे, पूरव अभ्यासें मुज

३. तेद्वयी तेहने सापें करडी, माटे पाप कखां, ते जोगव्या विना बूटे नही. तद्वारा धर्मनी प्रशंसा
करी हती, तेणे करी सातशें व्रत ते राणा थ्या. सिंदुराजाएं (घात के०) शस्त्रना घातें करी सातशें व
छांठने माखा ते घातयी (विधुर के०) वीहीतो थको (थाप के०) पोतानी मेळें (व्रतलिण के०) चारित्र
लइने ॥ २५ ॥ एक मासतुं अणसण करी तिद्वयी चरीने हुं अजितसेन थयो. पावले जे तें माहं
राज लीतुं हतुं, माटे आ जयें वाजपणामां ताहें राज हरी लीतुं, अने सातशें व्रतने में माखा हता.

તે મુવનવના વડ્યા તામ તામોર્ગે મળે પોરીને મુળને તારા મુલ આમલ ધમ્નો. ત્તલી પાઠલ ના મ પામત્ર
 કીપુ કનું. તે પુને અન્યાસથી મુળને ફાન ગદય આન્ય ॥૫૧॥ તેથી જાતિમરણફાન ગપનું. તેના મોં
 પુર્વનાય મનારીને સંયમ માયો. તે પાશ્વિ પાલતો (ઉત્તિને કે) અગપિજાનને પામીને ફરો તમારીપાને
 આયો. માટે જેને જેનાં કર્મ કર્યાં ફરતાં, તેમને તેમનાં મુલ ધારનાં ફલ ગદય આયો. સદ્ગુરુ વિના મલ
 ના મર્મને મીજો કોણ જાણે? કોઈ જાણે નહિ ॥૫૦॥ પોથા સંમને વિષે પ આઠમી ઢાલ સંપૂર્ણ થક. પ
 ઢાલમાંદે તારનૂત ઢહો નવપક્ષનો મદિમા ગાયો છે. શ્રીગિતરાજના તિનયથલી નજો જત પામીજે.

આઠ્યું નાળ રે ॥ સાં૦ ॥ ૭૬ ॥ જાતિ સંજારી સંયમ ગદિ લાદિ ગદિને રે, ફરો
 આઠ્યો જેણેં જેવાં કીધાં કર્મ રે ॥ તેદને તેદવાં આઠ્યાં ફલ સુલહલતણાં રે,
 સદ્ગુરુ પાલે જાણે કુળ પ મર્મ રે ॥ સાં૦ ॥ ૭૭ ॥ ચોથે સંધેં ઢાલ દુઈ પ આઠ
 મી રે, એદમાં ગાયો નવપદમદિમા સાર રે ॥ શ્રી જિનવિનયે મુજસ લદીજેં પ
 દથી રે, જગમાં દોવે નિશ્રં જયજયકાર રે ॥ સાં૦ ॥ ૭૮ ॥ દોદા ॥ હમ સાંજલી
 શ્રીપાલ નૃપ, ચિંતે ચિત્તમજાર ॥ અદો અદો નવ નાટકેં, લાદિં ફર્યા પ્રકાર ॥૨॥
 કદે ગુરુવ્રતેં દવણાં નથી, મુક ચારિત્રનિ સતિ ॥ કારિ પસાય તિણે અપદિસો,

પ સિદ્ધપરના પસાયથી જગવયને વિષે નિશ્રયેં જયજયકાર થાય ॥ ૫૦ ॥ હમ અજિતસેનમુનિની
 વેગના સાંજલી, શ્રીપાલરાજા પોતાના ચિત્તને તિણે ચિંતે છે. કે અદો ફર્યા આશ્રયેં! જે સંસારનાટકમાં
 આપા પ્રકારના પ્રાંચ પામિયેં ગેયેં ॥ ૧ ॥ દોરે શ્રીપાલ ગુરુવ્રતેં કદે છે, જે દસણાં તો મુજમાં ચા
 રિત્ર લેવાની શક્તિ નથી, માટે મહારા ગુરુ કૃપા કરિને મારે યોગ્ય પ્રતિપતિ કરવાને કહ્યો, પટલો
 મુગથી ધની આપે પગો ધર્મ કહ્યો ॥૨॥ વજાનું મુનિ કદે છે, જે દે રાજન! તારી નિશ્રયેં ગતિ તું જો કે, દ

जि पण तारे नोगगया योग्य कर्महुं फल घणुं वाकी जे. माटे तद्वारे आ जगने विषे चारित्र उदय याजे नदीं ॥ २ ॥ पण नवपदना आराधनयकी तुं नयमा देवलोकने पामीश, पठी अन्नक्रमें (नर के०) मनुष्यां अने देवतातां मुख (अनुजवी के०) जोगवीने नयमा चवने विषे (अपवग के०) मोहहुं सुख पावीश ॥ ४ ॥ ते सांजलीने श्रीपालराजा रोमांचित ययो यको पोताने घरे गयो, अने मुनि पण तिहां वी विहार करता थका (थनुरूप के०) पोताने इधित एया (गणांतर के०) अन्यस्थानकें गया ॥ ५ ॥

उचित करण पडियति ॥ १ ॥ बलतुं मुनि जांखे नृपति, निश्चयगति तुं जोय ॥
करम जोग फल तुळ घणुं, इह नव चरण न होय ॥ ३ ॥ पण नवपद आराधतां,
पामिश नवमुं सर्ग ॥ नरसुर सुख क्रमें अनुजवी, नवमे नव अपवर्ग ॥ ४ ॥
ते सुणि रोमांचित हुउ, निज घर पहीतो नूप ॥ मुनि पण विहरंतो गयो, ठाणां
तर अनुरूप ॥ ५ ॥ ढाल नवमी ॥ कंत तमाकु परिहरो ॥ ए देशी ॥ हवे नरप
ति श्रीपाल ते, निजपरिवारसंयुत ॥ मेरे लाल ॥ आराधे सिद्धचक्रने, विधि स
हित ग्रही सुमुदुत ॥ मेरे लाल ॥ मननो महोदो मोजमां ॥ २ ॥ मयणसुंदरी त्या
रें नणे, पूर्वे पूजुं सिद्धचक्र ॥ मेरे लाल ॥ धन त्थारें थोडुं हतुं, हवणां तुं रुद्ध
शक्र ॥ मे० ॥ म० ॥ १ ॥ धन मोहोटे ठोडुं करे, धर्म उजमणुं तेह ॥ मे० ॥

हवे महोटा मननो धणी श्रीपालराजा पोताना परिवारें संयुत यको निधिसहित रुडुं मुदुतें लेइने मोजमां एतले आनंदमां श्रीसिद्धचक्रने आराधे ने ॥ १ ॥ ॥ त्वारें मयणासुंदरी श्रीपालरा जाने फले ने. जे पूर्वे आपणें सिद्धचक्रने पूजुं हतुं, त्वारें तो आपणी गामे पन थोडुं हतुं, त्वारें आपणी जो विधिने करीने तें (वाक के०) ईश्वर तस्मिन्ने ने ॥ २ ॥ ॥ माटे दृष्ट घणुं होय.

અને ધર્મની કરણીનિમિત્તે જે પુરુષ થોડું ફલ્ય વાનરે, તે પ્રાણી પૂરું ફલ પામે નહીં. તિહાં કોદિ
 પણ સંદેહ કરશો નહીં ॥ ૩ ॥ તે માટે નવપદ જે છે, તેહની પૂજા વિસ્તારેં કરી રૂઢા વિવેક સહિત કરો.
 ધન પામ્યા ઠો, તેહનો લાહો લ્યો. મનને વિષે મોટી ટેક રાલીને પૂજા કરો ॥ ૪ ॥ એ પ્રકારેં મય
 છાનાં વચન મનમાં ધરીને (ગુરુ કેળ) મહોટી છે નક્કિ જેહની પદ્ધતો જે શ્રીપાલરાજા તે પોતાની
 શક્તિને અનુસારેં સારજૂત જે અરિહંતાદિક જલાં નવપદ છે તેહને આરાધે ॥ ૫ ॥ ॥ હવે શ્રીપા
 લરાજા નવપદનું આરાધન વિસ્તારપૂર્વક કરે છે, તેમાં પ્રથમ અરિહંતપદની નક્કિ કરે છે. તિહાં

(પાઠાંતર) જે કરણી ધર્મનું તેહ ॥ મેળ ॥ ફલ પૂરું પામે નહી, મ મ કરજો
 તિહાં સંદેહ ॥ મેળ ॥ મળ ॥ ૩ ॥ વિસ્તારેં નવપદ તણી, તિણેં પૂજા કરો સુધિવે
 ક ॥ મેળ ॥ ધનનો લાહો લીજીણ, રાલો મોહોટી ટેક ॥ મેળ ॥ મળ ॥ ૪ ॥ મય
 ણા વયણાં મન ધરી, ગુરુનક્કિ શક્તિ અનુસાર ॥ મેળ ॥ અરિહંતાદિક નવ પદ
 જલાં, આરાધે તે સાર ॥ મેળ ॥ મળ ॥ ૫ ॥ નવ જિનધર નવ પડિમા ન
 લી, નવ જીણોંધાર કરાવિ ॥ મેળ ॥ નાનાવિધ પૂજા કરી, જિન આરાધન શુન
 જાવ ॥ મેળ ॥ મળ ॥ ૬ ॥ એમ સિદ્ધ તણી પ્રતિમા તણું, પૂજન ત્રિહું કાલ પ્રણા

નવની સંખ્યાયે પ્રાસાદ, વાવન જિનાલય નવાં કરાવ્યાં. તેહમાં નવ અરિહંતનાં વિંવ નવાં ખરા
 ચીને યાવ્યાં. ગહી નવ જીણેં પ્રાસાદના ઉદાર કરાવ્યા. તેહની ત્રણ જેણેં, પાંચ જેણેં, આઠ જેણેં, સત્તર
 જેણેં, એકવીસ જેણેં, એકસો આઠ જેણેં, એમ વિવિધપ્રકારની પૂજા કરી. એ રીતેં શુનજાવેં કરી જિન
 પદ આરાધે ॥ ૬ ॥ ॥ હવે ઘીજા સિદ્ધપદનું આરાધન કરે છે, તે કહે છે. (એમ કેળ) પૂર્વે
 કહેલા પ્રકારેં સિદ્ધની પ્રતિમાને પણ ત્રણ કાલ પૂજા પ્રથમ કરે છે. ચેતનને નિશિદ આનંદના ઝ

तथा यत्तिचारिणीयानी अन्नगन्नादिकें करी द्यययी नक्ति करे, तथा जावयी स्तुतिवंदनादिक करे. एम निभलतायें एकांत यत्तिधर्मनो रागी यको चारित्रि धर्मने आराधे ठे ॥ १३ ॥ ॥ हवे नवमा तप पदनी नक्ति करे ठे, ते कहे ठे. ते इहलोक तथा परलोकनी इडा तजी सर्व स्थानें अप्रतिव दपणुं आदरी कर्म तपावयाने अर्थे शक्ति प्रमाणें ठ प्रकारें बाह्य तप तथा ठ प्रकारें अन्यंतर तप क री ' तपसा ह्यीयते कर्म ' इत्यादि वचन ठे, माटे शुद्ध पणें तपपदनुं आराधन करे ठे ॥ १४ ॥ एम उ तम नगपवने द्यययी तथा जावयी ए वे प्रकारें नली नक्ति करीने श्रीपालराजा श्रीसिद्धचक्रने आराधे

नियमादिक पालतो, विरतिनी नक्ति करंत ॥ मे० ॥ आराधे चारित्रि धर्मने, रागी जतिधर्म एकंत ॥ मे० ॥ म० ॥ १३ ॥ तजी इडा इह परलोकनी, दुइ सघले अ प्रतिवद् ॥ मे० ॥ पट बाह्य अभ्यंतर पट करी, आराधे तपपद शुद्ध ॥ मे० ॥ म० ॥ १४ ॥ उत्तम नवपद ज्यन्नावयी, शुन नक्ति करी श्रीपाल ॥ मे० ॥ आ राधे सिद्धचक्रने, नित पामे मंगलमाल ॥ मे० ॥ म० ॥ १५ ॥ इम सिद्धचक्रनी सेवना, करे साडा चार ते वर्ष ॥ मे० ॥ हवे ऊजमणाविधि तणो, पूरे तप उपनो हर्ष ॥ मे० ॥ म० ॥ १६ ॥ चोथे खंमं पूरी थई, ढाल नवमी चढते रंग ॥ मे० ॥

ठे, तिहां द्यययी पूजानां उपकरण प्रमुख अने जावयी आत्मवीर्योक्षासयुक्त आराधन करतो यको नित्य प्रत्ये मांगलिकनी माला पामे ठे ॥ १५ ॥ ॥ एम साडा चार वर्ष सुधी सिद्धचक्रनी मेवना करे, ते नव पदनुं तप जेवारे पृहं यणुं, तेवारे श्रीपाल राजाने वजमणानो विधि कर गानो हर्ष उपनो. तेथी वीर्योक्षासपूर्वक ऊजमणुं करया मांमणुं ॥ १६ ॥ ॥ ए चोथ्या खंमनेविणे नवमी ढाल चढते रंग पूरी थड. जे (चंग के०) मन्तोडर सिद्धचक्रनी स्तवना करे, ते विनय अने

રાજની લક્ષ્મીને અનુભારે તે તપનું
 કરવા માંડતો હતો. તે ઇજમળાનો
 વિધિ કહે છે. (વિસ્તીર્ણ ત્રિનવચરે
 કે०) જાળીયે પુણ્ણના પીઠજ રચ્યા
 છે ત્રણ પીઠ સરૂયે (નિગિયે કે०)
 ની પરે રચીયે. તે ચંદ્રચંદ્રિકા ઇટલે
 છે ઇગ્ગ્યલ નુવતતલે ઇટલે જુગનની

મે० ॥ મ० ॥ ૨૭ ॥ દોહા ॥

પું તેહ તપતણું, માંદિ અતિ
 પય ન રાચીએ ॥ એ દેશી ॥

પય ન રાચીએ ॥ એ દેશી ॥

વન તલે, નવ રંગ ચિત્ર વિસીઠ ॥ ૧ ॥ તપ ઝજમણું રે ઇણ પરં કીજીએ, જિમ

ધરતી તેને ધોડે નવરંગ ઇટલે શ્રાઘા સપેતરંગના ચિત્રવિસીઠ ઇટલે વિશિષ્ટ ત્રણા ચિત્રામણ સહિત
 કરે. ફહો પ્રસંગે શ્રી અરિંદંતાદિક નયપદના વણે લલ્લોયે રેયે. શ્રીઅરિંદંત ધોડે વણે છે. શ્રીસિદ્ધજ
 ગયાન્ રાતે વણે છે. શ્રીઆચાર્યજી પીડે વણે છે. શ્રી ઇપાધ્યાયજી નીડે વણે છે. સાધુજી શ્યામ
 વણે છે. અને ડોપ વર્ણન, જ્ઞાન, ચાસ્તિ અને તપ એ ચાર પદ ઇજલે વણે છે ॥ ૧ ॥ હે નવ્ય પ્રાણીઝ
 તપનું ઇજમણું તે જેમ શ્રીપાલરાજા (વિરચે કે०) રચે છે. તે રીતે કરનું, અને તપનું ફલ પણ ઇજમણું
 કરે તે થકી વધે. તે કેની પેઠે? તો કે (જેમ જલ કે०) પાણીયે કરીને જેમ કમલનું નાલ વધે, તે

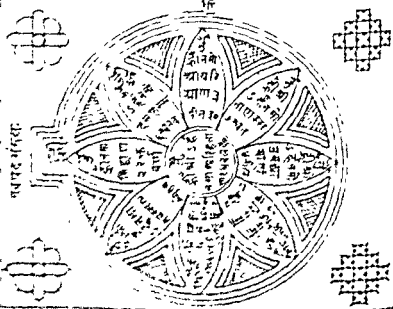
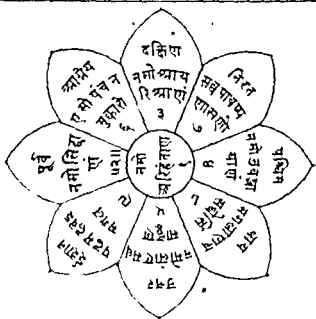
इनी परे, अर्थात् जलहिना जेम कमलनाल गये नहिं, तैम उजमणाहिना प्रतफलाप्रानि पण थाय नहिं ॥ २ ॥ पंचवर्णना (साजि के०) पोयाप्रमुख उत्तम धान्य मेज्जगी तेव्हेने पत्रि मंत्र मंत्रीने श्री गिद्धपत्तनी रचना संपूर्णपणे शुभध्याने करीने करे, एटले जे जे वर्णे जे जे पद होय, ते ते वर्णेंतुं तिहां धान्य जावुं, एम नव पोखडीनुं कमल रखुं. ॥ २ ॥ अरिहंतादिक नवपदने विषे श्रीफलांना गोळा काढी, तेमांरे पृत तथा खांद नरीने प्रथम सामान्य पणे जे पदना जेटला गुण ठे, ते पदना तेटला गोलक, ते श्रीपालराजा मनने विषे (अधिके खंत के०) अधिक उजमणानी खांतें (खंत के०) मूके

विरचे रे श्रीपाल ॥ तप फल वाधे रे ऊजमणे करि, जेम जल पंकजनाल ॥ तप० ॥
॥ १ ॥ पंच वरणना रे शालि प्रमुख जला, मंत्र पवित्र करी धान ॥ सिद्धचक्रनी
रे रचना तिहां करे, संपूरण शुभ ध्यान ॥ त० ॥ ३ ॥ अरिहंतादिक नव पदनेवि
षे, श्रीफल गोल खंत ॥ सामान्यें घृत खंभ सहित सवे, नृप मन अधिकी रे खं
त ॥ त० ॥ ४ ॥ जिन पद धवलुं रे गोलक ते ठवे, शुचि कंकतन अष्ट ॥ चोत्रीश
द्वारे रे सहित विराजतुं, गिरुठ सुगुण गरिष्ठ ॥ त० ॥ ५ ॥ सिद्धपदें अड मा

जे ॥ ४ ॥ ॥ पेहेला (जिनपद के०) अरिहंतपदना वार गुण ठे. तथा अरिहंतपद (धवलुं के०)
पोलुं ठे, माटे श्वेतचंदने रंगीने वार गोलक मूक्या. वली आठ माहाप्रातिहार्य रूप आठ मूल गुण
जे तेनां पवित्र कंकतन आठ रत्न मूक्यां. वली चोत्रीश अतिशय ठे, माटे तिहां चोत्रीश द्वारांयें
सहित शोनापमान कलुं (गिरुठ के०) अष्ट, जेजे गुणे करी गरिष्ठ ते महोदुं जे अरिहंतपद तेव्हेनी जकि
करे जे ॥ ५ ॥ ॥ दुवे सिद्ध राते वर्णे अने आठ गुणें सहित ठे. माटे तिहां (रातडां के०) रातां

नमो भगवते वासुदेवाय

(ધુમુગ્ન કે૦) રાતા વાવના પંદરેં વિલોપન કરના રમીત ગાથા ॥ ૫ ॥ ॥ દ્વે આચાર્યના પાંચ આચાર ને માટે પાંચ આપના આગલ નિજાલ રાગ ધરીને મૂકેઢે ॥ ૫ ॥ ॥ દ્વે આચાર્યના પાંચ આચાર ને માટે પાંચ પુલકરાજનામક મળિરના આપે. વલી ત્રીજા ગોલક, ધૃત સ્વાદિં જરી મૂકે. વલી (પાઠક કે૦) ગયાઆપ પવેં દિત્ત પીલે સેં સ્મીત કરી ત્રીજા ગોલક, ધૃત સ્વાદિં જરી મૂકે. વલી (પાઠક કે૦) ગયાઆપ પવેં પચીજ ગુણ ને, માટે પચીજ નીલાં રલ મૂકે, તથા નીલે ગળેં સ્મી પચીજ ગોલક (વિપુલ કે૦) ઘળા સંગરોલેં કરી (બે કે૦) મૂકે ॥ ૭ ॥ ॥ દ્વે મુનિપવેં પટલે સાપુપવેં સત્તાચીજ ગુણ ને, માટે શિટરલા પટલે શ્યામપાના (સગચીસ કે૦) સત્તાચીજ મૂકે. વલી પંચ મહાવ્રતના ધળાઢે માટે પાંચ રાજપટ નામ

શિક રાતડાં, વલિ ફગતીસ પ્રવાલ ॥ યુસુણ વિલોપિત ગોલક તમ ઠવે, મૂરતિ રા
ગ વિશાલ ॥ ત૦ ॥ ૬ ॥ પણ મણિ પીત ત્રીજા ગોમેદકેં, સૂરિપદં ઠવે ગોલ ॥
નીલરઘણ પંચવીસ પાઠક પદં, ઠવે વિપુલ રંગરોલ ॥ ત૦ ॥ ૭ ॥ શિટરતન સ
ગચીસ તે મુનિપદં, પંચ રાયપટ અંક ॥ સગસઠિ ફગવત્ત સિતરી પંચાસ તે, મુગ
તા શોપ નિઃશંક ॥ ત૦ ॥ ૮ ॥ તે તે વરણેં રે ચીરાદિક ઠવે, નવ પદતણે રે હંદેશ ॥

રલ વિજોય શ્યામવળેં હોય, તે મૂકે. વલી શ્યામરંગેં સત્તાચીજ ગોલક ઠવે. તથા વર્ણન પવના (સગ
સઠિ કે૦) સડશઠ જેદ ને, અને જ્ઞાનપવના (ફગવત્ત કે૦) એકાવન જેદ ને, તેમજ ચારિત્રિ પવના
(સિતરી કે૦) સિતેર જેદ ને. તથા તપપવના (પંચાસ કે૦) પચાસ જેદ ને. માટે વર્ણનપવેં સડશઠ
મોતી અને સત્ત ગોલક આપે, તથા જ્ઞાનપવેં એકાવન મોતી અને પાંચ ગોલક આપે. તથા ચારિત્રિપવેં
સિતેર મોતી ને પાંચ ગોલક, તપપવેં પચાસ મોતી, ને ઘાર ગોલક નિઃશંકપણેં મૂકે ॥ ૯ ॥ ॥ વલી
નવપવના જે જે વળેં ને. તે તે વળેં તે તે વર્ણના જાંઝાં (ચીરાદિક કે૦) વલ્લાદિક (બે કે૦) સ્થાપે.